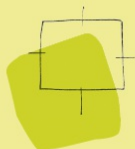

bestemmingsplan
Buitengebied 2018

ontwerp

Gemeente Geldermalsen

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

bestemmingsplan Bijlagen Toelichting

Buitengebied 2018

ontwerp

Inhoudsopgave

Bijlagen Toelichting	5
Bijlage 1 Hoofdlijnennotitie	7
Bijlage 2 Oplegnotitie Hoofdlijnennotitie	135
Bijlage 3 Spuitzones boomgaarden	139
Bijlage 4 Nota vooroverleg en inspraak	149
Bijlage 5 PlanMER	229

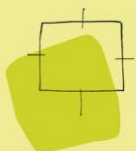
Bijlagen Toelichting

Bijlage 1 Hoofdpijnennotitie

**Hoofdlijnennotitie Actualisering en
digitalisering bestemmingsplan
Buitengebied**

V A S T G E S T E L D

BügelHajema
Plek voor ideeën

**Hoofdpijnennotitie Actualisering en
digitalisering bestemmingsplan
Buitengebied**

V A S T G E S T E L D

Inhoud

Rapport en bijlagen

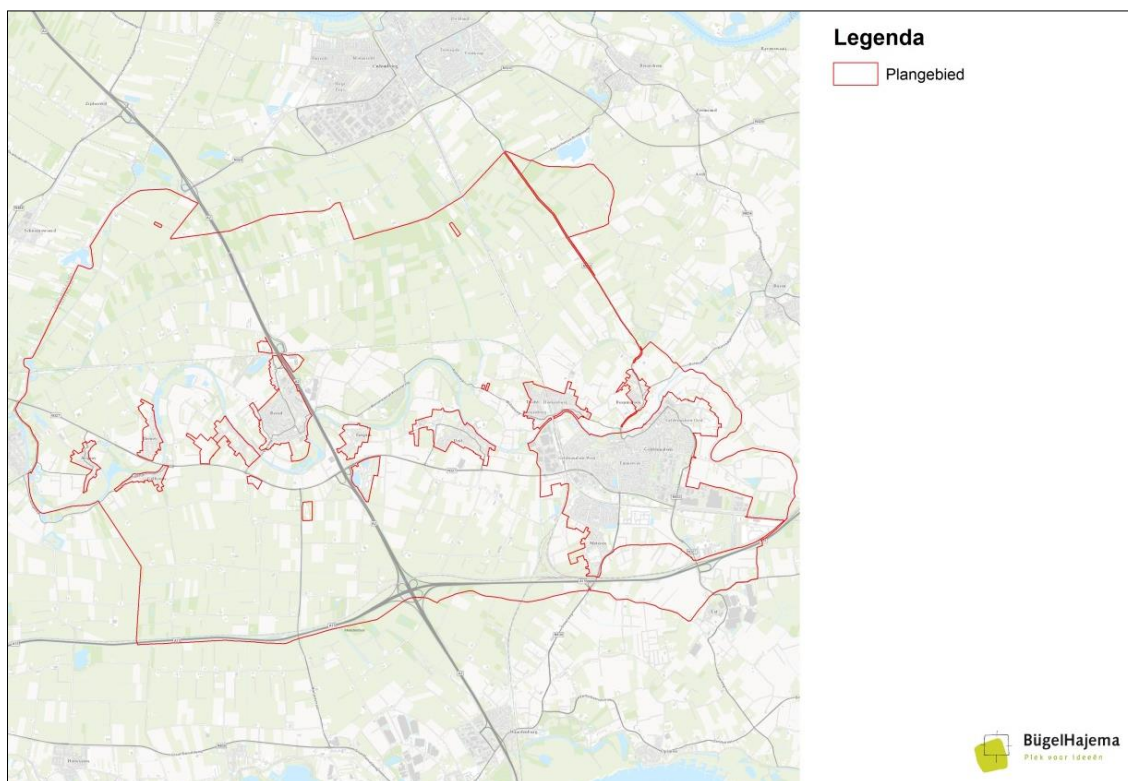
16 augustus 2016

Projectnummer 108.00.10.00.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Gemeente Geldermalsen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding tot deze notitie	7
1.2	Probleem - en doelstelling	7
1.3	De begrenzing van het plangebied	9
1.4	Wijze waarop het bestemmingsplan tot stand komt	10
1.5	Status en procedure van deze notitie	12
1.6	Burgerparticipatie en communicatie	12
1.7	PlanMER	14
2	Beleidskader	15
2.1	Inleiding	15
2.2	Rijksbeleid	15
2.2.1	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)	15
2.2.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	16
2.2.3	Wet ruimtelijke ordening	19
2.2.4	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	19
2.2.5	Ladder voor duurzame verstedelijking	19
2.2.6	Het Nationaal Waterbeleid	20
2.2.7	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	21
2.3	Provinciaal en regionaal beleid	21
2.3.1	Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland	21
2.3.2	Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied	30
2.3.3	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	31
2.4	Gemeentelijk beleid	32
2.4.1	Omgevingsvisie Geldermalsen	32
2.4.2	Visiedocument gemeente Geldermalsen	34
2.4.3	Lekker leven langs de Linge	35
2.4.4	Mobiliteitsplan Geldermalsen 2020	38
2.4.5	Welstandsnota	38
2.4.6	Windvisie	39
2.4.7	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	39
3	Milieuonderzoek	43
3.1	Inleiding	43
3.2	Bodem	43
3.3	Externe veiligheid	44
3.4	Geur	50
3.5	Geluid	50
3.6	Luchtkwaliteit	53
3.7	Bedrijven en milieuzonering	54

3.8	Kabels en leidingen	55
3.9	PlanMER	56
4	Uitgangspunten	61
4.1	Inleiding	61
4.2	Landschap	61
4.2.1	De rivier de Linge en uiterwaarden	63
4.2.2	De oeverwallen en stroomruggen	64
4.2.3	De komgebieden	64
4.2.4	Bestaande situatie	65
4.3	Cultuurhistorie en archeologie	66
4.3.1	Cultuurhistorie	66
4.3.2	Archeologie	75
4.4	Natuur	77
4.4.1	Inleiding	77
4.4.2	Beschermde soorten Flora- en faunawet	77
4.4.3	Gebiedsbescherming	80
4.4.4	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	81
4.4.5	Fort Asperen	81
4.4.6	Middenloop Linge	81
4.4.7	De Regulieren	82
4.4.8	Lage Veld	82
4.4.9	Boomgaarden	82
4.5	Water	83
4.6	Landbouw	87
4.6.1	Bestaande situatie	87
4.6.2	Ontwikkelingsmogelijkheden	94
4.7	Bedrijven	98
4.7.1	Bestaande situatie	98
4.7.2	Ontwikkelingsmogelijkheden	100
4.8	Wonen	102
4.9	Recreatie	106
4.10	Maatschappelijke en overige functies	110
4.10.1	Verkeer en infrastructuur	111
5	Juridische planopzet	113
5.1	Inleiding	113
5.2	Uitgangspunten juridische opzet	113
5.3	Vertaaltabel	116

Inleiding

1.1

Aanleiding tot deze notitie

De gemeente Geldermalsen herzielt het geldende bestemmingsplan voor het buitengebied, inclusief herzieningen en wijzigingen tot één actueel, doelmatig en overzichtelijk en digitaal bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente. De gemeente besloot daartoe omdat zij, op grond van de Wro, voor het einde van 2016 over een actueel, digitaal (IM-RO2012/SVBP2012) en digitaal gepubliceerd (IMRO2012/STRI2012) bestemmingsplan dient te beschikken. Het overgrote gedeelte van het plangebied ligt binnen het bestemmingsplan Buitengebied 2006, Buitengebied 2006 eerste herziening en Buitengebied derde herziening.

Het plangebied is ten opzichte van het bestemmingsplan uit 2006 plaatselijk uitgebreid met enkele gebiedsdelen waar nog oude (jaren 80) bestemmingsplannen van kracht zijn. Daarnaast zijn bestemmingsplannen meegenomen die van recentere datum zijn (2009 tot heden). Ook de niet digitaal beschikbare wijzigingsplannen (art. 3.6 Wro) worden in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2016 meegenomen.

Gezien de wettelijke eisen en de huidige stand van zaken in de gemeente Geldermalsen is het noodzakelijk te starten met de actualisering en digitalisering van het bestemmingsplan buitengebied.

1.2

Probleem – en doelstelling

Probleemstelling

Er is niet alleen een formele plicht de geldende bestemmingsplannen te herzien. Het geldende bestemmingsplanbeleid is op onderdelen onvoldoende toegerust om een goed antwoord te geven op de hedendaagse ruimtelijke vraagstukken. De veranderingen in het buitengebied vragen om een ander, meer actueel ruimtelijk kader. Deze veranderingen hangen samen met tal van ontwikkelingen in het buitengebied. Zo staat de agrarische functie in het gebied onder druk. De gemeente heeft te maken met ontwikkelingen in de landbouw, zoals schaalvergroting, verbreding en bedrijfsbeëindiging. Andere functies, zoals natuur, water en recreatie nemen in belang toe en vragen om andere ruimtelijke afwegingen.

Verrommeling van het buitengebied dreigt als gevolg van teruglopende agrarische activiteiten in combinatie met de vraag naar een stukje grond voor kleinschalige activiteiten, bijvoorbeeld voor het houden van paarden of ander kleinvee. Uiteraard spelen er ook ontwikkelingen zoals verzoeken om inwoning

of huisvesting buitenlandse medewerkers op het (fruit)bedrijf of woningsplitsing onder andere in het kader van mantelzorg en vraagstukken, zoals het behoud van de leefbaarheid op het platteland.

Het beleid uit de Omgevingsvisie Gelderland en Omgevingsverordening Gelderland, de doelstellingen met betrekking tot behoud van de kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW), het rijksbeleid Besluit ruimtelijke ordening (Bro) waarin de ladder voor duurzame verstedelijking (duurzaamheidsladder) is opgenomen dienen vertaald te worden in het bestemmingsplanbeleid.

Er zijn in het plangebied kwalitatieve verbeteringen mogelijk. Hierbij dient vooral te worden gedacht aan behoud van het landschap door het ondersteunen van de agrarische bedrijfsvoering, bijvoorbeeld door middel van het bieden van mogelijkheden voor recreatieve nevenactiviteiten.

In 2018 treedt naar verwachting de nieuw Omgevingswet in werking. Waar mogelijk wordt op de nieuwe wet geanticipeerd. In ieder geval worden, in de geest van de nieuwe wet, alle belangen van burgers, ondernemers, overige overheden bij aanvang van het planproces geïnventariseerd. Het planproces pakt de gemeente open en transparant op door iedereen aan het begin in staat te stellen hun inbreng te hebben. Dit betekent niet dat ook alle suggesties worden meegenomen (verwachtingenmanagement). Elk belang wordt gewogen en beoordeeld.

Al deze ontwikkelingen, beleidskaders en veranderingen in het buitengebied vragen om een ander, actueel ruimtelijk kader. Een actueel en digitaal bestemmingsplan, in combinatie met de nieuwe omgevingsvisie, momenteel in ontwikkeling, op het plangebied, opgesteld door de gemeente, dient met de ontwikkelingen, de beleidskaders en de veranderingen rekening te houden.

De gemeente heeft mede om deze redenen aangegeven over een actueel en digitaal bestemmingsplan voor het buitengebied te willen beschikken.

Doelstelling

Op basis van voornoemde probleemstelling is het doel van het project te komen tot een 'actueel, digitaal en in hoofdzaak behorend bestemmingsplan voor het buitengebied':

- a) om te beschikken over een degelijk toetsingskader ten behoeve van de ontwikkeling van al bestaande functies (bebouwing en gebruik) en waarden in het buitengebied van de gemeente Geldermalsen;
- b) om ruimte te creëren voor ontwikkelingen die in de komende termijn te verwachten zijn of om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden, mede gebaseerd op het ruimtelijk relevante beleid dat onder meer het beleid voor functieverandering omvat;
- c) dat rekening houdt met al geplande projecten en initiatieven van de gemeente, andere instanties of particulieren;

- d) dat rekening houdt met de relevante milieu hygiënische en planologische aspecten en de gemeentelijke mogelijkheden en middelen om de uitvoering van het plan te waarborgen.

Een beherend bestemmingsplan betekent dat het plan een actuele planologische regeling van de bestaande situatie bevat. Bestaande rechten en plichten uit de geldende regeling worden zoveel mogelijk overgenomen en waar nodig aangepast aan de eisen en wensen van deze tijd. Dat wil overigens niet zeggen dat het bestemmingsplan uitsluitend de actuele situatie planologisch regelt. Het bestemmingsplan maakt een tweetal type ontwikkelingen mogelijk:

1. ontwikkelingen via de gebruikelijke flexibiliteitsbepalingen, zoals afwijkingregels en wijzigingsregels;
2. ontwikkelingen naar aanleiding van de belangeninventarisatie (concrete wensen of verzoeken), mits deze ruimtelijk voldoende zijn onderbouwd en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur.

Overige ontwikkelingen worden, gelet op de veelal omvangrijke ruimtelijke ingrepen in het plangebied, de gewenste afstemming op en inpassing in het omringende landschap en de financiële en juridische complicaties, alleen mogelijk gemaakt via een afzonderlijke planherziening.

1.3

De begrenzing van het plangebied

Het bestemmingsplan "Buitengebied 2016" (zie voor begrenzing Figuur 1 'Plangebied bestemmingsplan Buitengebied 2016') omvat in principe alle gronden die gelegen zijn buiten de elf woonkernen (met lopende uitbreidingslocaties zoals De Plantage), en de bij de kernen horende bedrijfsterreinen. De plangrenzen van die plannen zijn in beginsel leidend, tenzij dit onlogische overgangen tot gevolg zou hebben. Indien dit het geval was is met behulp van de beschikbare gegevens (luchtfoto, GBKN en kadastrale gegevens) een logische grens getrokken. Gebieden waarvoor recentelijk afzonderlijke bestemmingsplannen zijn vastgesteld of in procedure zijn gebracht, zijn uit praktische overwegingen buiten het bestemmingsplan "Buitengebied 2016" gelaten. Dit is gedaan vooral voor de volgende (combinatie van) situaties:

- het geldende bestemmingsplan is van recente datum. Het plan kan zo nodig via toepassing van artikel 3.1 lid 3 Wro langer in werking blijven;
- het geldende bestemmingsplan bevat veel maatwerkregels die vooral van belang zijn bij de ontwikkelfase, waarin het betreffende perceel verkeert;
- het geldende bestemmingsplan is nog niet tot uitvoering gebracht;
- het in procedure gebrachte bestemmingsplan vraagt bijzondere procedurele/inhoudelijke aandacht dat beter tot zijn recht komt bij een zelfstandige procedure.

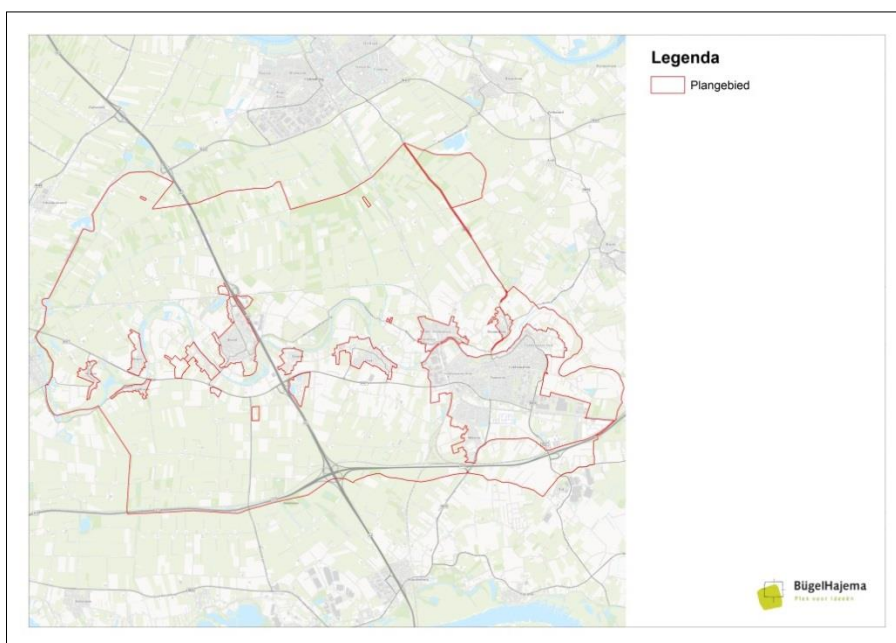
Voorbeelden van bestemmingsplannen die aan (enkele van) voornoemde criteria voldoen zijn bijvoorbeeld:

- Bestemmingsplan "Hoek Haaftenseweg Zijlsteeg" (terrein kermisexploitanten), vastgesteld op 28 april 2009;

- Bestemmingsplan "Vrijetijdspark De Ronde", vastgesteld 26 januari 2010;
- Bestemmingsplan "Linge's Zorglandgoed", vastgesteld 15 december 2015;
- nog te starten procedures voor Randweg Tricht (Tracéwet), windpark knooppunt Deil (bestemmingsplan).

In vergelijking met het huidige plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied 2006" en de eerste herziening uit 2009 zijn onder meer de volgende gebiedsdelen toegevoegd aan het plangebied:

- Recreatieterrein Betuwestrand bij Beesd;
- De agrarische gebieden ten zuiden van de Betuwestrand tot aan de Schuttersweg;
- Het tracé van rijksweg A-2 en de Betuweroute.

Figuur 1: Plangebied bestemmingsplan Buitengebied 2016

1.4

Wijze waarop het bestemmingsplan tot stand komt

Een belangrijke stap tot het opstellen van een bestemmingsplan voor het buitengebied is het uitvoeren van een inventarisatie naar de bestaande situatie en het verrichten van onderzoek naar ontwikkelingen in het plangebied. Het is immers een plicht ten behoeve van de toekomstige ruimtelijke ordening van het gebied onderzoek te verrichten naar de bestaande toestand. Deze onderzoeksplicht vloeit voort uit artikel 3:2 Awb op grond waarvan een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis moet vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. Tevens dient de gemeente onderzocht te hebben welke waarden er in het gebied in het geding

zijn en wat de gevolgen van het plan voor deze waarden zijn, hoe deze gevolgen moeten worden onderzocht en getoetst¹.

Deze hoofdlijnennotitie is één van de stappen om tot het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied te komen. Ten behoeve van de notitie is het volgende onderzoek verricht:

1. inventarisatie bestaande bebouwing en gebruik;
2. inventarisatie geldende bestemmingsplannen en vrijstellingen;
3. inventarisatie van het beleid;
4. inventarisatie van wensen c.q. verzoeken.

Inventarisatie bestaande bebouwing en gebruik

In de periode maart 2015 tot en met juli 2015 is de situatie in het plangebied verkend. Met de inventarisatie is beoogd duidelijk in beeld te krijgen wat de huidige toestand en wat het huidige gebruik van de bebouwing en de waarden zijn. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van de milieuvergunningen en meldingen AMvB, geldende bestemmingsplannen, verleende vrijstellingen/onthefingen/afwijkingen, BAG-gegevens (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en lopende handhavingszaken.

De volgende gegevens zijn geïnventariseerd:

- Agrarische bedrijven;
 - Agrarisch bedrijf
 - Agrarisch bedrijf Tuinbouw
- Voormalig agrarische bedrijven (VAB);
- Niet-agrarische bedrijven (NAB);
- Woningen;
- Maatschappelijke voorzieningen;
- Dag- of verblijfsrecreatie;
- Nutsvoorzieningen;
- Sport.

De resultaten zijn opgenomen in een database, waarin per adres de bevindingen zijn opgenomen en verwerkt in een afzonderlijke rapportage met overzichtskaarten waarop (het gebruik van) de bebouwing is aangegeven.

Doel van de hoofdlijnennotitie

Voorafgaand aan het op stellen van het concrete bestemmingsplan is deze hoofdlijnennotitie opgesteld. Doel van deze notitie is het constateren van knelpunten in het beleid en het huidige gebruik van de gronden en bebouwing en het omschrijven van concrete uitgangspunten en aanbevelingen voor het actualiseren van het geldende bestemmingsplanbeleid.

De notitie is thematisch opgesteld.

De te onderscheiden thema's zijn:

- beleid overheden (hoofdstuk 2);

¹ Zie Hoofdlijnen ruimtelijk bestuursrecht, Buuren, P.J.J. van, A.A. J. de Gier, A.G.A. Nijmeijer, J. Robbe. Deventer: Kluwer, 2009, pagina 101 e.v.

- landschap en cultuurhistorie;
- natuur;
- water;
- landbouw;
- niet-agrarische bedrijvigheid;
- wonen
- recreatie;
- maatschappelijke voorzieningen;
- infrastructuur;
- milieu.

Aan elk thema ligt een stedenbouwkundige analyse ten grondslag. Het betreft een beschrijving van de feitelijke situatie, een analyse van de inventarisatie en onderzoek naar knelpunten, mogelijkheden en kansen voor het plangebied.

1.5

Status en procedure van deze notitie

De hoofdlijnennotitie is een belangrijke onderlegger voor het bestemmingsplan Buitengebied. Het college van burgemeester en wethouders stelt de notitie vast en legt de notitie ter informatie voor aan de raad, met als voorstel de notitie als basis te gebruiken voor het opstellen van het voorontwerp.

De datum van dit besluit is van belang voor het bestemmingsplan. Immers, de situatie in het buitengebied verandert. Het is daarom van belang te bepalen dat het bestemmingsplan, inclusief kaarten, is gemaakt met behulp van gegevens, zoals deze de gemeente bekend waren op de datum van voornoemde besluiten.

1.6

Burgerparticipatie en communicatie

De burgers en maatschappelijke organisaties worden op verschillende momenten betrokken bij de voorbereiding en ontwikkeling van het bestemmingsplan.

Doel is om aan de voorkant van het planproces alle relevante informatie op te halen om op deze alle belangen inzichtelijk te krijgen en af te wegen. Op deze wijze is ook het aantal inspraakreacties, zienswijzen en beroepen te beperken. Het peilen van ambities, wensen en meningen wordt op verschillende wijzen in het planproces vorm en inhoud gegeven. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

Op 9 juli 2015 heeft het gemeentebestuur het voornemen tot het opstellen van het bestemmingsplan voor het buitengebied kenbaar gemaakt door middel van publicatie in de Staatscourant, het Nieuwsblad Geldermalsen en op de gemeentelijke website. In de publicatie is aangegeven hoe de burgers en maatschappelijke organisaties in de gemeente bij de voorbereiding worden betrokken.

In het kader van de voorbereidingen op het opstellen van het bestemmingsplan zijn de wensen ten aanzien van de bedrijfsvoering voor de komende 10 tot 15 jaar geïnventariseerd. Belangrijke aspecten voor het bestemmingsplan zijn de wensen ten aanzien van de omvang en vorm van de bouwkegel en de wens om nevenactiviteiten op het bouwperceel uit te oefenen. Daarnaast wordt ook de bedrijven die in de (nabije) toekomst denken te stoppen in beeld gebracht.

Daarnaast spelen een aantal concrete verzoeken die bij het gemeentebestuur zijn ingediend. Alle verzoeken worden afzonderlijk beoordeeld en getoetst aan het geldende gemeentelijke beleid. Overigens is de concrete beoordeling van de verzoeken pas aan de orde op het moment dat het voorontwerp van het bestemmingsplan wordt opgesteld.

Overeenkomstig de gemeentelijke inspraakverordening, wordt het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied vrijgegeven voor inspraak. Gedurende deze periode krijgt iedereen de gelegenheid het voorontwerp op het gemeentehuis in te zien. Voorts organiseert de gemeente meerdere inloopbijeenkomsten in het plangebied.

De inspraakreacties worden te zijner tijd in een afzonderlijke 'Nota Inspraak en overleg inspraakreacties' samengevat en voorzien van een gemeentelijk antwoord.

Het voorontwerpbestemmingsplan wordt in dit stadium tevens aan instanties toegezonden in het kader van het overleg. Op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient de gemeente bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg te plegen met betrokken instanties, zoals het waterschap en diensten van Rijk en provincie, die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. De instanties krijgen de gelegenheid gebruik te maken om op het voorontwerp te reageren. In eerder genoemde 'Nota Inspraak en overleg' worden ook deze overlegreacties samengevat en voorzien van een gemeentelijk antwoord.

In het kader van de vaststellingsprocedure zal voorts het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied gedurende zes weken voor eenieder ter inzage liggen op het gemeentehuis en het plan zal worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Te zijner tijd kan eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen. De beantwoording van de zienswijzen zal plaatsvinden in de 'Nota beoordeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Buitengebied'.

1.7

PlanMER

Gelet op de verplichtingen van de Wet milieubeheer (Wm) wordt ook een PlanMER (Milieueffectrapport) opgesteld als onderbouwing van het bestemmingsplan. Dit heeft vooral te maken met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor bestaande (intensieve) veehouderijen. Daarbij is niet uitgesloten dat drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden overschreden. Ook de mogelijke effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden zijn aanleiding voor het opstellen van een PlanMER.

In het PlanMER wordt vooral ingegaan op de milieueffecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan. Op basis van de voorgestelde keuzes in deze hoofdlijnennotitie en het voorontwerpbestemmingsplan wordt een eerste ruwbouw van het PlanMER uitgewerkt.

In de fase van het voorontwerp naar het ontwerp van het bestemmingsplan is er voldoende duidelijkheid over de feitelijke situatie en de concrete ontwikkelingsmogelijkheden (voornemens) in het plangebied. Op basis van deze gegevens worden de effecten van de voornemens berekend en beschreven. De uitkomsten van deze effectenbeschrijving kunnen aanleiding zijn in het ontwerp van het bestemmingsplan regels op te nemen die er voor zorgen dat negatieve effecten niet aan de orde zijn. Dit betreft in de meeste gevallen regels voor de niet-grondgebonden agrarische bedrijven in het plangebied. Te zijner tijd wordt het ontwerp van het PlanMER tegelijkertijd met het ontwerp van het bestemmingsplan voor iedereen ter inzage gelegd.

Beleidskader

2

2.1

Inleiding

In dit hoofdstuk is het integrale beleid en regelgeving beschreven dat relevant is voor het buitengebied. De voornaamste beleidskaders stelt het Rijk, de provincie Gelderland en de gemeente zelf. Naast de hieronder benoemde beleidsdocumenten is er gemeentelijk beleid opgesteld. Dit beleid (zoals archeologie) komt, waar nodig, aan de orde bij de beschrijving van de beleidsuitgangspunten in hoofdstuk 4.

2.2

Rijksbeleid

2.2.1

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) inwerking getreden. Deze vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad, de Nota Mobiliteit, de Mobiliteits Aanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in het PKB Structuurschema Militaire Terreinen, de agenda landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. De nationale belangen die juridische doorwerking behoeven, zijn uitgewerkt in de AMvB Ruimte.

Overheden, burgers en bedrijven krijgen de ruimte om oplossingen te creëren en verdienen het vertrouwen dat ze dat op een goede manier doen. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Bij het beheren en ontwikkelen van natuur, krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol.

Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Het Rijk richt zich daarbij op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de belangen voor Nederland als geheel, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer (waaronder buisleidingen), energie en natuur, alsook ondergrond en ruimte voor militaire activiteiten. Ook waterveiligheid en milieukwaliteit (lucht, geluid, bodem, water en externe veiligheid) horen daarbij, evenals de bescherming

van ons werelderfgoed (zoals de Waddenzee en de Nieuwe Hollandse Waterlinie).

Buiten de nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Rijk gaat zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten zitten en laat verstedelijkings- en landschapsbeleid over aan de provincies en gemeenten. De gemeente is in dat opzicht de overheid die het dichtst bij de burger staat en zorg draagt voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving. In het ruimtelijk domein gaat het om de ruimtelijke ontwikkeling van stad en platteland in brede zin, waarbij onder meer belangen ten aanzien van mobiliteit, milieu, natuur, water, economie en wonen worden afgewogen.

Het Rijk heeft een aantal Nationale Landschappen aangewezen. Deze landschappen weerspiegelen samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Het Rijk laat het beleid ten aanzien van landschap op land over aan provincies en wil provincies meer ruimte geven bij de afweging tussen verstedelijking en landschap, om zo meer ruimte te laten voor regionaal maatwerk. Het plangebied ligt in het Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) en het Nationaal Landschap Rivierengebied.

De provincie is verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid voor de nationale landschappen. De globale begrenzing hiervan is weergegeven in een bijlage van het SVIR. De provincie neemt, op basis van deze globale begrenzing, een gedetailleerde begrenzing op in hun structuurvisie en werkt daarin de per nationaal landschap benoemde kwaliteiten uit.

Grootschalige ontwikkelingen zijn niet toegestaan, tenzij het nationaal belang betreft en er compenserende maatregelen worden getroffen. Binnen de nationale landschappen is ruimte voor ten hoogste de eigen bevolkingsgroei (migratiesaldo nul). Daarnaast bieden de nationale landschappen ruimte voor de aanwezige regionale en lokale bedrijvigheid. Maat, schaal en ontwerp zijn bepalend voor behoud van de kwaliteiten van de landschappen.

Het begrip 'grootschalig' moet gerelateerd worden aan de aanwezige kernkwaliteiten en aan het reeds aanwezige verstedelijkingspatroon en het -volume. Zo kan in relatief onbebouwde landschappen een beperkte toename van de bebouwing reeds afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van dat landschap, terwijl in andere landschappen eenzelfde toename van bebouwing geen gevolgen hoeft te hebben voor de aanwezige kernkwaliteiten.

2.2.2

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het rijk legt met het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), de nationale ruimtelijke belangen juridisch vast. Enerzijds betreft het de belangen die reeds in de (ontwerp-)AMvB Ruimte uit 2009 waren opgenomen en

anderzijds is het Barro aangevuld met onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het besluit is op 30 december 2011 in werking getreden. Onderwerpen waarvoor het rijk ruimte vraagt zijn de mainportontwikkeling van Rotterdam, bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam en de uitoefening van defensietaken. Ter bescherming van deze belangen zijn reserveringsgebieden, begrenzingen en vrijwaringszones opgenomen. In het besluit is aangegeven op welke wijze bestemmingsplannen voor deze gebieden moeten zijn ingericht. Indien geldende bestemmingsplannen niet voldoen aan het Barro, dan moeten deze binnen drie jaar na inwerkingtreding van het besluit zijn aangepast.

Bij besluit van 28 augustus 2012 (inwerking getreden op 1 oktober 2012) is het Barro aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen hoofdinfrastructuur (reserveringen voor hoofdwegen en landelijke spoorwegen en vrijwaring rond rijksvaarwegen), de elektriciteitsvoorziening, het regime van de herijkte ecologische hoofdstructuur en waterveiligheid (bescherming van primaire waterkeringen en bouwbeperkingen in het IJsselmeergebied). Tevens is bij besluit van 28 augustus 2012 het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aangepast.

Het Barro heeft op twee onderdelen directe consequenties voor het nieuwe bestemmingsplan, namelijk voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) en het beleid omtrent de bescherming, de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur.

Wat betreft de EHS is in het Barro de provincie opgedragen in de verordening de gebieden vast te leggen die de Ecologische Hoofdstructuur vormen (zie voor deze vertaalslag paragraaf 'Provinciaal en regionaal beleid').

De NHW is in het Barro aangewezen als erfgoed van uitzonderlijke universele waarde (Artikel 2.13.2). In de AMvB is een indicatieve globale begrenzing opgenomen (zie Figuur 2: Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde).

In het Barro is voor dit erfgoed in hoofdlijnen het volgende beschreven:

1. het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militair verdedigingssysteem, bestaande uit:
 - inundatiegebieden;
 - zone met verdedigingswerken als forten, batterijen, lunetten, betonnen mitrailleurkazematten en groepsschuilplaatsen in hun samenhang met de omgeving;
 - voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied) rondom de forten;
 - waterwerken als waterlichamen, sluizen, inlaten, duikers, en dijken functionerend in samenhang met verdedigingswerken en inundatiegebieden;

- overige elementen als beschutte wegen, (resten van) loopgraven en tankgrachten;
 - de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten;
 - de historische vestingstructuur van de vestingsteden Muiden, Weesp, Naarden, Nieuwersluis, Gorinchem en Woudrichem;
2. grote openheid;
 3. groen en overwegend rustig karakter.

Figuur 2: Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Bron: bijlage 7 Barro

Vervolgens stelt het Barro regels ten aanzien van de provinciale verordening. Hiermee stelt het Rijk dat de provinciale verordeningen regels moeten bevatten voor bestemmingsplannen waarmee de kernkwaliteiten van de NHW wor-

den behouden of versterkt. Het is aan de desbetreffende provincies in hun verordening de begrenzing van de NHW nauwkeurig vast te stellen, waarbij de indicatieve begrenzing uit het Barro leidend is. Een nadere begrenzing moet bewerkstelligen dat op gemeentelijk niveau, alle onderdelen van het gebied van cultuurhistorisch belang, onder het erfgoed vallen. Het Barro benoemt ook globaal kernkwaliteiten. Het is aan de provincies om deze kernkwaliteiten uit te werken en te concretiseren op regionale en lokale schaal.

2.2.3

Wet ruimtelijke ordening

Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. Nieuwe plannen waaronder begrepen dit bestemmingsplan dienen te worden opgesteld conform deze nieuwe wet. Dit houdt onder andere in dat het bestemmingsplan digitaal moet worden voorbereid en nieuwe terminologie wordt gehanteerd.

2.2.4

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Deze wet heeft een nadrukkelijke doorwerking in onder andere de Woningwet en de Wro en in die zin ook direct betrekking op bestemmingsplannen. De Wabo heeft tot gevolg dat diverse onderwerpen die voorheen in bestemmingsplannen werden gereguleerd nu direct in deze wet zijn geregeld. Daarnaast zijn veel begrippen opnieuw benoemd en hebben deze een andere juridische betekenis gekregen. Voor de actualisatie is het toepassen van de Wabo een verplichting.

2.2.5

Ladder voor duurzame verstedelijking

De 'ladder voor duurzame verstedelijking' (Ministerie I en M) heeft als doel om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren en overprogrammering op regionaal niveau te voorkomen. Met ingang van 1 oktober 2012 dient de toelichting van een bestemmingsplan inzicht te geven dat voldaan wordt aan:

- behoefte: voorziet de voorgenomen stedelijke ontwikkeling in een actuele regionale behoefte waarin nog niet elders in de regio is voorzien? Het kan zowel om een kwantitatieve als een kwalitatieve behoefte gaan;
- binnen- of buitenstedelijk: indien er sprake is van een actuele regionale behoefte, dan moet worden beoordeeld of deze in bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden gerealiseerd, eventueel door benutting van beschikbare gronden, herontwikkeling of transformatie van bestaande locaties;
- bereikbaarheid met meerdere modaliteiten: indien gekozen moet worden voor een locatie buiten het stedelijke gebied, dan gaat de voorkeur

uit naar een plek die (in de toekomst) bereikbaar is via verschillende vervoerswijzen.

De Rijksladder voor duurzame verstedelijking heeft de provincie Gelderland opgenomen in de Omgevingsvisie Gelderland. Voor een inhoudelijke beoordeling van het nieuwe bestemmingsplan op de ladder is dan ook nader gedaan in de paragraaf over het provinciale beleid.

2.2.6

Het Nationaal Waterbeleid

Dwars door het plangebied loopt van oost naar west de rivier De Linge. Het beheer en onderhoud van de Linge is in handen van Waterschap Rivierenland. In het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.1 Bro) is vastgelegd dat vooroverleg plaatsvindt met alle instanties met ruimtelijke belangen in het plangebied. De gemeente neemt om deze reden het initiatief voortijdig het overleg te starten met het waterschap, de provincie en het Rijk aan de hand van de 'watertoets'. Op deze wijze beoogt de gemeente vroegtijdig de waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze te laten meewegen bij het opstellen van dit bestemmingsplan.

In deze paragraaf is het waterbeleid op rijksniveau behandeld. In de volgende paragraaf is in gegaan op het provinciaal waterbeleid. In het hoofdstuk over de uitgangspunten is de waterparagraaf opgenomen waarin verantwoording is afgelegd over de manier waarop omgegaan is met de inbreng van de waterbeheerder(s) in het plangebied.

De grondslag voor het beheer van oppervlaktewater en grondwater en het verbeteren van de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening is vastgelegd in de Waterwet. Het streven is dat in 2018 de Omgevingswet in werking treedt. Tot die tijd blijft de Waterwet van kracht.

Naast de Waterwet geldt er de kaderrichtlijn Water. Deze richt zich op de bescherming van water in alle wateren en stelt zich ten doel dat alle Europese wateren in het jaar 2015 een 'goede toestand' hebben bereikt en dat er binnen heel Europa duurzaam wordt omgegaan met water. De richtlijn is sinds eind 2000 van kracht voor het waterbeheer, dat wil zeggen voor het totaal aan activiteiten die tot doel hebben om het grond- en oppervlaktewater zo goed mogelijk te beheren.

In Nederland vertaalt de Rijksoverheid de Kaderrichtlijn Water (KRW) in landelijke beleidsuitgangspunten, kaders en instrumenten. In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking in het waterbeheer en -beleid tussen alle betrokken partijen vastgelegd.

In het Nationaal Waterplan heeft het rijk de hoofdlijnen van het nationaal waterbeleid vastgelegd. Daarin liggen ook de afspraken vast uit de Kaderrichtlijn. Vanaf 2016 geldt het Nationaal Waterplan 2016 -2021. Het plan bevat concrete maatregelen de waterkwaliteit en waterveiligheid te waarborgen. Deze maatregelen van alle waterbeheerders zijn gebundeld in vier stroomge-

biedbeheerplannen. De Linge in de gemeente Geldermalsen ligt in het stroomgebied Rijn-Maasdelta. In dit deel van het rivierengebied, waar de waterstand hoofdzakelijk wordt bepaald door de (piek)afvoer van de rivieren, wordt de waterveiligheid vooral geborgd door de combinatie van dijkversterking en -waar relevant en mogelijk- rivierverruimende maatregelen. In het plangebied zijn door het rijk geen maatregelen voorzien.

2.2.7

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het rijksbeleid worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- Ten behoeve van het hebben van een hanteerbaar en eenduidig bestemmingsplan voor burgers, ondernemers en overheid is het bestemmingsplan Buitengebied integraal en digitaal raadpleegbaar opgesteld, conform de Wro.
- Het bestemmingsplan is Wabo-proof opgesteld.
- De regels uit het Barro worden in het bestemmingsplan vertaald.
- Het plan wordt vroegtijdig voorgelegd aan instanties met waterhuishoudkundige belangen in het plangebied (watertoets).

2.3

Provinciaal en regionaal beleid

2.3.1

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland

Op 9 juli 2014 stelden Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsvisie vast. De bijbehorende Omgevingsverordening is vervolgens op 24 september 2014 vastgesteld. Op 18 oktober 2014 zijn de Omgevingsvisie en de -verordening Gelderland in werking getreden. De Omgevingsvisie en -verordening bevatten de belangrijkste maatschappelijke opgaven in Gelderland. In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen van het beleid. Het Waterplan, het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan, het Streekplan, het Milieuplan en de Reconstructieplannen zijn herzien en samengebracht in de Omgevingsvisie. De Omgevingsverordening bevat de regels, waarmee het beleid uit de visie is vastgelegd.

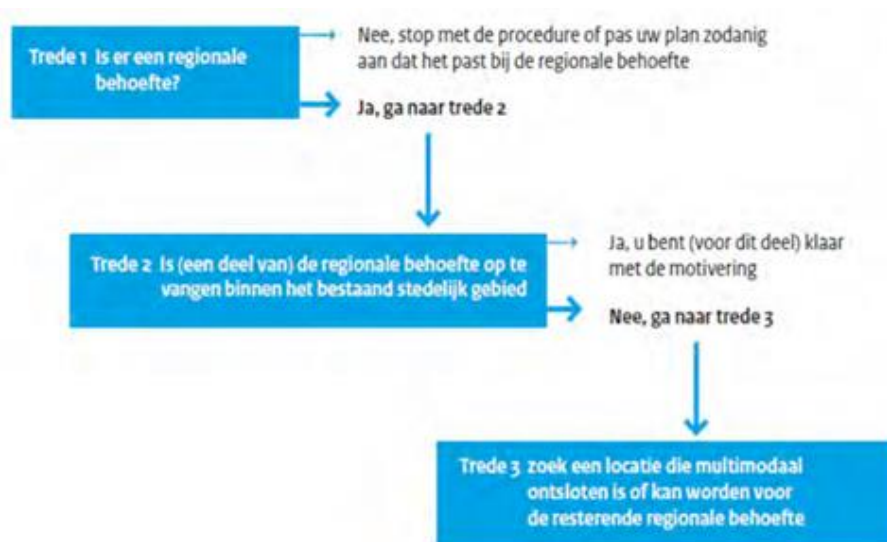
De provincie kiest er in de Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven. Deze opgaven zijn:

- een duurzame economische structuur;
- het borgen van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving.

Via co-creatie en uitnodigingsplanologie streeft de provincie er naar sneller in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen in Gelderland.

Gelderse ladder voor duurzame verstedelijking

In het kader van het borgen van de kwaliteit en een duurzame economische structuur hanteert de provincie de Gelderse ladder voor duurzame verstedelijking voor nieuwe ontwikkelingen. Deze ladder is in Figuur 3 'De Ladder duurzame verstedelijking' weergegeven. Als de nieuwe situatie qua omvang (aantallen woningen of oppervlaktes) of qua effecten (milieuhinder, verkeer aantrekkende werking e.d.) dusdanig is dat de aard van het betreffende buitengebied verandert, is sprake van een (grootschalige) ontwikkeling die afgewogen moet worden. Functieveranderingen op basis van de regionale regelingen, opgesteld naar aanleiding van het Streekplan 2005, zullen over het algemeen kleinschalig van aard zijn, zodat een expliciete afweging met de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik niet aan de orde is.

Figuur 3: Ladder duurzame verstedelijking

De ladder voor duurzame verstedelijking, op rijks- en op provinciaal niveau, heeft geen gevolgen voor het bestemmingsplan Buitengebied 2016 aangezien het bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden biedt, waarop de ladder toeziet. De kleinschalige ontwikkelingsmogelijkheden beperken zich tot uitbreidingsmogelijkheden op bestaande percelen, op basis van al bestaande rechten en op ontwikkelingen in het kader van het functieveranderingsbeleid.

Veehouderij

In de Omgevingsverordening maakt de provincie onderscheid tussen grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderij.

Grondgebonden veehouderij: de provincie stelt hierover in de toelichting het volgende: "Grondgebonden veehouderijbedrijven zijn bedrijven waarvan de productie geheel of in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van de onbebouwde grond in de omgeving van het bedrijf. De grond moet liggen in omgeving van de bedrijfsgebouwen, gedacht kan worden aan

cultuurgrond waarover het bedrijf kan beschikken op een afstand van maximaal 10 kilometer van de gebouwen. Voor veehouderijbedrijven gaan we bij de definities van grondgebonden en niet-grondgebonden niet langer uit van het soort vee. Een melkveebedrijf is niet per definitie grondgebonden. Alleen een veehouderijbedrijf dat in de omgeving van de bedrijfsgebouwen voldoende cultuurgrond in gebruik heeft om voor meer dan 50 procent te kunnen voorzien in de ruwvoerbehoefte, is grondgebonden."

Voor grondgebonden bedrijven geldt dat nieuwvestiging in algemene zin niet is toegestaan. Uitbreiding van de grondgebonden veehouderijtak is toegestaan indien de uitbreiding ruimtelijk aanvaardbaar is en voorziet in een goede landschappelijke inpassing. Zelf geteelde of geproduceerde agrarisch producten mogen verkocht worden bij het agrarische bedrijf onder de noemer van nevenactiviteiten.

Niet-grondgebonden veehouderij: in de Omgevingsvisie zijn specifieke randvoorwaarden vastgelegd voor niet-grondgebonden landbouw. De provincie streeft namelijk naar een duurzame niet-grondgebonden veehouderij in Gelderland. Daarbij gaat het om maatschappelijk verantwoord ondernemen. De ontwikkelingsmogelijkheden van een bedrijf hangen in de eerste plaats af van de bedrijfslocatie. In Gelderland behoort het grootste deel van de pluimvee- en varkensbedrijven tot de niet-grondgebonden landbouw. Het voer voor deze dieren komt van buiten het bedrijf en veelal zelfs van buiten Nederland. Specifiek voor deze bedrijven blijft de reconstructiezonering op hoofdlijnen gehandhaafd:

- extensiveringszones;
- landbouwontwikkelingsgebieden;
- verwevingsgebieden.

Voor de gehele gemeente Geldermalsen geldt dat het is aangewezen als verwevingsgebied in kader van de reconstructiezonering. In de verordening is vastgelegd dat in verwevingsgebieden nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven niet is toegestaan. Voorts is in deze verordening vastgelegd dat voor een niet-grondgebonden veehouderijtak een agrarisch bouwperceel worden kan worden toegekend van ten hoogste 1,0 hectare.

Gelders Plussenbeleid: in een Statenbrief (Aanpassing van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2016) kondigt de provincie aan het beleid voor veehouderijen te wijzigen. Het provinciaal beleid is deels ingehaald door rijksbeleid. In de landelijke wetgeving worden eisen gesteld aan de groei. Vanaf 2016 moeten melkveehouders aantonen dat de toename van de veestapel (ten opzichte van omvang in 2014) deels ook gepaard gegaan is met groei in de oppervlakte cultuurgrond waar het bedrijf over kan beschikken. De provincie trekt om deze reden voornoemde regeling in en komt met een nieuwe regeling. Het huidige Gelderse provinciale ruimtelijke beleid voor de intensieve veehouderij is nu gericht op de omvang van individuele bedrijven. Conform de opdracht van Provinciale Staten wordt nu gewerkt aan een aanpak die gericht is op duurzame groei van niet-grondgebonden veehouderij. In plaats van kwantitatieve (vaste) bouwblokmaten bepalen extra maatregelen ter verbetering van

de ruimtelijke kwaliteit op het terrein van landschappelijke inpassing, milieu- en dierenwelzijn de groeiruimte. Op deze wijze draagt Gelderland bij aan het versnellen van duurzame ontwikkelingen in de veehouderij, zonder dat dit ten koste gaat van een verslechtering voor de natuur. Deze aanpak van het Plussenbeleid vraagt een werkwijze tussen ondernemer, omgeving en gemeente, waarin een goede dialoog centraal staat en ruimte is voor lokaal maatwerk gericht op lokale of regionale aandachtsgebieden. Met extra investeringen in ruimtelijke kwaliteit, milieu en dierenwelzijn kan de provinciale sturing op ruimtelijke maten komen te vervallen en krijgen niet-grondgebonden veehouderijbedrijven, die hierin extra investeren, de ruimte.

Provinciale Staten stellen het Gelders Plussenbeleid eind 2016 vast. Het nieuwe bestemmingsplan dient op deze nieuwe regeling te worden afgestemd.

In hoofdstuk 4 thema 'Landbouw' is nader ingegaan op de gevolgen van het provinciale beleid voor het thema landbouw.

Water

Grondwaterbeschermingsgebied

In een bestemmingsplan dienen grondwaterbeschermingsgebieden een bestemming te krijgen die hetzelfde of een lager risico voor het grondwater met zich meebrengt.

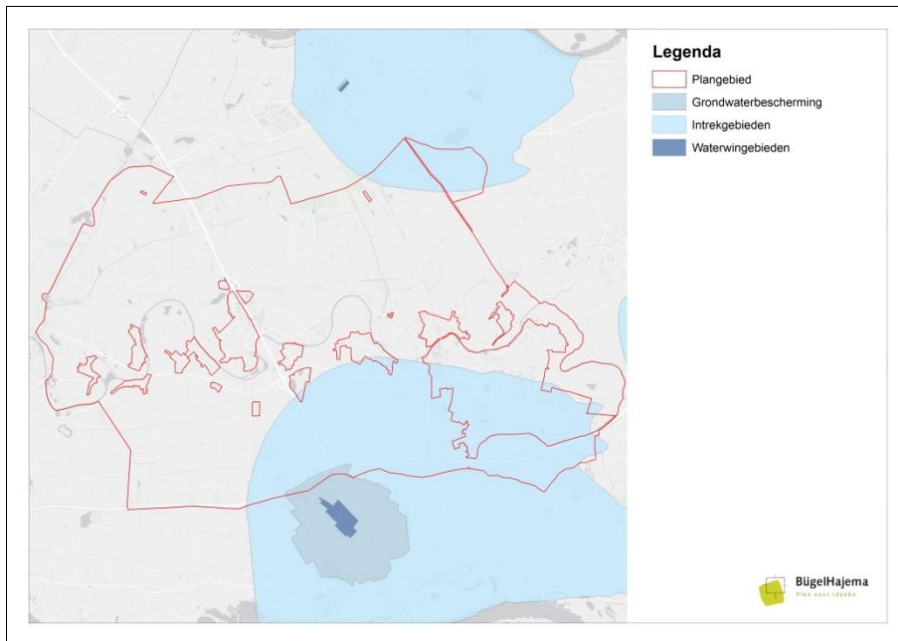
Waterwingebied

De waterwingebieden mogen niet worden voorzien van een bestemming die negatieve effecten kunnen hebben op de kwaliteit van het grondwater.

Intrekgebied

In het intrekgebied is het verboden om werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de winning van fossiele brandstoffen, zoals aardgas, aardolie en steenkoolgas.

Voor genoemde gebieden zijn in Figuur 4 'Waterwingebied (blauw), Intrekgebied (lichtblauw) en Grondwaterbeschermingsgebied volgens de Omgevingsverordening' weergegeven.

Figuur 4: Waterwingebied, Intrekgebied en Grondwaterbeschermingsgebied (bron: Omgevingsverordening Gelderland, december 2015)

In hoofdstuk 4, thema 'Water' is nader ingegaan op de gevolgen van het provinciale beleid voor het thema water.

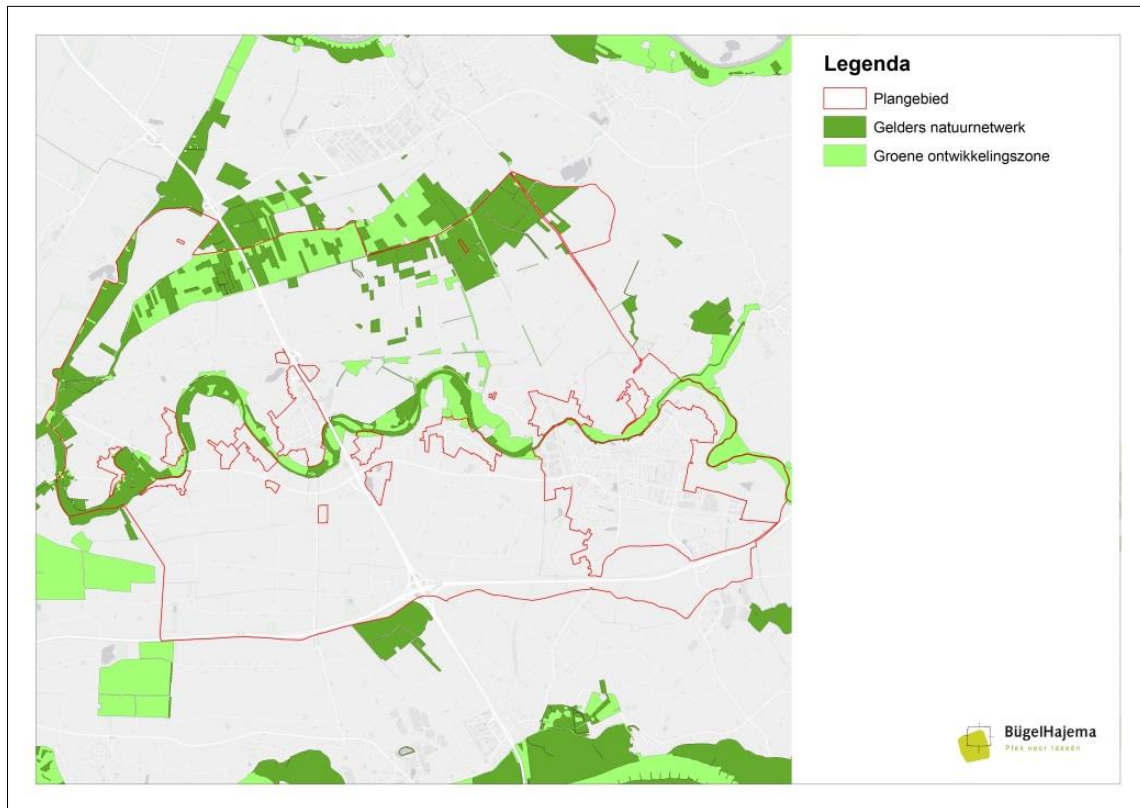
Natuur en landschap

Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)

Het GNN en GO zijn vastgelegd in de Ruimtelijke Verordening Gelderland. Het hoofddoel van het ruimtelijk beleid voor het GNN is het bijdragen aan een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen door bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige bijzondere ruimtelijke waarden en kenmerken. Binnen het GNN geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Ontwikkelingen zijn niet mogelijk als daarmee de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en sprake is van redenen van groot openbaar belang. Bij ontwikkelingen die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van het GNN moeten in hetzelfde bestemmingsplan voorzieningen worden getroffen waarmee de schade zoveel mogelijk wordt beperkt door mitigerende maatregelen.

De GO bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan 'Natuur' binnen de voormalige Gelderse EHS. Binnen de GO is onder voorwaarden een uitbreiding en nieuwvestiging landelijke ontwikkeling toegestaan. Onder voorwaarden is een beperkte uitbreiding van een stedelijke ontwikkeling toegestaan. Bij het vellen van een houtopstand wordt voorzien in een extra compensatie ten opzichte van de Boswet.

Het GNN en GO zijn in Figuur 5 'Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone' weer-gegeven.

Figuur 5: Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone (bron: Omgevingsverordening Gelderland, december 2015)

Het voorheen geldende provinciale EHS-beleid voor de gemeente Geldermalsen is met het nieuwe GNN en GO-beleid gewijzigd. Het GNN is verkleind ten opzichte van de eerdere taakstelling voor met name de aanleg van nieuwe natuur. Het GNN/GO-gebied in Geldermalsen is met name geconcentreerd langs de Linge en in de oost-west zone Regulieren Diefdijk.

In het voorheen geldende provinciaal ruimtelijke beleid waren ook 'weidevoelgebieden' als beleidsthema aangewezen. Het bestemmingsplan Buitengebied uit 2006 kende om deze reden een specifiek regime ter bescherming en instandhouding van deze gebieden. In de verordening komen deze gebieden niet meer binnen de gemeente Geldermalsen voor.

Buiten de EHS komen verspreid natuurwaarden voor. De provincie vraagt gemeenten om hiervoor een passende regeling in de bestemmingsplannen op te (blijven) nemen.

Nationaal landschap en Waardevol open gebied

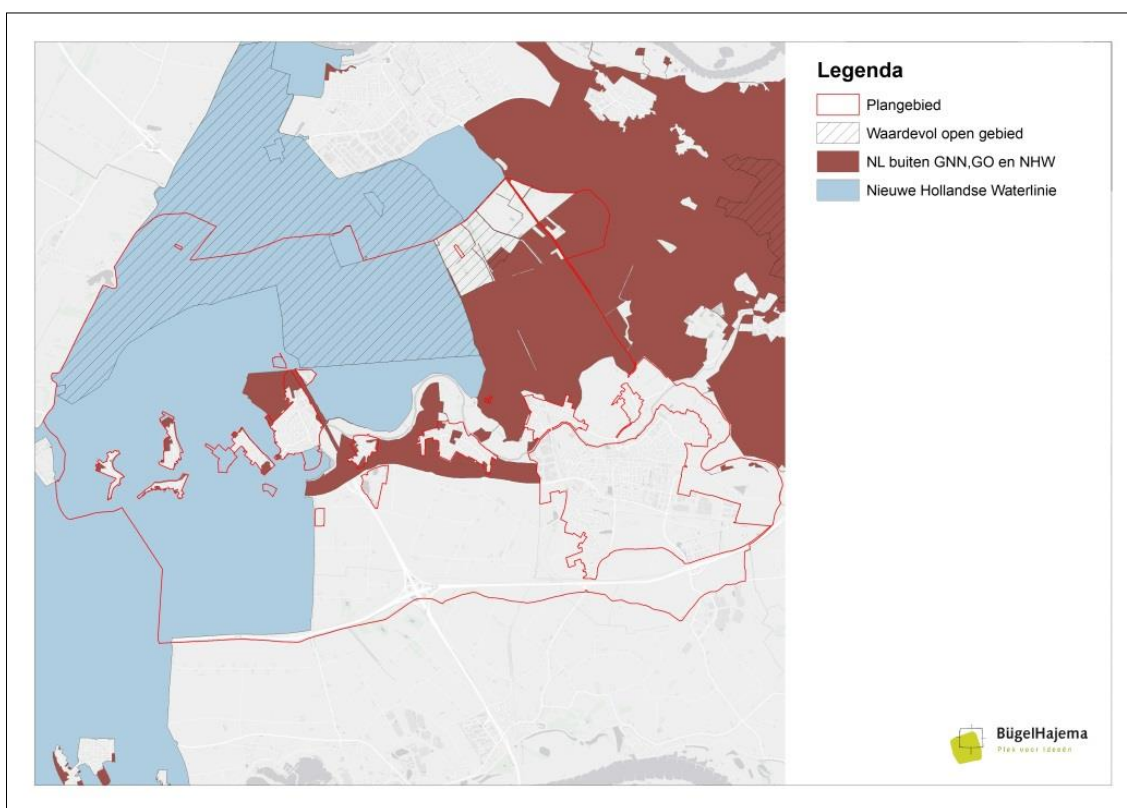
Een groot gedeelte van het buitengebied ligt binnen het Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie of Nationaal Landschap Rivierenland.

In de Omgevingsverordening is een groot gedeelte van het plangebied aangewezen als Nationaal landschap buiten GNN en GO. Het gebied ten noordwesten van het plangebied is tevens aangewezen als Waardevol open gebied.

Binnen de aanduiding Waardevol open gebied zijn geen activiteiten toegestaan die de openheid van de waardevolle gebieden aantasten.

In het Nationaal landschap zijn geen nieuwe bestemmingen toegestaan, die de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap aantasten. In bijlage 6 van de Omgevingsverordening zijn de kernkwaliteiten beschreven (mede gebaseerd op de Streekplanuitwerking Waardevolle Landschappen 2005). De kernkwaliteiten van deze waardevolle landschappen zijn op gemeentelijk niveau verwerkt in het Landschapsontwikkelingsplan, zoals beschreven in hoofdstuk 4 thema 'Landschap'.

In Figuur 6 'Nationaal landschap buiten GNN, GO en NHW, NHW en Waardevol open gebied' zijn voornoemde genoemde gebieden volgens de Omgevingsverordening weergegeven.

Figuur 6: Nationaal landschap buiten GNN, GO en NHW, NHW en Waardevol open gebied (bron: Omgevingsverordening Gelderland, 2015)

In hoofdstuk 4, thema 'Landschap' en 'Natuur' is nader ingegaan op de gevolgen van het provinciale beleid voor de thema's natuur en landschap.

Overig

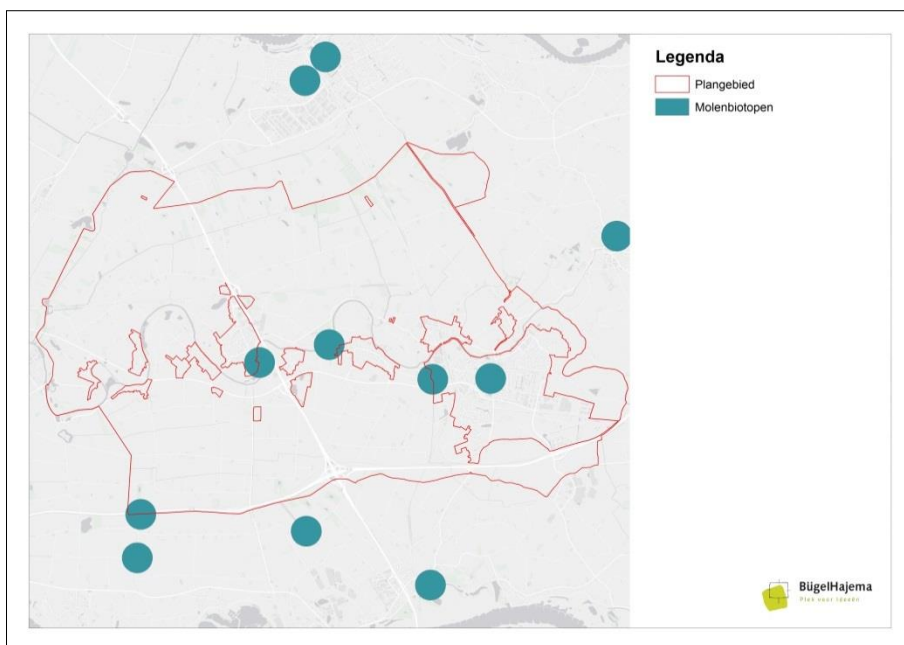
Recreatiewoningen

- Solitaire recreatiewoningen zijn slechts toegestaan op locaties waar ook reguliere woningen kunnen worden gebouwd.
- In het bestemmingsplan dient permanente bewoning van recreatiewoningen uitgesloten te zijn.
- Nieuwvestiging en uitbreiding van recreatiewoningen is alleen toegestaan indien daaraan de eis van bedrijfsmatige exploitatie wordt verbonden. In de toelichting dient onderbouwd te worden op welke wijze de bedrijfsmatige exploitatie duurzaam is verzekerd.

In hoofdstuk 4, thema 'Recreatie' is nader ingegaan op de gevolgen van het provinciale beleid voor het thema recreatie.

Molenbiotopen

De provincie beschermt de ruimte rond cultuurhistorisch waardevolle molens tegen ongewenste ingrepen. Om deze reden heeft de provincie in de verordening zogenoemde molenbiotopen vastgelegd (zie Figuur 7 'Molenbiotopen'). De omgeving (biotoop) van de molens dient zodanig ingericht te worden dat de molens kunnen blijven draaien. Binnen deze aanduiding is geen nieuwe bebouwing, dan wel beplanting toegestaan, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat het functioneren van de molen door middel van windvang niet wordt beperkt.

Figuur 7: Molenbiotopen (bron: Omgevingsverordening Gelderland, december 2015)

In hoofdstuk 4, thema 'Cultuurhistorie en archeologie' is nader ingegaan op de consequenties van het molenbiotoopbeleid in het bestemmingsplan.

Windturbines

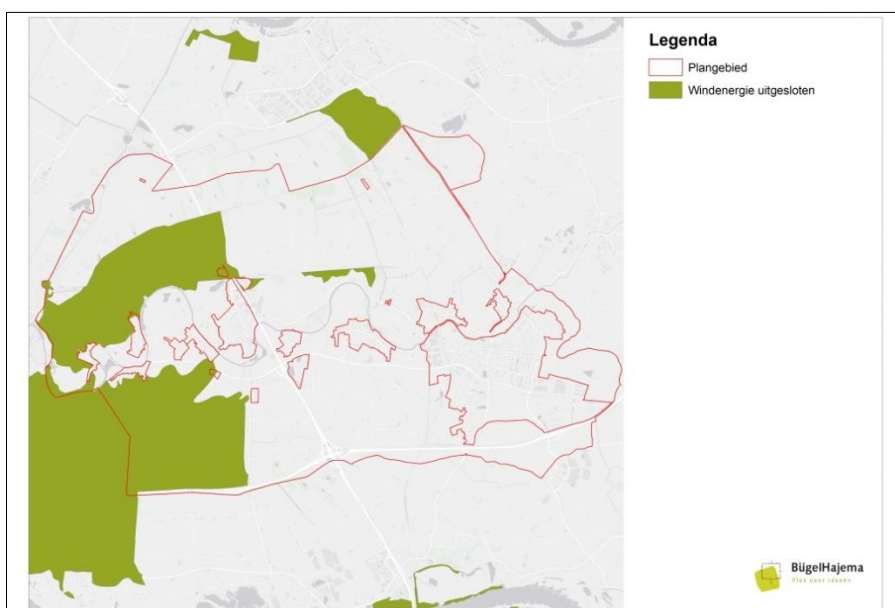
De provincies (IPO) hebben, in overleg met het Rijk, doelstellingen ten aanzien van windenergie vastgelegd. Iedere provincie heeft de verantwoordelijkheid om hieraan een bijdrage te leveren. Voor Gelderland betekent dat dat er in 2013 ten minste 230,5 MW aan windenergie ruimtelijk is vastgelegd en uiterlijk in 2020 gerealiseerd is. De provincie overlegt met regio's en gemeenten waar ruimte voor windenergie moet komen. De provincie heeft in de Omgevingsverordening vastgelegd onder welke voorwaarden windturbines zijn toegestaan.

Ook heeft de provincie vastgelegd waar windturbines zijn uitgesloten (zie Figuur 8 'Windenergie uitgesloten'). De provincie heeft het buitengebied (i.c. het plangebied) deels aangewezen als gebied waar de bouw van windturbines is uitgesloten.

Windturbines kunnen gerealiseerd worden, op de niet uitgesloten gebieden, mits hun ontwerp als integrale ontwerp-opgave wordt uitgewerkt, rekening houdend met de kenmerken van de plek. Het combineren van windturbines met andere, intensieve functies in een gebied heeft de voorkeur van de provincie. Mogelijke combinaties zijn: combinatie met infrastructuur (wegen en railverbindingen), combinatie met regionale bedrijventerreinen, combinatie met intensiveringsgebieden glastuinbouw, combinatie met agrarische productielandschappen. Visuele interferentie tussen windlocaties moet voorkomen worden. Hieraan worden voorwaarden gesteld.

In samenwerking met de gemeente Neerijnen heeft de gemeente Geldermalsen een Windvisie vastgesteld. In de paragraaf over het gemeentelijk beleid wordt aan deze visie nader aandacht besteed.

Het bestemmingsplan maakt de bouw van windturbines niet mogelijk in provinciale uitsluitingsgebieden.

Figuur 8: Windenergie uitgesloten (bron: Omgevingsverordening Gelderland, december 2015)

2.3.2

Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied

De regio Rivierenland heeft een beleidskader voor functieverandering van agrarische opstallen opgesteld. Dit beleidskader is van toepassing voor de buitengebieden van de gemeenten: Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.

Recent is het beleid geactualiseerd (januari 2016). Enerzijds is deze actualisering noodzakelijk, om het beleid af te stemmen op het provinciale ruimtelijk beleid. Anderzijds bleek er de behoefte te bestaan het beleid op onderdelen te verruimen.

Door hergebruik en functieveranderingen van vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied willen de samenwerkende gemeenten de vitaliteit en de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van het buitengebied behouden en vergroten, zonder daarbij de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven te beperken. Meer concreet willen de gemeenten:

- de vitaliteit van het buitengebied vergroten door vestiging van nieuwe economische bedrijvigheid in vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied onder een aantal voorwaarden mogelijk te maken;
- voorzien in de behoefte aan wonen in een landelijke omgeving waarbij de nieuwe bewoners ook bijdragen aan het versterken van de vitaliteit van het buitengebied;
- de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van het buitengebied vergroten door vrijgekomen landschapsontsierende agrarische bedrijfsbebouwing te saneren;
- door hergebruik van vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing verpaupering en ongewenst gebruik van vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied tegen te gaan;
- agrarische ondernemers nieuwe mogelijkheden bieden om na beëindiging van het agrarische bedrijf in hun levensonderhoud te voorzien.

Het beleidskader bevat voorwaarden waaronder medewerking kan worden verleend voor hergebruik van vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing voor woondoeleinden of verscheidene bedrijfsmatige doeleinden. Tevens bevat het beleidskader mogelijkheden voor sloop van de vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing en vervangende nieuwbouw. In de onderstaande tabel wordt - zonder inhoudelijk verder in te gaan op regelingen en voorwaarden - weergegeven welke mogelijkheden de binnen de regio Rivierenland samenwerkende gemeenten willen bieden voor functieverandering en waar deze mogelijkheden in dit beleidskader verder worden uitgewerkt.

Tabel 1

Sloop	Verandering
Omvangrijke sloop > m 1.000 m ²	Nieuwe woning(en)
Geringe sloop	Nieuwe bijgebouwen
	Uitbreiding bestaande woning
	Saldering
Omvangrijke sloop glastuinbouw > 3.500 m ²	Nieuwe woning(en)
Geringe sloop glastuinbouw	Nieuwe bijgebouwen
	Uitbreiding bestaande woning
	Saldering
Sloop of hergebruik	Nieuwe werkfunctie

Voor het buitengebied van Geldermalsen geldt dat het voornoemde beleidskader van toepassing is. Het bestemmingsplan bevat regelingen waarbij de vier mogelijkheden voor functieverandering van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing verankerd zijn. In de paragraaf over landbouw 'Vrijkomende agrarische bebouwing (nevenactiviteiten en functieverandering)' in hoofdstuk 4 wordt het beleidskader nader uitgewerkt voor het buitengebied.

2.3.3

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het provinciaalbeleid worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2016 maakt geen stedelijke ontwikkelingen mogelijk zoals bedoeld in de ladder voor duurzame verstedelijking;
- voor de bescherming van het grondwater bevat het bestemmingsplan een regeling voor het gebied dat in de Omgevingsverordening is aangewezen als grondwaterbeschermingsgebied;
- voor het intrekgebied bevat het bestemmingsplan een regeling waarin werkzaamheden zijn verboden die verband houden met de winning van fossiele brandstoffen, zoals aardgas, aardolie en steenkoolgas;
- ten behoeve van de GNN bevat het bestemmingsplan geen bestemmingen ter plaatse van de GNN die de kernkwaliteiten van het gebied significant aantasten;
- voor de GO bevat het bestemmingsplan een regeling waarbij onder voorwaarden uitbreiding en nieuwvestiging van landelijke ontwikkelingen zijn toegestaan. Tevens is onder voorwaarden een beperkte uitbreiding van stedelijke ontwikkeling toegestaan. Indien houtopstanden geveld worden, dan dient voorzien te worden in een extra compensatie ten opzichte van de Boswet. Dat wil zeggen dat het kappen van bomen in een bestaand bos, houtwal of houtsingel in het buitengebied gemeld moet worden (kapmelding) bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken. De grond waarop deze bomen hebben gestaan moet binnen drie jaar opnieuw worden beplanten. De provincie Gelderland houdt hierop toezicht;

- voor de gebieden die vallen binnen de Nationaal Landschappen bevat het bestemmingsplan een regeling waarbij geen nieuwe bestemmingen zijn toegestaan die de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap aantasten;
- het bestemmingsplan zal de bestaande al bestemde solitaire recreatiewoningen weer vastleggen, waarbij permanente bewoning wordt uitgesloten. Nieuwe solitaire recreatiewoningen worden niet mogelijk gemaakt;
- in het bestemmingsplan is een regeling opgenomen voor de molenbiotop, die regelt dat nieuwe bebouwing en beplanting niet is toegestaan, tenzij in de toelichting van het bestemmingsplan is aangetoond dat het functioneren van de molen door middel van windvang niet wordt beperkt;
- een regeling is opgenomen waarbij in delen van het plangebied het niet is toegestaan windturbines te bouwen. Ondanks de aanwijzing van provinciale uitsluitingsgebieden voor windturbines zal het nieuwe bestemmingsplan geen regeling bevatten voor de bouw van nieuwe windturbines;
- het bestemmingsplan bevat regels voor functieverandering van vrijgekomen of vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwing. De (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen kunnen onder voorwaarden gewijzigd worden naar:
 - hergebruik voor woonfunctie;
 - sloop en nieuwbouw voor woonfunctie;
 - hergebruik voor bedrijfsmatige functies;
 - sloop en nieuwbouw voor bedrijfsmatige functies.

2.4

Gemeentelijk beleid

2.4.1

Omgevingsvisie Geldermalsen

De gemeente Geldermalsen ontwikkelt een nieuwe omgevingsvisie. De Omgevingsvisie 2030 wordt naar verwachting begin 2017 vastgesteld. De omgevingsvisie is tot stand gekomen in samenwerking met inwoners, instellingen, verenigingen, belangengroeperingen en bedrijfsleven. De omgevingsvisie bevat een integrale visie op de toekomst van Geldermalsen met het jaar 2030 als planhorizon.

Voor het buitengebied van Geldermalsen zijn de volgende kaders uit de omgevingsvisie relevant:

Woningbouw

- De ladder voor duurzame verstedelijking vormt een belangrijke leidraad voor het ruimtelijk beleid dat in de Omgevingsvisie wordt omschreven. De Omgevingsvisie bevat geen voorstellen voor nieuwe uitleglocaties. De

nadruk ligt op de afronding van de grootste uitleglocatie De Plantage (bij kern Meteren). Er blijft wel ruimte voor kleinschalige bouwplannen; bouwplannen die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit.

Het bestemmingsplan maakt geen nieuwe ontwikkelingen voor woningbouw mogelijk. Een uitzondering op deze regel geldt voor woningbouwplannen die passen binnen het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing. Deze bouwplannen moeten wel in afstemming zijn met de algehele woningbouwprogrammering.

Bedrijvigheid

- De ladder voor duurzame verstedelijking vormt een belangrijke leidraad voor het ruimtelijk beleid dat in de Omgevingsvisie wordt omschreven. Revitalisering en transformatie van bestaande bedrijventerreinen krijgt hierdoor meer aandacht dan voorheen.
- Voor Hondsgemet Noord wordt een uitzonderingspositie nagestreefd waarbij de ontwikkeling van deze uitleglocatie wordt bespoedigd door:
 - concurrentie te voorkomen door vestigingsmogelijkheden in dorpskernen en het buitengebied voor bedrijven te beperken;
 - goede marketing en communicatie, naast reguliere (o.a. logistiek) bedrijvigheid, gericht op fruit en transport en duurzaamheid. Specifiek de mogelijkheden voor een agribusinesscentrum onderzoeken.

Het gebied Hondsgemet Noord ligt niet in het bestemmingsplan voor het buitengebied. Nieuwvestiging van gebiedsgebonden bedrijven en niet-gebiedsgebonden bedrijven dient binnen het gebied van Hondsgemet Noord plaats te vinden. Het voorliggende bestemmingsplan regelt geen nieuwvestiging van (niet-)gebiedsgebonden bedrijven en is daarmee passend binnen de omgevingsvisie. Een uitzondering op deze strikte regel is de mogelijkheid die de gemeente blijvend wil bieden voor de vestiging van (niet-)gebiedsgebonden bedrijven in vrijkomende agrarische bebouwing. Het beleid voor hergebruik vrijkomende agrarische bebouwing komt verderop in deze notitie nog inhoudelijk aan de orde (zie onder andere paragraaf 'Landbouw' in hoofdstuk 4).

Landelijk gebied

- Het agrarisch productiegebied is in eerste instantie bedoeld voor grondgebonden landbouw. Uitbreiding van bedrijven in deze sector moet mogelijk zijn, mits landschappelijk voldoende ingepast.
- Indien niet-grondgebonden activiteiten de overhand krijgen in de bedrijfsvoering, heeft het de voorkeur dat deze activiteiten op een bedrijventerrein plaatsvinden. Dit zou gekoppeld kunnen worden aan de ambitie van een agribusinesssterrein op Hondsgemet Noord.
- Voor nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf wordt ruimte geboden, zeker als deze activiteiten een bijdrage leveren aan de recreatiesector.

Bij ontwikkelingen in gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde of hoge natuurwaarden, worden wel extra (maatwerk) eisen voorgesteld om schade aan deze belangen te voorkomen of te compenseren.

Mobiliteit

- Meer aandacht dan voorheen voor (kwaliteit van) langzaamverkeersverbindingen.
- Ruimte (blijven) reserveren voor de eventuele aanleg van een Tweede Lingebrug in het verlengde van de reeds aangelegde Randweg.
- De meest recente ontwikkelingen van het Ministerie/ProRail ten aanzien van spoorprojecten in Tricht en Geldermalsen als uitgangspunt overnemen.

Wat betreft het aspect mobiliteit bevat het bestemmingsplan slechts regels voor de bestaande (spoor)wegen, inclusief benodigde voorzieningen. Het bestemmingsplan zal geen regels bevatten die de mogelijkheid bieden voor een eventuele tweede Lingebrug of de ontwikkelingen van het Ministerie/ProRail voor het spoorprojecten in Tricht en Geldermalsen te realiseren. Evenmin voorziet het plan in regels om de kwaliteit van langzaamverkeersverbindingen te verbeteren.

2.4.2

Visiedocument gemeente Geldermalsen

Totdat de voorgenoemde omgevingsvisie 2030 vastgesteld is, is het huidige visiedocument van kracht.

In de raadsvergadering van 27 mei 2008 heeft de gemeenteraad het 'Visiedocument gemeente Geldermalsen' vastgesteld. Geldermalsen is zelfstandig, zelfbewust en koestert de traditionele eigenschappen van een landschappelijke gemeente met 11 karakteristieke kernen. Geldermalsen is zich daarbij bewust van de unieke ligging. Dichtbij nationale landschappen én met de Randstad om de hoek. Doorsneden door de Linge én door infrastructurele hoofdstromen. De gemeente staat voor een landelijke woon- en leefomgeving. Tegelijk heeft Geldermalsen een verantwoordelijkheid voor bedrijvigheid en woningbouw op grond van de knooppuntligging. Hieraan wordt gerichte invulling gegeven. De 11 kernen hebben traditioneel hun eigen karakter. Die sociale en fysieke eigenheid blijft behouden. In dit visiedocument zijn 3 overkoepelende cruciale beleidswaarden vastgesteld voor het heden en toekomst van de gemeente Geldermalsen. Het betreft de kernwaarden:

1. landschapskwaliteit;
2. kernenkwaliteit;
3. knooppuntenkwaliteit.

Het toekomstperspectief van de visie is erin gelegen om de bestaande kwaliteiten in stand te houden, dan wel hierop voort te bouwen.

Visie 'Malsen aan de Linge'

In de raadsvergadering van 27 maart 2012 heeft de gemeenteraad haar visie nader aangescherpt:

De gemeente Geldermalsen biedt een prettige woonomgeving waarin algemeen gewaardeerd wordt de mooie karakteristieke kernen, gelegen aan de Linge, met daartussen grote open groene ruimtes. Het is rustig en veilig in de gemeente. Deze woonomgeving is belangrijk voor haar inwoners en is het kapitaal van de gemeente. Uitgangspunt bij beleid is de nadruk op groen, leefbaarheid, rust en ruimte.

De gemeente stimuleert de ontwikkeling en onderlinge sociale betrokkenheid van haar inwoners, waarbij tegelijkertijd eigen verantwoordelijkheid belangrijk blijft. De gemeente heeft als speerpunt van beleid de sociaal zwakkeren te activeren en te ondersteunen. De gemeente wil zich verder inspannen om de jeugd aan de streek te binden en ze een toekomst te bieden mede door de komst van hoger onderwijs naar de gemeente te stimuleren.

Geldermalsen is trots op haar agrarische sector en de daaraan verbonden economie, waarin fruitteelt een bijzondere rol heeft. Geldermalsen ziet kansen in hoogwaardige en duurzame ontwikkeling van deze sector (zogenaamde Fruitvalley). De ontwikkeling van deze economie moet volop de ruimte krijgen, met behoud van de kwaliteit van de leefomgeving waarbij inpassing in het landschap belangrijk is. Verder moet de economische ontwikkeling meer hoogwaardige bedrijvigheid opleveren en aansluiten bij de bevolkingsopbouw. Voorbeelden zijn productie, verwerking, distributie, zakelijke dienstverlening (onder andere ICT), onderzoek, gezondheid en recreatie en toerisme.

Bovengenoemde aangescherpte visie dient als uitgangspunt te worden gehanteerd voor een nieuw op te stellen gemeentelijke omgevingsvisie.

2.4.3

Lekker leven langs de Linge

Structuurvisie Gemeente Geldermalsen 2009 - 2015

In de raadsvergadering van 23 februari 2010 is de Structuurvisie Gemeente Geldermalsen 2009 - 2015: "Lekker leven langs de Linge" vastgesteld. Deze structuurvisie vormt het ruimtelijk kader voor de gemeente Geldermalsen voor de periode tot 2015, waarin ontwikkelingen en ambities voor de korte en lange termijn in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin zijn opgenomen. Het dient als opmaat voor nieuwe bestemmingsplannen, en biedt via een uitvoeringsparagraaf de mogelijkheid voor kostenverhaal zoals bedoeld in de Wro.

Inhoudelijk is er geen sprake geweest van grote beleidswijzigingen ten opzichte van eerdere ruimtelijke visiedocumenten en sectorale beleidsdocumenten. Volstaan is met een actualisatie van het reeds in 2005 ingezette beleid ("Wijken en Wegen").

Buitengebied en landschap

Het landschappelijk raamwerk vormt één van de kernkwaliteiten van de gemeente Geldermalsen. Het karakteristieke rivierenlandschap biedt uitstekende mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit te versterken en te benutten voor verschillende functies. Mede op basis van de twee Nationale Landschappen

binnen de gemeentegrenzen heeft Geldermalsen een actief beleid als het gaat om het buitengebied en het landschap.

De Nationale Landschappen als basis: NHW en Rivierenland
De gemeente Geldermalsen kent twee nationale landschappen binnen haar gemeentegrenzen: de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) en Rivierenland. Dit geeft de gemeente haar kenmerkende, landschappelijke kwaliteiten en vormt het kader waarbinnen veel landschappelijke projecten ontwikkeld (en gefinancierd) kunnen worden.

Binnen het project NHW zijn de volgende projecten van belang voor de gemeente Geldermalsen:

1. Fort Asperen: Volledige restauratie van het fort en herontwikkeling tot kunsteiland met een taveerne en een kunstresterant;
2. Diefdijk: de 13e-eeuwse dwarsdijk moet waterstaatkundig verbeterd worden en wordt gecombineerd met verbetering van langzaam verkeer, meer kansen voor natte natuur, het beter zichtbaar maken van de hoofdverdedigingslijn en het herstel van de Stelling van Everdingen;
3. Lingekwartier/Lingeaccés: er is inmiddels een toekomstvisie voor het gebied opgesteld om sturing te geven aan ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. Naast de restauratie van de forten en een aantal NHW-objecten door provincie en het Rijk, zijn er enkele infrastructurele maatregelen uitgevoerd ter verbetering van de bereikbaarheid van de forten, is er een parkeerterrein voor bezoekers aangelegd en zijn er wandelpaden in de omgeving bijgekomen.

Landschapsontwikkelingsplan met uitvoeringsprogramma

Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) is opgesteld in samenwerking met de gemeenten Neerijnen en Lingewaal. Het plan omschrijft uitgebreid de landschappelijke kwaliteiten van de verschillende gebieden, inclusief een uitvoeringsprogramma. De belangrijkste uitgangspunten voor de gemeente Geldermalsen zijn:

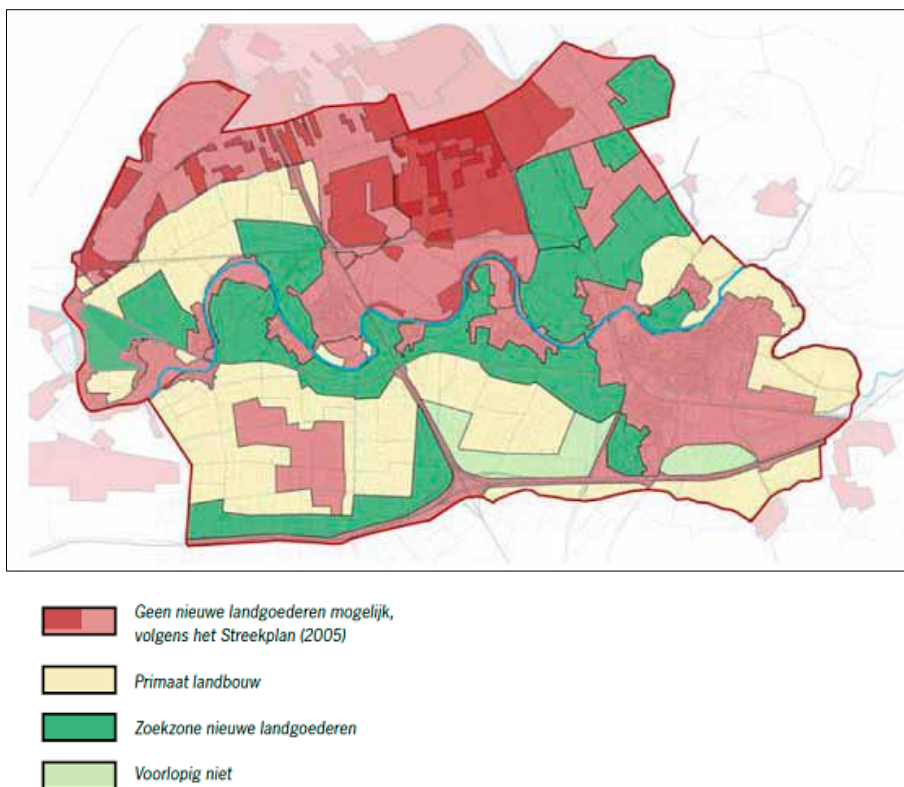
- vergroten van de toegankelijkheid van landelijk gebied en de twee Nationale Landschappen binnen de gemeente;
- versterking van landschappelijke gebiedskwaliteiten, beleefbaarheid en afleesbaarheid van het cultuurhistorisch landschap;
- opzetten van vrijwilligersgroepen voor instandhouden van het landschap;
- draagvlakvergroting, kennisuitwisseling, communicatie, voorlichting, educatie en bewustwording voor natuur en landschap, cultuurhistorie, bewoningsgeschiedenis;
- versterking economische vitaliteit van het landschap door verschillende functies goed op elkaar af te stemmen.

Hieraan gekoppeld zijn ruim 50 concrete projecten, gemakshalve verwijzen we naar het LOP zelf voor een volledig overzicht. De nadruk ligt op aanleg van recreatieve paden en routes, herstel van oude waterlopen en kades, aanleg

van nieuwe groen-blaue structuren en verbeteren van bebouwingsaanzichten. De kernkwaliteiten zoals benoemd in het LOP zijn benoemd in hoofdstuk 4, thema 'Landschap'.

Nieuwe landgoederen als interessante kans

De gemeente Geldermalsen wil het oprichten van nieuwe landgoederen stimuleren. Landgoederen kunnen een belangrijke rol spelen in het versterken van de identiteit van het landschap en het verbeteren van de recreatieve potenties van het gebied. In 2008 heeft de gemeente de belangrijkste uitgangspunten voor het oprichten van nieuwe landgoederen vastgelegd in de nota Land Goed voor Landschap (zie Figuur 9 'Zoekzones voor nieuwe landgoederen binnen de gemeentegrenzen'). Daarin zijn zoekzones voor landgoederen aangegeven, waarbij de nadruk ligt op de gebieden langs de Linge, de noordzijde van de A15 en het gebied tussen Geldermalsen en Culemborg. De nota beschrijft tevens de randvoorwaarden voor nieuwe landgoederen in de verschillende deelgebieden.

Figuur 9: Zoekzones voor nieuwe landgoederen binnen de gemeentegrenzen, bron Land Goed voor Landschap, 2008

Overigens heeft de ontwikkeling van een nieuw landgoed een dermate grote impact op de omgeving dat er in deze gevallen altijd gekozen wordt voor een afzonderlijke bestemmingsprocedure. Het bestemmingsplan "Buitengebied" zal geen binnenplanse mogelijkheid voor nieuwe landgoederen bevatten.

Wonen in het buitengebied onder voorwaarden mogelijk
Het bestemmingsplan buitengebied, 1e herziening, dat in het voorjaar van 2009 is vastgesteld, maakt uitbreiding van de woonfunctie in het buitengebied mogelijk. Daar zijn echter wel strenge voorwaarden aan verbonden, bijvoorbeeld voor het verwijderen van agrarische bijgebouwen.

Zoekzone windmolens

De provincie Gelderland wil het opwekken van duurzame energie bevorderen. In het plangebied zijn initiatiefnemers op basis van een Windvisie plannen aan het ontwikkelen voor het realiseren van windturbines rondom knooppunt Deil en bij de Avri.

2.4.4

Mobiliteitsplan Geldermalsen 2020

Het Mobiliteitsplan Geldermalsen is door de gemeenteraad vastgesteld op 25 november 2008 en bevat het mobiliteitsbeleid van de gemeente Geldermalsen voor de periode tot 2020. Het Mobiliteitsplan is enerzijds een uitwerking van de beleidskaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld in de Mobiliteitsvisie en anderzijds vormt het Mobiliteitsplan het fundament voor alle te realiseren maatregelen op het gebied van mobiliteit. Het doel van het Mobiliteitsplan is het realiseren van de ambities op het gebied van bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefomgeving.

In het plan zijn wensbeelden geformuleerd rond de volgende thema's:

- a. fietsen zonder stoppen gericht op het stimuleren van het gebruik van de fiets voor de kortere afstanden;
- b. veilig op weg gericht op bescherming van de zwakkere in het verkeer;
- c. openbaar vervoer voor iedereen gericht op het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer;
- d. probleemloos recreëren gericht op het goed faciliteren van het toeneemende recreatieverkeer en het beperken van de overlast daarvan;
- e. verkeer op de juiste plaats gericht op de vraag welk soort verkeer waar hoort of naar toe zou moeten worden geleid.

Er is vanuit het mobiliteitsplan geen beleid waarmee in het nieuwe bestemmingsplan specifiek rekening mee gehouden dient te worden.

2.4.5

Welstandsnota

Met ingang van 1 juli 2004 is het voor elke gemeente in Nederland verplicht een (vastgestelde) welstandsnota te hebben. Is dit niet het geval, dan is de gemeente niet meer bevoegd een bouwplan op welstand te toetsen. Met het bestemmingsplan en de welstandsnota, worden dus zowel de stedenbouwkundige opzet als de architectonische verschijningsvorm vastgelegd in een beleidskader. Nieuwe (omgevingsvergunningsplichtige) bouwplannen dienen zowel aan het bestemmingsplan als aan de welstandsnota te worden getoetst.

Naast de welstandscriteria geeft de gemeentelijke welstandsnota ook de beleidsregels weer voor de uitvoering en organisatie van de welstandszorg in de gemeente Geldermalsen. De welstandscriteria worden ingedeeld in algemene criteria, gebiedscriteria, criteria voor specifieke gebouwtypologieën en criteria voor veel voorkomende kleine bouwwerken. De mate waarin het toetsingsinstrument welstand wordt ingezet in de verschillende gebieden, wordt aangegeven aan de hand van zogenaamde 'welstandsniveaus'.

De welstandsnota bevat geen beleid waarmee in het nieuwe bestemmingsplan rekening dient te worden gehouden.

Overigens werkt de gemeente aan een nieuwe welstandsnota.

2.4.6

Windvisie

In samenwerking met de gemeenten Neerijnen en Tiel heeft de gemeente Geldermalsen een Windvisie vastgesteld. De Windvisie beschrijft op welke wijze de gemeenten invulling willen geven aan de provinciale doelstelling in 2020 210 MW aan windenergie gerealiseerd te hebben. De windvisie bevat een kaart waarop gebieden staan weergegeven waar windturbines ruimtelijk gewenst zouden kunnen zijn. De voorkeur gaat daarbij uit naar de gebieden langs de A15 (tussen de Boutensteinseweg/Marijkestraat en de spoorlijn Utrecht-Den Bosch en vanaf het Avri terrein richting het oosten) en bedrijvenpark Medel.

Als uitvloeisel van de afspraken uit de visie worden afzonderlijke ruimtelijke procedures gevoerd om een tweetal windparken (Windpark Avri en Windpark Deil) te realiseren. Meer windparken zijn voorlopig niet voorzien en in het bestemmingsplan voor het buitengebied wordt geen voorziening getroffen voor de ontwikkeling en realisering van nieuwe windturbines. Wel overweegt de gemeente mogelijkheden te creëren voor kleinschalige vormen van opwekking van windenergie (voorzieningen op daken e.d.).

2.4.7

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het gemeentelijkbeleid worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- de beschreven landschappelijke kwaliteiten uit het LOP zijn vertaald in een regeling in het bestemmingsplan;
- in verlengde van het provinciale beleid zijn voor de gebieden die vallen binnen de Nationaal Landschappen een regeling opgenomen waarbij geen nieuwe bestemmingen zijn toegestaan, die de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap aantasten;
- er wordt vanuit het gemeentelijk beleid geen specifieke regeling in het bestemmingsplan opgenomen met betrekking tot windturbines;
- het bestemmingsplan zal geen regeling bevatten waarmee de bouw van windturbines wordt toegestaan, ongeacht het feit dat delen van het plangebied gelegen zijn buiten de provinciale uitsluitingsgebieden;

- in het bestemmingsplan zijn geen uitbreidingslocaties opgenomen waar nieuwe woningen gerealiseerd worden;
- conform het bestemmingsplan Buitengebied, 1e herziening is wonen in het buitengebied onder voorwaarden mogelijk. De regeling, zoals opgenomen in de 1e herziening van het bestemmingsplan "Buitengebied 2016", wordt geactualiseerd en afgestemd op de regionale "Handreiking hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied", van januari 2016;
- nieuwe bedrijvigheid van niet-gebiedsgebonden en gebiedsgebonden bedrijven wordt niet mogelijk gemaakt binnen dit bestemmingsplan. Hiermee wordt voldaan aan de wens om deze bedrijvigheid te concentreren in Hondsgemet Noord. Een uitzondering op deze regel wordt gemaakt voor nieuwe bedrijvigheid in vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing. In deze gevallen wenst de gemeente onder strikte voorwaarden mogelijkheden te bieden om vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing te gebruiken voor bedrijfsmatige doeleinden. Het beleid wordt afgestemd op de regionale "Handreiking hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied", van januari 2016. Dit regionale beleidskader noemt hiervoor verschillende redenen:
 - het buitengebied is een belangrijke broedplaats voor nieuwe bedrijven. Deze bedrijven zouden vermoedelijk niet of minder snel worden opgestart wanneer initiatiefnemers zich op een bedrijventerrein moeten vestigen;
 - de gemeenten willen agrarische ondernemers die om uiteenlopende motieven hun agrarische bedrijfsvoering beëindigen, de mogelijkheid bieden nieuwe activiteiten op te pakken om zodoende in hun levensonderhoud te voorzien;
 - de gemeenten vinden het uit oogpunt van een vitaal platteland van belang dat er in het buitengebied naast gewoon ook op bescheiden schaal gewerkt wordt;
 - de gemeenten denken door hergebruik van vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen een impuls te kunnen geven aan de landschappelijke kwaliteit van het buitengebied, deels door het tegengaan van leegstand en verpaupering van gebouwen en deels doordat aan de meeste vormen van hergebruik de voorwaarde wordt verbonden om een deel van de vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen te slopen;
- voor de drie voorgaande uitgangspunten wordt in het bestemmingsplan onder voorwaarden een uitzondering gemaakt, indien sprake is van het benutten van leegstaande agrarische bedrijfsbebouwing. Deze uitzondering wordt gemaakt op basis van het 'Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied', zoals beschreven in de paragraaf Provinciaal en regionaal beleid;
- voor de grondgebonden landbouw is een regeling opgenomen in het bestemmingsplan waarbij uitbreiding mogelijk is mits voldoende landschappelijk ingepast;

- in het bestemmingsplan is een regeling opgenomen waarbij een maximum is gegeven aan aard en omvang van niet-grondgebonden activiteiten bij een agrarisch bedrijf. Hierdoor is een koppeling ontstaan met de ambities van een Agribusinesssterrein op Hondsgemet Noord. Waarbij dit soort activiteiten juist op Hondsgemet Noord geambieerd worden. Voor nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven is een regeling in het bestemmingsplan opgenomen;
- bij ontwikkelingen in gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde of hoge natuurwaarden, zijn extra (maatwerk) eisen gesteld om schade aan deze belangen te voorkomen of te compenseren;
- het bestemmingsplan bevat regelingen waarbij langzaamverkeersverbindingen mogelijk zijn.

M i l i e u o n d e r z o e k

3

3.1

Inleiding

In dit hoofdstuk komen de relevante milieuthema's aan de orde. Onder elk milieuthema wordt beknopt in gegaan op de bestaande situatie. Daarnaast wordt wet- en regelgeving die in directe relatie staan met de relevante thema's in dit hoofdstuk beschreven. Dubbele regelgeving met andere overheden (provincie, waterschap) wordt zoveel mogelijk voorkomen.

Vervolgens worden de knelpunten, kansen en ontwikkelingen voor het betreffende onderwerp beschreven. Ten slotte volgen er concrete aanbevelingen voor een regeling in het nieuwe bestemmingsplan.

Vooralsnog zijn de milieuthema's hieronder uitvoerig beschreven in de hoofdlijnennotitie. Bij het ter inzage gaan van het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied 2016, worden de onderstaande thema's gedeeltelijk opgenomen in het PlanMER rapport. In dit hoofdstuk wordt dan een verwijzing opgenomen naar het MER.

3.2

Bodem

In het kader van de onderzoeksplicht dient onder andere de bodemgesteldheid in het plangebied in kaart te worden gebracht. Onderzocht moet worden of de bodem verontreinigd is en wat voor gevolgen een eventuele bodemverontreiniging heeft voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

Een nieuwe bestemming mag pas worden opgenomen als is aangetoond dat de bodem geschikt (of geschikt te maken) is voor de nieuwe of aangepaste bestemming. Wanneer (een deel van) de bodem in het plangebied is verontreinigd, moet worden aangetoond dat het bestemmingsplan, rekening houdend met de kosten van sanering, financieel uitvoerbaar is. Bodemonderzoeken mogen niet meer dan 5 jaar oud zijn. Indien er sprake is van bouwactiviteiten is ook in het kader van de bouwvergunning onderzoek naar de kwaliteit van de bodem nodig. In de praktijk worden deze onderzoeken vaak gecombineerd.

In het bestemmingsplan worden echter alleen de bestaande situaties vastgelegd. Specifiek bodemonderzoek is in het kader van dit bestemmingsplan dus niet noodzakelijk.

3.3

Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport. Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen. Risicobronnen kunnen worden onderscheiden in risicovolle inrichtingen (onder andere lpg-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen en leidingen. Om voldoende ruimte te scheppen tussen een risicobron en personen of objecten die risico lopen (kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten) moeten vaak afstanden in acht worden genomen. Ook ontwikkelingsmogelijkheden die ingrijpen in de personendichtheid kunnen om onderzoek vragen.

De risico's of gevaarbronnen binnen of in de nabijheid van het plangebied dienen te worden geïnventariseerd. Het bestemmingsplan moet voldoen aan de grenswaarde voor het zogenaamde plaatsgebonden risico. Het plaatsgebonden risico betreft het risico dat een individuele burger kan overlijden vanwege de aanwezigheid van één of meer risicohoudende activiteiten. Deze kans mag niet hoger zijn dan de vastgestelde grenswaarde; voor nieuwe situaties bedraagt deze 10⁻⁶ per jaar voor het individueel risico (een kans van één op 1 miljoen per jaar). Voor bestaande situaties is dit 10⁻⁵ (een kans van één op honderd-duizend per jaar).

Het groepsrisico betreft de kans dat groepen omwonenden van een bepaalde risico-opleverende activiteit dodelijk getroffen kunnen worden door een ongeval. Daarbij is relevant hoeveel mensen op welke plaats in de omgeving van een bron aanwezig kunnen zijn. Hoe meer mensen rond een bron wonen of werken, hoe groter het groepsrisico. De norm van het groepsrisico is afhankelijk van het aantal eventuele dodelijke slachtoffers en bedraagt 10⁻⁵/jaar voor 10 doden (een kans van 1 op 100.000 per jaar op 10 dodelijke slachtoffers), 10⁻⁷/jaar voor honderd doden, 10⁻⁹/jaar voor duizend doden et cetera, en betreft een oriënterende waarde.

De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico is een ijkpunt voor de beoordeling van het groepsrisico, op basis waarvan de mate van het doorvoeren van risicoreducerende maatregelen wordt afgewogen.

Niet alleen de oriëntatiewaarde zelf is een belangrijk beoordelingspunt, maar ook de waarde 0,1 maal de oriëntatiewaarde is een belangrijk meetpunt. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen en het concept-Besluit transportroutes externe veiligheid wordt deze waarde expliciet aangehaald als waarde waaronder een beperkte verantwoording van het groepsrisico kan plaatsvinden. Hierbij hoeft alleen gekeken te worden naar de zelfredzaamheid van personen en de rampenbestrijding. Risicoreducerende maatregelen hoeven niet overwogen te worden.

Externe veiligheidsvisie gemeente Geldermalsen

In april 2007 heeft de gemeente Geldermalsen de "Externe veiligheidsvisie gemeente Geldermalsen" opgesteld, met als doel een toetsingskader aan te bieden zodat duidelijk is hoe met bestaande en toekomstige externe veiligheidsrisico's dient te worden omgegaan. De externe veiligheidsvisie focust op nieuwe situaties. De essentie van de visie is hieronder weergegeven, aan de hand van beleidsuitspraken op verschillende niveaus: algemene uitgangspunten, generieke beleidsuitspraken, gebiedsspecifieke beleidsuitspraken en objectgerichte beleidsuitspraken.

Algemene uitgangspunten bij het opstellen van de externe veiligheidsvisie:

- de gemeente houdt zich aan de geldende wet- en regelgeving en anticipeert op nieuwe beleidsontwikkelingen, zoals op het gebied van transport van gevaarlijke stoffen;
- de visie moet aansluiten bij de geldende gedachten over ruimtelijke ontwikkeling binnen de gemeente.

Generieke beleidsuitspraken:

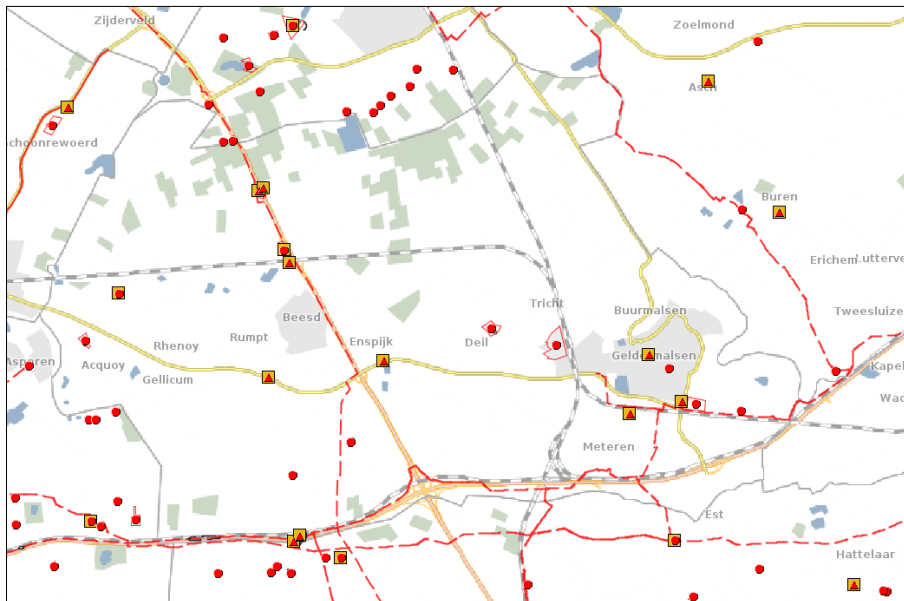
- de risicobron en risico-ontvanger worden zo veel mogelijk gescheiden;
- de richtwaarde van het plaatsgebonden risico wordt in woon- en recreatiegebieden als grenswaarde gehanteerd;
- bij iedere verandering van het groepsrisico geeft de gemeente een verantwoording van het groepsrisico. De oriënterende waarde van het groepsrisico wordt gehanteerd als grenswaarde;
- groepsrisico mag enkel toenemen door het oprukken van (beperkt) kwetsbare objecten (drie bedrijventerreinen uitgezonderd), niet door de uitbreiding van risicobronnen;
- de gemeente wil op de hoogte zijn van de risico's en de effecten op haar grondgebied en neemt op basis hiervan maatregelen;
- risicocommunicatie is een belangrijk onderwerp en verdient meer aandacht.

Gebiedsspecifieke beleidsuitspraken:

- geen uitbreiding of nieuwvestiging van risicobronnen in woon-, recreatie- en stationsgebied Geldermalsen;
- geen uitbreiding of nieuwvestiging van risicobronnen in het buitengebied, met uitzondering van LPG-tankstations;
- uitbreiding of nieuwvestiging van risicobronnen is onder voorwaarden uitsluitend toegestaan op de daarvoor aangewezen bedrijventerreinen Hoge Weide, Hondsgemet en Homburg.

Objectgerichte beleidsuitspraken:

- LPG-tankstations zijn onwenselijk in woon- en recreatiegebieden en nieuwvestiging wordt alleen toegestaan in het buitengebied of op een bedrijventerrein;
- langs transportassen wordt 200 meter als toetsingszone aangehouden, voor zelfredzaamheid wordt breder gekeken;
- voor buisleidingen houdt de gemeente zich aan bestaande circulaires.

Figuur 10: Uitsnede Risicokaart (bron: www.risicokaart.nl)

De rode puntjes op de kaart betreffen locaties waar LPG of propaan aanwezig is. Zie ook tabel BEVI-inrichtingen.

Inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI) heeft betrekking op een aantal nader omschreven inrichtingen namelijk op BRZO bedrijven, LPG-tankstations, bedrijven met een ammoniak koelinstallatie (groter dan 400 kg), bedrijven met een opslag voor gevaarlijke stoffen van meer dan 10 ton (zogenaamde PGS 15-bedrijven) en spoorwegemplacements die zijn aangewezen voor het rangeren van gevaarlijke stoffen. Per 1 januari 2008 is het nieuwe REVI (REVI II) van kracht. Hierdoor vallen ook bepaalde nitraathoudende kunstmeststoffen en bestaande CPR 15-2/15-3 en PGS15 opslagen onder de werkingssfeer van het BEVI. Ook zijn er door het REVI II nieuwe categorieën aan de zogenaamde 'd-categorieën' (artikel 2 lid d) van het Bevi toegevoegd. Dit zijn categorieën waarvoor een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) moet worden opgesteld. Door middel van een ministeriële aanwijzing kunnen in de toekomst ook andere categorieën van bedrijven onder de werkingssfeer van het BEVI gebracht worden. Deze categorieën bedrijven zullen waarschijnlijk afkomstig zijn van de zogenaamde drempelwaardenlijst.

BEVI-inrichtingen

De gemeente Geldermalsen kent een aantal BEVI-inrichtingen. De volgende bedrijven zijn in het plangebied gelegen of hebben invloed op het plangebied.

Tabel 2. BEVI-inrichtingen (bron: www.risicokaart.nl)

Naam bedrijf	Adres	Activiteit
Autobedrijf Dokman	Parkweg 85 Beesd	LPG-tankstation
Shell Lingehorst	Rijksweg A2 1 Beesd	LPG-tankstation
Tankstation Bisde B.V.	Rijksweg A2 2 Beesd	LPG-tankstation
Shell van Eck	Provincialeweg Oost 1 Enspijk	LPG-tankstation
De Waag Benzinestations B.V.	Provincialeweg West 11 Rumpt	LPG-tankstation
Shell Station Molenkamp	Rijksweg A15 3 Rumpt	LPG-tankstation
Kuwait	Rijksweg A15 4 Rumpt	LPG-tankstation
Het Anker BV	Huigenstraat 30 Acquoy	Propaan
Theo van de Perk Mechanisatie BV	Parkweg 92 Beesd	Propaan
J.G.P.J. Voorend	Aalskamperweg 2 Enspijk	Propaan
Propaan - Spronk v.o.f.	Tiendweg 3 Rhenoy	Propaan
G.J.H. den Drijver	Nieuwendijk 1 Rumpt	Propaan
A. Hak Beheer B.V.	Steenoven 2 Tricht	Propaan

Er zijn momenteel geen situaties die knelpunten opleveren voor wat betreft het plaatsgebonden risico.

De risicoveroorzakende inrichtingen bevinden zich verspreid over het grondgebied van de gemeente.

De wijze van bestemmen heeft alleen betrekking op het plaatsgebonden risico. Dit komt, omdat voor het plaatsgebonden risico grenswaarden gelden. Deze grenswaarden moeten verplicht aangehouden worden. Binnen de plaatsgebonden risicocontour, opgenomen middels een aanduiding zijn kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten niet toegestaan, met uitzondering van reeds bestaande objecten. De veiligheidszones worden alleen opgenomen, wanneer deze zich tot buiten de betreffende inrichting (bestemming) strekt. Dit wordt per situatie nader beoordeeld.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over de A15, A2 en over de provinciale wegen N327 (Provinciale weg Oost en Provincialeweg West) en N833 (Rijksstraatweg). De gemeente heeft geen vastgestelde route voor het transport voor gevaarlijke stoffen. Van deze wegen wordt alleen de A15 opgenomen in het landelijk Basisnet Weg.

Voor de provinciale wegen zullen vanwege het Basisnet dan ook geen ruimtelijke beperkingen gelden. Daarnaast vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over de Betuweroute. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt niet overschreden.

De PR 10^{-6} -contour van de A15, A2, N327 en N833 zijn dermate gering in omvang dat deze geen beperkingen meebrengen voor nabije ruimtelijke ontwikkelingen. Derhalve wordt de PR 10^{-6} -contour niet op de verbeelding weergegeven.

Buisleidingen

Beluist externe veiligheid buisleidingen

Op 01-01-2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden met de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb). Dit besluit omvat de nieuwe regelgeving op het gebied van buisleidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

In plaats van de bebouwings- en toetsingsafstanden waar in de oude circulaire van werd uitgegaan, dienen nu de belemmeringenstrook (4 of 5 m), de plaatsgebonden risicocontour (10^{-6}) en de verantwoordingsplicht van het groepsrisico in acht te worden gehouden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu geeft aan dat de Plaatsgebonden Risicocontour PR 10^{-6} en het Groepsrisico van deze leiding met het programma CAROLA in kaart moeten worden gebracht, om vervolgens een vertaling naar het bestemmingsplan te laten plaatsvinden.

Structuurvisie buisleidingen 2012-2035

In de structuurvisie geeft het Rijk op hoofdlijnen aan waar provincies en gemeenten ruimte moeten reserveren voor buisleidingen (met het oog op de aankomende 10 tot 20 jaar).

De structuurvisie richt zich met name op buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen over land. Dan gaat het om aardgas, olieproducten en olieachtige producten en chemicaliën, maar ook om een stof als CO_2 die mogelijk in de toekomst ook op grote schaal wordt getransporteerd. Het gaat daarbij om zowel leidingen die in handen zijn van particuliere bedrijven als van de overheid, waaronder de leidingen van de Defensie Pijpleiding Organisatie.

In en nabij het plangebied zijn buisleidingen aanwezig waardoor gevaarlijke stoffen worden getransporteerd met een bardruk variërend van 40 tot 80 bar.

Voor alle aanwezige buisleidingen geldt dat, indien de leiding en/of de belemmeringenstrook van de buisleiding binnen de plangrenzen valt, deze worden weergegeven in de verbeelding en voorzien van een passende regeling. Binnen deze afstand is de oprichting van bebouwing en het aanbrengen van diepgewortelde beplanting in principe uitgesloten. De genoemde leidingen hebben geen plaatsgebonden risicocontouren (10^{-6}) waarmee rekening dient te worden gehouden in het plan.

Net als bij inrichtingen wordt het invloedsgebied begrensd door de 1%-letaliteitsgrens. De invloedsgebieden van de leidingen liggen geheel of gedeeltelijk binnen de plangrenzen.

Betuweroute

Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over de Betuweroute, een 158,5 kilometer lange goederenspoorlijn van de Maasvlakte bij Rotterdam naar de grens met Duitsland, enkele kilometers voorbij Zevenaar. Volgens het Anker-Coev onderzoek is er geen sprake van een overschrijding van de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en evenmin van een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. In het Tracébesluit van de Betuweroute is opgenomen dat de PR 10^{-6} -contour in acht genomen dient te worden.

Hierbij is vermeld dat deze contour over het algemeen maximaal 30 m uit het hart van de spoorbaan ligt. Binnen deze veiligheidszone vallen veel voorzieningen in verband met de bereikbaarheid van veiligheidsdiensten, bijvoorbeeld politie en brandweer. Het betreft voorzieningen, zoals veel primaire bluswatervoorzieningen, toegangen voor veiligheidsdiensten en geluidswallen met vluchtdeuren. Een groot deel van de wegen ten aanzien van de ontsluiting vallen ook onder deze zone. Al deze voorzieningen kunnen hierbinnen geborgd worden.

Verantwoordingsplicht

Op basis van de vorenstaande informatie omtrent inrichtingen en transportroutes (waaronder ook buisleidingen) kan worden gesteld dat delen van het plangebied binnen de verantwoordingsplicht van het groepsrisico zijn gelegen van enkele van deze risicovolle objecten of transportroutes liggen. Op basis van de wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid dient een verantwoording van het groepsrisico plaats te vinden bij besluiten die betrekking hebben op de voorgenoemde gebieden.

Zoals hierboven is geconcludeerd zijn er momenteel geen situaties die knelpunten opleveren voor wat betreft het plaatsgebonden risico. Tevens zijn er geen situaties waar de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt overschreden. Het bestemmingsplan is conserverend van aard en laat bij recht geen ontwikkelingen toe die veel mensen aantrekt. Ontwikkelingen die wel mensen aantrekt zijn opgenomen in de flexibiliteitsbepalingen, waar uitsluitend van gebruik kan worden gemaakt indien het aspect externe veiligheid in voldoende mate is meegewogen. Hierdoor is het groepsrisico door de gemeente te verantwoorden.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

Op basis van het aspect externe veiligheid worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- een groepsrisicoberekening moet worden uitgevoerd indien er ruimtelijke ontwikkelingen zijn binnen de groepsrisicozones om de inrichtingen. De toename van het groepsrisico moet worden verantwoord door de gemeente. Aangezien het bestemmingsplan voornamelijk beherend van aard is, wordt het uitvoeren van een groepsrisicoberekening niet noodzakelijk geacht;
- momenteel wordt uitgegaan van de afstanden zoals door de Gasunie worden aangegeven. Een groepsrisicoberekening moet worden uitgevoerd indien er ruimtelijke ontwikkelingen zijn binnen deze zone. De toename van het groepsrisico moet worden verantwoord door de gemeente. Aangezien het bestemmingsplan voornamelijk beherend van aard is, wordt het uitvoeren van een groepsrisicoberekening niet noodzakelijk geacht;
- het plaatsgebonden risicocontour (10^{-6}) van de Bevi-inrichtingen wordt op de verbeelding weergegeven en voorzien van een passende regeling;
- voor de gasleidingen wordt de aan te houden afstand ter weerszijden van de leidingen in het bestemmingsplan vastgelegd.

- Voor de Betuweroute wordt een zone van 30 meter aan weerszijden opgenomen die uitsluitend na advies van de brandweer nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt, alsmede voor de bescherming zorgt van de aanwezige voorzieningen in het kader van externe veiligheid.

3.4

Geur

Bij het verlenen van omgevingsvergunningen, voor de activiteit milieu voor veehouderijen, en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast veroorzaakt door veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen maximale geurbelastingsnormen zijn maximaal 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd). Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals melkrunderveebedrijven) geldt een vaste afstand. Deze afstand tot geurgevoelige objecten is binnen de bebouwde kom 100 meter en buiten de bebouwde kom 50 m.

Onverminderd de bovengenoemde geurbelastingsnormen en vaste afstanden bedraagt de afstand van de buitenzijde van een dierenverblijf tot de buitenzijde van een geurgevoelig object ten minste 50 m binnen de bebouwde kom en 25 m buiten de bebouwde kom.

De gemeente Geldermalsen heeft geen geurverordening vastgesteld waarmee ze afwijkt van de landelijke normering.

De Wgv verbiedt het overschrijden van de geurnorm bij gevoelige objecten en beperkt daarmee de milieugebruiksruimte voor veehouderijen. De geurbelasting is afhankelijk van de afstand van gevoelige objecten tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden.

Specifiek onderzoek naar de effecten op het gebied van geurhinder gaan in het kader van het op te stellen PlanMER plaatsvinden.

3.5

Geluid

In 1982 is de Wet geluidhinder in werking getreden. Het doel van deze wet is het terugdringen van hinder als gevolg van geluid en het voorkomen van geluidshinder in de toekomst. In de wet is onder meer bepaald dat de 'geluidsbelasting' op gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten niet hoger mag zijn dan een in de wet bepaalde norm. In veel gevallen is deze norm 50 dB(A). Op grond van de normstelling in de wet kan de geluidsbelasting op

geluidgevoelige objecten aan de hand van zogenaamd akoestisch onderzoek worden berekend.

In het buitengebied van de gemeente Geldermalsen is de geluidshinder als gevolg van het (spoor)wegverkeer relevant voor het planologisch beleid. In het navolgende is aangegeven waar de geluidszones langs wegen en de spoorwegen zich bevinden.

Wegen

Hieronder is aangegeven welke geluidszone (gemeten vanuit de as van de weg aan één zijde) er voor wegen in het buitenstedelijk gebied gelden (enkelzijdig, gemeten vanuit de as van de weg):

Buitenstedelijk gebied

Wegtype	Geluidszone
Weg met 5 of meer rijstroken	600 m
Weg met 3 of 4 rijstroken	400 m
Weg met 1 of 2 rijstroken	250 m

Voor de volgende wegen geldt de zoneplicht niet:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur;
- wegen waarvan op grond van een door de Gemeenteraad vastgestelde geluidsniveaukaart vaststaat dat de geluidsbelasting op 10 m uit de as van de meest nabijgelegen rijstrook 50 dB(A) of minder bedraagt.

Binnen het plangebied komt een aantal wegen voor waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur. De gemeente beschikt niet over een geluidsniveaukaart. Op grond hiervan gelden er de volgende geluidszones:

Weg	Geluidszone
A2	600 m
A15	400 m
Overige wegen	250 m

Spoorwegen

Ook langs de spoorwegen ligt een geluidszone. Op grond van de wettelijke bepalingen (gebaseerd op het aantal treinbewegingen en het aantal sporen) gelden langs de spoorweg Utrecht- 's-Hertogenbosch en langs de spoorweg Dordrecht-Tiel en de Betuwelijn verschillende zonebreedten.

De zonebreedten liggen tussen de 100 en de 1.000 m en zijn onder meer afhankelijk van ligging van de spoorlijnen en de gebruiksintensiteit.

Geluidscontour

De Wet geluidhinder geeft verschillende geluidsnormen waarboven bepaalde activiteiten zijn uitgesloten of onder bepaalde voorwaarden mogelijk zijn. In dit verband zijn de 50, 55, 60 en 65 dB(A) contouren van belang in verband met het wegverkeerslawaai. De 57 dB(A) en 70 dB(A) contouren zijn van belang in verband met het railverkeerslawaai. Een gevelbelasting tot 50 dB(A) voor

wegverkeerslawaai en 57 dB(A) voor railverkeerslawaai wordt wettelijk als een aanvaardbaar niveau gezien voor geluidsgevoelige objecten. Naarmate de geluidsbelasting hoger wordt, stelt de wet meer beperkingen.

De geluidscontouren worden voor de gebieden met een wettelijke vastgestelde geluidszone berekend aan de hand van akoestisch onderzoek. Voor wat betreft het bepalen van de consequenties van deze contouren, maakt de wet onderscheid tussen bestaande en nieuwe geluidsgevoelige objecten. Voor de nieuwe gevallen gelden strengere normen dan voor bestaande gevallen.

Gevolgen van de wet voor nieuwe situaties langs wegen

Er is sprake van een nieuwe situatie bij de vaststelling van een bestemmingsplan waarin een nieuwe weg of geluidsgevoelige bestemming (bijvoorbeeld een nieuwe woning) kan worden gerealiseerd. Geluidsonderzoek moet aantonen of er door de realisering van de nieuwe weg of de bouw van de nieuwe woningen, geen onaanvaardbare geluidshinder optreedt. Het onderhavige bestemmingsplan biedt beperkte mogelijkheden voor het bouwen van (bedrijfs)woningen. Bovendien biedt het plan de mogelijkheid om agrarische bedrijven te wijzigen in woningen. In dit soort gevallen is er sprake van een 'nieuwe situatie'. Dit geldt niet voor reeds aanwezige woningen bij agrarische bedrijven.

Voor het realiseren van een 'nieuwe situatie' binnen een geluidszone moet worden nagegaan in hoeverre voldaan kan worden aan de in de wet genoemde geluidsnormen. In principe dient de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) voor wegverkeerslawaai en 57 dB(A) voor railverkeerslawaai in acht te worden genomen. Ontheffing kan worden verleend tot 55 dB(A) en tot 60 dB(A) voor agrarische bedrijfswoningen in verband met wegverkeerslawaai en 70 dB(A) in verband met railverkeerslawaai.

Industrielawaai

In de Wgh is bepaald dat rond industrieterreinen waarop bepaalde krachtens de Wm aangewezen inrichtingen zijn gevestigd of zich mogen vestigen (grote lawaaimakers), een geluidszone moet zijn vastgesteld. Met deze zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel lawaaimakers als aan woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Binnen de gemeente Geldermalsen zijn er geen industrieterreinen zoals bedoeld volgens de Wgh. En derhalve zijn ook geen geluidzones aanwezig, die volgens de Wgh rondom de industrieterreinen liggen.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

Specifiek akoestisch onderzoek is voor dit bestemmingsplan niet noodzakelijk. Het bestemmingsplan biedt namelijk geen mogelijkheden voor het bouwen van nieuwe burger- of bedrijfswoningen bij recht. Voor zover in de flexibiliteitsbepalingen de toevoeging van nieuwe geluidgevoelige functies wordt opgenomen, wordt hiervoor tevens in de afwegingscriteria opgenomen dat dan moet worden voldaan aan de Wgh. Nieuwbouw binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan moeten voldoen aan het Bouwbesluit zodat ook via deze weg rekening wordt gehouden met geluid.

Daarnaast zijn alleen ontwikkelingen opgenomen, voor zover deze reeds zijn voorzien van een voldoende ruimtelijke onderbouwing (zo nodig inclusief akoestisch onderzoek). Al met al wordt daardoor voldaan aan de eisen uit de Wgh.

3.6

Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wm. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3 \text{NO}_2$ of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan krijgt een beherend karakter. Er worden beperkte ontwikkelingen toegelaten die niet leiden tot een substantiële toename van het verkeer. De verwachting is dat in de toekomst geen overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen zullen plaatsvinden. Onderzoek naar de luchtkwaliteit kan derhalve achterwege blijven.

3.7

Bedrijven en milieuzonering

Milieuhinder bedrijvigheid

Algemeen

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieucategorie

Op basis van gegevens van de gemeente is aan de verschillende bedrijven een milieucategorie te koppelen. Een milieucategorie geeft aan welke milieuhinder een bedrijf veroorzaakt en tot hoever deze milieuhinder reikt. Het betreft hier de milieuhinder van geluid, stof, geur, en/of externe veiligheid. De milieubelasting is voor die aspecten vertaald in richtlijnen voor aan te houden afstanden tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Het milieuaspect met de grootste afstand is maatgevend en bepaalt in welke milieucategorie een bedrijfstype wordt ingedeeld.

Als basis voor het toekennen van de milieucategorieën zijn de SBI-codes gebruikt zoals die zijn weergegeven in 'Bedrijven en milieuzonering', een uitgave van de VNG. SBI-codes worden over het algemeen gebruikt voor het concreet invullen van milieuzonering. In 'Bedrijven en milieuzonering' wordt onderscheid gemaakt in onderstaande milieuzones:

Milieucategorie	Afstand in meters
Categorie 1	10
Categorie 2	30
Categorie 3.1	50
Categorie 3.2	100
Categorie 4.1	200
Categorie 4.2	300
Categorie 5.1	500

Onderzoek

Bedrijfsactiviteiten die hinder kunnen vormen voor omliggende woningen zijn opgenomen in de bedrijvenlijst van de VNG-publicatie "Bedrijven en milieuzonering". Per bedrijfsactiviteit wordt de milieucategorie aangegeven. Deze milieucategorie verwijst naar de afstand die aangehouden moet worden tot woningen in een rustige woonwijk. Deze afstand verschilt van 10 m tot 400 m. Algemeen worden bedrijfsactiviteiten in categorie 1 en categorie 2 (lichte bedrijvigheid) goed inpasbaar geacht in een woonwijk.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

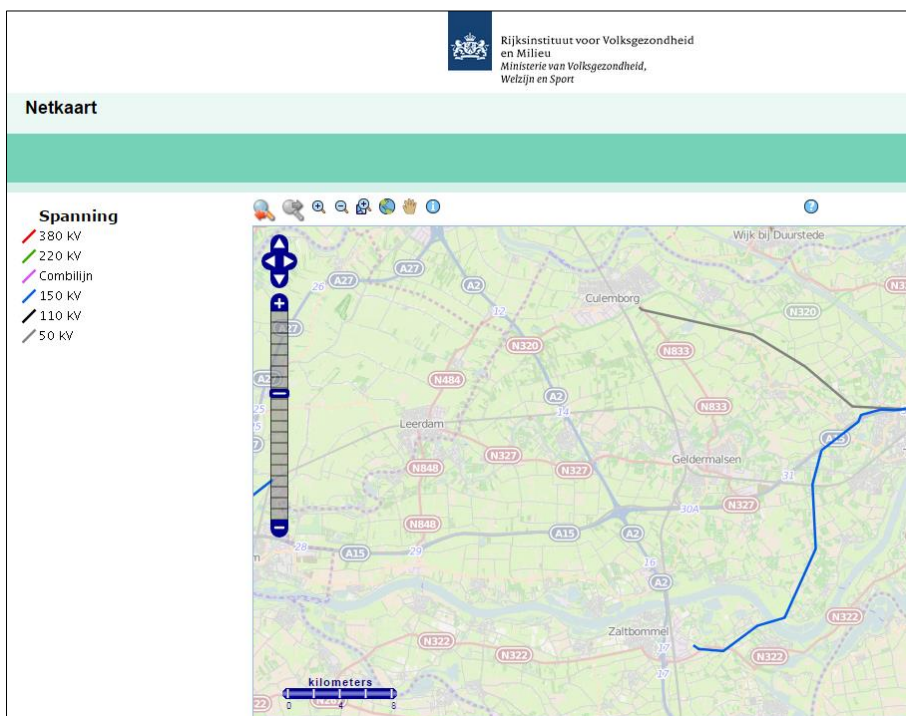
In het nieuwe bestemmingsplan is bij de toekenning van bedrijfsbestemmingen rekening gehouden met de milieuzoneringen. Er is conform het bestemmingsplan Buitengebied 2006 een onderscheid gemaakt tussen niet-gebiedsgebonden bedrijven en gebiedsgebonden bedrijven. Bij de bedrijfsbestemming zijn de bedrijfsactiviteiten en bouwmogelijkheden specifiek vastgelegd. Op basis hiervan kan de overlast op de omgeving op basis van het bestemmingsplan niet toenemen.

3.8

Kabels en leidingen

Hoogspanningsleiding

In het buitengebied van Geldermalsen zijn geen hoogspanningsleidingen en/of straalverbindingspaden van de KPN aanwezig.

Figuur 11: Bron: <http://geodata.rivm.nl/netkaart.html>

Overige Leidingen

In paragraaf 3.3 Externe veiligheid is reeds inzicht gegeven in de overige buisleidingen.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

Voor de aardgas- en watertransportleidingen worden de aan te houden afstand ter weerszijden van de leidingen in het bestemmingsplan vastgelegd. Dit betreffen de planologisch relevante leidingen met een beschermingszone aan weerszijden, waar geen bouwwerken toelaatbaar zonder toestemming van de beheerder toelaatbaar zijn.

3.9

PlanMER

Wettelijk kader

In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapport dient te worden opgesteld. Een PlanMER-plicht is voor een bestemmingsplan aan de orde als het plan:

- kaderstellend is voor een toekomstig besluit over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten: bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten die in het kader van de omgevingsvergunning milieu m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn (artikel 7.2 van de Wet milieubeheer);
- mogelijkheden biedt voor activiteiten, waarvan op voorhand niet met zekerheid is vast te stellen dat deze geen significant negatieve effecten kunnen veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Als dat niet kan worden uitgesloten dient op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) een Passende beoordeling te worden opgesteld in het kader van het op te stellen PlanMER (artikel 7.2a van de Wet milieubeheer).

Kaderstelling

Het bestemmingsplan Buitengebied is hoofdzakelijk conserverend van aard, maar biedt wel ontwikkelingsmogelijkheden aan de agrarische bedrijven. Daarbij gaat het onder andere om ontwikkelingsruimte voor de aanwezige veehouderijen.

De nieuwvestiging, uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven is in het kader van de omgevingsvergunning vanaf een bepaalde omvang m.e.r.- of m.e.r.-beoordelingsplichtig (bijvoorbeeld bij meer dan 200 melkkoeien, 2.000 schapen of 100 paarden). Dit betekent dat bij een concreet initiatief boven die omvang in het kader van de vergunningaanvraag een m.e.r.-beoordeling of m.e.r.-procedure dient te worden doorlopen. Deze m.e.r.-(beoordelings)plicht is afhankelijk van het aantal dieren waarop het initiatief betrekking heeft.

Het bestemmingsplan is daarmee in beginsel kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichte activiteiten.

Planologische mogelijkheden bepalend

Voor het bepalen van het antwoord op de vraag of de agrarische bedrijven ook boven het aantal dieren uitkomen die in het Besluit m.e.r. zijn opgenomen, moet worden uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden in vergelijking met de huidige situatie. Er moet dus enerzijds ook rekening worden gehouden met de onbenutte ruimte uit geldende bestemmingsplannen en anderzijds moet ook rekening worden gehouden met eventueel opgenomen afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden.

Vooralsnog is het de bedoeling om in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied de geldende bouwvlakken over te nemen. Deze hebben een zodanige omvang dat daar stallen bijgebouwd zouden kunnen worden waarin wel zodanig veel dieren gehuisvest kunnen worden dat de drempels uit het besluit m.e.r. worden overschreden.

Daarmee vormt het bestemmingsplan het kader voor mogelijke toekomstige besluiten over mer(-beoordelings)plichtige activiteiten. Om deze reden is voor het bestemmingsplan Buitengebied sprake van een PlanMER-plicht.

Effecten op Natura 2000-gebieden

Inventarisatie gebieden

In de directe omgeving van het plangebied liggen meerdere Natura 2000-gebieden:

- "Lingebied en Diefdijk-Zuid";
- "Rijntakken";
- "Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem".

In hoofdstuk 4, paragraaf 'Natuur' is een uitvoerige beschrijving van deze Natura 2000-gebieden opgenomen.

In de Natuurbeschermingswet is vastgelegd dat voor plannen die mogelijk leiden tot significante negatieve effecten op Natura 2000 een zogenaamde 'passende beoordeling' noodzakelijk is.

Met name uitbreidingen van veehouderijen kunnen negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden (uitstoot van stikstof), indien de betreffende Natura 2000-gebieden gevoelig zijn voor stikstof. Dit omdat effecten van stikstof op vele kilometers afstand waarneembaar zijn (20-30 km). Negatieve effecten, als gevolg van deze ontwikkelingsmogelijkheden bij recht en via flexibiliteitsbepalingen, kunnen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Om deze reden is het verplicht een 'passende beoordeling' op te stellen.

Wanneer voor een plan een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is, leidt dit automatisch tot een PlanMER-plicht.

Doel en procedure PlanMER

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een PlanMER is het integreren van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval een bestemmingsplan en het meenemen is van de milieugevolgen van het plan, bij de afweging van alle belangen die bij het besluit over het plan afgewogen moeten worden. De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure die moet worden doorlopen voor het betreffende plan of besluit, de zogenoemde 'moederprocedure'. De PlanMER procedure bestaat uit de volgende stappen:

1. openbare kennisgeving opstellen PlanMER en bestemmingsplan;
2. raadpleging bestuursorganen en inspraak over reikwijdte en detailniveau van het PlanMER;
3. opstellen PlanMER en (voor)ontwerpbestemmingsplan;
4. terinzagelegging PlanMER met ontwerpbestemmingsplan;
5. toetsingsadvies van de Commissie m.e.r.;
6. vaststelling bestemmingsplan. Het PlanMER vormt een bijlage bij het bestemmingsplan.

De eerste twee stappen zijn reeds uitgevoerd door middel van een uitgebreide publicatie. Deze publicatie is voorts in briefvorm toegezonden aan alle relevante bestuursorganen.

Consequenties PlanMER

Zoals hierboven aangegeven, moet in het PlanMER ook een zogenaamde Passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (NBwet 1998) worden opgenomen. Daarbij moet aangetoond worden dat het bestemmingsplan geen negatieve effecten heeft op omliggende Natura 2000-gebieden. Gelet op de hierboven geschetste problematiek omtrent verzuring en vermisting vormt de (toename van de) ammoniakemissie van de veehouderijen in het plangebied en gevolgen daarvan voor de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden een bijzonder aandachtspunt.

Daarbij is van belang dat in de meeste Natura 2000-gebieden sprake is van een situatie waarin de achtergronddepositie hoger is dan de zogenaamde kritische depositiewaarde. Dat geldt ook voor de omliggende Natura 2000-gebieden. Dat wil zeggen dat de natuurgebieden nu al overbelast zijn voor wat betreft de stikstofdepositie. En dat betekent dat elke toename van depositie in beginsel een significant negatief effect oplevert.

In het bestemmingsplan moet de zekerheid worden opgenomen dat de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan niet leiden tot een toename van de stikstofdepositie. Veel gemeenten zijn op zoek naar een mogelijkheid hoe dit opgelost kan worden.

Kern is dat in het bestemmingsplan een voorwaardelijke verplichting (specifieke gebruiksregel) of andere bepaling moet worden opgenomen op basis waarvan de garantie kan worden geboden dat er geen negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden zullen ontstaan (op het gebied van stikstofdepositie).

Voor de formulering van een dergelijke regeling zijn er door gemeenten diverse varianten gehanteerd. Maar op basis van recente jurisprudentie van de Raad van State (o.a. over buitengebied Westerveld, buitengebied Tynaarlo en buitengebied Doetinchem) lijkt er geleidelijk aan meer lijn te komen. Met name de uitspraak Tynaarlo maakt duidelijk dat het vastleggen van de maximale ammoniakemissie per veehouderij door de Raad van State wordt geaccepteerd (zie uitsnede hieronder). Voorgesteld wordt om dat in het nieuwe bestemmingsplan ook te doen.

De Afdeling overweegt hierover het volgende:

"(...) 6.7. Uit voormelde planregels volgt dat het plan bij recht uitbreiding van de bebouwing bij een agrarisch bedrijf toestaat onder de voorwaarde dat de uitbreiding niet gepaard gaat met een toename van de ammoniakemissie van het bedrijf. Gelet hierop leidt de in het plan bij recht toegestane uitbreiding van agrarische bebouwing niet tot een toename van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Het worstcasescenario in het MER, waaraan Natuurplatform Drentsche Aa verwijst, wordt niet bij recht in het plan mogelijk gemaakt. In hetgeen Natuurplatform Drentsche Aa heeft aangevoerd, ziet de Afdeling geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid de in het plan opgenomen bouwvlakken heeft kunnen toekennen aan de agrarische bestemmingen."

Opvallend is daarbij dat niet precies is vastgelegd wanneer er sprake is van een toename van de ammoniakemissie van het bedrijf.

Vervolgens is dan de vraag welke grondslag gehanteerd moet worden voor het vastleggen van de ammoniakemissie. In de Passende beoordeling dient te worden uitgegaan van de huidige, feitelijke situatie. Dit is recentelijk weer bevestigd in de uitspraak van buitengebied Doetinchem:

39.7. Ten aanzien van het betoogde betreffende de referentiesituatie overweegt de Afdeling als volgt. Zoals volgt uit hetgeen hiervoor is overwogen onder 39.5 is in de passende beoordeling als referentiekader de feitelijke situatie aangehouden, gebaseerd op de vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke stalbezetting zoals die volgt uit CBS-gegevens. Dit is

in overeenstemming met de vaste jurisprudentie van de Afdeling, bijvoorbeeld in de uitspraak van 5 december 2012, met [zaaknr. 201109053/1/R2](#), waaruit volgt dat moet worden uitgegaan van de huidige, feitelijke situatie als referentiekader.[¶]

Voor het vastleggen van de ammoniakemissie per bedrijf zou dit dus formeel gezien ook gebaseerd moeten worden op de huidige situatie. De feitelijke situatie is evenwel lastig vast te stellen (moment opname). Bovendien kan een veehouder er op elk moment voor kiezen de veebezetting te wijzigen binnen de grenzen van de milieuvergunning of -melding.

De gegevens uit de inventarisatie kunnen een goede basis vormen om de bestaande ammoniakemissie zo goed mogelijk vast te leggen.

Vanzelfsprekend worden op dit vlak de adviezen van de Commissie m.e.r. en de jurisprudentie nauwgezet gevolgd, zodat zo nodig op dit onderdeel bijgestuurd kan worden.

Gevolg van deze aanpassingen is dat het bestemmingsplan minder ruimte geeft voor ontwikkelingen. Toch denken wij dat het uiteindelijk effect niet heel erg groot is, omdat in het geval er bij een uitbreiding van een agrarisch bedrijf sprake is van een vergroting van de ammoniakemissie (maar geen toename van

de stikstofdepositie) er vaak² ook een Natuurbeschermingswetvergunning noodzakelijk is, dan wel een omgevingsvergunning onderdeel milieu, waardoor er op dat moment in ieder geval een uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure gevoerd moet worden en er een Besluit m.e.r. (beoordeling) moet plaatsvinden.

Het bij deze vergunning(en) meenemen van een afwijking bestemmingsplan (als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, sub a.3 Wabo) levert in die gevallen op zichzelf niet zo veel meer tijd en werk op, in vergelijking met een wijzigingsplan. Indien in de toelichting van het bestemmingsplan Buitengebied wordt aangegeven dat de gemeente in principe niet onwelwillend staat tegenover uitbreidingen zo lang dit geen significante effecten heeft op de Natura 2000-gebieden, maakt al duidelijk dat een goede ruimtelijke onderbouwing voor deze afwijking van het bestemmingsplan voor het overgrote deel naar het bestemmingsplan zal kunnen verwijzen.

Een mogelijkheid is om tegelijk met het vaststellen van het bestemmingsplan of daarna de gemeenteraad een besluit te laten nemen dat bouwplannen voor veestallen, waarbij er wel sprake is van toename van de ammoniakemissie, zonder dat dit leidt tot significant negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden, vallen onder de categorie van gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen nodig is. In dat geval kan het college van B&W nog sneller handelen om vergunning te verlenen. Het verschil in procedure met een wijzigingsplan is dan relatief klein.

Het verwerken hiervan in het bestemmingsplan kan dan worden meegenomen in het eerstvolgende veegplan.

Conclusie

Ter onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied dient een PlanMER te worden opgesteld. Om te kunnen garanderen dat het bestemmingsplan geen effecten heeft in omliggende Natura 2000-gebieden, die het bestemmingsplan daartoe een juridische regeling te bevatten. In het licht van de meest recente jurisprudentie die hiertoe de bestaande ammoniakemissie per agrarisch bedrijf te worden vastgelegd. Maar de ontwikkelingen op dit vlak worden nauwgezet gevolgd.

² Met de inwerkingtreding van de Programmatische Aanpak Stikstof is ook het Besluit grenswaarden in werking getreden op basis waarvan een ondergrens gaat gelden voor de vergunningplicht. Bij een vergroting van de ammoniakemissie, die leidt tot slechts een geringe toename van de stikstofdepositie geldt dan dus geen vergunningplicht meer op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Uitgangspunten

4

4.1

Inleiding

In de navolgende paragrafen worden de resultaten weergegeven van het verkennende onderzoek ex artikel 3:2 Awb op grond waarvan de gemeente bij de voorbereiding van de vaststelling van het Bestemmingsplan Buitengebied en daaraan voorafgaande hoofdlijnennotitie de nodige kennis moet vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. De onderzoeksresultaten zijn gegroepeerd naar thema's die van invloed zijn op het eindbeeld van het bestemmingsplan. Per thema wordt ingegaan op:

- een beschrijving van het plangebied;
- de knelpunten, kansen en ontwikkelingen;
- aanbevelingen voor het bestemmingsplan.

De volgende thema's komen in dit hoofdstuk aan de orde:

- landschap;
- cultuurhistorie en archeologie;
- natuur;
- water;
- landbouw;
- niet-agrarische bedrijvigheid;
- wonen
- recreatie;
- maatschappelijke voorzieningen;
- verkeer en infrastructuur;

4.2

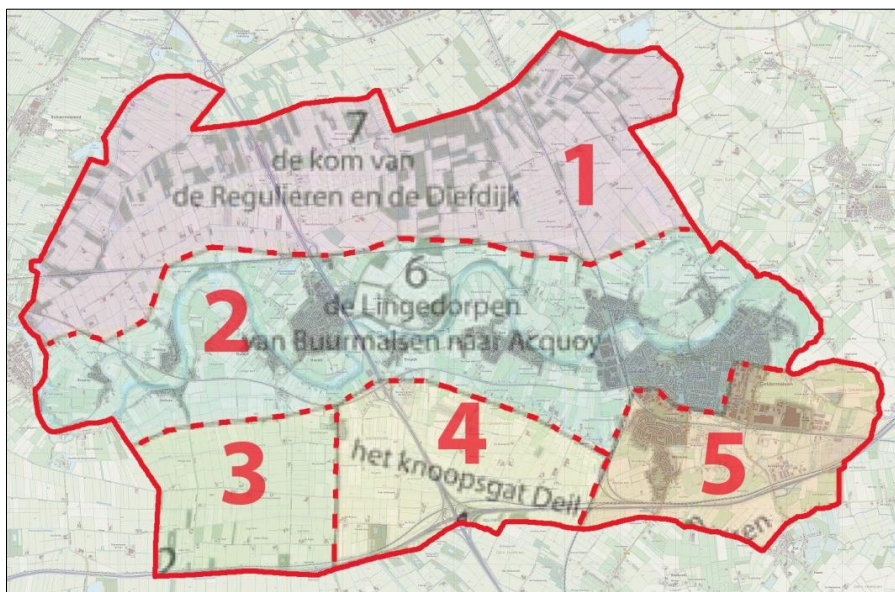
Landschap

De gemeente Geldermalsen maakt onderdeel uit van het rivierenland. Een landschap waarin de rivieren nadrukkelijk hun sporen hebben achtergelaten en in grote mate de huidige verschijningsvorm bepaald hebben. Het landschapsontwikkelingsplan³ onderscheidt vijf landschapsensembles voor de gemeente Geldermalsen (zie onderstaande kaart):

1. De kom van de Regulieren en de Diefdijk.
2. De Lingedorpen van Buurmalsen naar Acquoy.
3. Het rustieke hart van de Tielerwaard.

³ Nieuwe stromen door het landschap. Landschapsontwikkelingsplan Geldermalsen, Lingewaai en Neerijnen (2008).

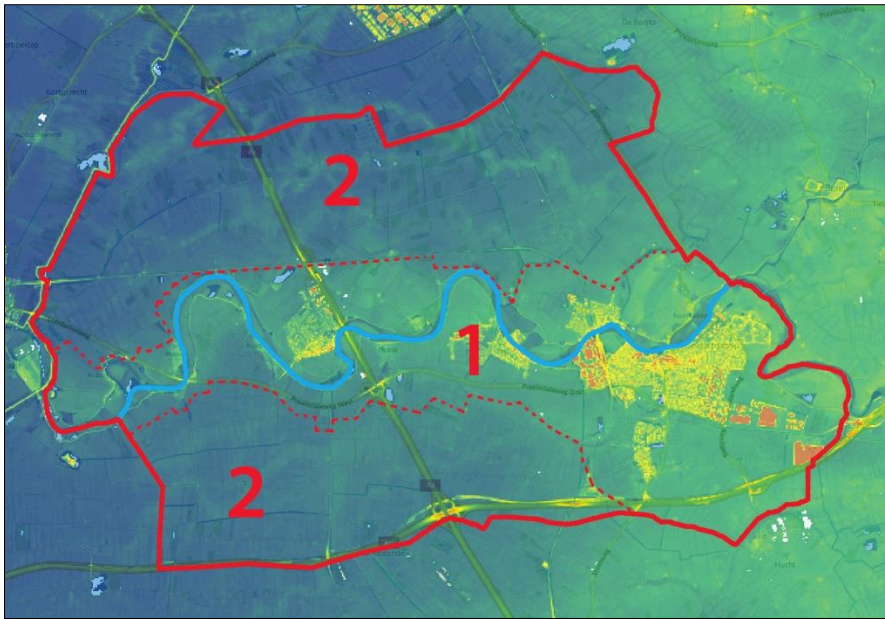
4. Het knoopsgat Deil.
5. De dynamische stroom van Geldermalsen naar Haaften.

Figuur 12. Gemeente Geldermalsen en eigentijdse landschapsemblems

Deze landschapsemblems zijn terug te brengen tot drie karakteristieke land-
 schapstypen en worden hieronder nader toegelicht (zie ook Figuur 13 reliëf-
 kaart):

- de rivier de Linge en de uiterwaarden (blauwe lijn);
- de oeverwallen en stroomruggen (deelgebied 1);
- de komgebieden (deelgebied 2).

Figuur 13. Reliëfkaart met de Linge en de hogere oeverwallen (groen) en de lager gelegen komgebieden (blauw)
Rode stippellijnen zijn indicatieve begrenzingen van het komgebied

4.2.1

De rivier de Linge en uiterwaarden

Ontwikkeling

De Linge benedenstrooms van Tiel is op een natuurlijke wijze ontstaan. Door de rivierloop is de richting van het gebied sterk oost-west georiënteerd. De uiterwaarden rondom deze Beneden-Linge wordt in verband met de vereiste waterstand op het Merwedekanaal gebruikt voor tijdelijke berging van overtollig water.

Huidige karakteristiek

De Linge is een lange, kronkelige rivier met een kleinschalig, natuurlijk en rustig karakter. De recreatieve aantrekkingskracht is daardoor hoog. De uiterwaarden zijn zeer gevarieerd met een afwisseling in smalle oevers en natuurlijke, agrarische of recreatieve bestemmingen.

Samenvatting landschapswaarden

- natuurlijke (meanderende) loop van de Linge;
- gevarieerde invulling van de uiterwaarden;
- grienden;
- fruitboomgaarden;
- natte natuur.

4.2.2

De oeverwallen en stroomruggen

Ontwikkeling

De opbouw van het oeverwallen- (hoog) en kommensysteem (laag) is een gevolg van het afzettingsmechanisme van de meanderende Linge. De Linge heeft gezorgd voor een brede oeverwal aan weerszijden van haar waterloop. Naar het westen toe worden de oeverwallen smaller. De oeverwallen met de dorpen, akkers en boomgaarden volgen de rivier en hebben daardoor een sterke oost-west richting. Een dichtgeslibte bedding met oeverwallen wordt een stroomrug genoemd. Op de oeverwallen en stroomruggen (hogere gronden) vestigden zich de bewoners van het rivierengebied. Niet voor niets zijn vele kernen op de stroomruggen (o.a. Meteren) en op de oeverwallen rondom de Linge gelegen: de dijkdorpen. Vanwege de vruchtbare ondergrond zijn op de oeverwallen vele boomgaarden en akkers te vinden.

Huidige karakteristiek

Het oeverwallenlandschap rondom de Linge is een kleinschalig landschap met een slingerende dijk, pittoreske kleine dijkdorpen en een afwisseling van boomgaarden, akkers en weilanden. De landgoederen Mariënwaerd en Noordenhoek geven een meer besloten beeld. In de kernen is sprake van fraaie beplantingen in de vorm van laanbomen, (monumentale) erfbomen, treur- en leibomen en hagen.

Samenvatting landschapswaarden

- kleinschaligheid van het landschap;
- grillige verkaveling en wegenpatroon;
- waardevolle akkercomplexen met kromakkers en (meidoorn)hagen;
- zichtlijnen naar de uiterwaarden en komgebieden;
- (hoogstam) fruitboomgaarden;
- windsingels;
- oude erven met monumentale erfbomen (zoals walnoot, linde en beuk);
- landgoederen (Mariënwaerd en Noordenhoek).

4.2.3

De komgebieden

Ontwikkeling

De kommen zijn vrij laat ontgonnen en vanwege hun lage ligging en daardoor natte omstandigheden veelal in gebruik genomen als weide- en hooiland. Op de meest moerassige plekken brachten eendenkooien en grienden nog enig profijt.

Huidige karakteristiek

In tegenstelling tot de meeste komgebieden, is de kom van de Regulieren en de Diefdijk niet overwegend open, maar heeft deze plaatselijk een zeer besloten karakter door rietlanden, eendenkooien, broekbossen en grienden. Vanwe-

ge de grote hoeveelheid beplanting heeft het gebied een half-open uitstraling met een afwisseling in open en besloten ruimten. Er lopen weinig wegen door het gebied en de bebouwing is beperkt. De wegen zijn kaarsrecht en de bebouwing is in linten aan deze wegen gelegen. In het komgebied komen voornamelijk noord-zuid georiënteerde bomenlanen voor.

Ten zuiden van de Linge is de kom Tielerwaard gelegen. In tegenstelling tot het half-open landschap van de Regulieren en de Diefdijk is hier sprake van een groot open komgebied. De rechte wegen lopen hier zowel noord-zuid als oost-west. De bebouwing is verspreid in het gebied gelegen aan de ontginningslinten. Er is sprake van een grote weidsheid met af en toe een eendenkooi of broekbosje. Aan de wegen is veelal begeleidende beplanting aanwezig in de vorm van essen.

Samenvatting landschapswaarden

- openheid van de Tielerwaard;
- afwisseling van besloten- en openheid van de kom de Regulieren en de Diefdijk;
- rechtlijnige verkaveling en wegenpatroon;
- natte karakter en bijbehorende natuurontwikkeling;
- patroon van weteringen en sloten (inclusief betekenis voor inundatie);
- eendenkooien;
- grienden;
- bomenlanen;
- broekbossen.

4.2.4

Bestaande situatie

Het deelgebied van de rivier de Linge en de uiterwaarden zal voornamelijk in het teken staan van waterberging (seizoensberging in verbrede waterlopen) en natuurontwikkeling. Daarnaast kunnen recreatie en toerisme een rol spelen (zoals de Lingeslingers uit het LOP).

De oeverwallen en stroomruggen ontlelen sterk hun identiteit aan kleinschaligheid en historische karakter. Binnen de kleine kernen is ruimte voor recreëren, wonen en nieuwe bewoners met hobbydieren als paarden en geiten. De landbouw richt zich sterk op de fruitteelt en verbrede nevenactiviteiten. Er wordt ingezet op een kleinschalige en groen karakter door behoud en versterking van de historische landschapselementen, conform de voorstellen uit het LOP).

De landbouw in de open kom van de Tielerwaard blijft een stuwende kracht waarbij sprake kan zijn van nieuwe teelten of verbrede activiteiten. De landbouw is de beste garantie voor het behoud van de karakteristieke openheid en de weidevogelbiotop. Vermeld dient te worden dat deze gebieden voor sommige weidevogels nog wel van belang zijn, al heeft het provinciaal gezien niet meer de status als weidevogelgebied. In het komgebied van de Regulieren en

de Diefdijk bestaat een grote behoefte aan een koppeling van de cultuurhistorische recreatie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie aan natuurontwikkeling en recreatie in de rust van de natuur. Wanneer in de komgebieden nieuwe agrarische bedrijfsuitbreidingen plaatsvinden, zal dit achter de bestaande bebouwing moeten gebeuren, waardoor het open zicht zo min mogelijk wordt aangetast. Bij forse uitbreidingen zal inpassing moeten plaatsvinden door langsrij populierenbos of een fijnstofsingel aan de noord-oostzijde aan te leggen. Als een stevig netwerk zullen zijkaden, meidijken en achterkaden worden hersteld en beplant om een aantrekkelijk recreatief netwerk te vormen en de polder te compartimenteren.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de bovenstaande beschrijving wordt voor het aspect landschap voor de planopzet van het bestemmingsplan, de volgende aanbevelingen gedaan:

- voor de historische landschapselementen op de oeverwallen en stroomruggen is een regeling opgenomen om deze te beschermen dan wel te versterken;
- voor de open inundatiepolders van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is een regeling opgenomen om de karakteristieke openheid te beschermen (zie ook onder Cultuurhistorie).

4.3

Cultuurhistorie en archeologie

4.3.1

Cultuurhistorie

Sinds 1 januari 2012 is door de aanpassing van het Besluit ruimtelijke ordening (art. 3.1.6 onder 5.a) nadrukkelijk bepaald dat bij het opstellen van een bestemmingsplan, rekening gehouden moet worden met cultuurhistorie. De toelichting dient een beschrijving te bevatten van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.

RAAP Archeologisch Adviesbureau en Monumenten Advies Bureau (MAB) hebben voor het gehele grondgebied van de gemeente een cultuurhistorische gebiedsbeschrijving en een cultuurhistorische inventarisatie en waardering opgesteld. Aan deze inventarisatie en waardering hebben ook de lokale erfgoedverenigingen en lokale historici een bijdrage geleverd. Het resultaat is een actueel overzicht van het cultuurhistorisch erfgoed van de gemeente Geldermalsen.

De cultuurhistorische bevindingen zijn weergegeven in twee kaarten (schaal 1:12.500) en een atlas (schaal 1:5.000). In deze Hoofdlijnennotitie is de Cultuurhistorische inventarisatiekaart (weerslag van de inventarisatie van cultuurlandschappen, landschapselementen en historische bouwkunst en stedenbouw) en de Cultuurhistorische waarderingskaart (visualiseert de waardering van de

cultuurlandschappen, de landschapselementen en de historische bouwkunst en stedenbouw) opgenomen (zie figuur 14a en b, met uitvergroete legenda).

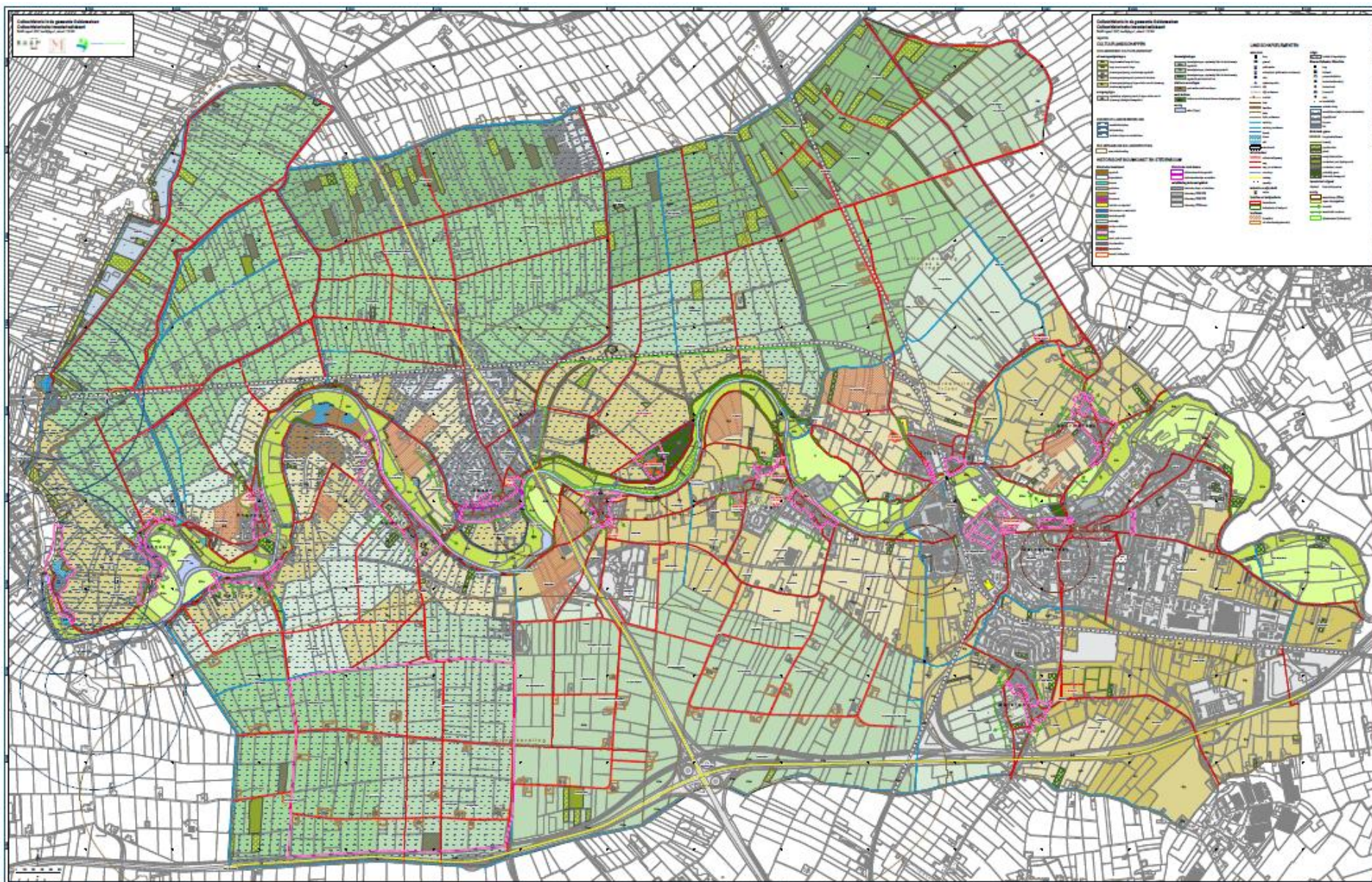
De kaarten bevestigen wederom dat de gemeente Geldermalsen erg rijk is aan cultureel erfgoed. Op het gebied van cultuurlandschap en gebouwd erfgoed kent Geldermalsen bijzondere kwaliteiten, die sterk verbonden zijn met de landbouw en de strijd tegen en met het water. Dit heeft er onder andere toe geleid dat een groot deel van de gemeente Geldermalsen als Nationaal Landschap Riviereengebied en Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie is aangemerkt.

In het rapport staat uitvoerig beschreven dat “De Linge met daarlangs de oeverwallen een structurerend element vormt voor een groot deel van de historisch-landschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Geldermalsen. Door de afdamming van de Linge in de Late Middeleeuwen is een unieke situatie ontstaan: de rivierloop is in de afgelopen 700 jaar nauwelijks gewijzigd. Langs de rivier bevinden zich de historische kernen, de middeleeuwse Lingedijken en historische boomgaarden. De historische kernen hebben een opzet die zeer karakteristiek is voor de nederzettingen langs de Linge en die vaak nog zeer gaaf is. Dit komt tot uitdrukking in een hoge dichtheid van waardevolle historische bebouwing, een gaaf historisch wegenpatroon en de aanwezigheid van historische kasteelterreinen. Samen met de Linge vormen de historische kernen een snoer van cultuurhistorische parels dat van oost naar west door de gemeente loopt.

De oeverwallen worden aan de Lingezijde begrensd door de Lingedijk. Hier komen de elementen die samenhangen met de waterstaatkundige geschiedenis samen in de vorm van onder andere wielen, overlaten, weteringen en uitwateringssluizen. Op de oeverwallen komen cultuurlandschappelijk zeer waardevolle gebieden voor, zoals het gebied rondom landgoed Mariënwaerdt.

Verder van de Linge af gaat het landschap over in de komgebieden, waar de agrarische en waterstaatkundige geschiedenis nadrukkelijk aanwezig is. Dit komt tot uitdrukking in de verkavelingsstructuur, de aanwezigheid van weteringen, historisch landgebruik in de vorm van grienden en eendenkooien en de aanwezigheid van imposante woonheuvels. Het meest noordelijke komgebied, waarbinnen het natuurgebied de Regulieren en het gebied ten noorden van landgoed Mariënwaerdt vallen, vertegenwoordigt een zeer hoge cultuurhistorische waarde. Landschappelijke ingrepen in de tweede helft van de 20e eeuw hebben de hoofdstructuur van de komgebieden veelal onaangetaast gelaten. De aanleg van grote infrastructurele werken, de snelwegen A2 en A15 en de Betuweroute, hebben wel grote invloed gehad op het historische landschap en enkele historische kernen. Belangrijke structuren zijn hierdoor onderbroken, de historische ruimtelijke maat van de komgebieden is aangetast en enkele historische dorpsgezichten zijn ingrijpend veranderd.

Vrijwel de gehele westelijke helft van de gemeente viel binnen de invloedssfeer van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Gelet op het belang van de bescherming van deze linie is verderop in deze notitie hieraan nader aandacht besteed.

Figuur 14A: Cultuurhistorische inventarisatiekaart Gemeente Geldermalsen, RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. oktober 2014

Cultuurhistorie in de gemeente Geldermalsen

Cultuurhistorische waarderingskaart

RAAP-rapport 2887, kaartbijlage 2, schaal 1:12.500

legenda

HISTORISCHE BOUWKUNST EN STEDENBOUW

waardering / status bouwkunst

- K3: positieve/beeldondersteunende kwaliteit
- K2: hoge cultuurhistorische kwaliteit
- K2: hoge cultuurhistorische kwaliteit, gemeentelijk monument
- K2: hoge cultuurhistorische kwaliteit, rijksmonument
- K1: zeer hoge cultuurhistorische kwaliteit
- K1: zeer hoge cultuurhistorische kwaliteit, gemeentelijk monument
- K1: zeer hoge cultuurhistorische kwaliteit, rijksmonument
- bouwhistorische verwachting

rijksbeschermde ensembles

- rijksbeschermd dorpsgezicht
- rijksmonument (buitenplaats)

waardering/status, ensemble/stedenbouw

- bijzonder ensemble historische bouwkunde en stedenbouw met hoge waarde
- bijzonder ensemble historische bouwkunde en stedenbouw met zeer hoge waarde

CULTUURLANDSCHAPPEN

waardering oud agrarisch cultuurlandschap

- niet gewaardeerd
- basiswaarde
- middelmatig
- hoog
- zeer hoog

waardering landschap van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

- middelmatig
- hoog
- zeer hoog

waardering ruilverkavelingslandschap

- waardevol ruilverkavelingslandschap

LANDSCHAPSELEMENTEN

waardering puntlocaties landschapselementen

- basiswaarde
- laag
- middelmatig
- hoog

waardering lijnvormige landschapselementen

- basiswaarde/verdwijnen
- laag
- middelmatig
- hoog

waardering vlakvormige landschapselementen

- basiswaarde
- laag
- middelmatig
- hoog

waardevolle ruimtelijke relaties

- doorzicht
- zone waardevolle randzone

Cultuurhistorie in de gemeente Geldermalsen

Cultuurhistorische inventarisatiekaart

RAAP-rapport 2887, kaartbijlage 1, schaal 1:12.500

legenda

CULTUURLANDSCHAPPEN

oud agrarisch cultuurlandschap

stroomrugontginningen

- S1a laag stroombed langs de Linde
- S1a hoge oevers van de Linde
- S1a stroomrugontginning, strookvormig ingedeeld
- S1a stroomrugontginning met gevarieerde structuur
- S1a stroomrugontginning op hogere delen van de stroomrug, strookvormig ingedeeld

overgangstype

- K3a: regelmatige ontginning vanaf de lagere delen van de stroomrug richting het komgebied

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

- inundeelandschap
- inundeelandschap
- verboden kringen in inundeelandschap

RUILVERKAVELING EN LANDRICHTING

- zone ruilverkaveling

HISTORISCHE BOUWKUNST EN STEDENBOUW

historische bouwkunst

- agrarisch
- beginplaats
- bestuur
- gedenken
- handel
- herinneren
- industrie en nijverheid
- infrastructuur en waterstaat
- maatschappelijk
- onderwijs
- oorlog en defensie
- religie
- sport, spel en recreatie
- straatmeubilair
- wooncultuur
- kastelen, buitenplaats

historische stedenbouw

- rijksbeschermd dorpsgezicht
- stedenbouwkundige ensembles
- ontwikkeling bebouwd gebied
- historische dorpo- of stadskern
- bebouwing 1850-1950
- bebouwing 1950-1970
- bebouwing 1970-heden

LANDSCHAPSELEMENTEN

waterstaat

- brug
- gemeel
- poldermolen
- molenplaats (poldermolen verdwenen)
- sluis
- uitwateringslus
- dijk, verdwenen
- overlaat
- dem
- kueldam
- kade
- kade, verdwenen
- waterling
- waterling, verdwenen
- kanaal
- haven
- wiel
- woonheuvel
- infrastructuur
- ruilverkavelingsweg
- weg
- weg, nu verdwenen
- veenloop
- snelweg
- spoorlijn
- industrie en nijverheid
- molen
- kastelen en landgoederen
- kastelelement
- molenplaats of landgoed
- landbouw
- kroonkelder
- of ruilverkavelingsboerderij

religie

- kerkhof of begravesplaats
- Nieuwe Hollandse Waterlinie
- brug
- forlwerk
- groepschulpplaats
- houten huisboerdij
- houten loods
- kazemat G
- sluis
- inundeelbaar
- verboden kring
- inundeelbaar (wijkt af van inundeelbare)
- uitgedijld land
- boezem
- fort
- historisch groen
- hoogstamhulpmolen
- boomrij
- populierenbos
- griend
- overig historisch bos
- eendenkooi, met afpalingrecht
- eendenkooi, restant
- perkachtig groen
- historische boomgaard
- immaterieel erfgoed
- Nieuwland
- historisch toponiem
- overig
- molenbidsop (400m)
- open dorpsgebied
- doorzicht
- waardevolle randzone
- rijksmonument (buitenplaats)

Figuur 14a: Legenda bij Cultuurhistorische waarderingskaart

Figuur 14b: Legenda bij Cultuurhistorische inventarisatiekaart

In de tweede helft van de 20e eeuw is een groot deel van het landschap binnen de gemeente Geldermalsen opnieuw ingericht. Aanleiding waren de achterstand in agrarische ontwikkelingen in de komgebieden en de waterproblematiek. Dorpspolders werden samengevoegd, ontwateringssystemen opgeschaald, percelen samengevoegd en in de komgebieden verschenen nieuwe boerderijen. Zeer karakteristiek voor deze nieuwe landschappelijke ontwikkeling waren de gestandaardiseerde boerderijtypen, de erfindeling en de wegbeplanting. Gezamenlijk hebben zij zorg gedragen voor een relatief nieuw en zeer herkenbaar landschap in de komgebieden.” (bron: Cultuurhistorie in de gemeente Geldermalsen: een beschrijving, inventarisatie en waardering van historisch cultuurlandschap, bouwkunst en stedenbouw, RAAB en MAB, 31 oktober 2014). De uitkomsten van deze cultuurhistorische inventarisatie kunnen aanleiding geven specifieke waarden beter via het bestemmingsplan te beschermen.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)

De NHW is duidelijk aanwezig in het komgebied van de Regulieren en de Diefdijk. De Diefdijk als hoofdverdedigingslijn van de NHW is een waardevol element. Deze slaperdijk hield het water buiten het gewest Holland. De meest westelijk gelegen polders hebben een hoge cultuurhistorische waarde omdat deze gebruikt konden worden voor de inundatie, net zoals de inundatiesluizen, weteringen en kanalen. De meest zichtbare elementen bevinden zich langs de westgrens rondom de Diefdijk. Het werk op de spoordijk bij de Diefdijk, de betonnen veldwerken en relictten van veldstellingen hebben een hoge cultuurhistorische waarde. Hoewel de Diefdijk net buiten de gemeentegrenzen ligt, is dit lijnelement van grote waarde voor de genese van de landschappelijke structuur van het westelijk deel van Geldermalsen.

De NHW krijgt mogelijk de status van werelderfgoed (Unesco). De gemeente draagt daarom bijzondere verantwoordelijkheid voor het behoud van de kernwaarden van de NHW. Samen met de bij de waterlinie betrokken gemeenten en de provincie is inmiddels een stelsel van planregels uitgewerkt ter bescherming van de kernwaarden van de NHW.

Vertrekpunt voor deze uitwerking is het op 13 februari 2014 ondertekende 'Pact van Loevestein, de bestuursovereenkomst 'Nieuwe Hollandse Waterlinie' met de overige betrokken gemeenten en de provincie Gelderland. Het doel van deze bestuursovereenkomst is te komen tot vaststelling van uniforme bestemmingsplanregels die het behoud en de ontwikkeling van de kernkwaliteiten van de NHW waarborgen.

Het stelsel van planregels wordt in het bestemmingsplan zichtbaar gemaakt in een dubbelbestemming 'Waarde - Nieuwe Hollandse Waterlinie'. Met behulp van gebiedsaanduidingen is deze zonering op de verbeelding nader weergegeven. De zonering is een afgeleide van de verschillende functies die in de waterlinie zijn te onderscheiden. Voor de totale NHW worden de volgende vier zoneringen gehanteerd:

1. de verdichtingsvelden: deze zone ligt aan de 'veilige zijde' van de linie. Het betreft de gebieden achter de hoofdverdedigingslijn. Deze gebieden zijn in het algemeen meer besloten van karakter en kennen meer beplan-

ting en bebouwing dan de gebieden aan de andere zijde van de hoofdverdedigingslijn. Overigens komen er in het plangebied geen verdichtingsvelden voor;

2. de kernzone: deze zone bestaat uit de hoofdverdedigingslijn en de daarin gelegen forten, batterijen en andere objecten. In deze zone liggen de meeste en meest zichtbare werken met als oorspronkelijk doel de vijand te beschieten. Voor dit doel horen ook de schootsvelden (verboden kringen) rondom de forten en batterijen tot deze zone. Deze schootsvelden konden van bebouwing en beplanting zijn voorzien, maar er golden wel specifieke regels om de openheid van deze zone te waarborgen. De forten nemen een aparte positie in binnen de kernzone. Deze objecten en hun samenhangende terrein zijn grotendeels bebouwd en kennen al dan niet een samenhangende beplanting. Het zijn de enige grotere bouwwerken binnen de linie en spelen in die zin dan ook een rol voor eventueel hergebruik;
3. de inundatiekommen: deze zone bestaat uit het onder water te zetten gebied. Het betreft een groot gebied van soms wel enkele kilometers breed. In het algemeen bestaan de inundatiekommen uit de lagere gebieden in het landschap, omdat deze het gemakkelijkst onder water te zetten zijn. Deze gebieden hebben over het algemeen een open karakter, maar er kan ook opgaande beplanting aanwezig zijn als onderdeel van karakteristieke (cultuurhistorische) landschapspatronen;
4. de accessen: deze zone bestaat uit hogere gronden of (infrastructurele) doorbraken die de kernzone en de inundatievelden doorsnijden en niet zijn te inunderen. De forten en batterijen liggen juist op die locaties waar de accessen de hoofdverdedigingslijn raken. Accessen ontstaan ook door infrastructuurle werken, zoals spoorwegen en snelwegen. Indien deze al geruime tijd aanwezig zijn, zijn ze voorzien van forten en werken. Gaat het om relatief nieuwe snel- of spoorwegen, dan ontbreken deze verdedigingswerken.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de bovenstaande beschrijving wordt voor het aspect cultuurhistorie voor de planopzet van het bestemmingsplan, de volgende aanbevelingen gedaan:

- in het bestemmingsplan Buitengebied 2006 is al aandacht besteed aan diverse cultuurhistorische waardevolle elementen. In het nieuwe bestemmingsplan 2016 wordt de vorige regeling als uitgangspunt gebruikt;
- de uitkomsten uit de rapportage van RAAP worden gebruikt om het cultuurhistorische beleidskader (uit 2006) verder te verfijnen;
- ter bescherming van de cultuurhistorische betekenis van de Nieuwe Hollandse Waterlinie wordt een regeling opgenomen, die gebaseerd is op het Parapluplan Nieuwe Hollandse Waterlinie, ter uitvoering van het Pact van Loevestein.

4.3.2

Archeologie

De Monumentenwet 1988 verplicht gemeenten om bij de vaststelling van een bestemmingsplan en bij de bestemming van de in het plan begrepen gronden, rekening te houden met de in de bodem aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden. Dit is in lijn met het Europese Verdrag van Malta.

Archeologische waarden zijn in Nederland veelal onzichtbaar, omdat ze grotendeels verborgen liggen in de bodem, waardoor ze niet eenvoudig te karteren zijn. Voor de onbekende waarden heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) opgesteld.

In 2006 heeft de gemeente een eigen nota vastgesteld; de Beleidsnota Archeologische Monumentenzorg⁴. Het beleidsplan heeft enkele specifieke doelstellingen, namelijk:

1. De intentie van de gemeente om op een werkbare en doelmatige manier zorg te dragen voor het archeologisch erfgoed dat volwaardig deel moet uitmaken van de ruimtelijke ordening.
2. Het recreatief en educatief ontsluiten van archeologie (verbreding van het maatschappelijke draagvlak voor het archeologisch erfgoed en vermarkting van archeologie).
3. Samenwerking met buurgemeenten om tot een adequate, consistente en financieel haalbare regionale Archeologische Monumenten Zorg te komen.
4. Zoveel mogelijk streven naar een gebiedsgerichte benadering; archeologie als onderdeel van de cultuurhistorie.

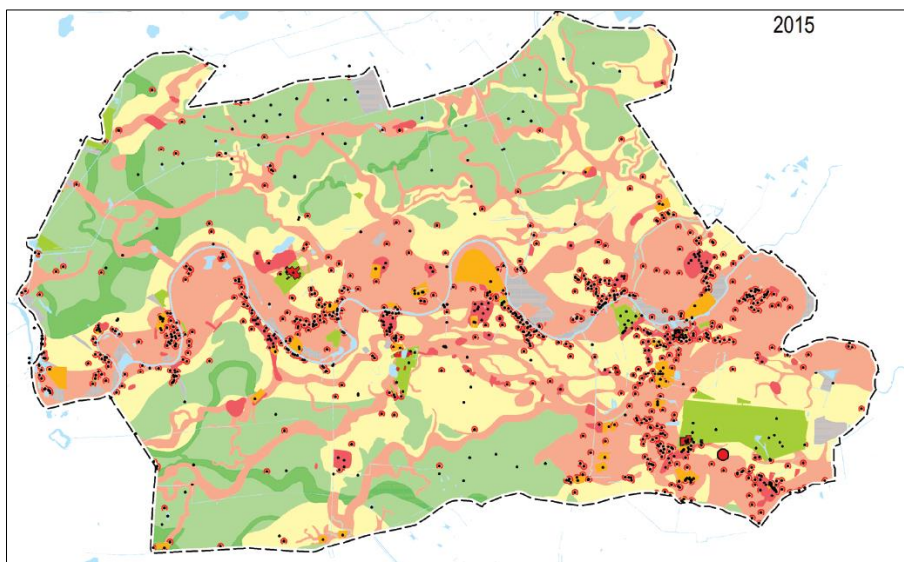
De archeologische beleidskaart vormt de archeologische onderlegger bij het opstellen van een bestemmingsplan. Deze beleidskaart is in 2015 geactualiseerd. Beleidsmatig is er niets veranderd. Wel is de verwachtingswaardekaart aangepast op basis van uitgevoerde archeologische onderzoeken sinds 2006.

Op de kaart wordt onderscheid gemaakt tussen de archeologische verwachtingswaarde, die in termen aangegeven zijn als hoog, middelmatig, laag en onbekend. Daarnaast zijn archeologisch waardevolle gebieden aangegeven (archeologisch monument, historische dorpskernen en oude woongronden). Op deze onderdelen is het volgende beleid van toepassing:

- terreinen met status (archeologisch monument): Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- terreinen zonder status (puntlocaties met rondom een attentiezone van 50 m): Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;

⁴ Gemeente Geldermalsen. Beleidsnota Archeologische Monumentenzorg. Naar een realistische en duurzame omgang met het archeologisch erfgoed (2006).

- historische dorpskernen: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- oude woongronden: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- hoge archeologische verwachtingswaarde: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 500 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- middelmatige archeologische verwachtingswaarde: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 1.000 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- lage archeologische verwachtingswaarde: Geen archeologisch onderzoek bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- onbekende archeologische verwachtingswaarde: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 2.500 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 3,0 m -Mv.

Figuur 14. Gemeente Geldermalsen en archeologie
 rood= hoge verwachtingswaarde; geel=middelmatige verwachtingswaarde; groen=lage verwachtingswaarde grijs=onbekende verwachtingswaarde; oranje=terrein met status; donkerrood=dorpskern; bruin=oude woongrond

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de bovenstaande beschrijving wordt voor het aspect archeologie voor de planopzet van het bestemmingsplan, de volgende aanbevelingen gedaan:

- in het bestemmingsplan wordt voor de archeologische waarden uit de beleidsnota Archeologie in de gemeente Geldermalsen (2015) een regeling opgenomen.

4.4

Natuur

4.4.1

Inleiding

Voor het plan is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk aandacht te besteden aan de natuurwet en -regelgeving. Relevante wet- en regelgeving op dit gebied zijn de Flora- en faunawet (Ffw), de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en de Omgevingsverordening Gelderland 2014. De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet gaan samen met de Boswet op in de nieuwe Wet Natuurbescherming die naar verwachting begin 2017 in werking zal treden.

4.4.2

Beschermde soorten Flora- en faunawet

Achter de Flora- en faunawet (Ffw) staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving.

Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Ffw van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht beschermd, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als het strenge beschermingsregime.

Het ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd als deelonderzoek voor het PlanMER. Hieronder staat een beschrijving van beschermde soorten flora en fauna.

De meeste Flora- en Faunawetsoorten komen op de eerste plaats voor in de Natura 2000 gebieden, op de tweede plaats in de grotere elementen van de het Gelders Natuurnetwerk (GNN, vroeger de EHS). Dit is ook te verwachten, immers hoe groter en gevarieerder de natuurgebieden, hoe meer soorten er kunnen leven, dit geldt ook voor de minder algemene en meer kritische soorten, dus met name ook de Flora- en Faunawetsoorten. In het Lingegebied en Diefdijk Zuid komen onder meer veel verschillende soorten orchideeën voor. Van de beschermde dieren kunnen grote- en kleine modderkruiper, kamsalamander, poelkikker, heikikker en diverse soorten vogels worden genoemd. Over het algemeen zijn de Flora en Faunawetsoorten in de beschermde gebieden goed beschermd.

In deze paragraaf worden vooral de Flora- en Faunawetsoorten besproken die ook buiten de beschermde gebieden, in het agrarische gebied voorkomen. Op deze soorten kan ook rechtstreekse aantasting optreden, door bijvoorbeeld grond- en bouwwerkzaamheden. De meeste middelzwaar of streng beschermde soorten komen in grotere aantallen in de beschermde gebieden voor. Dit geldt

niet voor aan de gebouwen gebonden soorten zoals vleermuizen, huismus, kerkuil en op muren groeiende beschermde planten. Ook geldt dit niet voor de vogels van graslanden en voor vissen in de weteringen. De meest relevante soorten worden hieronder besproken.

Vaatplanten

In het Natura 2000 gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid komt een groot aantal beschermde planten voor: rietorchis, brede orchis, gevlekte orchis, vleeskleurige orchis, moeraswespenorchis en veldsalie zijn voorbeelden. Ook op en rond de verschillende landgoederen langs de Linge kunnen beschermde plantensoorten voorkomen. Zo komen op het Landgoed Mariënwaerdt onder meer grote kerverorchis, gele helmbloem en daslook voor (Quick-scanhulp/NDFF, 2015). Deze soorten kunnen ook op andere landgoederen worden verwacht. Tongvarren kan incidenteel worden aangetroffen op oude gebouwen, sluizen en kades. De plant is bekend uit de Regulieren (Quick-scanhulp/NDFF, 2015). Buiten de natuurgebieden zijn verder geen exacte locaties van strenger beschermde vaatplanten bekend, maar worden hooguit ook slechts incidenteel buiten de natuurgebieden verwacht.

Vogels

Het buitengebied is voor verschillende vogels van belang: In de graslandgebieden, met name in en rond de Regulieren, maar ook in andere vochtige wat extensiever beheerde percelen broeden weidevogels als kievit, grutto en tureluur. In de verspreide hard- en zachthout oobosjes kunnen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn van havik, sperwer, boomvalk, ransuil en buizerd. In de (agrarische) bebouwing van het buitengebied kunnen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig zijn van kerkuil en huismus.

Ook de steenuil is inclusief de nestplaats strikt beschermd. Deze soort komt verspreid in het gehele plangebied voor. De soort foerageert in allerlei kleinschalige landschappen en broedt in oude knotwilgen of in andere solitaire bomen en soms in oude gebouwen.

Zoogdieren

In het landgoed Mariënwaerdt komt de eekhoorn voor. De waterspitsmuis is incidenteel waargenomen bij de Diefdijk. In de gemeente Geldermalsen zijn verder geen recente waarnemingen van deze soort bekend. Het is echter een lastig te detecteren soort. Het is daarom niet uitgesloten dat de soort op meer plaatsen langs sloten en weteringen in het Lingegebied voorkomt. Ook de bever is op verschillende plaatsen langs de Linge en in ook in de Regulieren gesignaleerd. Vaste verblijfplaatsen van deze soort zijn in Geldermalsen nog niet bekend.

Het kleinschalige buitengebied van Geldermalsen vormt een uitstekend biotoop voor vleermuizen. Boven de Linge kunnen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis foerageren. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn vooral soorten van de bebouwde kom. Het zijn gebouwbewoners

die met name in de agrarische bedrijfsbebouwing van het landelijk gebied van Geldermalsen voorkomen. Daarnaast kan een kleine groep of een solitair mannetje ook heel goed een verblijfplaats kiezen in een woning in het buitengebied. Beide soorten foerageren in het gehele buitengebied. Rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis komen in en rond de oobossen voor. In Fort Asperen overwinteren kolonies van baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis.

Reptielen

Alleen de Ringslang is als incidentele zwerver in het westelijke deel van de gemeente (Lingebied en Diefdijk-Zuid) en ook in de Regulieren waargenomen. Vaste populaties bevinden zich vooral in de provincie Utrecht. Overige reptielen komen in de gemeente niet voor.

Amfibieën

Van de strenger beschermde amfibieën komen vooral in het Diefdijkgebied, Het Lageveld en in de Regulieren poelkikker, heikikker en rugstreeppad voor (Quick-scanhulp, 2015). Rugstreeppad komt ook in andere delen, verspreid binnen de gemeente voor in sommige sloten (Quick-scanhulp, 2015). De kamsalamander komt voor in het Diefdijk gebied en rond fort Asperen. Licht beschermde soorten als kleine watersalamander, meerkikker en gewone pad kunnen in het gehele landelijk gebied worden aangetroffen, met name in en rond de sloten en weteringen.

Vissen

De streng beschermde vissoorten bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper (de laatste is middelzwaar beschermd) worden aangetroffen in diverse sloten en weteringen in het Diefdijkgebied, Het lage Veld en de Regulieren (Quick-scanhulp, 2015). Bittervoorn is ook aangetroffen rond landgoed Mariënwaerdt. De hoofdloop van de Linge is minder geschikt als biotoop voor streng beschermde vissoorten hoewel kleine modderkruiper er wel voor kan komen. De genoemde streng beschermde vissoorten kunnen verder in weteringen en grotere sloten in het overige buitengebied worden aangetroffen mits de waterkwaliteit er goed is.

Libellen

In het natuurgebied Regulieren komen sloten met krabbenscheer voor. De sloten vormen daarmee een goed biotoop voor de groene glazenmaker (streng beschermd) die dan ook bekend is van dit gebied. Tevens is hier de rivierrombout waargenomen. Deze soort heeft grote rivieren als leefgebied en het zal hier dan ook om een zwerver gaan. De soort is wel bekend van de Waal, ten zuiden van het plangebied en de Lek ten noorden van het plangebied.

4.4.3

Gebiedsbescherming

In de Natuurbeschermingswet (Nbw) 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd:

- Natura 2000-gebieden;
- beschermde Natuurmonumenten; en
- Wetlands.

Aan de rand van het plangebied bevindt zich het Natura 2000-gebied "Lingegebied en Diefdijk-Zuid", en in de directe omgeving liggen de Natura 2000-gebieden "Rijntakken" en "Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem".

Voor het overige komen er verspreid waardevolle natuurgebieden en gebieden met natuurwaarden voor, zoals De Regulieren, de landgoederen enzovoort. Deze gebieden worden hieronder nader beschreven.

Het landschap van Geldermalsen is in het verleden in belangrijke mate vormgegeven door de rivier de Linge. Langs deze rivier liggen de hoger gelegen oeverwallen waarop de meeste dorpen zijn ontstaan, in de nabijheid van kenmerkende hoogstamfruitboomgaarden. De uiterwaarden langs de Linge bestaan uit broekbossen, grienden, rietkragen en populierenbossen. Dit alles vormt het groene raamwerk van het gebied maar fungeert ook als migratieroute voor talloze faunasoorten. Het is een gebied met een hoge natuurwaarde en complexe ecologische samenhang. Een kwetsbaar gebied, want schade van een deel betekent schade aan het geheel.

Het achterliggende landschap kenmerkt zich door de verkavelingstructuur (percelering), de aanwezigheid van weteringen, historisch landgebruik in de vorm van grienden en eendenkooien. Grote delen van de gemeente zijn opgenomen in het Gelders Natuurnetwerk (GNN), voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur. Denk aan de rivier de Linge en delen van de buitendijkse gronden, het natuurgebied De Regulieren (Geldersch Landschap) en polder De Geeren (Staatsbosbeheer). Dit laatste gebied maakt tevens onderdeel uit van het Natura 2000-gebied 'Lingegebied & Diefdijk-Zuid'. Daarnaast liggen er veel kleine geïsoleerde bos- en natuurpercelen in het agrarische gebied, waaronder particuliere natuurprojecten, deels uitgevoerd als compensatie voor de verbreding van de A2. Voor al deze gebieden is het van belang dat de gemeente zorgvuldig omgaat met het toelaten van nieuwe activiteiten. De belangrijkste natuurgebieden van Geldermalsen worden hieronder kort beschreven.

4.4.4

Lingegebied & Diefdijk-Zuid

Het Lingeland is een kleinschalig cultuurlandschap gevormd door de mens om er te wonen en te werken. Het draagt de sporen van een eeuwenlange strijd tegen het water. Door deze ontstaansgeschiedenis zijn er verschillende landschapselementen ontstaan zoals kommen, oeverwallen, dijken, veenweidegebieden, grienden en boomgaarden. Dit gebied is tevens Natura 2000-gebied. Overigens ligt maar een klein deel van het Natura 2000 binnen de gemeente: De Diefdijk en het Lingegebied tussen Acquoy en Asperen. De Diefdijk doorkruist ten noordoosten van Leerdam het tussen Linge en Lek gelegen klei-op-veengebied, met inbegrip van enkele daarbinnen gelegen oude stroomruggen. Het is een waterkerende dijk uit de 13de eeuw, aangelegd op de grens van Holland en Gelre in een tijd waarin er van enige samenhang in het bestrijden van wateroverlast nog nauwelijks sprake was. De natuurwaarden beperken zich natuurlijk niet tot de dijk, maar liggen vooral in de aangrenzende extensief beheerde grienden, rietlanden en natte graslanden. Op de drassige stroken langs de Diefdijk liggen niet alleen voor vogels en mossen belangrijke grienden, maar ook kleine elzenbroekbosjes, moerasruigten, grote zeggenmoerasen en diverse typen water- en verlandingsvegetaties. Langs de Diefdijk zijn tevens verschillende percelen nat, bloemrijk schraalland aanwezig, die overgangen vormen tussen Dotterbloemhooiland en het Vossenstaartverbond. Een kenmerkende soort in deze hooilanden is Trosdravik. Daarnaast zijn diverse graslandpercelen in verschrallingsbeheer. Begeleidende soorten zijn onder meer Echte koekoeksbloem, Scherpe zegge, en Gele lis. Langs de Diefdijk zijn tevens veel vleermuisverblijfplaatsen aanwezig onder meer in oude bunkers.

4.4.5

Fort Asperen

Fort Asperen is een zogeheten torenfort en werd gebouwd vanaf 1840. In de Nieuwe Hollandse Waterlinie werden vaak torenforten gebouwd. De toren is van zwaar metselwerk (de buitenmuren zijn 1,5 meter dik) en heeft een doorsnede van 33 meter. Het fort bestaat uit 3 verdiepingen en de indeling bestaat uit 3 schillen. In Fort Asperen overwinteren jaarlijks exemplaren van baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis.

4.4.6

Middenloop Linge

De Middenloop van de Linge tussen Geldermalsen en Acquoy is geen Natura 2000 gebied maar kent plaatselijk ook hoge natuurwaarden. Hier bevinden zich vele recreatieve Lingelandjes waarvan sommige extensief beheerd worden waardoor kleine stukje natuur ontstaan. Ook zijn hier de landgoederen Noordenhoek (Deil) en Mariënwaerd (Beesd) gelegen die op grote stukken van het landgoed agrarisch natuurbeheer toepassen en waar ook actief wordt ingezet om in bepaalde delen van de landgoederen de aanwezige natuurwaarden te behouden en versterken (broekbossen langs Linge). Ten zuiden van knooppunt

Deil, de kruising van de A15 en de A2, bevindt zich het natuurreservaat "Het Broek" waarvan de broekbossen in combinatie met de eendenkooien de belangrijkste kenmerken vormen. Dit gebied is in beheer bij Staatsbosbeheer. De eendenkooien herbergen op een relatief klein oppervlak een hoge biodiversiteit: de combinatie van open water, oeverzones, ruigte en moerasbos bieden een leefgebied voor tal van zangvogels, zoogdieren, libellen en vlinders.

4.4.7

De Regulieren

De Regulieren liggen in het uiterste noorden van de gemeente tegen de grens met Culemborg. Het gebied bestaat uit oude komkleigronden met bloemrijke graslanden, populierenbossen, wilgengrienden en een eendenkooi. Het gebied maakt deel uit van het GNN, waarvan het Geldersch Landschap 210 hectare beheert als natuurgebied. Het gebied bestaat uit een afwisseling van grasland, populierenbos, grienden en moeras. In het gebied staan bijzondere vegetatiesoorten, zoals de grote ratelaar, kale jonker, tweejarig streepzaad, dotterbloem, echte koekoeksbloem en knoopkruid. In de watergangen komen gele plomp, gewoon blaasjeskruid, waterviolier en kikkerbeet voor. Doordat dit soort gebieden in Nederland door de intensivering van de landbouw en het verlagen van grondwaterstanden niet veel meer voorkomt, zijn er hier soorten te vinden die inmiddels zeldzaam geworden zijn, zoals kamgras, trosdravik en goudhaver. Het is de leefomgeving van de gewone pad, de bruine kikker en de heikikker maar ook van reeën, hazen, bunzing, hermelijn, wezel, bisamrat, vos en vele muizensoorten zoals de rosse woelmuis, bosspitsmuis en waterspitsmuis en 60 soorten broedvogels waaronder de grutto, scholekster, watersnip, ransuil, buizerd, boomvalk, wielewaal en sprinkhaanrietzanger. In het vroege voorjaar pleisteren op de plas-drasse graslanden vele honderden kieviten en grutto's en eenden als smient en wintertaling.

4.4.8

Lage Veld

Het karakter en kenmerken van de Regulieren zijn ook te vinden in een groot gebied ten westen hiervan: Het Lage Veld, westelijk van de spoorlijn, tussen de Zeedijk en de Dwarssteeg. Ook hier liggen ooibossen, weteringen en graslanden. Dit gebied wordt niet als natuurgebied beheerd, de ecologische waarden zijn daardoor iets lager dan in de Regulieren, maar zeker de moeite waard.

4.4.9

Boomgaarden

Een boomgaard vormt een ecotoop, een gebied dat specifieke leefomstandigheden biedt en waarin planten en dieren in samenhang en onderlinge afhankelijkheid van elkaar leven. Daarbij treedt ook verstrengeling op met de productiefunctie. Veel insectensoorten kunnen zorgen voor het bestuiven van de bloesems, andere belagen juist de fruitbomen. Bepaalde insecten zijn voor

hun voortplanting specifiek afhankelijk van één bepaalde soort, zoals de Appelzaagwesp, die alleen voorkomt op appelbomen. Tegelijk zijn er andere insectensoorten die deze 'productiebelagers' weer gebruiken als prooidier. Dit samenspel zorgt voor de biologische bestrijding en toont ook de noodzaak voor een goede balans tussen de aanwezige diersoorten en planten. Helaas zijn in Geldermalsen de meeste hoogstamboomgaarden vervangen door laagstamboomgaarden. Deze hebben een veel lagere ecologische waarde.

Plaatselijk zijn nog enkele hoogstamboomgaarden aanwezig. De hoogstamboomgaard kan met andere kleine landschapselementen en bos- en natuurgebieden deel uitmaken van de ecologische infrastructuur van een gebied. De betekenis in dit opzicht verschilt per boomgaard en is sterk afhankelijk van de ligging ten opzichte van andere landschapselementen en grotere bos- en natuurgebieden.

4.5

Water

Het Rijk heeft met het waterbeleid van de 21e eeuw twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd. Dit zijn de tritsen:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

De trits 'vasthouden, bergen en afvoeren' houdt in, dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms in een stroomgebied wordt vastgehouden. Vervolgens wordt, zo nodig, het water tijdelijk geborgen en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het erom dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden.

Schoon en vuil water worden zoveel mogelijk gescheiden en als laatste, wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Het vroegtijdig betrekken van de waterbeheerder en het meewegen van het waterbelang is, door middel van de Watertoets, in het Besluit ruimtelijke ordening verankerd. Een 'watertoets' is hierin verplicht gesteld bij de ruimtelijke planvorming.

De watertoets is een overlegverplichting tussen initiatiefnemer en waterbeheerders(s) en geldt voor structuurplan, bestemmingsplan, afwijking bestemmingsplan en regionaal structuurplan. De watertoets omvat het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten.

Het Waterschap Rivierenland stelt voorwaarden aan de realisatie van nieuwe bebouwing. Zo mag het functioneren van het huidige watersysteem (doorstroming, afwatering, realiseren van het gewenste peil), door de planuitvoering niet verslechteren.

Het nieuwe bestemmingsplan maakt geen grootschalige nieuwe bebouwing buiten (agrarische) bouwvlakken mogelijk. Wel laten de regels bouw mogelijkheden toe binnen (agrarische) bouwvlakken en kan bij burgerwoningen (kleinschalige) bebouwing worden toegevoegd. Bij een toename per geval van meer dan 1.500 m² aan verharding is voor het waterschap compensatie nodig. Indien nieuwe bebouwing gerealiseerd wordt, dan dient het hemelwater afgekoppeld en afgevoerd te worden naar omliggende sloten. Geconcludeerd kan worden dat, ten aanzien van de watertoets, voor het nieuwe bestemmingsplan geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Waterkeringen

In de gemeente Geldermalsen ligt de rivier De Linge en hierlangs ligt in principe een regionale waterkering, maar op sommige plekken valt deze samen met de Diefdijklinie (=Lingedijk, Nieuwe Zuiderlingedijk, Meerdijk en Diefdijk). De Diefdijklinie is een primaire waterkering, een zogenaamde categorie C-kering. Dat houdt in dat deze pas water moet tegenhouden wanneer ergens anders een dijk is doorgebroken.

De aanwezigheid van de waterkering brengt, ter bescherming van de waterkering, enige beperkingen met zich mee met betrekking tot het gebruik van de gronden. Deze zijn vastgelegd in de zogenoemde 'keurbepalingen' van Waterschap Rivierenland. De regels in de keur dienen er voor te zorgen dat de waterkerende functie nu en ook in de toekomst naar behoren kan worden vervuld. De keurzone is onder te verdelen in de kernzone, beschermingszone en buitenbeschermingszone. Voor de Diefdijklinie is nog geen legger vastgesteld, maar volstaat de beschreven zonering in de keur.

Werkzaamheden aan waterstaatkundige bouwwerken, zoals dijken en dergelijke, zijn niet toegestaan zonder watervergunning van het waterschap.

Het is mogelijk dat het waterschapsbestuur van de verboden ontheffing verleent. In dat geval dient vergunning te worden aangevraagd bij de Afdeling Vergunningen van Waterschap Rivierenland.

Grondwater

Het grondwaterpeil ligt tussen de 40 en de 120 cm onder maaiveld (grondwatertrap VI). Er is in en om het gebied geen grondwateroverlast bekend. Het gebied ligt niet in de grondwaterfluctuatietoneelzone zoals provincie Gelderland deze heeft gedefinieerd.

Doordat er geen grootschalige nieuwe bouw mogelijkheden in het nieuwe bestemmingsplan bij recht of via flexibiliteitsregels mogelijk worden gemaakt, heeft het nieuwe bestemmingsplan geen invloed op het grondwater. Het plan 'grondwaterneutraal'.

Oppervlaktewater

In en om het plangebied komen sloten en andere oppervlaktewateren voor. Zo ligt midden door het plangebied de rivier de Linge. In het noordelijk gedeelte van het plangebied ligt de watergang de Nieuwe Graaf. Dit is een ecologische verbindingszone die van het natuurgebied De Regulieren via kleinere natuurgebieden tot aan de Linge bij gemaal De Nieuwe Horn ligt.

Het nieuwe bestemmingsplan bevat bij recht geen mogelijkheden tot het creëren van extra oppervlaktewater (in verbinding staand met het oppervlaktewatersysteem).

Wel is uit de afgelopen jaren gebleken dat er vanuit het waterschap behoefte bestaat aan flexibiliteit om bestaande A-watergangen te kunnen verbreden, onder andere met natuurvriendelijke oevers. Ook het aanleggen van nieuwe of verplaatsen van bestaande hoofdwatgangen dient op een flexibele wijze in het bestemmingsplan mogelijk te worden gemaakt. In deze gevallen dient het plan geen nadelige gevolgen voor of door het oppervlaktewatersysteem in de omgeving te veroorzaken.

Beschermde Gebieden

In de gemeente Geldermalsen zijn delen van twee intrekgebieden en een klein stukje grondwaterbeschermingsgebied aanwezig. Het stukje grondwaterbeschermingsgebied hoort bij het waterwingebied Kolff (Vitens Gelderland) gelegen in de gemeente Neerijnen. Deze gebieden zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland, zie ook paragraaf 2.3.1 'Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland'.

Riolering

In het buitengebied van Geldermalsen ligt een aantal rioolwatertransportleidingen van waterschap Rivierenland. Het afvalwater van de kernen gaat naar de RWZI in Geldermalsen. Het beleid van het waterschap is er verder op gericht om schone verharde oppervlakken zoveel mogelijk af te koppelen van de riolering, zodat het hemelwater niet naar de zuivering wordt afgevoerd maar naar het oppervlaktewater. Voor het stedelijk gebied heeft de gemeente Geldermalsen een afkoppelplan opgesteld.

In het plangebied ligt eveneens een groot aantal (pers)rioolleidingen van de gemeente. In beginsel dienen alle huishoudens op deze (pers)rioolleiding te worden aangesloten voor de afvoer van afvalwater. In gevallen waarin sprake is van een te ver weg gelegen huishouden, is aansluiting op een IBA-systeem (Individuele Behandeling Afvalwater) toegestaan.

Ontwikkelingen en waterneutraal inrichten

Bij bouwplannen is vaak sprake van een toename van verhard oppervlak. Aanleg van nieuw verhard oppervlak leidt tot versnelde afvoer van hemelwater naar de watergangen. Om deze reden geldt bij bouwplannen met een toename van verhard oppervlak een compensatieplicht om versnelde afvoer van hemelwater naar watergangen te voorkomen. Op deze wijze wordt het verlies aan waterberging in de bodem gecompenseerd. Aanleg van extra waterberging is

vereist in gevallen waarin sprake is van een toename van verhard oppervlak van meer dan 500 m² in het stedelijk gebied en bij meer dan 1500 m² in het landelijk gebied. Hierbij dient tevens aangetoond te worden dat het verhard oppervlak in de toekomst niet verder zal toenemen, aangezien deze vrijstelling van watercompensatie eenmalig is. In het geval van dempen van sloten is compensatie altijd aan de orde. In het bestemmingsplan zal het dempen van sloten omgevingsvergunningplichtig worden gemaakt.

Voor de Linge geldt een ander compensatiebeleid als hierboven beschreven. Naast de versnelde afvoer die gecompenseerd moet worden, dienen ook de ingenomen kubieke meters gecompenseerd te worden.

Recreatie

Langs en op de Linge vindt veel watergerelateerde recreatie plaats. De aanleg van nieuwe aanlegsteigers, vlonders en aanmeerplaatsen is geregeld via de Keur van waterschap Rivierenland. Onverkort wenst de gemeente grip te houden op de aanleg van deze voorzieningen. Om deze reden geeft de gemeente er de voorkeur aan de bouw van deze voorzieningen uit te sluiten. Om deze reden zal het plan een regeling bevatten waarmee deze bebouwing niet is toegestaan.

Weilanddepots

Waterschap Rivierenland onderhoudt de A-watergangen in het plangebied. Dit onderhoud omvat zowel het dagelijks onderhoud (schonen) als het groot onderhoud (baggeren). Voor het baggeren heeft het waterschap baggergebieden aangewezen en daarbij komen grote hoeveelheden bagger vrij. Daarvoor is het wenselijk om weilanddepots of slibdepots mogelijk te maken. Weilanddepots zijn tijdelijke plaatsen voor bagger. Deze bagger wordt tijdelijk gedeponneerd op veelal agrarisch gebied, klinkt dan in en blijft achter op het betreffende perceel als bodem. Binnen het plangebied zal het mogelijk zijn om tijdelijk enkele van deze depots aan te leggen.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

Op basis van het aspect water worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- ten behoeve van project buitengebied doorloopt de gemeente de procedure van de watertoets;
- de bestaande hoofdwatgangen, inclusief onderhoudsstroken worden in het bestemmingsplan vastgelegd;
- het plan zal tevens een flexibiliteitsbepaling bevatten waarmee het verleggen van watgangen en de aanleg van natuurvriendelijke oevers mogelijk wordt gemaakt;
- voor het dempen van sloten zal een omgevingsvergunningplicht voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden worden opgenomen in de regels;
- het grondwaterbeschermingsgebied en het intrekgebied wordt in het bestemmingsplan vastgelegd en voorzien van een passende regeling;

- voor de hoofdrioolpersleidingen wordt een regeling in het bestemmingsplan opgenomen;
- de Diefdijklinie en de Lingedijk (allen inclusief beschermingszone) krijgen elk een afzonderlijke regeling, ter bescherming van de waterkerende functie van de dijken;
- in het plan wordt een regeling opgenomen voor het aanleggen van een tijdelijk weilanddepots voor de opslag van bagger uit A-watergangen.

4.6

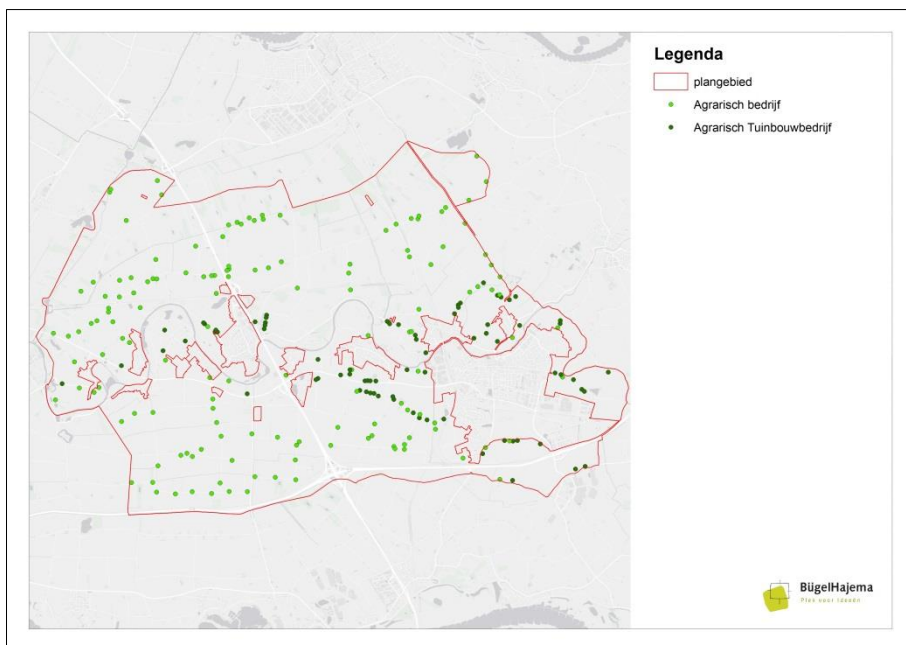
Landbouw

4.6.1

Bestaande situatie

Inleiding

Consumenten (en supermarktketens) stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit, veiligheid en productiewijze van agrarische producten (gezondheid, dierenwelzijn, natuur en milieu). Agrariërs proberen inkomsten te handhaven dan wel te vergroten door schaalvergroting (te groeien) of door te kiezen voor verdieping en/of verbreding van de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld met een niet-agrarische neventak). De veranderingen in de vraag naar producten en de functies van het landelijk gebied (van productieruimte naar consumptieruimte) zal de landbouw steeds meer kansen bieden voor verdieping en/of verbreding van de bedrijfsvoering.

Figuur 15: Ligging agrarische bedrijven in het buitengebied, bron inventarisatie 2015 bestemmingsplan Buitengebied 2016

De gemeente Geldermalsen wil daarom de landbouw zo veel mogelijk ruimte bieden om zich te kunnen ontwikkelen en aan te passen aan gewijzigde omstandigheden. Dit betekent dat toekomstbestendige landbouwbedrijven die bijdragen aan duurzame ontwikkeling (inspanning voor dierwelzijn, volksgezondheid, landschappelijke inpassing en milieu) hiervoor de ruimte moeten krijgen.

De landbouw is van oudsher de grootste grondgebruiker in het buitengebied. Hoewel het aantal agrarische bedrijven gestaag afneemt is de sector nog steeds een belangrijke economische factor (werkgelegenheid)⁵. Het aanzien van het buitengebied wordt ook in grote mate bepaald door de landbouw. De openheid van de polders is bijvoorbeeld vooral te danken aan de weilanden van de veehouderijsector. De oeverwallen echter hebben een veel meer besloten karakter door de aanwezigheid van boomgaarden van de fruitteeltsector.

Hoewel de ontwikkelingen binnen de landbouw vooral worden bepaald door markttechnische veranderingen, kan een bestemmingsplan de sector op een aantal punten raken. Het kan een agrarisch bedrijf bijvoorbeeld kansen geven om de bestaansbasis te verbreden (door nevenactiviteiten), maar het zal ter bescherming van andere belangen ook grenzen/spelregels bevatten.

Algemeen

Als insteek voor de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden is er voor gekozen om de mogelijkheden op basis van het bestemmingsplan Buitengebied 2006 als uitgangspunt te kiezen. Waar gewenst of noodzakelijk zijn afwijkende voorstellen gedaan.

Algemene opmerking: de ontwikkelingsmogelijkheden zijn mede afhankelijk van de uitkomsten van het PlanMER. Het gaat dus nadrukkelijk om voorstellen, mits deze milieuhygiënisch verantwoord zijn.

Definitie agrarisch bedrijf

Voor wat betreft de agrarische bedrijfsbestemming is een bestemmingsplan in principe gebonden aan wat verstaan wordt onder een agrarisch bedrijf. Daarnaast kan in het bestemmingsplan onderscheid worden gemaakt in ontwikkelingsmogelijkheden voor de verschillende bedrijfstypen. Aan dit onderscheid dienen ruimtelijke overwegingen ten grondslag te liggen.

In het bestemmingsplan Buitengebied 2006 is het kweken van bomen, heester- teelt en houtteelt uitgesloten. Dit betekent dat deze bedrijfstypen niet toegestaan zijn binnen de reguliere agrarische bedrijfsbestemming. Deze regeling wordt in het bestemmingsplan Buitengebied 2016 overgenomen.

⁵ Volgens CBS-gegevens waren er in 2013 nog 283 agrarische bedrijven in Geldermalsen tegen 400 in het jaar 2000

In het nieuwe plan zijn op de oeverwallen nieuwe boomgaarden voor de fruitteelt in principe toegestaan, mits voldoende afstand wordt gehouden tot gevoelige functies. Vooralsnog zal dit in eerste instantie 50 meter zijn. Tenzij op basis van specifiek onderzoek blijkt dat de afstand minder dan 50 meter kan bedragen. Mogelijk zal de door rijksoverheid aangekondigde verplichting tot gebruik van drift reducerende spuittechnieken standaard een kleinere afstand mogelijk worden⁶. Nieuwe boomgaarden buiten de oeverwallenzone zijn alleen dan toegestaan als er geen andere belangen zich hier tegen verzetten (o.a. Nieuwe Hollandse Waterlinie en behoud openheid polders).

Voor de fruitsector bestaat er de noodzaak het begrip agrarisch bedrijf nader te specificeren. De fruitsector is in het plangebied een belangrijke sector. In het plangebied is er bij deze bedrijven ook steeds meer behoefte aan verruiming van bedrijfsactiviteiten, bijvoorbeeld in de vorm van koelen (opslaan), sorteren en verpakken. Zo lang deze handelingen betrekking hebben op fruit van eigen boomgaarden dan zullen ze worden aangemerkt als bij recht horende activiteiten bij een fruitteeltbedrijf. Indien deze activiteiten echter als dienst voor andere fruitteeltbedrijven worden verricht en/of als er sprake is van het verder bewerken van de fruitoogst tot halffabricaat en/of eindproduct, dan zal dit niet worden aangemerkt als reguliere agrarische activiteiten. Dit wil niet zeggen dat deze activiteiten zijn uitgesloten. Het belang van deze sector voor het buitengebied van de gemeente maakt het wel noodzakelijk verzoeken om uitbreiding van deze activiteiten op het agrarisch bedrijfsperceel te beschouwen als niet-agrarische activiteiten, welke op hun eigen waarde en gevolgen voor de fysieke leefomgeving moeten worden beoordeeld. Aandachtspunten zijn onder meer de verkeersafwikkeling, de gevolgen voor omwonenden en de landschappelijke inpassing.

Bij paardenhouderijen kan onderscheid gemaakt worden in productiegerichte en gebruiksgericte paardenhouderijen. Alleen wanneer sprake is van productiegerichte paardenhouderijen, dat wil zeggen paardenfokkerijen (hengstestations, paarden- en ponyfokkerijen, opfokbedrijven en africhtingsbedrijven), wordt dit beschouwd als een agrarisch bedrijf. Gebruiksgericte paardenhouderijen, die gericht zijn op met vrijetijdsbesteding en dienstverlening (zoals maneges), worden niet gezien als agrarisch bedrijf. Agrarische productie staat immers op deze bedrijven niet centraal. Gebruiksgericte paardenhouderijen worden overeenkomstig het bestemmingsplan Buitengebied 2006 als zodanig bestemd.

⁶ Op 6 juli 2016 is in de Staatscourant het voornemen gepubliceerd om het Activiteitenbesluit milieubeheer te wijzigen ten behoeve van een vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in onder meer open teelten. Het voornemen bestaat om bij teelten in de open lucht generiek een techniek voor te schrijven waarmee ten driftreductie van 75% ten opzichte van de referentietechniek wordt bereikt. De regeling zou per 1 januari 2017 van kracht moeten worden.

Toekennen agrarische bouwvlakken

Uitgangspunt is om aan functionerende agrarische bedrijven opnieuw een agrarisch bouwvlak toe te kennen, net zoals in het bestemmingsplan Buitengebied 2006.

Een bouwvlak is dat deel van het bestemmingsplan waar het landbouwbedrijf staat met toebehoren. In het bouwvlak dienen in ieder geval de bedrijfswoning(en), de overige bedrijfsgebouwen waaronder tuinbouwkassen, en de meer omvangrijke agrarische voorzieningen (bijvoorbeeld voedersilo's, mestopslag, waterbassins, stapmolens) te liggen. Het grootste deel van de erfverharding zal over het algemeen ook in het bouwvlak liggen. Erfbeplanting hoeft niet in het bouwvlak te liggen. In de planregels kan worden bepaald dat kleinere ondergeschikte voorzieningen van geringe bouwhoogte ook buiten het bouwvlak mogen liggen. In het huidige bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Geldermalsen mogen bijvoorbeeld kuilvoerplaatsen buiten het bouwvlak liggen, mits zij maar geen hogere zijwanden hebben dan 2 meter. Teeltondersteunende voorzieningen voor in de fruitteelt hoeven ook niet in het bouwvlak (behalve kassen).

Het bestemmingsplan legt de exacte ligging, de grootte van het bouwvlak en de vorm van het bouwvlak vastgelegd.

Alle agrarische ondernemers zijn in het voortraject betrokken geweest bij de toekenning van het bouwvlak door middel van een voorstel voor concreet bouwvlak. Bij de toekenning van het bouwvlak zijn daarbij de volgende gegevens betrokken:

1. de economische omvang van een bedrijf;
2. type bedrijf;
3. de bestaande situatie.

1. De omvang van een bedrijf

Het bedrijf moet over een geldige milieuvergunning of -melding beschikken en er moet feitelijk sprake zijn van een bedrijf in werking. Voor agrarische bedrijven geldt bovendien dat met behulp van de vergunning of melding de omvang van het bedrijf is bepaald.

In het bestemmingsplan wordt straks op basis van milieugegevens en de bestaande (planologische) situatie onderscheid gemaakt in:

1. agrarisch met bouwvlak op maat (± 1 ha of meer);
2. agrarisch met een kleiner, aangepast bouwvlak ($\pm 0,5$ ha);
3. wonen (wanneer de agrarische bedrijfsvoering is gestopt).

2. Type bedrijf

In het plangebied komen verschillende bedrijfstypen voor. Voor het bepalen van het type bedrijf is gebruik gemaakt van beschikbare (milieu)gegevens zoals de provinciale web-BVB (Bestand Veehouderij Bedrijven), Nb-wet vergunningen en (milieu)gegevens van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR).

De te onderscheiden bedrijfstypen zijn:

- Veehouderij bedrijven;
 - grondgebonden veehouderijbedrijven;
 - niet-grondgebonden veehouderijbedrijven;
- Agrarische (tuinbouw)bedrijven;
- Overige bijzondere agrarische bedrijven, waaronder paardenhouderijen.

Agrarische bedrijven die opgenomen zijn in de web-BVB en/of beschikken over Nb-wet vergunningen met vee zijn in ieder geval aangemerkt als veehouderijbedrijven. Hierbij is een onderscheid gemaakt in grondgebonden veehouderijbedrijven en niet-grondgebonden veehouderijbedrijven. Bij het onderscheid in grondgebonden en niet-grondgebonden is aangesloten bij de definitie uit de Omgevingsverordening Gelderland (zie par. 4.6.2 voor meer informatie).

3. De bestaande situatie

Het bouwvlak op maat is verder bepaald met behulp van:

- de huidige bestemmingsplanregelingen, zoals vastgesteld in het bestemmingsplan Buitengebied 2006, Buitengebied 1e herziening en Buitengebied 3e herziening, overige herzieningen en wijzigingsplannen.
- de bestaande situatie op de bedrijfslocatie (o.a. met recente luchtfoto's en BAG-gegevens).
- de omvang van het agrarisch bedrijf in relatie tot de ontwikkelingsmogelijkheden ter plaatse.

In de onderstaande tabel is de omvang van het agrarische bouwvlak weergegeven per economische omvang. Ook is aangegeven welke afmetingen er als richtlijn is gebruikt bij het toekennen van het bouwvlak. Indien de bestaande oppervlakte al meer is dan de richtlijn, dan is de bestaande situatie bestemd.

Tabel 3. 'Afmetingen agrarische bouwvlakken'

	Omvang	Bestemming conform voorstel	Oppervlakte	Afmetingen
1	Agrarisch met bouwvlak op maat	Agrarisch bedrijf en Agrarisch bedrijf - Tuinbouw	1 ha	Breedte max. 80 m Diepte max. 160 m
2	Agrarisch met aangepast bouwvlak	Agrarisch bedrijf klein en Agrarisch bedrijf - Tuinbouw klein	0,5 ha	Breedte max. 80 m Diepte max. 100 m

Agrarische bedrijven die in het huidige bestemmingsplan "Buitengebied" de aanduiding "K" (klein agrarisch bedrijf) hebben gekregen, krijgen ook in het nieuwe bestemmingsplan een bouwvlak van 0,5 ha, tenzij in de afgelopen jaren een ontheffing voor een verdere bedrijfsuitbreiding is verleend.

Bij enkele bedrijven (vooral fruitteelt) is besloten om een aangepast bouwvlak toe te kennen in plaats van een bouwvlak van 1 ha. Dit gelet op de geringe bestaande oppervlakte aan bedrijfsbebouwing, de (geringe) ontwikkelingen in de afgelopen 10 jaar én de beperkte oppervlakte aan bijhorende bedrijfsgronden. In de praktijk biedt een aangepast bouwvlak namelijk ook nog voldoende

ruimte om extra bedrijfsgebouwen te realiseren. Een bouwvlak van 1 ha zou in deze gevallen een niet realistische claim op de omgeving leggen.

Als op basis van de inventarisatie blijkt dat er geen sprake meer is van agrarische activiteiten (bijv. de milieuvergunning of melding is ingetrokken) dan is een heroverweging gemaakt. De bestemming is dan aangepast naar een woonbestemming, indien hier vanuit ruimtelijke en milieuhygiënische overwegingen geen bezwaren tegen bestaan.

Overigens heeft een functieverandering naar Wonen geen gevolgen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven. De wet geurhinder en veehouderij beoordeelt een voormalige agrarische bedrijfswoning binnen een woonbestemming (mits het bedrijf na 19 maart 2000 is gestopt) op eenzelfde manier als een bedrijfswoning van een naastgelegen boerderij.

Maatvoering

Voor de maatvoering van agrarische bedrijfsgebouwen wordt uitgegaan van de geldende maximale maten: een bouwhoogte van 10 m, met een afwijkingsbevoegdheid tot 13 m voor grondgebonden (veehouderij)bedrijven. Het stapelen van stallen in meerdere bouwlagen wordt in de planregels uitgesloten.

De inhoudsmaat van agrarische bedrijfswoningen op het bouwperceel is in het geldende bestemmingsplan 600 m³ met een afwijkingsbevoegdheid voor extra 200 m³ ten behoeve van inwoning 'rustende' boer. In het nieuwe bestemmingsplan vervalt deze afwijkingsbevoegdheid en wordt bij recht de inhoudsmaat standaard 750 m³. Ook de vergunningsvrije mogelijkheden voor mantelzorgsituaties maakt het minder urgent om nog een ontheffing van 200 m³ op te nemen voor de rustende boer. Indien de huidige legale omvang groter is dan 750 m³ dan wordt uitgegaan van de bestaande vergunde situatie.

Bedrijfswoning(en)

Bedrijfswoning(en) zijn meegenomen binnen de agrarische bedrijfsbestemming. Een bedrijfswoning is in het algemeen noodzakelijk voor een goede agrarische bedrijfsvoering.

Gezien de huidige technische ontwikkelingen bij agrarische bedrijven is de noodzaak voor een tweede bedrijfswoning steeds moeilijker aan te tonen. Daarnaast is het doel van de provinciale omgevingsvisie om verdere versterking van het buitengebied tegen te gaan. Door het niet opnemen van een regeling voor het oprichten van een tweede bedrijfswoning worden ook de bestaande cultuurhistorische en landschappelijke waarden beschermd.

Onverkort het voorgaande bevat het bestemmingsplan wel een regeling voor een tweede dienstwoning. Onder andere aan de hand van een bedrijfsplan dient de noodzaak te worden aangetoond. Met name bij het verzorgen van vee kan deze noodzaak immers nog aanwezig zijn.

Nevenactiviteiten op het agrarische bedrijf

Naast de agrarische hoofdactiviteit vinden in het kader van de verbrede landbouw bij steeds meer agrarische bedrijven andersoortige activiteiten plaats. In

het bestemmingsplan Buitengebied 2006 zat hiervoor al een regeling (afwijkingsbevoegdheid). Deze regeling is overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. De regeling voor nevenactiviteiten is verder aangevuld door een toevoeging dat de lijst niet limitatief is. Hierdoor zijn alle categorie 2 nevenactiviteiten toegestaan, mits ze naar aard en omvang gelijkgesteld kunnen worden als categorie 2 bedrijvigheid. Voorts zal het plan bij recht de mogelijkheid bieden om bij agrarische bedrijven de verkoop van agrarische streekproducten mogelijk te maken tot een bruto vloeroppervlakte van 50 m². Deze 50 m² kan in pandig worden gerealiseerd, maar ook nieuwbouw is toegestaan.

In de fruitteeltsector gaat een deel van de bedrijven over tot het zelfstandig buiten de veiling om vermarkten van het fruit. Dit leidt tot aanvullende activiteiten op het bedrijf, zoals het sorteren en inpakken van de oogst. In het bestemmingsplan 2006 wordt de "verwerking van op het eigen bedrijf voortgebrachte agrarisch producten" nog als een nevenactiviteit aangemerkt. In aanvulling hierop zijn er ook al fruitteeltbedrijven die producten van andere bedrijven (willen) verwerken. In het laatste geval moet aanvullend rekening worden gehouden met extra verkeersbewegingen naar de betreffende bedrijfslocatie.

Uitgangspunt daarbij is vooralsnog dat bedrijfsmatige activiteiten die niet noodzakelijkerwijs bij het agrarische bedrijf dienen plaats te vinden, en aanvullend een grote ruimtelijke impact kunnen hebben, eerder thuishoren op een daarvoor aangewezen bedrijfsterrein. Onder het kopje 'Definitie Agrarisch bedrijf' is reeds eerder in deze notitie aandacht aan dit aspect besteed.

Huisvesting tijdelijke medewerkers op het (fruit)bedrijf

Er bestaan al mogelijkheden voor de huisvesting van tijdelijke medewerkers op het bedrijf. De voorkeur gaat daarbij uit naar permanente voorzieningen in de bedrijfsgebouwen. Als alternatief is er een afwijkingsbevoegdheid voor tijdelijke of permanente voorzieningen (units) op het erf. Deze regels komen in essentie voort uit eerder in regionaal verband opgestelde beleidskaders. De samen met de fruitsector en regio Rivierenland uitgevoerde evaluatie van 2013 geeft aanleiding de regeling op enkele punten te herijken. Aandachtspunten zijn onder meer de beschikbare oppervlaktes voor dergelijke voorzieningen in verhouding tot de (toenemende) omvang van de bedrijven. Ook een combinatie van permanente jaarrond en tijdelijke (tijdens piekseizoen) opvangmogelijkheden zou kunnen worden overwogen. Ten slotte dient de regeling in principe beschikbaar te komen voor alle fruitteeltbedrijven in het plan gebied van het bestemmingsplan, waarbij in het geval sprake is van een permanent gebouw het bouwplan voorzien moet zijn van een goede landschappelijke inpassing op basis van een erfinrichtingsplan.

Teeltondersteunende voorzieningen

De regeling voor de plaatsing van teeltondersteunende voorzieningen ten behoeve van vooral de fruitteelt buiten het agrarische bouwperceel wordt gewijzigd, ten opzichte van het bestemmingsplan uit 2006, in het nieuwe plan overgenomen.

4.6.2

Ontwikkelingsmogelijkheden

Algemeen

In lijn met de gemeentelijke visie op het landelijk gebied is de regelgeving in het bestemmingsplan gericht op het in stand houden van de landbouw, in het bijzonder de grondgebonden landbouw. Uitbreiding van bedrijven in deze sector moet mogelijk zijn, mits landschappelijk voldoende ingepast.

Onderscheid grondgebonden veehouderijen, niet-grondgebonden veehouderijen en niet-grondgebonden (melk)rundveebedrijven

De huidige provinciale Omgevingsverordening maakt onderscheid in ontwikkelingsmogelijkheden voor grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijen. Daarbij dienen de provinciale definities te worden overgenomen. In de nieuwe definitie van 'niet-grondgebonden veehouderij' worden bedrijven, die in hoofdzaak niet-grondgebonden zijn als zodanig aangemerkt.

Voor melkveehouderijbedrijf geldt dat deze vallen onder de regeling voor grondgebonden veehouderijen, indien voldaan wordt aan de 50% regel. Hieronder wordt verstaan: een veehouderijbedrijf dat in de omgeving van de bedrijfsgebouwen voldoende cultuurgrond in gebruik heeft om voor meer dan 50 % te kunnen voorzien in de ruwvoerbehoefte.

Het voorgaande betekent concreet dat op basis van de huidige verordening in de planregels van het bestemmingsplan een gebruiksregeling voor de melkrundveehouderijen moet worden opgenomen. De gebruiksregeling verbiedt de uitbreiding van het aantal dieren in melkveehouderijen, die eigenlijk als niet-grondgebonden moeten worden bestempeld. Met behulp van een voorwaardelijke verplichting wordt geregeld dat alleen een omgevingsvergunning aan grondgebonden veehouderijen kan worden verleend, indien voldaan wordt aan de hiervoor genoemde 50% regel.

Actualisatie verordening/Gelders Plussenbeleid

In paragraaf 2.3 'Provinciaal en regionaal beleid' is al beschreven dat de provincie de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening voor het einde van het jaar 2016 aanpast aan het onderdeel veehouderijbedrijven. Met de herziening beoogt de provincie Gelderland de niet-grondgebonden veehouderij versneld te verduurzamen. Voor de niet-grondgebonden veehouderijbedrijven, waaronder begrepen melkveehouderijbedrijven die niet aan eerder genoemde 50% regeling kunnen voldoen, zijn de uitbreidingsmogelijkheden beperkt tot maximaal een bouwvlak van 1 hectare. Indien een dergelijk bedrijf wil uitbreiden biedt de provincie ruimtelijke mogelijkheden, mits voldaan wordt aan de volgende eisen:

1. ruimtelijke groei is alleen mogelijk op voorwaarde van 'aanvullende verbeteringen' van (ruimtelijke) kwaliteit, landschappelijke inpassing en dierenwelzijn (voor zover ruimtelijk relevant); 'aanvullende verbeteringen' wil dus zeggen dat het om maatregelen gaat bovenop de gangbare maatregelen;

2. de ondernemer dient het voorstel tot uitbreiding van het bedrijf in een dialoog met zijn/haar omgeving te ontwikkelen. In het plan dient onderbouwd te worden op welke wijze lokale aandachtspunten integraal mee zijn gewogen.

Uit de berekening van de aanvullende maatregelen volgt dat het om investeringsbijdrage gaat van € 15,-- tot € 20,-- per m² bruto vloeroppervlak (vergelijkbaar 8% investering). De afspraken over de aanvullende maatregelen moeten in een privaatrechtelijke overeenkomst en/of voorwaardelijke verplichting in bestemmingsplan/omgevingsvergunning incl. boetedoening worden geborgd. De uitbreiding mag eveneens niet strijdig zijn met de regels uit de natuurbeschermingswetgeving. Dat wil zeggen dat er geen sprake mag zijn van een toename van de ammoniakemissie van het betreffende bedrijf ten opzichte van de bestaande situatie. Nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderij blijft onmogelijk.

De gemeente dient het nieuwe bestemmingsplan op deze nieuwe regeling af te stemmen door het provinciale beleid nader in concrete regelgeving uit te werken.

Verruiming en nieuwe agrarische bouwvlakken

In het bestemmingsplan "Buitengebied 2016" is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het uitbreiden van agrarische bedrijven, waaronder intensieve veehouderij tot een oppervlakte van 1,5 ha en een afzonderlijke afwijkingsbevoegdheid voor de uitbreiding van glastuinbouwbedrijven (zie verderop onder het kopje 'Overig glastuinbouw'). Tevens is een vrijstellingsbevoegdheid voor vergroting van het bouwvlak tot 1,25 ha opgenomen.

Het bestemmingsplan bevat regels om, onder voorwaarden, verruiming van bouwvlakken mogelijk te maken.

Deze mogelijkheden zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Type bedrijf	Verruiming	Omschakeling naar ander type bedrijf	Nieuwvestiging
Grondgebonden agrarisch bedrijf	+ • afwijking met max. 10% • via wijziging naar 1,5 ha	-	-
Niet-grondgebonden agrarisch bedrijf	+ • afwijking met max. 10% • via wijziging naar max. 1 ha • verdere verruiming m.b.v. 'Gelders Plussenbeleid'	+	-

- = niet toegestaan

+ = onder voorwaarden mogelijk

Uit voorgaande tabel is op te maken dat nieuwvestiging van agrarische bedrijven, ongeacht het type bedrijf, in het bestemmingsplan is uitgesloten. Dit houdt niet in dat de gemeente aan nieuwvestiging geen medewerking verleent. Een dergelijk initiatief kan evenwel alleen via een afzonderlijk bestemmings-

plan gerealiseerd worden. Deze keuze maakt de gemeente vanwege de invloed van een dergelijk initiatief op de omgeving. Bovendien kan in dergelijke gevallen maatwerk voor het initiatief worden geleverd.

Het omschakelen van een grondgebonden veehouderij bedrijf naar een niet-grondgebonden veehouderij bedrijf maakt de gemeente in het plan, in lijn met de Omgevingsverordening Gelderland, evenmin mogelijk. Het omschakelen van niet-grondgebonden veehouderij bedrijf naar een grondgebonden veehouderij bedrijf is wel mogelijk.

Verruiming van bouwvlakken is mogelijk, onder de volgende voorwaarden:

- geen belemmeringen vanuit oogpunt van natuur- en milieu;
- sprake is van een grondgebruiksplan;
- landschappelijk ingepast.

Overig glastuinbouw

Het plangebied is volgens de provinciale verordening gelegen in zone 'Overig glastuinbouw'. Dit betekent dat glastuinbouwbedrijven de mogelijkheid worden geboden de glasopstand éénmalig uit te breiden met maximaal 20% van de op 29 juni 2005 bestaande omvang van de glasopstanden. In afwijking kan in een bestemmingsplan uitbreiding met meer dan 20%, indien:

- deze uitbreidingsmogelijkheid is opgenomen in een op 3 november 2009 vigerend bestemmingsplan dat door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd na 29 juni 2005; of
- er sprake is van uitbreiding van kassen voor onderwijs, onderzoek en ontwikkeling en de kassen fysiek gekoppeld zijn aan de nabijheid van onderzoeks- of onderwijsinstelling.

Verdere vergroting kan worden toegestaan met meer dan 20% worden toegestaan, indien in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat:

- de uitbreiding noodzakelijk is voor een doelmatige voortzetting van het bedrijf;
- de verplaatsing naar een Glastuinbouwontwikkelingsgebied dan wel een Regionaal cluster glastuinbouw bedrijfseconomisch niet mogelijk is; en
- de uitbreiding zich verdraagt met ter plaatse van belang zijnde gebiedskwaliteiten van natuur, landschap en water.

In het bestemmingsplan wordt de eenmalige uitbreiding van 20% ten opzichte van de bestaande glasopstand opgenomen als wijzigingsbevoegdheid.

Vrijkomende agrarische bebouwing (nevenactiviteiten en functieverandering)

Zoals eerder beschreven neemt het aantal agrarische bedrijven al jaren lang gestaag af. Om een zinvolle herbestemming te geven aan (een deel van) de vrijkomende bedrijfsgebouwen is eerder in regionaal verband het Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied opgesteld. Dit beleidskader is geactualiseerd. Het beleidskader is in 2009 bij de eerste herziening van het bestemmingsplan "Buitengebied" overgenomen.

De omvang van de leegstand van (voormalige) agrarische bebouwing wordt in de komende jaren alleen maar groter. De gemeente wil de mogelijkheden tot

hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing benutten als middel om het landelijk gebied economisch en sociaal vitaal te houden. Deze opvatting vraagt om een flexibele inzet van regelgeving. Deze mogelijkheid wordt geboden met behulp van toepassing van artikel 3.1.2 uit het Besluit Ruimtelijke ordening. Dit artikel, dat sinds 1 november 2014 van kracht is, bevat de bepaling dat een bestemmingsplan regels kan bevatten waarvan de uitleg bij het gebruik van een bevoegdheid afhankelijk wordt gesteld van beleidsregels. Deze bepaling biedt de gemeente de mogelijkheid om beleidsregels, i.c. het 'Beleidskader-hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied', vast te stellen buiten het kader van het bestemmingsplan om. Met de vaststelling van het bestemmingsplan delegeert de raad de bevoegdheid aan het college voornoemd beleidskader eenvoudig aan te passen aan de gewijzigde inzichten, zonder dat er direct een noodzaak bestaat het bestemmingsplan hierop aan te passen. Stel dat er sprake is van een nieuwe, actuele vraag naar een, nu nog onbekende, vorm van recreatie of zorg. Ondernemers willen inspelen op deze vraag door in vrijgekomen agrarische bebouwing een bedrijf te starten. Het bestemmingsplan laat het initiatief nu nog niet toe. Met behulp van voornoemde beleidsregel kan het College van B&W snel voorzien in de behoefte zonder dat het hele bestemmingsplan hiervoor moet worden herzien. Deze visie sluit aan bij de opvatting dat de gemeente ruimte wil bieden aan hergebruik van agrarische bebouwing, indien deze functies een bijdrage leveren het landelijk gebied economisch en sociaal vitaal te houden.

Plattelandswoning

Een aparte beleidscategorie is tegenwoordig het fenomeen plattelandswoning (art. 1.1a Wabo). Een dergelijke bestemming komt in beeld bij voormalige agrarische bedrijfswoningen die zijn afgesplitst van het nog wel in werking zijnde agrarische bedrijf. De bewoners van die woning hebben geen functionele binding meer met het agrarische bedrijf (feitelijk is dan sprake van een strijdig gebruik). Het alsnog toekennen van een reguliere woonbestemming zou tot gevolg hebben dat het agrarische bedrijf via de milieuregelgeving in de bedrijfsvoering wordt belemmerd. Als alternatief kan nu worden overgegaan tot het toekennen van een specifieke aanduiding "plattelandswoning". De woning blijft dan als bedrijfswoning deel uitmaken van het agrarische bouwperceel, maar de woning mag wel door derden worden bewoond. De woning wordt dan bij toepassing van de milieuregelgeving (o.a. Wet geurhinder en veehouderij) aangemerkt als zijnde nog een onderdeel van het agrarische bedrijf. Het betreft hier een noodgreep omdat de bewoners minder beschermd worden tegen milieuhinder.

Het is niet de bedoeling om via deze weg het afscheiden van agrarische bedrijfswoningen te stimuleren. In het bestemmingsplan wordt een afwijkingsbevoegdheid opgenomen, waarin aan een dergelijke woning de aanduiding plattelandswoning kan worden toegekend, mits sprake is van een gezond en veilig leefmilieu. Ook moet worden voorkomen dat in een later stadium alsnog weer een nieuwe agrarische bedrijfswoning wordt toegewezen.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het thema landbouw wordt voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- agrarische bedrijven krijgen een bouwvlak van circa 1 ha; kleinere agrarische bedrijven een bouwvlak met een omvang van 0,5 ha;
- het plan bevat beperkte mogelijkheden voor omschakeling naar een ander type bedrijf;
- het plan bevat een wijzigingsbevoegdheid om bouwvlakken te verruimen voor grondgebonden veehouderij naar 1,5 ha en voor niet grondgebonden veehouderij bedrijven naar 1 ha;
- de gemeente overweegt via het Gelders Plussenbeleid agrarische ondernemers meer ruimtelijke mogelijkheden te bieden, mits voldaan wordt aan de Plussen uit voornoemd Gelders beleid;
- het plan bevat een afwijkingsregel om kleinschalige aanpassingen aan bouwvlakken mogelijk te maken tot een maximum van 10% van de bestaande omvang van het bouwvlak;
- het bestemmingsplan bevat met gebruikmaking van artikel 3.1.2 uit het Besluit Ruimtelijke ordening, wijzigingsregels voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing;
- het bestemmingsplan bevat een regeling om via een afwijkingsbevoegdheid de bewoning van een agrarische dienstwoning door burgers mogelijk te maken (plattelandswoning).

4.7

Bedrijven

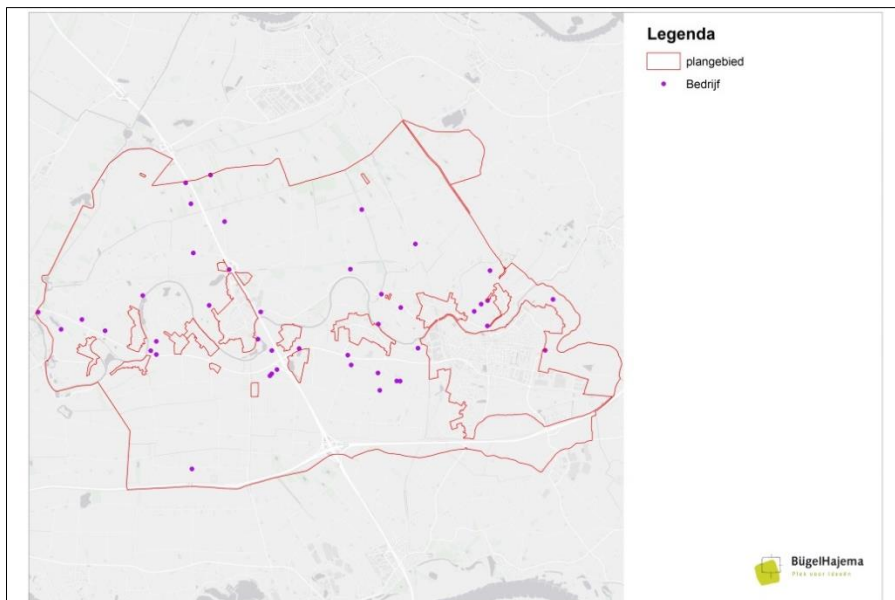
4.7.1

Bestaande situatie

In het buitengebied komen diverse niet-agrarische bedrijven voor. Deze bedrijven liggen verspreid in het plangebied. De bedrijven hebben soms een binding met de agrarische sector (bijv. een agrarisch loonbedrijf). Het kunnen ook bedrijven zijn die vanwege de ruimtelijke of milieuhygiënische uitstraling niet thuishoren in de bebouwde kom, bijvoorbeeld een dierenpension of een hoveniersbedrijf. Daarnaast zijn er bedrijven die feitelijk thuishoren op een bedrijventerrein, bijvoorbeeld een aannemersbedrijf. Ondernemers hebben deze bedrijven op deze locatie geleidelijk aan ontwikkeld. Enkele bedrijven hebben zich inmiddels tot een behoorlijke omvang ontwikkeld en genereren veel verkeersbewegingen. Onverkort behouden de ondernemers het recht in het bestemmingsplan hun bedrijf er in de huidige omvang voort te zetten.

In het bestemmingsplan Buitengebied 2006 zijn veel van deze bedrijven voor het eerst van een positieve bestemming voorzien. Daarbij kregen agrarisch gerelateerde, en buitengebied gebonden bedrijven meer uitbreidingsruimte dan de niet-buitengebied gebonden bedrijven. Bij de 1e herziening van het bestemmingsplan "Buitengebied" (2009) is de uitbreidingsruimte over de hele

linie iets vergroot. De maximale oppervlakte aan bedrijfsgebouwen is daarbij per bedrijf vastgelegd. Dit kan variëren van nog geen 200 m² tot bijna 14.000 m². Het ging altijd om maatwerk. Niet alle bedrijven hebben de toegekende extra bebouwingsruimte in de planperiode benut.

Figuur 16: Ligging niet-agrarische bedrijven in het buitengebied, bron inventarisatie 2015 bestemmingsplan Buitengebied 2016

In het bestemmingsplan Buitengebied 2016 handhaaft de gemeente het onderscheid tussen 'buitengebied gebonden bedrijven en niet-buitengebied gebonden bedrijven, evenals de afwijkingsmogelijkheid om van bedrijfsvoering te veranderen, zij het dat bedrijven uit milieucategorie 3 en meer uit de bedrijvenlijst conform de uitgave "Bedrijven en Milieuzonering" van het VNG, zijn uitgesloten.

De gemeente handhaaft eveneens de opgebouwde rechten uit het bestemmingsplan Buitengebied 2016. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mogelijkheden bij recht en verdere ontwikkelingsmogelijkheden, die in de navolgende paragraaf uitgewerkt zijn.

Tabel 4. Uitbreidingsmogelijkheden niet-agrarische bedrijven

	Bij recht	Ontwikkelingsmogelijkheden
		Via afwijking of wijziging
B-1	Bestaand recht aantal m ² bedrijfsbebouwing + 20% (tot max. 500 m ² bovenop bestaand recht).	10 % uitbreiding bestemmingsvlak 40% toename van de bij recht toegestane oppervlakte aan bedrijfsbebouwing
B-2, voor zover gelegen in het Gelders Natuurnetwerk, waardevol open gebied en/of de Nieuwe Hollandse Waterlinie	Bestaand recht aantal m ² bedrijfsbebouwing + 10% (tot max. 350 m ² bovenop bestaand recht).	- Vormverandering bestemmingsvlak 10% toename van de bij recht toegestane oppervlakte aan bedrijfsbebouwing
B-2, voor zover gelegen buiten het Gelders Natuurnetwerk, waardevol open gebied en/of de Nieuwe Hollandse Waterlinie	Bestaand recht aantal m ² bedrijfsbebouwing + 10% (tot max. 350 m ² bovenop bestaand recht).	- Vormverandering bestemmingsvlak 20% toename van de bij recht toegestane oppervlakte aan bedrijfsbebouwing

B-1: buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijvigheid

B-2: Niet-buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijvigheid

4.7.2

Ontwikkelingsmogelijkheden

Voor de bedrijven in het buitengebied is bepaald welke ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan kunnen worden geboden. Daarbij gaat het om de oppervlakte van het bedrijfsperceel en/of de oppervlakte aan gebouwen op die percelen. De bestaande situatie is telkens uitgangspunt.

In de Omgevingsvisie (i.o.) is gekozen voor de volgende uitgangspunten:

Het agrarisch productiegebied is in eerste instantie bedoeld voor grondgebonden landbouw.

Een kleinschalige uitbreiding via een afwijkings- of een wijzigingsbevoegdheid van niet-agrarische bedrijven moet mogelijk zijn, mits voldaan is aan enkele voorwaarden, waaronder het leveren van een bijdrage aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied. Het landschap stelt eisen aan de vormgeving van de gewenste functie. Dat geldt enerzijds de bebouwing en anderzijds de wijze waarop deze landschappelijk wordt ingepast, dan wel een bijdrage levert aan de kwaliteit van het landschap in bredere zin. Zo kan het toevoegen van nieuwe bebouwing onder voorwaarden in of aansluitend aan dorpen en buurtschappen mogelijk zijn, terwijl het in het meer open landelijk gebied, waar juist verdere versterking moet worden tegengegaan, vooral gaat over de wijze waarop vrijkomende bebouwing een nieuwe toekomst kan krijgen. De versterking van de kwaliteit van het landschap

vindt daarbij bij voorkeur plaats op de locatie zelf, bijvoorbeeld in de vorm van de sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, de aanleg en aanplant van erfbeplanting, het herstellen en opwaarderen van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en/of structuren of de aanleg van recreatieve paden.

Indien niet-grondgebonden activiteiten op een (voormalig) agrarisch bedrijf de overhand krijgen in de bedrijfsvoering, dienen deze activiteiten op een bedrijventerrein plaats te vinden. Dit zou gekoppeld kunnen worden aan de ambitie van een agribusinesssterrein op Hondsgemet-Noord of de Proeftuinen. Als verplaatsing niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het bedrijf door de aard van de bedrijfsactiviteiten nog een onlosmakelijke functionele binding heeft met het buitengebied, kan inpassing op de bestaande locatie worden overwogen mits wordt voldaan aan relevante ruimtelijke en milieutechnische randvoorwaarden. Hieronder wordt in ieder geval verstaan een verantwoorde verkeersafwikkeling, een adequate landschappelijke inpassing en waarborgen voor een goed woon- en leefmilieu voor de omwonenden.

3. Voor nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf wordt ruimte geboden, zeker als deze activiteiten helpen bij het in stand houden van de agrarische sector en/of een bijdrage leveren aan de recreatiesector.
4. Bij ontwikkelingen in gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde of hoge natuurwaarden, worden wel extra (maatwerk) eisen voorgesteld om schade aan deze belangen te voorkomen of te compenseren.

De gemeente acht het derhalve ruimtelijk aanvaardbaar dat bestaande bedrijven, onder voorwaarden, enige ontwikkelingsruimte in het plangebied wordt geboden, mede ter versteviging van de leefbaarheid en vitaliteit van het landelijk gebied. Het plan biedt op basis van deze keuze verschillende ontwikkelingsmogelijkheden, namelijk:

- beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de bebouwing bij recht en door middel van een afwijkingsbevoegdheid en wijzigingsregels;
- vormverandering van het bestemmingsvlak;
- omschakelmogelijkheden naar een ander type bedrijvigheid.

Nieuwvestiging van bedrijven zonder functionele binding met het buitengebied sluit de gemeente uit. Deze bedrijven horen in het buitengebied niet thuis, maar zijn aangewezen op bestaand bedrijventerrein. Onder strikte voorwaarden neemt de gemeente in het bestemmingsplan wel een regeling op om, via een wijzigingsbevoegdheid, functieverandering mogelijk te maken van een agrarisch bouwvlak naar een bedrijvenbestemming.

Deze voorwaarden zijn in ieder geval:

1. het betreft een agrarisch bedrijf waar de agrarische activiteiten volledig zijn beëindigd;
2. het nieuwe bedrijf valt in de milieucategorie 1 of 2 VNG Staat van bedrijfsactiviteiten of het bedrijf is aan te merken als een gebruiksgerichte paardenhouderij, of is gerelateerd aan de recreatiesector, of is gericht op een zorgfunctie, zoals een zorgboerderij.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het thema bedrijven wordt voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- de bedrijven in het buitengebied worden passend bestemd op basis van bestaande legale situatie door middel van een bestemmingsvlak, met een koppeling via de bestemming 'Bedrijven' naar een tabel waarin de oppervlakte bedrijfsbebouwing in m2 is vastgelegd;
- het bestemmingsplan bevat concrete flexibiliteitsregels bestaande bedrijven om beperkte ontwikkelingsmogelijkheden te geven;
- nieuwvestiging van bedrijven is uitgesloten, uitgezonderd de mogelijkheid, onder strikte voorwaarden, voormalig agrarische bedrijfsbebouwing te gebruiken voor niet agrarische bedrijvigheid.

4.8

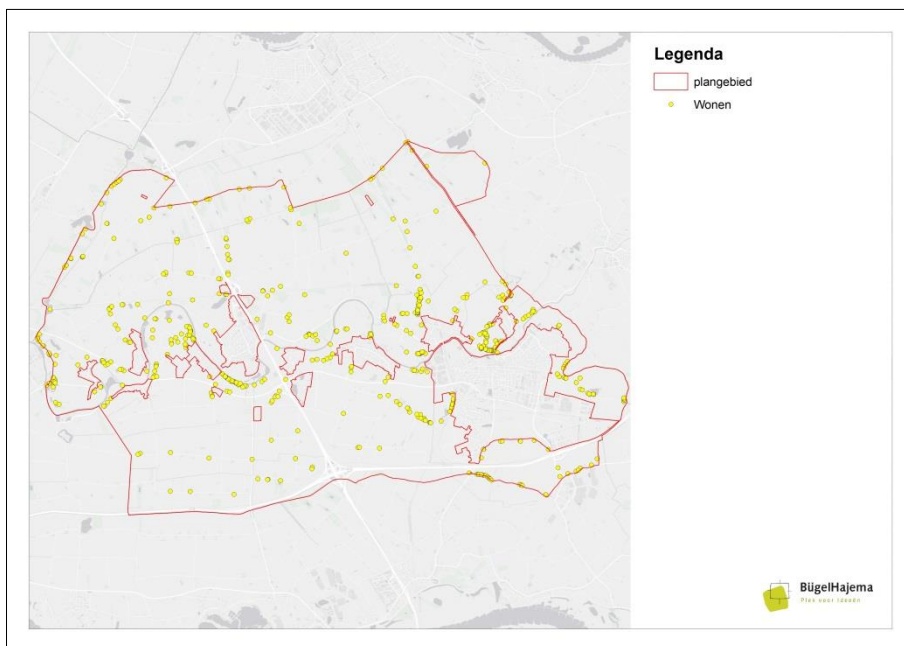
Wonen

Bestaande situatie

Het buitengebied is al lang niet meer alleen het domein van de agrarische sector. Veel woningen worden bewoond door niet-agrariërs. Het gaat dan niet alleen om de lintbebouwingen die vanuit de dorpen het landelijke gebied in lopen. Ook op grotere afstand van de dorpen en linten komen burgerwoningen voor. Op het kaartje 'Ligging woningen in het buitengebied, bron bestemmingsplan Buitengebied 2016' is de concentratie van woningen bij de kernen en langs de linten (Linge) en de spreiding van verder in het buitengebied gelegen woningen goed af te lezen.

Het aantal burgerwoningen zal in de komende jaren toenemen als gevolg van het feit dat vrijkomende agrarische bedrijfswoningen geleidelijk aan worden omgevormd tot burgerwoningen. De gemeente handhaaft om deze reden de bestaande regeling in het bestemmingsplan om een voormalige agrarische dienstwoning te kunnen wijzigen in een woonbestemming. Deze regeling voorkomt dat er leegstand in het buitengebied ontstaat. De nieuwe bewoners leveren ook een bijdrage aan het op peil houden van de leefbaarheid van het buitengebied. In het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 zijn voor het eerst alle burgerwoningen in het buitengebied positief bestemd.

Een aandachtspunt bij het wonen in het buitengebied is de afstemming op de milieuregels die gelden voor de agrarische sector. De aanwezigheid van een burgerwoning kan in sommige gevallen belemmerend werken voor een nabijgelegen agrarisch bedrijf.

Figuur 17: Ligging woningen in het buitengebied, bron inventarisatie 2015 bestemmingsplan Buitengebied 2016

Inhoudsmaat woningen/oppervlakte bijgebouwen

In het bestemmingsplan Buitengebied 2006 is voor de maximale inhoudsmaat van woningen een getrapte methodiek van toepassing. Woningen onder de 500 m³ kunnen tot 500 m³ worden uitgebreid, woningen tussen 500 m³ en 650 m³ kunnen worden vergroot naar 650 m³ en ten slotte kunnen woningen die al groter zijn dan 650 m³ nog met 10% worden uitgebreid. Aanvullend kon voor de inwoning van zorg behoevend en (mantelzorg) de inhoudsmaat van de woning met een afwijkingsregel met nog eens 200 m³ worden vergroot.

Voor bijgebouwen was een oppervlaktemaat van maximaal 75 m² van toepassing. Op percelen waar al meer bijgebouwen staan (vaak voormalige agrarische schuren) kan door sloop van deze opstallen meer oppervlakte aan nieuwe bijgebouwen worden verkregen of de woning kon met maximaal 200 m³ worden vergroot. Vooralsnog lijkt die regeling nog steeds als uitgangspunt geschikt.

In het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2016 wordt voorgesteld om, voor de gebieden waar de bestaande bebouwing zich kenmerkt door een afwisseling van kleinere en grotere woningen, de regeling uit het bestemmingsplan Buitengebied 2006 te behouden.

In de praktijk gaat het dan vooral om de (oude) bebouwingslinten langs de Linge. Met name het aanzicht vanaf het dijklichaam is bepalend. De woningen kunnen in het dijklichaam zijn gebouwd of vlak voor de teen van de dijk staan. Langs de historische uitvalswegen vanuit de dorpen komen ook nog enkele woningen in aanmerking voor deze regeling. Deze woningen liggen in een concentratie van historische/beeldbepalende bebouwing zoals aan de Pr. Juliana-weg in Geldermalsen en de Langstraat in Tricht.

Behalve de bouwmassa is in voornoemde zones ook de variatie in goot- en nokhoogtes van belang. Een standaard goot- en/of nokhoogte is daarom ook niet gewenst. In deze zones zou uit kunnen worden gegaan van het verbaal vastleggen van de bestaande goot- en nokhoogtes van de woningen (eventueel met afwijking van 10%). Door de aanwezigheid van hoogteverschillen (dijklichaam) is een goede definitie van "peil" noodzakelijk. Ook de wijze van meten van de inhoud van een woning vraagt om aandacht (inhoud is in de huidige situatie beperkt tot boven peil, wat bij dijsituaties ongewenste mogelijkheden biedt). Tenslotte komt het bij algehele nieuwbouw nog wel eens voor dat de nieuwe woning hoger op de dijk wordt gezet en/of het dijklichaam wordt aangevuld/verbreed om een grotere bouwlocatie/erf te creëren. Dit levert ook een heel ander beeld op. Vaak wordt de woning veel dominanter of wordt het voormalige smalle profiel van dijk te breed. Ook kan het voorkomen dat de nieuwe woning juist los van de dijk (op maaiveld) wordt herbouwd. In de kernplannen is op dit onderdeel daarom bepaald dat "de voorgevel van een woning in de bestaande voorgevellijn moet worden gebouwd, dan wel maximaal 2 m daarachter".

In de overige deel van het buitengebied kan wel worden gewerkt met een standaardinhoudsmaat voor woningen. Het gaat hier veelal om solitaire erven waarbij variatie aan bebouwing niet speelt. Voor de maximale inhoudsmaat is aansluiting gezocht bij de maten die van toepassing zijn in Neerijnen en Lingewaal (750 m³). Woningen die nu al groter zijn dan 750 m³ kunnen nog eens uitbreiden met maximaal 10%.

Na 2006 is met name in het stelsel van het vergunningsvrij bouwen veel veranderend. Hierdoor kan in aanvulling wat via het bestemmingsplan is bepaald zowel het hoofdgebouw als de hoeveelheid bijgebouwen worden verruimd. Voor mantelzorgvoorzieningen is in het vergunningsvrije stelsel zelfs een aparte regeling opgenomen. Om deze reden wordt de afzonderlijke regeling voor mantelzorg in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2016 niet opgenomen.

Huisgebonden beroep/bedrijf

De regeling uit het bestemmingsplan Buitengebied 2006 voor huisgebonden beroep/bedrijf aan huis is overgenomen naar het nieuwe bestemmingsplan. Voor een huisgebonden beroep kan bij recht 40% van het vloeroppervlak van de woning/bijgebouwen tot een maximum van 45 m² worden gebruikt. Voor een huisgebonden bedrijf (categorie 1 en 2 bedrijven uit VNG-lijst) is instemming van het college nodig (afwijking) waarbij diverse aandachtspunten mee worden gewogen. De maximale toegestane oppervlakte bedraagt 75 m² of 120 m² (bij inzet saneringsmaatregel overtollige bijgebouwen).

Paardenbakken

In het bestemmingsplan Buitengebied 2006 was geen zelfstandige regeling voor paardenbakken bij burgerwoningen opgenomen. Door concrete verzoeken om een paardenbak bij de woning te mogen aanleggen is er inmiddels al wel een

beleidsnotitie over dit onderwerp opgesteld. Uit oogpunt van rechtszekerheid bevat het bestemmingsplan een regeling voor paardenbakken in de bouwregels, gebaseerd op voornoemde beleidsnotitie.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden

Nieuwe burgerwoningen in het buitengebied zijn niet toegestaan. Een uitzondering op deze regel is de mogelijkheid om de bestemming van een voormalig agrarische bedrijfswoning om te zetten in een woonbestemming. Deze regeling is in lijn met het beleid voor functieverandering en analoog aan de regeling uit het Bestemmingsplan Buitengebied 2006, waaronder begrepen de mogelijkheid een hoofdgebouw, onder strikte voorwaarden, te splitsen in maximaal vier wooneenheden. Ook de al bestaande mogelijkheden om, na sloop van bedrijfsgebouwen en getoetst aan overige strikte voorwaarden, de inhoudsmaat van de woning te verruimen, komen in het bestemmingsplan terug. Toename van het aantal woningen zal worden afgestemd met het gemeentelijk woningbouwprogramma.

Om de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen verder te stimuleren bevat het plan tevens een regeling om, naast het handhaven van de bedrijfswoning, onder strikte voorwaarden een extra woning te realiseren. De regeling is afgestemd op het Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied, van Regio Rivierenland. Aandachtspunt is dat het gemeentelijk woningbouwprogramma voorziet in de bouw van deze woningen.

Vervangende nieuwbouw van een burgerwoning in het buitengebied is wel toegestaan.

Voormalige dienstwoningen/plattelandswoningen

In de afgelopen jaren hebben enkele agrarische bedrijven in het plangebied hun agrarische activiteiten beëindigd. De agrarische dienstwoningen hebben in het bestemmingsplan een woonbestemming gekregen. Deze woningen hebben als gevolg van deze bestemmingswijziging niet langer het predicaat agrarische bedrijfswoning, maar dienen vanuit de milieuwetgeving als milieugevoelig object te worden aangemerkt. Voor deze objecten gelden strengere normen in verband met geur of geluid dan voor echte agrarische bedrijfswoningen, dat wil zeggen agrarische bedrijfswoningen behorende bij een inrichting. In geval van gebruik van een bedrijfswoning door burgers bij een agrarische inrichting ontstaat er mogelijk het probleem dat de ontwikkelingsmogelijkheden van voornoemde agrarische inrichting wordt belemmerd. Om te komen tot een structurele, landelijke oplossing voor het probleem van de voormalige agrarische bedrijfswoningen is er in 2013 een nieuwe wet in werking getreden, namelijk de Wet plattelandswoning ten behoeve van deze (voormalige) dienstwoningen.

Met de introductie van deze nieuwe wet kunnen voormalig agrarische bedrijfswoningen, die voorheen tot de agrarische bedrijfsinrichting behoorden, worden

gebruikt als burgerwoning, zonder dat de nieuwe functie voor de woning de ontwikkelingsmogelijkheden van het er naast gelegen agrarische bedrijf belemmert.

In de Wet milieubeheer is vastgelegd dat voor dergelijke woningen de milieukwaliteitseisen dezelfde zijn als de milieukwaliteitseisen die aan een agrarische bedrijfswoning behorende bij een inrichting worden gesteld. Ook de Wet geluidhinder en de Wabo zijn als zodanig aangepast. De mogelijkheden uit deze wet zijn geïntegreerd in dit bestemmingsplan. Dat wil zeggen dat in het plan in de agrarische bestemmingen een afwijkingsregel voor gebruik is opgenomen, waarbij onder voorwaarden kan worden afgeweken van het gebruik van de woning als bedrijfswoning ten behoeve van burgerbewoning.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het thema wonen wordt voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- voor de woningen in het buitengebied is een bestemming 'Wonen' opgenomen, waarbij een maximale inhoudsmaat voor het hoofdgebouw opgenomen is. De inhoudsmaat van woningen aan de (oude) bebouwingslinten langs de Linge is afhankelijk van de bestaande inhoudsmaat. Met een getrapte methodiek conform het bestemmingsplan Buitengebied 2006 is vergroting mogelijk. Voor woningen in het overige deel van het buitengebied is de maximale inhoudsmaat 750 m³;
- voor huisgebonden beroep/bedrijf is in het nieuwe bestemmingsplan een maximale toegestane oppervlakte maat opgenomen;
- nieuwe paardenbakken is geregeld met een regeling in het bestemmingsplan;
- het plan bevat verschillende regelingen om de inhoudsmaat van de woning of bijgebouwen te verruimen, indien daar een substantieel aantal m² sloop van bedrijfsbebouwing tegenover staat;
- voor mantelzorgvoorzieningen is geen afzonderlijke regeling opgenomen, aangezien in het vergunningsvrije stelsel al voorzien is in mantelzorgvoorzieningen;
- het plan bevat een regeling voor de bouw van een extra woning, conform de regeling uit de Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied, Regio Rivierenland.

4.9

Recreatie

Bestaande situatie

Het buitengebied is van belang voor dagrecreatief medegebruik (wandelen, fietsen en varen/kanoën op de Linge). Het zwaartepunt ligt daarbij op het stroomgebied van de Linge met direct aangrenzende oeverwallen. Verder trekt het landgoed Mariënwaerdt veel bezoekers en ook de onderdelen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (met name fort Asperen) worden populairder. Gebruik wordt daarbij gemaakt van het bestaande wegennet en speciaal aangelegde

fiets- en wandelpaden. Ter ondersteuning hiervan zijn nog diverse veelal kleinschalige voorzieningen gerealiseerd zoals parkeerterreinen, aanmeerplekken langs de Linge, picknickplaatsen e.d.

In het buitengebied liggen ook diverse verblijfsrecreatieve voorzieningen. Veelal zijn deze kleinschalig, zoals een viertal minicampings en diverse locaties met "bed and breakfast". De recreatieterreinen Betuwestrand en de Rotonde kunnen als meer grootschalig worden betiteld.

Een bijzonder fenomeen betreft de aanwezigheid van particuliere recreatielandjes langs de Linge. Deze percelen liggen vooral in het westelijk deel van onze gemeente. Het merendeel van die landjes zijn onbebouwd maar er zijn ook percelen met overwegend kleine gebouwtjes. Bijzonder zijn verder nog enkele dagattracties zoals uilen en dierenpark De Paay bij Beesd en boerengolf aan de Hoevenseweg te Enspijk.

Bed- and breakfast

Met toepassing van een afwijkingsregel kan nu bij een woning (in het hoofdbouw of bijgebouw) worden toegestaan om maximaal 50 m² te gebruiken voor bed and breakfast (verblijfsrecreatie). Deze regeling lijkt vooralsnog nog steeds geschikt om ook in het nieuwe bestemmingsplan op te nemen.

Kleinschalig kamperen

Inmiddels kent de gemeente vier locaties waar een minicamping (kleinschalig kamperen) aanwezig is. Hier mogen gedurende het recreatieseizoen 25 kampeermiddelen (geen stacaravans) aanwezig zijn. Deze campings zullen weer in het bestemmingsplan worden opgenomen.

Het bestemmingsplan Buitengebied 2006 kent aanvullend een binnenplanse afwijking om onder voorwaarden nieuwe minicampings toe te staan (bij burgerwoningen en agrarische bedrijven op de oeverwallen). Deze regeling is weer overgenomen.

Recreatieterreinen

Behalve de vier minicampings liggen in het buitengebied ook nog andere recreatieterreinen. In het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2016 zullen de volgende terreinen worden meegenomen:

1. Camping Betuwestrand: A. Kraalweg 40 te Beesd;
2. Stacaravanterrein aan de Linge nabij Molendijk te Gellicum;
3. Stacaravanterrein aan de A. Kraalweg 42 te Beesd.

Voor het Vrijetijdspark De Rotonde is op 26-1-2010 nog een geheel nieuw bestemmingsplan vastgesteld. De ontwikkelingsmogelijkheden binnen dit plan zijn nog niet ten volle benut. De planmethodiek is verder nog actueel zodat er geen reden is dit recreatieterrein op te nemen in het nieuwe bestemmingsplan "Buitengebied".

Particuliere recreatiepercelen langs de Linge

Bij het opstellen van het bestemmingsplan Buitengebied 2006 is geprobeerd de particuliere recreatiepercelen langs de Linge planologisch in te passen. Dat is

toen, op enkele percelen na, niet gelukt. Een voorname reden waarom aan de regeling door de provincie goedkeuring is onthouden, was de ligging van deze percelen in de EHS.

Het gebruik is nadien echter in essentie niet gewijzigd waardoor het vraagstuk opnieuw op tafel ligt. Wel is het zo dat de buitendijkse percelen (overtuinen) direct grenzend aan de woonkernen Acquoy, Gellicum, Rhenoy en Rumpt in de tussentijd met de herziening van de kernplannen zijn meegenomen. Tevens liggen de resterende recreatiepercelen overwegend niet meer in het GNN (voorheen EHS), maar nog wel in de Groene Ontwikkelingszone (GO).

Uitgangspunt is vooralsnog dat de in het plangebied gelegen recreatiepercelen langs de Linge worden voorzien van een aanduiding. Grondslag voor deze regeling is de voor het bestemmingsplan "Buitengebied 2006" gebruikte inventarisatie. De percelen krijgen in het bestemmingsplan een aanduiding. De bestemming van de gronden is overwegend 'Natuur' of 'Agrarisch', afhankelijk van de bestemming van de gronden gelegen rondom het perceel.

De gebruiks- en bouwregels op deze percelen zullen net als in 2006 uitgaan van een "stand-still" benadering. Dit betekent geen verdere toename aan bebouwing en een gebruik dat beperkt blijft tot dagrecreatie.

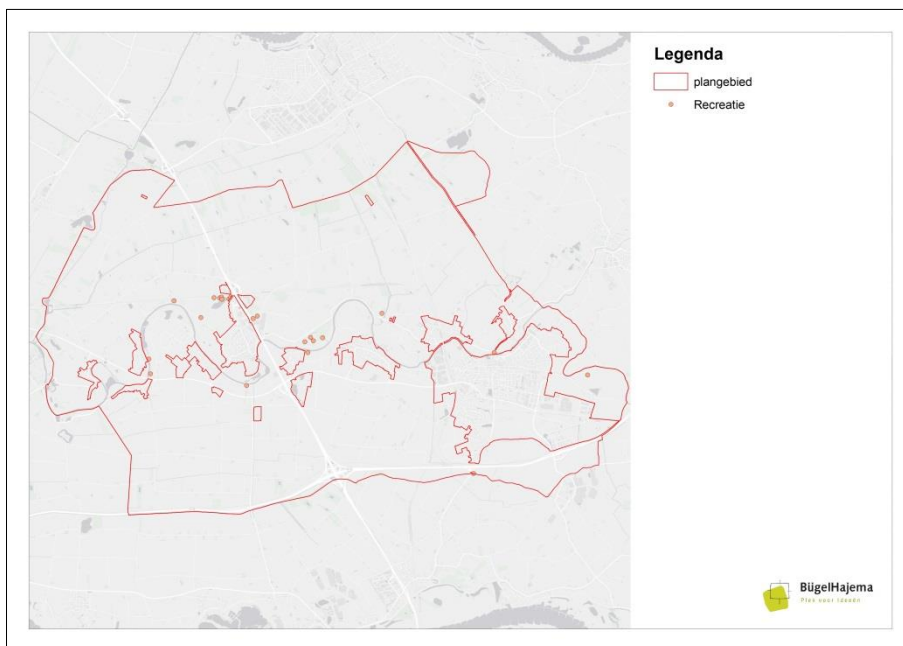
Het in gebruik nemen van gronden voor nieuwe recreatiepercelen wordt in het bestemmingsplan aangemerkt als strijdig gebruik. Nieuwe bebouwing en/of intensivering van bestaand gebruik is evenmin toegestaan. Bebouwing is toegestaan, voor zover opgenomen in overzicht dat als bijlage bij de regels wordt opgenomen. Zie overigens onder 'Ontwikkelingsmogelijkheden'.

Solitaire recreatiewoningen

In het bestemmingsplan "Buitengebied 2006" zijn een beperkt aantal vrijstaande recreatiewoningen ingepast. Daarbij is onder meer een maximale inhoudsmaat bepaald (200 m³). Deze regeling zal weer worden overgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied 2016.

Theetuin

In het buitengebied liggen enkele theetuinen (Boutesteijnse Theetuin. De Hoenderik). Voor het kunnen toelaten van nieuwe theetuinen (terras van maximaal 100 m², geen alcoholische dranken) kent het bestemmingsplan Buitengebied 2006 een afwijkingsregel. Deze regeling is overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2016.

Figuur 18: Ligging recreatie functies in het buitengebied, bron inventarisatie 2015 bestemmingsplan Buitengebied 2016

Ontwikkelingsmogelijkheden

Voor de particuliere recreatiepercelen langs de Linge is een conserverende regeling in het bestemmingsplan opgenomen. Nieuwe bebouwing of intensivering van gebruik is in beginsel niet toegestaan. Gelet op de doelstellingen van de Gelderse Ontwikkelingszone (GO) en het feit dat er wensen zijn of in sommige gevallen een noodzaak is bebouwing te vervangen of te vernieuwen geeft de gemeente aanleiding in het bestemmingsplan een regeling op te nemen die voorziet in een verbetering van de kwaliteit van de recreatiepercelen.

Het provinciaal beleid in de GO richt zich immers op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingzones. Deze doelstelling is tweeledig, namelijk (1) de ontwikkeling van functies in combinatie met (2) de versterking van de kernkwaliteiten natuur en landschap. In de GO worden natuur- en landschapselementen aangelegd ter verbetering van de migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Deze verbetering zal niet uit zichzelf tot stand komen. Het bestemmingsplan voorziet om deze reden in een regeling die uitgaat van een beloningssysteem; een systeem voor initiatieven die concreet invulling geven aan het doel voor de GO. De prestatie bestaat uit een goede inpassing en versterking van de kernkwaliteiten van het perceel. De beloning bestaat uit een kleinschalige verruiming van de bebouwing en het gebruik. Met de kleinschalige verruiming van bebouwing en gebruiksmogelijkheden van het perceel wordt de gebruiker beloond voor zijn/haar inzet het perceel mede in te richten voor de hoofdfunctie van het gebied langs De Linge.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het thema recreatie wordt voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- ten behoeve van bed- and breakfast is een regeling opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan;
- kleinschalig kamperen/minicamping is wederom mogelijk gemaakt in het nieuwe bestemmingsplan;
- recreatieterreinen zijn voorzien van een passende bestemming;
- de particuliere recreatiepercelen langs de Linge zijn voorzien van een passende regeling in het bestemmingsplan Buitengebied 2016;
- solitaire recreatiewoningen zijn opgenomen met een specifieke bestemming;
- voor de theetuin is een passende regeling opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied 2016.

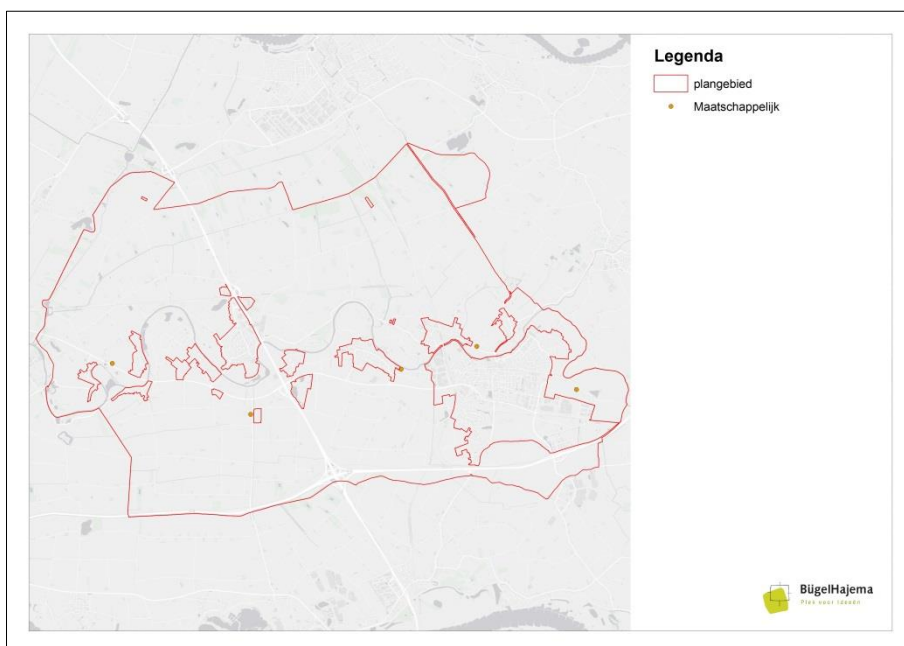
4.10

Maatschappelijke en overige functies

Bestaande situatie

In het plangebied komen verschillende overige, waaronder maatschappelijke functies voor. Zo ligt er ten oosten van de kern Deil en ten oosten van Tricht een begraafplaats. Ten noorden van Enspijk op landgoed Mariënwaerdt ligt een evenemententerrein. Ten oosten van Geldermalsen aan de Tielerweg 39 staat een kerk.

Naast de Boutensteinseweg 4 is een ambulancepost gevestigd.

Figuur 19: Ligging maatschappelijke functies in het buitengebied, bron inventarisatie 2015 bestemmingsplan Buitengebied 2016

Ontwikkelingsmogelijkheden

Voor de maatschappelijke en overige functies, zoals sport zijn de geldende regelingen uit het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2006 overgenomen. Hiermee hebben deze functies een beperkte uitbreidingsruimte.

Nieuwe maatschappelijke functies zijn uitsluitend toegestaan, voor zover deze zich ontwikkelen als een nevenactiviteit bij of als een vorm van functieverandering op een agrarisch bedrijf. Nieuwe sportterreinen maakt het bestemmingsplan niet mogelijk.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het thema maatschappelijk wordt voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- de bestaande maatschappelijke en overige functies, waaronder begrepen sport, zijn in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2016 positief bestemd.

4.10.1

Verkeer en infrastructuur

Wegen

De gemeente Geldermalsen wordt ontsloten door een aantal wegen van lokale en bovenlokale betekenis. Niet alle wegen vervullen eenzelfde functie. Sommige wegen hebben een doorgaande functie en verbinden verschillende landdelen met elkaar; andere hebben een regionale ontsluitingsfunctie, terwijl een groot aantal wegen in het buitengebied van de gemeente een functie vervult voor de ontsluiting van agrarische cultuurgrond en individuele agrarische bedrijven.

De A2 en de A15 zijn van nationale betekenis; deze wegen doorsnijden de gemeente in noord-zuid respectievelijk oost-west richting. De provinciale N327 en de N833 (Rijksstraatweg) hebben een regionale ontsluitingsfunctie. De oost-west lopende N327 vormt de verbinding tussen de verschillende dorpen in de gemeente. De overige wegen vervullen een lokale functie.

Opvallend in de gemeentelijke wegenstructuur is het beperkte aantal noord-zuid verbindingen over de Linge; het lokale verkeer heeft slechts drie bruggen tot zijn beschikking, te weten de Lingebrug in Geldermalsen, de Veerweg bij Beesd en de Rhenoyseweg (N327) tussen Gellicum en Rhenoy. Hierdoor is het gemeentelijk grondgebied boven de Linge beperkt verbonden met het gebied beneden de Linge. Op landgoed Mariënwaerd komen veel wandel- en fietspaden voor.

Spoorwegen

De gemeente Geldermalsen wordt doorsneden door twee spoorwegen. De spoorweg Utrecht - 's-Hertogenbosch vormt een belangrijke bovenregionale verbinding; de spoorweg Dordrecht - Tiel is vooral van regionale betekenis. Geldermalsen is onderdeel geworden van Randstadspoor, een manier om beter te kunnen reizen in de omgeving van Utrecht. Er zijn concrete plannen in het kader van Programma Hoogfrequent Spoor om aantal treinen per uur (interci-

ty's en sprinters) sterk uit te breiden. Hiervoor wordt onder meer de spoorlijn naar Dordrecht (Merwede Linge Lijn) ter hoogte van Tricht vrijgelegd van de spoorlijn Utrecht - 's-Hertogenbosch.

Betuwelijn

De Betuwelijn ligt ten noorden van de A15. In het plangebied loopt het tracé parallel aan de A15. Ten westen van Meteren sluit de Betuwelijn aan op de spoorweg Utrecht - 's-Hertogenbosch.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan

Op basis van het aspect verkeer en infrastructuur worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- een flexibele verkeersbestemming, waarin naast de functie van weg- en spoorwegen de gronden tevens zijn bestemd voor fiets- en voetpaden, bermen en bermsloten, met noodzakelijke voorzieningen;
- het bestemmingsplan bevat voor het weg- en spoorverkeer geen ontwikkelingsmogelijkheden.

Juridische planopzet

5

5.1

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de uitgangspunten en de voorwaarden voor de juridische planopzet van het bestemmingsplan Buitengebied Geldermalsen. Naar aanleiding van de inventarisatie en de in de voorgaande hoofdstukken beschreven uitgangspunten, worden in dit hoofdstuk nog enkele specifieke onderwerpen aangestipt met betrekking tot de wijze van bestemmen.

5.2

Uitgangspunten juridische opzet

Het bestemmingsplan regelt hoofdzakelijk de bestaande (legale) functies en bebouwing in het buitengebied en biedt ruimte aan de gangbare groei- en kleinschalige ontwikkelingsmogelijkheden die voortvloeien uit het huidige gebruik van de locaties. Het blijft bijvoorbeeld mogelijk om (onder voorwaarden) een bijgebouw bij een woning te realiseren of een nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf te starten. Het plan voorziet niet in (ingrijpende) nieuwe ontwikkelingen/functies.

Het vastleggen van bestaande situaties houdt niet in alle gevallen in dat de bestemming uit het hiervóór geldende bestemmingsplan van toepassing is verklaard. Bij het toekennen van de bestemming is gekeken naar zowel de bestaande rechten als het huidige gebruik. Als het bestaande gebruik niet meer in overeenstemming is met de bestemde situatie is in sommige gevallen legalisatie mogelijk.

Voor wat betreft de verantwoording van de 'bestaande situatie' wordt teruggevallen op de inventarisatiegegevens, alsmede de gemeentelijke bouw- en milieudossiers, de luchtfoto's, de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ-gegevens), zoals de gemeente deze bekend zijn ten tijde van de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied.

Er zijn weliswaar geen plannen voor ingrijpende transformaties in het gebied, maar dat wil niet zeggen dat in de fase van het opstellen van het voorontwerp er geen redenen zijn tot andere inzichten te komen. Op onderdelen kan er immers wel degelijk sprake van gewijzigde beleidsinzichten of feitelijk gewijzigde omstandigheden, die voortkomen uit de interactie met de belanghebbenden in het plangebied.

Vanaf aanvang is het planproces er namelijk opgericht om alle belangen in het plangebied te inventariseren. Dit kunnen belangen zijn van burgers om een ontwikkeling in het plan mee te nemen. Het kunnen ook rijks- en provinciale belangen zijn die in het plan vertaald moeten worden, maar ook afwijkingen ten opzichte van de feitelijke situatie. Al deze belangen moeten worden opgespoord, beoordeeld en verwerkt. Dit is bijvoorbeeld aan de orde voor de Linge-landjes. Deze kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen zijn reeds lang een feit, maar zij konden tot op heden nog niet van een houdbare juridische regeling worden voorzien. Het nieuwe bestemmingsplan voorziet nu alsnog in een goede regeling voor deze recreatielandjes.

Maar ook zijn er verzoeken en wensen om bepaalde ontwikkelingen mogelijk te maken bij de gemeente ingediend.

Al deze belangen, afwijkingen uit de inventarisatie, beleid en verzoeken, worden in het planproces afgewogen en beoordeeld. Uiteindelijk moet worden vastgelegd welke belangen wel of niet voor verankering in het bestemmingsplan in aanmerking komen.

Met het inventariseren en afwegen van alle belangen voorafgaand aan het opstellen van het voorontwerp van het bestemmingsplan wordt gestalte gegeven aan de (burger)participatie zoals voorgesteld in de toekomstige Omgevingswet.

Deze, in 2018 verwachte, nieuwe wet is een zeer belangrijke verandering in het gemeentelijk werkveld. De nieuwe wet betekent andere rollen, andere manieren van werken voor een gemeente, zoals dit onder andere tot uiting komt in de wijze waarop dit bestemmingsplan tot stand komt. Dit betekent dat juist voor het van kracht worden van deze wetgeving, het nieuwe 'Bestemmingsplan Buitengebied' in werking is getreden. Gedurende het planproces wordt om deze reden ook gekeken op welke wijze praktisch op de nieuwe wet vooruit kan worden gelopen, zoals het leggen van de nadruk op burgerparticipatie. Maar er zijn meerdere mogelijkheden om op de nieuwe wet te anticiperen binnen alle wettelijke en functionele vereisten van de geldende wetten en regels.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan kan gebruik worden gemaakt van het instrument van de voorwaardelijke verplichting in de planregels om bij recht mee te werken aan ontwikkelingen zonder het risico van ongewenste situaties. Er zal worden gewerkt met de meest geschikte flexibiliteitsinstrumenten van artikel 3.6 lid 1 Wro, indien toch een nadere afweging noodzakelijk dan wel gewenst is, zoals in het geval van later aan te leveren haalbaarheidsonderzoeken.

Ten aanzien van de planregels wordt gebruik gemaakt 'beleidsregels'. Artikel 3.1.2. lid 2 Bro opent daarvoor de mogelijkheid. Beleidsregels bieden het gemeentebestuur meer flexibiliteit bij het stellen van criteria die bij de toepassing moeten worden gehanteerd. Het maakt het desgewenst mogelijk om in een algemene regel van het nieuwe bestemmingsplan te volstaan met een abstract criterium, waarbij de concrete invulling van dat criterium wordt opgenomen in beleidsregels. Op deze wijze kunnen in het nieuwe bestemmings-

plan flexibiliteitsregels zo worden opgesteld dat het aan het college wordt overgelaten om te bepalen hoe het concrete beleid wordt ingevuld. Ten opzichte van de 'versterkte' flexibiliteit in het bestemmingsplan heeft dit als voordeel dat bijstelling van de voorwaarden snel te realiseren is, indien sprake is van gewijzigde omstandigheden. Daardoor is een snelle schakeling tussen beleid, ruimtelijk-juridisch kader en uitvoering mogelijk. In deze notitie is voor het functieveranderingsbeleid voorgesteld gebruik te maken van het instrument van de beleidsregels.

Maar de huidige wet- en regelgeving biedt de gemeente meer mogelijkheden om op de Omgevingswet te anticiperen. Gewezen wordt op het toepassen van mogelijkheden, zoals 'beloningsplanologie' (het voor wat, hoort wat-principe in de RO), 'actief gedoogbeleid' en de mogelijkheid van een 'Algemene verklaring van geen bedenkingen ex artikel 6.5 Bor'. Waar mogelijk en wenselijk zal in het nieuwe plan van deze mogelijkheden gebruik worden gemaakt.

Voor het overige is bij het toekennen van bestemmingen aan functies in het plangebied uitgegaan van de volgende uitgangspunten en overwegingen:

- de regels zijn slechts voorgeschreven in verband met de bestemming en als dat uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig is;
- de regels regelen niet meer dan, in verband met de bestemming, strikt noodzakelijk is;
- gebodsregels zijn niet geoorloofd; dit heeft te maken met de toelatingsplanologie die het Nederlandse stelsel kenmerkt;
- de bestemmingen zijn zodanig geprojecteerd, dat duidelijk is waar gebouwd kan worden en welk gebruik hierbij is toegestaan;
- verbeelding, legenda en regels vormen in juridisch opzicht een eenheid en dienen als zodanig te worden gehanteerd;
- het bestemmingsplan gaat vergezeld van een toelichting, welke een onderbouwing geeft aan het bestemmingsplan in zijn geheel; hierin zijn zowel de intenties van het plan als de uitleg van de regels opgenomen;
- het bestemmingsplan is functiegericht. Dat wil zeggen dat de bestemmingen afgeleid zijn van de hoofdfuncties in het plangebied. In tegenstelling tot het bestemmingplan uit 2006 is gekozen voor bestemmingen, zoals 'Agrarisch', 'Natuur' en 'Wonen'. Dit heeft vooral te maken met de plicht uit de Wro aan te sluiten bij de eisen IMRO2012 SVBP2012, digitale gepubliceerd IMRO2012 STRI2012;
- de flexibiliteitsbepalingen worden zoveel mogelijk ondergebracht in de bestemmingen. Wijzigingsregels, van toepassing op meerdere bestemmingen, worden opgenomen in een afzonderlijk artikel onder hoofdstuk 3 van de regels;
- planschade moet zoveel mogelijk beperkt worden;
- de regels moeten handhaafbaar zijn. In de toelichting wordt in een afzonderlijke paragraaf op de noodzaak van goede handhaving in gegaan;
- er is voldoende draagvlak bij de partijen;
- de ambities en de beschikbare middelen zijn met elkaar in evenwicht.

Bebouwingsmogelijkheden overige functies

In het bestemmingsplan wordt zoveel mogelijk eenduidig omgegaan met de bebouwingsmogelijkheden en toegestane functies bij bestemmingen voor de overige functies in het plangebied. Het betreft functies, zoals een kerk, een begraafplaats, een sportterrein, enzovoort. In de planregels wordt per perceel of adres aangegeven wat de gebruiksmogelijkheden zijn en wat de maximale toegestane bebouwingsoppervlak is. De bestaande rechten van deze functies worden gerespecteerd. Deze regeling geldt voor de geldende bestemmingen: 'Bedrijven', 'Sport' en 'Maatschappelijk voorzieningen'.

5.3

Vertaaltabel

Vertaaltabel geldende bestemming en nieuwe bestemming

Het bestemmingsplan betreft een actualisering van het geldende bestemmingsplan en de daarop betrekking hebbende herzieningen. Onderstaande tabel betreft een vertalingsslag van de oude benamingen van bestemmingen en aanduidingen, zoals deze op basis van de SVBP2012 is voorgeschreven en de hiervoor opgenomen hoofdstukken.

In het bestemmingsplan "Buitengebied 2016" is in de bestemmingen Landelijk Gebied I, II, III en Uiterwaarden tevens rekening gehouden met de aanwezigheid van specifieke landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Enkele voorbeelden van deze waarden in het plangebied zijn: de landgoederen Heerlijkheid Mariënwaerd en Noordenhoek, het weidevogelgebied, kromakkers, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, eendenkooien, molens enzovoort. Deze waarden zijn aangeduid en in de afzonderlijke gebiedsbestemmingen omschreven en geborgd.

In het nieuwe bestemmingsplan wordt de systematiek van gebiedsbestemmingen, Landelijk Gebied I, II, III en Uiterwaarden, verlaten en aangesloten bij de landelijk meer gebruikelijke indeling in bestemmingen 'Agrarisch' en 'Agrarisch met waarden', waarbij voornoemde specifieke landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten, worden aangeduid. De waarden krijgen in het nieuwe bestemmingsplan een dubbelbestemming (Waarde - Ecologie, Waarde - Archeologie) of een gebieds- ((milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied of vrijwaringszone - molenbiotoop) c.q. functieaanduiding (specifieke vorm van maatschappelijk - fort). In de betreffende bestemming worden deze waarden omschreven en op deze wijze geborgd.

Hiermee wordt recht gedaan aan de geldende rechten, de landschappelijke- en cultuurhistorische kwaliteiten en is er sprake van een overzichtelijke, eenduidige en herkenbare regeling.

Geldende bestemming	Doeleinden, aanduiding of aanwijzing	Nieuwe bestemming	Nieuwe aanduiding
Landelijk gebied I (LGI)	doelinden uitoefening van het agrarisch bedrijf	Agrarisch	-
	aanduiding intensieve veehouderijbedrijf (iv)		Specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij
	aanduiding glastuinbouwbedrijf (gl)		glastuinbouw
	aanduiding weidevogelgebieden (raster)	-	Waarde - Openheid
	aanduiding kromakkers (raster)	-	gebiedsaanduiding overige zone - kromakkers
	aanduiding landgoed (raster)	-	gebiedsaanduiding overige zone -landgoed
	aanduiding grondwaterbeschermingsgebied (raster)	-	gebiedsaanduiding milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied
	aanduiding woning (symbool)	Wonen	
	aanduiding gemaal (Ng)	Bedrijf - Nutsvoorziening	
	doelinden verkeer	Verkeer	
	aanduiding agrarisch bedrijf & aanduiding uitbreidingsrichting		bouwwlak
	aanduiding k		bouwwlak
	bestaande agrarische veldschuren zijn bij recht toegestaan		
	aanduiding aantal (bedrijfs)woningen		aanduiding 'maximum aantal wooneenheden'
	aanduiding geen (bedrijfs)woning toegestaan		aanduiding 'bedrijfswoning uitgesloten'
	bijlage 2: Lijst met toegestane nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven		bijlage: Lijst met toegestane nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven
Landelijk gebied II (LGII)	doelinden: uitoefening van het agrarisch bedrijf + L waarden	Agrarisch	-
	een deel van de aanduidingen e.a. is gelijk aan LG1 en worden overeenkomstig gewijzigd		
	aanduiding maatschappelijke doelinden, sportterrein (Ms)	Sport	
	aanduiding maatschappelijke doelinden, begraafplaats (Mb)	Maatschappelijk	begraafplaats

Geldende bestemming	Doeleinden, aanduiding of aanwijzing	Nieuwe bestemming	Nieuwe aanduiding
	aanduiding maatschappelijke doeleinden, kerk (Mk)	Maatschappelijk	
	aanduiding maatschappelijke doeleinden, school (Msch)	Maatschappelijk	
	aanduiding rioolzuiveringsinstallatie (Nr)	Bedrijf - Nutsvoorziening	
	aanduiding gemaal (Ng)	Bedrijf - Nutsvoorziening	
	aanduiding opslagterrein (onder nutsvoorzieningen) (No)	Bedrijf - Nutsvoorziening	
	aanduiding verblijfsrecreatiewoning (symbool)	Recreatie - Verblijfsrecreatie	
	kleinschalig kamperen, uitsluitend op de adressen Hooiweg 6a en Huigenstraat 47	Recreatie - Verblijfsrecreatie	
	aanduiding landgoed met aanduiding pension (Vp)	Recreatie - Verblijfsrecreatie	
	aanduiding landgoed met aanduiding kaasmakerij en emballage van fruitproducten en opslag (Fkef)	Bedrijf	specifieke vorm van bedrijf - kaasmakerij
	aanduiding landgoed met aanduiding horeca en detailhandel (Dhd)	twee bestemmingen: Horeca en Detailhandel	
	aanduiding landgoed met aanduiding verhuur van zaalruimte (Hvz)	Cultuur en Ontspanning	specifieke vorm van cultuur en ontspanning - zalenverhuur
	aanduiding landgoed met aanduiding evenemententerrein (De)	Cultuur en Ontspanning	specifieke vorm van cultuur en ontspanning - evenemententerrein
	aanduiding uilenpark (Du)	Recreatie - Dagrecreatie	specifieke vorm van recreatie - uilenpark
Landelijk gebied III (LGIII)	doeleinden: uitoefening van het agrarisch bedrijf + L waarden	Agrarisch	
	een deel van de aanduidingen e.a. is gelijk aan LG1 en worden overeenkomstig aangepast.		
	kleinschalig kamperen, uitsluitend op het adres Acqoysemeer 24a;	Recreatie - Verblijfsrecreatie	

Geldende bestemming	Doeleinden, aanduiding of aanwijzing	Nieuwe bestemming	Nieuwe aanduiding
	aanduiding paardencentrum (geen manege) (Dp)	Agrarisch	paardenhouderij
Uiterwaarden (Ui)	doeleinden: uitoefening van het agrarisch bedrijf + waterbeheersing en waterkering + N L waarden	Agrarisch	
	een deel van de aanduidingen e.a. is gelijk aan LG1 en worden overeenkomstig aangepast		
		Waterstaat - Waterkering (dubbelbestemming)	
		Waterstaat - Waterstaatkundige functie (dubbelbestemming)	
	aanduiding verblijfsrecreatie (VB)	Recreatie - Verblifsrecreatie	
	aanduiding recreatielandje (raster)	Natuur (in beginsel)	Specifieke vorm van natuur - recreatielandje
	aanduiding woonschepen	Wonen	woonschepenligplaats
	aanduiding theetuin (Dt)	Recreatie - Dagrecreatie	
	aanduiding kanoverhuurbedrijf (Dk)	Recreatie - Dagrecreatie	
Bedrijven (B)	aanduiding B1 = aan buitengebied gebonden + per stuk in bijlage 1	Bedrijf	per stuk in tabel in bijlage
	aanduiding B2 = niet gebonden + per stuk in bijlage 1	Bedrijf	per stuk in tabel in bijlage
	aanduiding landgoed (raster)		gebiedsaanduiding overige zone -landgoed
Verkeer (V)		Verkeer	
	aanduiding verkooppunten voor motorbrandstoffen (raster)		verkooppunt motorbrandstoffen zonder LPG
	aanduiding brandstoftransportleiding		aanduiding vervalt

Geldende bestemming	Doeleinden, aanduiding of aanwijzing	Nieuwe bestemming	Nieuwe aanduiding
	aanduiding grondwaterbeschermingsgebied (raster)		gebiedsaanduiding milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied
Railverkeer (VR)		Verkeer - Railverkeer	
	aanduiding brandstoftransportleiding		aanduiding vervalt
Water (WA)	doeleinden: watergangen + waterkering + vaart	Water	
		Waterstaat - Waterkering	
	aanduiding woonark (Vw)		woonschepenligplaats
	aanduiding brandstoftransportleiding		aanduiding vervalt
Natuur- en bosgebied (NBO)	doeleinden: N + L + Chw waarden	Natuur	
	aanduiding landgoed (raster)		gebiedsaanduiding overige zone -landgoed
	aanduiding fort (raster) = Chw waarden + expositie		specifieke vorm van natuur - fort
	aanduiding eendenkooi (raster)		specifieke vorm van natuur - eendenkooi
	aanduiding grondwaterbeschermingsgebied (raster)		gebiedsaanduiding milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied
	aanduiding landschapsbeheer (ML)	Natuur met in doeleindenomschrijving ook kantoor, opslag en bedrijfswoning	bouwvlak
	aanduiding woning (symbool)	zie hiervoor	aanduiding 'wonen' in bestemming 'Natuur'
	aanduiding kampeermiddel (Vk)	Recreatie - Verblifsrecreatie	

Geldende bestemming	Doeleinden, aanduiding of aanwijzing	Nieuwe bestemming	Nieuwe aanduiding
Zone ten behoeve van de waterkering (alleen in de regels; niet op de kaart)		Waterstaat - Waterkering	
Molenbeschermingszone (dubbelbestemming)		-	gebiedsaanduiding vrijwaringszone - molenbiotoop
Archeologische waarden (dubbelbestemming op aparte kaart)		Waarde - Archeologie 1 of 2 of 3	
Afstemmingsbepaling (artikel 3; niet op de kaart)	Afpalingsrecht eendekooien van 753 m.	-	gebiedsaanduiding overige zone - eendekooi
Bijlage 1: Overzicht bedrijven		Bijlage 1: Overzicht bedrijven	
Bijlage 2: Lijst met toegestane nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven		Bijlage 2: Lijst met toegestane nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven	
Bijlage 3: Overzicht Recreatie-landjes		Bijlage 3: Overzicht Recreatie-landjes	
Bijlage 4: Staat van bedrijfsactiviteiten		Bijlage 4: Staat van bedrijfsactiviteiten	
		Dubbelbestemming Waarde - Nieuwe Hollandse Waterlinie	gebiedsaanduidingen, overige zones: - accessen; - inundatiekommen; - kernzone; - verdichtingsvelden
	aanduiding gemeentelijk monument		
	aanduiding rijksmonument		

Recente postzegelbestemmingsplannen worden één op één vertaald in het nieuwe bestemmingsplan. Dit kan leiden tot aanvullende bestemmingen of aanduidingen in het nieuwe bestemmingsplan.

Colofon

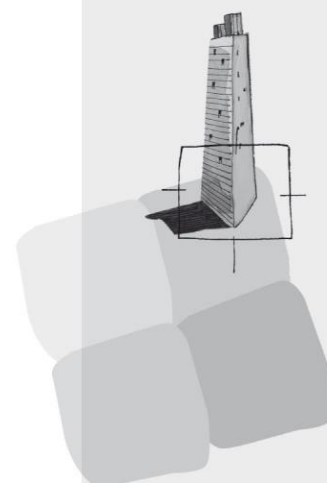
Opdrachtgever
Gemeente Geldermalsen

Contactpersoon
De heer F. Schmidt

Rapport
De heer drs. J.W. Bomhof
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
108.00.10.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
T 033 465 65 45
F 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 2 Oplegnotitie Hoofdlijnennotitie

Oplegnotitie Hoofdlijnennotitie

Uit de Nota van inspraak en vooroverleg bestemmingsplan “Buitengebied 2018” blijkt dat de Hoofdlijnennotitie op een tweetal punten aangevuld dient te worden. Deze punten zijn hieronder beschreven.

- paragraaf 2.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

In de hoofdlijnennotitie wordt in paragraaf 2.2.2 het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) beschreven.

- in aanvulling hierop is ook de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) van toepassing. In de Rarro zijn de voorkeurstracés voor buisleidingen opgenomen, evenals radarverstoringsgebieden.

Voorkeurstracés voor buisleidingen

De tracés hebben in beginsel een breedte van 70 meter. Aan weerszijden van de tracés is sprake van een zoekgebied van 250 meter. De daadwerkelijke breedte van het voorkeurstracé kan smaller of juist veel breder zijn dan de genoemde 70 meter. het gewijzigde tracé moet aansluiten op het voorkeurstracé onderscheidenlijk het tracé voor een buisleidingenstrook van een aangrenzende gemeente. Binnen de strook van 70 m mogen geen activiteiten worden toestaan die het leggen van de buisleiding in de buisleidingenstrook belemmeren.

Radarverstoringsgebied Herwijnen

Rondom het radarstation te Herwijnen ligt een radarverstoringsgebied (zone van 15 km). Binnen het plangebied geldt hierdoor bij bouwplannen tussen circa 33 en 90 m boven NAP een verantwoordingsplicht in verband met het goed functioneren van de radarinstallaties van het ministerie van Defensie. Het bestemmingsplan laat echter geen bouwhoogte van 33 en 90 m boven NAP toe. De enige locatie waar een hogere bouwhoogten worden toegelaten, is het windpark Deil. In de regels van dit bestemmingsplan is opgenomen dat windturbines waarvoor geen positief advies is ontvangen van het Ministerie van Defensie, niet zijn toegestaan.

- Paragraaf 4.5 Water

In de hoofdlijnennotitie in paragraaf 4.5 is het volgende opgenomen:

Het nieuwe bestemmingsplan maakt geen grootschalige nieuwe bebouwing buiten (agrarische) bouwvlakken mogelijk. Wel laten de regels bouwmogelijkheden toe binnen (agrarische) bouwvlakken en kan bij burgerwoningen (kleinschalige) bebouwing worden toegevoegd. Bij een toename per geval van meer dan 1.500 m² aan verharding is voor het waterschap compensatie nodig. Indien nieuwe bebouwing gerealiseerd wordt, dan dient het hemelwater afgekoppeld en afgevoerd te worden naar omliggende sloten.

- in aanvulling hierop geldt dat de vrijstelling voor het compenseren van de toename van verhard oppervlakte 1.500 m² slechts eenmalig van toepassing is. Wanneer nogmaals een plan wordt ingediend, zal ook onder 1.500 m² gecompenseerd moeten worden.

Bijlage 3 Spuitzones boomgaarden

Notitie 21800244.N01

Advies spuitzones Bestemmingsplan buitengebied
Geldermalsen 2018

Datum:
9 oktober 2018

Opdrachtgever: Gemeente Geldermalsen
De heer F. Schmidt
Postbus 112
4190 CC GELDERMALSEN
f.schmidt@geldermalsen.nl

Auteur:
De heer N.W.J. Jansen MSc

Goedgekeurd:
De heer ir. R.J.P. Henderickx

Inleiding

Bij de teelt van gewassen, in het bijzonder bij de teelt van fruit en het kweken van bomen, moet in het bestemmingsplan rekening worden gehouden met 'spuitzones'. Een spuitzone is een aan te houden afstand, vanwege het mogelijke gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en is bedoeld om een goed woon- en leefklimaat te kunnen garanderen. Een spuitzone dient zowel het belangen van burgers (gezondheid) als van agrarisch ondernemers (bedrijfsvoering). De gemeente Geldermalsen wil in het Bestemmingsplan Buitengebied beide belangen in redelijkheid dienen en heeft in dat verband over dit onderwerp advies gevraagd.

Van belang is te vermelden dat het advies 'nieuwe' situaties betreft. Een nieuwe situatie ontstaat als nieuwbouw in de buurt van een boomgaard is gepland of als een boomgaard wordt aangelegd of uitgebreid in de buurt van een woning of woningen.

De afgelopen jaren is de aandacht voor de gevolgen van drift door gewasbeschermingsmiddelen toegenomen. Met de term drift wordt de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddel bedoeld die bij het spuiten buiten het agrarisch perceel op de grond terecht kan komen en/of op hoogte door de lucht passeert. Drift treedt vooral op bij zij- en opwaartse spuiten, wat vooral in boomgaarden en boomkwekerijen gebeurt. Drift is een belangrijke en directe bron van luchtverontreiniging, waardoor mens en dier in contact kunnen komen met gewasbeschermingsmiddelen. Vooral voor kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen, ouderen en zieken, kan drift risico's voor de gezondheid inhouden.

Achtergrond informatie

In het geldende bestemmingsplan buitengebied is in relatie tot spuitvrije zones het volgende geregeld:

- Onder het doel 'uitoefening van het agrarisch bedrijf' is niet begrepen:
 - boom- en heesterkwekerij en fruitteelt in de vorm van boomgaarden, met dien verstande, dat bestaande boomgaarden zijn toegestaan;
 - boom- en heesterkwekerij en fruitteelt in de vorm van nieuwe boomgaarden binnen een afstand van 50 m van woningen.
- Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in lid 5 voor het toestaan van fruitteelt in de vorm van boomgaarden, met dien verstande dat een afstand van ten minste 50 m ten opzichte van woningen van derden wordt aangehouden.

Uit uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State valt af te leiden dat niet alleen verblijf in woningen bescherming geniet, maar ook gronden waar mensen langer aanwezig kunnen zijn. Verder dient te worden uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden. Dit leidt voor het meten van de afstand van een spuitzone tot een verandering. Niet de kortste afstand tussen de fruitbomen en de woning is bepalend, maar de afstand tussen de bestemmingsvlakgrenzen. In de praktijk betekent dit voor het buitengebied van Geldermalsen een aanscherping van de norm.

Van de richtafstand kan worden afgeweken mits via maatwerk goed onderbouwd. Maatwerk is nodig om vast te stellen of de locatiespecifieke omstandigheden al dan niet overeenkomen met algemeen wetenschappelijk onderzoek en of op basis daarvan afwijken mogelijk is. Zaken die daarbij een rol spelen zijn de hoogte van de fruitbomen, de aanwezigheid van windhagen die drift wegfilteren en de overheersende windrichting.

Voor bestaande situaties wijzigt er in het bestemmingsplan buitengebied niets. Het rooien van een boomgaard en herplanten, wordt als voortzetting van een bestaande situatie gezien. Dat bestaande boomgaarden niet via het bestemmingsplan aan te pakken zijn als de feitelijke spuitzone kleiner is dan die voor nieuwe situaties, volgt uit jurisprudentie¹ over bestemmingsplan Kern Rhenoy 2013.

Gevoelige bestemming voor gewasbeschermingsmiddelen

De noodzaak tot bescherming van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat begint met de vraag wat een gevoelige bestemming is. Een bestemming kan als gevoelig worden aangemerkt als het redelijkerwijs mogelijk is dat mensen gedurende langere tijd per dag het risico lopen in aanraking te komen met gewasbeschermingsmiddelen. Bij een gevoelige bestemming voor gewasbeschermingsmiddelen gaat het dus niet alleen om gebouwen (woningen, school, kantoren enz.), maar ook om gronden voor zover mensen daar enige tijd kunnen verblijven. Voorbeelden daarvan zijn:

- tuin(en) bij (recreatie)woningen of zorginstellingen;
- speelterrein bij een scholen of in openbaar groen;
- sportvelden en terreinen voor (dag)recreatie.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de woning en tuin van de fruitteiler zelf, voor zover die op het bedrijfsperceel ligt waartoe de boomgaard behoort, voor de eigen boomgaard niet als driftgevoelige bestemming geldt. In dat geval gaat het immers niet om risico's van of voor derden.

Aanbevolen wordt de voor drift gevoelige bestemmingen binnen en buiten het plangebied in de planregels te definiëren. Wat betreft bedrijfswoningen, zowel op agrarisch terrein als op bedrijventerrein, kan overwogen worden uitzonderingsbepalingen op te nemen voor functies die geen bescherming tegen drift nodig hebben. Daarbij valt te denken aan opstelplaatsen voor machines, opslaglocaties voor voer en/of goederen, dierverblijven of gebouwen waar in de regel enkel kortstondig wordt verbleven.

Wet- en regelgeving

Spuitzone

Er bestaat geen wet- en regelgeving voor spuitzones in de open teelt. In het belang van een goede ruimtelijke ordening is het wel nodig af te wegen of er bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en noodzakelijk hiervoor (afstands)eisen vast te leggen.

Vanwege het ontbreken van wetgeving is er een in de praktijk gegroeide vuistregel ontstaan, die aangeeft dat een afstand van 50 meter tussen gewassen en gevoelige bestemmingen niet onredelijk is. Dit is een indicatieve afstand waarvan volgens vaste rechtspraak gemotiveerd kan worden afgeweken indien hieraan een locatiespecifieke onderbouwing ten grondslag ligt.

¹ Uitspraak ABRS 201306395/3/R2 d.d. 12-11-2014 en ABRS 201308924/1/R2 d.d. 10-09-2013

Gewasbeschermingsmiddelen

Voor het waarborgen van een effectief en veilig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zijn er tal van (wettelijke) regels. Deze volgen onder andere uit de Europese Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden en zijn vastgelegd in:

- de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
- het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling milieubeheer;
- de Waterwet;
- de Arbeidsomstandighedenwet.

Het Nederlandse Actieplan Duurzame gewasbescherming (NAP) en de Tweede Nota Duurzame gewasbescherming 2013-2023 bevatten bovendien belangrijke doelstellingen ten aanzien van gewasbescherming.

Activiteitenbesluit

Begin 2018 is in het Activiteitenbesluit milieubeheer de verplichting opgenomen bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de open lucht technieken te gebruiken die ten minste 75% minder drift veroorzaken dan de referentie spuittechniek. Het ruimtelijk beleid kan gebaseerd worden op deze algemeen geldende verplichting. Om die reden is er voor de fruitteelt aanleiding een spuitzone te hanteren die kleiner is dan de indicatieve afstand van 50 meter.

Voor boomkwekerijen geldt de algemene plicht tot 75% driftreductie overigens pas vanaf 1 januari 2021.

Drift naar de lucht

Algemeen aanvaard wetenschappelijk inzicht

Door Plant Research International (verder PRI) in Wageningen wordt al jaren wetenschappelijk onderzoek gedaan naar drift bij gewasbespuitingen. Over de blootstelling van omwonenden en omstanders door toepassing van pesticiden in de agrarische sector zijn diverse onderzoeksrapporten gepubliceerd. Voor de fruitteelt in laagstam boomgaarden zijn deze gebaseerd op driftgrafieken naar de lucht en de onderzoeken uit de periode 2008-2012 gelden als algemeen aanvaard wetenschappelijk inzicht. Uit de onderzoeken blijkt dat drift in de kale boom situatie (voor 1 mei) in de luchtlag tussen 0 – 3 m het grootst is en directe huidblootstelling maatgevend is voor het gezondheidsrisico.

Voorzorgsbeginse!

Door de verplichte driftreductie op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de meeste correcties vanwege verschillen in spuittechniek ten opzichte van de veelgebruikte PRI-onderzoeken overbodig geworden. Wel blijft een correctie nodig voor:

- a) het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met Captan als werkzame stof, die maatgevend is voor de fruitteelt in boomgaarden, en tegenwoordig in een hoger dosering gebruikt mag worden dan in de periode 2008-2012 het geval was. Om die reden is een correctie met een factor 1,67 nodig (maximale dosering actueel versus voorheen, is respectievelijk 2,5 en 1,5 kg/ha);

- b) een correctie met een factor 2 voor de spuitmix, die redelijk is wat betreft de mogelijkheid van additionele gezondheidsrisico's vanwege stapeling. Een spuitoplossing kan namelijk uit meer dan een gewasbeschermingsmiddel bestaan. Als er meer gewasbeschermingsmiddelen tegelijkertijd worden gedoseerd en verspoten, zijn er meer of hogere concentraties werkzame stoffen in de drift aanwezig. Door PRI is in haar beoordeling gekeken naar een enkele werkzame stof in de spuitoplossing. De European Food and Safety Agency (EFSA, 2013) heeft geconcludeerd dat de gezondheidsrisico's vanwege gelijktijdige blootstelling aan meerdere gewasbeschermingsmiddelen gering is, omdat er geen bewijs is dat bepaalde werkzame stoffen elkaar versterken. Het wordt aannemelijk geacht dat chemische stoffen die verschillen in werkingsmechanisme elkaar niet beïnvloeden en elkaar alleen versterken als het werkingsprincipe gelijk is. Om die reden is, op basis van de meest actuele inzichten over cumulatie^{2 3} en uit voorzorg, een veiligheidsfactor 2 aangehouden;
- c) jonge kinderen zijn in het algemeen kwetsbaarder dan volwassenen voor verontreinigende stoffen, omdat hun lichaam nog in ontwikkeling is. Door PRI is in de rekenmethodiek voor de maximale blootstelling geen rekening gehouden met kinderen, want de resultaten gelden voor volwassenen (met een huidoppervlakte van 2,0 m² en een gemiddeld lichaamsgewicht van 63 kg). Voor een kind van 4 jaar zijn de waarden respectievelijk 0,7 m² en 17 kg⁴. Met deze gegevens is op basis van de PRI formules een maximale dermale blootstelling (%AEL) voor volwassenen van 31,5 berekend en voor jonge kinderen van 24,3. De correctiefactor is daarmee $31,5 / 24,3 = 1,3$.

Met voorgaande correcties wordt invulling gegeven aan het zogenaamde voorzorgsbeginsel⁵. Want er wordt uitgegaan van een maximale dosering werkzame stof volgens wettelijk toegestaan gebruik, de beste beschikbare wetenschappelijke inzichten en een voor gewasbeschermingsmiddelen zeer gevoelige groep mensen. Dat laatste los van het feit dat door het PRI al een factor 10 is toegepast voor mensen die gevoeliger zijn dan gemiddeld zoals gebruikelijk is.

Er is in totaal sprake van een veiligheidsmarge van een factor 4,3 (correctie is $2 \times 1,67 \times 1,3$). Om eventuele discussies te vermijden is deze naar boven afgerond op 4,5.

Generieke afstanden

Fruitteelt in laagstam boomgaarden

Met een veiligheidsmarge factor 4,5 en gebruikmakend van de resultaten uit PRI onderzoeken uit de periode 2008-2012 kan naar onze mening voor vier verschillende praktijksituaties een algemene, want conservatieve, afstand voor de spuitzone worden vastgesteld.

² New approaches to uncertainty analysis for use in aggregate and cumulative risk assessment of pesticides. Kennedy MC, van der Voet H, Roelofs VJ, Roelofs W, Glass CR, de Boer WJ, Kruisselbrink JW, Hart ADM. *Food and Chemical Toxicology*. Vol. 79 (mei 2015): p. 54-64.

³ Quantifying Synergy: A Systematic Review of Mixture Toxicity Studies within Environmental Toxicology. Cedergreen N (2014) PLoS ONE 9(5): 96580. doi:10.1371/journal.pone.0096580.

⁴ <https://www.kinderformularium.nl/denekamp-schaal>

⁵ Genoemd in het advies van de Gezondheidsraad van 2014 over de mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden van landbouwpercelen bij de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en in de toekomstige Omgevingswet, maar niet gedefinieerd

Op basis van het voorgaande wordt geconstateerd dat voor de fruitteelt in laagstam boomgaarden tegenwoordig een spuitzone van 40 meter een goed woon- en leefklimaat oplevert⁶. Aanbevolen wordt die afstand als basis voor de spuitzone in het bestemmingsplan aan te houden.

Als tussen de boomgaard en de gevoelige bestemming voor gewasbeschermingsmiddelen een windhaag aanwezig is of wordt aangeplant, die ten minste 1 meter hoger is dan de fruitbomen (hoogte net voor de snoei van de opgroei is bepalend), dan is de basis spuitzone verder te verkleinen tot:

- 30 meter als de windhaag blad verliest⁷;
- 20 meter als de windhaag wintergroen is of jaarrond blad houdt⁸;
- 20 meter bij een dubbele windhaag die blad verliest⁹.

Het voorgaande is samengebracht in overzichtstabel 1.

Tabel 1: Spuitzone fruitteelt: aan te houden afstanden vanwege drift voor standaard praktijksituaties

Praktijksituatie	1 (basis)	2	3	4
Windhaag	Nee	Ja, niet blad houdend	Ja, wintergroen / blad houdend	Ja, dubbel niet blad houdend
Afstand *) spuitzone (m)	40	30	20	20

*) de afstand dient gemeten te worden tussen de grens van het bestemmingsvlak met een voor drift gevoelige bestemming en de grens van het grondgebied waar zich de fruitbomen bevinden.

Aanbevolen wordt de in tabel 1 genoemde afstand voor praktijksituatie 2 t/m 4 via een omgevingsvergunning mogelijk te maken. In de vergunningvoorschriften dient juridisch geborgd te worden dat de windhaag adequaat is voor afscherming van drift, in stand wordt gehouden en wordt onderhouden.

Afwijkende teelten

Naast fruitteelt en boomkwekerijen komen andere teelten waarbij zij- en/of opwaarts wordt gespoten niet voor in de gemeente Geldermalsen. Evenmin zijn er andere teelten waarbij intensief gebruik wordt gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen, zoals bloembollen.

Aanbevolen wordt voor andere teelten dan appel, peer, kers en pruim een spuitzone van 50 meter te hanteren en afwijken mogelijk te maken via een omgevingsvergunning op basis van locatiespecifiek spuitzone onderzoek.

⁶ de invulling van het dermale blootstellingseindpunt (AEL) in de kale boom situatie bij 75% driftreductie is 18% (zie tabel 10 in PRI rapport 441). Vermenigvuldiging met 4,5 geeft een AEL van 81%. Dit is lager dan de gezondheidsnorm die 100% is

⁷ tabel 14 in PRI rapport 441, kale windhaag, 22% x 4,5

⁸ tabel 15 in PRI rapport 441, volblad windhaag, 15% x 4,5

⁹ tabel 16 in PRI rapport 441, eerste en tweede kale windhaag, 19% x 4,5

Algemeen kan uit locatiespecifiek onderzoek blijken dat:

- driftreducerende spuittechnieken wettelijk verplicht zijn geworden (b.v. boomkwekerijen vanaf 2021);
- wettelijk regels voor driftreductie zijn aangescherpt (mogelijk 90% driftreductie in 2023 zoals vermeld in het Nederlandse Actieplan Duurzame gewasbescherming);
- een lagere totale correctiefactor als veiligheidsmarge mogelijk is op grond van nieuwe algemeen aanvaard wetenschappelijk inzicht.

Planregels

Hierna is als voorbeeld een uitwerking van het voorgaande opgenomen in de vorm van planregels. Aanbevolen wordt deze regels, of regels van gelijke strekking, in het bestemmingsplan op te nemen opdat de relevante zaken aangaande de spuitzone zijn verzekerd.

Begrippen

Boomgaard:

Het met fruitbomen beplant stuk grond ten behoeve van de teelt van uitsluitend appels, peren, kersen en pruimen.

Drift:

Spuitvloeistof met gewasbeschermingsmiddel of -middelen die bij bespuitingen buiten het agrarisch perceel terecht komt door verspreiding via de lucht.

Gevoelige bestemming voor chemische gewasbeschermingsmiddelen:

Bestemming(en) waar geregeld en gedurende langere perioden mensen (kunnen) verblijven.

Spuitvrije zone:

zone waarbinnen geen gebruik mag worden gemaakt van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Windhaag – adequaat:

Natuurlijke afscherming waarmee drift uit de lucht wordt gefilterd. Een windhaag is adequaat als deze een gevoelige bestemming voor gewasbeschermingsmiddelen geheel afschermt. Daarvan is sprake als de windhaag ten minste 1 meter hoger is dan het gewas tijdens bespuiten en er op geen enkele positie vrij zicht is tussen het te bespuiten gewas en de gevoelige bestemming voor gewasbeschermingsmiddelen en omgekeerd.

Regels

Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

Hoogte (fruit)bomen

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van de (fruit)boom, inclusief opgroei.

Spuitvrije zone

de minimale afstand tussen de grens van de gevoelige bestemming voor gewasbeschermingsmiddelen en de grens van de boomgaard waarin gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. Het hart van de eerste boomstam vormt het aan te houden meetpunt voor de grens van de boomgaard.

Bestemmingsomschrijving

De voor 'xxx' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. Uitoefening van een agrarisch bedrijf, met dien verstande dat:
 1. fruitteelt met toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de vorm van een nieuwe boomgaard niet is toegestaan op een afstand van minder dan 40 meter tot gevoelige bestemmingen voor gewasbeschermingsmiddelen, met uitzondering van:
 - de aangrenzende gevoelige bestemming behorende bij het bedrijf dat de chemische gewasbeschermingsmiddelen toepast.
 2. boom- en heesterkwekerij met toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de vorm van een nieuwe kwekerij niet is toegestaan op een afstand van minder dan 50 meter tot gevoelige bestemmingen voor gewasbeschermingsmiddelen, met uitzondering van:
 - de aangrenzende gevoelige bestemming behorende bij het bedrijf dat de chemische gewasbeschermingsmiddelen toepast.

Afwijken van de gebruiksregels

Fruitteelt

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid X ten behoeve van het toestaan van fruitteelt met toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de vorm van een nieuwe boomgaard, indien:

- a. een adequate enkele windhaag die niet bladhoudend of wintergroen gerealiseerd wordt of aanwezig is en de spuitvrije zone 30 meter bedraagt;
- b. een adequate dubbele windhaag die niet bladhoudend of wintergroen gerealiseerd of aanwezig is en de spuitvrije zone 20 meter bedraagt;
- c. een adequate enkele windhaag die bladhoudend of wintergroen gerealiseerd of aanwezig is en de spuitvrije zone 20 meter bedraagt.

Boom- en heesterkwekerijen

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid X ten behoeve van het toestaan van een Boom- en heesterkwekerij met toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de vorm van een nieuwekwekerij, indien:

- a. met een locatiespecifiek onderzoek is aangetoond dat ter plaatse van de gevoelige bestemming voor chemische gewasbeschermingsmiddelen een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

Bijlage 4 Nota vooroverleg en inspraak

Nota van inspraak en vooroverleg bestemmingsplan “Buitengebied 2018”

1. Inleiding

Op 16 februari 2018 is het voorontwerp van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018” voor zes weken voor inspraak ter inzage gelegd. Het bestemmingsplan is een integrale herziening van diverse bestemmingsplannen die op dit moment van toepassing zijn binnen het betrokken plangebied. De aankondiging van de terinzagelegging is onder meer gepubliceerd in de Staatscourant en het Nieuwsblad Geldermalsen.

Tijdens de periode dat de planstukken ter inzage lagen zijn ook twee informatiebijeenkomsten gehouden. Op 6 maart 2018 (De Betuwepoort in Rhenoy) en 8 maart 2018 (gemeentehuis in Geldermalsen) konden geïnteresseerden kennis nemen van het bestemmingsplan en vragen stellen aan vertegenwoordigers van de gemeente en het stedenbouwkundig bureau BügelHajema. Beide bijeenkomsten zijn goed bezocht.

Het kunnen reageren op een voorontwerpplan is geen vereiste dat is vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het bieden van inspraak komt voort uit de “Inspraakverordening Geldermalsen 2004”. Inspraak biedt ingezetenen en belanghebbenden de mogelijkheid vroegtijdig te reageren op de eerste concepten van het nieuwe plan. Ook voor de gemeente heeft deze meer informele fase van het planproces voordelen. Zo kunnen tijdig fouten uit de planstukken worden gefilterd en reacties kunnen leiden tot een betere of een meer gedragen plansystematiek.

Aanvullend op de inspraak zijn diverse instanties en de buurgemeenten rechtstreeks geïnformeerd over de mogelijkheid om te reageren op het voorontwerp. Dit komt voort uit het bepaalde in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Hierin wordt namelijk onder meer het volgende gesteld: *“Het bestuursorgaan dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan pleegt daarbij overleg met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn”*.

In deze nota wordt verslag gedaan van de ontvangen inspraak- en vooroverlegreacties. In hoofdstuk 2 zijn de vooroverlegreacties behandeld en in hoofdstuk 3 de inspraakreacties. Eerst is een korte samenvatting van de essentie van de reactie gemaakt. Na de samenvatting staat het standpunt van de gemeente. Afgesloten is telkens met het benoemen van de belangrijkste aanpassingen aan de planstukken. Hoewel de reacties zijn samengevat moet daarbij worden opgemerkt dat kennis is genomen van de gehele ontvangen reactie en dat ook de gehele reactie is beoordeeld.

Om privacyoverwegingen zijn bij alle particuliere inspraakreacties geen namen genoemd. Dit is vereist omdat overheidsstukken die uiteindelijk op het internet geplaatst zullen worden geen namen van privépersonen mogen staan. Om binding te houden met de officiële ontvangen documenten wordt wel telkens het postregistratienummer vermeld.

2. Vooroverlegreacties artikel 3.1.1 Bro

Hierna worden de ontvangen reacties van officiële (overheids-)instanties behandeld. Aanvullend hebben ook enkele buurgemeenten (Lingewaal en Neerijnen) gereageerd in de zin dat ze geen opmerkingen hebben. Deze reacties worden voor kennisgeving aangenomen.

In de samenvatting van de ontvangen reacties én in de gemeentelijke beantwoording, wordt regelmatig verwezen naar een specifieke artikel van de regels van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018”. Daarbij gaat het altijd om een verwijzing naar het voorontwerpplan. Door aanpassingen aan het voorontwerp kan het zijn dat in het ontwerpplan dezelfde regel een ander artikelnummer krijgt.

2.1 Provincie Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem (corsanr.: 18.005289)

Samenvatting reactie

- a. Niet ingestemd kan worden met de geboden uitbreidingsruimte voor de “niet-grondgebonden veehouderijen”. Ook voor de in het bestemmingsplan opgenomen regeling om eens in de vijf jaar een uitbreiding van het bouwvlak met maximaal 500 m² toe te staan, dient eerst door de gemeenteraad beleid en beleidsregels te worden vastgesteld. Dit komt voort uit het “Plussenbeleid” zoals vastgelegd in provinciale Omgevingsverordening en Omgevingsvisie. In dat “Plussenbeleid” dienen randvoorwaarden te worden opgenomen voor een duurzame niet-grondgebonden veehouderij. Daarbij gaat het om maatschappelijk verantwoord ondernemen. Daarbij is niet alleen van belang dat een agrarische ondernemer bij een voornemen tot uitbreiding tijdig de dialoog met de omgeving aangaat. Ook is het van belang bij een uitbreiding de ecologische voetafdruk waar mogelijk te verkleinen. Iedere uitbreiding van bebouwing ten opzichte van de feitelijk vergunde situatie moet getoetst worden aan het Plussenbeleid.
- b. Bij de bestemming “Natuur” staat een verkeerde benaming voor een nadere aanduiding (voor een recreatielandje).
- c. In artikel 3.4.4.2 van de toelichting wordt meerdere keren een verkeerde benaming voor de Omgevingsverordening Gelderland gebruikt.

Reactie Gemeente

- a. Bij het opstellen van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018” beschikte de gemeente Geldermalsen nog niet over eigen beleidsregels voor het Plussenbeleid zoals bedoeld in de Omgevingsverordening Gelderland. In eerste instantie was daarom in het voorontwerpplan voor de niet-grondgebonden veehouderij bepaald dat bij dergelijke bedrijven het agrarisch bouwvlak maar eenmalig in de vijf jaar met maximaal 500 m² mag worden vergroot. Gedacht was dat met deze benadering in lijn met de Omgevingsverordening Gelderland werd gehandeld. Volgens de provincie is dat dus niet het geval. Ook voor een beperkte uitbreiding eens in de vijf jaar moet de gemeente de beschikking hebben over eigen beleidsregels. Inmiddels is door de provincie een actualisatie (6^e) van de Omgevingsverordening ter inzage gelegd. In het ontwerpplan (Afdeling 2.4 Veehouderij: artikel 2.30) is nu expliciet opgenomen dat in een bestemmingsplan een uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderijtak binnen het gebied waarvoor het Plussenbeleid geldt, alleen mogelijk maakt als de uitbreiding voldoet aan door de gemeenteraad vastgestelde beleidsregels. Dit geldt ook voor de hiervoor beschreven eenmalige uitbreiding van 500 m² eens in vijf jaar. Het plangebied valt binnen het gebied waarvoor het Plussenbeleid geldt. Vooralsnog wordt daarom in lijn met de Omgevingsverordening Gelderland (incl. 6^e actualisatie) in dit bestemmingsplan voor de niet grondgebonden veehouderij geen ruimte geboden om het agrarische bouwvlak te vergroten. Mogelijk kan bij vaststelling van het bestemmingsplan dit nog worden aangepast als op dat moment sprake is van gemeentelijke beleidsregels voor het Plussenbeleid voor in ieder geval het plangebied van dit bestemmingsplan. De voorgenomen gemeentelijke herindeling (West Betuwe) speelt daarbij een rol. De vraag is of alleen voor het grondgebied van de gemeente Geldermalsen een Plussenbeleid kan worden ingevoerd of dat dit in een later stadium voor de gehele gemeente West Betuwe moet plaatsvinden. De

overgangstermijn voor de invoering van het Plussenbeleid ligt voor het grootste deel van het buitengebied van Geldermalsen op 1 april 2019, en bij de gemeenten Lingewaal en Neerijnen op 1 januari 2027 (bestemmingsplannen zijn vastgesteld na 1 januari 2007). In de toelichting wordt paragraaf 3.4.3.1 overeenkomstig aangepast.

- b. De benaming voor de bedoelde aanduiding wordt gewijzigd in 'specifieke vorm van recreatie - recreatielandjes'. Dit zal ook worden doorgevoerd in de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden'.
- c. In paragraaf 3.4.4.2 van de toelichting zal worden verwezen naar de Omgevingsverordening Gelderland.

Aanpassingen bestemmingsplan

- In artikel 3 en 4 wordt uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderij uitsluitend toegestaan mits voldaan wordt aan de beleidsregels op basis van het Plussenbeleid.
- In de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden' en de bestemming 'Natuur' wordt de benaming van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - recreatielandjes' aangepast naar 'specifieke vorm van recreatie - recreatielandjes'.
- In paragraaf 3.4.4.2 van de toelichting wordt verwezen naar de Omgevingsverordening Gelderland.

2.2 Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel (corsanr.: 18.005702)

Samenvatting reactie

- a. Het winterbed van de Linge/Korne dient te worden beschermd (via verbeelding en regels).
- b. Verzocht wordt in de plaats van de bestemming "Waterstaat-Waterkeringen" de nieuwe modelregels toe te passen. Daarbij worden de (buiten)beschermingszone apart bestemd.
- c. Langs een deel van de Diefdijk ontbreekt de zonering.
- d. Gesteld wordt dat alleen A-watergangen hoeven te worden bestemd. Verzocht wordt dit dan wel consequent en eenduidig te doen.
- e. De beschermingszones van A-watergangen hoeven niet meer te worden bestemd zoals wel in de toelichting wordt gesteld. Overigens constateert het waterschap dat op de verbeelding de beschermingszones ook feitelijk niet zijn bestemd.
- f. De regels van de bestemmingen "Leiding-Riool" en "Water" komen niet geheel overeen met de door het waterschap modelregels. Verzocht wordt deze over te nemen.
- g. Verzocht wordt de term "woonschepenligplaats" te verduidelijken. Dit onder meer om geen verwarring te laten ontstaan bij het afmeren van een boot op een ligplaats die in gebruik is bij het waterschap ten behoeve van het uitoefenen van werkzaamheden.
- h. Verzocht wordt enkele aanpassingen in de toelichting/waterparagraaf aan te brengen. Zo zal duidelijk gemaakt moeten worden dat de vrijstelling voor het compenseren van de toename van verhard oppervlakte slechts eenmalig van toepassing is. Verder wordt gevraagd wat de status is van enkele bijlagen bij de toelichting.
- i. Gesteld wordt dat niet de gehele werkplaats bij Tricht op de verbeelding staat weergegeven. Het noordelijk deel ontbreekt.

Reactie Gemeente

- a. Het winterbed van de Linge/Korne krijgt de bestemming Waterstaat – Waterberging.
- b. De nieuwe modelregels worden toegepast, maar wel aangepast aan de opzet van de bestemmingen zoals in dit bestemmingsplan "Buitengebied" worden gehanteerd. Daarnaast wordt de (buiten)beschermingszone voorzien van een gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – dijk'.
- c. De zonering langs een deel van de Diefdijk wordt toegevoegd.
- d. De A-watergangen worden gecontroleerd aan de hand van digitale gegevens van het waterschap en bestemd als water.
- e. De toelichting wordt aangepast en de passage over de beschermingszones van A-watergangen wordt aangepast.

- f. De nieuwe modelregels worden toegepast voor de bestemmingen “Leiding-Riool” en “Water”, maar wel aangepast aan de opzet van de bestemmingen zoals in dit bestemmingsplan buitengebied wordt gehanteerd.
- g. De term “woonschepenligplaats” wordt verduidelijkt, zodat geen verwarring ontstaat bij het afmeren van een boot op een ligplaats die in gebruik is bij het waterschap ten behoeve van het uitoefenen van werkzaamheden.
- h. Paragraaf 4.5 van bijlage 1 van de toelichting (de Hoofddiennotitie) wordt aangepast. Toegevoegd wordt dat het een eenmalige vrijstelling tot 1.500 m² betreft voor particulieren. Wanneer nogmaals een plan wordt ingediend, zal ook onder 1.500 m² gecompenseerd moeten worden. Gevraagd wordt naar de status van een drietal bijlagen. Bedoeld wordt een drietal bijlagen bij de regels.

Bijlage	Bijbehorende regeling
Bijlage 1 Overzicht recreatielandjes	In artikel 4 en artikel 13 is geregeld dat het bouwen van gebouwen is niet toegestaan, tenzij de bebouwing in Bijlage 1 Overzicht recreatielandjes is opgenomen.
Bijlage 6 Natuurversterkingsplan GNN	In artikel 7.3.4 is geregeld dat de inrichting en ingebruikname van gronden met de bestemming 'Bedrijf - Windturbine' conform de bestemming alleen dan is toegestaan, indien de maatregelen in het als Bijlage 6 opgenomen natuurversterkingsplan zijn uitgevoerd.
Bijlage 7 Beplantingsplan de Gansheuvel	Bijlage 7 is ten onrechte in het bestemmingsplan gekomen (als leeg document). Het beplantingsplan hoort bij plannen voor de ontwikkeling van een hotelaccommodatie op Heerlijkheid Mariënwaerd. Hiervoor zal echter een zelfstandige planologische procedure worden gevoerd. De bijlage zal dan ook worden verwijderd alsmede de in artikel 11.3.1 onder b. opgenomen gebruiksregel.

- i. Op verzoek van waterschap Rivierenland heeft de gemeente Geldermalsen in het verleden meegewerkt aan de bouw van een nieuwe werkplaats aan de Middelweg 60 te Tricht. Onderdeel van de planvorming was een landschapsplan dat zorg moest dragen dat het gehele werkterrein van het waterschap op een goede manier landschappelijk zou worden ingepast. In dit landschapsplan, dat in opdracht van het waterschap zelf is opgesteld, was aan de noordzijde van het terrein voorzien in de aanleg van een natuur- waterelement. Een en ander is planologisch vastgelegd in het op 15 februari 2011 vastgestelde bestemmingsplan “Buitengebied, derde herziening”. Daarin heeft de noordzijde van het terrein van het waterschap de bestemming “Natuur” gekregen. Zie ook paragraaf 2.3.1 van de toelichting van dat bestemmingsplan. Deze bestemming is nu ook in dit bestemmingsplan overgenomen. Hoewel het perceel nog niet is ingericht zoals door het waterschap eerder is toegezegd, wordt er vanuit gegaan dat dit alsnog binnen afzienbare tijd wordt gedaan. Het bestemmen als “Bedrijf-Nutsvoorziening” zoals nu gevraagd door het waterschap wordt om die reden niet overgenomen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Winterbed van de Linge/Korne krijgt de bestemming Waterstaat – Waterberging.
- Wijziging bestemming ‘Waterstaat – Waterkering’, “Leiding-Riool” en “Water” conform modelregels.
- Toevoeging aanduiding ‘vrijwaringszone – dijk’ conform modelregels.
- Toevoeging zonering Diefdijk (o.b.v. bijlage II vooroverlegreactie).
- Aanpassing 3.4.3.15 Water m.b.t. beschermingszones A-watervgangen.
- Verduidelijking van de term “woonschepenligplaats”.
- Paragraaf 4.5 van bijlage 1 van de toelichting (de Hoofddiennotitie) wordt aangepast, toegevoegd wordt dat het een eenmalige vrijstelling tot 1.500 m² betreft voor particulieren. Wanneer nogmaals een plan wordt ingediend, zal ook onder 1.500 m² gecompenseerd moeten worden.
- Bijlage 7 (beplantingsplan de Gansheuvel) en artikel 11.3.1 onder b. worden verwijderd.

2.3 Gasunie, Postbus 181, 9700 AD Groningen (corsanr.: 18.005270)

Samenvatting reactie

- a. In het plangebied ligt een zestal gastransportleidingen. Niet alle delen van de leidingen zijn correct bestemd.
- b. Nabij Meteren ligt een gastransportleiding net buiten het plangebied. De belemmeringenstrook (4 meter) ligt wel deels in het plangebied. Verzocht wordt die op de verbeelding op te nemen.
- c. In twee situaties nabij Meteren (Blankertseweg 5b en Rijksstraatweg 78C) liggen bouwvlakken binnen de belemmeringenstrook van een gasleiding. Verzocht wordt dit ongedaan te maken.
- d. Gewezen wordt op het samenvallen van de dubbelbestemming "Leiding-Gas" met een gebiedsaanduiding "weg". Verzocht wordt mogelijke consequenties hiervan te overzien en te overleggen met de Gasunie.
- e. Verzocht om in artikel 22 (Leiding-Gas) nadere gebruiksregels op te nemen en artikel 22.4 uit te breiden met specifiek benoemde werkzaamheden.
- f. Verzocht wordt een voorrangsbepaling op te nemen waardoor de belangen van de gastransportleiding altijd voorgaan voor de andere van toepassing zijnde bestemmingen. Verwezen wordt naar een uitspraak van de Raad van State (19-2-2014).
- g. Verzocht wordt in de toelichting aandacht te besteden aan de externe veiligheid in verband met de aanwezigheid van aardgastransportleidingen. Dit kan gebeuren met het rekenpakket 'Carola'.

Reactie Gemeente

- a. De bestemming "Leiding – Gas" wordt uitgebreid.
- b. De belemmeringenstrook bij Meteren wordt opgenomen.
- c. Aan dit verzoek zal gevolg worden gegeven.
- d. Gewezen wordt op het samenvallen van de dubbelbestemming "Leiding-Gas" met een gebiedsaanduiding "weg". Waarschijnlijk wordt bedoeld het samenvallen met de bestemming 'Verkeer'. Op basis van de bestemming 'Leiding – Gas' mag niet worden gebouwd binnen deze bestemming. Hiervan kan alleen worden afgeweken mits de veiligheid met betrekking tot de gasleiding niet wordt geschaad en geen kwetsbare objecten worden toegelaten en vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de betreffende leiding. Dit zelfde geldt voor werken en werkzaamheden.
- e. In artikel 22 (Leiding-Gas) worden de gevraagde gebruiksregels opgenomen. De genoemde werkzaamheden t.a.v. lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair, vallen onder "bouwwerken geen gebouwen zijnde". Hiervoor is reeds een regeling opgenomen. Het andere punt (het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren') valt onder 'het verlagen, vergraven, ophogen of egaliseren van de bodem', maar ter verduidelijking zal hiervoor een apart punt worden opgenomen.
- f. Er wordt een voorrangsbepaling opgenomen in de bestemming "Leiding-Gas".
- g. In de toelichting is in bijlage 1 (Hoofddiagnosennotitie) aandacht besteed aan de externe veiligheid. Hierin is bijvoorbeeld opgenomen dat er momenteel geen situaties zijn die knelpunten opleveren voor wat betreft het plaatsgebonden risico. Tevens zijn er geen situaties waar de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt overschreden. Het bestemmingsplan is conserverend van aard en laat bij recht geen ontwikkelingen toe die veel mensen aantrekt. Ontwikkelingen die wel mensen aantrekt zijn opgenomen in de flexibiliteitsbepalingen, waar uitsluitend van gebruik kan worden gemaakt indien het aspect externe veiligheid in voldoende mate is meegewogen. Hierdoor is het groepsrisico door de gemeente te verantwoorden.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Aanpassing bestemming "Leiding-Gas" op verbeelding, inclusief belemmeringenstrook van 4 m. Ook de belemmeringenstrook bij Meteren wordt toegevoegd (leiding zelf buiten plangebied).
- De bouwvlakken van Blankertseweg 5b en Rijksstraatweg 78C (Meteren) worden aangepast zodat de belemmeringenstrook van de gasleiding buiten het bouwvlak komt te liggen.
- In artikel 22 (Leiding-Gas) worden gebruiksregels opgenomen waardoor zowel het tijdelijk als permanent opslaan van goederen worden aangemerkt als strijdig met de bestemming. Uitzondering hierop is het opslaan van goederen voor inspectie en onderhoud van de

gastransportleiding. Het wijzigen van het gebruik van bestaande gebouwen, indien daardoor een kwetsbaar object wordt toegelaten wordt ook als strijdig met de bestemming aangemerkt.

- De Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken in artikel 22.2 wordt aangevuld met 'het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren'.
- Er wordt een voorrangsbepaling opgenomen in de bestemming "Leiding-Gas".

2.4 Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (corsanr. 18.003757)

Samenvatting reactie

- a. Opgemerkt wordt dat de rijkswegen A2 en A15 met aangrenzende zone adequaat zijn bestemd.
- b. Verzocht wordt in de plantoelichting aandacht te besteden aan de Barro en Rarro. Zo is bijvoorbeeld niet opgemerkt dat er een voorkeurstracé voor een buisleiding van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen binnen het plangebied aanwezig is. Dit brengt randvoorwaarden voor het plan met zich mee.

Reactie Gemeente

- a. De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
- b. Het Barro is reeds opgenomen in bijlage 1 van de toelichting. Deze tekst wordt via een oplegnotitie uitgebreid met een tekst over Rarro en het voorkeurstracé. Op de verbeelding wordt de zone uit het Rarro overgenomen en bestemd als "Leiding-buisleidingenstrook".

Aanpassingen bestemmingsplan

- In bijlage 1 van de toelichting wordt de tekst over het Barro uitgebreid met Rarro en voorkeurstracé buisleidingen.
- In de regels en op de verbeelding wordt de bestemming "Leiding – buisleidingenstrook" opgenomen.

2.5 Liander, Postbus 50, 6920 AB Duiven (corsanr. 18.004819)

Samenvatting reactie

Verzocht wordt een tweetal in het plangebied gelegen gasdrukmeet- en regelstations binnen de toegekende bestemmingen te voorzien van een nadere functieaanduiding "nutsvoorziening". Ook wordt verzocht de daarbij behorende veiligheidscontour (Activiteitenbesluit-zone) op de verbeelding op te nemen. De stations zijn gelegen aan de Notendijk te Beesd en de Groeneweg te Buurmalsen.

Reactie Gemeente

De gasdrukmeet- en regelstations worden overgenomen, inclusief veiligheidscontour. Conform tabel 3.12, waarnaar in artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit wordt verwezen, wordt rondom het kaststation aan de Notendijk een veiligheidscontour aangeduid met een afstand van 6 meter. Rondom het vrijstaande gebouw aan de Groeneweg is een afstand van 10 m van toepassing. De veiligheidscontour krijgt de aanduiding "veiligheidszone – gasdrukmeet- en regelstation".

Aanpassingen bestemmingsplan

- De gasdrukmeet- en regelstations aan de Notendijk en Groeneweg worden aangeduid, evenals de daarbij behorende veiligheidscontouren'.

2.6 Rijksvastgoedbedrijf, Postbus 16169, 2500 BD Den Haag (corsanr. 18.005761)

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt in de regels en de toelichting aandacht te besteden aan het beleid voor het radarverstoringgebied (zone van 15 km) behorende bij het radarstation te Herwijnen (gemeente Lingewaal). Binnen het plangebied geldt hierdoor bij bouwplannen tussen circa 33 en 90 m boven

NAP een verantwoordingsplicht in verband met het goed functioneren van de radarinstallaties van het ministerie van Defensie.

- b. Verzocht wordt de deels in het plangebied gelegen brandstofleiding van Defensie in het bestemmingsplan op te nemen. Dit op de wijze zoals eerder per brief (planologische inpassing brandstofleidingen DPO, 22-8-2011) is aangegeven.

Reactie Gemeente

- a. Het Barro is opgenomen in bijlage 1 van de toelichting. Deze tekst wordt uitgebreid met een tekst over Barro en het radarverstoringgebied. De aangeleverde kaarten worden daartoe zo mogelijk gebruikt. Er worden binnen het bestemmingsplan geen hoogten van 30 m of meer toegelaten. Een regeling voor het beperken van de bouwhoogte tot 33 m is daardoor niet nodig. De enige locatie waar hogere bouwhoogten worden toegelaten, is het windpark Deil, rondom knooppunt Deil. De windmolens mogen een hoogte hebben van 140 m en een rotordiameter van 140 m. Dit bestemmingsplan is reeds in juli 2017 vastgesteld en overgenomen in onderhavig bestemmingsplan "Buitengebied 2018". Overigens is in de regels opgenomen dat windturbines waarvoor na toetsing aan het Toetsingskader defensieradar, verzorgd door de initiatiefnemer, geen positief advies is ontvangen van het Ministerie van Defensie, niet zijn toegestaan.
- b. De brandstofleiding wordt overgenomen en voorzien van de bestemming "Leiding".

Aanpassingen bestemmingsplan

- In bijlage 1 van de toelichting wordt de tekst over het Barro via een oplegnotitie uitgebreid met het radarverstoringgebied.
- Op de verbeelding en in de regels wordt de brandstofleiding bestemd als "Leiding".

2.7 Prorail, Postbus 2038, 3500 GA Utrecht (corsanr. 18.006161)

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de gevolgen van de realisatie van een hotel op landgoed Mariënwaardt alsmede de recreatieve openstelling van het landgoed te onderzoeken in relatie tot de verkeersdruk en een eventuele risicotoename op de overwegen binnen het plangebied.
- b. Verzocht wordt ook een viertal geplande bouwterreinen voor de uitvoering van het Tracébesluit "Stationsomgeving Geldermalsen" buiten het plangebied te houden.

Reactie Gemeente

- a. Heerlijkheid Mariënwaardt is, zoals het overgrote deel van het buitengebied, vrijelijk toegankelijk voor onder meer wandelaars en fietsers (recreatief medegebruik). Daarin brengt dit bestemmingsplan geen verandering in. Het bestemmingsplan is in dat opzicht conserverend van aard. De plannen op het landgoed voor de realisatie van een hotel (De Gansheuvel) maken bovendien geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Hiervoor zal te zijner tijd een zelfstandige planologische procedure worden doorlopen waarbij ook aandacht zal worden besteed aan de aanwezigheid van (onbewaakte) spoorwegovergangen.
- b. In het voorontwerp was het gebied waarop het Tracébesluit betrekking heeft uit het plan gelaten. Het gaat daarbij vooral om de beoogde aanleg van een randweg ten noorden van Tricht. De bouwterreinen (tijdelijke functie) waren wel meegenomen en als "agrarisch met waarden-landschapswaarden" bestemd. Daarmee was beoogd duidelijkheid te geven over de eindbestemming van de betreffende percelen na afloop van de bouwwerkzaamheden. Op verzoek van Prorail worden de bouwterreinen nu alsnog buiten het plangebied gehouden. Het gaat om een tweetal terreinen aan weerszijden van de aftakking van de MerwedeLingelijn (nabij aan te leggen spooronderdoorgang) en nabij de Langstraat.

Aanpassingen bestemmingsplan

De vier tijdelijke werkterreinen voor het project vrijleggen MerwedeLingelijn worden uit het bestemmingsplan gehaald.

3. Inspraakreacties

In dit hoofdstuk staan de ontvangen schriftelijke inspraakreacties. Ook de reacties die enige tijd na sluiting van de inspraakperiode zijn binnengekomen zijn verwerkt. De reacties zijn zo veel mogelijk per thema gebundeld: land- en tuinbouw (par. 3.1), niet-agrarische bedrijven (par. 3.2), wonen (par. 3.3), natuur, landschap en cultuurhistorie (par. 3.4), recreatie (par. 3.5), landgoederen (par. 3.6) en overige onderwerpen (par. 3.7). De plaatsing per thema wordt bepaald door het “zwaartepunt” van de reactie. Per thema zijn vervolgens eerst de reacties van enkele belangenorganisaties weergegeven (LTO, Vereniging tot Behoud van het Lingeland en Gelderse Natuur en milieufederatie). Daarna volgen de meer particuliere reacties.

Telkens wordt indien (een deel van) de inspraakreactie wordt overgenomen onder het kopje “aanpassingen bestemmingsplan” afsluitend beschreven welke aanpassingen aan de planstukken (ontwerpplan) zullen worden doorgevoerd. Aanpassingen die bij een eerder behandelde inspraak- of vooroverlegreactie (waarnaar wordt verwezen) al zijn genoemd worden later niet herhaald. Als de inspraakreactie niet tot (nieuwe) aanpassingen leidt wordt niet afgesloten met het onderdeel “aanpassingen bestemmingsplan”.

In de samenvatting van de ontvangen reacties én in de gemeentelijke beantwoording, wordt regelmatig verwezen naar een specifieke artikel van de regels van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018”. Daarbij gaat het altijd om een verwijzing naar het voorontwerpplan. Door aanpassingen aan het voorontwerp kan het zijn dat in het ontwerpplan dezelfde regel een ander artikelnummer krijgt.

3.1 Thema land- en tuinbouw

Voorafgaand aan de beantwoording van de ontvangen inspraakreacties zullen hierna eerst enkele agrarisch gerelateerde onderwerpen worden uitgelicht. Dit omdat op deze onderwerpen veel reacties zijn ontvangen. Allereerst zal onder **A** nader worden ingegaan op het onderwerp fruitteelt en teeltondersteunende voorzieningen. Daarna zal onder **B** een algemene toelichting worden gegeven op de wijze van afhandeling van reacties op de toegekende agrarische bouwvlakken. De ontvangen inspraakreacties worden tenslotte onder **C** behandeld.

A Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen

Inleiding

Een deel van de inspraakreacties op het voorontwerp van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018” richt zich op de regelgeving rondom de fruitboomgaarden en daarbij vaak toegepaste teelt ondersteunende voorzieningen. De uitgebreide reactie van de GLTO omvat nagenoeg alle inhoudelijke punten die afzonderlijk ook nog door individuele fruittelers zijn aangestipt. De algemene teneur is dat de regelgeving deels onduidelijk is dan wel als te beperkend wordt ervaren. Ook wordt gewezen op ontwikkelingen in de regelgeving rondom het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen waardoor een kortere afstand tussen de boomgaard en gevoelige bestemmingen mogelijk moet zijn. Ook wordt in sommige gevallen afgevraagd wat onder een bestaande boomgaard moet worden verstaan. Daarbij gaat het ook om de vraag of vervanging van de aanwezige fruitbomen door nieuwe aanplant problemen oplevert.

Vigerende regelgeving

Bij het opstellen van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018” is op het onderdeel fruitteelt in eerste instantie gestreefd om de essentie van de regelgeving uit het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 over te nemen. In dat plan is sprake van vier gebiedsbestemmingen waarin de fruitteelt verschillend is geregeld.

Landelijk gebied II

De fruitteelt is vooral aanwezig op de oeverwallen rondom de Linge. Deze gebieden hebben in het vigerende bestemmingsplan de hoofdbestemming “Landelijk Gebied II” gekregen. De regelgeving voor de fruitteelt is hier het ruimst. Nieuwe boomgaarden zijn overal toegestaan mits op tenminste 50 meter afstand van woningen.

Ook teelt ondersteunende voorzieningen zijn hier rechtstreeks mogelijk. Die voorzieningen mogen aanwezig zijn in de periode april tot en met oktober. Alleen de vastverankerde palen en constructies mogen het gehele jaar blijven staan. De maximale bouwhoogte van die voorzieningen is 10 meter.

Landelijk gebied I

Deze bestemming ligt direct ten zuiden (Tielerwaard) of ten noorden (Culemborgerwaard) van de bestemming “Landelijk gebied II”. Het zijn vooral open weidegebieden. In deze bestemming zijn in eerste instantie alleen de bestaande boomgaarden toegestaan. Via een ontheffing (nu afwijking) kunnen nieuwe boomgaarden op meer dan 50 meter van woningen onder voorwaarden worden toegestaan. Deze ontheffing kan niet worden toegepast in de gebieden die zijn aangemerkt als “weidevogelgebied” of “waardevolle open gebieden” ¹.

Teelt ondersteunende voorzieningen zijn binnen de bestemming “Landelijk gebied I” alleen via een ontheffing mogelijk. De oppervlakte voor die voorzieningen is per ontheffing bovendien beperkt tot 0,5 ha.

Landelijk gebied III

Deze bestemming is van toepassing op een deel van het noordelijk komgebied. Het gaat om een relatief besloten oost-west lopend gebied met relatief veel (natte) natuurwaarden. In dit gebied zijn alleen de bestaande boomgaarden toegestaan. Er is geen regeling om nieuwe boomgaarden en/of teelt ondersteunende voorzieningen mogelijk te maken.

Uiterwaarden

Het gaat hierbij om de gronden direct langs de Linge gelegen tussen de dijken. Alleen via een ontheffing kunnen nieuwe boomgaarden op meer dan 50 meter van woningen onder voorwaarden worden toegestaan. Teelt ondersteunende voorzieningen zijn binnen de bestemming “Uiterwaarden” alleen via een ontheffing mogelijk. De oppervlakte voor die voorzieningen is per ontheffing bovendien beperkt tot 0,5 ha.

Regelgeving in nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied 2018”

De volgende uitgangspunten (I – IV) worden toegepast bij het opstellen van het ontwerpplan:

I. Eenduidige regelgeving

De gebruikte termen moeten helder en eenduidig zijn. Om die reden zal in de begripsbepalingen worden beschreven wat een fruitboomgaard is en wat onder een bestaande fruitboomgaard moet worden verstaan.

Fruitboomgaard

Een aaneengesloten stuk grond met meerdere doelbewust aangeplante bomen of struiken, gericht op het bedrijfsmatig of in een vorm als zijnde bedrijfsmatig voortbrengen van fruit, uitgezonderd de omliggende hagen en afschermdend groen.

¹ Het verbod voor boomgaarden in de door de provincie aangemerkte “waardevolle open gebieden” is in 2009 in het bestemmingsplan “Buitengebied, eerste herziening” vastgelegd. Dit nadat de provincie eerder goedkeuring had onthouden aan delen van het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. In dat bestemmingsplan kon via vrijstelling ook boomgaarden worden aangelegd in de waardevolle open gebieden voor zover gelegen binnen de bestemming “Landelijk gebied I”. De provincie vond dit in strijd met het toenmalige streekplan. Het beleid voor de waardevolle open gebieden is nadien door de provincie vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland. Inhoudelijk is het beleid niet gewijzigd.

Belangrijk is dat het bij een fruitboomgaard primair om de plek gaat (een aaneengesloten stuk grond waar de bomen/struiken staan). Een nieuwe boomgaard is dan ook een nieuwe plek dat met bomen/struiken wordt ingeplant. Het vervangen van de fruitbomen/struiken in een fruitboomgaard levert dan ook geen nieuwe boomgaard op. Fruittelers kunnen dan ook zonder vergunning de aanplant in die (bestaande) boomgaarden vervangen

Dit laatste is ook van belang als sprake is van een bestaande boomgaard zoals bedoeld in de regels. Het gaat om boomgaarden die op locaties liggen waar bij recht geen nieuwe boomgaarden zijn toegestaan. De al aanwezige boomgaarden worden door de regels beschermd. Omdat er reacties zijn ingediend over de strekking van het begrip “bestaande boomgaard” wordt die term nader toegelicht.

Bestaande fruitteelt in de vorm van boomgaarden

gronden die vanaf ten minste 1 januari 2017 of later rechtsgeldig in gebruik zijn voor fruitteelt in de vorm van boomgaarden.

Gekozen is voor een peildatum enige tijd voor inwerkingtreding van het bestemmingsplan van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018”. Dit omdat door vruchtwisseling een fruitboomgaard een korte tijd braak kan liggen. Om onredelijke situaties te vermijden is daarom gekozen voor een buffer. De gemeente laat jaarlijks luchtfoto's maken waardoor de aan- of afwezigheid van boomgaarden eenvoudig kan worden aangetoond.

Teelt ondersteunende voorzieningen

De omschrijving van teelt ondersteunende voorzieningen is overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Er is geen aanleiding de definitie aan te passen. Meerdere voorzieningen worden al genoemd (o.a. ook hagelnetten) en de opsomming is bovendien niet limitatief. De in het voorontwerpplan opgenomen begripsbepaling “tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen” wordt geschrapt. Het levert verwarring op met de ook beschreven term “teeltondersteuning”. De term wordt alleen gebruikt in artikel 3.4.2 (afwijking binnen agrarisch) en niet in artikel 4.4.2 (afwijking binnen agrarisch met waarden). De term komt bovendien ook niet voor in het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006.

Aanvullend zal in de bouwregels telkens worden vastgelegd dat voor zover teelt ondersteunende voorzieningen zijn toegestaan dit betekent dat de vastverankerde palen en constructies van die voorzieningen het hele jaar rond aanwezig mogen blijven.

II. Combinatie fruitboomgaard en teelt ondersteunende voorzieningen

In de praktijk moet bij een fruitboomgaard steeds meer rekening worden gehouden met de wens/noodzaak om ook teelt ondersteunende voorzieningen in te zetten. Bescherming van de gewassen tegen weers- en natuurinvloeden (o.a. hagel of vraatschade door vogels) noodzaakt de fruitteler om deze voorzieningen in te zetten. Mogelijk zal ook het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op termijn leiden tot de inzet van meer teelt ondersteunende voorzieningen. Deze constatering zou op volgende wijze invloed moeten hebben op de planregels:

- Daar waar fruitboomgaarden bij recht zijn toegestaan zouden die boomgaarden ook voorzien moeten kunnen worden van teelt ondersteunende voorzieningen. Dit gaat ook op voor de boomgaarden die onder regeling voor bestaande boomgaarden mogen blijven staan.
- Bij het toelaten van fruitboomgaarden via een afwijking zal bij de opzet van de reikwijdte van die afwijkingsbevoegdheid ook de (toekomstige) aanwezigheid van teelt ondersteunende voorzieningen moeten worden meegenomen. Ter vergelijking in het vigerende bestemmingsplan kunnen nieuwe boomgaarden in bijvoorbeeld de bestemming “Uiterwaarden” (onbeperkt) worden toegestaan maar is de afwijking voor teelt ondersteunende voorzieningen tot 0,5 ha begrenst.

III. Concentratie van de fruitboomgaarden op de oeverwallen en direct aansluitende gronden

Van oudsher bevinden zich de boomgaarden in dit gebied vooral op de hogere gronden aan weerszijden van de Linge. De komgronden en (vooral de westelijke) uiterwaarden waren met name door de natte omstandigheden minder geschikt. De komgronden zijn traditioneel in gebruik bij de veehouderij. Mede om landschappelijke redenen is het zoveel mogelijk behouden van deze hoofdingeling nog steeds gewenst. Daarbij komt dat het totale areaal fruitteelt tamelijk stabiel blijft en er weinig verplaatsing van boomgaarden plaatsvindt. Dat wil niet zeggen dat er aan de randen van de huidige fruitzone geen ruimte zou mogen zijn voor nieuwe boomgaarden. Concreet leidt dit tot het volgende opzet:

- Binnen de hoofdbestemming “agrarisch met waarden” zijn nieuwe boomgaarden (en teeltondersteunende voorzieningen) bij recht toegestaan met inachtneming van de “spuitzone” (zie punt IV). Uitzondering op deze regeling zijn nieuwe boomgaarden in de gebieden die nader zijn aangeduid als “open landschap” en “uiterwaard”.
De specifieke regeling die in het verleden is getroffen voor een strook grond ten zuiden van de Blankertseweg (Meteren) blijft ten behoeve van de ontwikkeling van de woonwijk De Plantage bestaan. Het gaat om de gronden nader aangeduid als “boomgaarden uitgesloten”.
- Via afwijking kunnen in de als “uiterwaard” aangemerkte gronden nieuwe fruitboomgaarden (en teelt ondersteunende voorzieningen) worden toegestaan tot een oppervlakte van 5 ha per afwijking. Met deze regeling blijft sturing over het toelaten van nieuwe boomgaarden in de uiterwaarden mogelijk. De norm van 5 ha biedt de fruitteeler de mogelijkheid om een bedrijfstechnisch relevante oppervlakte in gebruik te nemen.
- In de hoofdbestemming “agrarisch” zijn nieuwe boomgaarden (en teelt ondersteunende voorzieningen) alleen via afwijking mogelijk (ook hier tot 5 ha per afwijking). Deze afwijking is niet van toepassing in de gebieden die nader zijn aangeduid als “open landschap”. Deze aanduiding is van toepassing op de door de provincie aangewezen “waardevolle open gebieden” (zie ook voetnoot bij onderdeel “vigerende regelgeving”).
- Voor de deelgebieden binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie gelden voor boomgaarden aanvullende spelregels.

IV. Afstand nieuwe fruitboomgaarden tot gevoelige bestemmingen

Door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de boomgaarden is het al vele jaren gebruikelijk dat bij de aanleg van nieuwe boomgaarden afstand wordt gehouden tot omliggende gevoelige bestemmingen. In eerste instantie ging het daarbij om woningen van derden. In het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is bepaald dat nieuwe boomgaarden op ten minste 50 meter van woningen moeten worden aangelegd.

Door latere jurisprudentie (uitspraken Raad van State) en nieuwe regelgeving over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (met name aanscherping Activiteitenbesluit dat moet leiden tot 75% driftreductie) is er aanleiding de regelgeving aan te passen. Advies is hiervoor gevraagd bij een ter zake kundig adviesbureau ². In het advies wordt nadrukkelijk rekening gehouden met mogelijke invloeden op de gezondheid van omwonenden. Mede in het belang van de meer kwetsbare bevolkingsgroepen (ouderen en jonge kinderen) wordt uit voorzorg uitgegaan van een robuuste veiligheidsmarge.

Dit leidt tot de volgende opzet voor nieuwe boomgaarden (bij recht of via afwijking):

- Een generieke afstand van 40 meter tot nader benoemde gevoelige bestemmingen (o.a. wonen, verblijfsrecreatie, bedrijf, sport en sommige maatschappelijke functies zoals een school en een zorginstelling).
- Met een afwijking kan de afstand worden verkleind naar 30 meter (windhaag bladverliezend) of 20 meter (dubbele windhaag bladverliezend of enkele windhaag bladhoudend). Daarbij zal geregeld

² Advies spuitzones Bestemmingsplan buitengebied Geldermalsen 2018, SPA-WNP ingenieurs, 27 september 2018.

dienen te worden dat de windhaag tijdig op noodzakelijke hoogte aanwezig is en vervolgens in stand wordt gehouden.

B Bouwvlak agrarische bedrijven

Ongeveer de helft van de ontvangen inspraakreacties is ingediend door of namens agrariërs. Van die reacties ging weer een groot deel onder meer over de toegekende agrarische bouwvlakken. Het gaat dan om de vorm en/of omvang van het op de verbeelding ingetekende bouwvlak.

Voordat het voorontwerpbestemmingsplan is opgesteld zijn eind 2015 conceptbouwvlakken naar de agrariërs gestuurd. De mogelijkheid werd daarbij geboden om (schriftelijk) te reageren. Onder meer zijn hiervoor begin 2016 enkele inlooptagen gehouden. De reden waarom de bouwvlakken vooraf zijn toegestuurd had deels te maken met het feit dat nu wordt overgeschakeld van verbale bouwvlakken (uit het bestemmingsplan “Buitengebied” van 2006) naar concrete bouwvlakken. Juist dan is het van belang de beschikbare oppervlakte zo praktisch mogelijk voor het bedrijf toe te kennen. Eenmaal vastgelegde grenzen zijn immers later wel bindend.

Hoewel na afloop van de consultatieronde diverse bouwvlakken zijn aangepast is er dus toch nog in behoorlijke mate gereageerd op de bouwvlakken. Verklaringen hiervoor zijn:

- Niet iedereen die nu heeft gereageerd op het voorontwerpplan heeft ook gereageerd op de eerder toegestuurde bouwvlakken.
- De wel aangepaste bouwvlakken werden voor de agrariërs pas zichtbaar na de terinzagelegging van het voorontwerpplan. Dus toen werd pas concreet duidelijk dat mogelijk niet alle gevraagde aanpassingen konden worden doorgevoerd, dan wel op een andere (niet bedoelde) wijze. Het laatste komt onder meer omdat sommige reacties op de conceptbouwvlakken niet altijd even concreet waren. Samen met het stedenbouwkundig bureau is dan telkens de “bedoeling” vertaald naar een concrete aanpassing.
- Nadat de conceptbouwvlakken waren toegestuurd is bij diverse agrarische bedrijven bebouwing toegevoegd. Soms ligt die bebouwing (net) niet in het toegekende bouwvlak.
- Doordat er ± 2 jaar zat tussen de consultatieronde van de bedrijven en de terinzagelegging van het voorontwerpplan, kunnen bij de agrariërs nieuwe inzichten ontstaan over bijvoorbeeld de gewenste locatie van nieuwbouwplannen bij het bedrijf.

De nu ontvangen reacties op de bouwvlakken heeft tot gevolg dat meerdere bouwvlakken zullen worden aangepast (zie hierna onderdeel C: inspraakreacties). In hoofdlijnen is daarbij telkens het volgende in acht genomen:

- Gebouwen en voorzieningen (met name mestsilo's) die (deels) buiten het bouwvlak liggen worden alsnog in het bouwvlak gelegd. Daarentegen hoeven niet alle voorzieningen in het geheel in het bouwvlak te liggen. Het gaat dan met name om de ruwvoeropslag (kuilvoerplaatsen).
- Voorgestelde vormaanpassingen van het bouwvlak die niet leiden tot een vergroting van het bouwvlak zijn, als er geen andere belangen worden geschaad, overgenomen.
- Als om een (extra) uitbreiding in een bepaalde richting wordt gevraagd is hieraan alleen medewerking verleend als ter compensatie een ander deel van het bouwvlak kan worden ingeleverd en tegelijkertijd geen andere belangen worden geschaad.
- Algehele verzoeken tot een aanzienlijke verruiming van het bouwvlak, om daarmee mogelijke toekomstige bouwplannen mogelijk te maken, zijn niet overgenomen. Verwezen wordt daarbij naar de binnenplanse mogelijkheden (wijzigingsbevoegdheid voor toekennen groter bouwvlak). Op het moment dat sprake is van een concreet plan kan daarmee maatwerk worden geleverd, waarbij ook de omgevingsbelangen zorgvuldig worden meegenomen. Aanvullend speelt daarbij voor de niet-grondgebonden veehouderij mee dat zolang er geen beleidsregels zijn zoals bedoeld in de Omgevingsverordening Gelderland (zgn. Plussenbeleid) er sowieso geen uitbreiding kan worden toegestaan (zie ook paragraaf 2.1 onder a.)

C Inspraakreacties

3.1.1 LTO-Noord, Postbus 240, 8000 AE Zwolle, corsanr. 18.005703

Samenvatting reactie

Voor verschillende onderdelen van de planregels wordt een aanpassing voorgesteld

- a. Bij het begrip (niet-)grondgebonden veehouderij moet het gaan om de ruwvoerbehoefte in plaats van benodigde diervoeding.
- b. De begrippen (tijdelijke) teelt ondersteunende voorzieningen werken verwarrend. Ten onrechte zijn geen mogelijkheden opgenomen voor permanente teelt ondersteunende voorzieningen zoals bijvoorbeeld tafels of stellingen voor de aardbeienteelt.
- c. In artikel 1.58 wordt niet duidelijk gemaakt dat de palen of andere voorzieningen wel het hele jaar mogen blijven staan.
- d. In artikel 3.1 onder 4 wordt niet gesproken over houtig kleinfruit (zoals bramen en bessen).
- e. De maatvoering van 200 m² in artikel 3.1 onder f. wordt onnodig beperkend gevonden (evenals de periode). Onduidelijk is of ook de kantine/keuken e.d. onder de voorzieningen begrepen worden.
- f. Verzocht wordt de oppervlakte voor verkoop streekproducten te verruimen naar 75 m².
- g. De strekking van artikel 3.2.1 onder c. is niet helder. Verondersteld wordt dat het om permanente teelt ondersteunende voorzieningen gaat. Zowel tijdelijke als permanente teelt ondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak moeten mogelijk zijn.
- h. Bij de fruitteelt moet de bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen naar 12 meter worden gebracht. Dit in verband met gebruik van kuub kisten.
- i. De in artikel 3.2.4 genoemde hoogtemaat van 3 meter is voor teelt ondersteunende voorzieningen onnodig beperkend.
- j. De in artikel 3.4.2 genoemde oppervlakte van 1 ha wordt te klein gevonden. In de regel gaat het om een veel groter teeltoppervlakte.
- k. De mogelijkheid van het gebruik van mestvergisters moet zodanig worden verruimd dat tot maximaal 75% mest van derde bedrijven moet kunnen worden gebruikt. Ook moet opgewekte energie aan het net geleverd kunnen worden. Verder wordt afgevraagd waarom mestvergisters niet in de bestemming "agrarisch met waarden-landschapswaarden" zijn toegestaan.
- l. Het gebruik van teelt ondersteunende voorzieningen zou niet als een strijdig gebruik moeten worden aangemerkt (artikel 3.5.1 onder f).
- m. De voorzieningen voor bed and breakfast moeten ook in (bedrijfs)gebouwen mogelijk zijn.
- n. Boomgaarden zouden onder voorwaarden ook in het gebied met de aanduiding "open landschap" mogelijk moeten zijn.
- o. De afstand tussen boomgaarden en woningen zou door gebruik van drift beperkende voorzieningen van 50 meter naar 35 meter teruggebracht kunnen worden.
- p. Mobiele units voor de huisvesting van seizoenarbeiders zijn om tijdelijke arbeidspieken op te vangen en geen vervanging voor permanente huisvesting (artikel 3.6.4 onder d).
- q. Het aanleggen van drainages en kavelpaden zouden zonder omgevingsvergunning mogelijk moeten zijn. Het betreffen normale agrarische activiteiten.
- r. Verzocht wordt geen bovengrens qua oppervlakte aan te houden als het gaat om de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak voor met name de grondgebonden bedrijven.
- s. Verzocht wordt voor de niet-grondgebonden bedrijven het Plussenbeleid zoals door de provincie is vastgesteld op te nemen.
- t. Teelt ondersteunende voorzieningen zouden ook in als "uiterwaard" aangeduide gebieden mogelijk moeten zijn.
- u. De vereiste van een verplaatsingsonderzoek bij uitbreiding glastuinbouwbedrijven is volgens het provinciaal beleid alleen nodig bij uitbreiding boven de 20%. Verzocht wordt hier op aan te sluiten.

Reactie Gemeente

Voor de punten onder b, c, d, g, i, j, l, n, q, en t wordt verwezen naar het gestelde onder A (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen). Mede naar aanleiding van ontvangen reacties wordt de regelgeving voor de boomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen aangepast.

- a. Voor de definitie (niet-)grondgebonden veehouderij is aansluiting gezocht bij hetgeen in de Omgevingsverordening Gelderland is vastgelegd. Daarin wordt niet gesproken over ruwvoer maar over “voer voor landbouwhuisdieren”. Om eenduidigheid te krijgen met de provinciale verordening zal in het bestemmingsplan ook worden gesproken over “voer voor landbouwhuisdieren”.
- e. Aanvullend op het basisrecht van 200 m² voor voorzieningen (overnachtingsmogelijkheden en verblijfsruimten) voor de huisvesting van tijdelijke arbeidskrachten kan via toepassing van een afwijkingsbevoegdheid maatwerk geregeld worden voor meer ruimtes indien de noodzaak hiervoor kan worden aangetoond. Er is daarom geen reden de genoemde 200 m² op te hogen. Ruimtes die in algemene zin ten dienste staan voor die huisvesting zoals bijv. sanitair en de keuken moeten worden toegerekend aan die 200 m².
- f. Als basisrecht (zonder toepassing van een afwijking) kan bij elk agrarisch bedrijf een ruimte van maximaal 50 m² worden gebruikt voor verkoop streekproducten. Dit basisrecht is in algemene zin ruim voldoende. Mocht in een specifieke situatie toch meer ruimte nodig zijn dan kan met toepassing van de regelgeving voor nevenactiviteiten bij het agrarische bedrijf toepassing worden aan de afwijkingsbevoegdheid. De noodzaak van de gevraagde verruiming naar 75 m² wordt ook niet onderbouwd.
- h. De maximale bouwhoogte voor (agrarische) bedrijfsgebouwen ligt standaard op 10 meter (met aanvullend nog een optie van 10% overschrijding). Mede ter bescherming van de landschappelijke waarden wordt een verdere verhoging van de bouwhoogte niet wenselijk geacht. Ook recent gebouwde moderne fruitloosden konden worden gerealiseerd binnen die maatvoering. Door de beperkte hellingshoek die minimaal wordt voorgeschreven voor het dak (10°) kan een efficiënt te gebruiken bedrijfsgebouw worden neergezet.
- k. De door LTO-Noord gevraagde verruiming van de aanleg van mestvergisters bij agrarische bedrijven kan er toe leiden dat de overlast voor de omgeving toeneemt. Beoogd zijn nu kleinschalige voorzieningen voor benutting van de door het eigen bedrijf voortgebrachte mest. Verwerking van mest van andere bedrijven leidt tot onder meer tot extra verkeersbewegingen (mesttransporten). Voor dergelijke initiatieven wordt daarom een buitenplanse procedure met een eigen ruimtelijke/milieu-hygiënische onderbouwing meer geschikt geacht. Omdat de mestvergisters op het agrarische bouwvlak moeten komen (bij de overige bedrijfsbebouwing) is er geen reden om dergelijke voorzieningen niet binnen de bestemming “agrarisch met waarden” mogelijk te maken. De planregels zullen op dit punt worden aangepast.
- m. Voorzieningen voor “bed and breakfast” bij een agrarisch bedrijf zouden ook in de bijgebouwen bij de woning of in de bedrijfsgebouwen kunnen worden gerealiseerd. De redactie van de planregels (artikel 3.5.3 en 4.5.3) worden zodanig aangepast.
- p. In artikel 3.6.4 en 4.6.4 (huisvesting seizoenarbeiders) worden in aanvulling op het basisrecht enkele aanvullende mogelijkheden (via een afwijking) geboden (zie ook punt e.). De plaatsing van tijdelijke voorzieningen is een aanvulling op de realisatie van permanente voorzieningen. De voorkeur gaat uit naar degelijke permanente voorzieningen. Maar als dat niet mogelijk is (bijv. in verband met korte behoefte tijdens plukseizoen) kunnen dus ook units worden geplaatst.
- q. De aanleg van kavelpaden of nieuwe drainages (anders dan ter vervanging van bestaande drainages) kunnen de belangen van andere gebruiksfuncties beïnvloeden. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan omwonenden (i.v.m. gebruik kavelpaden) of natte natuurgebieden (i.v.m. aanleg drainages). Om die reden zijn bedoelde werkzaamheden vergunningsplichtig.
- r. Het bestemmingsplan kent een mogelijkheid om het toegekende agrarische bouwvlak te vergroten. Deze wijzigingsbevoegdheid is aan voorwaarden verbonden. Een voorwaarde is dat de maximale oppervlakte is begrensd. Voor hele grote uitbreidingen wordt een zelfstandige planologische procedure met een eigen ruimtelijke en milieu-hygiënische onderbouwing meer passend geacht. Het verzoek van LTO-Noord om geen bovengrens aan te houden wordt daarom niet overgenomen. Dit zou ook ten koste gaan van juridische rechtszekerheid voor omwonenden. In het voorontwerp was nog sprake van een maximale oppervlakte van 1,5 ha. Wel is besloten om dit te verruimen naar 2 ha waardoor er onder meer afstemming is met de regelgeving in de gemeenten Lingewaai en Neerijnen die samen met Geldermalsen per 1 januari 2019 de gemeente West Betuwe zullen vormen.
- s. Zie reactie gemeente bij 2.1 onder a.

- u. Artikel 4.8.2 (vergroten bouwvlak met aanduiding “glastuinbouw” zal in overeenstemming worden gebracht met de strekking van artikel 2.4.7 (overig glastuinbouw) van de Omgevingsverordening Gelderland.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De algemene regelgeving voor fruitboomgaarden, teelt ondersteunende voorzieningen en spuitzones wordt aangepast.
- Bij de definitie voor (niet-)grondgebonden veehouderij wordt aansluiting gezocht bij de Omgevingsverordening Gelderland.
- Bed and breakfast bij agrarische bedrijven mag ook in de bij- en bedrijfsgebouwen.
- De wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van agrarische bouwpercelen wordt verruimd van 1,5 ha naar 2,0 ha.
- De regelgeving voor de glastuinbouwbedrijven wordt afgestemd op de Omgevingsverordening Gelderland.

3.1.2 't Oosteneind 13 Deil, corsanr. 18.004293

Samenvatting reactie

- a. De dubbelbestemming “archeologie 2” valt deels over het bedrijfserf. De verstoringsdiepte van 30 cm is te beperkend, bovendien liggen door grondophogingen de archeologische waarden hier dieper.
- b. Verzocht wordt voor de aanleg of vervanging van drainages een uitzondering op te nemen wat betreft de archeologische bescherming.
- c. Verzocht wordt de sleufsilo's in het agrarisch bouwvlak op te nemen.

Reactie Gemeente

- a. Bescherming van archeologische waarden beperkt zich niet tot de gronden buiten de bouwvlakken. Juist binnen de bouwvlakken bestaat er meer kans op (bouw)activiteiten die leiden tot versterking van de diepere bodemlagen. In het archeologische beleid van de gemeente Geldermalsen is bepaald dat vanaf ongeveer 30 cm. onder het maaiveld archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Daarom is die maat opgenomen in de planregels. Dit is ook al het geval in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. Bij concrete activiteiten zal via (bureau)onderzoek aangetoond moeten worden of er geen archeologische waarden worden aangetast. In dat kader kan de mogelijke aanwezigheid van opgehoogde grond in beeld worden gebracht.
- b. Als voor de aanleg van nieuwe drainages de bodem met meer dan de vastgelegde oppervlakte wordt verstoord kunnen archeologische waarden in het geding zijn. Om die reden is dan nader onderzoek nodig. De aanleiding voor de versterking (of het nu de aanleg van drainages is of de bouw van bijvoorbeeld een schuur) is niet bepalend.
- c. Sleufsilo's (tot maximaal 2.000 m²) hoeven niet in het agrarische bouwvlak te liggen. Hierdoor kan het wel toegekende bouwvlak voor andere activiteiten worden gebruikt.

3.1.3 Brugsteeg 1 Tricht, corsanr. 18.004294

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt een extra bepaling aan artikel 32.4 (nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderij) toe te voegen. Hierdoor kan wanneer het provinciale verbod op de uitbreiding van de geitenhouderij komt te vervallen ook het bestemmingsplan worden aangepast.
- b. Gewezen wordt op een foute doorverwijzing in artikel 32.4 (ten onrechte wordt een koppeling gemaakt met de bestemming “verkeer-railverkeer”).

Reactie Gemeente

- a. In de omgevingsverordening Gelderland is in artikel 2.5.5.1 (tijdelijk verbod op nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderij) bepaald dat het aantal te houden geiten voorlopig niet mag toenemen. De verordening heeft een rechtstreeks bindende werking waardoor bestaande uitbreidingsruimtes in bestemmingsplannen niet kunnen worden benut. Bepaald is ook dat gemeenten voor uiterlijk 1 januari 2021 hun bestemmingsplannen in overeenstemming hebben moeten gebracht met dit uitbreidingsverbod. Gedeputeerde Staten hebben verder aangegeven dat zij het (tijdelijke) uitbreidingsverbod zo spoedig mogelijk (voor 2021) zullen heroverwegen. Daarbij zijn de uitkomsten van lopende onderzoeken naar de mogelijke invloed van geitenhouderijen op de gezondheid van omwonenden van belang.

Mede naar aanleiding van ingebrachte reacties is besloten om in afwachting van de provinciale heroverweging voorlopig niet zelf in het bestemmingsplan een verbod op uitbreiding van de geitensector op te nemen. De gehele artikel 32.4 komt daarmee te vervallen. Dit voorkomt dat mocht het verbod door Provinciale Staten worden ingetrokken het bestemmingsplan weer gewijzigd moet worden. Mocht de provinciale heroverweging tot gevolg hebben dat het nu ingestelde uitbreidingsverbod wel wordt verlengd, dan kan alsnog het bestemmingsplan voor 1 januari 2021 worden aangepast. Dit kan dan meteen voor het grondgebied van de gehele gemeente West Betuwe worden gedaan. Tot die tijd blijft de rechtstreeks bindende werking van de omgevingsverordening Gelderland gewoon van kracht en kan de geitensector niet uitbreiden.

- b. Er was inderdaad sprake van een verkeerde doorverwijzing. Nu het gehele artikel 32.4 komt te vervallen is de doorverwijzing niet meer relevant.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Artikel 32.4 komt in het geheel te vervallen.

3.1.4 Brugsteeg 3 Tricht, corsanr. 18.004295

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt een extra bepaling aan artikel 32.4 (nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderij) toe te voegen. Hierdoor kan wanneer het provinciale verbod op de uitbreiding van de geitenhouderij komt te vervallen ook het bestemmingsplan worden aangepast.
- b. Gewezen wordt op een foute doorverwijzing in artikel 32.4 (ten onrechte wordt een koppeling gemaakt met de bestemming "verkeer-railverkeer").

Reactie Gemeente

Zie reactie gemeente bij inspraakreactie 3.1.3.

3.1.5 Tiendweg 13 en Kleine Steeg 10 Rhenoy, corsanr. 18.004297

Samenvatting reactie

- a. Voor de locatie Tiendweg 13 wordt verzocht het agrarisch bouwvlak zo aan te passen dat een vergund gebouw in het vlak komt te liggen. Tevens zou het bouwvlak aan de noordzijde uitgebreid moeten worden voor geplande mestopslagplaats voor vaste mest en voor ruwvoeropslag.
- b. Voor de locatie Tiendweg 13 wordt gevraagd de mogelijkheid van een 2^e bedrijfswoning op te nemen zoals ook is vastgelegd in het bestemmingsplan "Tiendweg 13 Rhenoy".
- c. Voor de locatie Kleine Steeg 10 wordt verzocht het bouwvlak aan de noord-oostzijde zo aan te passen dat een vergunde nieuwe geitenstal in het bouwvlak komt te staan. Tevens zou het bouwvlak aan de noord-westzijde uitgebreid moeten worden voor verdere bedrijfsontwikkeling. Genoemd worden een mestopslagplaats voor vaste mest, ruwvoeropslag en een loods voor werktuigen.
- d. Op de locatie Kleine Steeg 10 is een kaasmakerij aanwezig. Verzocht wordt er op toe te zien dat deze activiteit mogelijk blijft.

- e. Voor de locaties Tiendweg 13 en Kleine Steeg 10 wordt verzocht de bedrijven aan te merken als “niet-grondgebonden veehouderij”. De bedrijven beschikken niet over voldoende grond om de 50% benodigde diervoeding zelf te produceren.
- f. Verzocht wordt in artikel 3.5.2 “strijdig gebruik stikstof” te spreken van stikstofdepositie in plaats van stikstofemissie. Dit om aansluiting te zoeken bij de terminologie in de Wet natuurbescherming.
- g. Verzocht wordt een extra bepaling aan artikel 32.4 (nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderij) toe te voegen. Hierdoor kan wanneer het provinciale verbod op de uitbreiding van de geitenhouderij komt te vervallen ook het bestemmingsplan worden aangepast.

Reactie Gemeente

- a. Voor de locatie Tiendweg 13 is op 26 november 2013 een apart bestemmingsplan vastgesteld. Daarin is een bouwvlak toegekend van ± 2 ha groot. Dit bouwvlak is nu weer overgenomen. Bij de nieuwbouw is een klein deel van een bedrijfsgebouw buiten het toegekende bouwvlak gekomen. Omdat het agrarisch bouwvlak onder meer de vergunde en gerealiseerde gebouwen op de bedrijfslocatie dient te bevatten zal het agrarisch bouwvlak worden aangepast. Het verzoek voor een verdere uitbreiding van het bouwvlak naar het noorden voor mogelijke toekomstige plannen wordt niet gehonoreerd. Dit heeft in dit geval in eerste instantie te maken met het feit dat hier sprake is van een “niet grondgebonden veehouderij” (zie ook punt e., en aanvullend de gemeentelijke reactie bij 2.1 onder a). Verder was aan de noordzijde van de gerealiseerde bebouwing in het landschapsplan van het bestemmingsplan “Tiendweg 13 Rhenoy” een groenzone geprojecteerd. Voor realisatie van ruwvoeropslag wordt verwezen naar het bepaalde in artikel 3.5.1 onder a (strijdig gebruik).
- b. Net als in het bestemmingsplan “Tiendweg 13 Rhenoy” kent dit bestemmingsplan een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid voor het onder voorwaarden toelaten van een extra bedrijfswoning (zie ook artikel 3.6.1: bouwen van een extra bedrijfswoning).
- c. Het agrarisch bouwvlak wordt zo aangepast dat de inmiddels gerealiseerde nieuwe geitenstal in het geheel in het bouwvlak komt te staan. Een verdere uitbreiding van het bouwvlak voor toekomstige uitbreidingsplannen is in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland op het onderdeel “niet grondgebonden veehouderij” (zie ook de gemeentelijke reactie bij 2.1 onder a.).
- d. Voor nevenactiviteiten bij het agrarische bedrijf kent het bestemmingsplan een specifieke regeling (zie ook artikel 3.6.2: nevenactiviteiten). Op basis van deze regeling kan zo nodig een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Voor de planstukken heeft dit verder geen gevolgen.
- e. In het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 hadden beide geitenhouderijen (melkproductie) een regulier agrarisch bouwperceel (geen nadere aanduiding “intensieve veehouderij”). Binnen de toenmalige definitie van een intensieve veehouderij vielen namelijk niet die bedrijven gericht waren op het houden van dieren voor de melkproductie. In verband met de huidige Omgevingsverordening Gelderland moet algemeen bekeken worden of er sprake is van een wel of niet grondgebonden veehouderij. In de huidige benadering kunnen dus ook geitenhouderijen aangemerkt worden als niet grondgebonden. Gelet op de hoeveelheid te houden dieren op beide locaties, en de mededeling namens de bedrijfsvoerders dat de bedrijven niet beschikken over voldoende grond om de 50% benodigde diervoeding zelf te produceren, is er reden om beide agrarische bouwvlakken te voorzien van de aanduiding “niet grondgebonden veehouderij”. Van nieuwvestiging zoals bedoeld in de Omgevingsverordening Gelderland is geen sprake omdat de bedrijven feitelijk als zodanig al vele jaren aanwezig zijn.
- f. In artikel 3.5.2. onder a. staat het woord emissie. Dit ziet op een bevrozing van de bestaande situatie van het bedrijf zelf. De emissie staat in de vergunning of melding en hoeft dan dus niet berekend te worden (m.a.w. geen extra administratieve lastendruk). Als daarvoor in de plaats de term depositie wordt gebruikt, dan dienen voor ieder bedrijf aerius-berekeningen gemaakt te worden voor de bestaande situatie. Dat is niet uitvoerbaar. In het Milieueffectrapport gebeurt wel, maar dat is een model-situatie en niet 1 op 1 bruikbaar voor toetsing van 3.5.2. onder a. In artikel 3.5.2 onder b. wordt een ontsnappingsclausule voor de bevrozing geboden. Daarin wordt wel gesproken over stikstofdepositie. Deze formulering sluit aan op de Wet natuurbescherming. Op basis hiervan is aanpassing van de regeling niet nodig.

Ook uitspraken van de Raad van State laten zien dat regelingen die zijn gebaseerd op depositie niet worden geaccepteerd³. De gemeente Oosterhout had het geprobeerd met 'stikstof neutraal', wat indirect ook een depositieregeling is. De regeling kan leiden tot een hogere emissie en daarmee depositie en dus vond de Raad van State dat het niet door de beugel kan. Essentie is telkens dat in geval van een depositieregeling alle mogelijke vormen van maatregelen, saldering e.d. moeten zijn onderzocht. Dat is bij een integraal bestemmingsplan buitengebied ondoenlijk.

g. Zie reactie gemeente bij 3.1.3 onder punt a.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De agrarische bouwvlakken Tiendweg 13 en Kleine Steeg 10 worden aangepast waardoor recent gerealiseerde nieuwbouw in het bouwvlak komt te liggen.
- De agrarische bouwvlakken Tiendweg 13 en Kleine Steeg 10 worden voorzien van de nadere aanduiding "niet grondgebonden veehouderij".

3.1.6 Acquoysemeer 30 Acquoy, corsanr. 18.004373

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de vorm van het bouwperceel iets aan te passen. Aan de voorzijde komt hierdoor iets meer ruimte. Hiervoor in de plaats kan het bouwperceel aan de achterzijde worden ingekort.

Reactie gemeente

Het verzoek wordt overgenomen. Het leidt niet tot een (wezenlijke) uitbreiding van het bouwperceel.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Acquoysemeer 30 Acquoy wordt aangepast.

3.1.7 Burensedijk 19a Buurmalsen, corsanr. 18.004727

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt teeltondersteunende voorzieningen (o.a. hagelnetten) ook in de uiterwaarden mogelijk te maken.
- b. Verzocht wordt de periode voor plaatsing mobiele woonunits voor tijdelijke huisvesting te verlengen tot 1 november omdat de plukperiode tot in oktober doorloopt.
- c. Verzocht wordt de minimum afstand tussen nieuwe boomgaarden en woningen te verkleinen. Door nieuwe spuittechnieken is de voorgeschreven afstand van 50 meter achterhaald.

Reactie gemeente

- a. Zie par. 3.1 onder A (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen).
- b. Omdat de mobiele woonunits vooral worden ingezet om piekperiodes (vooral de pluktijd) in de huisvesting op te vangen is het logisch aan te sluiten op de gangbare plukperiode. Naar gelang de weersomstandigheden en de fruitsoort kan de plukperiode tot diep in oktober doorlopen. De periode voor de mobiele woonunits wordt daarom verlengd van 1 oktober naar 1 november.
- c. Zie par. 3.1 onder A (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen).

Aanpassingen bestemmingsplan

- De in de artikelen 3.6.4 en 4.6.4 (lid d) genoemde periode wordt gewijzigd in 1 april tot en met 31 oktober.

³ Zie uitspraak Raad van State 7 oktober 2015 (201404380 en 201408209) inzake een bestemmingsplan van de gemeente Oosterhout.
Zie ook duiding in artikel: <http://www.francadamen.com/natuurbescherming/stikstofneutrale-planregels-volstaan-niet/>

3.1.8 Middelweg 49 Tricht, corsanr. 18.004818

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat de al 45 jaar bestaande kweekkassen niet als glastuinbouw zijn aangegeven. Dit wordt van belang geacht om gebruik te kunnen maken van de regeling "ruimte voor ruimte" (woningbouw).

Reactie gemeente

Op de locatie was voorheen sprake van een bloemenkwekerij. In het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 is het perceel aangeduid als "agrarisch bedrijf > 40 NGE" (géén aanduiding glastuinbouw). Op het perceel staat naast de voormalige bedrijfswoning een kassencomplex uit de jaren 70. Het kassencomplex heeft een beperkte omvang van ± 1.380 m² en bestaat uit een verkoopkas en een kweekkas.

Van een werkzaam agrarisch bedrijf is al enige jaren geen sprake meer. Een woonbestemming ligt daarom voor de hand. Ook binnen de bestemming "Wonen" kan overigens gebruik worden gemaakt van de regelingen voor voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (vab-beleid).

3.1.9 Rijksstraatweg 60 Buurmalsen, corsanr. 18.004822

Samenvatting reactie

- a. De aanleg van nieuwe boomgaarden wordt aanzienlijk beperkt. Verzocht wordt de fruitteelt zo min mogelijk te beperken.
- b. De 50 meter spuitzone is inmiddels achterhaald. Dit door verbeteringen in de technieken.
- c. Onduidelijk is of teeltondersteunende voorzieningen, waaronder de palen, blijven toegestaan.
- d. Het gebruik van hagelnetten is als gevolg van klimaatontwikkeling noodzakelijk. Verzocht wordt dit toe te staan.

Reactie gemeente

a/d Zie par. 3.1 onder A (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen).

3.1.10 Lageveldweg 3 Rumpt, corsanr. 18.004853

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het bouwperceel aan de westzijde met 20 meter uit te breiden omdat uitbreiding naar achteren te lange looplijnen oplevert. Ook wordt verzocht rekening te houden met beperkte aanbouw (bijv. serre) van 4 tot 5 meter bij de bedrijfswoning.

Reactie gemeente

Het verzoek wordt deels overgenomen. De vorm van het bouwvlak kan worden aangepast zonder dat dit leidt tot een (wezenlijke) uitbreiding van de totale oppervlakte van het bouwvlak. Voor de aanbouw van de woning is geen aanpassing nodig omdat in de bouwregels is bepaald dat voor de bedrijfswoning het bouwvlak met maximaal 5 meter mag worden overschreden (mits overschrijding niet richting de weg gaat).

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Lageveldweg 3 wordt aangepast.

3.1.11 Dr. A. Kuyperweg 75 Beesd, corsanr. 18.004856

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de bestaande agrarische bestemming te handhaven. De schuur wordt nog steeds (door een derde partij) voor de fruitteelt gebruikt.

Reactie gemeente

Omdat nog steeds sprake is van een agrarisch gebruik (fruitteelt) van de schuren zal er een agrarisch bouwvlak op maat worden opgenomen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Voor de locatie Dr. A. Kuypersweg 75 wordt een agrarisch bouwvlak op maat opgenomen.

3.1.12 Langendijk 50 Acquoy, corsanr. 18.004859**Samenvatting reactie**

Verzocht wordt om de vorm van het bouwvlak conform een bijgevoegd voorstel aan te passen. Hierdoor is een uitbreiding van de woning mogelijk en blijft het bouwvlak op eigen grond.

Reactie gemeente

Het voorstel wordt overgenomen. Het leidt niet tot een vergroting van de oppervlakte van het bouwvlak.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Langendijk 50 wordt aangepast.

3.1.13 Lageveldweg 6 Rumpt, corsanr. 18.004879**Samenvatting reactie**

Opgemerkt wordt dat een mestloze voor een gedeelte buiten het agrarische bouwvlak ligt.

Reactie gemeente

Het bouwvlak zal worden aangepast zodat de mestloze in het bouwvlak komt te staan.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Lageveldweg 6 wordt aangepast.

3.1.14 Hooiweg 11 Deil, corsanr. 18.004887**Samenvatting reactie**

Verzocht wordt het bestaande gebruik van de (voormalige) fruitloze in de vorm van opslag en koeling van fruit (van derden) positief in te passen. Dit door net als voorheen het perceel een agrarisch bouwvlak toe te kennen of onder de bestemming "Wonen" de opslag toe te staan. Te kennen wordt gegeven het voornemen te hebben de agrarische bedrijfsvoering van de vader binnen de planperiode over te nemen.

Reactie gemeente

Het perceel Hooiweg 11 in Deil heeft in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 de bestemming "Landelijk Gebied I" met de nadere aanduiding "woning" gekregen. De agrarische bedrijfsvoering was toen al tot een minimum beperkt. De huidige bewoners van de woning hebben zelf geen agrarisch bedrijf. Het toekennen van een nieuw agrarisch bouwvlak ligt daarom niet in de rede. Voor nieuwe agrarische bouwvlakken moet in ieder geval sprake zijn van een duurzaam volwaardig bedrijf. Een deel van de voormalige fruitloze bij de woning wordt door de vader van de bewoner nog wel gebruikt voor de opslag van materieel en oogst van een aangrenzende boomgaard van ± 1,5 ha. Dit ondergeschikt gebruik kan worden voortgezet. Zo nodig kan op enig moment beroep worden gedaan op de mogelijkheden van het functieveranderingsbeleid van voormalige agrarische bedrijven.

3.1.15 Ganzepanweg 2 Tricht, corsanr. 18.005189

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het bouwvlak conform een bijgevoegd voorstel aan te passen om de bouw en van een 2^e bedrijfswoning mogelijk te maken en aanwezige voeropslagen binnen het bouwvlak te plaatsen.

Reactie gemeente

Het voorstel wordt deels overgenomen voor zover het betreft het creëren van ruimte binnen het bouwvlak voor een 2^e bedrijfswoning. Voor de nog niet gebouwde 2^e bedrijfswoning is een positief advies van de SAAB ontvangen. De aanwezige voeropslag hoeft gelet op de regels niet geheel binnen het bouwvlak te liggen (zie artikel 3.5.1: strijdig gebruik onder a.). De aanpassing leidt tot een zeer beperkte uitbreiding van de oppervlakte van het bouwvlak.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Ganzepanweg 2 wordt aangepast.

3.1.16 Broeksteeg 10 Tricht, corsanr. 18.005190

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt aan het perceel een agrarisch bouwvlak toe te kennen (in plaats van bestemming "Wonen"). Er wordt nog steeds ter plaatse een rundveehouderijbedrijf geëxploiteerd (met minimale veebezetting).
- b. Verder moet in het bouwvlak de opslag van vaste mest en de aanwezige ruwvoerplaatsen in het bouwvlak komen te liggen.
- c. Verzocht wordt om de begripsbepaling voor (niet-)grondgebonden bedrijf aan te passen zodat het aantal te houden stuks vee niet afhankelijk wordt gemaakt van de hoeveelheid grond en de locatie van de grond.
- d. Verder wordt verzocht in artikel 3.5.2 (strijdig gebruik stikstof) de term stikstofemissie te vervangen door stikstofdepositie. Dit om dubbele wetgeving (i.v.m. Wet natuurbescherming) te voorkomen.

Reactie gemeente

- a. Al in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 heeft deze locatie al de aanduiding "woning" gekregen. Op de locatie is geen sprake meer van een werkzaam agrarisch bedrijf. Hobbymatig worden er nog enkele paarden gehouden. De bestemming "Wonen" is daarom terecht toegekend.
- b. De kuilvoerplaatsen hoeven niet binnen het bestemmingsvlak "Wonen" te liggen.
- c. Zie reactie gemeente bij 3.1.1 onder a.
- d. Zie reactie gemeente bij 3.1.5 onder f.

3.1.17 Spinweg 1 Gellicum, corsanr. 18.005218

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt om de vorm van het bouwvlak aan te passen (een voorstel hiervoor is bijgevoegd) waardoor er een logische plek ontstaat voor een nieuw te bouwen stal en een vervangende bedrijfswoning. Het voorgestelde bouwvlak loopt te ver naar het westen door en heeft een vreemde knik.
- b. Aanvullend wordt verzocht de al jaren aanwezige nevenactiviteit "agrarisch loonwerkbedrijf" in te passen.

Reactie gemeente

- a. Het bouwvlak kan worden aangepast zonder dat de oppervlakte toeneemt. Er zijn geen planologische beletselen tegen deze aanpassing.

- b. Primair is hier sprake van een grondgebonden melkveehouderij. Net als in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is nu een agrarisch bouwvlak toegekend. In aanvulling hierop kan de ondernemer gebruik maken van de mogelijkheden om een deel van de gebouwen in te zetten voor nevenactiviteiten (zie artikel 3.6.2 in combinatie met bijlage 4). Een agrarisch loonwerkbedrijf is één van de genoemde mogelijke nevenactiviteiten. Hiervoor kan binnen de van toepassing zijnde spelregels (een omgevingsvergunning bij de Omgevingsdienst Rivierenland worden aangevraagd. Dit vraagt niet om een aanpassing van de planstukken van dit bestemmingsplan.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Spinweg 1 wordt aangepast.

3.1.18 Busterweg 40 Beesd, corsanr. 18.005219

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het bouwvlak rond de bedrijfswoning aan te passen zodat de gehele woning in het bouwvlak valt.
- b. Verzocht wordt om de begripsbepaling voor (niet-)grondgebonden bedrijf aan te passen zodat het aantal te houden stuks vee niet afhankelijk wordt gemaakt van de hoeveelheid grond en de locatie van de grond.
- c. Verder wordt verzocht in artikel 3.5.2 (strijdig gebruik stikstof) de term stikstofemissie te vervangen door stikstofdepositie. Dit om dubbele wetgeving (i.v.m. Wet natuurbescherming) te voorkomen.

Reactie gemeente

- a. Het bouwvlak zal zo worden aangepast dat de gehele bestaande woning erin komt te liggen.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.1 onder a.
- c. Zie reactie gemeente bij 3.1.5 onder f.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Busterweg 40 wordt aangepast.

3.1.19 Lageveldweg 2 Rumpt, corsanr. 18.005220

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de vorm van het agrarisch bouwvlak aan te passen conform een bijgevoegd voorstel. In plaats van een uitbreidingsruimte aan de oostzijde wordt meer ruimte aan de noordzijde gevraagd. De oppervlakte van het bouwvlak blijft daarbij gelijk.
- b. Verzocht wordt duidelijkheid te geven over de maatvoering van schuilstallen omdat gesproken wordt van een inhoud van 100 m². Verondersteld wordt dat bedoeld is een oppervlaktemaat van 100 m².
- c. Verzocht wordt de archeologische dubbelbestemming ter plaatse van de vergunde rundveestall te verwijderen. De vergunning is verleend voor de bouw van een stal met putten van ruim 2 meter onder peil.

Reactie gemeente

- a. Het bouwvlak wordt aangepast. Het leidt niet tot een vergroting van het bouwvlak
- b. In artikel 3.4.1 en 4.4.1 (schuilstallen) zit een fout. Gesproken had moeten worden van een inhoud van 100 m³. De planregels zullen worden aangepast.
- c. De archeologische dubbelbestemmingen hebben een algemene informatieve strekking. Ook na verlening van een omgevingsvergunning blijft de archeologische aanduiding relevant voor eventuele toekomstige nieuwe bouwplannen. De planregels zorgen er verder voor dat wanneer gebouwd wordt binnen de contour (fundering met 2,5 meter omgeving) van eerder vergunde bouwwerken er geen nader archeologisch onderzoek nodig is. Alleen wanneer weer dieper wordt gegraven dan voor de eerder vergunde bouwwerken zal wel nader onderzoek nodig zijn.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Lageveldweg 2 wordt aangepast.
- In artikel 3.4.1 en 4.4.1 komt een inhoud van 100 m³ te staan.

3.1.20 Hooiweg 6a Deil, corsanr. 18.005242

Samenvatting reactie

- a. Bij het agrarische bedrijf staan drie bedrijfswoningen en niet twee zoals op de verbeelding staat.
- b. Er is sprake van een gemengd bedrijf van rundvee en paarden. De paardenhouderij wordt niet vermeld terwijl er wel de voorzieningen (paddocks, paardenbak e.d.) voor zijn.
- c. Verzocht wordt de vorm van het bouwvlak volgens een bijgevoegd voorstel aan te passen.
- d. Verzocht wordt de aanduiding “kleinschalig kamperen” te verruimen zodat er voldoende ruimte is om de toegestane 25 plaatsen te realiseren.

Reactie gemeente

- a. De aanduiding “maximum aantal bedrijfswoningen” op verbeelding zal worden aangepast zodat het overeenkomt met de feitelijke aanwezigheid van drie bedrijfswoningen. Ook in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is sprake van een drietal bedrijfswoningen.
- b. Het houden (fokken) van paarden (en de daarbij horende voorzieningen) valt ook binnen de reikwijdte van de definitie van een agrarisch bedrijf. Voor meer recreatieve vormen van het houden van paarden kan zo nodig beroep worden gedaan op de regeling voor nevenactiviteiten bij het agrarische bedrijf (omgevingsvergunning middels afwijking).
- c. De voorgestelde aanpassing van het bouwvlak is zeer beperkt en leidt niet tot een groter bouwvlak en zal dus worden doorgevoerd.
- d. Bij het agrarische bedrijf is sinds 2004 ook een minicamping (De Kijfakker) aanwezig. Het met een groen haag omgeven terrein biedt nu ruimte aan 15 standplaatsen. Het terrein is te klein om de toegestane 25 kampeermiddelen op een kwalitatieve goede manier te plaatsen. Tegen een uitbreiding van het kampeerveld in noordelijke richting bestaan geen ruimtelijke bezwaren. Er zal voldoende afstand blijven met de aan de oostzijde gelegen boomgaard (zie ook par. 3.1 onder A deel IV). Voor een goede landschappelijke inpassing zal ook na uitbreiding rondom de gehele camping een groene haag nodig zijn. Om die reden zal op de verbeelding aan de buitenzijde van de aanduiding “kleinschalig kamperen” de aanduiding “groen” worden opgenomen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Hooiweg 6a wordt aangepast.
- De aanduiding “maximum aantal bedrijfswoningen” wordt op drie gesteld.
- De aanwezige aanduiding “kleinschalig kamperen” wordt naar het noorden uitgebreid (in combinatie met de aanduiding “groen”).

3.1.21 Hoeveneseweg 2 Enspijk, corsanr. 18.005268

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het agrarische bouwvlak aan de zuidzijde iets uit te breiden om een schuur voor materieel te kunnen bouwen. Een voorstel voor de aanpassing is bijgevoegd.

Reactie gemeente

Het bouwvlak kan zodanig in vorm worden aangepast dat er aan de zuidzijde voldoende ruimte komt voor de bouw van de schuur. De vormaanpassing zal per saldo niet leiden tot een groter bouwvlak.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Hoeveneseweg 2 wordt aangepast.

3.1.22 Nieuwendijk 1 Rumpt, corsanr. 18.005289

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak iets te verruimen zodat vergunde gebouwen en bouwwerken in het vlak komen te liggen. Een voorstel voor de aanpassing is bijgevoegd.
- b. Naast de rundveehouderij is ook sprake van een varkenshouderij. De hoeveelheid grond is onvoldoende om te voldoen aan de norm van de toegekende aanduiding "grondgebonden veehouderij". Verzocht wordt daarom om de aanduiding "niet-grondgebonden veehouderij".

Reactie gemeente

- a. Het agrarisch bouwvlak zal zo worden aangepast dat de bestaande bebouwing er in komt te liggen. De totale oppervlakte van het bouwvlak zal daarbij gelijk moeten blijven.
- b. Al in het bestemmingsplan Buitengebied 2006 heeft de locatie Nieuwendijk 1 de nadere aanduiding "intensieve veehouderij" gekregen. Gelet op de aanwezigheid van een varkenshouderij en hetgeen de appellant zelf aangeeft over de grondgebondenheid ligt hier de nadere aanduiding "niet-grondgebonden veehouderij" meer voor de hand.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Nieuwendijk 1 wordt aangepast.
- Het agrarisch bouwvlak wordt voorzien van de aanduiding "niet-grondgebonden veehouderij".

3.1.23 Dr. A. Kuyperweg 67a Beesd, corsanr. 18.005271

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak zo aan te passen dat de bestaande bebouwing en terreinverharding in het bouwvlak komen te liggen. Een voorstel is bijgevoegd.
- b. Op het bedrijf is sprake van caravanstalling in een viertal agrarische gebouwen met een totale oppervlakte van 1680 m². In 2012 zou hiervoor een vergunning zijn verleend.
- c. Verzocht wordt in de regels op te nemen dat de begeleidingspalen e.d. van teelt ondersteunende kunnen blijven staan.

Reactie gemeente

- a. Het agrarische bouwvlak zal in overeenstemming worden gebracht met de feitelijk aanwezige bebouwing. Aanpassing is vooral aan de achterzijde nodig. Alleen de in 2013 en 2014 vergunde gebouwen zullen in het bouwvlak worden geplaatst. De daarachter gelegen terreinverharding ligt buiten het oorspronkelijke (verbale) bouwvlak en wordt bovendien gebruikt voor de stalling van caravans (zie punt b.).
- b. Op 26 juli 2012 is een omgevingsvergunning verleend voor het stallen van caravans in delen van een tweetal loodsen (totaal vergunde oppervlakte was 325 m²). De omgevingsvergunning is afgegeven op basis van de regeling voor nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven. De maximaal toegestane oppervlakte bedraagt daarbij 350 m². De opslag mag daarnaast ook alleen in de gebouwen plaatsvinden. De nu opgegeven oppervlakte van 1680 m² is daarom nooit vergund. Voor het overgrote deel van de opgegeven bebouwing die nu voor stalling van caravans wordt gebruikt is pas na 26 juli 2012 een omgevingsvergunning verleend (voor opslag en het stallen van werktuigen t.b.v het agrarisch bedrijf).
- c. Zie par. 3.1 onder A (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen).

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Dr. A. Kuyperweg 67a wordt aan de achterzijde verlengd waardoor de in 2013 en 2014 vergunde bedrijfsgebouwen in het bouwvlak komen te staan.

3.1.24 Rijksstraatweg 61c Buurmalsen, corsanr. 18.005272

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak zo aan te passen dat recentelijk gebouwde bedrijfsgebouwen in het vlak komen te liggen.
- b. In de in 2017 verleende omgevingsvergunning was sprake van een gecombineerde verkoop/bezoekersruimte met een omvang van 195 m² (incl. sanitair). Verzocht wordt dit in de regels op te nemen.
- c. Melding wordt gemaakt van de verkoop van ijs met terras. Verzocht wordt dit positief te bestemmen.

Reactie gemeente

- a. De na een brand nieuw gebouwde pluimveeschuur zal binnen het bouwvlak worden gebracht.
- b. Voor zover het niet agrarische gebruik al niet is vergund bij de verleende omgevingsvergunning kan op basis van de regel voor de nevenactiviteiten alsnog een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Een agrarische ondernemer kan gebruik maken van de mogelijkheden om een deel van de gebouwen in te zetten voor nevenactiviteiten (zie artikel 3.6.2 in combinatie met bijlage 4). Genoemd worden onder meer: ijsverkoop, verkoop streekproducten en bezoekerscentrum. Hiervoor kunnen binnen de van toepassing zijnde spelregels een omgevingsvergunning bij de Omgevingsdienst Rivierenland worden aangevraagd. Dit vraagt niet om een aanpassing van de planstukken van dit bestemmingsplan.
- c. Zie onder b.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Omdat inmiddels is gestart met een wijzigingsprocedure op basis van het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006, voor een verruiming van het bouwperceel naar 1,5 ha, is besloten het bedrijf uit het plangebied van dit bestemmingsplan te halen.

3.1.25 Lingedijk 103 Acquoy, corsanr. 18.005273

Samenvatting reactie

- a. Melding wordt gemaakt van het feit dat de locaties Lingedijk 103 en Lingedijk 115 milieutechnisch één inrichting is (exploitatie door dezelfde persoon). Tussen beide locaties is een kavelpad aangelegd. De Lingedijk 115 heeft ook een toegangsweg naar de Lingedijk. Verzocht wordt het koppelteken tussen beide locaties te verwijderen en de locaties twee afzonderlijke bouwvlakken toe te kennen.
- b. Bij de locatie Lingedijk 103 wordt verzocht het agrarische bouwvlak uit te breiden zodat de ruwvoeropslag erin komt te liggen.
- c. Het bouwvlak Lingedijk 103 heeft zowel de aanduiding "Gelders natuurnetwerk" als "groene ontwikkelingszone". Dit is dubbelop. Verzocht wordt de laatste aanduiding te verwijderen.
- d. Bij de locatie Lingedijk 115 wordt verzocht het agrarische bouwvlak uit te breiden zodat de ruwvoeropslag erin komt te liggen.
- e. Verzocht de aanduiding "kernrandzone" te verwijderen bij het agrarisch bouwvlak en ruwvoerplaatsen van de locatie Lingedijk 115.
- f. Verzocht wordt de aanduiding "groene ontwikkelingszone" te verwijderen bij het agrarisch bouwvlak van de locatie Lingedijk 115.
- g. Verzocht wordt de voormalige agrarische bedrijfswoning Lingedijk 115 niet te bestemmen als "Wonen" maar als "plattelandswoning".
- h. De toegangsweg vanaf de Lingedijk naar de veeschuur achter de woning Lingedijk 115 moet niet binnen de bestemming "Wonen" vallen.
- i. Het bestemmingsvlak "Wonen" van de woning Lingedijk 115 gaat deels over de kadastrale grens heen (= eigendom van appellant). Verzocht wordt dit aan te passen.

Reactie gemeente

- a. Na beëindiging van het agrarisch bedrijf dat voorheen gevestigd was op de locatie Lingedijk 15 is een deel van de bebouwing in gebruik genomen door het bedrijf aan de Lingedijk 103. Voor het interne verkeer is daarna een kavelpad aangelegd. Het koppelteken tussen de twee bouwvlakken bevestigt juist de functionele en economische samenhang tussen beide gebouwencomplexen. Hier is zoals ook in de inspraakreactie wordt beschreven sprake van één samengesteld bedrijf.
- b. Niet alle onderdelen van de ruwvoeropslag (kuilvoerplaatsen) hoeven binnen het agrarisch bouwvlak te liggen (zie ook artikel 4.5.1 onder a.).
- c. In de digitale opmaak van de planstukken zat een fout waardoor ten onrechte een deel van de Groene ontwikkelingszone in de uiterwaarden bij Acquoy ook wordt aangeduid als Gelders natuurnetwerk. Deze omissie wordt hersteld.
- d. Zie hiervoor punt b.
- e. De aanduiding “kernrandzone” heeft te maken met de planologische inpassing van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. In artikel 29 is dit verder uitgewerkt. Een deel van gehele waterlinie is aangemerkt als kernrandzone. Dit betreft onder meer de gebieden in de directe invloedssfeer van de forten. In dit geval Fort bij Asperen. Deze aanduiding gaat over de bestaande functies heen. De aanwezigheid van bebouwing of kuilvoerplaatsen verandert niets aan het feit dat het gehele gebied onderdeel uitmaakt van de kernzone.
- f. Zie hiervoor punt c.
- g. De woning Lingedijk 115 heeft nooit gehoord bij het oorspronkelijke bedrijf van deze appellant. Het voormalige agrarische bedrijf Lingedijk 115 had in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 een eigen bouwperceel. Het feit dat na beëindiging van de bedrijfsvoering de veeschuur door de appellant is aangekocht, en vervolgens is betrokken bij de bedrijfsvoering van het bedrijf aan de Lingedijk 103, wil niet zeggen dat ook voormalige bedrijfswoning Lingedijk 115 als “plattelandswoning” in het agrarisch bouwvlak van de appellant moet worden getrokken.
- h. De toegangsweg betreft geen openbare weg. Het loopt grotendeels over het erf van de woning Lingedijk 115. Een deel van die toegangsweg moet, gelet op de nabije aanwezigheid van bebouwing, binnen de bestemming “Wonen” van de woning Lingedijk 115 worden gebracht. Onder de bestemming “Wonen” valt ook het doel “toegangswegen” (zie artikel 21.1 onder h.). Er is geen reden om het bouwvlak aan te passen.
- i. Het bestemmingsvlak “Wonen” van de woning Lingedijk 115 zal aan de achterzijde worden afgestemd op de kadastrale/perceelsgrens.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De begrenzing van de aanduidingen “groene ontwikkelingszone” en “gelders natuurnetwerk” ter plaatse van de uiterwaarden bij Acquoy zal worden gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd.
- Het bestemmingsvlak “Wonen” van de woning Lingedijk 115 zal aan de achterzijde worden aangepast.

3.1.26 Hennisdijk 19 Buurmalsen, corsanr. 18.005274

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de ruwvoeropslag in het bouwvlak te leggen.
- b. Verzocht wordt de begripsomschrijving voor (niet)grondgebonden veehouderij aan te passen door uit te gaan van 50% van de ruwvoerproductie in plaats van diervoeding.
- c. Verondersteld wordt dat in artikel 3.5.2 (strijdgebruik stikstofemissie) de term ammoniakemissie of stikstofdepositie wordt bedoeld.

Reactie gemeente

- a. Sleufsilo's (tot maximaal 2.000 m²) hoeven niet in het agrarische bouwvlak te liggen. Hierdoor kan het wel toegekende bouwvlak voor andere activiteiten worden gebruikt.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.1 onder a.
- c. Zie reactie gemeente bij 3.1.5 onder f.

3.1.27 Acquoysemeer 24a Acquoy, corsanr. 18.005275

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak zodanig aan te passen dat de aan de achterzijde gelegen paddocks, en een nabij de camping gelegen tunnelkas, in het bouwvlak komen te liggen.
- b. Gewezen wordt op de aanwezigheid van een tweetal vaste recreatieverblijven op de camping en een sanitairgebouw met ontmoetingsruimte voor onder meer passanten (totaal ± 200 m²).

Reactie gemeente

- a. Voor dit bedrijf is op 23 augustus 2016 op basis van artikel 2.12 lid 1 onder A sub 3 Wabo een omgevingsvergunning verleend voor de bouw van een rijhal ten dienste van zorgpatiënten. De vergunning voorziet tevens in een afwijking van het toegestane gebruik volgens het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. Primair is hier nu sinds 2000 sprake van een zorgboerderij waar een groot aantal zorgvragers overdag werkzaam is. Op de boerderij wordt dagbesteding/dagverzorging en arbeidstoeleiding aangeboden. Momenteel maken circa 40 cliënten een of meerdere dagdelen gebruik van de aangeboden faciliteiten van het bedrijf. Gemiddeld zijn er 10 tot 15 cliënten op het bedrijf aanwezig. De begeleiding wordt aangeboden van maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 15.30 uur en op zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Daarnaast zijn er op het terrein enkele stacaravans aanwezig die worden gebruikt voor het aanbieden van noodopvang voor mensen die tijdelijk woonruimte nodig hebben. En worden er op de boerderij mensen, waarbij een taakstraf is opgelegd, opgevangen en begeleid. Het bedrijf zal ook in de toekomst zich verder specialiseren in het aanbieden van zorg en dagbesteding voor zorgcliënten die een specifieke agrarische zorgbehoefte hebben. Dit nieuwe bestemmingsplan heeft geleid tot de aard van de activiteiten op deze locatie aan het agrarisch bouwvlak de nadere aanduiding “zorgboerderij” toegevoegd. Naar aanleiding van de reactie zal dit bouwvlak vooral aan de zijde van de camping worden aangepast waardoor in ieder geval de tunnelkas en enkele andere voorzieningen in het bouwvlak komen te liggen. De genoemde paddock (paardenwei) hoeft daarentegen niet in het bouwvlak. Om verdere uitwaaiing van de bedrijfsactiviteiten aan die zijde te voorkomen zal hier het bouwvlak iets worden verkleind. In het bouwvlak van de zorgboerderij zal ook de kantine/sanitair/vergader ruimte worden gebracht. Dit multifunctionele gebouw heeft vooral een functie in relatie tot de aanwezigheid van een zorgboerderij. Binnen het agrarische bouwvlak met de nadere aanduiding, in combinatie met de regeling voor nevenactiviteiten, zijn vergader ruimtes en horeca planologisch inpasbaar. Het kleinschalig kamperen blijft dan beperkt tot het feitelijke kampeerterrein en de daarbij horende hoeveelheid bijgebouwen.
- b. Wat betreft de genoemde sanitair ruimte/ontmoetingsruimte wordt verwezen naar punt a. Het betreffende gebouw wordt in het bouwvlak gebracht. Op het aangewezen terrein voor “kleinschalig kamperen” zijn alleen kampeermiddelen in de periode 15 maart – 31 oktober toegestaan. Het gaat dan om een tent, een tentwagen, een kampeerauto of een caravan. Trekkershutten zijn vaste voorzieningen en zijn dus niet toegestaan. De bedoeling is dat het terrein voor het kleinschalig kamperen buiten de genoemde periode is ontruimd. In het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 was dit uitgangspunt al opgenomen. Aan dit beleid wordt mede om landschappelijke redenen vastgehouden.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Acquoysemeer 24a wordt aangepast.
- Het agrarisch bouwvlak wordt voorzien van de aanduiding “grondgebonden veehouderij”.

3.1.28 Lageveldweg 9 Gellicum, corsanr. 18.005277

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de vigerende agrarische bestemming (met bouwperceel) te handhaven en de woningen Lageveldweg 9 en 11 niet te bestemmen als “Wonen” maar als twee agrarische bedrijfswoningen. Het complex Lageveldweg 9 staat incl. bijhorende landbouwpercelen (± 8,5 ha) te koop. Zonder agrarische bestemming is het niet meer als agrarisch object te verkopen. Dit leidt onder

meer tot waardevermindering. Door de toegekende woonbestemming zullen omliggende agrarische bedrijven bovendien mogelijk in hun bedrijfsvoering worden belemmerd.

Reactie gemeente

Ter plaatse was sprake van een bedrijf met een vergunning voor het houden van, én fokken met honden en paarden. Eerder is door de “Commissie voor bezwaar- en beroepschriften” geoordeeld dat hierdoor sprake is van een agrarisch bedrijf. Gelet op de inspraakreactie lag het weer terugbrengen van de agrarische bestemming voor de hand. Na ontvangst van de inspraakreactie is de situatie echter gewijzigd. Overeenstemming is namelijk bereikt over de verkoop van het agrarische complex. De nieuwe eigenaar zal ter plaatse een hoveniers-, loon- en grondverzetbedrijf uitoefenen. Het bedrijf zat voorheen in het centrum van de kern Beesd. Uitplaatsing van dit bedrijf naar het buitengebied draagt bij aan het hergebruik van voormalige agrarische gebouwen, én bevordert de leefbaarheid in de kern Beesd. De belangrijkste activiteit ter plaatse zal zijn de opslag van het werkmaterieel van het bedrijf in de bestaande bedrijfsloods.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het perceel Lageveldweg 9 krijgt de bestemming “Bedrijf”, met de nadere aanduiding “aan het buitengebied gebonden bedrijf”. De woning Lageveldweg 11 behoudt de bestemming “Wonen”. Wel zal het bestemmingsvlak iets worden aangepast.

3.1.29 Eigenblokweg 1 Rumpt, corsanr. 18.005290

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het agrarische bouwvlak zo uit te breiden (voorstel is bijgevoegd) dat op termijn (na beëindiging stop uitbreiding geitenhouderij) een nieuwe stal kan worden gebouwd. Deze stal zal aan de voorzijde van het bedrijf (mede om bezoekers in de stal te laten kijken) moeten komen.

Reactie gemeente

De gevraagde wijziging is te omvangrijk, en door het ontbreken van concrete bouwplannen bovendien te algemeen, om het bouwvlak op voorhand aan te passen. Mocht de provincie in de komende jaren overgaan tot het opheffen van de stop op de uitbreiding van de geitenhouderij, dan kan met toepassing van de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak alsnog maatwerk worden geregeld.

3.1.30 Tielerweg 44 Geldermalsen, corsanr. 18.005299

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak tot aan de Tielerweg te laten doorlopen (net als bij naburige bedrijven).
- b. De omschrijving van (tijdelijke)teelt ondersteunende voorzieningen is verwarrend. Zo zouden onder meer de palen e.d. niet het gehele jaar aanwezig blijven. Ook zou er geen mogelijkheid zijn voor permanente voorzieningen.
- c. Ook in artikel 4.2.1 onder c. is niet duidelijk wat met de teelt ondersteunende voorzieningen mogelijk is.
- d. De in artikel 4.4.2 genoemde 0,5 ha is te weinig. Vaak gaat het om grotere teeltoppervlakten.
- e. In artikel 4.7 (omgevingsvergunning voor uitvoering van een werk) worden ten onrechte het aanleggen van (kavel)paden en het aanleggen van boomgaarden voor de fruitteelt genoemd. Dit moet beiden zonder vergunning kunnen.

Reactie gemeente

- a. De voorzijde van de agrarische bouwpercelen t.o.v. de nabijgelegen weg is gangbaar gelegd op de voorgevel van de aanwezige bedrijfswoning en niet direct aan de straat. Het is niet wenselijk dat allerlei bedrijfsbebouwing direct aan de straat wordt gebouwd. De woningen staan in het algemeen aan de voorzijde van het perceel en de bedrijfsgebouwen staan daar vervolgens achter.

De tuin en het erf bij de bedrijfswoning hoeven niet in het geheel in het bouwvlak te liggen (zie artikel 4.1 onder x). In dit specifieke geval zal de bestemmingsgrens aan de voorzijde worden rechtgetrokken waardoor ook de terreinverharding (grotendeels) in het bouwvlak zal komen te liggen. Daarvoor in de plaats zal het bouwvlak aan de noordzijde iets worden ingekort.

b–d Zie par. 3.1 onder A (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen).

e. Zie reactie gemeente bij 3.1.1 onder q wat betreft de aanleg van (kavel)paden.

Over de boomgaarden het volgende. Binnen de bestemming “agrarisch met waarden” is voor het aanleggen van nieuwe fruitboomgaarden al een eigen afwegingskader opgenomen (zie voor toelichting ook 3.1 onder A). In sommige gevallen (bijv. in gebieden met nadere aanduiding “uiterwaard”) is een omgevingsvergunning middels afwijking nodig. Het aanvullend vereisen van een omgevingsvergunning voor uitvoeren van werkzaamheden is daarom overbodig. In het huidige bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 komt deze bepaling in de gebiedsbestemming “Landelijk Gebied II” niet voor. Het bepaalde in artikel 4.7 onder a. punt 6 kan komen te vervallen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De voorzijde van het agrarisch bouwvlak Tielerweg 44 wordt rechtgetrokken. Als compensatie zal het bouwvlak aan de achterzijde worden ingekort.
- Het bepaalde in artikel 4.7 onder a. punt 6 komt te vervallen.

3.1.31 Bulkstraat 47 Deil, corsanr. 18.005300

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de aanduiding “grondgebonden veehouderij” aan het agrarische bouwvlak toe te voegen. Er is hier namelijk sprake van een rundveehouderij.
- b. Verzocht wordt de begripsomschrijving voor (niet)grondgebonden veehouderij aan te passen door uit te gaan van 50% van de ruwvoerproductie in plaats van diervoeding.
- c. Verondersteld wordt dat in artikel 3.5.2 (strijdgebruik stikstofemissie) de term ammoniakemissie of stikstofdepositie wordt bedoeld.
- d. Verzocht wordt de werktuigenberging van het bedrijf dat gelegen is op een perceel aan de Appeldijk positief te bestemmen.

Reactie gemeente

- a. Op de locatie is inderdaad sprake van een veehouderijbedrijf. De aanduiding “grondgebonden veehouderij” is ten onrechte niet aan het bouwvlak toegevoegd. Dit wordt alsnog gedaan.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.1 onder a.
- c. Zie reactie gemeente bij 3.1.5 onder f.
- d. De bedoelde werktuigenberging aan de Appeldijk is planologisch beschermd via de bepalingen in artikel 4.2.1 onder b. punten 1 en 2. Daarmee kan binnen de bedoelde maatvoeringen ook nieuwbouw plaatsvinden.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Bulkstraat 47 krijgt de nadere aanduiding “grondgebonden veehouderij”.

3.1.32 Acquoyseweg 82 Acquoy, corsanr. 18.005586

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak zodanig te verruimen dat de bestaande bebouwing aan de noordzijde, én de aanwezige kuilvoerplaatsen aan de oostzijde in het bouwvlak komen te liggen. Een voorstel is bijgevoegd.
- b. Door het Gelders Plussenbeleid is de vereiste om 50% van de benodigde diervoeding uit eigen cultuurgrond te halen komen te vervallen. Verzocht wordt daarom de regel ook het bestemmingsplan te halen.
- c. Verzocht wordt in de toelichting en/of begripsbepalingen meer duidelijkheid te geven wat wordt bedoeld met de feitelijke en planologische legale situatie in het kader van de stikstofregeling.

- d. Bij het bedrijf is sprake van een bedrijfswoning met inwoning. Verzocht wordt dit met een aanduiding op de verbeelding op te nemen.

Reactie gemeente

- a. Het bouwvlak zal iets worden aangepast waardoor aan de noordzijde de bestaande bebouwing in het bouwvlak komt te liggen. Kuilvoerplaatsen hoeven niet geheel in het bouwvlak te liggen (zie ook artikel 3.5.1 onder a.).
- b. Het onderscheid in wel of niet grondgebonden bedrijven moet nog steeds plaatsvinden. Het Plussenbeleid richt zich aanvullend op de uitbreidingsmogelijkheden van de niet-grondgebonden bedrijven.
- c. In de artikelen 3.5.2 en 4.5.2 van de planregels is vastgelegd wat moet worden verstaan onder de feitelijke en planologisch legale situatie. Zie verder ook de reactie van de gemeente bij 3.1.5 onder f. Aanvullend zal in de toelichting een nadere uitleg van de betekenis van deze regels worden gegeven.
- d. Het inwonen van een derde in een bedrijfswoning geeft geen aanleiding om de aanduiding te veranderen. Er blijft sprake van één bedrijfswoning.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bouwvlak Acquoyseweg 82 wordt aangepast.
- In de toelichting wordt meer uitleg gegeven over de regels voor de stikstofemissie.

3.1.33 Huigenstraat 30-32 Acquoy, corsanr. 18.005587

Samenvatting reactie

- a. Melding wordt gemaakt van het voornemen om enkele verouderde stallen te willen vervangen. Dit past dan niet in het toegekende agrarische bouwvlak. Verzocht wordt nu al rekening te houden met de bouwplannen. Daarbij wordt verwezen naar de in de regels opgenomen mogelijkheid voor een eenmalige uitbreiding van 500 m² voor niet-grondgebonden veehouderijbedrijven.
- b. Verzocht wordt in de toelichting en/of begripsbepalingen meer duidelijkheid te geven wat wordt bedoeld met de feitelijke en planologische legale situatie in het kader van de stikstofregeling.

Reactie gemeente

- a. Het betreft hier een niet grondgebonden veehouderijbedrijf. In het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is het bedrijf nader aangeduid als “intensieve veehouderij”. Mede gelet op de reactie van de provincie (zie ook reactie gemeente bij 2.1 onder a.) kan nu niet worden meegewerkt aan het vergroten van het bouwvlak. Eerst zal er sprake moeten zijn van gemeentelijke beleidsregels voor de niet grondgebonden veehouderij.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.32 onder c.

3.1.34 Oude Waag 71 Beesd, corsanr. 18.005588

Samenvatting reactie

Verzocht wordt aan de aanwezige bedrijfsbebouwing (veeschuren, kippenhok, schapenstal en machineberging) en overige voorzieningen een agrarisch bouwvlak toe te kennen. Er rusten hier nog diverse vergunningen en het perceel wordt als zodanig gebruikt. Een voorstel voor het bouwvlak is bijgevoegd.

Reactie gemeente

Nabij de woning Oude Waag 71 staan enkele in slechte staat verkerende voormalige agrarische opstallen (totale oppervlakte nog geen 900 m²). Deze gebouwen hoorden bij de woning Oude Waag 71. Uit de inventarisatie voor het bestemmingsplan “Buitengebied” van 2006 bleek dat de agrarische bedrijfsvoering ter plaatse was gestaakt. De woning Oude Waag 71 heeft daarom binnen de bestemming “Landelijk Gebied I” de nadere aanduiding “woning” gekregen. De bedrijfsgebouwen en een deel van de omliggende gronden (totaal ± 7.000 m²) zijn rond die tijd aan derden doorverkocht. Uit

latere (handhavings-)zaken is vervolgens gebleken dat de gronden en gebouwen een tijdje zijn gebruikt voor de opslag van materialen. Dit gebruik is nadien gestaakt en de gebouwen zijn weer doorverkocht.

Het toekennen van een nieuw agrarisch bouwperceel is gelet op het voorgaande niet aan de orde. Van een (volwaardig) agrarisch bedrijf is geen sprake. De gebouwen worden vooralsnog onder het overgangsrecht geplaatst. Mogelijk kan in de toekomst gebruik worden gemaakt van het beleidskader voor voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Hiervoor dienen eerst concreet uitvoerbare plannen te worden gemaakt.

3.1.35 Achtermonde 4 Rumpt, corsanr. 18.0055898

Samenvatting reactie

Verzocht wordt een agrarisch bouwvlak toe te kennen aan (een deel van) een perceel aan de Rijsakkerweg te Rumpt (kad. Bekend gemeente Deil sectie N nr. 404). In het verleden lag hier een agrarisch bouwperceel. Door diverse omstandigheden is het toenmalige tuinbouwbedrijf (met name teelt groenten) na 2001 grotendeels tot stilstand gekomen. Gewezen wordt onder meer op stormschade in 2001 waardoor een groot deel van de toen aanwezige kas ($\pm 6000 \text{ m}^2$) verloren is gegaan. In 2002 is een schuur afgebrand. Ook waren er familiale omstandigheden. Een toen in aanbouw zijnde bedrijfswoning is nooit afgebouwd. De familie is nu bezig een doorstart te maken o.a. in klein fruit (bramen bessen en frambozen) en op kleinschalige wijze bloementeel (gericht op verkoop vanuit huis). Ook wordt gedacht aan het realiseren van moestuintjes voor scholieren. De plannen zijn deels uitgevoerd en voor het overige nog in een pril stadium.

Reactie gemeente

In het bestemmingsplan "Buitengebied 2006" is aan het betreffende perceel ($\pm 1,6 \text{ ha}$) geen agrarisch bouwperceel toegekend. Er was geen aanleiding om een bouwperceel toe te kennen omdat er geen werkzaam agrarisch bedrijfscomplex aanwezig was. Dit is nog steeds niet het geval. Het perceel bevat alleen een beperkte oppervlakte oude glasopstanden. Gevraagd wordt hier om het toekennen van een nieuw agrarisch bouwperceel. Hiervoor kende het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 een wijzigingsbevoegdheid. Sprake moest dan zijn van een duurzaam volwaardig bedrijf waarvan de bedrijfseconomische levensvatbaarheid op het tijdstip van de aanvraag en in de nabije toekomst vaststaat. Daarbij wordt ook het advies ingewonnen van en ter zake deskundige organisatie. Na inwerkingtreding van dat bestemmingsplan heeft deze appellant geen onderbouwd verzoek ingediend om gebruik te maken van deze collegebevoegdheid. Ook nu is geen sprake van een concreet (getoetst) bedrijfsplan waarmee het verzoek van een agrarisch bouwperceel wordt onderbouwd. De plannen zijn zoals geschreven blijkbaar ook nog deels in een pril stadium. Mocht in de toekomst overtuigend en afdoende worden onderbouwd dat hier sprake is van een volwaardig en toekomstbestendig bedrijf dan kan het college besluiten een zelfstandige planologische procedure te voeren. Ook zal dan worden gekeken naar de algemeen van toepassing zijnde ruimtelijke aandachtspunten.

De teelt van gewassen kan overigens gewoon op de locatie blijven plaatsvinden binnen de van toepassing zijnde agrarische bestemming.

3.1.36 Tielerweg 45a Geldermalsen, corsanr. 18.005599

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwvlak aan te passen. Daarbij wordt met name de voorzijde van het bouwvlak van het perceel Tielerweg 45a. Gewezen wordt op het in 2003 vastgestelde wijzigingsplan.
- b. Aanvullend wordt verzocht of het mogelijk is de percelen Tielerweg 43 en 45a in het geheel in het agrarische bouwvlak op te nemen. Dit omdat bij de kwekerij sprake is van de aanwezigheid van paden en verhardingen (en containervelden) buiten het bouwvlak.
- c. Afgevraagd wordt hoe de bedrijfsvoering van de kwekerij (grotendeels niet grondgebonden) gezien moet worden in relatie tot de grondgebondenheid van de landbouw. Gewezen wordt op de

aanwezigheid van containervelden en tunnels. Verwezen wordt naar de specifieke regeling voor een rozenkwekerij.

Reactie gemeente

- a. Het in 2003 toegekende agrarisch bouwvlak (via wijzigingsplan) op het adres Tielerweg 45a is later opgegaan in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. In dat bestemmingsplan is aan het bedrijf een (verbaal)bouwperceel toegekend van 1 ha. Het nu toegekende bouwvlak heeft een grotere oppervlakte. In dat bouwvlak is voldoende ruimte voor de bouw van nieuwe bedrijfsgebouwen. Bouwen aan de voorzijde van het perceel (dicht op de Tielerweg) is ruimtelijk niet gewenst.
- b/c Bij dit agrarisch bedrijf (Tielerweg 43 en 45a) is sprake een intensieve, deels niet grondgebonden bedrijfsvoering in de vorm van containervelden (kwekerij van planten en bloemen). Mede om die reden is besloten een maatwerkregeling op te nemen. Aanvullend op een regulier agrarisch bouwperceel voor plaatsing van de bedrijfsgebouwen (incl. kassen), wordt een aanduiding voor een intensieve kwekerij toegevoegd. Deze aanduiding omvat ook de achterliggende percelen waar zich de containervelden bevinden. Deze aanduiding is zodanig gelegd dat er ruimte is om de oppervlakte aan containervelden uit te breiden.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De voormalige agrarische bouwvlakken voor de percelen Tielerweg 43 en 45a worden samengevoegd en vervangen door een maatwerkregeling voor een intensieve kwekerij. De specifieke regelgeving zal de onder meer de aanwezigheid van containervelden omvatten. Eenzelfde opzet zal ook worden toegepast voor een rozenkwekerij aan de Bulkstraat te Deil.

3.1.37 Boonakkerweg 11 Deil, corsanr. 18.005600

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het agrarisch bouwvlak zodanig uit te breiden om de voorgenomen bouw van een werktuigenloods ($\pm 1000 \text{ m}^2$) mogelijk te maken. Ook wil men een overdekte loods voor krachtvoer met aansluitend sleufsilos met wanden van meer dan 3 meter bouwen. Bij de reactie is een voorstel voor aanpassing/uitbreiding van het bouwvlak bijgevoegd. De uitbreiding van het bouwvlak zou bijna 3.700 m^2 moeten bedragen.

Reactie gemeente

De voorgestelde verruiming van het agrarisch bouwvlak is aanzienlijk. Bovendien in een richting die in het huidige bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 niet wordt voorgeschreven. Mede gelet op de omgevingsbelangen wordt in eerste instantie daarom vastgehouden aan het voorgestelde bouwvlak. Mede gelet op de mogelijkheid om bestaande kuilvoerplaatsen deels buiten het bouwvlak te plaatsen kan binnen het bouwvlak ruimte worden gecreëerd om achter de bestaande bebouwing een nieuwe werktuigenberging te realiseren. Het bebouwingscluster blijft daarmee compact en minder belastend voor omwonenden. Mocht op termijn er toch behoefte ontstaan aan een ander (groter) bouwvlak dan kan gebruik worden gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid. Binnen dat kader zijn de belangen van de omgeving afdoende geborgd (o.a. door vereiste van een erfbeplantingsproject) om een zorgvuldige ruimtelijke afweging te kunnen maken.

3.1.38 Roodseweg 6a Rumpt, corsanr. 18.005601

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het bouwvlak een breedte van 80 meter te geven waardoor het woonhuis in het vlak komt te staan.
- b. Verzocht wordt de aanduiding “zorgboerderij” toe te voegen omdat deze activiteiten onlangs zijn gestart.
- c. Verzocht de mogelijkheden voor nevenactiviteiten zodanig te verruimen dat een bestaande loods die alleen in de winter voor opslag van uien en tarwe wordt gebruikt gedurende de zomer als

vergaderlocatie of andere besloten bijeenkomsten kan worden gebruikt. Ook als de toegestane maximale oppervlakte aan nevenactiviteiten (25% gebouwen tot maximaal 350 m²) hiermee wordt overschreden.

- d. Verzocht wordt om het maximale aantal eenheden voor Bed and breakfast te verhogen naar 8. Dit om een rendabele B&B te kunnen exploiteren. Door de ligging nabij de Lingedijk is er meer behoefte aan kamers. Op dit moment zijn er drie kamers.

Reactie gemeente

- a. Bij dit bedrijf is inmiddels een omgevingsvergunning verleend voor de bouw van een bedrijfswoning. Deze bedrijfswoning komt ten zuiden van een eerder gebouwde bedrijfsloods. De bouwplek ligt deels enkele meters buiten het nu toegekende bouwvlak. Dit zal worden gecorrigeerd.
- b. De aanduiding “zorgboerderij” is aan een tweetal agrarische bedrijven toegekend waarvoor in het verleden een zelfstandige procedure is gevoerd voor de bouw van specifieke voorzieningen zoals appartementen (Tiendweg 13) of een grote rijloods (Acquoysemeer 24a). Deze bedrijven onderscheiden zich qua bebouwing en gebruik dan ook van een regulier agrarisch bedrijf. Het op het bedrijf mee laten werken van “zorgvragers” is zelfstandig geen aanleiding een specifieke aanduiding op te nemen. Er zijn meer (agrarische)bedrijven waar “zorgvragers” actief zijn.
- c/d Bij een agrarisch bedrijf kunnen nevenactiviteiten worden ontwikkeld (zie ook artikel 4.6.2: nevenactiviteiten). Dit mede om de economische basis van het agrarische bedrijf te verbreden. Het is echter nadrukkelijk niet de bedoeling dat deze activiteiten het agrarische hoofdgebruik gaan overschaduwen. In de Omgevingsverordening Gelderland wordt een nevenactiviteit als volgt omschreven: *“Activiteit die in ruimtelijk en bedrijfseconomisch opzicht ondergeschikt is aan de agrarische hoofdfunctie op een bouwperceel.”* Net als in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is dit vertaald door de oppervlakte voor de nevenactiviteiten te limiteren. Aanvullend is aan de regels een lijst verbonden (bijlage 4) waarin staat vermeld om welke soort nevenactiviteiten het mag gaan. Vastgehouden wordt aan deze benadering om een oneigenlijk gebruik van een agrarisch bouwperceel te voorkomen.
- Bij het gebruik als “bed and breakfast” wordt bij toepassing van artikel 4.6.2 overigens geen maximaal aantal eenheden genoemd. Dit is alleen het geval als het gaat om het realiseren van “bed and breakfast” op basis van artikel 4.5.3 zonder toepassing van een omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 4.6.2. Deze mogelijkheid is opgenomen om voor hele kleinschalige activiteiten niet meteen een zwaardere afwijkinsprocedure te vragen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Roodseweg 6a wordt aangepast.

3.1.39 Banweg 2 Beesd, corsanr. 18.005603

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de vorm van het agrarische bouwvlak aan te passen. Nu is er een “scheef” stuk toegevoegd waardoor er geen werkbaar recht bouwvlak ontstaat. Bij de verplaatsing van de boerderij is rekening gehouden met een uitbreidingsruimte van minimaal 15 meter in zuidwestelijke richting.

Reactie gemeente

Op de verbeelding was aan de Banweg 2 sprake van een onduidelijke situatie door de aanwezigheid van meerdere lijnen. Het bouwvlak wordt daarom opnieuw ingetekend. Daarbij is het agrarisch bouwvlak zoals vastgelegd in het op 26 januari 2010 vastgestelde bestemmingsplan “Oude Waag 83 / Banweg 2” het uitgangspunt. Aan de zuidwestzijde wordt een afstand van ten minste 15 meter tot de bestaande schuur aangehouden.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Banweg 2 wordt opnieuw ingetekend.

3.1.40 Hoogmeerweg 3 Meteren, corsanr. 18.005604

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het bedrijf als een “niet-grondgebonden veehouderij” aan te merken. Niet alle landerijen liggen rond het bedrijf waardoor meer van 50% van het voer wordt aangevoerd.
- b. Verzocht wordt rekening te houden met de nevenactiviteiten loonbedrijf en veehandel.
- c. Verzocht wordt om een aanduiding voor een extra bedrijfswoning voor toezicht tijdens de nacht.

Reactie gemeente

- a. De locatie Hoogmeerweg 3 heeft in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 een reguliere agrarische bestemming (verbaal bouwperceel) gekregen (bij vaststelling) zonder de nadere aanduiding “intensieve veehouderij”. Uit de toenmalige inventarisatie blijkt dat het om een rundveebedrijf ging van bescheiden omvang. Niet afdoende wordt onderbouwd waarom het bedrijf niet onder een “grondgebonden veehouderij” kan vallen. Geen overzicht wordt bijvoorbeeld gegeven van de beschikbare cultuurgronden (eigendom, pacht, huur) waarover het bedrijf beschikt in relatie tot het aantal dieren (en daaruit afgeleide voerbehoefte) op het bedrijf. Gelet op de strekking van het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 (geen omschakeling naar een intensieve veehouderij) én de Omgevingsverordening Gelderland (geen nieuwvestiging niet grondgebonden veehouderijen) wordt vooralsnog vastgehouden aan de huidige aanduiding “grondgebonden veehouderij”.
- b. Er is voor genoemde nevenactiviteiten in het verleden geen vergunning afgegeven. Een dergelijke vergunning kan binnen randvoorwaarden alsnog worden aangevraagd in het kader van de nevenactiviteitenregeling (zie artikel 4.6.2). Dergelijke ondergeschikte activiteiten vragen aanvullend niet om een specifieke vermelding op de verbeelding en in de regels.
- c. Er is nu één bedrijfswoning aanwezig. Het plan kent een binnenplanse bevoegdheid om, wanneer onder meer de noodzaak hiertoe is aangetoond, zo nodig een tweede bedrijfswoning toe te kennen (zie artikel 4.6.1). Deze noodzaak is nu niet aangetoond.

3.1.41 Leerdamseweg 23 Acquoy, corsanr. 18.005611

Samenvatting reactie

- a. Opgemerkt wordt dat een deel van een bestaande schuur buiten het agrarische bouwvlak ligt.
- b. Gewezen wordt op toekomstige uitbreidingsplannen. Verzocht wordt daarom het bouwvlak te vergroten waarbij wordt verwezen naar de huidige mogelijkheden van verruiming naar 1,25 ha of 1,5 ha. Mocht dit niet kunnen dan wordt verzocht de vorm van het bouwvlak zo aan te passen dat er aan de oostzijde ruimte ontstaat. Dit door de kuilvoerplaatsen uit het bouwvlak te plaatsen. Voor beide varianten zijn voorbeelden bijgevoegd.
- c. Niet ingestemd kan worden met de nadere aanduidingen “Gelders natuurnetwerk” en “open landschap” aan enkele veldpercelen. Ze zijn waarde beperkend en ook de gebruiksmogelijkheden worden beperkt.
- d. Niet ingestemd kan worden met de bestemming “Natuur” van een perceel grond van het bedrijf. Ook de aanduidingen “Gelders natuurnetwerk” en “groene ontwikkelingszone” zouden verwijderd moeten worden.
- e. Voor de bedrijfslocatie Leerdamseweg 31 wordt verzocht het thans geldende bouwvlak over te nemen.

Reactie gemeente

- a. De bestaande gebouwen moeten in het bouwvlak liggen. Ten onrechte lag een deel van een gebouw er buiten. Het bouwvlak wordt aangepast.
- b. Naar aanleiding van de voorgestelde varianten wordt de vorm van het toegekende bouwvlak (1 ha voor een grondgebonden veehouderij) zo aangepast dat er meer praktische bouwruimte ontstaat. Voor eventuele verdere doorgroei zal in de toekomst gebruik gemaakt kunnen worden van de aanwezige wijzigingsbevoegdheid voor een groter bouwvlak.

- c. De aanduidingen Gelders natuurnetwerk en “open landschap” komen dwingend voort uit de Omgevingsverordening Gelderland om rekening te houden met Geldersnatuurnetwerk en met de aangewezen “waardevolle open gebieden”. Regulier agrarisch gebruik voor de grondgebonden veehouderij van de veldpercelen wordt daarmee niet belemmerd.
- d. Het perceel kadastraal bekend gemeente Beesd sectie L nr. 273 heeft ten onrechte de bestemming “Natuur” gekregen. Het gaat om een doorsteek door percelen van Staatsbosbeheer naar nabijgelegen veldpercelen van dit bedrijf. Wat betreft de aanvullende aanduidingen zie hiervoor onder c.
- e. De locatie Leerdamseweg 31 heeft een bouwvlak gekregen met de nadere aanduiding “niet grondgebonden veehouderij”. Het is een voortzetting van het verbale bouwperceel (met nadere aanduidingen “intensieve veehouderij” en “agrarisch bedrijf 10-40 NGE = klein bedrijf) uit het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. Niet wordt ingezien in hoeverre het nu opgenomen (concrete) bouwvlak afwijkt van het eerdere (verbale) bouwvlak.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Leerdamseweg 23 wordt aangepast.
- Het perceel kadastraal bekend gemeente Beesd sectie L nr. 273 krijgt de bestemming “agrarisch met waarden”.

3.1.42 Aalskamperweg 2 Enspijk, corsanr. 18.005612

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwvlak te verruimen om het mogelijk te maken dat de varkenshouderij in de toekomst kan uitbreiden. Voorgesteld wordt om het uit te breiden naar 1,25 ha of 1,5 ha dit overeenkomstig de mogelijkheden in het geldende plan. De voorkeur gaat uit naar een zo'n groot mogelijk bouwvlak. Voorbeelden zijn bijgevoegd.

Reactie gemeente

Het betreft hier een niet grondgebonden veehouderijbedrijf (varkenshouderij). In het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is het bedrijf nader aangeduid als “intensieve veehouderij”. Mede gelet op de reactie van de provincie (zie ook reactie gemeente bij 2.1 onder a.) kan nu niet worden meegewerkt aan het vergroten van het bouwvlak. Eerst zal er sprake moeten zijn van gemeentelijke beleidsregels voor de niet grondgebonden veehouderij.

3.1.43 Oude Hoevenseweg 3 Tricht, corsanr. 18.005613

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwvlak aan de achterzijde te verruimen om het mogelijk te maken dat het melkveebedrijf in de toekomst kan uitbreiden. Voorgesteld wordt om het uit te breiden naar 1,25 ha of 1,5 ha dit overeenkomstig de mogelijkheden in het geldende plan.
- b. Melding wordt gemaakt van de aanwezigheid van een vergaderruimte van 90 m². Verzocht wordt om hiervoor in het kader van de nevenactiviteitenregeling een ontheffing te verlenen.

Reactie gemeente

- a. Het betreft hier een grondgebonden veehouderijbedrijf. Het toegekende bouwvlak kan in de toekomst op basis van een concreet (bouw)plan worden uitgebreid. Daarbij moet dan rekening worden gehouden met de randvoorwaarden (bijv. landschappelijke inpassing). Dit waarborgt een zorgvuldige ruimtelijke afweging. Ook binnen de methodiek van het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 kon alleen met een concreet (bouw)plan het (verbale) bouwvlak worden verruimd.
- b. Voor de genoemde vergaderruimte moet op basis van de nevenactiviteitenregeling een omgevingsvergunning worden aangevraagd (zie artikel 3.6.2). Ook in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 zit een soortgelijke regeling waarmee een vergunning had kunnen worden aangevraagd.

3.1.44 St. Janssteeg 1 Beesd, corsanr. 18.005614

Samenvatting reactie

- a. Opgemerkt wordt dat een deel van de bestaande bebouwing (o.a. mestlo) buiten het bouwvlak ligt.
- b. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak te verruimen naar 1,25 ha of 1,5 ha overeenkomstig de mogelijkheden in het geldende plan. Een voorstel is bijgevoegd.

Reactie gemeente

- a. Het agrarisch bouwvlak zal zo worden aangepast dat de betreffende mestlo in het bouwvlak komt te liggen.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.43 onder a.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak St. Janssteeg 1 wordt aangepast (mestlo in bouwvlak).

3.1.45 Broeksteeg 7 Tricht, corsanr. 18.005615

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak de aanduiding "niet grondgebonden veehouderij" toe te kennen. Dit omdat de ontwikkelingsmogelijkheden voor een grondgebonden veehouderij beperkter zijn. In het verleden is geprobeerd hier een geitenhouderij te starten. Door de provinciale bouwstop is dit momenteel niet meer mogelijk. Nu wordt gedacht aan de ontwikkeling van een varkenshouderij en/of vleeskalveren.
- b. Verzocht wordt een extra bepaling aan artikel 32.4 (nieuwvestiging en uitbreiding geitenhouderij) toe te voegen. Hierdoor kan wanneer het provinciale verbod op de uitbreiding van de geitenhouderij komt te vervallen ook het bestemmingsplan worden aangepast.
- c. Gewezen wordt op een foute doorverwijzing in artikel 32.4 (ten onrechte wordt een koppeling gemaakt met de bestemming "verkeer-railverkeer").

Reactie gemeente

- a. De locatie Broeksteeg 7 heeft in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 een verbaal agrarisch bouwperceel gekregen. Er was toen sprake van een melkveehouderij. Van een intensieve veehouderij was geen sprake. Er is dan ook geen aanduiding "intensieve veehouderij" toegekend. Het in de toekomst starten van een varkenshouderij of het houden van vleesvarkens zou op basis van dat bestemmingsplan niet zijn toegestaan. Het nu toekennen van de aanduiding "niet grondgebonden veehouderij" (voor bijv. een varkenshouderij) is bovendien in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland (artikel 2.5.3.1: nieuwvestiging niet-grondgebonden veehouderijbedrijven ⁴) omdat dan feitelijk sprake is van een nieuwvestiging.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.3 onder a.
- c. Zie reactie gemeente bij 3.1.3 onder b.

3.1.46 Nieuwstraat 6 Geldermalsen, corsanr. 18.005616

Samenvatting reactie

Gewezen wordt op het feit dat een recent vergunde mestlo nu buiten het bouwvlak staat. Verzocht wordt dit aan te passen zonder de breedte van het bouwvlak te wijzigen. Een voorstel is bijgevoegd.

Reactie gemeente

Een mestlo hoort in het agrarisch bouwvlak te liggen. Het bouwvlak zal daarom aan de zuidzijde iets worden aangepast. Het gehele voorstel voor aanpassing van het bouwvlak wordt echter niet

⁴ Verwijzing naar geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening dat op 1 januari 2018 in werking is getreden.

overgenomen. Naar aanleiding van het vooroverleg met de agrariërs is op verzoek van deze agrariër het eerst voorgestelde bouwvlak aangepast om daarmee aan de westzijde meer ruimte te krijgen. Daarvoor in de plaats is het bouwvlak aan de zuidzijde ingekort. Nu wordt gevraagd ook dat gedeelte erbij te voegen. Daarmee zou het bouwvlak ruim boven de 1 ha uitkomen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Nieuwstraat 6 wordt aangepast waardoor een recent gebouwde meststalo in het bouwvlak komt te liggen.

3.1.47 Abbekesdoel 28 Bleskensgraaf, corsanr. 18.005670

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het agrarische bouwvlak aan de Busterweg 30 te Beesd te verruimen. Een voorstel is bijgevoegd (uitbreiding naar ± 2 ha). Aangegeven wordt dat men bedrijf binnenkort zal aankopen en vervolgens verder wil ontwikkelen. Genoemd worden uitbreiding veestal, aanleg kuilvoerplaatsen en het bouwen van een jongveestal en werktuigenloods.

Reactie gemeente

De locatie Busterweg 30 heeft een agrarisch bouwvlak met de nadere aanduiding “grondgebonden veehouderij” gekregen. De nu algemeen gevraagde verruiming naar ongeveer 2 ha is pas mogelijk op basis van concrete plannen waarbij rekening is gehouden met alle ruimtelijke aspecten. Het bestemmingsplan kent een wijzigingsbevoegdheid om het bouwvlak te vergroten (straks naar 2 ha), mits voldaan wordt aan diverse randvoorwaarden. Landelijke inpassing zal hierbij onder meer aan de orde komen gelet op de ligging in de Nieuwe Hollandse Waterlinie (inundatiegebied), Groene ontwikkelingszone en een door de provincie aangemerkt “waardevol open gebied”.

3.1.48 Maasstraat 35 Enspijk, corsanr. 18.005671

Samenvatting reactie

Verzocht wordt een agrarisch bouwvlak (van 2.500 m²) toe te kennen aan een perceel aan de Kampsedijk te Enspijk. Op dit perceel vindt de teelt van aardbeien plaats. De op het perceel aanwezige schuur is aan vervanging toe. De mogelijkheden in een bouwvlak zijn groter dan de regeling voor bestaande agrarische veldschuren.

Reactie gemeente

Op een perceel van bijna 4.300 m² wordt aardbeien geteeld. Op dit perceel staat ook een eenvoudige schuur van ongeveer 90 m². In het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is ter plaatse geen agrarisch bouwperceel toegekend. Een dergelijke veldschuur geeft ook geen aanleiding om een agrarisch bouwvlak toe te kennen. Dit nog los van het feit dat een bouwvlak van 2.500 m² in geen verhouding staat tot de beperkte oppervlakte van het totale perceel. De bestaande veldschuur wordt planologisch beschermd door het bepaalde in artikel 4.2.1 onder b. Vervangende nieuwbouw is daarbij ook mogelijk (zie onder genoemd artikel onder punt 2). Om nog iets meer flexibiliteit in te bouwen zal aanvullend een afwijkingsbevoegdheid worden opgenomen om bij vervangende nieuwbouw de bestaande maten met maximaal 25% te overschrijden. Voor eventueel verdergaande bouwplannen zal, mede gelet op de omgevingsbelangen, zo nodig een afzonderlijke planologische procedure gevoerd moeten worden.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De regeling voor bestaande veldschuren buiten het bouwvlak zal worden aangevuld met een afwijkingsbevoegdheid om bestaande maten met maximaal 25% uit te breiden.

3.1.49 Uiterdijk 15 Geldermalsen, corsanr. 18.005672

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de vergunningsplicht (artikel 4.7 lid 6) voor de aanleg van boomgaarden te laten vervallen. Dit is een onnodige administratieve last voor een reguliere activiteit in de fruitteelt.
- b. Een deel van de gronden heeft de nadere aanduiding "uiterwaarden". Verzocht wordt deze aanduiding te verwijderen omdat door egalisaties in het verleden geen sprake meer is van hoogteverschillen. De gronden zijn al decennialang in gebruik als boomgaard. Mocht de aanduiding blijven bestaan dan wordt verzocht de vervanging van bestaande boomgaarden mogelijk te maken ook als het perceel in verband vruchtwisseling een jaar braak heeft gelegen.
- c. Ook in de uiterwaarden moeten de boomgaarden kunnen worden beschermd tegen onder meer hagel en vraatschade door vogels. Daarom moet de beperkende regels voor teelt ondersteunende voorzieningen in de uiterwaarden worden verwijderd (zie artikel 4.2.1 onder d.).
- d. Onduidelijk is of in artikel 4.6.3 (boomgaarden) het gaat om de aanleg van nieuwe boomgaarden of de herinplant van fruitbomen op een boomgaard.

Reactie gemeente

- a/c/d. Zie par. 3.1 onder A en wat betreft de vergunningsplicht voor boomgaarden aanvullend ook de reactie van de gemeente bij 3.1.30 onder e. Waarbij in dit geval in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 deels ook sprake was van de bestemming "Uiterwaarden".
- b. Langs de Linge is een deel van de gronden nader aangeduid als "uiterwaard". Dit komt in hoofdlijnen weer overeen met de gebiedsbestemming "uiterwaarden" in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006. Dat mogelijk een deel van de percelen is geëgaliseerd, of in gebruik is als boomgaard, wil niet zeggen dat deze gronden geen onderdeel meer uitmaken van het Lingedal met de daar aanwezige bijzondere karakteristieken. Deze bijzondere karakteristieken vragen om nadere afwegingen. Dit wordt mede geborgd door de nadere aanduiding "uiterwaard". In par. 3.1 onder A. wordt onder meer ingegaan op wat moet worden verstaan onder een bestaande boomgaard en wat dit betekent in het kader van de vruchtwisseling.

3.1.50 Ridderslag 20 Beesd, corsanr. 18.05673

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het agrarische bouwperceel volgens een bijgevoegd voorstel voor dit niet-grondgebonden veehouderijbedrijf te verruimen. Hierdoor kunnen de stallen worden aangepast om meer staloppervlakte per dier te krijgen. De uitbreiding van het bouwvlak zou aan de oostzijde moeten plaatsvinden zodat daar de woning, kuilvoerplaatsen en mestbassin kunnen worden geplaatst. Gewezen wordt ook de bestaande mogelijkheden tot vergroting bouwvlak naar 1,25 of 1,5 ha.

Reactie gemeente

Het betreft hier een niet grondgebonden veehouderijbedrijf. In het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 is het bedrijf nader aangeduid als "intensieve veehouderij". Mede gelet op de reactie van de provincie (zie ook reactie gemeente bij 2.1 onder a.) kan nu niet worden meegewerkt aan het vergroten van het bouwvlak. Eerst zal er sprake moeten zijn van gemeentelijke beleidsregels voor de niet grondgebonden veehouderij.

3.1.51 Dr. A. Kuyperweg 70 Beesd, corsanr. 18.005675

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de verplichte afstand van 50 meter tussen woningen en nieuw aan te leggen boomgaarden te verkleinen naar 35 meter. Gewezen wordt naar de in het activiteitenbesluit vastgelegde verplichting om driftreductie 75% te beperken.
- b. Bezwaar wordt gemaakt tegen het in de bouwregels vastgelegde verbod op kassen en teelt ondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak.

- c. Ook in de gebieden die zijn aangeduid als “uiterwaard” moeten teelt ondersteunende voorzieningen mogelijk zijn.
- d. Hagelnetten moeten buitendijks op bestaande boomgaarden mogelijk zijn.
- e. De in de bouwregels opgenomen afwijking voor teelt ondersteunende voorzieningen van 0,5 ha is te beperkt. Het bedrijf beschikt over grotere teeltoppervlaktes.
- f. De buitenopslag buiten het bouwvlak moet mogelijk blijven als het gaat om aan het fruitbedrijf gerelateerde materialen.

Reactie gemeente

- a. Zie par. 3.1 onder A deel IV.
- b. Kassen zijn in de begripsbepalingen nader omschreven (zie artikel 1.33). Een kas is een gebouw en gebouwen dienen in het bouwvlak te staan. Voor het algemene onderwerp teelt ondersteunende voorzieningen wordt verder verwezen naar par. 3.1 onder A.
- c. Zie par. 3.1 onder A.
- d. Zie par. 3.1 onder A.
- e. Zie par. 3.1 onder A.
- f. Het is vanuit een landschappelijk oogpunt ongewenst dat buiten het bouwvlak allerlei zaken worden opgeslagen die feitelijk in de bedrijfsgebouwen of op het erf thuishoren. Vandaar de bepaling in de gebruiksregels. Van opslag (bewaren) wordt niet gesproken als het gaat om het tijdelijk aanwezig zijn van materiaal voor de reguliere agrarische bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld het plaatsen van fust (kisten e.d.) in de boomgaard tijdens de plukperiode. Buiten het plukseizoen hoort het fust daarentegen gewoon op het erf. De (lege) kisten zijn dan namelijk niet in gebruik en worden bewaard (opslag) voor het volgende plukseizoen.

3.1.52 Rijsakkerweg 2 Rumpt, corsanr. 18005677

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwperceel uit te breiden naar 1 ha. Dit onder meer voor het kunnen realiseren van een extra loods voor de agrarische bedrijfsvoering. Daarbij wordt opgemerkt dat ter plaatse een voormalige fruitteeltbedrijf is omgevormd naar een paardenhouderij en een agrarisch dienstverlenend bedrijf.

Reactie gemeente

Aan de Rijsakkerweg 2 staat een bedrijfswoning met een bedrijfsgebouw van bescheiden omvang (325 m²). In het bestemmingsplan “Buitengebied” is een agrarisch bouwperceel toegekend op basis van het in gebruik hebben van 12 ha boomgaard. Daarnaast werd bij de inventarisatie aangegeven 3 paarden te hebben. Inmiddels is de fruitteelt volgens opgave blijkbaar in belang afgenomen. Gesproken wordt immers nu van een paardenhouderij. Duidelijk is in ieder geval dat de achter het bedrijf gelegen gronden nu niet meer als boomgaard maar als weidegrond in gebruik zijn. Ook het houden en fokken van paarden is echter een agrarische activiteit. Dit zou wel betekenen dat het agrarisch bouwvlak moet worden voorzien van de aanduiding “grondgebonden veehouderij”. Over de omvang van het bouwvlak aanvullend nog het volgende. Ten opzichte van de bestaande (beperkte) bebouwing is een ruim bouwvlak toegekend. Uitbreidingsruimte zit daarin vooral naar het noordoosten (langs de Rijsakkerweg). In aanvulling hierop zal het bouwvlak enigszins in noordwestelijke richting (langs de Hardekampweg) worden uitgebreid zodat ook hier ruimte ontstaat voor een nieuw bedrijfsgebouw.

Het onderdeel “dienstverlenend bedrijf” zou volgens meegeleverde uittreksel uit het Handelsregister Kamer van Koophandel om “landschapsverzorging” gaan. Sprake zou zijn van een eenmanszaak. Hiervan kan worden geconcludeerd dat dit hoogstens om een fysiek (qua ruimtebeslag) ongeschikte activiteit gaat. In ieder geval is hiervoor in het verleden vanuit bijvoorbeeld de regeling voor nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven geen vergunning voor verleend. Zo nodig kan indien noodzakelijk hiervoor alsnog beroep worden gedaan op de mogelijkheden voor nevenactiviteiten op het agrarisch bedrijf (zie artikel 4.6.2: nevenactiviteiten). Het onderwerp vraagt in ieder geval niet om een aanpassing van de planstukken.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Rijsakkerweg 2 zal in noordwestelijke richting worden uitgebreid en voor de paardenhouderij worden voorzien van de aanduiding “grondgebonden veehouderij”.

3.1.53 Hooiweg 8 Deil, corsanr. 18.005696

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwvlak iets aan te passen (verschuiving met 10 meter in westelijke richting) waardoor een onlangs vergunde bedrijfsgebouw in het bouwvlak komt te liggen.
- b. De verplichte afstand van 50 meter tussen woningen en nieuw aan te leggen boomgaarden wordt als achterhaald beschouwd. Gewezen wordt naar de in het activiteitenbesluit vastgelegde verplichting om driftreductie 75% te beperken.
- c. Ten aanzien van de aanduiding “boomgaarden uitgesloten” en “open landschap” wordt verzocht het bestaande gebruik te inventariseren om te voorkomen dat bedrijven achteraf ingeval van handhavingprocedures het bewijs moeten leveren dat ter plaatse sprake is van bestaande fruitteelt.
- d. Verzocht wordt de term bestaande boomgaarden te verduidelijken. Wat als de bestaande beplanting wordt vervangen. Valt dit ook onder “bestaand”.
- e. Afgevraagd wordt hoe de verschillende in de doeleindenomschrijving genoemde doelen zich onderling verhouden. Met name als het gaat om de mogelijkheden van de fruitteelt (o.a. wat betreft het bestaande gebruik van de boomgaarden).
- f. Voorgesteld wordt het plaatsen en geplaatst houden van teelt ondersteunende voorzieningen aansluitend aan het bouwvlak mogelijk te maken (=aanvulling op artikel 4.2.1 onder c.). Ook wordt verzocht de voorzieningen niet in de tijd te beperken waardoor de fruitteelt niet jaarlijks kosten hoeft te maken voor het aanbrengen van deze voorzieningen.
- g. Verzocht wordt de bouwhoogte van fruitloodsen te verhogen naar maximaal 12 meter (in verband met inpandige opslag van fust). Tevens zouden de bedrijfsgebouwen met een platte afdekking gebouwd moeten kunnen worden. Dit onder meer voor de plaatsen van zonnepanelen.
- h. Verzocht wordt de vergunningsplicht voor het aanleggen of verwijderen van ondergrondse leidingen, het planten van bomen en heesters in de vorm van boomgaarden en de aanleg van drainages te verwijderen. Het betreft hier werkzaamheden die een normaal bestanddeel vormen van het meest doelmatig gebruik binnen de fruitteeltsector. De vergunningsplicht is kostenverhogend en leidt tot vertragingen in de bedrijfsvoering.

Reactie gemeente

- a. Het agrarisch bouwvlak wordt aangepast aan de verleende Omgevingsvergunning.
- b–f Zie algemene toelichting bij 3.1 onder A. (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen).
- g. Zie reactie gemeente bij 3.1.1 onder h. De plaatsing van zonnepanelen is ook zeer goed mogelijk op bedrijfsgebouwen met een schuine dak. Hiervan zijn inmiddels genoeg voorbeelden te vinden in de gemeente.
- h. Voor wat betreft de boomgaarden wordt verwezen naar de reactie gemeente bij 3.1.30 onder e. De aanleg van nieuwe ondergrondse leidingen (vooral door leidingbeheerders) kan een ingrijpende activiteit zijn. Gangbaar is om een dergelijke activiteit vergunningsplichtig te maken. Dit is ook al het geval in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. Het aanbrengen van drainages is vooral te verwachten in de nattere gebieden met de bestemming “agrarisch met waarden”. Dit betreft met name een deel van de noordelijke komgronden van de Regulieren en de uiterwaarden langs de Linge. Hier bevinden zich ook natuurwaarden die verbonden zijn aan nattere terreinomstandigheden. De opgenomen regel staat dan ook ten dienste van het beschreven doel: ‘behoud, bescherming, ontwikkeling en/of herstel van de landschappelijke en natuurwaarden”.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Hooiweg 8 wordt aangepast.

3.1.54 Voetakkerweg 2 Meteren, corsanr. 18.005697

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwvlak iets aan te passen waardoor de voorgenomen bouw van een vervangende bedrijfswoning in het bouwvlak komt te liggen.
- b. De verplichte afstand van 50 meter tussen woningen en nieuw aan te leggen boomgaarden wordt als achterhaald beschouwd. Gewezen wordt naar de in het activiteitenbesluit vastgelegde verplichting om driftreductie 75% te beperken.
- c. Ten aanzien van de aanduiding "boomgaarden uitgesloten" en "open landschap" wordt verzocht het bestaande gebruik te inventariseren om te voorkomen dat bedrijven achteraf ingeval van handavingsprocedures het bewijs moeten leveren dat ter plaatse sprake is van bestaande fruitteelt.
- d. Verzocht wordt de term bestaande boomgaarden te verduidelijken. Wat als de bestaande beplanting wordt vervangen. Valt dit ook onder "bestaand".
- e. Afgevraagd wordt hoe de verschillende in de doeleindenomschrijving genoemde doelen zich onderling verhouden. Met name als het gaat om de mogelijkheden van de fruitteelt (o.a. wat betreft het bestaande gebruik van de boomgaarden).
- f. Voorgesteld wordt het plaatsen en geplaatst houden van teelt ondersteunende voorzieningen aansluitend aan het bouwvlak mogelijk te maken (=aanvulling op artikel 4.2.1 onder c.). Ook wordt verzocht de voorzieningen niet in de tijd te beperken waardoor de fruitteelt niet jaarlijks kosten hoeft te maken voor het aanbrengen van deze voorzieningen.
- g. Verzocht wordt de bouwhoogte van fruitloosden te verhogen naar maximaal 12 meter (in verband met in pandige opslag van fust). Tevens zouden de bedrijfsgebouwen met een platte afdekking gebouwd moeten kunnen worden. Dit onder meer voor de plaatsen van zonnepanelen.
- h. Verzocht wordt de vergunningsplicht voor het aanleggen of verwijderen van ondergrondse leidingen, het planten van bomen en heesters in de vorm van boomgaarden en de aanleg van drainages te verwijderen. Het betreft hier werkzaamheden die een normaal bestanddeel vormen van het meest doelmatig gebruik binnen de fruitteeltsector. De vergunningsplicht is kostenverhogend en leidt tot vertragingen in de bedrijfsvoering.

Reactie gemeente

- a. Het agrarisch bouwvlak wordt aangepast aan de ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor onder meer de vervangende bedrijfswoning;
- b–f Zie algemene toelichting bij 3.1 onder A. (Regels voor fruitboomgaarden en teelt ondersteunende voorzieningen).
- g. Zie reactie gemeente bij 3.1.53 onder g.
- h. Zie reactie gemeente bij 3.1.53 onder h.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Voetakkerweg 2 wordt aangepast aan de ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor onder meer een vervangende bedrijfswoning.

3.1.55 Breezij 19 Rhenoy, corsanr. 18.005698

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwperceel te verruimen. Aan de voorzijde om de woning te vergroten of er een bijgebouw bij te plaatsen. Aan de achterzijde om een vergunde loods in het bouwvlak op te nemen.
- b. Opgemerkt wordt dat het bouwvlak wel is voorzien van de nadere functieaanduiding maar dat dit niet verder is uitgewerkt in de regels. Het gaat hier om de aanwezigheid van een agrarisch loon- en grondverzetbedrijf bij het agrarische bedrijf.
- c. Verzocht wordt de specifieke gebruiksregel over de stikstofemissie te verduidelijken. De omschrijving wordt als juridisch twijfelachtig omschreven. Nu zou alleen een omgevingsvergunning met toename van stikstofemissie verleend kunnen worden als de

vergunning Natuurbeschermingswet vooraf is verleend (een aanvraag omgevingsvergunning met aanhaken Natuurbeschermingswet kan dan weer niet). Dit wordt als onwenselijk aangemerkt.

Reactie gemeente

- a. Het plan kent de mogelijkheid om voor uitbreiding van de woning het bouwvlak te overschrijden (zie artikel 3.2.1 onder b punt 4). Ook kunnen kuilvoerplaatsen deels buiten het bouwvlak liggen (zie artikel 3.5.1 onder a.). In tegenstelling tot wat wordt gesteld is er geen vergunning verleend voor de bouw van een loods op de plek dat wordt voorgesteld aan het bouwvlak toe te voegen. De laatst verleende omgevingsvergunning (11-8-2015) betreft een nieuwe ligboxenstal. Deze stal is ook gebouwd. En in het bouwvlak opgenomen. Naar aanleiding van deze reactie zal op enkele ondergeschikte plekken het bouwvlak gecorrigeerd worden om er zeker van te zijn dat de gebouwen in het bouwvlak staan. Voor een eventuele toekomstige uitbreiding van het agrarisch bedrijf kan gebruik worden gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak.
- b. De toegekende functieaanduiding “aan het buitengebied gebonden” aan het perceel Breezij 19 was een fout. In het huidige bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 is namelijk sprake van een regulier agrarisch bouwperceel. In het verleden (begin deze eeuw) is meegewerkt aan de verplaatsing van de loonwerkzaamheden naar de locatie Nieuwe Steeg 2. Daar ligt nu een bedrijfsbestemming voor een loonbedrijf. De locatie Breezij 19 is primair bedoeld voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf.
- c. Wat betreft de regelgeving inzake de stikstofemissie wordt verwezen naar de reactie van de gemeente bij 3.1.5 onder f. en aanvullend bij 3.1.32 onder c. In artikel 3.5.2 en 4.5.2 onder a. punt 1 wordt de mogelijkheid van aanhaken van de vergunning Natuurbeschermingswet aan de aanvraag omgevingsvergunning juist genoemd.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Breezij 19 wordt aangepast.
- De aanduiding “aan het buitengebied verbonden” wordt verwijderd.

3.1.56 Nieuwendijk 11 Rump, corsanr. 18.005699

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het toegekende agrarisch bouwvlak te verruimen. Aan de voorzijde om de oprit en functies aan de straatzijde in het bouwvlak op te nemen. En om de woning te vergroten of er een bijgebouw bij te plaatsen. Ook is het bouwvlak door de woning getrokken. Aan de oost- en westzijde zou het bouwvlak ook iets (7 resp. 5 meter) verruimd moeten worden (voorstel is bijgevoegd). Dit onder meer om bestaande stal en overige voorzieningen in het bouwvlak te krijgen.
- b. Verzocht wordt de specifieke gebruiksregel over de stikstofemissie te verduidelijken. De omschrijving wordt als juridisch twijfelachtig omschreven. Nu zou alleen een omgevingsvergunning met toename van stikstofemissie verleend kunnen worden als de vergunning Natuurbeschermingswet vooraf is verleend (een aanvraag omgevingsvergunning met aanhaken Natuurbeschermingswet kan dan weer niet). Dit wordt als onwenselijk aangemerkt.

Reactie gemeente

- a. Het plan kent de mogelijkheid om voor uitbreiding van de woning het bouwvlak te overschrijden (zie artikel 3.2.1 onder b punt 4). Ook erven en tuinen bij de bedrijfswoning hoeven niet (in het geheel) in het bouwvlak te liggen (zie artikel 3.1 onder q). Naar aanleiding van deze reactie zal op enkele ondergeschikte plekken (nabij bedrijfswoning en oostzijde) het bouwvlak gecorrigeerd worden om er zeker van te zijn dat de gebouwen in het bouwvlak staan.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.55 onder c.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Nieuwendijk 11 zal iets gecorrigeerd worden.

3.1.57 Nieuwstraat 2 Geldermalsen, corsanr. 18.005700

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwperceel in vorm iets aan te passen. Een bestaande rundveestal valt deels buiten het bouwvlak. Voorgesteld wordt het bouwvlak als compensatie op een andere plek te verkleinen. Een voorstel is bijgevoegd.
- b. Verzocht wordt de specifieke gebruiksregel over de stikstofemissie te verduidelijken. De omschrijving wordt als juridisch twijfelachtig omschreven. Nu zou alleen een omgevingsvergunning met toename van stikstofemissie verleend kunnen worden als de vergunning Natuurbeschermingswet vooraf is verleend (een aanvraag omgevingsvergunning met aanhaken Natuurbeschermingswet kan dan weer niet). Dit wordt als onwenselijk aangemerkt.

Reactie gemeente

- a. Het voorstel voor een beperkte aanpassing van de vorm van het agrarisch bouwvlak kan worden overgenomen. De totale oppervlakte van het bouwvlak blijft gelijk.
- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.55 onder c.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak Nieuwstraat 2 zal worden aangepast.

3.1.58 Busterweg 13 Beesd, corsanr. 18.005706

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het agrarische bouwvlak te voorzien van de nadere aanduiding “intensieve veehouderij”. De vergunde (milieuvergunning en Wet natuurbescherming) hoeveelheid dieren (melkkoeien en vleeseenden) passen niet binnen de nu toegekende aanduiding “grondgebonden veehouderij”.
- b. Verzocht wordt in de begripsbepalingen de term “intensieve veehouderij” op te nemen.

Reactie gemeente

- a. De locatie Busterweg 13 heeft in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 een reguliere agrarische bestemming (verbaal bouwperceel) gekregen zonder de nadere aanduiding “intensieve veehouderij”. Uit de toenmalige inventarisatie blijkt dat het zwaartepunt (uitgedrukt in NGE) bij dit bedrijf ligt op de melkveehouderij. De toen gehouden (vlees)eenden vielen onder de regeling voor het hebben van een ondergeschikte tak (in m² bedrijfsgebouwen) voor de intensieve veehouderij. Niet afdoende wordt onderbouwd waarom het bedrijf niet onder een “grondgebonden veehouderij” kan vallen. Geen overzicht wordt bijvoorbeeld gegeven van de beschikbare cultuurgronden (eigendom, pacht, huur) waarover het bedrijf beschikt in relatie tot het aantal dieren (en daaruit afgeleide voerbehoefte) op het bedrijf. Gelet op de strekking van het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 (geen omschakeling naar een intensieve veehouderij) én de Omgevingsverordening Gelderland (geen nieuwvestiging niet grondgebonden veehouderijen) wordt vooralsnog vastgehouden aan de huidige aanduiding “grondgebonden veehouderij”.
- b. In de huidige opzet van het bestemmingsplan (planregels) wordt de term intensieve veehouderij niet meer gebruikt. Dit komt voort uit de Omgevingsverordening Gelderland waarin het primair gaat om het onderscheid tussen een wel of niet grondgebonden veehouderij. Er is daarom geen aanleiding de term “intensieve veehouderij” in de begripsbepalingen op te nemen.

3.1.59 Haaftenseweg 16 Rumpt, corsanr. 18.005837

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwvlak naar het westen toe te vergroten om schaalvergroting mogelijk te maken. Een voorstel is bijgevoegd.

Reactie gemeente

Ter plaatse is sprake van een agrarisch bouwvlak met de nadere aanduiding “grondgebonden veehouderij”. In het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 had het bedrijf ook een agrarisch bouwvlak. Gelet op de aanwezige vergunningen voor het aantal te houden dieren is nu sprake van een relatief klein bedrijf. Het in het voorontwerpplan toegekende bouwvlak biedt daarbij ook nog ruime bebouwingsmogelijkheden. Desondanks is besloten om het bouwvlak nog enigszins in westelijke richting te verruimen.

Aanpassingen bestemmingsplan

c. Het agrarisch bouwvlak Haaftenseweg 16 wordt in westelijke richting vergroot.

3.1.60 Molendijk 12 Rumpt, corsanr. 18.005924

Samenvatting reactie

Verzocht wordt een agrarisch bouwvlak toe te kennen. De bestemming “Wonen” past niet in de toekomstplannen voor deze locatie. Het gaat hierbij om de realisatie van een “nieuw landgoed”. Wel zou het inpassen van de eerder besproken landgoedplannen bespreekbaar zijn.

Reactie gemeente

Ter plaatse is geen sprake meer van een werkzaam agrarisch bedrijf. De voorheen aanwezige melkveehouderij is gestopt. De voormalige bedrijfswoning wordt nu voor gewone burgerdoeleinden gebruikt. De eventuele realisatie van een nieuw landgoed, waarvoor in het verleden plannen zijn uitgewerkt, is niet afhankelijk van het wel of niet hebben van een agrarisch bouwperceel.

3.2 Thema niet-agrarische bedrijven

Hieronder volgen de reacties die betrekking op de niet-agrarische bedrijven in het buitengebied. Het kan gaan om bedrijven die al een bedrijfsbestemming hebben of om verzoeken om alsnog een bedrijfsbestemming te krijgen.

3.2.1 Katijdeweg 8 Beesd, corsanr. 18.004725

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de agrarische bestemming (bouwvlak) om te zetten naar een hoveniersbedrijf. De agrarische activiteiten ter plaatse zijn gestaakt en de gebouwen worden gebruikt voor de uitoefening van een hoveniersbedrijf.

Reactie gemeente

Op dit perceel is de agrarische bedrijfsvoering gestaakt. Het complex is aangekocht door een derde die vanuit de locatie een hoveniersbedrijf uitoefent. Een hoveniersbedrijf is volgens de begripsbepalingen van het bestemmingsplan “Buitengebied, eerste herziening” een aan het buitengebied gebonden bedrijf. Voormalige agrarische bedrijfsbebouwing kan volgens de bepalingen van artikel 16 van dat bestemmingsplan (wijzigingsbevoegdheid voor herbestemming vrijkomende agrarische bebouwing) ook gebruikt worden voor een hoveniersbedrijf. Hiervoor kan de gehele bebouwing worden gebruikt. In feite gaat het dus om een gebruikswijziging zonder sloopverplichting. In plaats van een wijzigingsprocedure te doorlopen wordt de functiewijziging via dit bestemmingsplan doorgevoerd. Met het bedrijf wordt hiervoor tijdig een anterieure overeenkomst afgesloten.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwperceel Katijdeweg 8 wordt gewijzigd in een bedrijfsbestemming met de nadere aanduiding “aan het buitengebied gebonden” een en ander voor een hoveniersbedrijf. Het bestemmingsvlak en de toegestane hoeveelheid gebouwen worden afgestemd op de bestaande situatie.

3.2.2 Huigenstraat 47 Acquoy, corsanr. 18.004858

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat het complex “Hippisch Centrum Lappenheide” al enige jaren te koop staat en dat er nog geen kopers zijn gevonden. Alle serieuze kopers zijn slechts geïnteresseerd in de rijhal en bijbehorende voorzieningen, inclusief één bedrijfswoning. De naastgelegen schuur, woning en minicamping wil men niet kopen. De nu voorgestelde bestemmingsregeling geeft aanleiding tot de volgende kanttekeningen:

- a. Verzocht wordt het bestemmingsvlak aan de zuidwestzijde in overeenstemming te brengen met het vigerende plan.
- b. Verzocht wordt de woning Huigenstraat 49 op te nemen als plattelandswoning. Deze woning zou dan bij de huidige eigenaar in gebruik blijven en biedt de mogelijkheid de woning op termijn alsnog te verkopen.

Reactie gemeente

- a. Bij de Huigenstraat 47/49 is onder meer sprake van een minicamping “De Lappenheide”. De planmethodiek van dit bestemmingsplan is om dergelijke voorzieningen van een aparte aanduiding “kleinschalig kamperen” te voorzien binnen één (agrarische) hoofdbestemming. Voorheen ging het hierbij om kamperen bij de boer. Het kampeerterrein is in de winter ontruimd en heeft dan het karakter van het omliggende agrarische gebied in plaats van een bedrijfsterrein. Het bestemmingsvlak “Bedrijf” bevat alle voorzieningen die met de manege van doen hebben.
- b. Het fenomeen “plattelandswoning” hoort bij een agrarisch bedrijf. Daar is in dit geval geen sprake van. Zonder definitieve duidelijkheid over de toekomst van het gehele complex wordt niet meegewerkt aan een opsplitsing. Een tweetal bedrijfswoningen bij een grote manege met kleinschalige camping is op voorhand niet aan te merken als een onhoudbare/onwerkbaar situatie.

3.2.3 Nieuwendijk 5 Rumpt, corsanr. 18.004862

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt een deel van het agrarische bouwvlak (woning Nieuwendijk met deel gebouwen) dat toegewezen is aan het melkveebedrijf af te scheiden en te bestemmen voor een hoveniersbedrijf. Sinds enige jaren wordt op de locatie een volwaardig hoveniersbedrijf uitgeoefend los van het veehouderijbedrijf. Het voornemen bestaat een vervangend bedrijfsgebouw te realiseren.
- b. Verder wordt opgemerkt dat het aantal bedrijfswoningen op 2 is gesteld terwijl eerder sprake was van 3 bedrijfswoningen.

Reactie gemeente

- a. Het toekennen van een nieuwe niet-agrarische bedrijfsbestemming komt alleen dan in beeld als de agrarische bedrijfsvoering van het gehele gebouwencomplex is beëindigd. Dan kan beroep worden gedaan op de beleidsuitgangspunten voor vrijkomende agrarische bebouwing. Daarbij krijgt dan het gehele complex een andere niet-agrarische bestemming nadat is voldaan aan alle relevante voorwaarden (waaronder eventueel een sloopverplichting). Het dan toe te kennen bestemmingsvlak zal worden afgestemd op het bestaande in gebruik zijnde terrein (zonder verdere uitbreiding). In de toekomst kan hiervoor gebruik worden gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid van artikel 35.1 (functieverandering). De nu gevraagde splitsing is niet wenselijk omdat er dan twee bedrijven ontstaan. Daarbij zou het agrarisch bouwvlak ook nog in westelijke richting uitgebreid dienen te worden.
De hoveniersfunctie kan als ondergeschikte nevenactiviteit op het erf worden voortgezet. Dit is in het verleden ook basis van de regeling voor nevenactiviteiten op het agrarische bedrijf toegelaten.
- b. Op de locatie zijn inderdaad drie bedrijfswoningen aanwezig. Dit was ook al planologisch vastgelegd in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. De fout zal worden hersteld.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het aantal aangeduide bedrijfswoningen op de locatie Nieuwendijk 5,7 en 9 wordt gewijzigd naar drie.

3.2.4 Tiendweg 2 (bis) Rhenoy, corsanr. 18.005301 en 18.005302

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat in het nieuwe bestemmingsplan de bestemming van het perceel is gewijzigd van industrie/bijeenkomsten/kantoor naar agrarisch (grondgebonden veehouderij). Hiermee kan niet worden ingestemd. De locatie is aangekocht met de informatie dat het de bestemming wonen (nr. 2) en industrie (bis) had. Onder meer wordt verwezen naar in de basisadministratie adressen gebouwen (bag) genoemde “industriefunctie”. Verder is door de gemeente op 10 januari 2013 aan de vorige eigenaar een vergunning verleend waarin wordt verwezen naar de bestemming industrie met daarnaast kantoorfuncties en bijeenkomstfuncties. Verzocht wordt de industriebestemming te handhaven. Ter plaatse is nu een bedrijf in boomverzorging, boomrooierij, houthandel en houtverwerking aanwezig. Ook worden er hoveniers en andere (agrarische) loonwerk vanaf dit adres verricht.

Reactie gemeente

Het perceel Tiendweg 2 heeft in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 de bestemming “Landelijk Gebied I” met de nadere aanduiding “agrarisch bedrijf>40ha” gekregen. Ten tijde van de inventarisatie van dat bestemmingsplan was er een hertenfokkerij (vleesproductie) gevestigd. Na beëindiging van dat bedrijf is op basis van de agrarische bestemming in 2013 nog een omgevingsvergunning verleend voor nieuwbouw voor een paardenhouderij (stoeterij). Deze vergunning is nooit tot uitvoering gebracht. Van een industriebestemming is in die periode echter nooit sprake geweest. De verwijzing naar de in de bag genoemde “industriefunctie” gaat niet op omdat ook agrarische bedrijven in de bag in dezelfde “industriefunctie” worden ingedeeld.

Uit hetgeen wat nu door de appellant wordt geschreven is op de locatie nu geen sprake meer van een agrarisch bedrijf. Gewenst wordt blijikbaar om alsnog een bedrijfsbestemming toe te kennen. Hiervoor zou beroep gedaan kunnen worden op het beleidskader voor vrijkomende agrarische bebouwing. Deze regeling komt ook weer terug in dit bestemmingsplan (artikel 35.1: functieverandering). Onduidelijk is echter nu nog om welk nieuw type bedrijf het zal moeten gaan, én of voldaan kan worden aan alle relevante voorwaarden (met mogelijk een sloopverplichting). Hiervoor zal de appellant in overleg dienen te gaan met de gemeente. Vooralsnog wordt daarom vastgehouden aan het agrarisch bouwvlak.

3.2.5 Blankertseweg 15a Meteren, corsanr. 18.005448

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het perceel de hoofdbestemming "Bedrijf" te geven voor de uitoefening van een hoveniersbedrijf.

Indien de hoofdbestemming "Wonen" gehandhaafd blijft wordt verzocht het bestemmingsvlak aan de achterzijde van het perceel uit te breiden.

Reactie gemeente

De woning Blankertseweg 15a maakte voorheen als 2^e bedrijfswoning onderdeel uit van een agrarisch bouwperceel (fruitteeltbedrijf op Blankertseweg 15). Het perceel omvat vooral een woning met een bijgebouw (deel van groter bedrijfsgebouw dat doorloopt op het naastgelegen agrarisch bouwvlak). Vanuit de locatie voert de hoofdbewoner een hoveniersbedrijf uit. Dit bestaat vooral uit het uitvoeren van werkzaamheden elders. Een deel van het materieel staat in het genoemde bijgebouw. Omdat het feitelijk gebruik van het perceel vooral uit wonen bestaat, waardoor als zodanig geen sprake is van een bedrijfsmatige uitstraling, is de bestemming "Wonen" op zijn plaats. In het verleden is ook nooit een afwijking (onthefing) voor een ander gebruik afgegeven.

Een groter deel van het achterterrein zal binnen het bestemmingsvlak "Wonen" worden gebracht.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" van de Blankertseweg 15a wordt aan de achterzijde verruimd.

3.2.6 Haagse Uitweg 5 Buurmalsen, corsanr. 18.005583

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de huidige aanduiding "aan het buitengebied gebonden bedrijf" voor een loon- en grondverzetbedrijf te wijzigen. Verwacht wordt dat een verbreding van activiteiten zal plaatsvinden. Huidig en toekomstig werkveld is meer en meer gericht op goederenwegvervoer en op overslag dienstverlening t.b.v. diverse bedrijven. Een aanduiding voor een "niet aan het buitengebied bedrijf" wordt daarom gevraagd (voor loonwerk, transportbedrijf, stalling vrachtwagens en bedrijfsruimtes voor op- en overslag van producten).

Reactie gemeente

De locatie Haagse Uitweg 5 heeft in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 de bestemming "B1" (= Bedrijven: aan het buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijven). In de bijlage is het type bedrijf ter plaatse nader omschreven als een "loon- en grondverzetbedrijf". Het betreffende bestemmingsplan gaf aanvullend aan dat een omzetting van een B1 bedrijf naar een B2 bedrijf (=niet aan het buitengebied gebonden niet-agrarisch bedrijf) niet tot de mogelijkheden behoort. Feitelijk horen dergelijke bedrijven thuis op een bedrijfsterrein. De ruimtelijke uitstraling en de directe gevolgen voor de omgeving (bijv. verkeersbewegingen bij het genoemde transportbedrijf) sporen niet met de algemeen landelijke kwaliteiten. Ook in het bestemmingsplan "Buitengebied 2018" wordt het onderscheid tussen wel of niet aan het buitengebied gebonden zijn gehanteerd. Aan de gevraagde bestemmingswijziging wordt daarom niet meegewerkt. Het is nog steeds ruimtelijk relevant om terughoudend om te gaan met de nieuwvestiging van niet aan het buitengebied gebonden bedrijven in het landelijke gebied.

3.2.7 Parkweg 51 Beesd, corsanr. 18.005591

Samenvatting reactie

Verzocht wordt een aanwezige parkeerterrein grenzen aan een in het plangebied van het bestemmingsplan "Beesd 2018" gelegen bedrijf met een nadere aanduiding positief in te passen. Op de plek staan vrachtwagens van het nabijgelegen parkeerterrein bedrijventerrein en van het eigen bedrijf. De vrachtwagens staan hier uit het zicht (geen overlast of verrommeling).

Reactie gemeente

Op 24 april 2018 is het bestemmingsplan "Beesd 2018" vastgesteld. Daarin is aan de Parkweg 51 aan de voormalige agrarische opstallen (fruitbedrijf) een algemene bedrijfsbestemming gegeven. Nadrukkelijk is toen niet gekozen om het bedrijf aan de achterzijde van de bedrijfsbebouwing een verdere uitbreiding te geven. De hier illegaal aangelegde verharding, en het gebruik hiervan als parkeerterrein, werd als ongewenst aangemerkt. Dit standpunt is nog steeds van toepassing. Het parkeerterrein zal daarom niet als zodanig worden bestemd in het bestemmingsplan "Buitengebied 2018". Beëindiging van deze voorziening staat voorop.

3.2.8 Lingedijk 8 Gellicum, corsanr. 18.005607

Samenvatting reactie

Gevraagd wordt of binnen de toegekende bedrijfsbestemming een extra woning/mantelzorgwoning kan worden gebouwd. Voor de locatie worden enkele kadastrale perceelsnummers genoemd.

Reactie gemeente

Bij dit loonwerkbedrijf staan twee bedrijfswoningen. Voor de reguliere bedrijfsvoering is dit voldoende. Er is geen aanleiding om een extra woning toe te laten. Voor tijdelijke mantelzorgvoorzieningen zijn naast het bestemmingsplan afzonderlijke regelingen van toepassing. Vanaf 1 november 2014 gelden speciale regels voor het bouwen en gebruiken van bouwwerken voor het verlenen van mantelzorg. Deze regels staan in bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht.

3.2.9 Lingedijk 16a Rhenoy, corsanr. 18.005608

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat op het buitendijkse terras van de horecavoorziening het bebouwingsoppervlak 52 m² bedraagt en niet de in de regels opgenomen oppervlakte van 25 m². Verzocht wordt dit aan te passen.

Reactie gemeente

De feitelijke aanwezigheid van iets meer bebouwing op het buitenterras zal worden verwerkt in de planregels van de bestemming "Horeca". De maximale hoeveelheid bebouwing op het buitenterras zal op 55 m² worden gesteld.

Aanpassingen bestemmingsplan

Artikel 11.2.1 onder c.1 zal worden aangepast. De maximale oppervlakte aan gebouwen op het buitenterras zal daarbij op 55 m² worden gesteld.

3.2.10 Katijdeweg 20a Beesd, corsanr. 18.005609

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat op de verbeelding niet volledig rekening is gehouden met de beoogde aanleg van een nieuwe overdekte stalling van materieel. Deze stalling wordt geïntegreerd in een aan te leggen verbrede groenzone. De verbrede groenzone is wel opgenomen maar de stalruimte niet.

Reactie gemeente

Bij de uitwerking van de planstukken is slechts een gedeelte van de beoogde kwaliteitsslag bij dit bedrijf verwerkt. De bedoeling is om materieel (met name bedrijfswagens) dat nu nog in de openlucht op het middenterrein staat, wordt gestald in een half-ondergrondse berging (verwerkt in een deel van de nieuwe groenstrook). Hiervoor zal in aanvulling op de al opgenomen extra brede groenstrook specifieke bouwbepalingen worden toegevoegd.

Aanpassen planstukken

Voor de locatie Katijdeweg 20a worden aanvullende bouwbepalingen toegevoegd voor de realisatie van een half-ondergrondse bergingsloods.

3.2.11 Tiendweg 3 Rhenoy, corsanr. 18.005668

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de agrarische bestemming (bouwvlak) te wijzigen in een bedrijfsbestemming. Ter plaatse is een champignonbedrijf gevestigd. De activiteiten bestaan nu deels uit de teelt van champignons en voor het overige uit het sorteren/overslag en verpakken van champignons en overige groenten en fruit. Op basis van de toekomstverwachting voor de teelt van champignons wordt verwacht dat het zwaartepunt verschuift naar de handelsactiviteiten. Eerder heeft hierover besluitvorming in het college van B&W plaatsgevonden.
- b. Aanvullend wordt verzocht een bestemmingsvlak van 0,66 ha toe te kennen.
- c. Tenslotte wordt gevraagd om op de gronden (6 ha) aansluitend aan de bedrijfsgebouwen een zonneweide te mogen aanleggen.

Reactie gemeente

- a. Voorjaar 2017 heeft het college van B&W besloten om in principe onder voorwaarden mee te willen werken aan een wijziging van de agrarische bestemming (champignonkwekerij) ten behoeve van het gebruik van de bestaande opstallen voor handel (incl. sorteren/overslag) van champignons. Aan het collegebesluit waren wel diverse voorwaarden verbonden. Door de appellant is daarna niet inhoudelijk gereageerd op het besluit van het college. Door de reactie van de appellant moet nu via de inspraakprocedure worden gehandeld. Besloten is daarom een deel van de gestelde voorwaarden rechtstreeks te vertalen naar het ontwerpplan (zie ook b.). Voor het overige (afsluiten anterieure overeenkomst) zal voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan overeenstemming moeten zijn bereikt in verband met de uitvoerbaarheid van het plan.
- b. Het toe te kennen bestemmingsvlak "Bedrijf" (met nadere aanduiding : niet aan het buitengebied gebonden") zal worden afgestemd op de feitelijke situatie. Hetzelfde geldt voor de toe te kennen oppervlakte aan bedrijfsgebouwen. Een verdere uitbreiding van het terrein en/of gebouwen is niet gewenst omdat dit type bedrijf (handelsbedrijf) meer op een bedrijventerrein thuishoort.
- c. Voor het aanleggen van zonneparken zal de nieuwe gemeente West Betuwe (na 1 januari 2019) eerst beleid maken. Daarmee zal naar verwachting meer duidelijkheid komen waar én onder welke voorwaarden dergelijke zonneparken kunnen worden gerealiseerd. Daarbij zal onder meer worden ingegaan op gebiedsspecifieke waarden zoals in dit geval de ligging in de Nieuwe Hollandse Waterlinie (inundatiegebied). Gelet op de potentiële impact op het landschap wordt daarom vooralsnog geen medewerking verleend aan de gevraagde realisatie van een zonnepark van 6 ha.

3.2.12 Klaverweg 11 Enspijk, corsanr. 18.005674

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het toegekende bestemmingsvlak voor het autobedrijf aan de noordwestzijde uit te breiden. Verder zou ongeveer 500 m² aan extra bedrijfsbebouwing gewenst zijn. Dit alles om het bedrijf over enkele jaren nog een keer te vernieuwen en te vergroten (o.a. extra berging/opslag). Het terrein zal hiervoor landschappelijk worden ingepast.

Reactie gemeente

Het in het voorontwerpplan toegekende bestemmingsvlak is feitelijk al groter dan wat in 2006 in het bestemmingsplan “Buitengebied” is vastgelegd. Het bestemmingsvlak is nu afgestemd op het terrein dat in gebruik is bij dit autobedrijf. Binnen dit (vergrote) bestemmingsvlak is bovendien nog ruimte om de hoeveelheid bedrijfsgebouwen uit te breiden van ± 215 m² naar 285 m² (excl. bedrijfswoning en bijgebouwen). Dit is in verhouding een redelijke uitbreiding. De gevraagde extra uitbreiding van 500 m² daarentegen is buiten verhouding. Het zou leiden tot een verdrievoudiging van de bedrijfsoppervlakte. Dit is niet wenselijk, mede gelet op het feit dat dit type bedrijf (niet aan het buitengebied gebonden bedrijf) veeleer op een regulier bedrijventerrein thuishoort.

3.2.13 Bommelweg 8 Meteren, corsanr. 18.005680

Samenvatting reactie

- a. Opgemerkt wordt dat sinds 2002 op de betreffende locatie (voormalig agrarisch bedrijf) met instemming van de gemeente een aannemings- en verhuurbedrijf is gevestigd. Het bedrijf houdt (volgens KvK) zich bezig met wegenbouw, het aanleggen van infrastructurele werken in de gww-sector en het beschikbaar stellen van arbeidskrachten in deze sector. Verder betreffen de activiteiten grondverzet en machineverhuur. Verzocht wordt het perceel een bedrijfsbestemming (nadere aanduiding nabg) te geven met een op de activiteiten afgestemde milieucategorie.
- b. Tevens wordt melding gemaakt van een op 12-2-2014 verleende omgevingsvergunning voor het inpandig realiseren van een tweede woning (Bommelweg 8a). Verzocht wordt daarom het maximaal aantal bedrijfswoningen op twee te stellen.

Reactie gemeente

- a. Het perceel Bommelweg 8 Meteren heeft in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 de bestemming “Landelijk gebied II” met de nadere aanduiding “woning” gekregen. Voorafgaand aan het moment van aankoop van het perceel was in ieder geval het voorontwerp van dat bestemmingsplan al bekend. Het voorontwerp is namelijk in 2001 ter inzage gegaan. In dat voorontwerp was ook al geen sprake van een bedrijfsbestemming. Van een gemeentelijke instemming uit 2002 om hier een bedrijf uit te mogen oefenen is geen bewijs gevonden of aangeleverd.
De afgelopen jaren is ook nooit beroep gedaan om toepassing te geven aan de mogelijkheden om aan voormalige agrarische bedrijfsbebouwing een bedrijfsbestemming te geven (wijzigingsbevoegdheid voor functieverandering, artikel 16 lid 2 van het bestemmingsplan “Buitengebied, eerste herziening”). Wel is in 2014 een vergunning voor een uitbreiding en splitsing van de woning (geen bedrijfswoning) aangevraagd. Deze splitsing kon alleen verleend worden doordat sprake is van een aanduiding “woning”. Alleen bij die aanduiding kan ingeval het hoofdgebouw een inhoud heeft van meer dan 1000 m³ sprake zijn van een inpandige splitsing naar meer woningen (artikel 5 lid 4 sub c). Dit is dan ook toegepast bij de omgevingsvergunning van 14 februari 2014 (zie punt b.).
Verwezen wordt nu naar de mogelijkheden van artikel 35.1 (functieverandering). Onduidelijk is echter nu nog om welk nieuw type bedrijf het zal moeten gaan, én of voldaan kan worden aan alle relevante voorwaarden (met mogelijk een sloopverplichting). Hiervoor zal de appellant in overleg dienen te gaan met de gemeente. Vooralsnog wordt daarom vastgehouden aan de hoofdbestemming “Wonen”.
- b. Het feit dat er nu sprake is van twee woningen zal verwerkt worden in de planstukken.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Bij de Bommelweg 8 zal worden opgenomen dat er sprake is van twee (aaneengeschakelde) woningen.

3.2.14 Polsteeg 3 Deil, corsanr. 18.006249

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de vorm van het bestemmingsvlak aan te passen waardoor het voornemen om een nieuwe werktuigenberging aan de zuidzijde mogelijk te maken. Bij de reactie is een voorstel tot aanpassing bijgevoegd. Per saldo neemt hierdoor de omvang van het bestemmingsvlak niet toe.

Reactie gemeente

De vorm van het bestemmingsvlak zal worden aangepast zonder dat de totale oppervlakte toeneemt. Er zijn geen planologische beletselen om deze wijziging door te voeren.

Aanpassingen bestemmingsplan

De vorm van het bestemmingsvlak wordt zodanig aangepast dat er ruimte ontstaat aan de zuidzijde voor de bouw van een werktuigenberging. De totale oppervlakte van het vlak blijft wel gelijk.

3.3 Thema wonen

3.3.1 Parallelweg 1 Rhenoy, corsanr. 18.004282

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het bestemmingsvlak "Wonen" aan te passen zodat alle bestaande bebouwing in het bestemmingsvlak komen te liggen.

Reactie gemeente

De bestaande bebouwing bij de woning dient in het bestemmingsvlak te staan.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" voor de woning Parallelweg 1 wordt aangepast.

3.3.2 Provincialeweg West 13 Rumpt, corsanr. 18.004421

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het bestemmingsvlak "Wonen" aan te passen zodat een bestaande zwembad in het bestemmingsvlak komt te liggen.

Reactie gemeente

Een zwembad is een bij een woning horende functie en dient binnen het bestemmingsvlak te liggen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" voor de woning Provincialeweg West 13 wordt aangepast.

3.3.3 Burensedijk 28 Buurmalsen, corsanr. 18.004812

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het bestemmingsvlak "Wonen" aan te passen zodat alle bestaande bebouwing in het bestemmingsvlak komen te liggen.

Reactie gemeente

Het bestemmingsvlak voor de geschakelde woningen aan de Burensdijk 26/28 Buurmalsen zal worden aangepast zodat in ieder geval de aanwezige bebouwing in het bestemmingsvlak zal komen te liggen. De maatvoering van het bestemmingsvlak zal verder afgestemd worden op het in 2010 vastgestelde wijzigingsplan "Burensdijk 26, 28 en 30".

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" voor de geschakelde woningen Burensdijk 26/28 wordt aangepast.

3.3.4 Rijksstraatweg 62 Buurmalsen, corsanr. 18.004821

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het bestemmingsvlak "Wonen" aan te passen zodat er een plek komt voor de bouw van een garage bij de woning. Verzocht wordt het gehele kadastrale perceel waarop de woning is gelegen te bestemmen voor "Wonen". Gewezen wordt verder op het naastgelegen kadastrale perceel waarop bebouwing van het in 2013 beëindigde agrarische bedrijf staat.
- b. Op de ondergrond van de verbeelding staat op het buurperceel een losplaats en kavelpad ingetekend. Mocht het doel zijn deze voorzieningen in het bestemmingsplan op te nemen dan wordt hier op voorhand bezwaren tegen gemaakt.

Reactie gemeente

- a. Het bestemmingsvlak voor de woning aan de Rijksstraatweg 62 Buurmalsen zal in zuidoostelijke richting worden uitgebreid. Daarbij zullen ook de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (2 schuren: samen $\pm 150 \text{ m}^2$) binnen het bestemmingsvlak "Wonen" worden gebracht. De schuren maken onderdeel uit van het erf van de woning (onder meer door de wijze van ontsluiting). Door de uitbreiding van het bestemmingsvlak ontstaat, in combinatie met de saneringsregeling voor voormalige agrarische bedrijfsgebouwen, extra mogelijkheden voor nieuwbouw van bijgebouwen.
- b. Het buurperceel heeft de algemene bestemming "agrarisch met waarden- landschapswaarden". De bedoelde voorzieningen hebben geen aparte bestemming gekregen. De ondergrond van de verbeelding heeft in dat opzicht geen plan-juridische betekenis.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" voor de woning Rijksstraatweg 62 wordt aangepast.

3.3.5 Provincialeweg West 1 Gellicum, corsanr. 18.004890

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de oppervlakte aan bijgebouwen bij de woonbestemming te verhogen. Hierdoor kan een nieuwe schuur voor opslag van materiaal en onderhoud van de vrachtwagen mogelijk worden.

Reactie gemeente

Om verdere verstening van het buitengebied tegen te gaan wordt vastgehouden aan de bestaande norm van 75 m^2 aan bijgebouwen bij een burgerwoning. Aanvullend kent de Wabo ook nog mogelijkheden voor vergunningsvrij bouwen. Opslag van materieel en onderhoud vrachtwagen zijn verder geen redenen waarvoor bij een burgerwoning in het buitengebied meer bijgebouwen moeten worden toegestaan.

3.3.6 Tielerweg 51 Geldermalsen, corsanr. 18.005243

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het bestemmingsvlak "Wonen" aan te passen waardoor er meer afstand is tot een naastgelegen boomgaard (i.v.m. spuitzone) én het vlak op één kadastraal perceel komt te liggen.
- b. Afgevraagd wordt of de in een eerder (2010) ontvangen brief genoemde verwijzing naar bouwmogelijkheden buiten de bestemmingsplanmogelijkheden om, nog van toepassing zijn. In de betreffende brief wordt verwezen naar artikel 3.23 Wro en artikel 4.1 Bro.

Reactie gemeente

- a. Het bestemmingsvlak voor de woning Tielerweg 51 zal worden aangepast waarbij het vlak meer afstand krijgt tot de genoemde boomgaard en naar de achterzijde wordt uitgebreid. Het bestemmingsvlak blijft wel op twee kadastrale percelen liggen. Dit omdat de bebouwing bij de woning ook op twee percelen ligt.
- b. In de gemeentelijke brief uit 2010 wordt beschreven dat naast het bouwrecht voorkomend uit het bestemmingsplan ook nog andere mogelijkheden zijn (onder meer vergunningsvrij bouwen). Na 2010 is dit stelsel vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit omgevingsrecht (Bor). De artikelen 3.23 Wro en 4.1 Bro zijn toen komen te vervallen. In de praktijk gaat het nog steeds om het vergunningsvrij bouwen en om het zogenaamde kruimelgevallenbeleid. Bij concrete bouwplannen wordt voor meer achtergrondinformatie geadviseerd contact op te nemen met de Omgevingsdienst Rivierenland.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" voor de woning Tielerweg 51 wordt aangepast.

3.3.7 Roodseweg 3 Rumpt, corsanr. 18.005276

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het bestemmingsvlak "Wonen" aan te passen waardoor het gehele kadastrale perceel met het nummer gemeente Deil sectie N nr. 361 in het bestemmingsvlak komt te liggen. Het perceel zou als tuin zijn ingericht en niet gebiedseigen bomen bevatten.

Reactie gemeente

Het perceel waarop de woning staat is bijna 0,6 ha groot. Het is een langgerekt perceel van ± 30 meter breed en ± 200 meter diep. De bebouwing (woning met bijgebouwen) ligt aan de voorzijde van het perceel. Het overgrote deel van het perceel heeft een landelijke uitstraling (grasland met boomgroepen). Het feit dat de beplanting deels uit niet gebiedseigen soorten bestaat wil niet zeggen dat het perceel in het geheel onder de bestemming "Wonen" moet vallen. Wel geeft de reactie aanleiding het bestemmingsvlak enigszins naar de achterzijde uit te breiden zodat enkele achter het terras gelegen voorzieningen in het bestemmingsvlak "Wonen" komen te liggen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" voor de woning Roodseweg 3 wordt aangepast.

3.3.8 Kooiweg 1 en 1a Enspijk, corsanr. 18.005335

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het bestemmingsvlak "Wonen" aan te passen waardoor een aanwezige bijgebouw en enkele voorzieningen bij de woning (erf, tuin, oprit) in het vlak komen te liggen. Een voorstel is bijgevoegd.
- b. Gewezen wordt op de aanwezigheid van een zgn. kooikerswoning (nr. 1a). Deze kooikerswoning is enige jaren geleden geheel gerestaureerd en verder aangesloten op een IBA en in het kader van de aanleg van de Betuweroute akoestisch geïsoleerd. Verzocht wordt dit object te bestemmen als "Wonen".
- c. Enkele nader genoemde percelen (kadastraal bekend gemeente Deil sectie M nrs. 720, 722 en 723) zijn ten onrechte als "Natuur" bestemd. De vigerende bestemming is echter "agrarisch" en de percelen zijn ook als zodanig in gebruik. Verzocht wordt ook nu een agrarische bestemming toe te kennen.

Reactie gemeente

- a. Het bestemmingsvlak "Wonen" is ter plaatse te krap bemeten waardoor onder meer een bijgebouw buiten het vlak is komen te liggen. Dit wordt aangepast met inachtneming van de omliggende natuurwaarden (vml. eendenkooi). Het ingediende voorstel wordt daarom niet één op één overgenomen. Het voorstel is te ruim en te algemeen (rechthoek) uitgewerkt waardoor onder meer de om de woning gelegen bosschages in het bestemmingsvlak zijn gebracht. Ook wordt het bestemmingsvlak helemaal naar de centrale waterplas getrokken. Een buffer is echter uit een natuuroogpunt gewenst.
- b. Aan de zuidzijde van de eendenkooi staat een klein gebouwtje ($\pm 50 \text{ m}^2$) dat vroeger als kooikershuisje heeft gediend. Oorspronkelijk gebruik was het opslaan van materialen voor de eendenkooi en om te dienen als tijdelijk verblijf voor de kooiker tijdens het gebruik van de eendenkooi voor de jacht. Een reguliere woonbestemming heeft het nooit gehad en dat zou gelet op de ligging in het natuurgebied ook een te zware bestemming zijn. Voorgesteld wordt daarom het als bijgebouw bij de woning Kooiweg 1 aan te merken waardoor het in ieder geval meerdere aan de hoofdfunctie "Wonen" gekoppelde gebruiksvormen kan krijgen.
- c. Het grootste deel van het perceel met nr. 723 en het zuidelijke deel van het perceel met nr. 722 maakten geen onderdeel uit van het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006. Voor deze percelen is het bestemmingsplan Buitengebied uit 1984 nog van toepassing. Daarin hadden de percelen de bestemming "agrarisch gebied van natuurwaarde en landschappelijke waarde". De vigerende bestemming en het feitelijke gebruik rechtvaardigen geen bestemming "Natuur". De

perceeldelen zullen daarom alsnog een agrarische bestemming krijgen. Het perceel met nr. 720 betreft een langwerpig perceel van ± 1,8 ha. evenwijdig aan de Betuweroute. Het perceel wordt aan de zuidzijde begrenst door een watergang. Het perceel maakt geen onderdeel uit van het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 maar was grotendeels opgenomen in het op 29 mei 2001 vastgestelde bestemmingsplan “Betuweroute”. Dit bestemmingsplan is opgesteld voor de aanleg van de Betuweroute incl. bijhorende (groen)voorzieningen. Het westelijk deel van het perceel (± 300 meter) is met beplanting ingericht en het oostelijk deel (± 300 meter) is een onbegroeide zandlichaam. Dit laatste gedeelte kan niet als “Natuur” worden aangemerkt en zal een agrarische bestemming krijgen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak “Wonen” voor de woning Kooiweg 1 wordt aangepast.
- Het vml. Kooikershuisje wordt als bijgebouw gekoppeld aan het bestemmingsvlak “Wonen” van Kooiweg 1.
- De percelen kadastraal bekend gemeente Deil sectie M nrs. 720, 722 en 723 worden deels als “agrarisch” bestemd.

3.3.9 Bommelweg 2 Meteren, corsanr. 18.005596

Samenvatting reactie

Verzocht wordt om het mogelijk te maken een verdwenen hooischuur terug te bouwen bij het gemeentelijke monument. In het verleden zouden er drie hooischuren hebben gestaan die allen zijn verdwenen.

Reactie gemeente

In de planregels zit een bepaling om zogenaamde schuurbergen mogelijk te maken. De regeling kan echter alleen worden gebruikt om een hogere goot- en bouwhoogte toe te laten. Dit is voor de situatie aan de Bommelweg 2 niet afdoende omdat hier al een grote oppervlakte aan bijgebouwen staat. In aanvulling hierop zal daarom de redactie zo worden aangevuld dat het bij gemeente- en rijksmonumenten mogelijk is om de herbouw van een verdwenen schuurberg toe te staan ook al is maximale oppervlakte aan bijgebouwen al verbruikt. Wel zal er onder meer sprake moeten zijn van een versterking van de cultuurhistorische waarde van het aanwezige monument. Dit betekent onder meer dat recht moet worden gedaan aan de oorspronkelijke vorm en het materiaalgebruik van de verdwenen hooischuur. Verder zal bij aanwezigheid van boventallige niet beeldbepalende bijgebouwen eerst gebruik moeten worden gemaakt van de surplusregeling voor bijgebouwen zoals vastgelegd in de bestemming “Wonen”.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Aan de planregels zal voor herbouw verdwenen schuurbergen bij gemeente- of rijksmonumenten een afwijkingsbepaling worden toegevoegd.

3.3.10 Bommelweg 2b Meteren, corsanr. 18005597

Samenvatting reactie

Verzocht wordt bij de woning een extra bijgebouw (150 m² met bouwhoogte van 5 meter) mogelijk te maken. Tot nu toe kan voor de opslag van privé- en bedrijfsmateriaal gebruik worden gemaakt van een achter het woonperceel gelegen schuur van een fruitteiler. De eigenaar van deze schuur (gelegen op een agrarisch bouwperceel) wil de ruimte in de toekomst zelf in gebruik nemen.

Reactie gemeente

Aan het perceel is een woonbestemming toegekend. Bij de woning kan in totaal 75 m² aan bijgebouwen worden gebouwd. Daarnaast bestaan er nog aanvullende regels voor onder meer vergunningsvrij bouwen. Er is kortom geen aanleiding de bijgebouwenregeling aan te passen. Mocht

er behoefte zijn aan meer opslagruimte dan kan zo nodig, net als in de huidige situatie, worden uitgeweken naar ruimtes die door derden worden verhuurd.

3.3.11 Meersteeg 39 Tricht, corsanr. 18.005617

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing bij de woning Meersteeg 39 buiten het bestemmingsvlak is geplaatst. Voor die bebouwing wordt verzocht een niet-agrarische bedrijfsbestemming op te nemen.

Reactie gemeente

Het perceel Meersteeg 39 betreft een voormalig agrarisch bedrijf (fruitteelt) waarvan de bedrijfsvoering al enige jaren geleden is gestaakt. Het toekennen van een woonbestemming aan de voormalige bedrijfswoning wordt niet betwist. Het gaat om de toekomstige mogelijkheden van de voormalige bedrijfsbebouwing. Hiervoor kan onder meer gebruik worden gemaakt van het regionaal beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing. Dit beleid is verwerkt in de regelgeving van dit bestemmingsplan. Zo zit er een algemene wijzigingsbevoegdheid voor functieverandering. Ook kan binnen de woonbestemming gebruik worden gemaakt om bijvoorbeeld in ruil voor sloop van boventallige gebouwen een grotere woning te realiseren.

Er zijn nog geen concrete plannen ingediend voor functieverandering van de gebouwen aan de Meersteeg 39. Toetsing aan de voorwaarden van het functieveranderingsbeleid kan dan ook niet plaatsvinden. Volstaan wordt daarom vooralsnog om de bebouwing wel op te nemen in het bestemmingsvlak "Wonen" waardoor in ieder geval gebruik kan worden gemaakt van de reguliere gebruiks- en bouw mogelijkheden binnen deze bestemming.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak "Wonen" voor de woning Meersteeg 39 wordt aangepast.

3.3.12 Ruitersweg 2 Deil, corsanr. 18.006565

Samenvatting reactie

Niet ingezien wordt waarom het perceel een woonbestemming heeft gekregen. Deze verandering wordt niet nodig gevonden.

Reactie gemeente

Bij het opstellen van het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 is in overleg met de betrokkene besloten geen agrarisch bouwperceel meer toe te kennen maar twee maal een woonbestemming. Hierdoor kon ook voor de dochter een volwaardige vervangende burgerwoning worden gerealiseerd (Ruitersweg 2a). In het nieuwe bestemmingsplan "Buitengebied 2018" zijn wederom twee woonbestemmingen toegekend. Van een bestemmingsverandering in nu dan ook geen sprake. Het bestemmingsplan bevat verder regels voor functieveranderingen van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing (zie onder meer reactie 3.3.9).

3.3.13 Molendijk 13a Rumpt, corsanr. 18.005705

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat het toegekende bestemmingsvlak "Wonen" niet overeenkomt met de feitelijke situatie. Zo zou een schuur buiten het bestemmingsvlak liggen en een deel van de tuin in de bestemming "Natuur" liggen.

Reactie gemeente

Het bestemmingsvlak voor de woning aan de Molendijk 13a Rumpt zal worden aangepast waardoor in ieder geval de genoemde schuur in het vlak komt te liggen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het bestemmingsvlak “Wonen” voor de woning Molendijk 13a wordt aangepast.

3.3.14 Lageveldweg 1 Rumpt, corsanr. 18.005755

Samenvatting reactie

Er worden diverse vragen gesteld over de betekenis van de bestemming “Wonen” in relatie tot de bestaande bebouwing en eventuele uitbreidingsplannen:

- Wat zijn de herbouwmogelijkheden na een calamiteit.
- Wat bij renoveren van het bedrijfsgebouw (bijv. saneren asbestdaken).
- Is een 3-zijdig ommuurde mestplaat een bouwwerk en kan deze worden overkapt.
- Wat is het bouwblok en is die groot genoeg om de woning te kunnen uitbreiden (bijv. serre).
- Wat zijn de verschillen met het vorige bestemmingsplan.

Reactie gemeente

Allereerst moet worden opgemerkt dat bij concrete (ver)bouwplannen altijd navraag gedaan moet worden bij de Omgevingsdienst Rivierenland. Deze instantie toetst plannen aan de bestaande regelgeving (waaronder het bestemmingsplan) en is uiteindelijk namens de gemeente vergunningverlener. Op de gestelde vragen kan in zijn algemeenheid aanvullend nog het volgende worden gesteld:

- In de overgangsbepalingen (hoofdstuk 4 van de planregels) staat wat mag worden gedaan bij een calamiteit. De regels zijn overgenomen van artikel 3.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.
- Onderhoud van gebouwen (gedeeltelijk vernieuwen of veranderen) kan met het overgangsrecht plaatsvinden.
- Zoals beschreven kan de mestplaat worden gezien als een bouwwerk, geen gebouw zijnde. Het overkappen (=overdekken) zou juist leiden tot het ontstaan van een gebouw. In dit geval is er al meer dan 75 m² aan bijgebouwen aanwezig. De in artikel 21.2.3 onder b. van het voorontwerp genoemde hoogtemaat heeft niets met een nok- of goothoogte te doen. Het betreft een maximale bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde. Goot- en nokhoogtes van de woning en bijgebouwen zijn vastgelegd bij de bouwregels voor gebouwen.
- Het op de verbeelding opgenomen bestemmingsvlak is het bouwvlak. Deze is ruim rond de bestaande woning gelegen waardoor een serre uitvoerbaar zou moeten zijn.
- Voor dit perceel zijn slechts enkele belangrijke verschillen te noemen. Zo is nu sprake van een concreet bestemmingsvlak “Wonen” in plaats van een verbaal bouwperceel binnen de gebiedsbestemming “Landelijk gebied I”. De maximale inhoudsmaat van een woning is in dit gebied over het algemeen verruimd naar 750 m³. Woningen die nu al groter zijn kunnen net als nu met maximaal 10% in inhoud groeien.

3.3.15 Middelweg 56 Tricht, corsanr. 18.007359

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de agrarische bestemming (bouwvlak) om te zetten naar een woonbestemming.

Reactie gemeente

Er zijn geen planologische beletselen op het agrarisch bouwvlak van dit voormalige fruitteeltbedrijf om te zetten naar een woonbestemming op maat.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het adres Middelweg 56 te Tricht krijgt de bestemming “Wonen” in plaats van de aanduiding agrarisch bouwvlak.

3.4 Thema natuur, landschap en cultuurhistorie

3.4.1 Vereniging tot Behoud van het Lingeland, Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen, c/sanr. 18.005303

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt in de toekomst eerder (consultatiefase) als stakeholder bij de opzet van het bestemmingsplan geraadpleegd te worden. Dan zou eerder de opzet en de systematiek van het bestemmingsplan beïnvloed kunnen worden.
- b. Verwacht werd dat in de bestemming “agraris met waarden” extra waarborgen zitten voor het behoud van die waarden. Er lijkt echter soms meer te mogen in “agraris met waarden” dan in “agraris”. Voorbeelden van deze inconsistentie worden genoemd:
 - Boomkwekerijen en boomgaarden mogen in “agraris met waarden” overal.
 - Teelt ondersteunende voorzieningen zijn in “agraris gebied met waarden” veel meer toegestaan. Teelt ondersteunende voorzieningen zijn schadelijk voor het landschap. Daarom moet ook de periode van plaatsing worden ingeperkt van mei tot oktober. Ook zal duidelijk moeten worden wat onder “tijdelijk” wordt verstaan. De staketsels blijven staan evenals de plastic kopgeveltjes.
 - Er wordt geen onderscheid gemaakt in de uitbreidingsmogelijkheden en bouwhoogtes van agrarische bedrijven. Vooral in het komgebied, in het gebied van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en in de uiterwaarden moeten de mogelijkheden beperkt worden. De bouwhoogte zou maximaal 8 meter moeten zijn en een maximaal bouwpercentage op het bouwvlak moet weer worden ingevoerd.
- c. Afgevraagd wordt of de regels ter bescherming van de landschapskwaliteiten wel handhaafbaar zijn. Speciaal aandacht wordt gevraagd voor de Linge en haar uiterwaarden. Dit type landschap is extra kwetsbaar voor de oprukkende bebouwing. Het simpelweg vermelden van kernkwaliteitsomschrijving van een bepaalde gebied leidt niet per sé tot handhaafbare bescherming van de kernkwaliteit. De kernkwaliteit van waardevol gebied in artikel 4.1 moet in handhaafbare termen worden geformuleerd. Dit zou zo ook moeten zijn voor andere overgenomen criteria zoals het PAS, waterkwantiteitseisen vanuit het waterschap etc.

Reactie gemeente

- a. De aanbeveling zal worden meegenomen bij toekomstige planprocedures.
- b. Er wordt in het bestemmingsplan gewerkt met een tweetal agrarische hoofdbestemmingen:
 - De bestemming agraris is in essentie de voortzetting van de gebiedsbestemming “Landelijk gebied I” uit het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. Het gaat dan primair om de open komgronden ten noorden en zuiden van de Linge, met uitzondering van een oost-west lopende strook in de Culemborgerwaarden/Regulieren. Deze gronden zijn overwegend in gebruik door de melkveehouderij.
 - De bestemming “agraris met waarden” omvat primair de gronden van het stroomgebied van de Linge (rivier, uiterwaarden en oeverwallen). En aanvullend de genoemde oost-west lopende strook in het noordelijk komgebied. Met name de oeverwallen kenmerkt zich door de dominante aanwezigheid van de fruitteelt. Deze gronden hadden in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 de gebiedsbestemmingen “Uiterwaarden”, “Landelijk gebied II” en “Landelijk gebied III”.

De hoofdindeling in de twee agrarische hoofdbestemmingen is vooral geografisch/morfologisch bepaald. Aan de ene kant het invloedsgebied van de Linge en voor het overige de komgronden. Het is dan ook niet zo dat de bestemming “agraris met waarden” op voorhand meer landschapswaarden heeft en daarom veel meer beperkingen zou moeten hebben. Ook binnen de bestemming “agraris” komen landschapswaarden voor. Per hoofdbestemming is onder meer met aanvullende gebiedsaanduidingen (uiterwaard, openheid, kromakkers, Nieuwe Hollandse Water nader maatwerk geleverd om bepaalde landschappelijke kwaliteiten te behouden. Dat is ook van toepassing binnen de bestemming “Agraris”. Als voorbeeld het volgende. De fruitteelt is op de oeverwallen een belangrijke grondgebruiker. Daarom wordt binnen de bestemming “agraris met waarden” in de planregels ook ruimte geboden aan boomgaarden en teeltondersteunende voorzieningen. Aan de andere kant wordt door de nadere aanduiding

“uiterwaard” voor de lagere gebieden langs de Linge mede om landschappelijke redenen een terughoudender benadering gevolgd. In de bestemming “agrarisch” is openheid een aandachtspunt. Dit werkt ook weer door naar de mogelijkheden voor de fruitteelt in de verschillende delen van de komgronden.

Bouwhoogtes zijn binnen de agrarische bouwpercelen over gelijk gehouden. Dit om een functionele bedrijfsvoering mogelijk te houden. Bovendien wordt de landschappelijke “winst” van een iets lagere bouwhoogte beperkt geacht. Ten opzichte van het vorige bestemmingsplan Buitengebied zijn de bouwhoogtes niet verruimd.

Voor het deelgebied Nieuwe Hollandse Waterlinie gelden aanvullend speciale bouwregels (zie artikel 29: Waarde – Nieuwe Hollandse Waterlinie).

- c. Op diverse plekken in de regels van het bestemmingsplan is aandacht besteed aan de aanwezigheid van landschappelijke waarden. Er gelden gebiedsaanduidingen en dubbelbestemmingen ter bescherming van (onderdelen van) het landschap (zie ook bij b.). Voor de Linge en uiterwaarden is de bestemming “Agrarisch met waarden” van toepassing (artikel 4.1). In de bestemmingsomschrijving daarvan is het behoud, de bescherming, de ontwikkeling en/of het herstel van de landschappelijke en natuurwaarden opgenomen. Onderaan artikel 4.1 zijn de waarden die voorkomen binnen die bestemming, verder omschreven. Bij toetsing aan de in de artikel 4 opgenomen verwijzing naar landschappelijke waarden (bijvoorbeeld in de nadere eisen, de voorwaarden voor afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden) worden de beschreven waarden in ieder geval betrokken. Bovendien is er een ‘Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden’ benodigd voor bijvoorbeeld het vellen of rooien van bos en het verlagen of ophogen van de bodem. Hierdoor worden specifieke gebiedskenmerken aanvullend beschermd. In aanvulling op deze hoofdmethodiek vragen de twee nationale landschappen (Nieuwe Hollandse Waterlinie en nationaal landschap Rivierengebied) om een extra afweging ter behoud van de beschreven kwaliteiten. Het hele stelsel geeft voldoende waarborgen om bij nieuwe ontwikkelingen het aspect “landschappelijke waarden” zorgvuldig mee te nemen. Kant en klare oplossingen in de vormen van harde normen kunnen daarbij vooraf niet worden voorgeschreven. Het gaat telkens om maatwerk.

3.4.2 Gelderse natuur en milieufederatie, Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem, corsanr. 18.005676

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt het Nationaal Landschap in het bestemmingsplan op te nemen en te borgen dat de kernkwaliteiten worden versterkt.
- b. Verzocht wordt ambitieuzere eisen te stellen als het gaat om het bepalen van de grondgebondenheid van de veehouderij. Voorgesteld wordt een maximale norm van 2 grootvee-eenheden per hectare.
- c. Verzocht wordt om de maximale bouwhoogte (per afwijking) voor veeschuren te verlagen naar 12 meter.
- d. Bezwaar wordt gemaakt tegen de wijzigingsbevoegdheid voor vergroten bouwvlakken van niet-grondgebonden veehouderij. Alleen in geval van een salderingsregeling met stoppende agrariërs (met sloopregeling) zou vergroting bouwvlak zonder toename aantal dierplaatsen mogelijk zijn.
- e. Bij afwijkingsbepalingen van de bouwregels moet in ieder geval worden getoetst aan kernkwaliteiten Nationaal Landschap.
- f. De maximale bouwhoogte van mestvergisters zou teruggebracht moeten worden van 15 naar 7 meter zoals ook elders het geval is.
- g. Verzocht wordt een spuitvrije zone langs watergangen op te nemen. Met name watergangen die onderdeel uitmaken van de ecologische verbindingszone.
- h. Verzocht wordt de in het plangebied gelegen “koude-warmte opslagvrije zone” en bijbehorende beschermingsregels in het bestemmingsplan op te nemen.
- i. Verzocht wordt de landschapselementen op een beschermingskaart vast te leggen. Tevens zou bij een verlening van een vergunning een compensatievereiste nodig zijn.

- j. Verzocht wordt de akker- en weidevogelgronden in het bestemmingsplan op te nemen en aanvullend beschermende voorschriften toe te voegen zoals een verbod op het scheuren van grasland en een ontwateringsdiepte voor te schrijven dat is afgestemd op weidevogels.
- k. Bij kleinschalig kamperen moeten chalets en stacaravans worden uitgesloten.
- l. Verzocht wordt de meest milieuvriendelijke variant uit het Milieueffectrapport te kiezen.

Reactie gemeente

- a. Voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie (nationaal landschap) zijn al specifieke regels van toepassing (zie artikel 29). Bij concrete plannen moet rekening worden gehouden met de beschreven waarden (verwijzing naar bijlagen). De in de Omgevingsverordening Gelderland vastgelegde kernkwaliteiten voor het Nationaal Landschap Rivierengebied zijn in essentie al verwerkt in met name de bestemmingsomschrijvingen van de twee agrarische hoofdbestemmingen op het onderdeel “behoud, bescherming, ontwikkeling en/of herstel van de landschappelijke en natuurwaarden”.
- b. In de Omgevingsverordening Gelderland wordt al voorgeschreven wat onder een (niet)grondgebonden veehouderij moet worden verstaan. Deze benadering wordt in dit bestemmingsplan overgenomen. Het is niet opportuun om alleen voor het grondgebied van Geldermalsen een afwijkende norm op de nemen.
- c. De standaard nokhoogte voor veechuren is 10 meter. Bij de grondgebonden veehouderij kan voor bijzondere gevallen (o.a. in verband met plaatsing melkrobots of in verband met dierenwelzijn) een afwijking naar 13 meter worden afgegeven. Wel zal dan de hellingshoek van het dakvlak groter moeten zijn (25° i.p.v. 10°). Deze flexibiliteitsbepaling is al met zorgvuldigheid omgeven. De regeling is al van kracht sinds het bestemmingsplan “Buitengebied, eerste herziening” uit 2009. Niet ingezien wordt waarom 12 meter wel acceptabel is en 13 meter niet.
- d. Zo lang er geen sprake is van beleidsregels zoals bedoeld in het Plussenbeleid van de Omgevingsverordening Gelderland, zal er geen uitbreidingsruimte zijn voor de niet-grondgebonden veehouderij (zie ook reactie gemeente bij 2.1 onder a).
- e. Zie onder punt a.
- f. De maximale bouwhoogte voor mestvergisters wordt teruggebracht naar 10 meter. Deze hoogte is gelet op de gangbare wijze waarop mestvergisters worden uitgevoerd voldoende. De hoogte komt bovendien overeen met de reguliere bouwhoogte voor de bedrijfsgebouwen. Aanvullend wordt ter afdoening van de omgevingsbelangen bij de afwijkingscriteria de extra voorwaarde opgenomen dat “omliggende waarden niet onevenredig worden aangetast”.
- g. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij watergangen wordt buiten het bestemmingsplan om geregeld. Het “Lozingsbesluit open teelt en veehouderij” is primair van belang. Hierin worden o.a. teeltvrije zones langs watergangen verplicht gesteld (tenzij sprake van een emissiescherm). In deze regio is met name waterschap Rivierenland de controlerende instantie.
- h. Het beleid voor de “koude-warmte opslagvrije zone” zoals bepaald in de Omgevingsverordening Gelderland is overgenomen in dit bestemmingsplan. De KWO-vrije zones zijn geregeld via de milieuzones “grondwaterbeschermingsgebied” en “boringsvrije zone”. Beiden hebben mede betrekking op de KWO-vrije zone rondom het drinkwaterpompstation Kolff in de gemeente Neerijnen. Zo wordt in artikel 33.1.4 onder a. punt 4 het onttrekken van warmte aan de bodem of het grondwater aan een omgevingsvergunning verbonden.
- i. In de algemene bestemmingsomschrijving van artikel 3 en 4 (de twee agrarische hoofdbestemmingen) wordt in aanvulling op het algemene doel “het behoud, de bescherming, de ontwikkeling en/of het herstel van de landschappelijke- en natuurwaarden” ook gesproken van “behoud en herstel van waardevolle landschapselementen”. Met deze bepaling moet worden bevorderd dat de veelal kleinschalige landschapselementen die in het agrarisch gebied liggen, én niet zelfstandig als “natuur” of “water” zijn bestemd, ook worden beschermd. Ook moet het hiermee mogelijk zijn nieuwe landschapselementen aan te leggen zonder dat meteen gesproken kan worden van een strijdigheid met de hoofdbestemming. Een uitputtende inventarisatie van alle landschapselementen die vanuit cultuurhistorische en/of natuurwetenschappelijke redenen waardevol zijn is niet beschikbaar. Wel beschikt de gemeente over een door bureau RAAP opgestelde erfgoednota waaraan onder meer verbonden een cultuurhistorische inventarisatie: <https://geo.raap.nl/geldermalsen/#7/51.888/5.215>. Deze inventarisatie is al deels gebruikt bij het

toekennen van verschillende aanduidingen zoals die voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de kromakkercomplexen. Deze (open)bron zal onder meer gebruikt worden bij beoordeling van aanvragen voor een omgevingsvergunning waarbij de landschapsbelangen moeten worden meegenomen (onder meer afwijkingen). In aanvulling hierop zal in de begripsbepalingen de term “waardevolle landschapselementen” worden toegevoegd met voorbeelden van voor dit gebied kenmerkende elementen.

Aan een Omgevingsvergunning kunnen zo nodig aanvullende voorwaarden worden verbonden als dit vanuit de beoogde ruimtelijke doelen te motiveren is. Dit kan bestaan uit het verplicht uitvoeren van compenserende maatregelen. Dit is echter niet altijd zinvol of uitvoerbaar. Per situatie moet dit worden beoordeeld. Het standaard eisen van compensatie wordt daarom niet opgenomen.

- j. In het plangebied liggen buiten de aangewezen en als zodanig bestemde natuurgebieden (GNN) geen agrarische gebieden meer die door de provincie mede zijn aangemerkt als “akker of weidevogelgebied”. Er is aldus geen grondslag meer om hiervoor specifieke regels in het bestemmingsplan op te nemen. Dit was nog wel het geval in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. De inventarisatie heeft ook geen aanleiding gegeven om concreet te begrenzen gebieden op te nemen ter bescherming van bestaande waardevolle weidevogelgebieden. Verder wordt het algemeen (grond)waterpeil in het buitengebied na afweging van alle belangen vastgelegd door het waterschap (d.m.v. peilbesluiten). Verder wordt de openheid van met name de polders (Culemborger- en Tielerwaard) beschermd door beperkingen die worden gesteld aan het aanleggen van boomgaarden. Binnen die polders kunnen individuele agrariërs altijd nog op vrijwillige basis een weidevogelvriendelijk beheer voeren.
- k. Het kleinschalig kamperen is nader omschreven in artikel 1.34 waarbij aanvullend in artikel 1.32 de kampeermiddelen zijn omschreven. De omschreven periode (15 maart -31 oktober) in combinatie met de omschrijving van kampeermiddelen maakt de plaatsing van chalets/stacaravans feitelijk al onmogelijk.
- l. Het Milieueffectrapport wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Het MER zal dan tevens voor advies naar de C-mer worden gestuurd. Mede op basis van het advies zal worden bekeken in hoeverre het ontwerpplan bij vaststelling moet worden aangepast.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Bij artikel 3.4.4 (mestvergister) zal de maximale bouwhoogte worden verlaagd naar 10 meter én zal als extra voorwaarde worden opgenomen dat “omliggende waarden niet onevenredig worden aangetast”.
- In de begripsbepalingen zal de term “waardevol landschapselement” met concrete voorbeelden worden uitgewerkt.

3.4.3 Meersteeg 47 Tricht, corsanr. 18.005292

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt een perceel (0,3 ha) langs de Hooglandse Wetering te bestemmen als “Agrarisch” in plaats van “Natuur”. Op het perceel staan nog maar enkele bomen en het is in gebruik als weidegrond voor het veehouderijbedrijf.
- b. Bij de begripsomschrijving “grondgebonden veehouderij” moet worden uitgegaan van de ruwvoerbehoefte in plaats van de benodigde diervoeding. Diervoeding kan immers ook bestaan uit krachtvoer.

Reactie gemeente

- a. Het verzoek betreft een deel van het perceel kadastraal bekend gemeente Buurmalsen sectie G nr. 100. Dit deel had al in het bestemmingsplan “Buitengebied 1984” de bestemming “bos van landschappelijke waarde”. Deze bestemming is in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 voortgezet via de bestemming “Natuur- en bosgebied”. Het perceel heeft nu de bestemming “Natuur” gekregen. De nog aanwezige houtopstanden (ook op buurperceel) in combinatie met de directe nabijheid van de Hooglandse Wetering geven het perceel een bijzonder karakter. De eigenaar/gebruiker zal net als onder het regiem van de vorige bestemmingsplannen dienen zorg te dragen voor het behoud en/of versterking van de natuur-en landschapswaarden. Het toekennen

van een agrarische hoofdbestemming zal er toe leiden dat genoemde waarden (verder) onder druk komen te staan.

- b. Zie reactie gemeente bij 3.1.1 onder a.

3.4.4 't Oosteneind 1c Deil, corsanr. 18.005304

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt bij de dubbelbestemming "Waarde-Archeologie 3" de toegestane verstoringsdiepte te verruimen naar 1 meter. Op het erf en de directe omgeving is in het verleden sprake geweest van diverse versturende ingrepen (bouwen, aanleg persleidingen, drainages etc.).
- b. Verzocht wordt de bestaande regelgeving voor de bescherming van de molenbiotoop te handhaven. In de nieuwe regeling is de beschermingszone uitgebreid en moet advies worden gevraagd van een ter zake deskundige. Verwacht wordt dat in de praktijk geen vergunning zal worden verleend.

Reactie gemeente

- a. In het archeologische beleid van de gemeente Geldermalsen is bepaald dat vanaf ongeveer 30 cm. onder het maaiveld archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Daarom is die maat opgenomen in de planregels. Dit is ook al het geval in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006. De archeologische dubbelbestemmingen hebben verder een algemene informatieve strekking. Ook na verlening van een omgevingsvergunning blijft de archeologische aanduiding relevant voor eventuele toekomstige nieuwe bouwplannen. De planregels zorgen er verder voor dat wanneer gebouwd wordt binnen de contour (fundering met 2,5 meter omgeving) van eerder vergunde bouwwerken er geen nader archeologisch onderzoek nodig is. Alleen wanneer weer dieper wordt gegraven dan voor de eerder vergunde bouwwerken zal wel nader onderzoek nodig zijn. Bij concrete nieuwe activiteiten zal via (bureau)onderzoek aangetoond moeten worden of er geen archeologische waarden worden aangetast. In dat kader kan de mogelijke eerder verstoringen zoals de aanleg van persleidingen en drainages in beeld worden gebracht.
- b. Aan de Watermolenweg 8 staat niet ver van 't Oosteneind, maar net buiten het plangebied, de "Poldermolen". Het gaat hier om een achtkantige grondzeiler (functie: Poldermolen) dat voorheen de voormalige dorpspolder "Meteren en Geldermalsen" bemaalde. Voor het voortbestaan van molens is het van belang dat zij regelmatig kunnen draaien. Daarvoor is voldoende windvang nodig. Om die reden worden in een zone rondom molens regels gesteld aan de hoogte van onder meer bouwwerken. Deze zone is op de kaart aangeduid als "vrijwaringszone-molenbiotoop". In de Omgevingsverordening Gelderland (artikel 2.8.2) is bepaald dat in het molenbiotoop (gebied met een straal van 400 meter vanaf het middelpunt van de molen) geen nieuwe bebouwing dan wel beplanting is toegestaan tenzij in de toelichting wordt aangetoond dat het functioneren van de molen door middel van windvang niet wordt beperkt. Op voorhand kan niet worden aangetoond dat de molen nooit zal worden belemmerd door windvang. Het bestemmingsplan laat bijvoorbeeld binnen de bouwvlakken bouwruimte toe die potentieel bij de (maximale) uitwerking invloed kan hebben op het functioneren van de molen. Aan de westzijde van de molen is nu nog sprake van een relatief open gebied. Om een algeheel bouw- beplantingsverbod te voorkomen is daarom in artikel 33.5 (vrijwaringszone-molenbiotoop) een afwijkingsregel opgenomen waarmee nieuwe bebouwing of beplanting kan worden toegestaan mits er geen sprake is "onevenredige aantasting van de werking en de waarden van de molen". Daarbij wordt advies ingewonnen bij een ter zake deskundige. Daarmee is niet gesteld dat er nooit medewerking aan (bouw)plannen gegeven zal worden. Het betreft allereerst geen bindend advies en het blijft uiteindelijk aan het bevoegd gezag (de gemeente) om te bepalen of er wel of niet sprake is van een onevenredige aantasting. In het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 was nog sprake van een zone van 300 meter. Deze moet gelet op de Omgevingsverordening Gelderland worden uitgebreid naar 400 meter. Verder houdt de nieuwe regelgeving wel rekening met nieuwe hoog opgaande beplanting. Ten slotte is de algemene hoogteformule uit het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 te grofmazig omdat het geen rekening houdt met de ligging van het nieuwe bouwwerk ten opzichte van de molen.

3.4.5 't Oosteneind 1b Deil, corsanr. 18.005605

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de molenbiotoop te verkleinen zodat het perceel buiten de werkingssfeer komt te vallen. Indien toch de molenbiotoop gehandhaafd moet worden dan wordt verzocht de huidige regelgeving over te nemen.

Reactie gemeente

Zie reactie gemeente bij 3.4.4 onder b.

3.4.6 Lingedijk 26 Buurmalsen, corsanr. 18.005666

Samenvatting reactie

- a. Verzocht wordt de aanduiding “groene ontwikkelingszone” te verwijderen. Onduidelijk is welke kernkwaliteiten behouden moeten worden, de landschappelijke waarden worden al beschermd door de onderliggende bestemming, onduidelijk is waar dit beleid vandaan komt, gaat het om versterking van het groen of gaat het om ontwikkeling in de zin van bouwen, de grootschaligheid van de gebiedsaanduiding komt niet overeen met de fijnmazigheid van de onderliggende bestemmingen. Onduidelijk is of rekening is gehouden met onderliggende bestemmingen of dat er mogelijk sprake is van strijdigheid.
- b. Over deze nieuwe aanduiding is niet gecommuniceerd met de bewoners van de gemeente. De aanduiding bestaat niet in het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied”.

Reactie gemeente

- a. Het beleid voor de Groene Ontwikkelingszone (GO) komt voort uit het provinciaal beleid voor de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in Gelderland. De binnen de EHS aangewezen (nieuwe) natuurgebieden worden tegenwoordig beschermd via het beleid voor het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Van de voormalige verwevingsgebieden uit de EHS, alsmede de aangewezen weidevogelgebieden en rustgebieden voor winterganzen, is nu het beleid voor de GO van belang. De GO is ruimtelijk verweven met het GNN en hangt daar functioneel mee samen. In de GO wordt ingezet op versterking van de samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.
Het provinciaal beleid voor de GO is in artikel 2.7.2 van de Omgevingsverordening Gelderland vastgelegd. Zo mogen er geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten. Ook worden bospercelen binnen de GO extra beschermd.
Concluderend is het doel van de GO om de bestaande natuur- en landschapswaarden te beschermen, mede ten behoeve van het GNN. Het is daarmee een aanvulling op de onderliggende bestemmingen. In het bestemmingsplan zal in de begripsbepalingen de term Groene Ontwikkelingszone worden toegevoegd met daarbij een verwijzing naar de door de provincie vastgelegde kernkwaliteiten.
- b. Bij het vaststellen van het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 was er nog geen beleid voor de Groene Ontwikkelingszone. Het beleid is nadien door de provincie vastgesteld en vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland. De provincie heeft dit beleid op de gebruikelijke wijze aangekondigd. De gemeente moet dit beleid nu verwerken in het bestemmingsplan. De eerste versie van het nieuwe bestemmingsplan is als voorontwerp voor de inspraak ter inzage gelegd.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone worden via de begripsbepalingen vastgelegd.

3.4.7 Hardekampweg 3 Rumpt, corsanr. 18.005667

Samenvatting reactie

- a. Gewezen wordt op een naast het fruitbedrijf gelegen perceel dat de natuurbestemming heeft gekregen (en indirect de bestemming water). Gewezen wordt op beperkingen/schade voor het fruitteeltbedrijf (o.a. wildschade). Ook wordt verzocht om inzage te krijgen in besluiten die tot het huidige gebruik hebben geleid.
- b. Verzocht wordt de verstoringsdiepte bij de dubbelbestemmingen archeologie te leggen op 0,5-0,6 meter (=vorstvrije diepte). De 0,3 meter is onnodig beperkend omdat de bodems in het verleden reeds vele malen dieper zijn beroerd/bewerkt (o.a. ploegen en aanplanten fruitbomen).
- c. Van een op de verbeelding aanwezige cirkel archeologie 2 wordt verzocht die te verkleinen tot de perceelgrens van het kadastrale perceel Deil 703.
- d. Gewezen wordt op de natuurbestemming van het perceel Deil 707. Dit perceel kent een agrarisch gebruik. Verzocht wordt het perceel de bestemming "agrarisch met waarden" toe te kennen.
- e. Verzocht wordt aan het agrarische bouwperceel een aanduiding voor nader genoemde nevenactiviteiten (theeschenkerij, boerderijwinkel, vergaderaccommodatie en bed & breakfast) toe te kennen.

Reactie gemeente

- a. Het betreffende bosperceel is in het verleden aangelegd als compensatie voor de verbreding van rijksweg A2. In het op 27 januari 2009 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied, eerste herziening" heeft het perceel hiervoor de bestemming "Natuur- en bosgebied" gekregen. De Raad van State heeft bij uitspraak van 20 januari 2010 deze bestemming in stand gelaten. Het waren de huidige appellanten zelf die bij de Raad van State beroep hadden aangetekend, onder meer vanwege de vrees van schade voor het fruitbedrijf. Het bosperceel is na de uitspraak van de Raad van State in opdracht van Rijkswaterstaat aangelegd. De nu toegekende bestemming "Natuur" is een logisch gevolg.
Door een fout in het GML-bestand lijkt het perceel tevens de bestemming "Water" te hebben gekregen. Deze omissie zal worden hersteld.
- b. In het archeologische beleid van de gemeente Geldermalsen is bepaald dat vanaf ongeveer 30 cm. onder het maaiveld archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Daarom is die maat opgenomen in de planregels. Dit is ook al het geval in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006. Bij concrete activiteiten zal via (bureau)onderzoek aangetoond moeten worden of er geen archeologische waarden worden aangetast. In dat kader kunnen mogelijke eerdere verstoringen in beeld worden gebracht.
- c. De ligging van de bestemmingsgrenzen van de archeologische dubbelbestemmingen wordt niet bepaald door kadastrale grenzen.
- d. Het perceel gemeente Deil sectie N nr. 707 (dijktafud van Molendijk) heeft al de bestemming "Agrarisch met waarden" gekregen, een aanpassing is daarom niet nodig.
- e. Niet eerder zijn voor de genoemde nevenactiviteiten bij dit fruitteeltbedrijf vergunningen verleend. Indien het voornemen bestaat om bij het bedrijf nevenactiviteiten te starten, dan kan daarvoor binnen de bestaande regels een officiële aanvraag omgevingsvergunning worden ingediend. Daarbij zal onder meer inzichtelijk gemaakt moeten worden om welke activiteiten het gaat en waar die gaan plaatsvinden. Dit laatste is onder meer van belang omdat een beperkt deel van de gebouwen (maximaal 25% van de oppervlakte van de gebouwen tot een totale maximale oppervlakte van 350 m²) mag worden ingezet voor nevenactiviteiten (zie ook artikel 4.6.3: nevenactiviteiten).

Aanpassingen bestemmingsplan

- De enkelbestemming "Water" wordt verwijderd van het perceel kadastraal bekend gemeente Deil sectie N nr. 398. Het perceel behoudt de bestemming "Natuur".

3.5 Thema recreatie

Hierna volgen de inspraakreacties die raakvlakken met het onderwerp recreatie. In eerste instantie worden de reacties behandeld die betrekking hebben op de particuliere recreatieperceeltjes langs de Linge. Daarna komen de overige reacties aan bod.

3.5.1 Maasstraat 1 Enspijk, corsanr. 18.004337

Samenvatting reactie

Verzocht wordt aan het perceel kadastraal bekend gemeente Beesd, sectie L nr. 634 de aanduiding "recreatielandjes" toe te voegen. Het perceel (binnen de familie bekend als "Willemsland") wordt al meer dan 10 jaar door de familie gebruikt als recreatielandje. Gewenst is ook de bouw van een opbergbox en een sanitair bouwwerk (4 m²) voor plaatsing van een mobiele toilet.

Reactie gemeente

Het perceel ligt aan de noordzijde van de Linge nabij De Paay. Het perceel was in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 niet aangemerkt als recreatielandje. Het perceel heeft in dat bestemmingsplan alleen de algemene gebiedsbestemming "Uiterwaarden" gekregen. Het perceel had ten tijde van de toenmalige inventarisatie een natuurlijk karakter (deels begroeide dijkhelling). Het aanleggen en in gebruik nemen van nieuwe recreatielandjes is binnen de bestemming "Uiterwaarden" als een verboden gebruik aangemerkt.

Het beleid voor de recreatielandjes in dit bestemmingsplan is dat ten opzichte van de situatie die ten grondslag heeft gelegen aan het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 geen nieuwe recreatiepercelen worden aangeduid (standstill beginsel). Het verzoek om alsnog de aanduiding "recreatielandjes" te krijgen wordt niet overgenomen. Het perceel houdt de toegekende bestemming. De plaatsing van een opbergbox en een sanitairunit is niet toegestaan.

3.5.2 Pr. Willem Alexandersingel 54, corsanr. 18.004726

Samenvatting reactie

Opgemerkt wordt dat het recreatielandje met het kadastrale nummer gemeente Deil sectie M nr. 323 met bebouwing niet staat vermeld in het overzicht recreatielandjes dat als bijlage bij de regels zit.

Reactie gemeente

Het bedoelde perceel kwam als recreatielandje al voor in het in 2006 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied". In de bij dat bestemmingsplan horende bijlage 3 (overzicht Recreatielandjes) had het perceel de nummer F36⁵.

Op de verbeelding van het bestemmingsplan "Buitengebied 2018" heeft het perceel nu de nadere aanduiding "recreatielandjes" gekregen. Daarmee wordt het dagrecreatief gebruik geregeld. In de bij de regels horende bijlage 1 worden aanvullend alleen die landjes vermeld waarop gebouwen staan. Het gaat om de landjes waar ook in de bijlagelijst van het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 in de derde kolom (gebouwen) een bepaalde oppervlakte aan gebouwen wordt aangegeven. Bij het perceel van deze appellant is dat niet het geval. Controle van de toenmalige brongegevens leidde ook niet tot nieuwe inzichten. Het perceel komt daarom niet in bijlage 1 voor.

⁵ Door het besluit van G.S. van 17 juli 2007, en de bekrachtiging hiervan door de uitspraak van de Raad van State, is de regeling voor de recreatielandjes, zoals opgenomen in het op 28 november 2006 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied", voor de meeste recreatielandjes niet in werking getreden. Ook voor dit landje is de regeling niet in werking getreden.

3.5.3 Sjersestraat 2a Almkerk, corsanr. 18.005241

Samenvatting reactie

Melding wordt gemaakt van het in eigendom hebben van een recreatielandje langs de Linge. Het perceel kadastraal bekend gemeente Deil sectie N nr. 490 heeft de nadere aanduiding "recreatielandjes" gekregen. Het perceel heeft een insteekhaven. Sinds 15 juli 2017 ligt in de insteekhaven een drijvend object in de vorm van een kleine recreatiewoning die was (en kan worden) voorzien van een buitenboordmotor. Het waterschap zou hebben bevestigd dat het gaat om een woonarkachtige motorboot toegestaan in aanlegzone 3, bestemd voor de recreatie. Het object wordt sinds 15 juli 2017 als (recreatief) verblijf gebruikt.

Gewezen wordt op jurisprudentie rondom plaatsgebonden woonboten en drijvende objecten waaronder de uitspraak van de Raad van State van 16 april 2014. Deze uitspraak heeft uiteindelijk geleid tot de Wet verduidelijking voorschriften woonboten dat per 1 januari 2018 in werking is getreden. Gesteld wordt dat het drijvende object in de insteekhaven van het recreatielandje onder de werkingssfeer van die wet valt. Verwezen wordt naar beeldmateriaal van het object en het feit dat de recreatiewoning is aangesloten op de riolering. Het is daarom aan te merken aan een bouwwerk in de zin van de Woningwet en de Wabo. Verwezen wordt naar artikel 8.2a tweede lid Wabo. Hieruit wordt de conclusie getrokken dat voor het drijvend object op basis van de overgangsbepaling per 1 januari 2018 rehtens een omgevingsvergunning is verleend.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan is geen rekening gehouden met de verleende omgevingsvergunning voor een drijvend object (recreatiewoning). Dit is in strijd met de wet. Verzocht wordt daarom het object alsnog te bestemmen. Voorgesteld wordt het perceel de bestemming "Recreatie-Verblijfsrecreatie" met de nadere aanduiding "recreatiewoning" toe te kennen.

Reactie gemeente

Het betreffende perceel (incl. insteekhaven) heeft in het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 de bestemming "Uiterwaarden" gekregen. Het perceel had aanvullend de aanduiding "recreatielandje". Deze nadere aanduiding is uiteindelijk door de uitspraak van de Raad van State nooit in werking getreden (zie ook voetnoot 5).

De beschreven gebruiksvorm van de "woonarkachtige woonboot" duidt op verblijfsrecreatie. Binnen de bestemming "Uiterwaarden" is in algemene zin alleen dagrecreatief gebruik van de percelen mogelijk (= vormen van recreatief gebruik van openbaar toegankelijke voorzieningen ten behoeve van fietsers, wandelaars, ruiters, watersporter en dergelijke). Voor verblijfsrecreatief gebruik op particuliere percelen langs de Linge zijn enkele specifieke percelen aangewezen. Het perceel van de appellant valt hier niet onder. Verder is het bouwen van gebouwen hier niet toegestaan. De verwijzing naar het ligplaatsenbeleid van waterschap Rivierenland geeft alleen aan dat het perceel is gelegen in een zone waar onder voorwaarden motorboten mogen liggen. Het is nadrukkelijk niet aangewezen als een ligplaats voor woonschepen. In de toelichting van het "Verkeersbesluit ligplaatsen Linge 2011" van waterschap Rivierenland staat over woonschepen aanvullend nog het volgende: *"voor het ligplaatsen mogen innemen met een woonschip is een toestemming op grond van het ligplaatsenbeleid vaak niet voldoende. Vrijwel altijd moet er naast regelgeving van het waterschap ook nog toestemming zijn op grond van provinciale of gemeentelijke regelgeving. Zo zal bijvoorbeeld de ligplaats moeten passen in het bestemmingsplan"*. In het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2006 zijn de ligplaatsen van woonschepen met de nadere aanduiding "woonark" vastgelegd. Deze aanduiding ligt niet op het perceel van de appellant. Gelet op bovenstaande overwegingen moet de plaatsing van de "woonarkachtige motorboot" op 15 juli 2017 als een strijdig handelen met betrekking tot de vigerende planregels van het bestemmingsplan worden aangemerkt.

Verwijzing naar de "Wet verduidelijking voorschriften woonboten" gaat niet op omdat het object niet als een woonboot kan worden aangemerkt (strijd met ligplaatsenbeleid waterschap en bestemmingsplan) maar primair moet worden gezien als een motorboot. De wet gaat over woonboten en andere drijvende objecten die hoofdzakelijk worden gebruikt voor verblijf. Met andere woorden, het gaat om drijvende objecten waarop primair wordt gewoond zoals op een woonboot of drijvende objecten waarop personen verblijven zoals een hotel of restaurant. In de memorie van toelichting van de Wet

staat aanvullend nog het volgende: *“De Afdeling (Raad van State) geeft aan dat schepen waarvan de primaire functie varen is, en die niet zijn bedoeld om ter plaatse als woning te functioneren geen bouwwerk zijn volgens de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 16 april 2014. Hieronder vallen in ieder geval de schepen die worden gebruikt voor de beroeps zeil- en motor chartervaart, de beroepsvaart en de pleziervaart.”* De wet strekt verder niet tot het willen legaliseren van een strijdig handelen met een van toepassing zijnde bestemmingsplan.

De gevraagde aanduiding “recreatiewoning” wordt afsluitend niet toegekend. Los van bovenstaande overwegingen zou dit ook in strijd zijn met de Omgevingsverordening Gelderland gelet op het beleid voor nieuwe solitaire recreatiewoningen.

3.5.4 P. Baltusstraat 13 Beesd, corsanr. 18.005278

Samenvatting reactie

Melding wordt gemaakt van het bezit van een perceel langs de Linge. Dit perceel kadastraal bekend gemeente Beesd, sectie E nr. 2131. Op het perceel is bebouwing aanwezig in de vorm van een tuinhuis en materiaalschuur (totaal ca. 16 m²). Het perceel heeft de nadere aanduiding “recreatielandjes” gekregen.

Verzocht wordt de juiste oppervlakte aan bebouwing in bijlage 1 op te nemen. Verder wordt aangegeven dat niet duidelijk is wat het toegestane gebruik verder is. Wat wordt bedoeld met oeverrecreatie zoals vermeld in de begripsbepaling voor een recreatielandje. En is nachtverblijf toegestaan.

Reactie gemeente

Het perceel is net als in het 2006 vastgestelde bestemmingsplan “Buitengebied” als “recreatielandje” aangemerkt (zie ook voetnoot 5). Ook komt het perceel voor in bijlage 1 van de regels. Daarin is dezelfde oppervlakte aan bebouwing (14 m²) opgenomen als in het bestemmingsplan uit 2006. Die oppervlakte komt voort uit een eerder uitgevoerde algehele inventarisatie. Omdat nadien niet bijgebouwd mocht worden (i.v.m. vernietiging van delen van het vaststellingsbesluit uit 2006) is er geen aanleiding de oppervlakte te verhogen naar 16 m².

In artikel 1.49 (begripsbepaling: recreatielandje) wordt omschreven waarvoor een recreatielandje kan worden gebruikt. Het gaat om kleinschalige dagrecreatie langs het water. Overnachten is niet toegestaan (dan is namelijk sprake van verblijfsrecreatie, zie begripsbepaling 1.62). Het plaatsen van kampeermiddelen is ook niet toegestaan (zie ook artikel 4.5.1: strijdig gebruik, onder d).

3.5.5 Zuiderlinderdijk 77 Spijk, corsanr. 18.005598

Samenvatting reactie

- a. Melding wordt gemaakt van het bezit van een perceel langs de Linge. Het gaat om het perceel kadastraal bekend gemeente Deil, sectie N nr. 456. Opgemerkt wordt dat op de verbeelding niet de bebouwing staat welke is gerealiseerd overeenkomstig een verleende bouwvergunning uit 2010.
- b. Verder wordt bezwaar gemaakt tegen de nadere aanduiding “sa-re”. Deze aanduiding roept vragen op omdat het recreatieve verblijf niets te maken heeft met enig agrarisch gebruik.

Reactie gemeente

- a. Voor de opmaak van de verbeelding wordt gebruik gemaakt van een door het kadaster aangeleverde digitale ondergrond (GBKN). Daarop staat niet altijd de feitelijk aanwezige bebouwing. Voor de toepassing van de planregels is dat ook niet van belang. De ondergrondgegevens hebben namelijk uitsluitend een illustratief karakter (zie ook paragraaf 3.3 van de plantoelichting).

- b. De bedoelde nadere aanduiding is voor dit perceel van belang omdat daarmee wordt geregeld dat op dit perceel overnachting is toegestaan (zie artikel 15.1 onder d.). Deze specifieke gebruiksvorm is voor dit perceel vastgelegd in het op 15 februari 2011 vastgestelde bestemmingsplan “Buitengebied, derde herziening”. Wel wordt mede n.a.v. een opmerking van de provincie de benaming van deze aanduiding gewijzigd (zie ook reactie gemeente bij 2.1 onder b).

Aanpassingen bestemmingsplan

- De benaming van de nadere aanduiding “sa-re” voor het perceel kadastraal bekend gemeente Deil sectie N nr. 456 wordt gewijzigd.

3.5.6 Lindelaan 18 Meteren, corsanr. 18.005610

Samenvatting reactie

Melding wordt gemaakt van het bezit van een perceel langs de Linge. Het gaat om het perceel kadastraal bekend gemeente Beesd, sectie E nr. 2199. Bij de inspraakreactie is diverse correspondentie met de gemeente (periode 2008-2018) gevoegd. Correspondentie is vooral een uitvloeisel van een handhavingszaak.

Gesteld wordt dat op het perceel een gebouwtje heeft gestaan van bijna 12 m² en een nokhoogte van 2,85 meter. Verzocht wordt deze afmetingen op te nemen in bijlage 1 van het bestemmingsplan.

Verder wordt aangegeven dat in het toenmalige gebouw in de zomerperiode werd overnacht. Het gebouwtje had een slaapplek een toiletruimte met een douche. Verzocht wordt dit gebruik (verblijfsrecreatie) ook mogelijk te maken in het nieuwe bestemmingsplan.

Op het perceel wordt in de zomerperiode regelmatig een toercaravan geplaatst. Verzocht wordt dit in het nieuwe bestemmingsplan mogelijk te maken.

Reactie gemeente

Het perceel heeft in het voorontwerp de nadere aanduiding “recreatielandjes” gekregen. Ook komt het perceel voor in bijlage 1 van de regels. Daarin is dezelfde oppervlakte aan bebouwing (9 m²) opgenomen als in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 (zie ook voetnoot 5). Die oppervlakte komt voort uit een eerder uitgevoerde algehele inventarisatie. Bij die inventarisatie wordt gesproken van een schuurtje met de volgende maten (LxBxH): 2,65 x 3,35 x 2,30. De oppervlakte is dus iets naar boven afgerond.

Feitelijk is op dit moment in het geheel geen gebouw meer aanwezig. Dit is een gevolg van het slopen van het voormalige schuurtje en het vervolgens zonder vergunning bouwen van een nieuwe en grotere chalet. Dit heeft geleid tot een gemeentelijke handhavingsactie. Na diverse gerechtelijke uitspraken (o.a. Raad van State d.d. 31 augustus 2015 en 19 september 2018) is de nieuwbouw verwijderd.

Er is geen aanleiding te twijfelen aan de juistheid van de veldinventarisatie van 2001. Het nameten van de situatie is nu ook onmogelijk doordat het oorspronkelijke object al jaren geleden is verwijderd. Hoewel er nu geen bebouwing meer staat is uit coulance toch besloten om de eigenaar van het perceel de mogelijkheid te geven iets nieuws te realiseren op basis van de maatvoeringen uit het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006.

Verblijfsrecreatief gebruik van de particuliere recreatielandjes is in algemene zin niet toegestaan. Het gebruik van gebouwtjes als een soort “zomerhuisje” waarin wordt overnacht valt onder verblijfsrecreatie. Het door de appellant beschreven gebruik van het voormalige schuurtje als overnachtingsplek moet dan ook als een strijdig gebruik worden aangemerkt. De verschijningsvorm en de afmetingen van het voormalige schuurtje maken het overigens weinig aannemelijk dat hier gesproken moest worden van een “zomerhuisje”. Mocht desondanks al sprake zijn geweest van een strijdig gebruik in de vorm van verblijfsrecreatie dan is dat strijdige gebruik na verwijdering van het

voormalige schuurtje beëindigd. Voor de toekomst (na eventuele realisatie van een nieuw gebouwtje) zal het gebruik beperkt dienen te blijven tot dagrecreatie.

Het gebruiken van gronden ten behoeve van het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen en stacaravans is al in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 aangemerkt als een strijdig gebruik. Slechts op enkele nader omschreven percelen was het wel toegestaan. Het perceel van de appellant valt hier niet onder. Mede uit landschappelijke overwegingen houdt de gemeente vast aan dit beleid.

3.5.7 Maasboulevard 65 Schiedam, corsanr. 18.006520

Samenvatting reactie

Melding wordt gemaakt van het bezit van een perceel langs de Linge. Het gaat om het perceel kadastraal bekend gemeente Beesd, sectie E nr. 2197. In het verleden heeft op het perceel een bouwwerk van 10 m² gestaan. Deze is in het verleden (1988) op last van de gemeente verwijderd. In een brief uit 2013 wordt door de Omgevingsdienst Rivierenland vermeld dat het “opgerichte groene tuinhuis wordt geacht beschermd te worden door het overgangsrecht van het geldende bestemmingsplan en mag blijven voortbestaan”. Verzocht wordt daarom dat het bouwwerkje wordt opgenomen in de bijlagelijst van het bestemmingsplan.

Reactie gemeente

Gelet op de brief van de Omgevingsdienst Rivierenland van 19 augustus 2013, en de daarin ingenomen standpunt over een in 2009 herbouwde schuurtje, zal mede gelet op het vertrouwensbeginsel alsnog het perceel kadastraal bekend gemeente Beesd, sectie E nr. 2197 in bijlage 1 van de regels worden opgenomen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het perceel kadastraal bekend gemeente Beesd, sectie E nr. 2197 zal in bijlage 1 van de regels worden opgenomen en het gebouwtje van 10 m² zal worden vermeld.

3.5.8 Lingedijk 180 Tricht, corsanr. 18.005221

Samenvatting reactie

Verzocht wordt de agrarische bestemming (met bouwvlak) om te zetten naar de hoofdbestemming “Recreatie-verblijfsrecreatie”. Daarbinnen moet dan sprake zijn van horeca (categorie 2), een pension, een boerderijwinkel en diverse aanvullende activiteiten waarvoor in het verleden al een ontheffing is verleend (o.a. vergaderaccommodatie, cursuscentrum etc.). Een vorm van agrarisch gebruik blijft gewenst.

Als motivatie wordt aangegeven dat het bedrijf steeds minder agrarisch is en zich steeds meer richt op recreatie. Qua omzet is de recreatieve tak aanzienlijk groter dan de agrarische tak van het bedrijf. Er wordt tegen de grenzen aangelopen van de in 2009 verleende ontheffing van agrarische nevenactiviteiten op het agrarische bedrijf.

Reactie gemeente

Voor het fruitbedrijf De Hoenderik is in het verleden ontheffing verleend voor diverse nevenactiviteiten (o.a. bed and breakfast, kleinschalige horeca, workshops). Nu blijkt dat deze nevenactiviteiten uit een bedrijfseconomisch perspectief de kern van het bedrijf vormt. Ook uit een ruimtelijk oogpunt zijn de nevenactiviteiten zichtbaarder dan de fruitteelt. Uit het verzoek blijkt ook dat het bedrijf vooral kansen ziet in de uitbreiding van de (verblijfs-)recreatieve activiteiten (incl. horeca) en niet zo zeer in de agrarische bedrijfsvoering. Uiteindelijk doet dan een recreatieve bestemming meer recht aan de situatie en geeft dit voor de omgeving meer rechtszekerheid.

Bij de uitwerking van het verzoek moet wel rekening worden gehouden met de omgevingsbelangen. Verder zal de bestaande bebouwing als maatstaf worden genomen zodat alleen sprake is van een (gedeeltelijke) functiewijziging en niet van een ontwikkelingsplan met nieuwbouw. Via een

maatwerkregeling zal een en ander verder worden uitgewerkt waarbij met name de potentieel zwaardere activiteiten zoals horeca nader worden begrensd. Een ondergeschikt agrarisch gebruik van de opstallen kan daarbij mogelijk blijven. Met de betrokkenen zal aanvullend tijdig een anterieure overeenkomst moeten worden afgesloten ter afdoening van onder meer het aspect kostenverhaal.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Aan het perceel zal een recreatieve hoofdbestemming worden toegekend met nader maatwerk voor de toegestane deelactiviteiten.

3.5.9 Hoevenseweg 5 en 6 Enspijk, corsanr. 18.005291

Samenvatting reactie

Gewezen wordt op een ingediend principeverzoek om de agrarische bestemming van de Hoevenseweg 5 en 6 om te zetten naar een recreatieve bestemming voor onder meer horeca en een nog te realiseren groepsaccommodatie. Wanneer een positief besluit wordt genomen op het principeverzoek dan wil men dit graag mee laten nemen met de lopende procedure van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018”.

Reactie gemeente

Het college heeft inmiddels ingestemd met het voeren van een afzonderlijke planologische procedure voor de plannen op de locatie Hoevenseweg 5 en 6. Dat betekent dat de betreffende percelen uit het bestemmingsplan “Buitengebied 2018” gelaten kunnen worden.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het plangebied van het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan voor de locatie Hoevenseweg 5 en 6 te Enspijk zal uit dit bestemmingsplan worden gelaten.

3.6 Thema landgoederen

3.6.1 Krooiweg 4 Deil, corsanr. 18.005669

Samenvatting reactie

Namens landgoed Noordenhoek zijn de volgende aandachtspunten naar voren gebracht:

- a. Verzocht wordt de plangrens zodanig aan te passen dat diverse agrarische percelen, gelegen in de noordwesthoek van Deil (plaatselijk bekend als 'de Zoetenhoek'), in het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied 2018" komt te liggen. De drie bedoelde percelen zijn in gebruik bij het ecologische vleesbedrijf van Noordenhoek, een groot melkveebedrijf ten zuiden van Deil en een grote schapenhouderij. Het bestemmingsplan "Buitengebied 2018" levert voor het landbouwbedrijf minder beperkingen op dan het bestemmingsplan "Deil 2018" waarin de gronden nu zijn ondergebracht. Zo zijn in het plan voor Deil vergunningen nodig voor het aanleggen van boomgaarden en het scheuren van grasland.
- b. Verzocht wordt het toegekende agrarische bouwvlak volgens een bijgevoegd voorstel aan te passen. Onder meer is een bestaande hooiberg niet in het bouwvlak opgenomen.
- c. Een bosperceel aan de Koningsweg heeft wel de bestemming "Natuur" gekregen maar ten onrechte ook de kleur van de bestemming "Verkeer".
- d. Aangegeven wordt dat de begrenzing van enkele natuurpercelen langs de Linge niet geheel overeenkomt met de feitelijkheid.
- e. De contouren van enkele woonbestemmingen op het landgoed komen niet geheel overeen met de werkelijkheid. Voorgesteld wordt dit aan te passen conform een bijgevoegd voorstel.

Reactie gemeente

- a. In het op 24 april 2018 vastgestelde bestemmingsplan "Deil 2018" is de grens van het plangebied van de kern Deil vastgelegd. Gekozen is om de percelen van "de Zoetenhoek" bij het komplan te betrekken. Daarbij is gelet op het gemengde karakter van het gebied maatwerk geleverd. De percelen hebben deels de bestemming "agrarisch – Dorpsgebied" gekregen. Deze bestemming omvat onder meer het gebruik van de gronden ten behoeve van "één of meer vormen van agrarisch grondgebruik". Daarmee zijn de belangen van de appellant afdoende gewaarborgd. Het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied 2018" sluit nu aan op de grens van het bestemmingsplan "Deil 2018".
- b. Het toegekende bouwvlak zal aan de noordoostzijde iets worden verruimd waardoor de aanwezige hooiberg in het bouwvlak komt te liggen. Aan de zuidzijde blijft het bouwvlak gelijk mede in verband belangen omwonenden (bewoners Krooiweg).
- c. Door een technische omissie is aan het bosperceel ten onrechte ook de bestemming "Verkeer" toegekend. Dit wordt hersteld.
- d. De voorgestelde summiere aanpassingen zullen waar mogelijk worden doorgevoerd.
- e. De begrenzing van de cluster van woonbestemmingen zal worden aangepast. Per saldo blijft daarmee de totale oppervlakte van de bestemmingsvlakken nagenoeg gelijk.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak van het rundveebedrijf op landgoed Noordenhoek wordt aangepast.
- De bestemming "Verkeer" wordt verwijderd van een bosperceel op het landgoed.
- De begrenzing van het bestemmingsvlak "Natuur" van enkele percelen langs de Linge zal nader worden bekeken en zo nodig worden aangepast.
- De begrenzing van het bestemmingsvlak "Wonen" zal bij enkele woningen op landgoed Noordenhoek (Krooiweg en Appeldijk) worden aangepast.

3.6.2 't Klooster 5 Beesd, corsanr. 18.005704

Samenvatting reactie

Namens Heerlijkheid Mariënwaerd wordt verzocht het toegekende agrarische bouwvlak St. Janssteeg 4/6 uit te breiden om de realisatie van een zogenaamde vrijloopstal mogelijk te maken. Het landgoed

beheert een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente Geldermalsen. Het aantal agrarische bedrijven op het landgoed neemt gestaag af. Vanuit milieu- en natuurschoon oogpunt is gekozen de agrarische activiteiten te concentreren op de locatie St. Janssteeg. Daar zijn behalve het veebedrijf ook de akkerbouwactiviteiten en het fruitbedrijf gevestigd.

Voor de toekomst is het essentieel een veestal te realiseren die optimaal is voor de dierenwelzijn, maar ook een die de laagst mogelijke ammoniak uitstoot heeft en een meststof realiseert waarmee de bodemvruchtbaarheid wordt versterkt. De gewenste vrijloopstal heeft een oppervlaktebehoefte van 20 m² per koe. Gedacht wordt aan een rond stal met een diameter van 100 meter. Om de nieuwe stal landschappelijk in te passen is in 2016 al beplanting aangebracht. Dit is in overleg met de uitvoerders van de Natuurschoonwet gebeurd (in verband met de landgoed status).

Reactie gemeente

De bedoeling van Heerlijkheid Mariënwaerd is om een groot deel van het veebestand (melkkoeien met bijhorend jongvee) te concentreren op de locatie St. Janssteeg 4/6. Hiervoor wil men een nieuwe veestal bouwen (type vrijloopstal). In de vrijloopstal zal veel meer ruimte per koe beschikbaar zijn dan in een gangbare ligboxenstal. Dit komt de dierenwelzijn ten goede. De bestaande ligboxenstal wordt gerenoveerd en gebruikt voor het jongvee. Bij de locatie St. Janssteeg 4/6 hoort circa 500 ha cultuurgrond. De locatie heeft al een agrarisch bouwvlak voor een grondgebonden veehouderij. Het bouwvlak is echter te klein voor de bouw van de nieuwe vrijloopstal. De groenzone rondom het toekomstige bouwvlak is al deels gerealiseerd. Als onderdeel van het plan om het veebestand te concentreren op de locatie St. Janssteeg 4/6 kunnen de agrarische bouwvlakken van de locaties St. Janssteeg 3 en 5 worden aangepast onder meer door de aanduiding “grondgebonden veehouderij” te verwijderen. Er zijn verder geen planologische beletselen om een en ander te wijzigen zoals hiervoor beschreven.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Het agrarisch bouwvlak St. Janssteeg 4/6 wordt aangepast. Daarbij zal ook de benodigde groenzone rondom het bouwvlak planologisch worden vastgelegd. Aanvullend zullen de agrarische bouwvlakken van de locaties St. Janssteeg 3 en 5 worden aangepast onder meer door verwijdering van de aanduiding “grondgebonden veehouderij”.

3.7 Overige onderwerpen

3.7.1 Dorpsdijk 6 Rumpt, corsanr. 18.004284

Samenvatting reactie

Gewezen wordt op de toekenning van de bestemming “Verkeer” aan enkele percelen langs de Kerkweg te Rumpt. Dit wordt onjuist geacht.

Reactie gemeente

Het betreft een fout in de opmaak van de planstukken. Alleen de Kerkweg moest de bestemming “Verkeer” krijgen. De genoemde landbouwpercelen krijgen alsnog de bestemming “Agrarisch met waarden-Landschapswaarden”.

Aanpassingen bestemmingsplan

- De percelen langs de Kerkweg te Rumpt krijgen de bestemming “Agrarisch met waarden-Landschapswaarden”.

3.7.2 Lingedijk 38 Gellicum, corsanr. 18.004338

Samenvatting reactie

Verzocht wordt een tweetal kadastrale percelen gelegen aan de Lingedijk bij Gellicum niet uit het plangebied te houden. Gevreesd wordt dat dit waardevolle gebied (in beheer bij Staatsbosbeheer) wordt gewijzigd tot een recreatielandje, bebouwing of anderszins. Door het plangebied van Gellicum langzaam maar zeker uit te breiden lopen de natuurlijke, ecologische, cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten van het gebied gevaar.

Reactie gemeente

De twee buitendijks gelegen percelen zijn in 2010 bij vaststelling van het bestemmingsplan “Gellicum 2009” in het plangebied van dat bestemmingsplan gebracht. De daarin toegekende bestemming “agrarisch-dorpsgebied” kent voldoende bescherming om de beschreven waarden te waarborgen. Zo kunnen er geen recreatielandjes komen. Ook het oprichten van gebouwen is in principe uitgesloten. In de toelichting van het betreffende bestemmingsplan worden de waarden uitgebreid beschreven. Er is kortom geen reden om de percelen weer terug te brengen onder de werkingssfeer van het bestemmingsplan “Buitengebied”.

3.7.3 Roodseweg 9 Rumpt, corsanr. 18.004852

Samenvatting reactie

Bezwaar wordt gemaakt tegen de “lijn met bolletjes” dat door het eigen perceel loopt en dat te zien is op de website www.ruimtelijkeplannen.nl

Reactie gemeente

De betreffende “lijn met bolletjes” geeft de begrenzing aan van het in 2011 vastgesteld bestemmingsplan “Buitengebied, derde herziening”. In dat bestemmingsplan was de locatie Roodseweg 5 buiten het plangebied gehouden. De daarvoor getrokken grens liep deels door het perceel van de appellant. Met het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied 2018” worden alle percelen opnieuw bestemd en verliest de “lijn met bolletjes” zijn betekenis.

3.7.4 Vlietskant 15 Gellicum, corsanr. 18.004857

Samenvatting reactie

Verzocht wordt het agrarische bedrijf (incl. voorgenomen uitbreiding) op te nemen in het plangebied van het bestemmingsplan “Buitengebied 2018”. Hierdoor krijgt het bedrijf dezelfde mogelijkheden als andere agrarische bedrijven. Het bedrijf ligt nu nog in het plangebied van bestemmingsplan “Gellicum 2009”.

Reactie gemeente

Voor dit bedrijf is binnen het bestemmingsplan “Gellicum 2009” een agrarisch bouwvlak met bouw- en gebruiksregels opgenomen. Deze zijn afgestemd op de belangen van de directe omgeving (o.a. woningen). Daarnaast zijn nu plannen in ontwikkeling voor een uitbreiding van het bedrijf. Dit vraagt om maatwerk (o.a. archeologie en landschappelijke inpassing) mede gelet om de omgevingsbelangen. Als alle onderzoeken/vereisten voldoende zijn uitgewerkt is de gemeente bereid voor dit bedrijf een aparte planologische procedure voor de uitbreidingsplannen te voeren. Het tussentijds overhevelen van dit bedrijf naar het bestemmingsplan “Buitengebied 2018” maakt dit proces alleen maar gecompliceerder.

3.7.5 J. van Zantenstraat 55 Meteren, corsanr. 18.004881

Samenvatting reactie

Verzocht wordt om in artikel 35.1 (functieverandering) ook de conversietabel uit het regionale beleidskader voor VAB voor glasopstallen toe te voegen. Dit omdat op een kavel zowel bedrijfsgebouwen als glasopstallen aanwezig kunnen zijn.

Reactie gemeente

Artikel 35.1 is van toepassing voor het toekennen van nieuwe functies aan voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Deels kan dit in de vorm van woningbouw na sloop van een bepaalde hoeveelheid bedrijfsgebouwen of kassen. Hiervoor is in de regels een tabel opgenomen waarin staat aangegeven hoeveel er gesloopt moet worden. De hier genoemde hoeveelheden komen voort uit een in 2016 geactualiseerde regionale handreiking “hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied (vab)”. In deze handreiking zit ook een conversietabel waarmee het mogelijk is om verschillende soorten bebouwing (regulier en glasopstallen) bij elkaar op te tellen. Dit is vooral relevant voor die situaties dat op een erf meerdere typen bebouwing voorkomen. Zo staat 7 m² glas gelijk aan 1 m² gewone bedrijfsbebouwing. Deze conversie ontbrak in het voorontwerpplan en zal alsnog worden toegevoegd.

Aanpassingen bestemmingsplan

- Aan artikel 35.1 zal alsnog een bepaling worden toegevoegd waarmee het mogelijk wordt verschillende typen bebouwing op het erf in te zetten bij de uitwerking van het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing.

3.7.6 Polderdijk 4a Rumpt, corsanr. 18.005590

Samenvatting reactie

Gewezen wordt op het feit dat een tweetal bijgebouwen behorende bij het woonschip niet in de regels zijn opgenomen. De gebouwen die er ruim 40 jaar staan zijn aan vervanging toe.

Reactie gemeente

In het plangebied is sprake van een drietal locaties waar een woonschip is gelegen. Deze locaties zijn ook in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006 opgenomen. Door een uitspraak van de Raad van Staten van 16 april 2014 is duidelijk geworden dat ook woonschepen moeten worden aangemerkt als bouwwerken in de zin van de Woningwet en de Wabo. Dit vraagt ook om bouwregelgeving in het

bestemmingsplan. In het ontwerpplan komen daarom alsnog regels voor de woonschepen en de daarbij horende bijgebouwen.

Aanpassingen bestemmingsplan

- In het bestemmingsplan komen bouwregels voor de drie woonschepen en hun bijgebouwen.

3.7.7 Limestraat 7 Tiel, corsanr. 18.005602

Samenvatting reactie

Verzocht wordt om een perceel aan de Groeneweg te Buurmalsen (kadastraal sectie D nr. 2601) buiten het bestemmingsplan te houden. Daarbij zou de rooilijn van de naastgelegen woningen aangehouden moeten worden.

Reactie gemeente

Het tegenover de basisschool gelegen perceel is in agrarisch gebruik en doorbreekt het bebouwingslint aan de westzijde van de Groeneweg. Deze groene wiggen zijn waardevol voor het behoud van het dorps karakter van Buurmalsen. Er zijn ook geen plannen voor een andere invulling van dit perceel. Het perceel blijft daarom als agrarisch gebied in het bestemmingsplan “Buitengebied 2018”.

3.7.8 Molendijk 16 Beesd, corsanr. 18.005606

Samenvatting reactie

Gesteld wordt dat aan de Molendijk 16 te Beesd een boot gelegen is waar permanent wordt gewoond. Op de tekening van het plan staat voor de betreffende boot geen woonbestemming aangegeven.

Reactie gemeente

Het plangebied kent van oudsher drie officiële plaatsen voor woonschepen. Deze locaties zijn al terug te vinden in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 2006. De Molendijk 16 bij Beesd hoort niet bij deze drie locaties. Het innemen van ligplaatsen op de Linge wordt aanvullend gereguleerd door waterschap Rivierenland. Deze instantie heeft hiervoor beleidsregels opgesteld. Op dit moment gaat het om het “Verkeersbesluit ligplaatsen Linge 2011” dat op 22 december 2011 in werking is getreden. Ter plaatse van de Molendijk is door waterschap Rivierenland bepaald dat er sprake is van een ligplaats voor een motorboot en niet van een woonschip. Luchtfoto's van de afgelopen jaren geven verder aan dat deze motorboot niet altijd aan de Havendijk ligt.

Om een verdere intensivering van het gebruik van de Linge te voorkomen wordt mede ter bescherming van de landschappelijke en natuurwaarden geen medewerking verleend aan een toename van het aantal ligplaatsen voor woonschepen. Regelmatig komen er verzoeken om een nieuwe ligplaats te mogen innemen die mede om deze redenen worden afgewezen. Er is ook nu geen zwaarwegend argument om alsnog een ligplaats voor een woonschip toe te kennen.

3.7.9 Tielerweg 50, Geldermalsen, corsanr. 18005701

Samenvatting reactie

In verband met lopende bouwplannen voor “Huize Blaak” wordt gevraagd of de uitbreiding onder “bestaand oppervlak” valt.

Reactie gemeente

Het pand “Huize Blaak” valt onder de bestemming “maatschappelijk” met de nadere aanduiding “zorginstelling”. De oppervlakte aan gebouwen mag in eerste instantie niet meer zijn dan “bestaand”. In artikel 1 (begrippen) worden de termen bestaande oppervlakte en bestaand gebouw nader beschreven. Bepalend is het moment van inwerkingtreding van het plan. Als voor die tijd een

omgevingsvergunning is aangevraagd (en kan worden vergund) valt die oppervlakte mede onder "bestaand oppervlak".

Bijlage 5 PlanMER

**Milieueffectrapportage
bestemmingsplan Buitengebied
Geldermalsen**

DEFINITIEF

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Milieueffectrapportage
bestemmingsplan Buitengebied
Geldermalsen

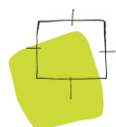
D E F I N I T I E F

Inhoud

MER

11 december 2018

Projectnummer 108.00.10.00.00.00

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Samenvatting

De gemeente Geldermalsen herzielt het bestemmingsplan voor het buitengebied inclusief herzieningen en wijzigingen tot één actueel en digitaal Bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente. De gemeente dient namelijk op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), over een actueel, digitaal bestemmingsplan te beschikken.

De gemeente heeft in de voorbereiding op het opstellen van het bestemmingsplan in de geest van de Omgevingswet belanghebbenden in het plangebied opgeroepen ideeën en wensen aan de gemeente door te geven. Het doel moet voorop staan en de houding bij het beoordelen van initiatieven is 'ja mits' in plaats van 'nee tenzij'. Zo ontstaat ruimte voor bijvoorbeeld bedrijven en organisaties om met ideeën te komen. Inhoudelijk kan het nieuwe bestemmingsplan niet op de nieuwe wet anticiperen, omdat er geen gebruik kan en mag worden gemaakt van regels die nog geen wetskracht hebben.

Omdat de gemeente per 1 januari 2019 op gaat in de nieuwe gemeente West Betuwe, samen met Neerijnen en Lingewaal, wenst de gemeente ook om vooruitlopend op de fusie, het ruimtelijke kader te vernieuwen in dit bestemmingsplan. Het plan kan daarmee ook functioneren als overbrugging naar in de toekomst op te stellen Omgevingsplan in het kader van de Omgevingswet.

Voor het opstellen van het bestemmingsplan moet ook een milieueffectrapport (planMER) worden opgesteld. Een dergelijk rapport biedt inzicht in de milieueffecten van de ontwikkelingen die op grond van een bestemmingsplan in het plangebied mogelijk worden gemaakt. Op basis van het planMER kan een verantwoorde keuze worden gemaakt over welke ontwikkelingen op grond van het bestemmingsplan wel en niet mogelijk (kunnen of moeten) worden gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten waarvoor volgens de Wet milieubeheer (Wm) een besluit-m.e.r.(beoordeling) verplicht is, met name in de vorm van uitbreiding van bestaande veehouderijen.

ALTERNATIEVENONTWIKKELING

Het MER is gebaseerd op het op basis van het conceptontwerpbestemmingsplan buitengebied, herziening 2018.

Voor opstellen van dit bestemmingsplan was reeds bekend dat voor het in de gemeente gelegen Natura 2000-gebied de kritische depositiewaarde voor stikstof in de huidige situatie al wordt overschreden. Om die reden is in het bestemmingsplan de gebruiksregel voor stikstof opgenomen. De ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het conceptontwerpbestemmingsplan en het uitgangspunt dat de milieueffecten van de “worst case” situatie bepaald moeten worden in overweging nemende, is het voornemen op basis van de volgende uitgangspunten uitgewerkt:

1. De ammoniakemissie mag per bedrijf niet meer bedragen dan in de huidige situatie.
2. Enige toename van de emissie is toegestaan, mits dit onder de drempelwaarden van het PAS blijft (0,05 mol c.q. 1 mol). Voor deze onderdelen van het PAS is in dat kader een Passende beoordeling uitgevoerd, waardoor dit kan worden toegestaan in het kader van het bestemmingsplan.

Allereerst zijn de milieueffecten van het voornemen bepaald en beoordeeld. Op basis hiervan is inzicht verkregen in die milieueffecten van het voornemen die als negatief of als zeer negatief beoordeeld worden en waarvoor maatregelen nodig zijn om deze te voorkomen of te beperken.

Het voornemen is beoordeeld op de volgende milieuthema's:

- Natuur
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie
- Geur
- Bodem en water
- Licht
- Luchtkwaliteit
- Geluid
- Verkeer
- Gezondheid

Voor deze milieuthema's zijn de volgende onderdelen beschreven:

- een beschrijving van de referentiesituatie (huidige situatie en autonome ontwikkeling);
- een beschrijving van de milieueffecten per alternatief;
- de beoordeling van de milieueffecten;
- een omschrijving van de mogelijke maatregelen om (zeer) negatieve milieueffecten te voorkomen of te beperken;
- een omschrijving van de zogenoemde leemten in de kennis.

Verder is in 4.2 de toets aan de Wet natuurbescherming (voorheen Natuurbeschermingswet 1998) opgenomen.

Na beoordeling van het voornemen zijn twee alternatieven beschreven:

- Alternatief 1: Niet-grondgebonden veehouderij groei tot 2 ha
In het voornemen kan de niet-grondgebonden veehouderij niet groeien, omdat de gemeente geen beleidsregels heeft zoals bedoeld in het provinciale Plussenbeleid. Gemeente Geldermalsen is per 1 januari 2019 gefuseerd met de gemeenten Neerijnen en Lingewaal. In deze gemeenten vigeert een bestemmingsplan buitengebied waarin ook aan niet-grondgebonden veehouderijen een uitbreidingsmogelijkheid van 2 ha wordt geboden. Om in beeld te brengen wat het zou betekenen als de gemeente Geldermalsen dezelfde regeling zou hanteren als de gemeenten Lingewaal en Neerijnen, is dit alternatief beoordeeld.
- Alternatief 2: Geen beperking ammoniak
Voor opstellen van dit bestemmingsplan was reeds bekend dat voor het in de gemeente gelegen Natura 2000-gebied de kritische depositiewaarde voor stikstof in de huidige situatie al wordt overschreden. Om die reden is in het bestemmingsplan de gebruiksregel voor stikstof opgenomen. In de paragraaf Natuur van dit MER, onder 4.2.8 (inclusief voorttoets) is op basis daarvan beschreven dat het voornemen uitvoerbaar is. Wanneer echter geen rekening zou worden gehouden met de beperking van stikstof die in het bestemmingsplan is opgenomen,

dan zou dit een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden betekenen. Om dit te illustreren is ter achtergrond informatie een berekening uitgevoerd met programmapakket Aerius. Dit alternatief is beschreven ter achtergrond informatie en heeft geen gevolgen voor het voornemen.

De onderstaande tabel geeft een totaal overzicht van de verwachte effecten van het voornemen en de alternatieven.

Effecten	Voornemen	Alternatief 1: 2 ha (verschil luchtkwaliteit en geur)	Alternatief 2: Geen beperking van am- moniak
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0	0	--
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verdroging en verontreiniging	0	0	0
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. geluid, licht en trilling	0	0	0
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. optische verstoring	0	0	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0	0	--
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verdroging en verontreiniging	-	-	-
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. geluid, licht en trilling	0	0	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. optische verstoring	0	0	0
Effecten van verzuring en vermesting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0	0	-
Effecten van verdroging en verontreiniging op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-	-	-
Effecten van geluid, trilling en optische verstoring op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0	0	0
Effecten van licht op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-	0/-	0/-
Effecten van fysieke aantasting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-	0/-	0/-
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap: Rivier de Linge en de uiterwaarden Oeverwallen en stroomruggen Komgebieden Totaalscore	- 0/- 0/- -	- 0/- 0/- -	- 0/- 0/- -
Effecten op cultuurhistorische waarden	0/-	0/-	0/-
Effecten op archeologische waarden	-	-	-
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering leefklimaat	-	--	-
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	0	0	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	0	0	0
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	0	0	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater.	0	0	0
Effecten op de bodemkwaliteit.	0	0	0
milieueffecten van licht, bepaald op basis van de toename van de licht-	0/-	0/-	0/-

hinder			
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0	0	0
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. bedrijfsvoering	-	--	--
Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	0/-	0/-	0/-
Toename van de geluidhinder verkeer t.g.v. agrarische bedrijven	0	0	0
Verandering van verkeersintensiteiten	0/-	0/-	0/-
Verandering in de verkeersveiligheid	0/-	0/-	0/-
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	0	0/-	0/-

Uit het MER blijkt dat het voornemen op meerdere thema's negatieve effecten kan hebben door de forse uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen, die in het voornemen en alternatieven mogelijk zijn.

De effecten zijn vooral groot voor de onderdelen natuur en geurhinder. Het ontwerpbestemmingsplan kan ook effecten hebben op beschermde soorten. De opgenomen voorwaarden in wijzigingsbevoegdheden, alsmede de eisen van de Wet Natuurbescherming, voorkomen evenwel dat deze effecten daadwerkelijk optreden. Ook de landschappelijke effecten van het bouwen van extra stallen zijn negatief. De landschappelijke effecten kunnen worden verzacht doordat de uitbreiding van de agrarische bedrijven plaatsvindt door middel van wijzigingsbevoegdheden. Daarin is de landschappelijke inpassing als voorwaarde opgenomen, evenals behoud van de verkeersveiligheid.

Voor wat betreft de geurhinder voorkomt de toetsing aan de Wet geurhinder het ontstaan van knelpunten.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	10
1.1	Aanleiding	10
1.2	Plan-m.e.r. (de procedure)	12
1.3	PlanMER (het rapport)	13
1.4	Leeswijzer	15
2	Voornemen en alternatieven	17
2.1	Inleiding	17
2.1.1	M.E.R.-(beoordelings)plichtige activiteiten	17
2.2	Voornemen	21
2.2.1	Omschrijving	21
2.2.2	Uitwerking	25
2.3	Alternatieven	27
3	Wet- en regelgeving	29
3.1	Regelgeving natuurbescherming	29
3.2	Regelgeving veehouderij	31
3.3	Regelgeving luchtkwaliteit	33
3.4	Provinciale omgevingsvisie en omgevingsverordening	34
4	Beoordeling milieueffecten voornemen	36
4.1	Referentiesituatie	37
4.1.1	Bestaande situatie	38
4.2	Natuur	43
4.2.1	Referentiesituatie natuur Geldermalsen	43
4.2.2	Referentiesituatie Natura 2000-gebieden	44
4.2.3	Referentiesituatie Gelders Natuur Netwerk en Natuurnetwerk Nederland	46
4.2.4	Referentiesituatie Natuur buiten de GNN/Agrarische natuur	51
4.2.5	Referentiesituatie Beschermde soorten	53
4.2.6	Referentiesituatie ammoniak	58
4.2.7	Autonome ontwikkeling	62
4.2.8	Omschrijving van de milieueffecten	62
4.2.9	Beoordeling van de milieueffecten	75
4.2.10	Maatregelen	76
4.2.11	Leemten in de kennis	77
4.3	Landschap	77
4.3.1	Referentiesituatie	77
4.3.2	Omschrijving van de milieueffecten	83
4.3.3	Beoordeling van de milieueffecten	90
4.3.4	Maatregelen	90

	4.3.5	Leemten in de kennis	90
4.4		Cultuurhistorie en archeologie	91
	4.4.1	Referentiesituatie	91
	4.4.2	Omschrijving van de milieueffecten	99
	4.4.3	Beoordeling van de milieueffecten	101
	4.4.4	Maatregelen	101
	4.4.5	Leemten in de kennis	101
4.5		Geur	101
	4.5.1	Referentiesituatie	104
	4.5.2	Omschrijving van de milieueffecten	106
	4.5.3	Beoordeling van de milieueffecten	107
	4.5.4	Maatregelen	107
	4.5.5	Leemten in de kennis	108
4.6		Bodem en water	108
	4.6.1	Referentiesituatie	108
	4.6.2	Omschrijving van de milieueffecten	114
	4.6.3	Beoordeling van de milieueffecten	115
	4.6.4	Maatregelen	116
	4.6.5	Leemten in de kennis	116
4.7		Licht	116
	4.7.1	Referentiesituatie	116
	4.7.2	Omschrijving van de milieueffecten	117
	4.7.3	Beoordeling van de milieueffecten	117
	4.7.4	Maatregelen	118
4.8		Lucht	119
	4.8.1	Referentiesituatie	119
	4.8.2	Omschrijving van de milieueffecten	121
	4.8.3	Beoordeling van de milieueffecten	122
	4.8.4	Maatregelen	122
	4.8.5	Leemten in de kennis	122
4.9		Geluid	123
	4.9.1	Referentiesituatie	123
	4.9.2	Omschrijving van de milieueffecten	125
	4.9.3	Beoordeling van de milieueffecten	126
	4.9.4	Maatregelen	127
	4.9.5	Leemten in de kennis	127
4.10		Verkeer	127
	4.10.1	Referentiesituatie	127
	4.10.2	Omschrijving van de milieueffecten	127
	4.10.3	Beoordeling van de milieueffecten	128
	4.10.4	Maatregelen	128
	4.10.5	Leemten in de kennis	129

4.11	Gezondheid	129
4.11.1	Referentiesituatie	129
4.11.2	Omschrijving van de milieueffecten	134
4.11.3	Beoordeling van de milieueffecten	135
4.11.4	Maatregelen	135
4.11.5	Leemten in de kennis	135
5	Uitvoerbaarheid voornemen - potentiële uitbreidingsruimte	136
6	Alternatieven	139
6.1	Alternatief 1: niet-grondgebonden veehouderij 2 ha	139
6.2	Alternatief 2: geen beperking ammoniak	143
7	Samenvatting van de milieueffecten en advies	145

Bijlagen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Geldermalsen is volgens de Wet ruimtelijke ordening verplicht om voor haar hele grondgebied bestemmingsplannen vast te stellen. Het bestemmingsplan is een bijzonder plan. Het is namelijk een bindend plan voor zowel overheid als burgers. De gemeenteraad stelt het bestemmingsplan vast. Ze wijst daarin de bestemming, ofwel de functie van de grond aan. Ook geeft het bestemmingsplan regels over het gebruik van de grond en hetgeen daarop gebouwd is (bouwwerken). Omgevingsvergunningen moeten worden getoetst aan het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan bepaalt daardoor mede of ergens gebouwd mag worden.

De gemeente Geldermalsen herzielt het bestemmingsplan voor het buitengebied inclusief herzieningen en wijzigingen tot één actueel en digitaal Bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente. De gemeente besloot daartoe omdat zij, op grond van de Wro, over een actueel, digitaal (IMRO 2012/ SVBP 2012) en digitaal gepubliceerd (IMRO2012/STRI 2012) bestemmingsplan dient te beschikken. Het overgrote gedeelte van het plangebied ligt binnen het bestemmingsplan Buitengebied 2006, Buitengebied 2006 eerste herziening en Buitengebied derde herziening.

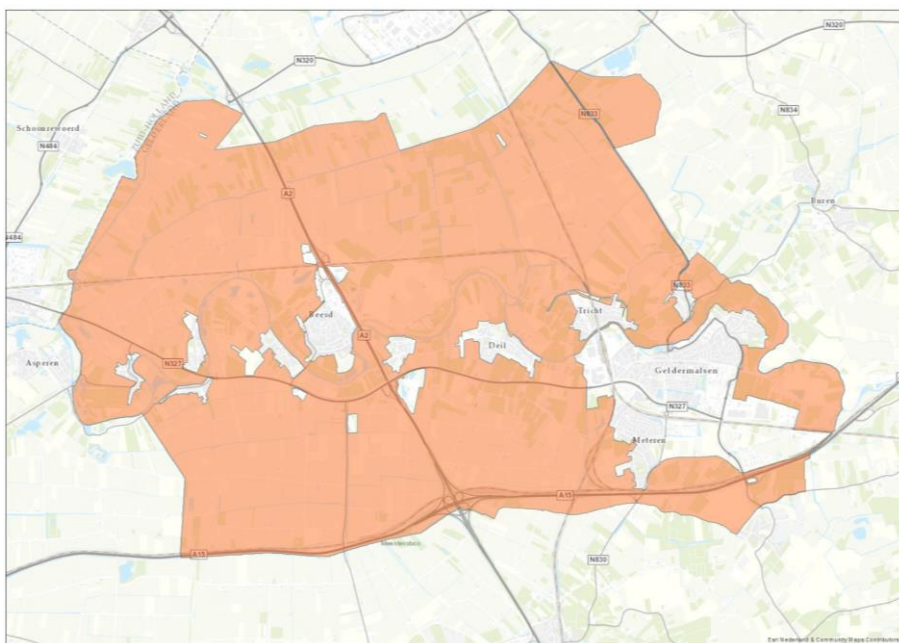
Het bestemmingsplan Buitengebied is onherroepelijk in werking getreden op 11 februari 2009. Dit betekent dat begin 2019 het bestemmingsplan geactualiseerd moet zijn om te voldoen aan de eisen van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

De gemeente heeft in de voorbereiding op het opstellen van het bestemmingsplan in de geest van de Omgevingswet belanghebbenden in het plangebied opgeroepen ideeën en wensen aan de gemeente door te geven. Het doel moet voorop staan en de houding bij het beoordelen van initiatieven is 'ja mits' in plaats van 'nee tenzij'. Zo ontstaat ruimte voor bijvoorbeeld bedrijven en organisaties om met ideeën te komen. Inhoudelijk kan het nieuwe bestemmingsplan niet op de nieuwe wet anticiperen, omdat er geen gebruik kan en mag worden gemaakt van regels die nog geen wetkracht hebben.

Omdat de gemeente per 1 januari 2019 op gaat in de nieuwe gemeente West Betuwe, samen met Neerijnen en Lingewaal, wenst de gemeente ook om vooruitlopend op de fusie, het ruimtelijke kader te vernieuwen in dit bestemmingsplan. Het plan kan daarmee ook functioneren als overbrugging naar in de toekomst op te stellen Omgevingsplan in het kader van de Omgevingswet.

Als onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied 2018 dient een Milieueffectrapport (MER) voor plannen te worden opgesteld. Deze verplichting

Daarnaast is op voorhand niet uit te sluiten dat de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden nabij het plangebied. Als negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dient een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) te worden opgesteld. Als er een Passende beoordeling moet worden opgesteld, is ook dat aanleiding voor het opstellen van een MER. Deze dient namelijk in een MER te worden opgenomen.

Figuur 1. Globale begrenzing bestemmingsplan Buitengebied

Het plangebied van het bestemmingsplan omvat het buitengebied van de gemeente Geldermalsen, uitgezonderd de kernen en een enkel perceel, waarvoor recentelijk afzonderlijke bestemmingsplannen zijn vastgesteld of in procedure zijn gebracht.

Begrippen

In het voorliggende planMER worden de volgende begrippen gebruikt:

- m.e.r.: milieueffectrapportage (de procedure).
- MER: milieueffectrapport (het rapport).
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r.): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader bieden voor zogenoemde m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Hier moet altijd de uitgebreide procedure voor gevolgd worden.
- m.e.r. voor besluiten (besluit m.e.r.): de procedure voor besluiten die op grond van Wet milieubeheer zogenoemd m.e.r. (beoordelings)-plichtig zijn. Of het volgen van een uitgebreide of beperkte procedure gevolgd moet worden is hangt af van het project en de plaats van het project.

Een besluit-m.e.r. wordt vaak als project-m.e.r. aangeduid om het verschil tussen een plan en een project duidelijk te maken. Om dit verschil goed te kunnen onderscheiden worden in dit rapport bij het MER ook de begrippen planMER en project MER (besluit-MER) gebruikt.

1.2 Plan-m.e.r. (de procedure)

De plan-m.e.r. volgt uit hoofdstuk 7 van de Wm. De procedure bestaat uit de volgende zeven stappen:

1. Kennisgeving van het voornemen (artikel 7.9).
2. Raadplegen van adviseurs en besturen (artikel 7.8).
3. Opstellen van het planMER (artikel 7.7).
4. PlanMER en ontwerpbestemmingsplan (artikel 7.10 en 7.12).
 - Ter inzage leggen van planMER en ontwerpbestemmingsplan. 'Een milieueffectrapport is gereed op het moment dat het ontwerp van het plan ter inzage wordt gelegd' (artikel 7.10).
 - Toetsing van planMER door de commissie voor de m.e.r.
5. Onderbouwen van de gevolgen van het planMER, de zienswijzen op het planMER en het advies van de commissie voor de m.e.r. voor het bestemmingsplan (artikel 7.14).
6. Bekendmaking en mededeling van het bestemmingsplan (artikel 7.15).
7. Onderzoeken van de gevolgen van de activiteit (artikel 7.39).

Ad 1.

Op 9 juli 2015 heeft publicatie van het voornemen plaatsgevonden. Er is toen gelegenheid gegeven tot het indienen van zienswijzen op het voornemen om een planMER op te stellen. Daarvan is gebruik gemaakt. Aandacht wordt gevraagd voor bescherming van waardevolle landschapselementen, cultuurhistorisch waardevolle elementen, voorkomen negatieve effecten alternatieve energie-installaties, rekening houden met grenscorrecties GNN en GO, meenemen PAS, kleinschalige verkoop streekproducten i.r.t. verkeer, parkeren en hygiëne, functieverandering en beoordelingscriteria, teeltondersteunende voorzieningen en

beoordelingscriteria, nieuwe landgoederen, evenals lichtvervuiling. Verder wordt aandacht gevraagd voor het stimuleren van biodiversiteit langs de Linge, en tegelijkertijd de recreatieve functie behouden. In het MER is aandacht besteed aan deze onderdelen, voor zover relevant voor het MER. Dit is met name terug te vinden in de paragraaf Natuur en de paragraaf Landschap.

Ad 2.

De kennisgeving van het voornemen is ook toegezonden aan relevante instanties. Dit heeft geleid tot één reactie. Verzocht wordt de berekeningen voor stikstof in Aerius uit te voeren en rekening te houden met alle gebieden waar sprake is van een depositie hoger dan 0,05 mol per ha per jaar. Deze gebieden kunnen verder dan 10 km van het plangebied gelegen zijn.

Verwezen wordt naar hoofdstuk 2 en de paragraaf Natuur.

Er is geen Notitie reikwijdte en detailniveau voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie voor de m.e.r.). Door de commissie is dan ook geen advies over “de reikwijdte en het detailniveau” van het planMER opgesteld.

Het college van B&W is de initiatiefnemer voor het MER. De gemeenteraad vormt het bevoegd gezag.

Het plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor het bestemmingsplan buitengebied een planMER wordt opgesteld en dat in een later stadium uit dat bestemmingsplan voortvloeiende activiteiten/projecten alsnog project-m.e.r.- (beoordeling)plichtig zijn, omdat er besluiten aan zijn gekoppeld, zoals vergunningen.

Ad 3.

Het planMER omvat tevens de voortoets in het kader van de Wet Natuurbescherming, ten aanzien van Natura 2000-gebieden. Deze is opgenomen in paragraaf 4.2.8 onder 1.

1.3 PlanMER (het rapport)

Belangrijk bij het opstellen van het MER voor een bestemmingsplan is een goede beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit (in dit geval het opstellen van het bestemmingsplan) wordt beoogd. Daarbij moeten ook alternatieven voor de voorgenomen activiteit die redelijkerwijs in beschouwing kunnen worden genomen, worden beschreven en de motivering van de keuze voor de in

beschouwing genomen alternatieven. Op de keuze van alternatieven wordt in hoofdstuk 2 ingegaan. Op basis hiervan kan een keuze gemaakt worden in de ontwikkelingen die wel en die niet op grond van het bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden.

De inhoudelijke eisen die gesteld worden aan het planMER zijn opgenomen in artikel 7.7 van de Wm (m.e.r.-plichtige plannen): "Het milieueffectrapport dat betrekking heeft op een plan bevat ten minste:

- a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijk gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
- h. een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- i. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

Het planMER is overeenkomstig deze inhoudelijke eisen opgesteld.

Onderzoeksgebied en -periode

Het onderzoeksgebied van het planMER betreft in eerste instantie het bestemmingsplangebied. Omdat sommige milieueffecten ook buiten het bestemmingsplangebied kunnen plaatsvinden, ligt een deel van het onderzoeksgebied ook buiten het plangebied. Als voorbeeld: door de toename van vee op een veehouderijbedrijf is er mogelijk sprake van een toename van de emissie van ammoniak. Door deze toename van de emissie kan er sprake zijn van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Deze negatieve effecten kunnen ook op grote afstand van het betreffende veehouderijbedrijf, dus ook buiten het bestemmingsplangebied, plaatsvinden.

Het bestemmingsplan wordt in beginsel voor een periode van tien jaar vastgesteld. Met de afschaffing van de actualiseringsplicht van bestemmingsplannen is het mogelijk dat het bestemmingsplan een langere looptijd heeft dan 10 jaar. Gezien de komst van de nieuwe Omgevingswet en de omschakeling naar Omgevingsplannen, evenals de fusie van Geldermalsen met de gemeenten Neerijnen en Lingewaal per 1 januari 2019, is de verwachting dat dit bestemmingsplan binnen de komende 10 jaar herzien zal worden. Naar aanleiding hiervan betreft ook de onderzoeksperiode voor het MER een periode van tien jaar. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan in 2019 wordt vastgesteld. Hiermee is het zogenoemde 'zichtjaar' 2029.

1.4 Leeswijzer

Na de inleiding in dit hoofdstuk volgen de andere hoofdstukken van dit rapport in hoofdlijnen de inhoudelijke eisen aan het MER, zoals die zijn opgenomen in artikel 7.7 van de Wm. Dit betekent dat in beginsel in hoofdstuk 2 het voornemen is uiteengezet. Dit wordt in hoofdstuk 5 uitgebreid met het uitvoerbare alternatief, bij opstelling van het ontwerp bestemmingsplan.

In hoofdstuk 3 is een overzicht van de vastgestelde wet- en regelgeving en het vastgestelde beleid opgenomen zoals dat van toepassing is op de activiteiten zoals voorzien in het voornemen en het uitvoerbare alternatief.

Een omschrijving van de referentiesituatie en een globale, kwalitatieve beschrijving van de mogelijke milieueffecten van het voornemen zijn uiteengezet in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 4 is ook een overzicht van de mogelijke maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu te voorkomen of te beperken opgenomen, evenals een overzicht van de zogenoemde "leemten in de kennis". In hoofdstuk 5 is de uitvoerbaarheid wat betreft de beperking van de ammoniakemissie in relatie tot de oppervlakte uitbreiding agrarische bedrijven beschreven. In hoofdstuk 6 is een alternatief beschreven. Ten slotte zijn in hoofdstuk 7 de conclusies en het advies opgenomen over de wijze waarop de resultaten van

het planMER in het bestemmingsplan Buitengebied kunnen worden verwerkt.
Verder is in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de evaluatie van dit planMER.

2 Voornemen en alternatieven

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

- a. 'een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven'.

In paragraaf 2.2 is een omschrijving van het voornemen opgenomen. Het voornemen betreft het nieuwe ontwerpbestemmingsplan buitengebied.

2.1.1 M.E.R.-(beoordelings)plichtige activiteiten

Door het mogelijk maken van de volgende activiteiten is het bestemmingsplan kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten:

1. De wijziging of uitbreiding van een veehouderij (onderdeel C14 en D14)

Bouwvlak bij recht	- Alle agrarische bedrijven hebben bij recht een bouwvlak van circa 1 ha, conform bestaand, met de beperking dat het bouwen van stallen alleen mogelijk is als de stikstofdepositie vanuit het bedrijf op maatgevende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden niet toeneemt (en er dus geen significante gevolgen zijn, zoals bedoeld in het Programma Aanpak Stikstof (PAS))¹. - Geen nieuwvestiging van veehouderijen mogelijk en geen uitwisseling tussen grondgebonden en niet grondgebonden. - Geen nieuwe intensieve neventak bij grondgebonden bedrijven.
Uitbreiding bouwvlak	- Grondgebonden agrarische bedrijven: Vergroting bouwperceel 1 ha naar max. 2 ha via wijzigingsbevoegdheid, mits de stikstofdepositie niet toeneemt (regeling PAS). - Kuilvoerplaten direct aansluitend aan het bouwvlak tot maximaal 2.000 m². - Niet grondgebonden veehouderij: In het voorontwerpbestemmings-

¹ De provincie houdt de totale stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bij. Er geldt een vrijstelling van de vergunningplicht (Wet natuurbescherming) voor projecten die een stikstofdepositie hebben tot 1 mol. De stikstofdepositie tot de grenswaarde wordt beschouwd als niet significant. Voor een stikstofdepositie tussen 0,05 en 1 mol volstaat een melding. Beneden de 0,05 hoeft niet te worden gemeld. De grenswaarde van 1 mol kan van rechtswege worden verlaagd tot 0,05 mol. Een veehouderij die zijn veestapel wil uitbreiden, moet met een AERIUS-berekening aantonen hoeveel stikstofdepositie deze nieuwe ontwikkeling veroorzaakt en of dus wel of geen vergunning Wet natuurbescherming moet worden aangevraagd.

	plan was sprake van een uitbreiding van 500 m² eens in de vijf jaar. In het ontwerp bestemmingsplan is dit teruggebracht naar 0 m² omdat gemeente geen beleidsregels heeft zoals bedoeld in het Plus-senbeleid. - Het gebruik van meer dan 1 bouwlaag in een bedrijfsgebouw ten behoeve van het stallen van dieren is in de planregels verboden.
Verdere vergroting	- N.v.t.
Nieuwvestiging en verplaatsing	- N.v.t.
Bouwregels	- Bouwhoogte bedrijfsgebouwen 10 m bij recht. - Bij afwijking tot 13 m hoog, waarbij veestallen uitsluitend met een hogere bouwhoogte mogen worden gebouwd indien dit door toepassing van een specifiek stalsysteem vanuit het oogpunt van hoger dierenwelzijn of voor de plaatsing van melkrobots noodzakelijk is. - Tweede bedrijfswoning via afwijking mogelijk. - Paardenbakken bij recht mogelijk binnen een afstand van 40 m van de (bedrijfs)woning op basis van de algemene gebruiksregels. - Bij afwijking mestvergister binnen bouwvlak tot 10 m hoog, uitsluitend binnen de bestemming Agrarisch. - Afwijking voor zonnepark van maximaal 0,5 ha op of aansluitend aan het bouwvlak. - Afwijking voor de bouw van schuilstallen en veestallen buiten het bouwvlak, mits de inhoud van de stal niet meer bedraagt dan 100 m³ en de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 3 m. - Teeltondersteunende voorzieningen zijn binnen het bouwvlak toegestaan. - Teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak uitsluitend bij bestaande fruitteelt in de vorm van boomgaarden, waarbij de vastverankerde palen en constructies van die voorzieningen het hele jaar rond aanwezig mogen blijven, waarbij de oppervlakte niet meer mag bedragen dan de aanwezige boomgaard, tot maximaal 10 m hoog. Bij het toelaten van nieuwe fruitboomgaarden worden ook teelt ondersteunende voorzieningen toegestaan. Binnen de bestemming 'Agrarisch' en de aanduiding 'specifieke vorm van agrarische - uiterwaard' binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden', zijn nieuwe boomgaarden alleen via een afwijking toegelaten (met een maximum van 5 ha en niet ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - open landschap'). Voor nieuwe boomgaarden geldt een generieke afstand van 40 m tot nader benoemde gevoelige bestemmingen, deze afstand kan verkleind worden tot 20 m, afhankelijk van de driftreductie. - Kassen zijn niet toegestaan binnen de bestemming Agrarisch en binnen de bestemming Agrarisch met waarden - landschap uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw'.
Functiewijziging	Zie onder '4. De uitbreiding of wijziging van een stedelijk ontwikkelingsproject (D11.2)'.

M.e.r.-beoordeling

Op grond van de gewenste uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen is het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig (onderdeel C 14 en D 14). Het accent in de effectbeoordeling zal dan ook vooral de veehouderij betreffen. Echter, uitbreidingen van bebouwing ten behoeve van de akkerbouw of andere functies kunnen ook negatieve milieueffecten genereren, bijvoorbeeld ten aanzien van landschap en het waterbergend vermogen van de grond. Voor deze milieuaspecten zullen daarom ook de bebouwingsmogelijkheden die niet voor de veehouderij bedoeld zijn, worden meegenomen.

2. De wijziging of uitbreiding van een glastuinbouwgebied (onderdeel D9)

Kassen	- Kassen binnen de aanduiding 'glastuinbouw' in de bestemming Agrarisch met waarden – Landschapswaarden, maximaal 10 m hoog. - Uitbreiding van de aanduiding 'glastuinbouw' in de bestemming Agrarisch met waarden – landschapswaarden, niet meer dan 20% van de bestaande glasopstand.
Nieuwvestiging	- N.v.t.

M.e.r.-beoordeling

De m.e.r.-drempel ten aanzien van glastuinbouw ligt bij de vestiging van een glastuinbouwgebied van 50 ha of meer (onderdeel D 9). In het bestemmingsplan Buitengebied is daarvan geen sprake.

De verwachting is dat de mogelijkheden bij recht voor teelt ondersteunende kassen binnen het agrarisch bouwperceel, evenals de uitbreidingsmogelijkheden, geen negatief effect voor het milieu – vooral voor het landschap – zullen hebben, zeker niet in relatie tot de ontwikkelingen die binnen de veehouderij en akkerbouw mogelijk zijn. De mogelijkheden bij recht en de uitbreidingsmogelijkheden zijn bij de effectbeoordeling betrokken.

3. De wijziging of uitbreiding van een recreatieterrein (onderdeel D10)

Kleinschalig kamperen	- Via afwijking kleinschalig kamperen, tot 25 kampeermiddelen, binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden' bij woningen of agrarische bedrijven.
Bed & breakfast	- Bij recht mogelijk binnen de agrarische bestemmingen tot maximaal drie eenheden, binnen de bestaande bebouwing, tot een oppervlakte van maximaal 150 m². - Bij recht mogelijk bij woningen binnen de andere bestemmingen tot maximaal drie eenheden, binnen de bestaande bebouwing, tot een oppervlakte van maximaal 50 m².
Bestaande verblijfsrecreatieterreinen	- N.v.t., geen uitbreidingsmogelijkheid opgenomen.

M.e.r.-beoordeling

De aanleg, wijziging of uitbreiding van permanente kampeerterreinen is m.e.r. plichtig (onderdeel D 10) bij een oppervlakte van 25 ha of meer of 10 ha of meer

in een gevoelig gebied. Hoewel het in het bestemmingsplan Buitengebied gaat om de aanleg en uitbreiding van kleinschalige kampeerterreinen (tot 25 kampeermiddelen) en er beperkingen gelden voor bepaalde gebieden zullen de kleinschalige kampeerterreinen in de effectbeoordeling toch meegenomen worden voor de thema's landschap, cultuurhistorie en natuur.

4. De uitbreiding of wijziging van een stedelijk ontwikkelingsproject (D11.2)

Functiewijziging	- Functiewijziging naar wonen, niet agrarische bedrijvigheid en hergebruik van vrijgekomen agrarische bebouwing via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk
Nieuwe woningen	- Maximaal 3 extra woningen, afhankelijk van het gesloopte oppervlak voormalige bedrijfsbebouwing
Niet-agrarische bedrijvigheid	- Uitbreiding van de bedrijfsgebouwen van aan het buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijven ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - aan het buitengebied gebonden' (incl. voormalige agrarische bebouwing) binnen bouwperceel bij afwijking tot ten hoogste 20% tot maximaal 500 m ² . - Uitbreiding van de bedrijfsgebouwen van niet aan het buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijven ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - niet aan het buitengebied gebonden' tot 10% tot maximaal 350 m ² .

M.e.r.-beoordeling

Op basis van het bovengenoemde kunnen voormalige agrarische bedrijfswoningen worden gebruikt voor wonen. Hiermee neemt het aantal woningen niet toe. Wel biedt de regeling de mogelijkheid om een tot drie woningen toe te voegen, mits voldoende voormalige bedrijfsbebouwing wordt gesloopt. De realisatie van een woning is een activiteit die tevens op de D-lijst van het besluit m.e.r. voorkomt (D 11.2). In alle gevallen is de toevoeging van een woning gekoppeld aan het beëindigen van de (agrarische) bedrijfsactiviteit. De effecten van het beëindigen van een agrarisch bedrijf zijn ten aanzien van de effecten op natuur, landschap en andere milieuaspecten altijd positiever dan het oprichten van een woning. De functiewijziging naar wonen zal daarom niet in de effectbeoordeling worden betrokken. Hetzelfde kan worden gezegd bij functiewijziging van een agrarisch bedrijf naar een bedrijf dat naar aard en omvang ruimtelijk, milieuhygiënisch en verkeerskundig inpasbaar is. In zekere zin zijn de emissies van geluid, licht en vervuilende stoffen afkomstig van agrarische bedrijven hoger of vergelijkbaar met de niet-agrarische bedrijvigheid die is toegestaan. Het valt dus niet te verwachten dat deze ontwikkelingen wezenlijke effecten op het milieu zullen genereren, zeker niet in relatie tot de mogelijkheden die geboden worden op het gebied van de landbouw. Ze zullen daarom niet in de effectbeoordeling worden betrokken.

2.2 Voornemen

Een beherend bestemmingsplan betekent dat het plan een actuele planologische regeling van de bestaande situatie bevat. Bestaande rechten en plichten uit de geldende regeling worden zoveel mogelijk overgenomen en waar nodig aangepast aan de eisen en wensen van deze tijd. Via flexibiliteitsbepalingen worden bepaalde ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

2.2.1 Omschrijving

Zoals opgemerkt, is het bestemmingsplan er vooral op gericht de bestaande situatie in het plangebied te behouden en te versterken en is het hiervoor noodzakelijk dat het bestemmingsplan ook mogelijkheden biedt voor ontwikkelingen. Dit betreffen op basis van bovenstaande beschrijving van de M.E.R.- (beoordelings)plichtige activiteiten de hierna uiteengezette (voor het planMER belangrijke) ontwikkelingen.

BESTEMMING AGRARISCH EN AGRARISCH MET WAARDEN - LANDSCHAPSWAARDEN

In het voorontwerpbestemmingsplan zijn de volgende ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen, die relevant zijn voor het planMER:

- Per agrarisch bouwvlak is een grondgebonden agrarisch bedrijf toegestaan. Het bouwvlak is ca 1 ha. Gebouwen zijn toegelaten binnen het bouwvlak. Kassen zijn niet toegestaan, tenzij de aanduiding 'glastuinbouw' is opgenomen. Bij wijziging kan het bouwvlak van grondgebonden agrarische bedrijven worden vergroot, waarbij de oppervlakte van het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 2 ha; Deze oppervlakte sluit aan op de maatvoering in de gemeenten Neerijnen en Lingewaal, waarmee gemeente Geldermalsen samen de gemeente West-Betuwe vormt. De breedte van het bouwvlak langs de weg mag niet meer bedragen dan 150 m.

Veehouderij

- Grondgebonden agrarische veehouderijbedrijven zijn alleen toegestaan daar waar aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch - grondgebonden veehouderij' of 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'.
- Gebouwen zijn toegelaten binnen het bouwvlak. Kassen zijn niet toegestaan tenzij de aanduiding 'glastuinbouw' binnen de bestemming 'agrarisch met waarden - landschapswaarden' is opgenomen. Bij wijziging kan het bouwvlak worden vergroot, waarbij de oppervlakte van het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 2 ha. De breedte van het bouwvlak langs de weg mag niet meer bedragen dan 150 m. Strijdig gebruik is het houden van dieren op andere bouwlagen dan de begane grond. Voor wat betreft stikstofdepositie wordt verwezen naar het kopje 'Stikstofdepositie'.

- Niet-grondgebonden veehouderijen zijn alleen toegestaan daar waar aangeduid. Gebouwen zijn toegelaten binnen het bouwvlak. Een niet-grondgebonden veehouderij kan niet uitbreiden, ook niet binnen het bouwvlak. Strijdig gebruik is het houden van dieren op andere bouwlagen dan de begane grond, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen van gebouwen gebruikt mogen worden. Voor wat betreft stikstofdepositie wordt verwezen naar het kopje 'Stikstofdepositie'.

Boomkwekerijen en fruitteelt

- Boomkwekerijen en fruitteelt zijn toegelaten:
 - Binnen Agrarisch met waarden is bestaande boomteelt- en bestaande en nieuwe fruitteelt toegestaan. Onder voorwaarden is nieuwe fruitteelt middels afwijking ook binnen uiterwaarden toegelaten.
 - Binnen de bestemming Agrarisch is uitsluitend de bestaande fruitteelt in de vorm van boomgaarden en boom- en heesterkwekerijen toegestaan. Bij afwijking zijn eveneens nieuwe fruitteelt boomgaarden toegelaten, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - open landschap'.

Glastuinbouw

- Glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden binnen de aanduiding 'glastuinbouw' in de bestemming Agrarisch met waarden - landschapswaarden, waarbij de vergroting mag niet meer bedragen dan 20% van de bestaande glasopstand. De vergroting mag eenmalig worden toegepast.

Teeltondersteunende voorzieningen

- Teeltondersteunende voorzieningen binnen het bouwvlak.
- Teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak uitsluitend bij bestaande fruitteelt in de vorm van boomgaarden, waarbij de vastverankerde palen en constructies van die voorzieningen het hele jaar rond aanwezig mogen blijven en de oppervlakte niet meer mag bedragen dan de aanwezige boomgaard, tot maximaal 10 m hoog. Bij het toelaten van nieuwe fruitboomgaarden worden ook teelt ondersteunende voorzieningen toegestaan. Binnen de bestemming 'Agrarisch' en de aanduiding 'specifieke vorm van agrarische - uiterwaard' binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden', zijn nieuwe boomgaarden alleen via een afwijking toegelaten (met een maximum van 5 ha en niet ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - open landschap').
- Er is een afwijking op genomen voor opslag van baggerspecie in (tijdelijke) weilanddepots. Op basis van de afwijking is dit niet toegestaan in het GNN en Groene ontwikkelingszone, noch in de uiterwaarden.

Bouwen buiten bouwvlak

- Bij afwijking is de bouw van schuilstallen en veestallen ten behoeve van een agrarisch bedrijf buiten het bouwvlak, waarbij de oppervlakte van de

stal niet meer bedraagt dan 100 m³ en de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 3 m.

- Bij afwijking is de bouw van zonneparken mogelijk binnen het bouwvlak of direct aansluitend aan het bouwvlak, waarbij de oppervlakte van het zonnepark niet meer mag bedragen dan 0,5 ha.
- Bij een (bedrijfs)woning is een paardenbak toegestaan.

Mestvergister

- Bij afwijking wordt een mestvergister toegestaan binnen het bouwvlak, waarbij uitsluitend mest van het eigen bedrijf mag worden vergist en de opgewekte energie uitsluitend mag worden gebruikt ten behoeve van het eigen bedrijf.

Bed and breakfast

- Bed and breakfast is toegestaan in een (bedrijfs)woning of aangebouwd bijgebouw behorende bij de (bedrijfs)woning, mits de maximale vloeroppervlakte mag niet meer bedragen dan 50 m².

Op basis van deze ontwikkelingen biedt het bestemmingsplan Buitengebied het kader voor activiteiten waarbij mogelijk sprake is van een overschrijding van de in onderdeel C en D van het Besluit MER opgenomen "drempelwaarden" (C14, C18.4, D14, D18.1-7 Bijlage besluit MER). De mogelijke overschrijdingen hangen samen met de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven. Het onderzoek van het plan-m.e.r. is in het bijzonder gericht op het beoordelen van de milieueffecten van de activiteiten binnen deze ontwikkelingsmogelijkheden.

STIKSTOFDEPOSITIE

in het bestemmingsplan is een maatregel opgenomen om te garanderen dat geen negatieve effecten in Natura 2000-gebieden optreden en dan met name ten aanzien van de stikstofdepositie ten gevolge van veehouderijen.

Hiertoe is een regel opgenomen, die bestaat uit twee onderdelen:

1. de ammoniakemissie mag per bedrijf niet meer bedragen dan in de huidige situatie;
2. enige toename van de emissie is toegestaan, mits de hiermee gepaard gaande depositie in Natura 2000-gebieden onder de drempelwaarden van het PAS blijft (0,05 mol c.q. 1 mol).

Deze regel is opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan en daarmee onderdeel van het voornemen. De uitvoerbaarheid van bovenstaande regeling is berekend, waaruit blijkt dat binnen de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, nog uitbreidingsruimte voor agrarische bedrijven aanwezig is, mits gebruik wordt gemaakt van realisatie van modernere stallen met een lage emissiefactor. Het planMER omvat tevens de voortoets in het kader van de Wet

Natuurbescherming, ten aanzien van Natura 2000-gebieden. Deze is opgenomen in paragraaf 4.2.8 onder 1.

MESTVERGISTING

Bij de agrarische bedrijven zijn mestvergistinginstallaties op bedrijfsniveau toegestaan binnen het bouwvlak.

In algemene zin zijn de co-vergistinginstallaties ingedeeld in vier categorieën. Deze indeling is gebaseerd op de mate waarin transportbewegingen plaatsvinden en de mate waarin sprake is van een koppeling met het 'eigen' bedrijf. De categorieën A, B en C worden beschouwd als een bedrijfseigen activiteit passend bij en gebonden aan een agrarische bestemming.

Vóór de wijziging van het Besluit m.e.r. op 1 april 2011 waren in onderdeel C en D van het besluit 'drempelwaarden' voor biomassavergistinginstallaties opgenomen. Na de wijziging is deze activiteit niet langer m.e.r.(beoordelings)-plichtig. In bijlage 4 van het MER is een algemene paragraaf mestvergisting opgenomen. Hierin wordt nader gemotiveerd waarom de effecten van mestvergistinginstallaties die gerealiseerd kunnen worden binnen de kaders van dit bestemmingsplan, ondergeschikt zijn aan effecten die kunnen optreden als gevolg van de veehouderij.

KLEINSCHALIG KAMPEREN

Onder voorwaarden is in het buitengebied kleinschalig kamperen mogelijk bij woningen en agrarische bedrijven binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden' op basis van een afwijkingsbevoegdheid. Uitgaande van ongeveer 104 bouwvlakken in de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden' (bron ontwerpbestemmingsplan), gaat het in een worstcasescenario om maximaal 104 minicampings die kunnen worden opgericht, verspreid over de gemeente Geldermalsen, met elk een maximum aantal kampeermiddelen van 25. Wanneer ook de afwijkingsbevoegdheid voor minicampings bij burgerwoningen wordt mee gerekend, dan komen daar ongeveer 355 woonbestemmingsvlakken bij. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning kan de gemeente nadere eisen stellen aan de landschappelijke inpassing. Bovendien dient het kleinschalige kampeerterrein, inclusief de bijbehorende parkeervoorzieningen, binnen of direct aansluitend aan het bouwvlak te worden gerealiseerd. Een grote landschappelijke impact wordt om die reden niet verwacht.

Uitgaande van circa 2,5 extra ritten per 10 standplaatsen betekent dit circa 650 ritten/etmaal over het gehele plangebied voor de agrarische bouwvlakken in de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden'. Wanneer ook de afwijkingsbevoegdheid voor minicampings bij burgerwoningen wordt mee gerekend, dan komen daar ongeveer 2.219 verkeersbewegingen bij. Voor de extra

depositie van NOx en de geluidsbelasting van wegen, verspreid over het gehele plangebied, is dit een te verwaarlozen hoeveelheid. Daar komt bij dat de kampeermiddelen op of direct aangrenzend aan het bouwperceel dienen te worden geplaatst. Gemeenschappelijke voorzieningen als sanitair dienen binnen het bouwvlak te worden gerealiseerd. Dat betekent voor agrarische bedrijven, dat deze ruimte dus niet kan worden benut voor stalling van vee. Ten aanzien van stikstofdepositie is een worstcasescenario met mini-campings dus gunstiger dan een worstcasescenario met uitbreiding van de veehouderij. In de regels van het bestemmingsplan is opgenomen dat er sprake dient te zijn van een goede landenschappelijke inpassing.

Indien deze locaties dicht tegen waardevolle natuurgebieden aan zijn gelegen, kunnen ze in theorie wel in beperkte mate negatieve effecten veroorzaken op verstoringsoefelge fauna. In het hoofdstuk natuur komen deze aspecten aan de orde.

OVERIGE NEVENACTIVITEITEN EN FUNCTIEVERANDERING

De milieueffecten van de overige nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven zijn naar verwachting erg klein.

In geval van functieverandering zal er doorgaans sprake zijn van een vermindering van de milieubelasting ten opzichte van de milieubelasting ten gevolge van de agrarische activiteit.

Kortom, de milieueffecten van de activiteiten binnen de andere ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan Buitengebied (op grond van de bestemming 'Bedrijf', 'Recreatie', en dergelijke) worden als te verwaarlozen geacht, ook in samenhang (met andere woorden: ook de schaal waarop de effecten elkaar versterken of verzwakken wordt als te verwaarlozen geacht). De milieueffecten van deze activiteiten zijn dan ook niet verder in het onderzoek overwogen.

Daarbij moet bij alle afwijkings- en wijzigingsmogelijkheden worden opgemerkt dat naar verwachting maar in enkele situaties gebruik gemaakt zal (en kan) worden van deze mogelijkheden.

2.2.2 Uitwerking

Voor het bestemmingsplan moeten in het planMER de milieueffecten van de minst gunstige situatie (de "worst case" situatie) worden bepaald.

De ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het voorontwerpbestemmingsplan en het uitgangspunt dat de milieueffecten van de "worst case" situatie bepaald moeten worden in overweging nemende, is het voornemen op basis van de volgende uitgangspunten uitgewerkt:

- De agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven worden vergroot bij wijziging tot 2 ha. Dit is niet toegestaan voor een glastuinbouwbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw' of een niet-grondgebonden veehouderij, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'. Uitbreiding van de veestapel is alleen mogelijk als dit niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie op de maatgevende stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Dit verbod geldt niet als gebruik kan worden gemaakt van de PAS-regeling (Programma Aanpak Stikstof). Daarbij moet de actueel geldende grenswaarde van de PAS-regeling in acht worden genomen.
- Niet-grondgebonden veehouderij kan niet uitbreiden
- Glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden binnen het bouwvlak, binnen de aanduiding 'glastuinbouw, waarbij de vergroting mag niet meer bedragen dan 20% van de bestaande glasopstand. De vergroting mag eenmalig worden toegepast'.

Om misverstanden te voorkomen wordt opgemerkt dat het voornemen in het voorliggende planMER wordt uitgewerkt op basis van het conceptontwerpbestemmingsplan.

De ontwikkelingsruimte van de agrarische bedrijven is in het voornemen beperkt aan de hand van een zogenoemde 'stikstofregel'² waarmee significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden voorkomen. De ontwikkelingsruimte voor ieder bedrijf is hiermee de bestaande bedrijfsemissie kg NH₃/jr. plus de uitbreiding tot de drempelwaarde van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), zoals vermeld in artikel 2.12 het Besluit natuurbescherming. Voor de in en rondom de gemeente Geldermalsen gelegen PAS-gebieden moet worden uitgegaan van een grenswaarde van 0,5mol/ha/jr.³. Hoeveel deze 0,5mol/ha/jr. betekent voor de uitbreidingsmogelijkheden per bedrijf in aantal dieren, is sterk afhankelijk van de beoogde ontwikkeling (soort dieren/stalsysteem) en de locatie. De ontwikkelingsruimte van het PAS mag alleen worden gebruikt bij projecten, in een bestemmingsplan kan deze ontwikkelingsruimte niet worden opgenomen maar kan wel naar worden verwezen. Het kan voorkomen dat tussentijds de grenswaarden voor bepaalde PAS-gebieden aangepast worden. Op voorhand kan niet met zekerheid worden gezegd of de ontwikkelingsruimte van de agrari-

² Een zogenoemde stikstofregel is opgenomen in de regels van het bestemmingsplan, omdat voor opstellen van dit bestemmingsplan reeds bekend was dat voor het in de gemeente gelegen Natura 2000-gebied de kritische depositiewaarde voor stikstof in de huidige situatie al wordt overschreden. Deze regeling beperkt de stikstofdepositie van agrarische bedrijven.

³ <https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht-grenswaarde-verlagingen/> Voor de gebieden in en rond Geldermalsen geldt een grenswaarde van 0,5 mol/ha/jr.

sche bedrijven de komende tien jaar, de looptijd van het bestemmingsplan, 0,5mol/ha/jr. blijft. Met die reden is voor de berekeningen van de milieueffecten van de aspecten geur, fijnstof en stikstof in het planMER uitgegaan van alleen de bestaande bedrijfsemissie kg NH₃/jr. per agrarisch bedrijf.

2.3 Alternatieven

Voordat er alternatieven voor het voornemen worden uitgewerkt, wordt het wenselijk geacht om inzicht te krijgen in de milieueffecten van het voornemen in zijn meest maximale vorm (worst-case). Op basis van die uitkomsten zal vervolgens worden bepaald of en waar sturing of aanscherping van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan nodig is om onwenselijke milieueffecten te voorkomen of te beperken.

De alternatieven worden op de volgende manier uitgewerkt:

1. De milieueffecten van het voornemen worden bepaald.
2. Op basis van de milieueffecten van het voornemen wordt bepaald waar sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het bestemmingsplan nodig is om niet-wenselijke milieueffecten te voorkomen of te beperken.
3. In overleg tussen de gemeente en adviseurs wordt bepaald welke sturing op de ontwikkelingsmogelijkheden mogelijk en wenselijk is.
4. Op basis hiervan wordt ten minste één alternatief uitgewerkt waarvan niet wenselijke milieueffecten van het voornemen worden voorkomen of worden beperkt³. Vervolgens worden de milieueffecten van het alternatief of de alternatieven bepaald.

Voor voorliggend planMER is op basis van de milieueffecten van het voornemen bepaald dat geen extra sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het bestemmingsplan wenselijk zijn. Wat dat betreft is geen alternatief opgesteld. Toch zijn in hoofdstuk 6 2 alternatieven beschreven. Enerzijds ter vergelijking met de regelingen van de fusiegemeenten Lingewaal en Neerijnen, en anderzijds als achtergrondinformatie:

- In het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Geldermalsen worden de niet-grondgebonden veehouderijen geen uitbreidingsmogelijkheden geboden. In de gemeenten Lingewaal en Neerijnen hebben deze bedrijven wel uitbreidingsmogelijkheden. Gezien de fusie met deze gemeenten per 1 januari 2019 is berekend wat het zou betekenen als de niet-grondgebonden veehouderijen een uitbreidingsmogelijkheid krijgen tot 2 ha. Dit is alleen op de aspecten geur en ammoniak doorberekend. Dit alternatief is opgenomen in hoofdstuk 6 en is niet opgenomen in het voornemen.

- Verder is een berekening gemaakt van de stikstofdepositie, als de stikstofmaatregel niet zo zijn opgenomen. Dit is opgenomen hoofdstuk 6. Dit brengt in beeld wat het effect zou zijn op stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden in geval de stikstofregeling niet in het bestemmingsplan zou zijn opgenomen. Tegelijkertijd is met die berekening de uitbreidingsruimte beoordeeld van de verschillende bedrijven, zonder toename van de ammoniakdepositie, dit is opgenomen in hoofdstuk 5 en bijlage 7.

3 Wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan de inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1, onderdeel c van de Wm: 'een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven'.

Zoals aangegeven in hoofdstuk 2 is het bestemmingsplan er onder andere op gericht om, onder voorwaarden, het vergroten van bestaande agrarische bouwvlakken mogelijk te maken.

Hiermee wordt de ontwikkeling van (intensieve) veehouderijbedrijven mogelijk gemaakt. De mogelijkheden voor de ontwikkeling van deze bedrijven worden vooral bepaald door:

- Wet Natuurbescherming
- Wet ammoniak en veehouderij
- Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij
- Wet geurhinder en veehouderij
- Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028
- Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013

Hierna is een samenvatting van deze wet- en regelgeving en het beleid opgenomen. Ander, meer sectoraal, beleid is opgenomen bij de desbetreffende milieuthema's.

3.1 Regelgeving natuurbescherming

WET NATUURBESCHERMING

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb betreft zowel soortenbescherming (voorheen Flora- en faunawet) als bescherming van (Europese) natuurgebieden (voorheen Natuurbeschermingswet 1998).

De soortenbescherming is gericht op het beschermen en het behouden van de goede staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving.

De gebiedsbescherming is gericht op het beschermen van (natuur)gebieden. Deze natuurgebieden betreffen onder andere de zogenoemde "Speciale Beschermingszones" op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Samen worden deze zones aangeduid als het "Natura 2000 netwerk".

Op grond van de Wnb moet wanneer er bij ontwikkelingen sprake is van een “significant (negatief) effect” op een Natura 2000-gebied een zogenoemde “passende beoordeling” worden uitgevoerd.

PROGRAMMA AANPAK STIKSTOF

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) voor de periode van 1 juli 2015 tot en met 1 juli 2021 in werking getreden. De PAS is in de Wet Natuurbescherming (Wnb) verwerkt. In het PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden te beperken. Hierdoor is er weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen: de zogenoemde “ontwikkelingsruimte”. In de bestaande situatie is de stikstofdepositie in een groot deel van de Natura 2000-gebieden namelijk te hoog waardoor het verlenen van vergunningen voor nieuwe ontwikkelingen niet of nauwelijks mogelijk is.

In het PAS wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die onder de grenswaarde blijven. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Figuur 2. Categorieën PAS

Zoals hierboven is aangegeven, zijn ontwikkelingen die onder de grenswaarde vallen niet vergunningsplichtig. Deze grenswaarde is ingesteld om de lasten voor ondernemers zoveel mogelijk te verminderen. Projecten en andere handelingen binnen de sectoren industrie, landbouw en infrastructuur die onder de grenswaarde vallen, zijn meldingsplichtig, tenzij de toename van de stik-stofdepositie minder dan 0,05 mol per ha per jaar is. De grenswaarde bedraagt 1,0 mol/ha/jr. Wanneer 95% van de ruimte voor meldingen is gebruikt, wordt deze grenswaarde echter verlaagd naar 0,05 mol per jaar.

De ontwikkelingsruimte kan overigens alleen worden gebruikt voor projecten. In een bestemmingsplan kan dan ook geen ontwikkelingsruimte op grond van het PAS worden opgenomen: *“de wetgever heeft er bewust voor gekozen om bestemmingsplannen buiten de regeling van de PAS te houden en geen toedeling van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen mogelijk te maken. Het toedelen van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen zou een te groot beslag op de schaarse ontwikkelingsruimte voor projecten en andere handelingen leggen. Er zou in dat geval ontwikkelingsruimte nodig zijn voor de volledige realisatie van het bestemmingsplan en de maximale planologische mogelijkheden die het plan biedt, terwijl in werkelijkheid niet alle (maximale) ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan worden benut. Bestemmingsplannen hebben bovendien een geldingsduur van 10 jaar terwijl het programma aanpak stikstof een geldingsduur heeft van 6 jaar. Daarbij zal de ingangsdatum van bestemmingsplannen in elke gemeente anders zijn, zodat synchroniteit van een bestemmingsplan met het programma nooit is verzekerd”*⁴. Dit in overweging nemende is het PAS niet in het planMER verwerkt.

Overigens zijn in november 2018 door het Europese Hof van Justitie antwoorden gegeven op de prejudiciële vragen van de ABRvS over de PAS. Uitsluitel met betrekking tot aanpassing van de PAS is nog niet beschikbaar ten tijde van opstellen van dit MER, Het PAS is van toepassing.

3.2 Regelgeving veehouderij

WET AMMONIAK EN VEEHOUDERIJ

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is er op gericht de zogenoemde ammoniakemissie van veehouderijbedrijven in een zone van 250 m rondom zogenoemde kwetsbare gebieden (Wav-gebieden) te beperken.

In beginsel mogen in deze Wav-gebieden en de zone van 250 m geen nieuwe veehouderijbedrijven gevestigd worden. Op bestaande veehouderijbedrijven in

⁴ Ministerie van Economische Zaken (2015). Handreiking passende beoordeling stikstofaspecten bestemmingsplannen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag, 2015.

een Wav gebied of binnen de zone van 250 m is een ten hoogste toegestane ammoniakemissie(ammoniakplafond) van toepassing. In het plangebied liggen twee kleinere gebieden die worden beschermd tegen neerslag van ammoniak door de Wet ammoniak en veehouderij (Wav).

BESLUIT EMISSIEARME HUISVESTING

Op 1 augustus 2015 is het Besluit emissiearme huisvesting (Beh) in werking getreden. Op grond van het Beh mogen veeplaatsen, waarvoor zogenoemde emissiearme huisvestingsystemen beschikbaar zijn, een ten hoogste in het Beh opgenomen fijn stof- en ammoniakemissie hebben.

WET VERANTWOORDE GROEI MELKVEEHOUDERIJ (MELKVEEWET)

Op 1 januari 2015 is de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (Melkveewet) in werking getreden. Deze wet bepaalt dat groei van de melkveehouderij uitsluitend mogelijk is op voorwaarde dat het bedrijf voldoende grond in gebruik heeft om de extra fosfaatproductie geheel te kunnen plaatsen dan wel dat de extra fosfaatproductie in zijn geheel wordt verwerkt. Het gaat hierbij om een verantwoorde afzet van dierlijke mest.

WET GRONDGEBONDEN GROEI MELKVEEHOUDERIJ

De Wet grondgebonden groei melkveehouderij is per 1 januari 2018 in werking getreden. Deze wet bepaalt dat de groei van de melkveehouderij enkel mogelijk is indien sprake is van een bepaalde mate van grondgebondenheid. Doel van de wet is het grondgebonden karakter van de melkveehouderij te behouden en te versterken. Grondgebondenheid kan een bijdrage leveren aan een duurzame toekomst van de melkveehouderij. Voor bedrijven met melkvee bevat de wet de verplichting de groei van de fosfaatproductie die plaatsvindt en heeft plaatsgevonden na 2014 deels te verantwoorden met een uitbreiding van de hoeveelheid grond die bij het bedrijf in gebruik is.

FOSFAATRECHTENSTELSEL

Aan de hiervoor genoemde ontheffing voor de gebruiksnorm voor stikstof uit dierlijke mest van 170 kg/N/ha is de voorwaarde verbonden dat de mestproductie – in termen van stikstof en fosfaat – het niveau van 2002 (172,9 miljoen kg per jaar) niet mag overstijgen, het zogenaamde mestproductieplafond. Mede naar aanleiding van het vervallen van de Europese melkquotering per 1 april 2015 is de mestproductie in de melkveehouderij echter fors toegenomen. Om te borgen dat de Nederlandse veehouderij onder het productieplafond produceert, is per 1 januari 2018 een nieuw fosfaatrechtenstelsel in het leven geroepen.

Melkveebedrijven hebben een hoeveelheid fosfaatrechten toegekend gekregen op basis van het aantal gehouden koeien op 2 juli 2015 (de datum waarop het stelsel werd aangekondigd). De fosfaatrechten zijn verhandelbaar. Boeren die

meer koeien willen houden, zullen daarvoor rechten moeten kopen van melkveehouders die hun veestapel inkrimpen of hun bedrijf beëindigen.

WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Op grond van de Wgv is ter plaatse van geurgevoelige objecten (zoals woningen) een maximale geurbelasting vanwege diervverblijven van veehouderijbedrijven toegestaan. De waarde van deze maximaal toegestane geurbelasting wordt uitgedrukt in zogenoemde odeur units (ou). Voor een aantal diersoorten, zoals melkrundvee, zijn geen waarden opgenomen maar afstanden. Tussen de stalgebouwen van deze diersoorten en een geurgevoelig object moet ten minste deze afstand gewaarborgd worden.

Op grond van de Wgv kan door een gemeente eigen beleid worden opgesteld om de in de wet opgenomen ruimte verder uit te werken. Hiermee is het voor een gemeente mogelijk om gebiedsgericht geurbeleid op te stellen.

3.3 Regelgeving luchtkwaliteit

De belangrijkste regels over de luchtkwaliteit staan in hoofdstuk 5 (titel 5.2) van de Wet milieubeheer (Wm). Specifieke onderdelen van de wet zijn uitgewerkt in besluiten (AMVB's) en ministeriële regelingen.

De kern van titel 5.2 Wm bestaat uit luchtkwaliteitsnormen, gebaseerd op de Europese richtlijnen. Verder bevat titel 5.2 van de Wm basisverplichtingen vanwege Europese richtlijnen, namelijk: het beoordelen van luchtkwaliteit, rapportage en maatregelen. De maatregelen worden in Nederland vooral in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgelegd.

Fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) zijn de belangrijkste stoffen in de luchtkwaliteitsregelgeving. De regels en grenswaarden voor luchtkwaliteit staan in de Wet milieubeheer (Wm), titel 5.2: luchtkwaliteitseisen.

Artikel 5.16 lid 1 van de Wm geeft aan wanneer een (luchtvervuilend) project toelaatbaar is. Het bevoegde bestuursorgaan moet dan aannemelijk maken, dat het project aan één of een combinatie van de volgende voorwaarden voldoet:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt slechts 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;

- een project is opgenomen in, of past binnen, het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Voor ruimtelijke projecten geldt uiteraard ook het principe van een goede ruimtelijke ordening. Voor luchtkwaliteit kan dit betekenen: de meest kwetsbare groep op de minst vervuilde plek.

En langs snelwegen en provinciale wegen kan het Besluit gevoelige bestemmingen relevant zijn. Want er gelden speciale regels binnen 300 respectievelijk 50 m langs deze wegen. Met als doel om gevoelige groepen te beschermen tegen luchtvervuiling boven de grenswaarden.

De luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen ten aanzien van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) zijn opgenomen in de navolgende tabel.

Tabel. Grenswaarden

Grenswaarden luchtconcentraties PM₁₀	
Luchtconcentratie	Norm
Jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³
24-uursgemiddelde concentratie	50 µg/m ³ maximaal 35 maal per jaar
Grenswaarden luchtconcentraties PM_{2,5}	
Luchtconcentratie	Norm
Jaargemiddelde concentratie	25 µg/m ³

Het ministerie van LNV hanteert een twee sporenbeleid om de fijnstofproblematiek in de landbouw op te lossen. Deze zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkómen van nieuwe overschrijdingen.

3.4 Provinciale omgevingsvisie en omgevingsverordening

Op 9 juli 2014 stelden Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsvisie vast. De bijbehorende Omgevingsverordening is vervolgens op 24 september 2014 vastgesteld. Op 18 oktober 2014 zijn de Omgevingsvisie en de -verordening Gelderland in werking getreden. Op 1 maart 2017 is een Actualisatieplan Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin zijn onder meer beleid en regels opgenomen voor stiltegebieden, waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderij en glastuinbouw opgenomen.

Dat actualisatieplan bevat een wijziging van het beleid voor veehouderijen. Het provinciaal beleid is deels ingehaald door rijksbeleid. In de landelijke wetgeving worden eisen gesteld aan de groei van melkveehouderijen. Vanaf 2016 moeten melkveehouders aantonen dat de toename van de veestapel (ten opzichte van

de omvang in 2014) deels ook gepaard gaat met groei in de oppervlakte cultuurgrond waarover het bedrijf kan beschikken. De provincie trekt om deze reden de bestaande hiervoor beschreven regeling in en komt met een nieuwe regeling.

Het huidige Gelderse provinciale ruimtelijke beleid voor de niet-grondgebonden veehouderij is nu gericht op de omvang van individuele bedrijven. Dit is omgezet in een aanpak die is gericht op duurzame groei van niet-grondgebonden veehouderij. In plaats van kwantitatieve (vaste) bouw-blokmaten bepalen extra maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het terrein van landschappelijke inpassing, milieu- en dierenwelzijn de groeirimte (het zogenaamde Plussenbeleid). Op deze wijze draagt Gelderland bij aan het versnellen van duurzame ontwikkelingen in de veehouderij zonder dat dit ten koste gaat van een verslechtering voor de natuur. Deze aanpak van het Plussenbeleid vraagt een werkwijze tussen ondernemer, omgeving en gemeente, waarin een goede dialoog centraal staat en ruimte is voor lokaal maatwerk gericht op lokale of regionale aandachtsgebieden. Met extra investeringen in ruimtelijke kwaliteit, milieu en dierenwelzijn kan de provinciale sturing op ruimtelijke maten komen te vervallen en krijgen niet-grondgebonden veehouderijbedrijven, die hierin extra investeren, de ruimte.

In het Actualisatieplan is bepaald dat het Plussenbeleid niet van toepassing is op de geldende bouwvlakken van niet-grondgebonden veehouderijen. Bij vergroting van deze bouwvlakken is het Plussenbeleid wel van toepassing. Daarbij heeft de provincie aangegeven dat het Plussenbeleid eerst in gemeentelijke beleidsregels vertaald dient te worden. Hiertoe wordt een gemeentelijke beleidsregel opgesteld. Deze is echter nog niet gereed.

In mei 2018 is eveneens een ontwerpomgevingsverordening ter inzage gelegd. Onder meer is de regeling voor Natuurcompensatie aangepast en de bescherming van soorten (bescherming roek, spreeuw, wezel, hermelijn en bunzing). De Omgevingsverordening wordt naar verwachting in december 2018 vastgesteld. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting van het bestemmingsplan.

4 Beoordeling milieueffecten voornemen

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

- d. “een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen”;
- e. “een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven”;
- f. “een vergelijking van de ingevolge onderdeel b beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijk gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven”;
- g. “een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen”.

Een omschrijving van de algemene uitgangspunten van de referentiesituatie is in paragraaf 4.1 opgenomen. De referentiesituatie is opgesteld om de milieueffecten van het voornemen en de mogelijke alternatieven te kunnen beoordelen en vergelijken.

Hierna zijn in paragraaf 4.2 tot en met 4.10 de verschillende milieuonderdelen onderscheiden. In elke paragraaf is achtereenvolgens:

- uiteengezet op basis van welke kenmerken en op welke wijze de milieueffecten zijn beoordeeld;
- de referentiesituatie voor het milieuonderdeel op basis van de algemene uitgangspunten, waar nodig, verder uitgewerkt;
- globaal uiteengezet wat de milieueffecten zijn;
- de beoordeling van de milieueffecten wordt tijdens het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan opgenomen;
- tijdens het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan zal ook een omschrijving worden opgenomen van de mogelijke maatregelen om (zeer) negatieve milieueffecten te voorkomen of te beperken. Waar zijn vast globale maatregelen opgenomen;
- tijdens het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan wordt een omschrijving opgenomen van de zogenoemde leemten in de kennis.

De uiteenzettingen en omschrijvingen zijn beperkt tot die onderwerpen van een milieuonderdeel die belangrijk zijn voor de beoordeling van de milieueffecten.

Op basis van het voornemen van de gemeente kunnen verschillende milieueffecten op verschillende milieuonderdelen verwacht worden. De "m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten" waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt in overweging nemende, worden vooral milieueffecten verwacht op of van:

- Natuur
- Landschap (cultuurhistorie)
- Geur

Het onderzoek voor de plan m.e.r. is dan ook vooral op deze drie milieuonderdelen gericht. Andere milieuonderdelen die in het onderzoek overwogen zijn, zijn:

- Bodem en water
- Licht
- Lucht
- Geluid
- Verkeer
- Gezondheid

De milieueffecten van het voornemen (en het uitvoerbare alternatief) zijn in samenhang bepaald. Dit betekent dat bij de omschrijving en beoordeling van de effecten ook de schaal waarop de effecten elkaar versterken of verzwakken (cumulatie) is overwogen.

De effecten van het voornemen kunnen ook door activiteiten op grond van andere plannen en projecten versterkt of verzwakt worden. Op het moment van het uitvoeren van het onderzoek voor het planMER waren in dit kader de volgende plannen of projecten bekend:

- Spoorverbreding Tricht inclusief noordelijke randweg en voornemen voor Zuid-West boog Betuwerouten (tracé m.e.r.-procedure).

Dit is een proces wat zich afspeelt buiten het plangebied, en een eigen afwegingskader kent, inclusief MER. Omdat de effecten op het schaalniveau van het bestemmingsplan buitengebied erg van elkaar verschillen, wordt niet uit gegaan van cumulatie en worden deze processen apart van elkaar afgehandeld.

4.1 Referentiesituatie

De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het beoordelen van de milieueffecten van het voornemen en de alterna-

tieven. De trendmatige ontwikkeling in de landbouw maakt geen deel uit van de referentie.

De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie plus de situatie die op termijn ontstaat als gevolg van de toekomstig (nagenoeg) zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied (bestemde en vergunde activiteiten die bijna zeker ingevuld worden op korte termijn). Dit laatste wordt de autonome ontwikkeling genoemd. Zie ook onderstaande schematische weergave van wat tot de referentiesituatie behoort en wat tot het voornemen (Commissie m.e.r., 2015).

Figuur 3. Schematische weergave van referentiesituatie en voornemen

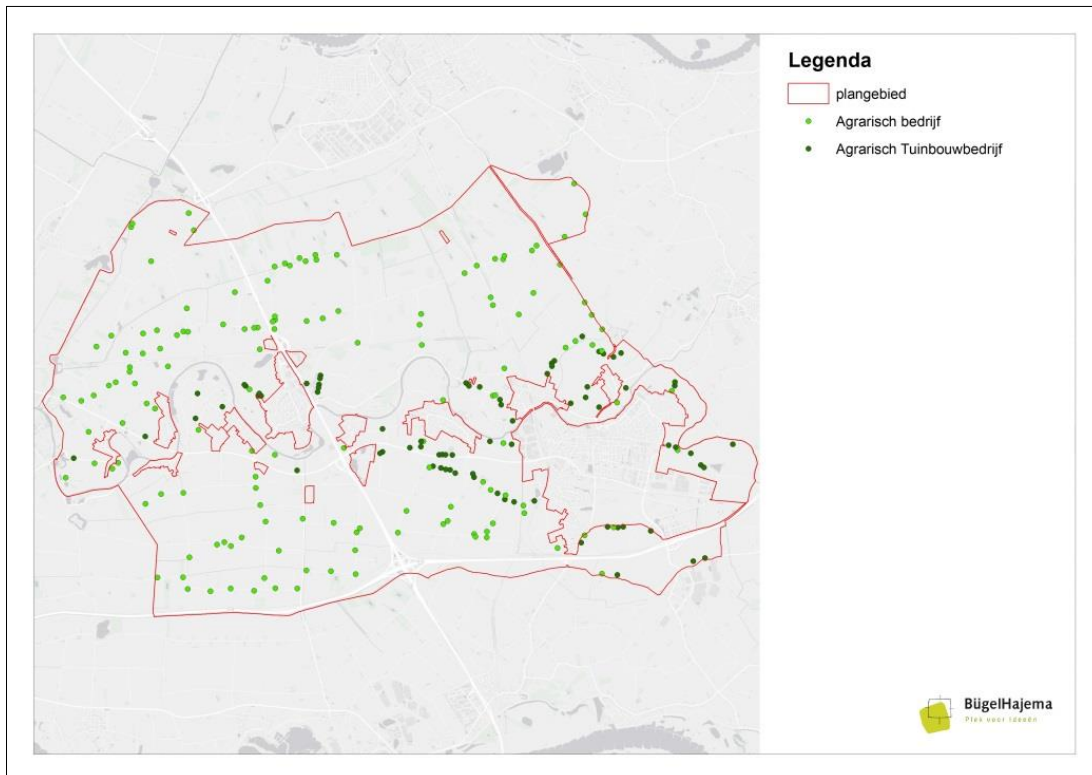
In de referentiesituatie vindt het voornemen (het vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied) niet plaats. De omschrijving van de referentiesituatie is in het algemeen beperkt tot die onderdelen op basis waarvan de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven plaatsvindt.

Hierna zijn de algemene uitgangspunten van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling uiteengezet. Voor de verschillende milieuonderdelen is de referentiesituatie, waar nodig, vervolgens per milieuonderdeel op basis van deze algemene uitgangspunten verder uitgewerkt.

4.1.1 Bestaande situatie

HUIDIGE SITUATIE LANDBOUW IN GELDERMALSEN

Een groot deel van de gemeentelijke oppervlakte wordt door land- en tuinbouw beheerd. Land- en tuinbouw is een belangrijke economische pijler voor de gemeente. In 2017 waren in de gemeente Geldermalsen 241 agrarische bedrijven aanwezig. Het grootste aandeel daarbinnen betreft de graas-dierbedrijven (138) en de tuinbouw opengrond in de vorm van fruitteelt (95). Er zijn 3 glastuinbouw- en 9 intensieve veehouderijbedrijven aanwezig (bron: CBS-cijfers 2017). De agrarische bedrijven bepalen voor een belangrijk deel het beeld in het buitengebied. Onderstaande tabellen en afbeeldingen geven een beeld van het aantal agrarische bedrijven en het aantal fruitteeltbedrijven in het buitengebied van Geldermalsen. Op figuur 4 is te zien dat de fruitteeltbedrijven vooral op de oeverwallen geconcentreerd zijn.

Figuur 4. Ligging agrarische bedrijven in het buitengebied, bron inventarisatie 2015 bestemmingsplan Buitengebied

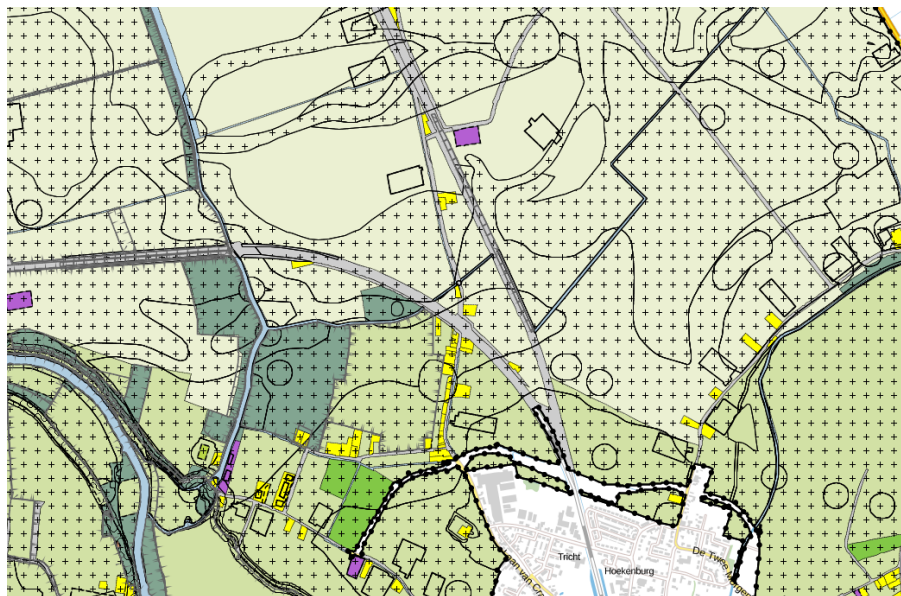
Hoewel het aantal agrarische bedrijven gestaag afneemt is de sector nog steeds een belangrijke economische factor (werkgelegenheid)⁵. Het aanzien van het buitengebied wordt ook in grote mate bepaald door de landbouw. De openheid van de polders is bijvoorbeeld vooral te danken aan de weilanden van de veehouderijsector. De oeverwallen echter hebben een veel meer besloten karakter door de aanwezigheid van boomgaarden van de fruitteeltsector.

Type bedrijf	Aantal bedrijven
Graasdieren	138
Hokdieren	9
Tuinbouw onder glas	3
Tuinbouw opengrond - fruitteelt	95
Tuinbouw opengrond - overig	14
Akkerbouw	28
Aantal landbouwbedrijven totaal	241*

⁵ Volgens CBS-gegevens waren er in 2013 nog 283 agrarische bedrijven in Geldermalsen tegen 400 in het jaar 2000.

Aantal landbouwbedrijven, bron CBS (stand van zaken 2017)
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80781ned/table?ts=1530531593261>

Voorgaande afbeelding geeft een globaal beeld van de ligging van de agrarische bedrijven en de niet-grondgebonden veehouderijen. De aanwezigheid van burgerwoningen in de directe omgeving van een veehouderij kunnen de verdere ontwikkeling van een veehouderij belemmeren. Uit de bestemmingsplanverbeelding valt af te leiden dat de milieuruimte op diverse plekken beperkt is door de hoeveelheid burgerwoningen. Woningen zijn vooral aanwezig op de oeverwallen rondom de Linge, maar ook wel in het open agrarische gebied, waar met name de veehouderijen zijn geconcentreerd.

Figuur 5. Uitsnede verbeelding voorontwerpbestemmingsplan omgeving Tricht – ligging woningen, agrarische bouwvlakken

Uitgangspunten referentiesituatie landbouw

De referentiesituatie voor het MER betreft niet de vergunde situatie, maar de feitelijke stalbezetting en de uitbreidingen die op korte termijn worden verwacht. De huidige situatie is echter niet exact per bedrijf bekend. Wel zijn overzichten van de vergunde veebezetting per bedrijf beschikbaar. En daarnaast zijn CBS cijfers beschikbaar. Hoewel individuele bedrijfsgegevens bij de meitelling van het CBS worden verzameld, zijn deze gegevens niet openbaar beschikbaar.

HUIDIGE DIERAANTALLEN MELDINGEN EN VERGUNNINGEN

Om inzicht te verkrijgen in de huidige dieraantallen zijn alle meldingen en vergunningen van de veehouderijen door de gemeente verzameld en opgenomen in een excel-bestand.

DIERAANTALLEN CBS

De totale veestapel van een gemeente op basis van de metelling is wel openbaar, maar bevat onvoldoende gegevens voor de benodigde gedetailleerde berekeningen. Bovendien omvat het plangebied niet het gehele buitengebied van de gemeente. Enkele agrarische bedrijven vallen buiten het plangebied.

In de meeste gemeenten is de totale vergunde omvang van de veestapel enkele tientallen procenten groter dan de totale veestapel volgens de CBS metelling. In het MER voor het bestemmingsplan wordt in de referentiesituatie daarom uitgegaan van een correctie voor de daadwerkelijke veebezetting ten opzichte van het totaal aan vergunde dierplaatsen. Wel behoeft het percentage op basis van de CBS-cijfers nuancering. Veehouderijbedrijven kennen, als normaal onderdeel van het bedrijfsproces, altijd een gemiddelde jaarlijkse onderbezetting ten opzichte van het vergunde aantal dierplaatsen. Er is bijvoorbeeld per jaar een aantal weken leegstand doordat slachtvee wordt afgevoerd en de stallen worden schoongemaakt. Deze functionele leegstand verschilt per diersoort en bedraagt gemiddeld circa 5 à 10 procent. Deze functionele leegstand is reeds verrekend in de NH3-emissiefactoren in bijlage 1 van de Rav (kg NH3/dierplaats per jaar) per diersoort, op basis waarvan de totale stikstofemissie wordt berekend en mag dus niet nogmaals verdisconteerd worden.

Dat betekent dat het verschil tussen het vergunde aantal dieren en de CBS cijfers nog gecorrigeerd moet worden voor de 'normale' onderbezetting om de 'latent vergunde ruimte' te kunnen bepalen.

VERGELIJKING CBS MET MELDINGEN EN VERGUNNINGEN

Gelet op het bovenstaande is een vergelijking gemaakt tussen de dieraantallen uit de milieuvergunningen en -meldingen en de CBS-cijfers.

	Gegevens o.b.v. aangeleverde lijst	CBS 2017	Afwijking controlecijfers t.o.v. CBS 2017, in % (CBS=100%)	CBS Factor
Rundvee	21.835	16.109	136	0,74
Schapen	3.121	3.305	94	1,06
Geiten	7.218	3.552	203	0,49
Paarden en pony's	492	322	153	0,65
Varkens totaal	8.019	5.746	140	0,72
Waarvan biggen	1.757	1.855	95	1,06
Waarvan fok en vleesvarkens	6.262	3.891	161	0,62
Kippen	539.366	111.523	484	0,21

Edelpelsdieren	5.999	0	-	-
Slachteenden	15.900	0		-

Bron: CBS cijfers 2017

(<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80781ned/table?ts=1530531593261>)

Toelichting verschillen tussen CBS en veebestand per diersoort

PAARDEN

Het grote verschil in de aantallen wordt veroorzaakt doordat hobbymatig gehouden paarden, die aanwezig zijn binnen een inrichting waar bedrijfsmatig andere dieren worden gehouden, wel in de dierenaantallen in de vergunning moeten worden meegenomen. Daarnaast hebben veel particulieren in het buitengebied meerdere paarden. Hoewel deze mensen hobbymatig paarden houden, is het aantal paarden in sommige gevallen zodanig dat dit vanuit milieuwetgeving wordt gezien als een bedrijfsmatige omvang en door de gemeente dus wordt beschouwd als een meldingsplichtige activiteit.

RUNDVEE, KIPPEN, VARKENS, SCHAPEN EN GEITEN

In het algemeen is het zo dat de gemeente een achterstand heeft in de controles van de agrarische bedrijven. Het verschil is hier waarschijnlijk te verklaren uit het feit dat er meerdere bedrijven zullen zijn, die inmiddels gestopt, dan wel uitgebreid zijn, maar waarvan de vergunning nog niet is ingetrokken, dan wel gewijzigd. Het verschil kan daarnaast worden verklaard doordat er bedrijven zijn, die in het kader van het Actieplan ammoniak hebben aangegeven te zullen stoppen na 2020. Deze bedrijven moeten momenteel maatregelen treffen zoals het houden van minder dieren.

Het verschil in geiten wordt verklaard doordat er recent een vergunning is verleend voor ca 6000 geiten (Broeksteeg ong.). Deze dieren zijn nog niet meegenomen in de CBS-cijfers, aangezien ze nog niet aanwezig zijn. Ook paste deze (nog) niet in het bestemmingsplan, waardoor vestiging nog niet als autonome ontwikkeling meegenomen kan worden.

Voor rundvee, kippen, varkens, schapen en geiten zal een correctiefactor worden gehanteerd.

EDELPELSDIEREN EN SLACHTEENDEN

Er is 1 bedrijf met pelsdieren binnen de gemeente. Geconstateerd is dat deze nog in bedrijf is. Wel zal het bedrijf in verband met wetgeving over beëindiging van de pelsdierenfokkerij in Nederland (per 1 januari 2024), voor 2024 gebruik gaan maken van het VAB-beleid.

Verder is er 1 bedrijf met slachteenden binnen de gemeente. Ook dit bedrijf is volgens de gemeentelijke gegevens nog in bedrijf.

Beide bedrijven zijn op basis van de gemeentelijke gegevens meegenomen in de berekening van de huidige situatie.

CORRECTIE

Gelet op de bovenstaande cijfers blijft er vooral een groot verschil tussen vergunningen en CBS cijfers bij het melkrundvee- en vleesvee, schapen, geiten, kippen en varkens. Bij de berekening van de huidige situatie is voor die categorie uitgegaan van een correctie ten opzichte van de vergunningen met de bovengenoemde correctiefactoren. Hiermee wordt de huidige situatie dan beter benaderd dan met alleen de getallen van de vergunningen.

4.2 Natuur

Het voornemen wordt wat betreft de natuur op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

Tabel. Beoordelingskader natuur

Criterium	Methode
Effecten op Natura 2000-gebieden	Kwalitatief
Effecten op gebieden van het NNN	Kwalitatief
Effecten op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	Kwalitatief

Bij de effectbeoordeling wordt met name gekeken welke gevolgen het voornemen op de natuur heeft ten opzichte van de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling. Daarbij worden de effecten op Natura 2000-gebieden, het NNN en natuur buiten het NNN. Ten slotte worden de effecten op beschermde soorten in beeld gebracht. De effecten worden kwalitatief beoordeeld.

Omdat de milieueffecten op de natuur ook over enige afstand kunnen plaatsvinden, kunnen deze ook buiten het bestemmingsplangebied plaatsvinden. Dit geldt met name voor stikstofdepositie die op grote afstand waarneembaar zijn. Daarom zijn niet alleen de effecten op natuurwaarden binnen het bestemmingsplangebied uitgewerkt, maar ook de effecten op natuurwaarden buiten het plangebied.

4.2.1 Referentiesituatie natuur Geldermalsen

Het landschap van Geldermalsen is in het verleden in belangrijke mate vormgegeven door de rivier de Linge. Langs deze rivier liggen de hoger gelegen oeverwallen waarop de meeste dorpen zijn ontstaan, in de nabijheid van kenmerkende hoogstamfruitboomgaarden. De uiterwaarden langs de Linge bestaan uit broekbossen, grienden, rietkragen en populierenbossen. Dit alles vormt het groene raamwerk van het gebied maar fungeert ook als migratieroute voor vele soorten fauna. Het is een gebied met een hoge natuurwaarde en com-

plexe ecologische samenhang. Deze samenhang maakt het ook een kwetsbaar gebied, want schade aan een deel betekent schade aan het geheel.

Het achterliggende landschap kenmerkt zich door de verkavelingstructuur, de aanwezigheid van weteringen, historisch landgebruik in de vorm van grienden en eendenkooien. Grote delen van de gemeente zijn opgenomen in het Gelders Natuurnetwerk (GNN), voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur. Naast het Natura 2000-gebied 'Lingegebied & Diefdijk-Zuid' betreft dit onder andere het natuurgebied De Regulieren (Geldersch Landschap).

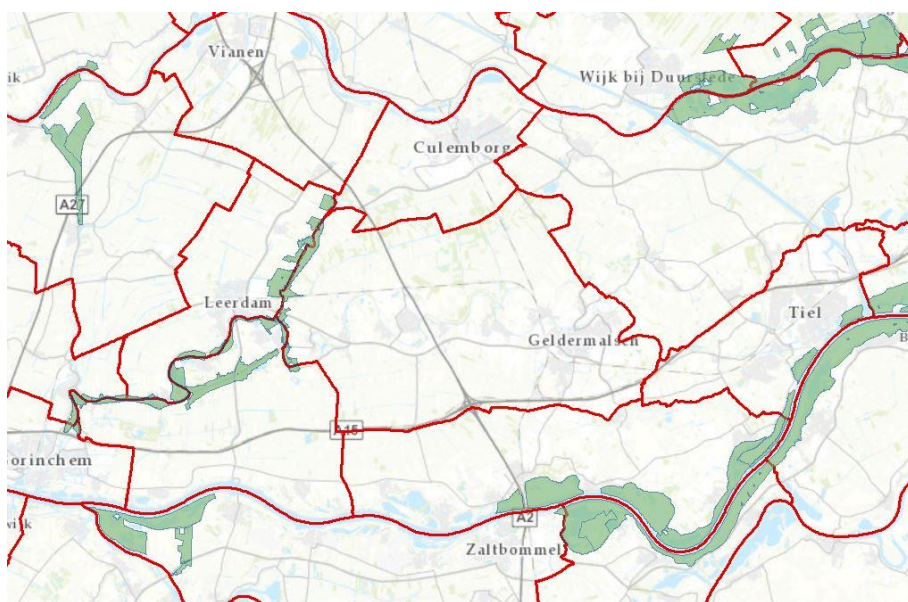
De belangrijkste natuurgebieden van Geldermalsen worden hieronder kort beschreven, en vervolgens de belangrijkste voorkomende beschermde soorten.

4.2.2 Referentiesituatie Natura 2000-gebieden

In het kader van de Wet natuurbescherming geldend per 1 januari 2017 (verder te noemen Wnb2017) zijn zogenaamde Natura 2000-gebieden aangewezen.

Binnen de gemeentegrens van Geldermalsen is een deel van het Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid gelegen. Binnen een straal van 10 km rond het plangebied liggen verder de Natura 2000-gebieden Rijntakken (op circa 2,7 km afstand naar het zuiden (Waal) en 2,7 km naar het noorden (Lek); Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem (op circa 5,8 km afstand naar het zuidwesten) en Zouwe Boezem (9 km naar het noordwesten).

Op de kaart in figuur 6 is de ligging van Natura 2000-gebieden in en rond de gemeente Geldermalsen weergegeven.

Figuur 6. Ligging Natura 2000-gebieden binnen en rond de gemeente Geldermalsen

Lingegebied & Diefdijk-Zuid

Het Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid omvat een drietal deelgebieden in het Hollands-Gelderse grensgebied ten (noord)oosten en ten zuiden van de stad Leerdam. Binnen de gemeente Geldermalsen betreft het de terreinen langs de Diefdijk en een deel van de gebieden langs de Linge tussen Acquoy en Asperen. Buiten de gemeente strekt het Lingegebied zich verder uit en liggen ook terreinen langs de Nieuwe Zuider Lingedijk.

De begroeiing van deze terreinen bestaat voornamelijk uit grienden, rietlanden en natte graslanden. Er liggen daarnaast kleine elzenbroekbosjes, moerasruigten, grote zeggenmoerassen en diverse typen water- en verlandingsvegetaties. Van bijzondere botanische betekenis zijn de tichelterreinen langs de Linge, die deels het karakter van een kalkmoeras hebben. Natte laagten zijn van belang voor vissen, zoals bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, en voor de kamsalamander. Het gebied is tevens van grote ornithologische betekenis, met onder andere een kolonie purperreigers en een kolonie blauwe reigers. Langs de Diefdijk zijn tevens veel vleermuisverblijfplaatsen aanwezig onder meer in oude bunkers.

De belangrijkste doelstellingen zijn instandhouding van een vijftal habitattypen en vier specifieke soorten, namelijk:

1. H6430A - Ruigten en zomen (moeraspirea)
 2. H7230 - Kalkmoerassen
 3. H91E0A - *Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)
 4. H91E0B - *Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)
 5. H91E0C - *Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)
-
1. H1134 - Bittervoorn
 2. H1145 - Grote modderkruiper
 3. H1149 - Kleine modderkruiper
 4. H1166 - Kamsalamander

Deze vier specifieke soorten waren tot 1 januari 2017 soorten van de Europese Habitatrichtlijn, maar de status is gewijzigd sinds de nieuwe Wet natuurbescherming in 2017: de kamsalamander staat nog op de Europese habitatlijst, en de grote modderkruiper op de lijst van nationaal beschermde soorten. Bittervoorn en kleine modderkruiper hebben geen expliciete beschermde status meer.

De instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid, alsmede korte beschrijvingen van de andere Natura 2000-gebieden, zijn weergegeven in bijlage 1.

4.2.3 Referentiesituatie Gelders Natuur Netwerk en Natuurnetwerk Nederland

Het Natuur Netwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het provinciale natuurbeleid. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en op provinciaal niveau uitgewerkt in de Omgevingsvisie (Provincie Gelderland, januari 2018). De begrenzing en ruimtelijke bescherming is op provinciaal niveau uitgewerkt in het Gelders Netwerk Natuur (GNN) in de Omgevingsverordening Gelderland ⁶ en het Natuurbeheerplan 2018⁷.

In aanvulling op het GNN heeft de provincie Gelderland ook een Groene Ontwikkelingszone (GO). Tevens zijn gebieden aangewezen als ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied, dit type gebieden ligt niet binnen het plangebied.

KERNKWALITEITEN GNN EN GO

De provincie en haar partners streven samen naar een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en naar behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap. Natuur en landschap zijn het kapitaal van Gelderland. De opgaven die de provincie en haar partners hierbij zien, zijn:

- het behouden en mogelijk vergroten van de biodiversiteit (soortenrijkdom) in de natuur;
- het verbinden van de Gelderse natuur met natuurgebieden in aangrenzende provincies en Duitsland;
- het betrekken van mensen in een gebied bij het beheer van hun natuur en landschap.

De provincie geeft in het natuurbeleid prioriteit aan het behalen van de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden. Het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone vervullen daarnaast een belangrijke rol bij het behoud van de biodiversiteit. De ecologische verbindingzones maken voor een klein deel uit van het Gelders Natuurnetwerk. De kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk die beschermd en ontwikkeld moeten worden, zijn in de Omgevingsvisie omschreven.

BESCHERMINGSREGIME GELDERS NATUURNETWERK (GNN)

Het GNN bestaat enerzijds uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de voormalige Gelderse EHS en anderzijds uit een zoekgebied. Dit betrof in 2011 7.300 ha voor 5.300 ha nieuwe natuur, eind 2015 is 2600 ha gerealiseerd en restteert 4.100 ha zoekgebied voor 2.700 ha nieuwe natuur. Deze zoekruimte voor

⁶ Omgevingsverordening Gelderland, vastgesteld januari 2018

⁷ Natuurbeheerplan 2018, Provincie Gelderland, vastgesteld door GS in november 2017

nieuwe natuur in het GNN is in de Omgevingsvisie opgenomen als toelichtende kaart. Daarnaast maken de reeds gerealiseerde delen van verbindingzones deel uit van het GNN. Het beleid met betrekking tot het GNN is ten eerste gericht op de bescherming en het herstel van de aanwezige natuurwaarden, ten tweede op de ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden.

Binnen het GNN zijn geen bestemmingen toegestaan waardoor de kernkwaliteiten van het gebied significant worden aangetast.

Op grond van de Omgevingsverordening maakt de provincie Gelderland ruimtelijke ontwikkelingen die een negatief effect hebben op de bijzondere kenmerken en waarden van het GNN niet mogelijk. Vanwege het grote belang (economisch of anders) is het mogelijk dat ruimtelijke ontwikkelingen die een negatief effect hebben toch uitgevoerd moeten worden. Bij dergelijke projecten moet er compensatie plaatsvinden. Deze compensatie moet bijdragen aan de aanleg van een zogenoemde sterke GNN.

Op het verbod op nieuwvestiging binnen het Gelders Natuurnetwerk wordt voor een beperkt aantal ontwikkelingen een uitzondering gemaakt in de voor die functies minst kwetsbare natuur. Het gaat om natuurbegraafplaatsen en kleinschalige recreatie, en windturbines.

Voorwaarde is dat deze initiatieven in combinatie met extra versterking van de kernkwaliteiten tot stand komen. Deze versterking gaat verder dan het compenseren van negatieve effecten.

Per saldo moet elke ontwikkeling een verbetering van de kernkwaliteiten in het Gelders Natuurnetwerk opleveren. In dat saldo zijn vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang belangrijke randvoorwaarden. De versterking wordt vastgelegd in een natuurversterkingsplan.

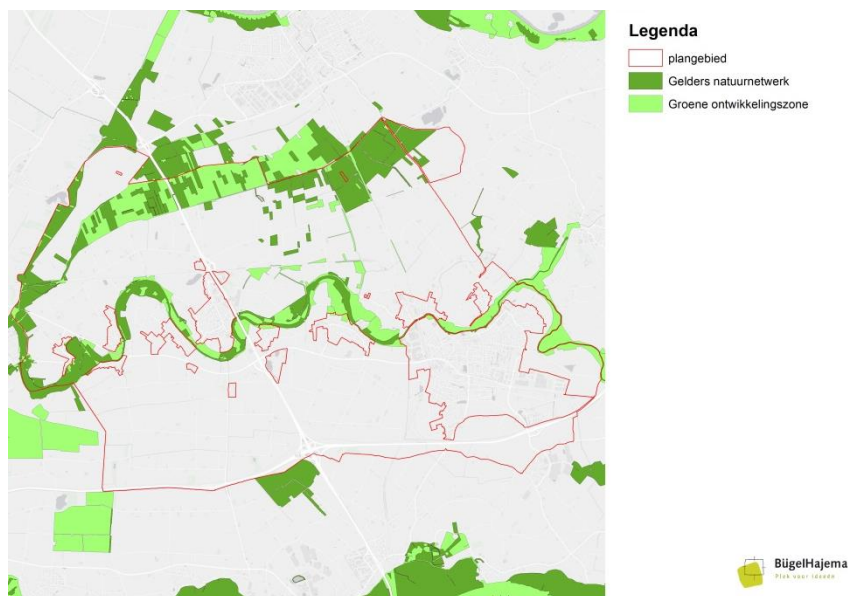
DE GROENE ONTWIKKELINGSZONE (GO)

De Groene Ontwikkelingszone bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan natuur binnen de voormalige Gelderse EHS. De GO bestaat uit gebieden die ruimtelijk zijn vervlochten met het GNN, het gaat vooral om landbouwgrond. De GO heeft een dubbele doelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. In het GO mogen in principe geen grootschalige ontwikkelingen plaatsvinden met negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied. In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de GO kunnen nieuwe kleinschalige ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, mits (Artikel 2.7.2.1, lid 2:

- a. in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt;

- b. deze versterking planologisch is verankerd in hetzelfde dan wel een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

De begrenzing van het GNN en GO in en rond de gemeente Geldermalsen staat weergegeven in figuur 7.

Figuur 7. Begrenzing van het GNN en GO in en rond de gemeente Geldermalsen. Bron Natuurbeheerplan 2018, Provincie Gelderland.

Het al in 4.2.2. beschreven Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid maakt deel uit van het GNN. De bijlage Kernkwaliteiten van de Omgevingsvisie⁸ beschrijft de kernkwaliteiten natuur en landschap voor deelgebieden van het GNN en GO, waarvan de volgende vier (deels) in het plangebied liggen:

Deelgebied 44 Regulieren - Vijfherenlanden (noordwestelijk deel van de gemeente)

- gebied van stroomruggen langs de kleinschalige Linge en kommen met bos en griend ten noorden daarvan;
- westelijk deel onderdeel van Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- deels onderdeel van Nationaal Landschap Rivierengebied;
- ecologische verbinding Linge;
- A-locatie Regulieren: populierenbossen, wilgengrienden en hooilanden op komklei; eendenkooien; A-locatie voor Elzenrijk Essen-lepenbos. Weidevogels en eenden, heikikker en krabbenscheer;

⁸ http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten

- Parel Mariënwaard, ook A-locatie landgoedbos op de oeverwal van de Linge: droog Essen-lepenbos, zeer soorten- en structuurrijk met zeer hoge bomen (>40 m);
- Parel Put van Bullee: uniek schraalgrasland in oude kleiput met orchideeënsoorten, ratelaar en bonte paardenstaart;
- Parel Nieuwe Zuider Lingedijk: rietmoerassen, moerasbos van zwarte els en wilg en nat elzenbos, afgewisseld met halfnatuurlijke gras- en hooilanden;
- Parel Benedenloop Linge: moeras, nat grasland, moerasvogels, sprinkhanen; afwisseling van griendjes, doorbraakwielen, vochtige graslanden en moerassen, afgetichelde graslanden, klei- en zandputten; trekvogels en wintergasten; amfibieën,
- leefgebied steenuil,
- Hollandse Waterlinie: cultuurhistorisch landschap, afleesbaar door forten en inundatievelden,
- Diefdijk als beeldbepalend en cultuurhistorisch waardevol element,
- rust, ruimte en donkerte,
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, waterreservoir,
- ecosysteemdiensten: recreatie, waterwinning,
- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Deelgebied 62 Tielerwaard (zuidwestelijk deel van de gemeente)

- gebied van grootschalige kommen met forse stroomrug langs de Waal en kleinschalige stroomrug langs de Linge;
- deels onderdeel van Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- ecologische verbinding Linge;
- Parel Komgrondenreservaat Deil: bloemrijke, schrale hooilanden; in de sloten planten die op kwel wijzen: holpijp, waterviolier; ganzen als wintergasten; ook eendenkooien, kooibossen en grienden;
- weidevogelgebied Leuvense Veld;
- leefgebied steenuil;
- leefgebied kamsalamander;
- Hollandse Waterlinie: cultuurhistorisch landschap, afleesbaar door forten en inundatievelden;
- oude polderstructuur met zijtwendes, achterkades en boezems nog op veel plaatsen herkenbaar; eendenkooien en andere bosjes (o.a. uit de ruilverkaveling);
- rust, ruimte en donkerte (op afstand van A15 en Betuwelijn);
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, waterreservoir;
- ecosysteemdiensten: recreatie, waterwinning, waterberging;

- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Deelgebied 56 Maurik - Beusichem – Tricht (klein deel noordoostelijk van de gemeente)

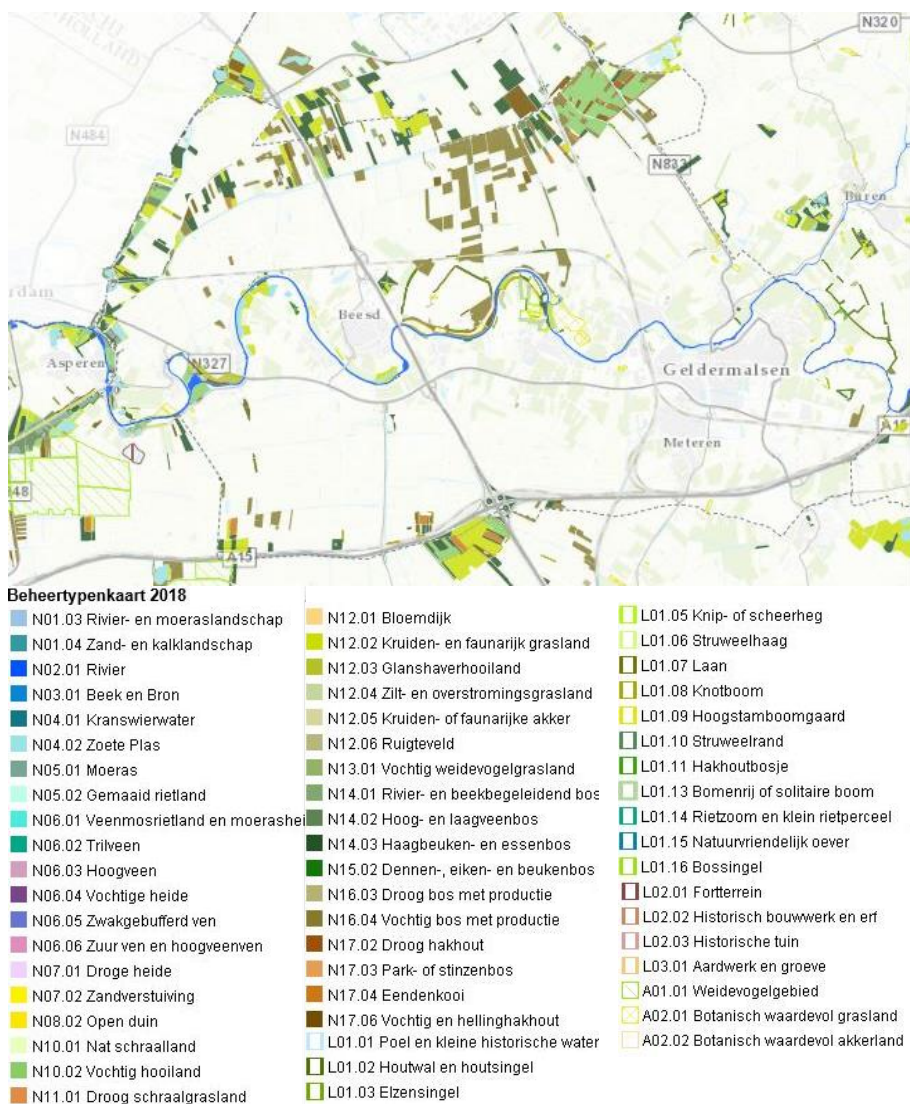
- gebied van stroomruggen, modern agrarisch cultuurlandschap; ook stukjes kom: Oude Hoeven en Beusichemse Veld;
- onderdeel van Nationaal Landschap Rivierengebied;
- ecologische verbinding Linge: bij Buurmalsen;
- leefgebied steenuil;
- plaatselijk kleinschalige landschappen (bijv. Asch, Buurmalsen - Tricht);
- cultuurhistorische waarden van de stroomruggen, doorbraakkolken, historische waterstaatswerken;
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, waterreservoir;
- ecosysteemdiensten: recreatie, waterwinning;
- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Deelgebied 52 Geldermalsen (klein deel zuidoostelijk van de gemeente; geen GNN of GO)

- agrarisch landschap op oeverval.

De ecologische waarden en kenmerken zijn vastgelegd in een beheertypenkaart (figuur 8). Deze kaart vormt de kern van het Natuurbeheerplan⁹.

⁹ Natuurbeheerplan 2018, Provincie Gelderland, vastgesteld door GS in november 2017, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natuurbeheerplan

Figuur 8. Natuurdoeltypen GNN (bron: Natuurbeheerplan 2018 Provincie Gelderland)

4.2.4 Referentiesituatie Natuur buiten de GNN/Agrarische natuur

Voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer onderscheiden de provincies vanaf 2016 de volgende vier leefgebieden:

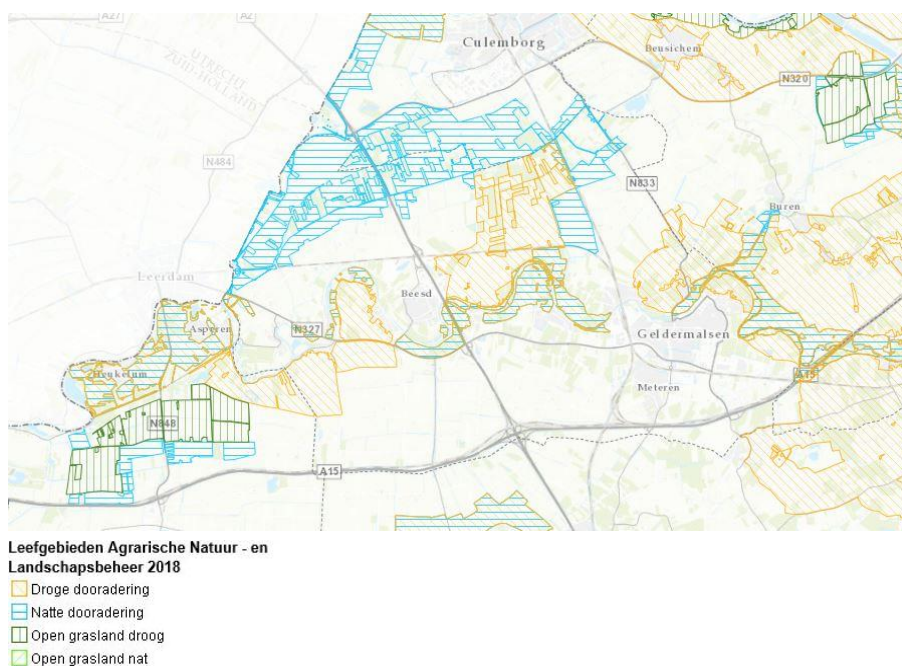
- open grasland (nat);
- open grasland (droog);
- droge dooradering;
- natte dooradering.

De begrenzing van leefgebieden biedt geen planologische bescherming, maar deze gebieden zijn wel van belang voor natuur in het algemeen en ook voor veel beschermde soorten.

Binnen de begrenzing van de zoekgebieden is voor bevordering van natuur-waarde subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer mogelijk. Een deel van de doelsoorten zoals amfibieënsoorten, kerkuil, ransuil en steenuil zijn Wnb-beschermde soorten.

Deze vier leefgebieden zijn de vier agrarische natuurtypen van de Index Natuur en Landschap 2017. In het Natuurbeheerplan worden deze vier agrarische natuurtypen en de categorie water als zoekgebieden op de kaart aangeduid. De leefgebieden overlappen deels met Groene Ontwikkelingszones, maar vallen deels hierbuiten. De begrenzing van de zoekgebieden is in het overleg met de agrarische collectieven in oprichting, waterschappen, gemeenten, natuurorganisaties, Gelders Particulier Grondbezit en provincie tot stand gekomen. Deze zoekgebieden zijn een mix van kerngebieden en potentieel kansrijke (suboptimale) gebieden.

Daarnaast is in het natuurbeheerplan ook een categorie water opgenomen. Het zoekgebied water betreft grote delen van de gemeente, en kan indirect natuurdoelen ondersteunen. Doel is hier agrarisch waterbeheer op vrijwillige basis in te zetten, voor het verbeteren van de waterkwaliteit en het verhogen van het waterbergend vermogen. Het betreft zones van 100 tot 500 m breed langs watergangen met een doelstelling voor KRW (Kader Richtlijn water), HEN (Hoogste Ecologisch Niveau) en SED (Specifiek Ecologische Doelstelling). Er is veel overlap met de zoekgebieden van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

Figuur 9. Leefgebieden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (bron: Natuurbeheerplan 2018 Provincie Gelderland)

Voor het deelgebied Tieler en Culemborgerwaarden, waarvan Geldermalsen deel uitmaakt, omschrijft het natuurbeheerplan¹⁰ de volgende doelen:

¹⁰ Natuurbeheerplan 2018, Provincie Gelderland, vastgesteld door GS in november 2017

- Open grasland: In de bestaande weidevogelgebieden in het open grasland vooral werken aan vergroten kruidenrijkdom en vernatting van de percelen.
- Natte dooradering: kamsalamander koppelen aan weidevogelgebied in Leuvense Broek en Rijswijkseveld, en de omgeving van de Nieuwe Zuiderlingelinie. De Linge en zijn zijrivieren zijn begrensd vanwege de aanwezigheid van de bittervoorn. Ook kunnen soorten als kamsalamander en tureluur hier voorkomen.
- Droge dooradering: Oeverwallen van de Linge zijn begrensd vanwege hun verbindende eigenschappen. Daarnaast vormen deze oeverwallen potentieel leefgebied voor soorten voor als spotvogel en steenuil. Naast de oeverwallen van de Linge zijn ook een aantal aangrenzende akkerbouwgebieden begrensd. In deze gebieden ligt de nadruk op overwinterende akkervogels.

Open grasland betreft natte gebieden met meer accent op weidevogels zoals grutto, kievit en watersnip, en droog grasland met accent op kwartelkoning en een aantal plantensoorten en insecten.

In de natte dooradering zijn onder andere slobbeend, zomertaling, watersnip en tureluur doelsoorten, tevens een groot aantal amfibieënsoorten en nog een aantal soorten uit diverse soortengroepen. In de droge dooradering zijn een aantal vogels van struweel en kleinschalig agrarisch landschap doelsoorten, zoals patrijs, kneu, spotvogel, kerkuil, ransuil en steenuil.

4.2.5 Referentiesituatie Beschermde soorten

De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentiesituatie.

WETTELIJK KADER

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming is uitgewerkt in de Wet natuurbescherming. De bescherming van flora- en faunasoorten is in de Wet natuurbescherming opgedeeld in twee beschermingscategorieën:

Strikt beschermde soorten:

- Soorten van de Vogelrichtlijn (art. 3.1 Wet natuurbescherming)
- Soorten van de Habitatrichtlijn (art. 3.5 Wet natuurbescherming)

Overige beschermde soorten:

- Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wet natuurbescherming)

Voor beide categorieën geldt dat het verboden is opzettelijk exemplaren te doden, vangen of plukken, en voortplantingsverblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen. Een belangrijk verschil tussen beide

beschermingsregimes is dat voor de strikt beschermde soorten ook het opzettelijk verontrusten verboden is, terwijl dit voor de overige beschermde soorten niet het geval is.

Voor vogels geldt daarnaast dat het opzettelijk storen niet verboden is in geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Echter, voor vogels die staan in bijlage II van de Conventie van Bern geldt deze uitzondering niet. Daarnaast is er een lijst met jaar-rond beschermde broedvogelnesten. Dat houdt in dat voor de op deze lijst genoemde vogelsoorten de nestplaats ook buiten het broedseizoen beschermd is.

Het beschermingsregime van de overige (nationaal) beschermde soorten is voor elke soort gelijk. Wel kunnen provincies bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 verlenen voor deze soorten. Deze zogenaamde vrijstellingslijsten zijn opgenomen in de provinciale verordeningen en komen tussen de provincies grotendeels overeen. De provincie Gelderland heeft in haar Omgevingsverordening opgenomen dat voor in totaal 24 soorten een vrijstelling geldt van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid uit de Wnb. Een overzicht van deze soorten is opgenomen in bijlage 3.

BUREAUONDERZOEK

Omdat, zoals eerder is opgemerkt, voor een aantal algemene beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van toepassing is, zijn deze soorten voor het bestemmingsplan Buitengebied minder belangrijk. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) via Quickscanhulp.nl ('© NDFF - quickscanhulp.nl 19-02-2018 13:40:17) blijkt dat binnen een straal van 1 km rond het projectgebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en libellen (zie bijlage 2). Ook zijn enkele beschermde vaatplanten bekend uit dit gebied. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst betrokken. Van veel soorten zullen grotere aantallen vooral voorkomen in de Natura 2000-gebieden en in (de grotere elementen van) het NNN, maar kunnen deze soorten ook daarbuiten voorkomen. Over het algemeen zijn de Wnb-soorten in de beschermde gebieden goed beschermd.

In deze paragraaf ligt het accent op het voorkomen van Wnb-soorten buiten de beschermde gebieden, in het agrarische gebied. Deze soorten kunnen ook rechtstreeks worden aangetast bij bijvoorbeeld grond- en bouwwerkzaamheden. Dit zijn bijvoorbeeld aan gebouwen gebonden soorten zoals vleermuizen, huismus,

kerkuil. Tevens zijn er soorten die in en rond houtige landschapselementen voorkomen, in uiterwaarden, maar ook rond agrarische percelen en op boerenerven. Omdat van deze soorten geen gebiedsdekkende inventarisatie heeft plaatsgevonden en de verspreiding van soorten bovendien ook niet exact bekend is, is er voor gekozen om de Wnb-soorten niet op een kaart aan te geven.

Hierna worden de op basis van de hiervoor genoemde inventarisaties naar voren gekomen beschermde planten- en diersoorten per soortengroep besproken.

ZOOGDIEREN

Er zijn 19 soorten beschermde groundbewonende zoogdiersoorten bekend uit het plangebied en nabije omgeving, waarvan er 4 niet zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkeling. Per 1 januari 2019 vervalt naar verwachting de vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen voor bunzing, hermelijn en wezel. Van deze soorten kunnen molmuis en waterspitsmuis regelmatig verblijven in het agrarisch gebied. Ook deze soorten kunnen regelmatig verblijven in het agrarisch gebied.

De waterspitsmuis komt verspreid in de nattere delen van de Nederland voor. Hij komt voor in ruigtes en moerasgebieden, maar ook wel in goed begroeide oevers in het agrarisch gebied. Hij is incidenteel waargenomen bij de Diefdijk¹¹ maar kan ook elders in het plangebied voorkomen. De molmuis is een pas recent van de woelrat onderscheiden soort. Hij komt zeldzaam voor in het rivierengebied en Limburg, waarbij het voorkomen nog niet goed bekend is¹². Hij maakt gebruik van vergelijkbare biotopen als de waterspitsmuis. De bever komt in het gebied voor, maar vooral buitendijks langs de Linge. De boommarter heeft zijn zwaartepunt in verspreiding in meer beboste omgeving, maar lijkt wel uit te breiden in de nabijheid van menselijke bewoning, en vindt soms ook onderdak onder daken van huizen.¹³ Bunzing, hermelijn en wezel kunnen regelmatig verblijven in het agrarisch gebied. Deze soorten hebben een voorkeur voor structureel kleinschalig landschap met voldoende dekking in ruigtes of houtelementen. Verblijfplaatsen zijn bestaande gaten en holten, zoals mollen-nesten, rattenholen, drainagepijpen, houtstapels, takkenhopen, opgestapeld puin, holle bomen, schuurtjes, stapels hooi- en stobalen¹⁴.

Naast groundbewonende zoogdieren zijn 10 soorten vleermuizen bekend in en nabij het plangebied, waarvan vliegroutes, foerageergebied en verblijfplaatsen zijn beschermd. Vooral het meer gesloten landschap rond de Linge is geschikt als foerageergebied. Het open agrarische open gebied vormt vooral geschikt foerageergebied voor de laatvlieger en rosse vleermuis. Maar ook al de andere soor-

¹¹ Zie NDFF, <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496171>

¹² Zie NDFF, <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496034>

¹³ NDFF <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496123#>

¹⁴ RUD Noord-Holland, 2018. Handreiking wezel, hermelijn en bunzing Noord-Holland

ten kunnen in het agrarisch gebied voorkomen. Meest algemeen zijn hier gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Rond de bebouwing en opgaand groen zijn ook gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en incidenteel de vrij zeldzame baardvleermuis te verwachten. De water- en meervleermuis zijn foeragerend te verwachten boven bredere watergangen, plassen en meren.

Van gebouwbewonende soorten (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis) zijn vooral verblijfplaatsen te verwachten in spouwmuren, achter gevelbetimmering en daklijsten, onder dakpannen of in schuren. Hierbij moet aangetekend worden dat de recentere ligboxenstallen en kapschuren gezien de constructie en gebruikte bouwmaterialen meestal niet geschikt zijn voor vleermuizen. In Fort Asperen zijn grotere overwinterende kolonies bekend van baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis. Boombewonende soorten (watervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) zijn in ruimten (holtes, scheuren) in bomen te verwachten. Rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis komen vooral in en rond de ooibossen voor.

VOGELS

Alle inheemse vogelsoorten zijn op basis van de Wnb beschermd. Over het algemeen is het nest van vogels alleen beschermd wanneer dit in gebruik is om een broedsel groot te brengen (tijdens het broedseizoen). Bij een aantal vogelsoorten is het nest echter jaarrond beschermd (dus ook buiten het broedseizoen). Over deze soorten geeft de Quickscanhulp.nl informatie, dit betreft zestien vogelsoorten. Van enkele soorten is het onwaarschijnlijk dat ze hier ook broeden, en van een aantal is alleen te verwachten dat ze in natuurgebied broeden. In het agrarisch gebied is het wel mogelijk dat hier boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek en sperwer broeden in verspreide ooibosjes en singels tussen de percelen of op agrarische erven. De meeste van deze soorten komen vooral in natuurgebieden voor, maar ook wel daarbuiten. Tot slot dien de steenuil te worden genoemd. De steenuil komt verspreid voor in het kleinschalige landbouwgebied en langs randen van extensiever beheerde landbouwpercelen. Deze soort broedt meestal in oude, holle bomen zoals knotwilgen of hoogstamfruitbomen.

In de (agrarische) bebouwing in de dorpen of verspreid liggende bebouwing kunnen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig zijn van kerkuil en huis-mus. De gierzwaluw nestelt ook in gebouwen, maar zelden in bebouwing in agrarisch gebied.

Ook voor veel andere vogels is het buitengebied van belang. In de graslandgebieden, met name in en rond de Regulieren, maar ook in andere vochtige wat extensiever beheerde percelen broeden weidevogels als kievit, grutto en tureluur.

AMFIBIEËN

De meeste soorten beschermde amfibieën hebben als leefgebied voorkeur voor de combinatie van afgesloten schoon water en houtige ruigte of opgaande beplanting zoals een houtwal of bosjes. Wanneer een keten van poelen om de 600 m is te volgen, kunnen veel soorten zich verspreiden.

Volgens de Quicksanhulp komen 11 soorten amfibieën en 1 vissoort voor met een beschermingsstatus; vijf van de soorten amfibieën zijn echter vrijgesteld voor ruimtelijke ontwikkeling.

Van de niet-vrijgestelde beschermde amfibieën komen heikikker, poelkikker, kamsalamander, alpenwatersalamander, vroedmeesterpad en rugstreeppad voor.

De heikikker prefereert de grotere natuurgebieden met heide en veentjes, maar kan ook vochtig grasland met sloten voorkomen, mits de waterkwaliteit goed is en het agrarisch beheer extensief is. De heikikker komt vooral in het Diefdijkgebied, Het Lageveld en in de Regulieren voor. De poelkikker komt in dezelfde gebieden voor.

De kamsalamander en rugstreeppad komen voornamelijk in en rond plassen en poelen in de uitwaarden voor, maar incidenteel ook wel in aangrenzend agrarisch gebied. De rugstreeppad komt daarbij algemener voor dan de kamsalamander. De meeste waarnemingen van kamsalamander komen van de omgeving Diefdijk en fort Asperen. De alpenwatersalamander in poelen of kleine wateren voor, en het plangebied valt niet in het normale verspreidingsgebied. Volgens de verspreidingskaart¹⁵ betreft dit waarnemingen van niet-wilde exemplaren.

De natuurlijke verspreiding van de vroedmeesterpad is oorspronkelijk het uiterste zuiden van Limburg. In overige delen van het land wordt de soort sinds 2000 steeds vaker aangetroffen, met name in ruderaal terreinen in stedelijk gebied. Hier blijken tal van uitgezette populaties zich al meerdere generaties te kunnen handhaven. In hoeverre in het plangebied een handhavende populatie voorkomt is niet duidelijk.

Algemene beschermde amfibieën, waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, als gewone pad en bruine kikker kunnen overal in het gehele landelijk gebied worden aangetroffen, met name in en rond de sloten en wettingen.

REPTIELEN, VISSSEN EN ONGEWERVELDEN

De ringslang is als incidentele zwerver in het westelijke deel van de gemeente (Lingegebied en Diefdijk-Zuid) en ook in de Regulieren waargenomen. Ook is de

¹⁵ NDFF <https://www.verspreidingsatlas.nl/A111#>

muurhagedis waargenomen, deze soort komt van nature echter alleen in Zuid-Limburg voor.

De enige beschermde vissoort die bekend is, is de grote modderkruiper. Deze soort is aangetroffen in diverse sloten en weteringen in het Diefdijkgebied, Het lage Veld en de Regulieren¹⁶. Deze soort heeft een voorkeur voor stilstaand tot langzaam stromend ondiep water met een rijke plantenbegroeiing en een sliblaag op de bodem¹⁷. Ook in weteringen en grotere sloten in het overige buitengebied is deze soort te verwachten mits de waterkwaliteit er goed is.

Ook bittervoorn en kleine modderkruiper die met ingang van 2017 geen beschermde status meer hebben zijn bekend uit het Diefdijkgebied, Het lage Veld en de Regulieren, en de bittervoorn ook rond landgoed Mariënwaerdt. Ook deze soorten kunnen elders in het buitengebied voorkomen.

De enige beschermde ongewervelde soort die bekend is in het plangebied betreft de gevlekte witsnuitlibel. Het zwaartepunt van deze soort ligt in de laagveengebieden van Noordwest-Overijssel, aangrenzend Friesland en het Vechtplassengebied, maar hij wordt recent ook elders steeds vaker waargenomen¹⁸. Eventueel geschikt voortplantingsgebied is dan in het Diefdijkgebied of de Regulieren te vinden. Het agrarisch gebied is niet geschikt als leefgebied.

4.2.6 Referentiesituatie ammoniak

WAV-GEBIEDEN

Binnen het plangebied liggen twee kleinere gebieden die worden beschermd tegen neerslag van ammoniak door de Wet ammoniak en veehouderij (Wav, zie figuur 10).

Het westelijk gelegen gebied maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Lingebied en Diefdijk-Zuid. Het noordoostelijk gelegen gebied maakt is het GNN gebied De Regulieren.

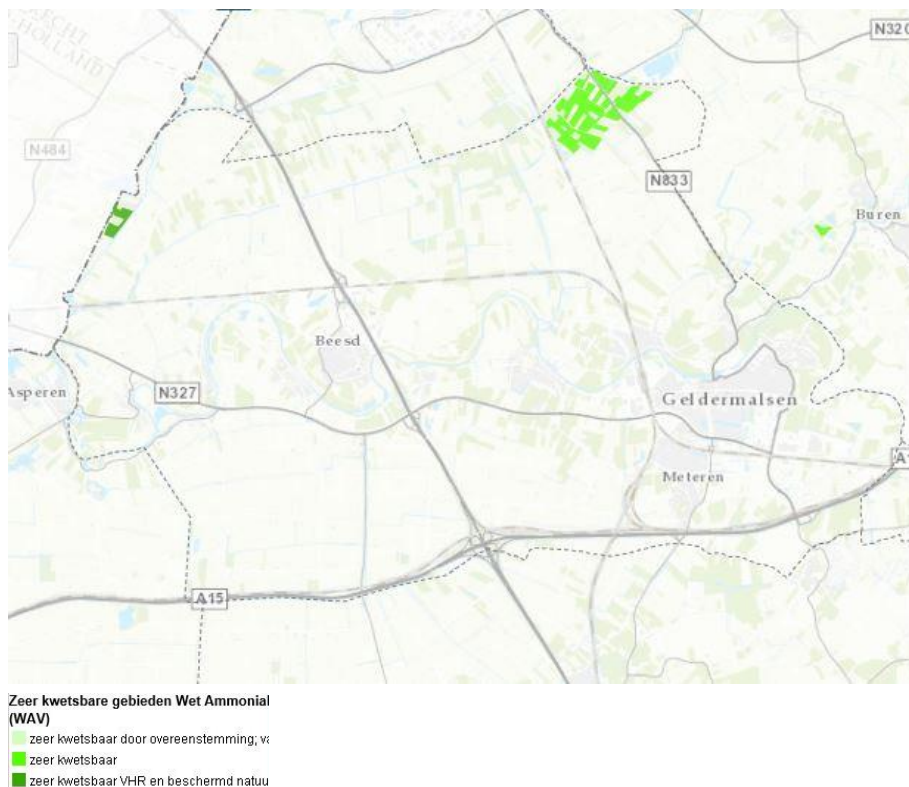
Het WAV beleid staat toegelicht in paragraaf 3.2.

In beginsel mogen in deze Wav-gebieden en de zone van 250 m geen nieuwe veehouderijbedrijven gevestigd worden. Op bestaande veehouderijbedrijven in een Wav gebied of binnen de zone van 250 m is een ten hoogste toegestane ammoniakemissie(ammoniakplafond) van toepassing.

¹⁶ www.gelderland.vissenatlas.nl en NDFF <https://www.verspreidingsatlas.nl/V1201>

¹⁷ www.ravon.nl

¹⁸ <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/gevlekte-witsnuitlibel>

Figuur 10. Zeer kwetsbare gebieden op basis van Wet Ammoniak en Veehouderij (bron: Open Data Provincie Gelderland, 2018¹⁹)

Programmatistische Aanpak Stikstof

Ruimte voor economische ontwikkelingen, sterkere natuur en minder stikstof. Dat is het doel van de Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) waarin overheden, natuurorganisaties, boeren en andere ondernemers samenwerken. Op 1 juli 2015 is het programma van start gegaan.

In Nederland, en specifiek in 117 Nederlandse Natura 2000-gebieden, is de zogeheten depositie van stikstof een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van de natuur. De bijzondere planten en vegetaties die in deze gebieden aanwezig dreigen te verdwijnen omdat ze het overschot aan stikstof niet kunnen verdragen. Dit kan ook doorwerken in negatieve effecten op bedreigde en beschermde diersoorten.

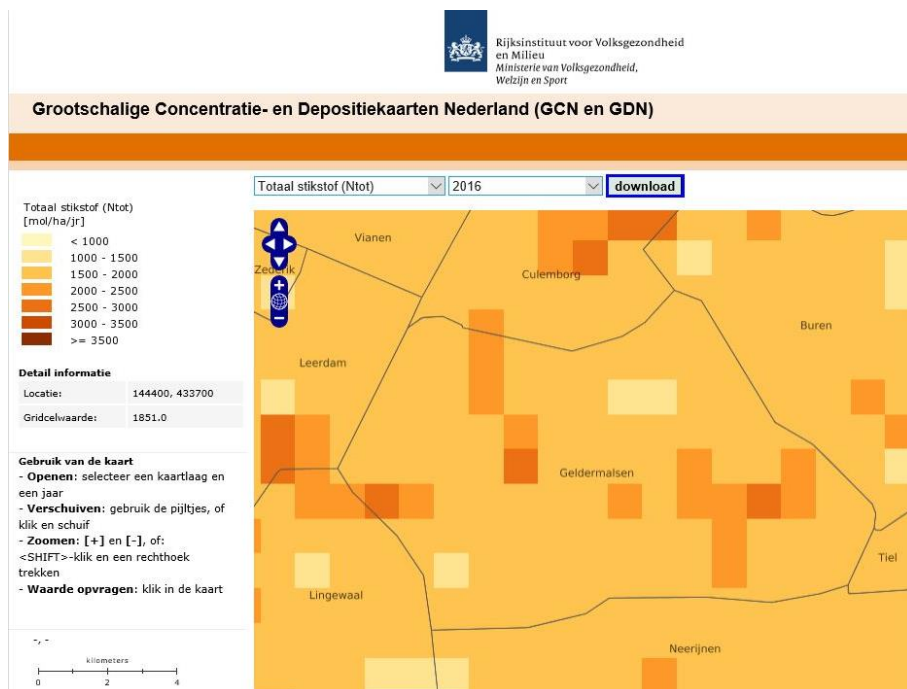
De PAS combineert twee manieren om de natuur in de Natura 2000-gebieden te beschermen:

- maatregelen om stikstofgevoelige natuur te herstellen;
- maatregelen aan de bron om de stikstofdepositie blijvend omlaag te brengen.

¹⁹ <https://opendata.gelderland.nl/dataset/ngr-natuur-kwetsbare-gebieden-wet-ammoniak-en-veehouderij-wav-provincie-gelderland>

Huidige situatie ammoniakdepositie

De huidige situatie ten aanzien van de ammoniakdepositie wordt weergegeven in figuur 11.

Figuur 11. Achtergronddepositie stikstof in en rond de gemeente Geldermalsen 2016 (Bron RIVM, 2018²⁰)

De huidige achtergronddepositie in het grootste deel van de gemeente Geldermalsen ligt tussen 1.500 en 2.000 mol N/ha/jaar, maar loopt op enkele plaatsen hoger op, tot maximaal 2.630 mol N/ha/jaar. Ditzelfde beeld treedt op in en nabij de Natura 2000-gebieden rondom Geldermalsen. Het grootste deel hiervan is overigens afkomstig uit emissie vanuit andere gemeenten.

De hoeveelheid depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde (KDW) of kritische belasting genoemd. Bij alle in beschouwing genomen Natura 2000-gebieden overschrijdt de huidige belasting met ammoniak de kritische depositiewaarde voor een of meer doeltypen van habitats. Ontwikkelingen met stikstofemissie hebben een sterker effect op depositie naarmate de afstand tot het Natura 2000-gebied kleiner is. Voor de vier habitattypen in het binnen de gemeente gelegen Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid liggen deze waarden tussen 1.143 tot 2.000 mol N/ha/jaar. Vergelijkbare waarden gelden ook voor de andere Natura 2000-gebieden in de omgeving. De KDW-waarden voor habitattypen liggen hier tussen 1071 en > 2400 mol N/ha/jaar.

²⁰ <http://geodata.rivm.nl/gcn/>

Te verwachten ammoniakdepositie

Van de meeste Natura 2000-gebieden binnen het onderzoeksgebied ligt de stikstofdepositie in de bestaande situatie al aanzienlijk boven de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype. In het kader van het beheerplan Lingegebied en Diefdijk-Zuid ²¹ is een berekening gedaan van te verwachten stikstofdepositie rekening houdend met autonome ontwikkeling, generiek beleid van Rijk en provincies, en van achtergronddepositie. Op basis van deze berekening met AERIUS Monitor 15 blijkt dat aan het einde van 2030, ten opzichte van de situatie in 2015, sprake is van een afname van de stikstofdepositie in het gehele gebied. Wel wordt na 2030 de KDW nog steeds overschreden van het habitatype H7230 Kalkmoerassen. In 2020 geldt dat ook nog voor habitatype H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen). Het bovenstaande betekent dat ook een kleine toename van depositie op een Natura 2000-gebied een significant negatief effect kan hebben.

CONCLUSIE ONTWIKKELINGSRUIMTE DEPOSITIE

Daar de depositie vanuit een bron sterk afneemt met de afstand, en de kritische depositiewaarden in het meest nabije Natura 2000-gebied niet afwijken van de gebieden op iets meer afstand, voldoet toetsing aan het Natura 2000 gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid.

Op basis van hierboven aangegeven berekeningen wordt in het beheerplan geconcludeerd dat voor Lingegebied & Diefdijk-Zuid als geheel dat "de categorie 1b" geldt: Wetenschappelijk gezien is er redelijkerwijs geen twijfel dat de instandhoudingsdoelstellingen op termijn kunnen worden gehaald. Behoud is geborgd, dus verslechtering wordt voorkomen. 'Verbetering van de kwaliteit' of 'uitbreiding van de oppervlakte' van de habitatypes of leefgebieden kan in de gevallen waarin dit een doelstelling is kan vanaf 2015 of 2020 aanvangen.

In het beheerplan wordt geconcludeerd dat er enige ontwikkelingsruimte ten aanzien van N-depositie is. Echter voor bestemmingsplannen kan geen ontwikkelingsruimte worden gereserveerd (zie 3.1).

Ten aanzien van doelsoorten concludeert het Beheerplan²² dat de kleine en grote modderkruiper niet afhankelijk zijn van stikstofgevoelige leefgebieden, en dat de stikstofgevoelige leefgebieden waar de kamsalamander en bittervoorn van afhankelijk kunnen zijn, in dit Natura 2000-gebied niet of nauwelijks (< 1,0 ha)

²¹ Natura 2000-beheerplan Lingegebied & Diefdijk-Zuid (70), Definitief beheerplan. RVO Nederland december 2016

²² Natura 2000-beheerplan Lingegebied & Diefdijk-Zuid (70), definitief beheerplan, december 2016. RVO Nederland.

voorkomen. Er is geconcludeerd dat in het kader van de PAS geen aanvullende maatregelen voor deze soorten nodig zijn.

4.2.7 Autonome ontwikkeling

NATUURGEBIEDEN - NATUURBEHEERPLAN

In de huidige beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en GNN) wordt, op basis van de beheer- en ambitietypen, zoals die zijn vastgelegd in het provinciaal Natuurbeheerplan, een beheer gevoerd die recht doet aan de wezenlijke kenmerken en waarden. Het beleid voor natuurgebieden is erop gericht om de huidige waarden te behouden en te versterken. Maatregelen hiervoor zijn onder andere het verhogen van de grondwaterstand, het ontwikkelen van (riet)moerasgebieden en het plaatselijk verschraken van gronden. Op basis hiervan wordt verwacht dat in de onderzoeksperiode de natuurwaarden in de bestaande natuurgebieden worden versterkt.

WATERKWALITEIT

De wet- en regelgeving en het beleid van provincie en waterschap is erop gericht om het vrijkomen van milieubelastende stoffen in het oppervlakte- en grondwater te voorkomen. Op basis hiervan wordt verwacht dat in de onderzoeksperiode onder andere de meststoffen in het oppervlaktewater afnemen (zie ook paragraaf 4.6). Deze ontwikkelingen zullen in nog onbekende mate een positief effect op de natuurwaarden hebben.

LANDBOUW

In het buitengebied wijzigt het gebruik van gebouwen en gronden, mede als gevolg van veranderingen in de landbouw. Het aantal agrarische bedrijven neemt al jaren af. Aan de andere kant groeien de zittende agrarische bedrijven of ontplooiën de bedrijven nevenactiviteiten. Door deze ontwikkelingen is het mogelijk meer ruimte te creëren voor natuurlijk beheer van gronden en het omvormen van agrarisch naar natuurfuncties. Tot dusver levert deze ontwikkeling, landelijk gezien, nog onvoldoende tegenwicht voor de processen van de intensivering en schaalvergroting van de landbouw. Op basis hiervan wordt verwacht dat in de onderzoeksperiode de natuurwaarden in de akkerbouw- en veeteeltpercelen licht afnemen.

4.2.8 Omschrijving van de milieueffecten

Door nieuwe ontwikkelingen kunnen natuurwaarden worden verstoord of zelfs verloren gaan. Daarnaast is het mogelijk dat door nieuwe ontwikkelingen de bestaande waarden worden versterkt. Belangrijk hierbij is vooral wat de mogelijke consequenties zijn voor de beschermde natuurgebieden en de beschermde soorten. De effecten van het voornemen zijn hieronder vergeleken met de referentiesituatie.

SELECTIE RELEVANTE EFFECTEN

Voor de het verkennen van de mogelijke effecten op natuur is gebruik gemaakt van de 'effectenindicator Natura 2000-gebieden' van het Rijk²³. Als leidraad zijn deze indicatoren ook breder toepasbaar op natuur. Hierin worden 19 zogenoemde storingsfactoren onderscheiden.

Een aantal van deze factoren zijn gezien de ligging van het plangebied en de aard van de voorgenomen plannen op voorhand uitgesloten. Het plangebied en omringende Natura 2000-gebieden liggen door de afstand buiten de invloed van de zeewater. Daarom wordt het effect door verzilting en verzoeting op voorhand uitgesloten.

Enkele andere factoren spelen vrijwel alleen bij natuurontwikkelingsprojecten, te weten vernatting, verandering stroomsnelheid (beken en kleine rivieren), verandering overstromingsfrequentie en verandering dynamiek substraat (bijvoorbeeld zandverstuiving in de duinen). Natuurontwikkeling maakt niet deel uit van het voornemen. Daarom kunnen effecten van deze storingsfactoren op voorhand uitgesloten worden.

Verder beogen de plannen geen veranderingen in de populatiedynamiek of introductie van dier- of plantensoorten. Effecten naar aanleiding van deze factoren op de instandhoudingsdoelstellingen van soorten of habitats zijn op voorhand uitgesloten.

Het voornemen van het bestemmingsplan maakt geen nieuwe activiteiten in Natura 2000-gebied of GNN mogelijk. Derhalve zijn effecten door oppervlakteverlies, versnippering of mechanische effecten op beschermde natuurgebieden op voorhand uitgesloten. Fysiek aantasting van beschermde soorten buiten de natuurgebieden is wel mogelijk en wordt nader besproken.

In onderstaande tabel is een overzicht van de overgebleven storingsfactoren opgenomen. De effecten hiervan worden nader beschreven, achtereenvolgens voor Natura 2000, GNN en GO, en overige natuur.

²³ De 'effectenindicator Natura 2000-gebieden' is een hulpmiddel voor het verkennen van effecten op Natura 2000-gebieden. Het biedt algemene informatie over hoe gevoelig deze gebieden zijn voor de onderscheiden storingsfactoren. Omdat de effectenindicator algemene informatie biedt is het altijd nodig om aanvullende onderzoeken uit te voeren om te bepalen of er sprake is van een negatief effect vanwege de activiteiten.

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=2>

Tabel. Overzicht van de in deze planMER nader behandelde storingsfactoren (bron: 'effectenindicator Natura 2000-gebieden').

Effect (storingsfactor)
3. verzuring door stikstof uit de lucht
4. vermeting door stikstof uit de lucht
7. verontreiniging
8. verdroging
13. verstoring door geluid
14. verstoring door licht
15. verstoring door trilling
16. optische verstoring
17. mechanische effecten/fysieke aantasting (alleen buiten beschermde natuurgebieden)

Sub 1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Deze subparagraaf is geschreven als voortoets in het kader van de Wnb. Het begrip 'voortoets' komt niet als zodanig voor in de Wnb. Het begrip wordt in de praktijk echter veel gebruikt als naam voor een globale toetsing waarmee een indicatie wordt verkregen van de mogelijke negatieve gevolgen van een activiteit op beschermde Natura 2000-gebieden in het kader van de Wnb. Door een voortoets uit te voeren, wordt de vraag beantwoord of er een kans bestaat dat de activiteit verslechtering en/of significante gevolgen met zich meebrengt.

VERZURING EN VERMETING DOOR MEST EN AMMONIAK (STORINGSFACTOREN 3 EN 4)

Binnen het voornemen is alleen ruimte voor ontwikkelingen waarbij geen extra ammoniakdepositie plaatsvindt of deze beperkt blijft tot onder de grenswaarde. Omdat 95% van de ruimte voor meldingen al is gebruikt voor het Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid, is deze grenswaarde verlaagd van 1,0 naar 0,05 mol N/ha/jaar²⁴. Toenames onder de 0,05 mol N/ha/jaar worden in het kader van het PAS als niet significant beschouwd²⁵. Door de nabije ligging is uitbreiding van veehouderijen met de nu toegepaste stalsystemen en techniek niet mogelijk. Dit is alleen mogelijk in combinatie met toepassing van emissiearme technieken (zie Hoofdstuk 5). Duidelijk is dat het voornemen geen significant effect (0) heeft op stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

Er is een berekening gemaakt voor een alternatief waarbij aan de uitbreiding van veehouderijbedrijven geen beperking van stikstofuitstoot wordt gesteld), dit in tegenstelling tot hetgeen het voornemen toelaat. Dit alternatief wordt afzonderlijk besproken in hoofdstuk 6.2.

²⁴ https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht_grenswaarde_verlagingen/

²⁵ Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS), en Het Programma Aanpak Stikstof en de mogelijkheden op basis hiervan voor het bestemmingsplan landelijk gebied, BügelHajema, 2016.

VERONTREINIGING EN VERDROGING (STORINGSFACTOREN 7 EN 8)

Het voornemen maakt geen grote verandering in de waterhuishouding mogelijk. Echter de mogelijkheid van bouwkavelvergroting en toepassen van intensieve teelttechnieken kan leiden tot aanleggen van diepe drainage, diepe grondbewerking zoals diepploegen, het wijzigen van het greppel- en slotenpatroon. Dit kan hooguit lokaal leiden tot verdroging of verontreiniging.

Afhankelijk van de situatie ter plaatse, bodemopbouw en dergelijke treden effecten van verdroging gewoonlijk op over een afstand van maximaal 0 tot 2.000 m. Indien oppervlakte- of grondwaterstromen naar het Natura 2000 gebied voeren kunnen effecten van verontreiniging optreden tot ca. 10 km afstand. Directe hydrologische relaties ontbreken met de omliggende Natura 2000-gebieden Rijntakken, Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem en Zouwe Boezem. Alleen Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid ligt binnen de invloedsszone van 2.000 m.

Volgens het Beheerplan voor dit gebied²⁶ wordt de waterhuishouding in het buitendijkse deel sterk beïnvloed door de Linge. De beïnvloeding wordt vooral bepaald wordt door ingrepen binnen het gebied, zoals het aanpassen van peilen, kades en dijken. Er is geen negatief effect van agrarisch grondgebruik en kleine wateronttrekkingen zoals die nu plaatsvinden, en de maatregelen die in het beheerplan zijn opgenomen, zijn afdoende om eventuele effecten op te heffen. Bijzondere aandacht vergt een bufferzone tegen verdroging in het deelgebied Nieuwe Zuider Lingedijk, buiten het plangebied. Voor het overige is volgens het Beheerplan de beïnvloeding door activiteiten beperkt.

Het voornemen voorziet niet in ingrepen buitendijks, en ook de activiteiten binnendijks zijn hooguit kleinschalig en lokaal. De effecten op verdroging van het Natura 2000-gebied zijn daarmee verwaarloosbaar klein (0).

Voor verontreiniging via water vermeldt het Beheerplan²⁰:

Omdat de oppervlaktewaterkwaliteit voornamelijk door de kwaliteit van het Rijnwater wordt bepaald, is er geen directe relatie tussen de kwaliteit van het oppervlaktewater en landbouwkundig gebruik in dit gebied. Dit wil overigens niet zeggen dat er geen lokaal tijdelijk een effect kan optreden. Voor grondwater geldt dat de huidige metingen van het grondwater laten zien dat uitspoeling van meststoffen nu geen probleem vormt. Vooralsnog is in de knelpuntenanalyse de waterkwaliteit niet als knelpunt voor de habitatsoorten of habitattypen genoemd. Effecten zijn niet uit te sluiten maar op basis van de huidige kennis zijn geen significante effecten bekend en worden ook niet verwacht (expert judge-

²⁶ Natura 2000-beheerplan Lingegebied & Diefdijk-Zuid (70). RVO, december 2016.

ment). Weliswaar kan uitbreiding van bouwvlakken en teeltondersteunende maatregelen leiden tot enige intensivering van de landbouw, tegelijkertijd zullen de bedrijven moeten blijven voldoen aan de eisen die de Meststoffenwet en regelgeving over gewasbescherming stellen.

Het beheerplan maakt een voorbehoud dat voor berging van vervuilde specie vanuit de milieuwetgeving afwijkende normen gelden. Het voornemen staat opslag van baggerspecie in weilanddepots niet toe in het GNN en Groene ontwikkelingszone, noch in de uiterwaarden. Daardoor zijn effecten van verontreiniging naar Natura 2000-gebied ook uitgesloten.

Samengevat zijn effecten van het voornemen op verontreiniging van het Natura 2000-gebied uitgesloten (0).

De conclusie is dat het effect van het voornemen op verdroging en verontreiniging beide nul (0) is

EFFECTEN VAN GELUID, TRILLINGEN EN LICHT (STORINGSFACTOREN 13, 14 EN15)

Geluid, trillingen en licht kunnen negatieve effecten veroorzaken op verstoring-gevoelige fauna. Deze effecten treden op beperkte schaal op tot maximaal 4 km. Vanwege de afstand is alleen effect mogelijk op het Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid. De hier voorkomende habitats zijn niet gevoelig voor deze effecten (zie effectindicator), wel de vissoorten die doelsoort zijn.

Het voornemen voorziet echter niet in ontwikkelingen die een grote toename van geluid en licht mogelijk maken. Uitbreiding van geluid en licht kan alleen optreden ten gevolge van een beperkte uitbreiding van bestaande bouwvlakken, van al bestaande glastuinbouwlocaties.

Elk bestaand agrarisch bedrijf veroorzaakt een bepaalde vorm van geluidsbelasting naar de omgeving, onder meer ten gevolge van laden en lossen van vrachtwagens en het rijden met agrarische voertuigen. Alleen ten gevolge van het uitbreiden van een bouwperceel mag worden verwacht dat bestaande geluidszones kunnen verschuiven en iets verder het landelijk gebied in reiken. Deze geringe uitbreiding van geluid en licht is niet van invloed op enige afstand in de waterbiotopen van de gevoelige vissoorten.

Toenemend vrachtverkeer en heiwerkzaamheden, bij bouw van nieuwe bedrijfsgebouwen, kunnen trillingen veroorzaken. De ecologische effecten van trillingen reiken veel minder ver dan geluidseffecten van dezelfde activiteit (Van der Vegte et al. 2011²⁷), waardoor de ecologische effectafstand van trillingen in het niet valt bij die van geluidstrillingen.

Tot slot maakt het voornemen het realiseren van voorzieningen voor kleinschalig kamperen op agrarische bouwvlakken mogelijk. Als kleinschalig kamperen agra-

²⁷ 11. Van der Vegte, F.G., R. Bruins Slot, D. Lagas, M. Poos, 2011. Onderbouwing effectafstanden bestaande handelingen Natura 2000 gebieden in Overijssel. Arcadis Nederland BV.

rische activiteit vervangt, zullen effecten van geluid en licht eerder afnemen dan toenemen.

Op basis hiervan is de conclusie dat significant negatieve effecten ten gevolge van geluid, trillingen en licht kunnen worden uitgesloten voor het voornemen (0).

OPTISCHE VERSTORING, STORINGSFACTOR 16

Directe optische verstoring van Natura 2000-gebied door uitbreiding en nieuwe activiteiten van agrarische bedrijven is uitgesloten, daar deze op basis van de Wnb niet mogen plaatsvinden in het Natura 2000-gebied zelf. Er liggen wel drie agrarische bouwvlakken direct grenzend aan het Natura 2000- gebied. Hieronder worden enkele mogelijke indirecte effecten nader toegelicht.

Een aantal habitats en doelsoorten die zeer gevoelig zijn voor optische verstoring zijn niet aan de orde in het Natura 2000 gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid. Wel zijn er enkele matig gevoelig, dit betreft de habitats "ruigten en zomen", en "kalkmoerassen", en drie soorten vissen. Optische verstoring kan optreden door bedrijfsmatige activiteiten en verkeer op het erf en door aanwezigheid van recreanten in geval kleinschalig kamperen plaatsvindt.

Rond agrarische bedrijven en wegen is nu al veel verstoring aanwezig is vanwege bedrijfsmatige activiteiten en verkeer, en daarmee dus ook langs enkele randen van het Natura 2000-gebied. Vergroting van bouwkvavels tot maximaal 2 ha leidt tot hooguit zeer geringe extra verstoring op enkele punten aan de rand van het Natura 2000-gebied. Vervanging van agrarische activiteit door kleinschalig kamperen levert geen grote verstoring vanaf het erf op dan de daarvoor aanwezige agrarische activiteit. Dit kan wel leiden tot toename van het aantal recreanten in het plangebied (zie 2.2.1).

Uitgaande van ongeveer 104 bouwvlakken in de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschapswaarden' (bron ontwerpbestemmingsplan), gaat het in een worstcasescenario om maximaal 104 minicampings die kunnen worden opgericht, verspreid over de gemeente Geldermalsen, met elk een maximum aantal kampeermiddelen van 25. Wanneer ook de afwijkingsbevoegdheid voor minicampings bij burgerwoningen wordt mee gerekend, dan komen daar ongeveer 355 woonbestemmingsvlakken bij. De enige verstoring die denkbaar is, is door toenemende dagrecreatie in Natura 2000-gebied in de buurt. Het aantal recreanten op 459 minicampings kan geschat worden op maximaal (459 x 25 kampeerplaatsen x 2,1 persoon =) 24.098 aanwezigen tegelijkertijd. Naar verwachting zal slechts een klein deel hiervan een specifiek Natura 2000-gebied bezoeken. In het gebied gelden toegankelijkheidsregels die erop zijn gericht schade aan de doelhabitats en doelsoorten te voorkomen. Daarmee is de kans op negatieve effecten op verstoringsgevoelige fauna verwaarloosbaar.

Optische verstoring van het natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid is dus niet of nauwelijks te verwachten. De conclusie is dat het effect van optische verstoring verwaarloosbaar klein (0) is.

De conclusie is dat ten gevolge van het voornemen geen significant negatief effect optreedt op Natura 2000-gebieden. Op basis hiervan hoeft geen Passende Beoordeling te worden uitgevoerd.

Sub 2. Effecten op GNN en GO

Bij de effectbeoordeling gaat het om de vraag of er sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN en GO. De wezenlijke kenmerken en waarden worden in de provinciale beleidsdocumenten als kernkwaliteiten omschreven (paragraaf 4.2.3).

De ontwikkelingsmogelijkheden in het ontwerpbestemmingsplan zijn niet toegestaan binnen de bestemming natuur (GNN). Daarmee zijn directe effecten op het GNN uitgesloten. Enkele bouwkavels liggen in GO.²⁸. Indirecte effecten van bouwkavels buiten GO zijn mogelijk door effecten van vermessing, verontreiniging en verdroging.

VERZURING EN VERMESSING DOOR MEST EN AMMONIAK (STORINGSFACTOREN 3 EN 4)

Ten aanzien van vermessing zijn voor GNN en GO gebieden buiten Natura 2000 gebied geen expliciete kritische depositiewaarden stikstof vastgesteld, maar de hier voorkomende natuurgraslanden en natuurlijke wateren zijn ook gevoelig voor depositie. Stikstofdepositie wordt in belangrijke mate bepaald door bronnen in een wijde omgeving.

In het voornemen geldt als voorwaarde voor uitbreiding dat geen extra stikstof-emissie optreedt. Het effect van het voornemen op N-depositie is daarmee neutraal (0). Er is een berekening uitgevoerd voor de situatie dat er geen beperking in het bestemmingsplan zou zijn opgenomen voor de uitstoot van stikstof. De effecten daarvan zijn sterk negatief, onder ander op het Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid, dat tevens deel uitmaakt van het GNN. Effecten op andere GNN gebieden in de omgeving zijn niet gekwantificeerd maar zijn zeer waarschijnlijk vanwege en aantal stikstofgevoelige natuurtypen en gezien de hoge achtergronddepositie in de gemeente Geldermalsen tussen 1.500 en 2.000 mol N/ha/jaar, en op enkele plaatsen tot maximaal 2.630 mol N/ha/jaar.

De uitbreiding van veehouderijbedrijven, die het voornemen mogelijk maakt zou ook kunnen leiden tot verontreiniging van natuurterrein met fosfaat en nitraat via grond- en oppervlaktewater. De plaatsingsmogelijkheden van mest worden

²⁸ Omgevingsverordening Gelderland, vastgesteld januari 2018, Artikel 2.7.2.2

echter bepaald door de landelijke mestbeleid (zie paragraaf 3.2). Verhoging van de mestgift per ha is niet mogelijk binnen het huidige beleid. Als er meer mest wordt geproduceerd op bedrijven, dan zal dat volgens de geldende regels moeten worden verwerkt en afgevoerd. Uitbreiding van bouwblokken van andere typen bedrijven leidt om dezelfde reden als bij veehouderij niet tot verhoging van mestgiften op de percelen, en vanaf de bouwblokken vindt geen extra emissie van nutriënten plaats. Effect ten gevolge van het voornemen is neutraal (0) ten aanzien van verontreiniging van natuurterrein met fosfaat en nitraat via grond- en oppervlaktewater

Samengevat is heeft het voornemen neutraal effect (0) op GNN-gebieden.

VERONTREINIGING EN VERDROGING (STORINGSFACTOREN 7 EN 8)

De mogelijkheid van bouwkaavelvergroting en toepassen van intensieve teelt-technieken kan leiden tot aanleggen van diepe drainage, diepe grondbewerking zoals diepploegen, het wijzigen van het greppel- en slotenpatroon. Dit kan hooguit lokaal leiden tot verdroging of verontreiniging. Afhankelijk van de situatie ter plaatse, bodemopbouw en dergelijke treden effecten van verdroging gewoonlijk op over een afstand van maximaal 0 tot 2.000 m. Gezien de verspreide ligging van zowel bouwkaavels als GNN- en GO-gebieden in grote delen van het plangebied, veel gebieden ook binnendijs, met veel natte natuurdoeltypen zoals vochtig hooiland en vochtig loofbos is negatief effect (-) niet uitgesloten.

EFFECTEN VAN GELUID, TRILLINGEN EN LICHT (STORINGSFACTOREN 13, 14 EN 15)

Het voornemen voorziet niet in ontwikkelingen die een grote toename van geluid, trillingen en licht mogelijk maken. Effecten hiervan op GNN en GO zijn vergelijkbaar met die op Natura 2000-gebied en zijn verwaarloosbaar klein. Daarbij geldt voor bouwvlakken die binnen het GO liggen, dat de Omgevingsverordening van de provincie hier alleen ruimte biedt voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. Dit betreft slechts enkele (5?) bouwvlakken.

Alleen de nu al aanwezige glastuinbouwbedrijven mogen hun glasopstand binnen de aanduiding 'glastuinbouw' in de bestemming Agrarisch met waarden – landschapswaarden. Dit betreft slechts drie bedrijven, waarbij de vergroting niet meer mag bedragen dan 20% van de bestaande glasopstand. Het effect hiervan op GNN is verwaarloosbaar klein.

De conclusie is dat significant negatieve effecten ten gevolge van geluid, trillingen en licht kunnen worden uitgesloten (0).

OPTISCHE VERSTORING, STORINGSFACTOR 16

Directe optische verstoring van GNN door uitbreiding en nieuwe activiteiten van agrarische bedrijven is uitgesloten. Indirecte verstoring is mogelijk indien de ontwikkeling in de nabijheid van GNN en GO plaatsvindt. Effecten hiervan op GNN en GO zijn vergelijkbaar met die op Natura 2000-gebied en treden en zijn verwaarloosbaar klein. Daarbij geldt voor bouwvlakken die binnen het GO liggen, dat de Omgevingsverordening van de provincie hier alleen ruimte biedt voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. Dit betreft slechts enkele bouwvlakken.

De conclusie is dat significant negatieve effecten ten gevolge van optische verstoring kan worden uitgesloten (0).

Sub 3 Beschermde soorten

Er komen ook beschermde soorten dieren en planten voor buiten het GNN en GO. Het gaat hier om halfnatuurlijke graslanden met waarden voor weidevogels, maar ook om de natte en droge dooradering en leefgebieden voor vogels, amfibieën, vissen en zoogdieren. Hier kan een aanzienlijk deel van de beschermde soorten die bekend zijn van het plangebied voorkomen. In welke mate en op welke locaties deze soorten voorkomen is niet exact bekend. Met een extensiever agrarisch beheer kunnen deze gebieden wel in waarde toenemen. De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden worden hieronder nader beschreven.

De in het bestemmingsplan mogelijk te maken activiteiten vinden uitsluitend plaats in het agrarisch gebied. Dit betreft uitbreiding van bouwkvavels en gebouwen hierop, en de mogelijkheid opslag van baggerspecie in (tijdelijke) weilanddepots. Deze activiteiten kunnen direct effect hebben op natuur in het agrarisch gebied, door vermesting, verzuring (voornamelijk door stikstof) en door verdroging en/of verontreiniging. Daarnaast kunnen activiteiten indirect leiden tot aantasting van natuur binnen het agrarisch gebied. Dit betreft met name verstoring door licht, geluid of trillingen, optische verstoring of fysieke aantasting door bouwvlakvergroting, intensivering van teelten, aanleg van baggerdepots en ontwikkelen van voorzieningen voor kleinschalig kamperen.

VERZURING EN VERMESTING DOOR STIKSTOF EN BESCHERMDE SOORTEN

Voor beschermde soorten buiten de natuurgebieden kan een toename van stikstof vooral indirect negatieve effecten op de waterkwaliteit. Daarvan kunnen beschermde amfibieën (zoals kamsalamander en heikikker) negatieve gevolgen ondervinden. Dit loopt onder meer via verzuring van de eieren en beïnvloeding van de prooien. Ook soorten van kruiden- en faunarijk grasland hebben te lijden onder vermesting. Op de meeste andere beschermde soorten heeft stikstof weinig effect, al kan het aanbod van insecten of waardplanten veranderen, waar-

door bepaalde vogelsoorten en vleermuizen die van deze soorten als voedselbron afhankelijk zijn afnemen.

Het voornemen beperkt de uitbreiding van veehouderijen door de voorwaarde dat de N-depositie in het nabije Natura 2000-gebied niet meer dan 0,05 mol N/ha/jaar mag toenemen. Daarnaast stelt de Rijksoverheid regels over het gebruik van de hoeveelheid mest en de wijze en het tijdstip van aanwending, waardoor een toename van bemesting per perceel vrijwel is uitgesloten (zie 3.2). Daardoor is het negatief effect van het voornemen ten gevolge van verzuring en vermesting door stikstof verwaarloosbaar (effect 0).

VERDROGING EN VERONTREINIGING

De mogelijkheid van bouwkaavelvergroting en toepassen van intensieve teelttechnieken kan leiden tot aanleggen van diepe drainage, diepe grondbewerking zoals diepploegen en het wijzigen van het greppel- en slotenpatroon. Dit kan een verdrogend en vervuilend effect hebben op nabijgelegen wateren en kleine natuur- en landschapselementen. De mogelijkheid voor deze activiteiten zijn ingeperkt door beperkte toename van de bouwkaavelgrootte en beperking van de oppervlakte van teeltondersteunende voorzieningen.

De effecten van verdroging op de locatie van de activiteit betreffen gezien de beperkingen een geringe oppervlakte. Echter afhankelijk van de situatie ter plaatse, bodemopbouw en dergelijke kunnen effecten van verdroging optreden over een afstand van 100 tot 1.000 m. Verdroging kan rechtsreeks leiden tot het verdwijnen van aan natte omstandigheden gebonden planten of dieren en leiden tot verruiging van gebieden waardoor indirect beschermde soorten bedreigd worden. Gevoelige soorten zijn met name weidevogels, dagvlinders en amfibieën. In het agrarisch gebied kan dit effect hebben op de hier voorkomende beschermde soorten amfibieënsoorten zoals heikikker en poelkikker, en ook de ringslang. Dit betreft vooral, maar niet uitsluitend, de door de provincie aangewezen leefgebieden natte dooradering rond de Diefdijk, Regulieren en het daartussenin gelegen Lage Veld (hier is op vrijwillige basis agrarisch natuurbeheer mogelijk).

Een bijkomend effect van verdroging is dat de bestaande vuillast in veel wateren minder worden verdund, waardoor er ook sprake is van een toenemende watervervuiling. Ook dit is negatief (-)voor onder andere beschermde amfibieën.

Het voornemen om bij afwijking opslag van baggerspecie in weilanddepots toe te staan, buiten GNN en Groene Ontwikkelingszone, en buiten de uiterwaarden, kan leiden tot verontreiniging van omringende wateren. De bagger is per definitie zeer nat en slibrijk, en bevat relatief hoge gehalten aan nutriënten en eventueel andere verontreinigingen. Een deel van het vocht zal inzigen in het ondiepe grondwater, en kan vandaar ook weer omringende oppervlaktewateren bereiken. Dit heeft negatief effect op de waterkwaliteit, en daarmee ook op leefgebieden natte dooradering en amfibieën.

De conclusie is dat een negatief effect (-) ten gevolge van verdroging en verontreiniging niet is uit te sluiten, met name voor beschermde soorten amfibieën, en met name in het leefgebied natte dooradering.

EFFECTEN VAN GELUID, TRILLINGEN EN LICHT (STORINGSFACTOREN 13, 14 EN 15)

Het voornemen voorziet niet in ontwikkelingen die een grote toename van geluid, trillingen en licht mogelijk maken (zie ook effecten bij Natura 2000). De bedrijvigheid zal hooguit tot geringe toename van geluid of trilling leiden. De verlichting kan lokaal sterker toenemen door de uitbreiding van stallen, kassen en kampeervoorzieningen. De beschermde soorten in het landelijk gebied zijn over het algemeen niet erg gevoelig voor geluid of trillingen. Nachtelijk actieve dieren op en rond de erven, zoals uilen en vleermuizen, kunnen wel gevoelig zijn voor verstoring door licht.

Van vleermuissoorten zijn gewone grootoorvleermuis, water- en meervleermuis het meest gevoelig voor licht, maar deze soorten zijn minder nabij bebouwing te verwachten. Voor andere soorten kan een licht negatief effect optreden.

De conclusie is dat significant negatieve effecten ten gevolge van geluid en trillingen kunnen worden uitgesloten (0). Ten gevolge van licht treedt een licht negatief effect (0/-) op.

OPTISCHE VERSTORING, STORINGSFACTOR 16

Directe optische verstoring van beschermde soorten kan mogelijk optreden door uitbreiding en nieuwe activiteiten van agrarische bedrijven. Echter de meeste activiteiten vinden plaats op al bestaande bouwkvelds. Hier levende diersoorten zijn al aangepast aan menselijke activiteit en ondervinden hiervan weinig hinder. Negatieve effecten ten gevolge van optische verstoring zijn verwaarloosbaar klein (dus 0).

FYSIEKE AANTASTING

Het voornemen kan via bouwvlakvergroting en uitbreiding van teeltondersteunende maatregelen op verschillende manieren leiden tot fysieke aantasting van natuurwaarde binnen het agrarisch gebied: door schaalvergroting, door intensivering en door effecten van de bouwkveld zelf. Dit geldt ook voor grondgebonden veehouderijbedrijven. Deze kunnen uitbreiden of intensiveren door toepassing van emissiearme technieken of door de interne saldering. Het voornemen om kleinschalig kamperen op agrarische bouwvlakken mogelijk te maken kan eveneens effecten op het bouwperceel zelf hebben. Ook aanleg van baggerdepots op weilanden kan leiden tot fysieke aantasting. Deze effecten kunnen

overal optreden in het agrarisch gebied, en deels ook in of direct grenzend aan de door de provincie aangegeven leefgebieden.

SCHAALVERGROTING GRONDGEBONDEN LANDBOUW

Vergroting van bouwkvavels en hiermee gepaard gaande verdere schaalvergroting van de grondgebonden landbouw zal leiden tot een doelmatiger gebruik van de agrarische productiepercelen, waardoor een verdere kavelvergroting en uniformering van de percelen kan plaatsvinden. Grotere aaneengesloten kvavels betekenen een afname van het kleinschalig landschap en daarmee het verlies van leefgebied voor de beschermde soorten van het agrarisch gebied (-). Verbeterte ontwatering en daarmee verdroging van natuurwaarden is hiermee onlosmakelijk verbonden. In dat geval zal de aanwezige soortenrijkdom in het agrarisch gebied afnemen. Dit kan negatief effect hebben op alle beschermde soorten in het agrarisch gebied.

INTENSIVERING GLASTUINBOUW EN FRUITTEELT

De uitbreiding van solitaire glastuinbouwbedrijven, en van permanente of tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen tasten leefgebied van met name vogelen zoogdierensoorten aan. Hoewel dit type bedrijven voornamelijk buiten de leefgebieden liggen, zijn het wel gebieden waar veel zangvogels en beschermde vleermuissoorten voorkomen, zowel in fruitpercelen als op en rond erven. Ook soorten die vaak broeden op erven, zoals steenuil en kerkuil, zoeken hun voedsel op het erf en omringende fruitpercelen. Door beperking van de mogelijkheid van vergroting van de bouwkvavel, van glastuinbouw en van de oppervlakte van teeltondersteunende voorzieningen wordt de aantasting beperkt, maar zal toch licht negatief (0/-) zijn. De conclusie is dat vogels, zoogdieren en amfibieën gebonden aan agrarisch gebied door deze intensivering licht negatief (0/-) wordt beïnvloed en de staat van instandhouding verder kan verslechteren.

EFFECT VAN DE BOUWKAVELVERGROTING ZELF

Voor de ontwikkeling van zowel grondgebonden bedrijven waarbij het bouwvlak wordt vergroot, als glastuinbouwbedrijven die kunnen uitbreiden binnen het bouwvlak, is herinrichting van het bouwvlak meestal nodig. Dit geldt eveneens bij de ontwikkeling van voorzieningen voor kleinschalig kamperen. De werkzaamheden die hierbij een effect op Wnb-soorten kunnen hebben zijn:

- Het verwijderen van bestaande bomen en struiken. Bij de herinrichting van het bouwvlak staan de bestaande bomen en struiken die gebruikt werden voor de landschappelijke inpassing vaak niet op de juiste plaats. Voor de goede inrichting van het bouwvlak is dan ook het verwijderen van de bestaande bomen en struiken soms nodig. Om de goede landschappelijke inpassing van het nieuwe bedrijf te waarborgen, is ook het aanbrengen van nieuwe bomen en struiken nodig.

- Het dempen van bestaande watergangen. Ook de bestaande watergangen om een agrarisch bedrijf liggen bij de herinrichting van het bouwvlak vaak niet op de juiste plaats. Het dempen van deze watergangen is dan ook soms nodig voor de goede inrichting van het erf. Om een goede waterhuishoudkundige situatie te waarborgen is ook de aanleg van nieuwe watergangen om het vergrote bouwvlak nodig.
- De sloop van bestaande stalgebouwen. De sloop van de bestaande stalgebouwen is soms nodig voor een efficiëntere inrichting van het erf of voor interne saldering in het alternatief 'Ontwerpbestemmingsplan-plafond'.
- Daarbij neemt door het vergroten van het bouwvlak de verstoringszone om het bedrijf toe. Ook het ontwikkelen van voorzieningen voor kleinschalig kamperen bij agrarische bedrijven en burgerwoningen kan leiden tot een grotere verstoringszone.

VERWIJDEREN VAN BOMEN EN STRUIKEN

In met name opgaande bomen en struiken kunnen nest- en verblijfplaatsen voorkomen van verschillende soorten vogels. Wanneer het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt en herinplant in het kader van landschappelijke inpassing, wordt het effect op de meeste soorten beperkt. Er kunnen echter ook soorten voorkomen met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, sperwer en ransuil. Als bomen met nesten van deze soorten worden verwijderd of verstoord heeft dit een negatief effect. Ook verblijfplaatsen van kleine marterachtigen zoals bunzing, hermelijn en wezel kunnen zich bevinden op de minder gebruikte hoeken van het erf, en deze kunnen juist bij uitbreiding van de bebouwing vernietigd worden.

Mogelijk worden ook verblijfplaatsen vernietigd of enkele exemplaren gedood van amfibieën en muizen. Dit betreft voornamelijk vrijgestelde soorten, over het algemeen bieden de agrarische erven geen optimaal biotoop voor niet-vrijgestelde beschermde soorten als kamsalamander en heikikker.

Door het verwijderen van bomen en struiken bij een agrarisch bedrijf kunnen vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen worden verstoord, en leefgebied van struweelvogels, amfibieën en kleine zoogdiersoorten. In de meeste gevallen zal een goede landschappelijke inpassing worden gevraagd, waarbij het aanbrengen van nieuwe bomen en struiken nodig is.

Hierdoor is er ten hoogste sprake van een tijdelijk verstorend effect. Het uiteindelijke effect is beperkt tot enkele soorten en daarmee licht negatief (0/-).

DEMPEN VAN WATERGANGEN

In de watergangen om de agrarische bedrijven kunnen beschermde amfibieën zoals de heikikker of kamsalamander voorkomen. In taluds met ruigere begroeiing kunnen ook kleine marterachtigen zoals wezel, hermelijn en bunzing verblij-

ven. Het dempen van watergangen ten behoeve van de uit te breiden agrarische bedrijven kan een negatief effect hebben op deze soorten, en daarnaast op vrijgestelde soorten. De in verhouding, beperkte grootte van de te dempen watergangen in overweging nemende, alsmede de kans dat beschermde soorten rondom het erf voorkomen klein is, is de verwachting dat het effect hooguit licht negatief (0/-) is.

SLOOP VAN GEBOUWEN

Bij de sloop is het vernietigen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (steenmarter en bunzing), vleermuizen en vogels (huismus en kerkuil) mogelijk. Het effect hiervan is voor een klein aantal soorten negatief (-).

TOENAME VAN DE VERSTORINGSZONE

Bij het vergroten van een bouwperceel en aanleg van voorzieningen voor kleinschalig kamperen schuift ook de verstoringszone wat op. Omdat er om de bestaande agrarische bedrijven en burgerwoningen al een verstoringszone aanwezig is en veel verblijfplaatsen vooral in besloten kleine bosjes voorkomen, is de verstoring echter erg klein.

Concluderend zijn de effecten van bouwkaavelvergroting licht negatief (0/-). Dit effect treedt ook op bij uitbreiding van glastuinbouw. De impact van kleinschalig kamperen is veel geringer, omdat deze activiteit een groen karakter (grasveldjes met bomen en struiken) blijft vereisen.

CONCLUSIE FYSIEKE AANTASTING

De conclusie is dat het effect door fysieke aantasting van het voornemen licht negatief (0/-) voor flora en fauna. Dit effect voor beschermde soorten flora en fauna treedt voornamelijk op door de schaalvergroting en intensivering die mogelijk wordt, maar ook door fysieke aantasting. Dit effect treedt op bij zowel het vergroten van het bouwvlak, het uitbreiden van permanente teeltondersteunende voorzieningen als uitbreiding van glastuinbouw. Het effect van voorzieningen voor kleinschalig kamperen op Wnb-beschermde soorten is veel geringer.

4.2.9 Beoordeling van de milieueffecten

In de volgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verdroging en verontreiniging	0
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. geluid, licht en trilling	0
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. optische verstoring	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0

Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verdroging en verontreiniging	-
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. geluid, licht en trilling	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. optische verstoring	0
Effecten van verzuring en vermesting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0
Effecten van verdroging en verontreiniging op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-
Effecten van geluid, trilling en optische verstoring op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0
Effecten van licht op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-
Effecten van fysieke aantasting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

Nb. Als in voornemen geen regeling ter beperking van stikstof zou zijn opgenomen, dan zouden de effecten t.a.v. verzuring en vermesting op Natura 2000-gebieden en GNN zeer negatief en op beschermde soorten negatief uitvallen (zie hoofdstuk 6.2). Gezien de ligging van Natura 2000 gebied binnen de plangrenzen is deze stik-stofregulering reeds opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan.

4.2.10 Maatregelen

Deze effecten zijn te voorkomen met de volgende maatregelen:

- Beschermde soorten
Het vóórkomen van beschermde soorten binnen het agrarisch gebied is onvoldoende bekend. Dit betreft met name zoogdiersoorten, vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en amfibieën. Van de beschermde soorten zijn nest- en verblijfplaatsen beschermd inclusief de functionele omgeving (met name foerageergebied). Dat betekent dat bij een concrete nieuwe ontwikkeling in het kader van een afwijking of wijzigingsvoorstel vooraf aanvullend onderzoek op grond van de Wet natuurbescherming nodig is. Dit geldt zowel voor ontwikkelingen binnen als buiten het bouwvlak, inclusief aanleg van tijdelijke baggerdepots. Uit dit onderzoek kan blijken dat compenserende maatregelen nodig zijn. Op grond daarvan is het effect op de beschermde soorten dan nul (0). De negatieve effecten zijn te voorkomen door in het bestemmingsplan de regel op te nemen dat aanvullend onderzoek op grond van de Wet natuurbescherming nodig is. Overigens is dit reeds een wettelijk vereiste en geeft deze regel in het bestemmingsplan geen extra bescherming, maar heeft een signaleringsfunctie.
- Verdroging
Verdroging dient te worden tegen gegaan. Geadviseerd wordt in het bestemmingsplan een regeling op te nemen die verdroging tegen gaat. Deze regeling ziet op een verbod op verdergaande begreppeling, drainage in

een leefgebied met natte dooradering. In de 'Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' is opgenomen: het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofiëren van waterlopen, watergangen, greppels, kolken en overige natuurlijke oppervlaktewateren, alsmede het anderszins verlagen van de waterstand is verboden zonder een omgevingsvergunning. Hieraan wordt de voorwaarde verbonden dat de vergunning niet verleend wordt als verdroging plaats vindt van een leefgebied met natte dooradering.

- Verlichting

Het negatieve effect op beschermde soorten als gevolg van verlichting kan worden voorkomen door in het bestemmingsplan de volgende regel op te nemen: Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen, zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, ten behoeve van het bouwen van bedrijfsbebouwing zoals bedoeld in lid 3.2 staat vast dat de verlichting van bedrijfsbebouwing niet uitstraalt buiten de directe omgeving van gebouwen en verharding, dan wel niet naar houtige beplantingen in de omgeving, om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen.

- Groene ontwikkelingszone

Indien de vergroting van het bouwvlak plaatsvindt ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groene ontwikkelingszone', dan moet worden aangetoond dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de kernkwaliteiten van de groene ontwikkelingszone.

4.2.11 Leemten in de kennis

Vanwege de aard van een bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de milieueffecten op de natuur geen belangrijke leemten in de kennis vastgesteld.

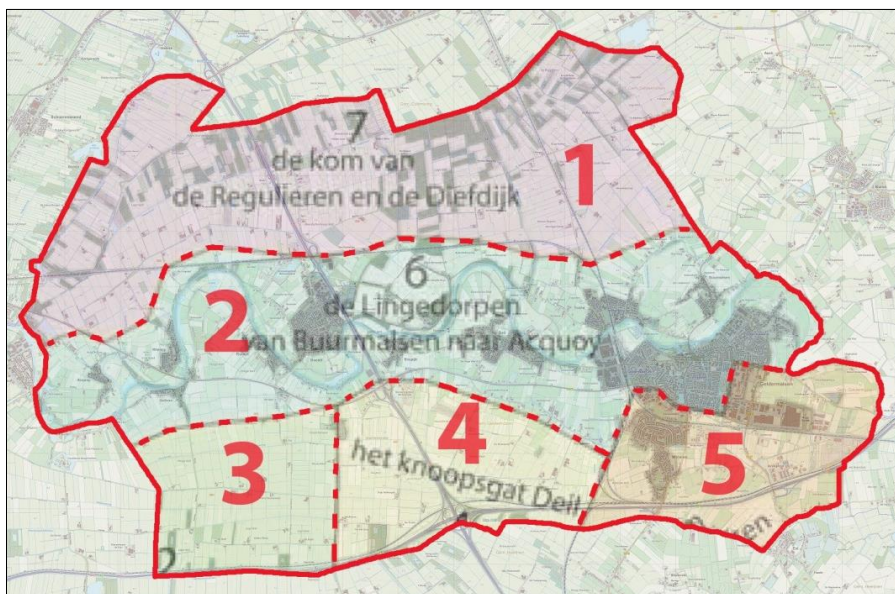
4.3 Landschap

4.3.1 Referentiesituatie

De gemeente Geldermalsen maakt onderdeel uit van het rivierenland. Een landschap waarin de rivieren nadrukkelijk hun sporen hebben achtergelaten en in grote mate de huidige verschijningsvorm bepaald hebben. Het landschapsont-

wikkelingsplan²⁹ onderscheidt vijf landschapsensembles voor de gemeente Geldermalsen (zie onderstaande kaart):

1. De kom van de Regulieren en de Diefdijk
2. De Lingedorpen van Buurmalsen naar Acquoy
3. Het rustieke hart van de Tielerwaard
4. Het knoospunt Deil
5. De dynamische stroom van Geldermalsen naar Haaften

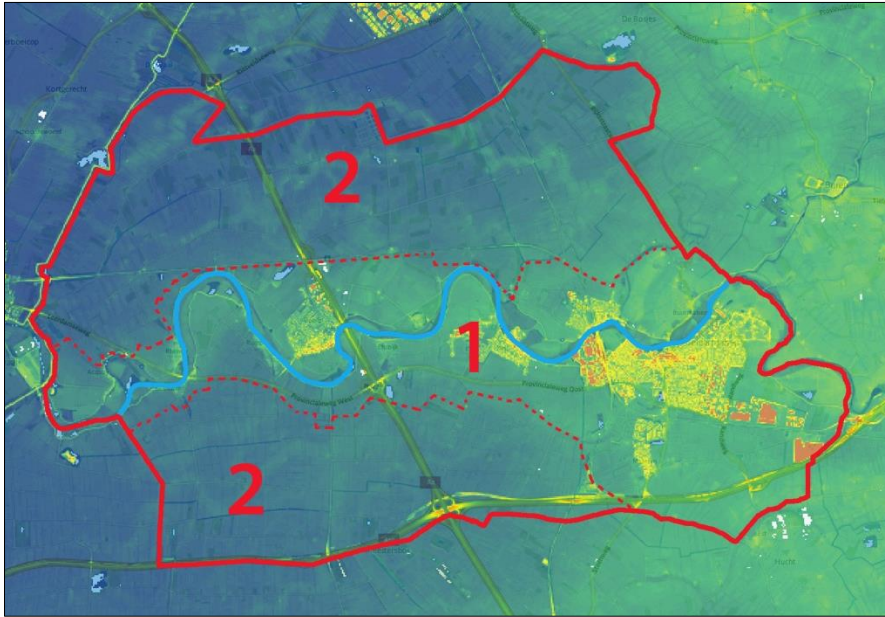

Figuur 12. Gemeente Geldermalsen en eigentijdse landschapsensembles

Deze landschapsensembles zijn terug te brengen tot drie karakteristieke landschapstypen en worden hieronder nader toegelicht (zie ook figuur 13 reliëfkaart):

- de rivier de Linge en de uiterwaarden (blauwe lijn);
- de oeverwallen en stroomruggen (deelgebied 1);
- de komgebieden (deelgebied 2).

²⁹ Nieuwe stromen door het landschap. Landschapsontwikkelingsplan Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen (2008).

Figuur 13. Reliëfkaart met de Linge en de hogere oeverwallen (groen) en de lager gelegen komgebieden (blauw). Rode stipellijnen zijn indicatieve begrenzingslijnen van het komgebied.

1. DE RIVIER DE LINGE EN UITERWAARDEN

Ontwikkeling

De Linge benedenstrooms van Tiel is op een natuurlijke wijze ontstaan. Door de rivierloop is de richting van het gebied sterk oost-west georiënteerd. De uiterwaarden rondom deze Beneden-Linge wordt in verband met de vereiste waterstand op het Merwedekanaal gebruikt voor tijdelijke berging van overtollig water.

Huidige karakteristiek

De Linge is een lange, kronkelige rivier met een kleinschalig, natuurlijk en rustig karakter. De recreatieve aantrekkingskracht is daardoor hoog. De uiterwaarden zijn zeer gevarieerd met een afwisseling in smalle oevers en natuurlijke, agrarische of recreatieve bestemmingen.

Samenvatting landschapswaarden

- natuurlijke (meanderende) loop van de Linge;
- gevarieerde invulling van de uiterwaarden;
- grienden;
- fruitboomgaarden;
- natte natuur.

2. DE OEVERWALLEN EN STROOMRUGGEN

Ontwikkeling

De opbouw van het oeverwallen- (hoog) en kommensysteem (laag) is een gevolg van het afzettingsmechanisme van de meanderende Linge. De Linge heeft ge-

zorgd voor een brede oeverwal aan weerszijden van haar waterloop. Naar het westen toe worden de oeverwallen smaller. De oeverwallen met de dorpen, akkers en boomgaarden volgen de rivier en hebben daardoor een sterke oost-west richting. Een dichtgeslibte bedding met oeverwallen wordt een stroomrug genoemd. Op de oeverwallen en stroomruggen (hogere gronden) vestigden zich de bewoners van het rivierengebied. Niet voor niets zijn vele kernen op de stroomruggen (o.a. Meteren) en op de oeverwallen rondom de Linge gelegen: de dijkdorpen. Vanwege de vruchtbare ondergrond zijn op de oeverwallen vele boomgaarden en akkers te vinden.

Huidige karakteristiek

Het oeverwallenlandschap rondom de Linge is een kleinschalig landschap met een slingerende dijk, pittoreske kleine dijkdorpen en een afwisseling van boomgaarden, akkers en weilanden. De landgoederen Mariënwaerdt en Noordenhoek geven een meer besloten beeld. In de kernen is sprake van fraaie beplantingen in de vorm van laanbomen, (monumentale) erfbomen, treur- en leibomen en hagen.

Samenvatting landschapswaarden

- kleinschaligheid van het landschap;
- grillige verkaveling en wegenpatroon;
- waardevolle akkercomplexen met kromakkers en (meidoorn)hagen;
- zichtlijnen naar de uiterwaarden en komgebieden;
- (hoogstam) fruitboomgaarden;
- windsingels;
- oude erven met monumentale erfbomen (zoals walnoot, linde en beuk);
- landgoederen (Mariënwaerdt en Noordenhoek).

3. DE KOMGEBIEDEN

Ontwikkeling

De kommen zijn vrij laat ontgonnen en vanwege hun lage ligging en daardoor natte omstandigheden veelal in gebruik genomen als weide- en hooiland. Op de meest moerassige plekken brachten eendenkooien en grienden nog enig profijt.

Huidige karakteristiek

In tegenstelling tot de meeste komgebieden, is de kom van de Regulieren en de Diefdijk niet overwegend open, maar heeft deze plaatselijk een zeer besloten karakter door rietlanden, eendenkooien, broekbossen en grienden. Vanwege de grote hoeveelheid beplanting heeft het gebied een half-open uitstraling met een afwisseling in open en besloten ruimten. Er lopen weinig wegen door het gebied en de bebouwing is beperkt. De wegen zijn kaarsrecht en de bebouwing is in

linten aan deze wegen gelegen. In het komgebied komen voornamelijk noord-zuid georiënteerde bomenlanen voor.

Ten zuiden van de Linge is de kom Tielerwaard gelegen. In tegenstelling tot het half-open landschap van de Regulieren en de Diefdijk is hier sprake van een groot open komgebied. De rechte wegen lopen hier zowel noord-zuid als oost-west. De bebouwing is verspreid in het gebied gelegen aan de ontginningslinten. Er is sprake van een grote weidsheid met af en toe een eendenkooi of broekbosje. Aan de wegen is veelal begeleidende beplanting aanwezig in de vorm van essen.

Samenvatting landschapswaarden

- openheid van de Tielerwaard;
- afwisseling van besloten- en openheid van de kom de Regulieren en de Diefdijk;
- rechte lijnige verkaveling en wegenpatroon;
- natte karakter en bijbehorende natuurontwikkeling;
- patroon van wateringen en sloten (inclusief betekenis voor inundatie);
- eendenkooien;
- grienden;
- bomenlanen;
- broekbossen.

BESTAANDE SITUATIE

Het deelgebied van de rivier de Linge en de uiterwaarden zal voornamelijk in het teken staan van waterberging (seizoensberging in verbrede waterlopen) en natuurontwikkeling. Daarnaast kunnen recreatie en toerisme een rol spelen (zoals de Lingeslingers uit het LOP).

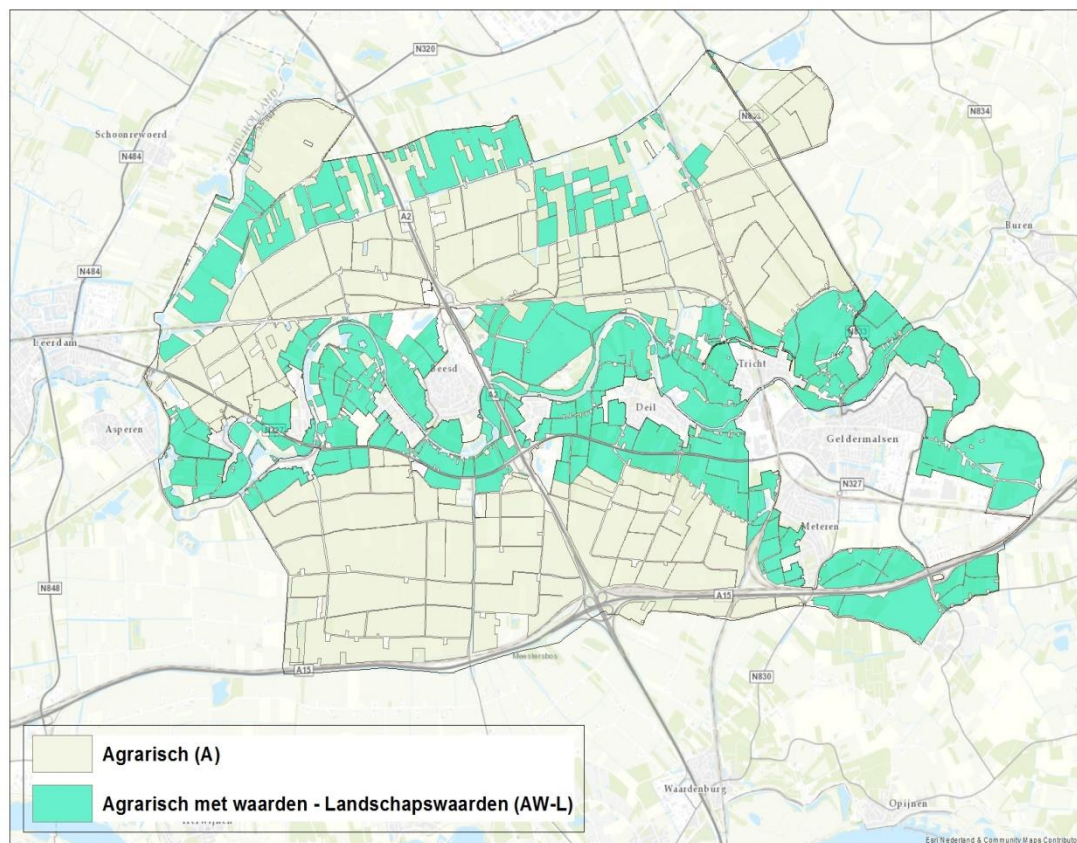
De oeverwallen en stroomruggen ontleen sterk hun identiteit aan kleinschaligheid en het historische karakter. Binnen de kleine kernen is ruimte voor recreëren, wonen en nieuwe bewoners met hobbydieren als paarden en geiten. De landbouw richt zich sterk op de fruitteelt en verbrede nevenactiviteiten. Er wordt ingezet op een kleinschalig en groen karakter door behoud en versterking van de historische landschapselementen, conform de voorstellen uit het LOP.

De landbouw in de open kom van de Tielerwaard blijft een stuwende kracht waarbij sprake kan zijn van nieuwe teelten of verbrede activiteiten. De landbouw is de beste garantie voor het behoud van de karakteristieke openheid en de weidevogelbiotoop. Vermeld dient te worden dat deze gebieden voor sommige weidevogels nog wel van belang zijn, al heeft het provinciaal gezien niet meer de status als weidevogelgebied. In het komgebied van de Regulieren en de Diefdijk bestaat een grote behoefte aan een koppeling van de cultuurhistorische recrea-

tie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie aan natuurontwikkeling en recreatie in de rust van de natuur. Wanneer in de komgebieden nieuwe agrarische bedrijfsuitbreidingen plaatsvinden, zal dit achter de bestaande bebouwing moeten gebeuren, waardoor het open zicht zo min mogelijk wordt aangetast. Bij forse uitbreidingen zal inpassing moeten plaatsvinden door langsrij populierenbos of een fijnstofsingel aan de noordoostzijde aan te leggen. Als een stevig netwerk zullen zijkaden, meidijken en achterkaden worden hersteld en beplant om een aantrekkelijk recreatief netwerk te vormen en de polder te compartimenteren.

Bestemmingsplan

Vanwege de aanwezigheid van verschillende actuele landschappelijke waarden in de gebieden is een gedifferentieerde regeling in het geldend bestemmingsplan opgenomen. Deze regeling is overgenomen in het (voor)ontwerpbestemmingsplan.

Figuur 14. Ligging agrarische bestemmingen

De ligging van de beide agrarische bestemmingen is in bovenstaand kaartje weergegeven.

In onderstaande tabel zijn de verschillende landschapswaarden per bestemming opgenomen.

Agrarisch	Onder het doel 'behoud, de bescherming, de ontwikkeling en/of het herstel van de landschappelijke en natuurwaarden' is de instandhouding begrepen van de landschappelijke - en natuurwaarden behorend tot de volgende landschapstypering: - de landbouwgronden in de gebieden welke zijn voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde - Nieuwe Hollandse Waterlinie'. - de landbouwgronden in het grootschalige komgebied met de openheid, de vochtige graslandgebieden ter bescherming van het waardevolle leefgebied voor weidevogels en de beplantingselementen zoals houtwallen, houtsingels, hagen, bosjes, boomgroepen, solitaire monumentale en waardevolle bomen, weg- en erfbeplanting.
Agrarisch met waarden - Landschapswaarden	Onder het doel 'behoud, de bescherming, de ontwikkeling en/of het herstel van de landschappelijke en natuurwaarden': - is de instandhouding begrepen van de landschappelijke - en natuurwaarden behorend tot de volgende landschapstyperingen: * rivier de Linge en uiterwaarden met de natuurlijke (meanderende) loop van de Linge en de gevarieerde invulling van de uiterwaarden, de grienden, de fruitboomgaarden en natte natuur; * de oeverwallen en stroomruggen met de kleinschaligheid van het landschap, de grillige verkaveling en wegenpatroon, de waardevolle akkercomplexen met kromakkers en (meidoorn)hagen, de zichtlijnen naar de uiterwaarden en komgebieden, de (hoogstam) fruitboomgaarden, de windsingels, de oude erven met monumentale erfbomen (zoals walnoot, linde en beuk) en de landgoederen (Mariënwaerd en Noordenhoek); * het noordelijk komgebied met de openheid van de Culemborgerwaard, de afwisseling van besloten- en openheid van de kom de Regulieren en de Diefdijk, de rechtlijnige verkaveling en het wegenpatroon, het natte karakter en bijbehorende natuurontwikkeling, het patroon van wateringen en sloten (inclusief betekenis voor inundatie), eendenkooien, de grienden, bomenlanen en broekbossen. - zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Lingegebied en Diefdijk-Zuid' mede begrepen.

4.3.2 Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

In deze paragraaf wordt beschreven wat het voornemen betekent voor landschap. De resultaten zijn vooral gebaseerd op een kwalitatief deskundigenoordeel.

De volgende onderdelen van het voornemen worden getoetst op de effecten op het landschap:

- De agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven hebben een omvang van ca 1 ha en mogen worden vergroot bij wijziging tot 2 ha. Dit is niet toegestaan voor een glastuinbouwbedrijf ter plaatse

van de aanduiding 'glastuinbouw' of een niet-grondgebonden veehouderij, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'.

- Niet-grondgebonden veehouderijen zijn alleen toegestaan daar waar aangeduid. Gebouwen zijn toegelaten binnen het bouwvlak, dat eveneens 1 ha is. Het oppervlak aan bebouwing mag niet worden vergroot. Ook het bouwvlak mag niet worden vergroot.
- Glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden binnen het bouwvlak, binnen de aanduiding 'glastuinbouw'. Er mag eenmalig worden uitgebreid, waarbij de vergroting niet meer mag bedragen dan 20% van de bestaande glasopstand.
- Bij zowel burgerwoningen als agrarische bedrijven binnen de bestemming *agrarisch met waarden* is kleinschalig kamperen toegestaan tot 25 kampeermiddelen.
- Boomkwekerijen en fruitteelt zijn toegelaten:
 - a. Binnen Agrarisch met waarden zijn bestaande en nieuwe boom- en heesterkwekerij en fruitteelt toegestaan. Onder voorwaarden is fruitteelt middels afwijking ook binnen uiterwaarden toegelaten.
 - b. Binnen de bestemming Agrarisch zijn bij recht uitsluitend de bestaande fruitteelt in de vorm van boomgaarden en bestaande boom- en heesterkwekerijen toegestaan. Bij afwijking kunnen fruitboomgaarden tot 5 ha worden toegelaten.
- Teeltondersteunende voorzieningen
 - a. teeltondersteunende voorzieningen zijn toegelaten binnen het bouwvlak.
 - b. teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak waarbij de vastverankerde palen en constructies van die voorzieningen het hele jaar rond aanwezig mogen blijven en de oppervlakte niet meer mag bedragen dan de aanwezige boomgaard, tot maximaal 10 m hoog.
 - c. kassen zijn niet toegestaan binnen de bestemming Agrarisch en binnen de bestemming Agrarisch met waarden – landschap uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw'.
- Bij afwijking is de bouw van schuilstallen en veestallen ten behoeve van een agrarisch bedrijf buiten het bouwvlak, waarbij de inhoud oppervlakte van de stal niet meer bedraagt dan 100 m³ en de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 3 m.
- bij afwijking is de bouw van zonneparken mogelijk binnen het bouwvlak of direct aansluitend aan het bouwvlak, waarbij de oppervlakte van het zonnepark niet meer mag bedragen dan 0,5 ha.
- Bij een (bedrijfs)woning is een paardenbak toegestaan.

De volgende criteria worden bij de beoordeling van effecten op het landschap gehanteerd:

Tabel. Beoordelingskader

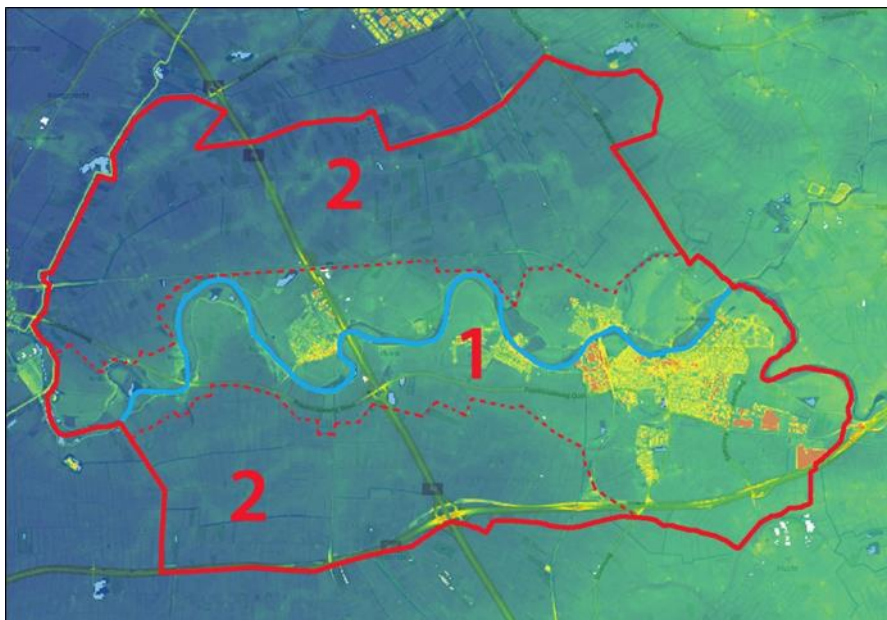
Criterium	Methode
Landschap	
- Effecten op kernkwaliteiten landschap;	Kwalitatief

Bij de beoordeling van de effecten wordt onderscheid gemaakt in permanent verlies van waarden en in versnippering/verstoring van landschappelijke eenheden. Wanneer waarden verloren gaan, wordt zowel de omvang (kwantiteit), als het belang ervan (kwaliteit) meegewogen. Ontwikkelingen die bijdragen aan landschapsontwikkeling kunnen ook een positief effect hebben.

Per deelgebied kan sprake zijn van verschillende effecten van een alternatief. Dit betekent dat de effecten van de alternatieven niet altijd voorkomen in het gehele buitengebied en niet overal even zwaar wegen.

Voor de drie landschapstypen worden de effecten op landschap hierna beschreven:

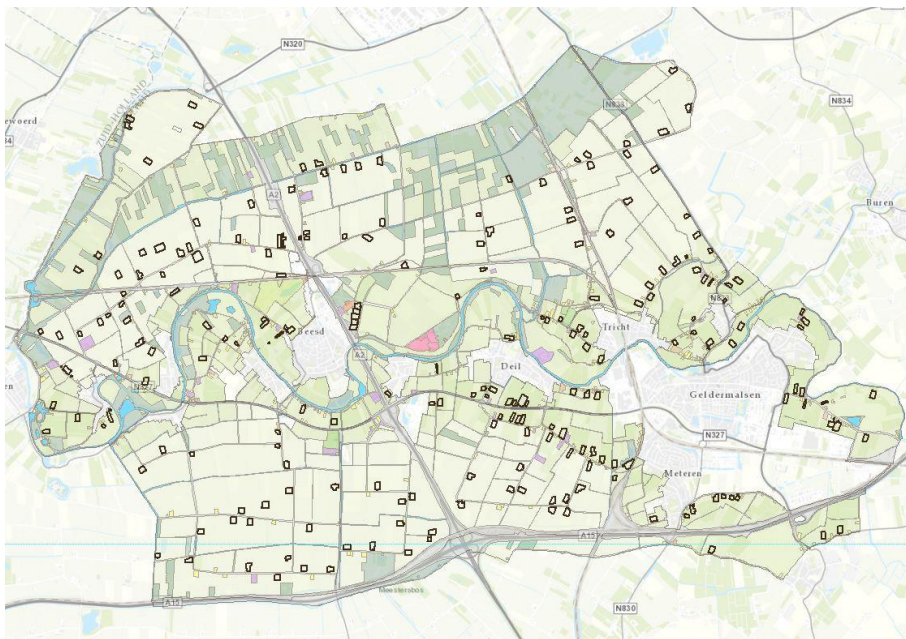
- de rivier de Linge en de uiterwaarden (blauwe lijn);
- de oeverwallen en stroomruggen (deelgebied 1);
- de komgebieden (deelgebied 2).

Figuur 15. Overzicht landschapstypen

In het bestemmingsplan zijn hiervoor twee agrarische bestemmingen opgenomen: Agrarisch en Agrarisch met waarden - Landschapswaarden. In onderstaan-

de afbeelding zijn de bestemmingen zichtbaar, evenals de agrarische bouwvlakken.

Figuur 16. Bestemmingen en bouwvlakken

Rivier de Linge en de uiterwaarden

Binnen het landschapstype Linge en uiterwaarden zijn relatief weinig agrarische bedrijven en geen niet-grondgebonden veehouderijen of glastuinbouwbedrijven gelegen. Een vergroting van een agrarische bouwvlak van agrarische bedrijven tot maximaal 2 ha en de bouw van stallen en loodsen zullen een ruimtelijke impact hebben op het gevarieerde en soms kleinschalige landschap van de uiterwaarden. De karakteristiek van smalle oevers, grienden, natte natuur, fruitboomgaarden met kenmerkende doorzichten vanaf de dijk naar de Linge en andersom komt onder druk te staan. Dergelijke grote en rationele bouwvlakken voegen zich minder goed in de meanderende en waaivormige verkavelingsstructuur. Het laat minder ruimte voor het behoud en het introduceren van landschapselementen.

Vergroting van percelen voor mini-campings bij agrarische bedrijven en woningen kan enerzijds een vergroening van de uiterwaarden betekenen. Anderzijds kan het de plek innemen van de eerder genoemde karakteristieke landschapselementen en doorzichten gaan belemmeren.

Schuilstallen en veestallen ten behoeve van een agrarisch bedrijf buiten het bouwvlak (met een maximale inhoud van 100 m³ en maximale bouwhoogte van 3 m) hebben door de relatief kleine omvang een verwaarloosbaar landschappelijk effect (mede gezien het lage aantal bedrijven binnen dit landschapstype).

Bij een (bedrijfs)woning is een paardenbak toegestaan. Dit wordt bij recht toegelaten, zonder eisen aan landschappelijke inpassing. Wel dient de paardenbak

aangrenzend aan het bouwvlak te worden gerealiseerd. Gezien de beperkte hoeveelheid bouwvlakken in dit deelgebied, zal dit nauwelijks effect hebben.

Binnen de bestemming Agrarisch met waarden zijn in de uiterwaarden bestaande en nieuwe boom- en heesterkwekerij en fruitteelt toegestaan, onder voorwaarden (met een maximale oppervlakte van 5 ha). Nieuwe boom- en heesterkwekerijen kunnen de plaats innemen van gebiedseigen landschapselementen en doorzichten gaan belemmeren. Deze verdichting heeft een negatief ruimtelijk effect.

Teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak zijn gekoppeld aan aanwezige boomgaarden en zullen daardoor geen extra significant extra effecten op het landschap hebben.

Een zonnepark is binnen dit deelgebied niet mogelijk. Voor dit deelgebied geldt namelijk alleen de bestemming Agrarisch met waarden.

Voor het voornemen wordt de effectbeoordeling voor het landschapstype Linge en uiterwaarden als een verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld (-).

Oeverwallen en stroomruggen

Binnen het oeverwallen- en stroomruggenlandschap rondom de Linge zijn de eerste bewoningsvormen ontstaan en in de huidige situatie bevinden zich hier ook vele agrarische bedrijven. Een vergroting van een agrarisch bouwvlak van agrarische bedrijven tot maximaal 2 ha en de bouw van stallen en loodsen en kassen zullen een ruimtelijke impact hebben op de kleinschaligheid van het landschap en het grillige verkavelings- en wegenpatroon. Verder staan daardoor de waardevolle akkercomplexen, omzoomd door (meidoorn)hagen en de zichtlijnen naar de uiterwaarden en komgebieden onder druk.

Vergroting van percelen voor mini-campings bij agrarische bedrijven en woningen kan enerzijds een vergroening, passend binnen het oeverwallen en stroomruggenlandschap betekenen. Anderzijds kan het de plek innemen van karakteristieke elementen zoals (hoogstam) fruitboomgaarden, windsingels, en kromakkers en doorzichten gaan belemmeren.

Schuilstallen en veestallen ten behoeve van een agrarisch bedrijf buiten het bouwvlak (met een maximale inhoud van 100 m³ en maximale bouwhoogte van 3 m) hebben door de relatief kleine omvang een verwaarloosbaar landschappelijk effect.

Bij een (bedrijfs)woning is een paardenbak toegestaan. Dit wordt bij recht toegelaten, zonder eisen aan landschappelijke inpassing. Wel dient de paardenbak aangrenzend aan het bouwvlak te worden gerealiseerd. Ook hiervoor geldt dat het grillige verkavelingspatroon kan verstoren en het kan de plek innemen van karakteristieke landschapselementen. Binnen de bestemming Agrarisch met

waarden is bestaande en nieuwe fruitteelt toegestaan en de bestaande boom- en heesterkwekerijen. Verder zijn binnen de bestemming Agrarisch de bestaande fruitteelt in de vorm van boomgaarden en bestaande boom- en heesterkwekerijen toegestaan. Voor nieuwe fruitteelt in de vorm van boomgaarden tot 5ha is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Evenals bij het landschapstype Linge en uiterwaarden kunnen nieuwe boom- en heesterkwekerijen de plaats innemen van gebiedseigen landschapselementen en doorzichten gaan belemmeren. Deze verdichting heeft een negatief ruimtelijk effect.

Teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak zijn gekoppeld aan aanwezige boomgaarden en zullen daardoor geen significant extra effecten op het landschap hebben.

Een zonnepark is binnen dit deelgebied niet mogelijk. Voor dit deelgebied geldt namelijk alleen de bestemming Agrarisch met waarden.

Voor het voornemen wordt de effectbeoordeling voor het landschapstype Linge en uiterwaarden als een geringe verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld (0/-).

Komgebieden

Nieuwe grote stallen of kassen c.q. uitbreiding van erven in de kom van de Regulieren en de Diefdijk (grondgebonden agrarische bedrijven kunnen groeien tot 2 ha) kunnen zich door het halfopen en plaatselijk zeer besloten karakter redelijk goed voegen in het landschap. Het opstellen van een goed (erf)beplantingsplan is daarbij verplicht. Dit kan op een aantal plekken de afwisseling tussen open en besloten ruimten versterken en vergroenen.

Door de bouw van nieuwe grote stallen of kassen c.q. uitbreiding van erven, waarbij grondgebonden agrarische bedrijven kunnen groeien tot maximaal 2 ha, kunnen erven ruimtelijk gezien impact hebben op de kenmerkende grootschalige openheid van de Tielerwaard. Vergroting van de bouwvlakken betekent ook een vergroting van de 'groene eilanden' van erfbeplantingen in de open ruimte, waardoor deze meer in het oog gaan springen. De rechte wegen met begeleidende beplanting en geordende lintbebouwingen zorgen hierbij voor enige landschappelijke inpassing. Schaalvergroting van het erf kan ook een schaalvergroting van de percelen betekenen, waardoor opgaande beplanting op het erf deels verdwijnt. Het risico bestaat dat het open karakter verandert en minder open wordt.

Het bestemmingsplan maakt daarnaast bij agrarische bedrijven en woningen een minicamping mogelijk binnen de bestemming Agrarisch met waarden. Deze bestemming is slechts voor een deel van de kommen van toepassing (een deelgebied in het noordelijk komgebied). Doordat deze campings aansluitend op het bouwvlak gerealiseerd moeten worden zal dit door het halfopen tot besloten landschap van de kom van de Regulieren en de Diefdijk relatief weinig effect hebben.

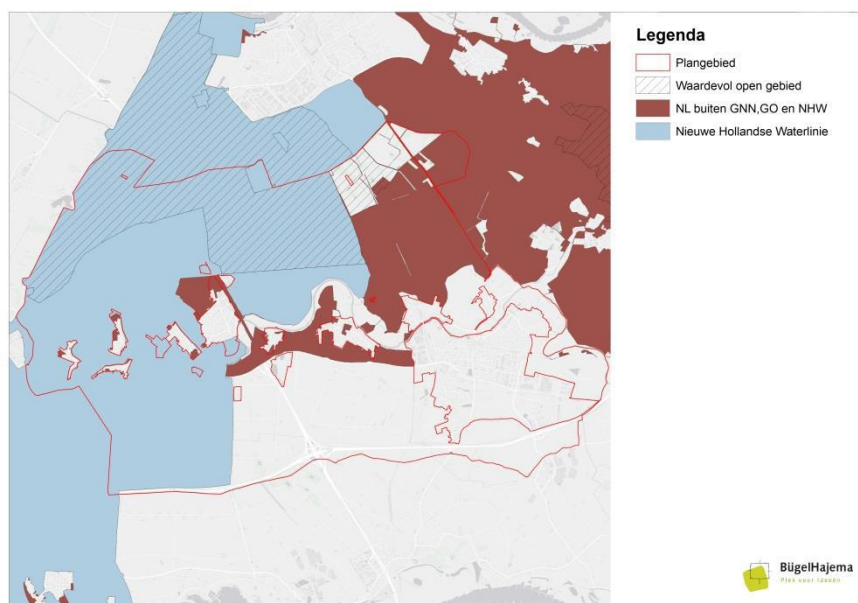
Schuilstallen en veestallen ten behoeve van een agrarisch bedrijf buiten het bouwvlak (met een maximale inhoud van 100 m³ en maximale bouwhoogte van 3 m) hebben door de relatief kleine omvang een verwaarloosbaar landschapelijk effect (mede gezien het lage aantal bedrijven binnen dit landschapstype).

Bij een (bedrijfs)woning is een paardenbak toegestaan. Dit wordt bij recht toegelaten, zonder eisen aan landschappelijke inpassing. Wel dient de paardenbak aangrenzend aan het bouwvlak te worden gerealiseerd. Het risico bestaat dat het open karakter door paardenbakken verandert en minder open wordt. Voor de kommen geldt voornamelijk de bestemming Agrarisch. Binnen de bestemming Agrarisch is uitsluitend de bestaande fruitteelt in de vorm van boomgaarden en bestaande boom- en heesterkwekerijen toegestaan. Bij afwijking zijn echter nieuwe fruitboomgaarden toegelaten, met een maximum van 5 ha. In de komgebieden zullen gezien de grondslag en waterstanden deze ontwikkelingen minder voor de hand liggen. Als dat wel het geval is zal een negatief ruimtelijk effect ontstaan door verdichting van het karakteristieke open landschap van de Tielerwaard en in iets mindere mate in de kom van de Regulieren en de Diefdijk. Delen van het noordelijk komgebied zijn nader aangeduid als "open landschap", in verband met de status waardevol open gebied op basis van de Omgevingsverordening Gelderland. In het gebied 'open landschap' kunnen geen nieuwe boomgaarden komen.

Teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak zijn gekoppeld aan aanwezige boomgaarden en zullen daardoor geen significant extra effecten op het landschap hebben.

Een zonnepark binnen het bouwvlak of direct aansluitend aan het bouwvlak, van maximaal een 0,5 ha kent een verplichte landschappelijke inpassing. Ondanks de kleinschaligheid van de zonnevelden en de noodzaak om bij te dragen aan de energietransitie kunnen deze zonneparken invloed uit oefenen op het (half)open karakter van het landschap van de kom. Door de grootschaligheid van de polder en voorzien van een passende landschappelijke inpassing is de landschappelijke en ruimtelijke impact van een zonneveld met dergelijke oppervlakte een geringe verslechtering.

Voor het voornemen wordt de effectbeoordeling voor het landschapstype Kommen als een geringe verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld (0/-).

Figuur 17. Categorieën beschermde landschappen

4.3.3 Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap per landschapstype:	
Rivier de Linge en de uiterwaarden	-
Oeverwallen en stroomruggen	0/-
Komgebieden	0/-
Totaalscore	-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.3.4 Maatregelen

Bij afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden voor het vergroten van agrarische bedrijven kunnen eisen gesteld worden aan de landschappelijke inpassing van het erf. Daarmee wordt de schaalvergroting beter ingepast en wordt het negatieve effect verzwakt.

Per landschapstype kunnen landschappelijke maatregelen aan de orde zijn voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Hiervoor wordt verwezen naar de richtlijnen uit het Landschapsontwikkelingsplan.

4.3.5 Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.4 Cultuurhistorie en archeologie

4.4.1 Referentiesituatie

Cultuurhistorie

RAAP Archeologisch Adviesbureau en Monumenten Advies Bureau (MAB) hebben voor het gehele grondgebied van de gemeente een cultuurhistorische gebieds-beschrijving en een cultuurhistorische inventarisatie en waardering opgesteld. Aan deze inventarisatie en waardering hebben ook de lokale erfgoedverenigingen en lokale historici een bijdrage geleverd. Het resultaat is een actueel overzicht van het cultuurhistorisch erfgoed van de gemeente Geldermalsen.

Op het gebied van cultuurlandschap en gebouwd erfgoed kent Geldermalsen bijzondere kwaliteiten, die sterk verbonden zijn met de landbouw en de strijd tegen en met het water. Dit heeft er onder andere toe geleid dat een groot deel van de gemeente Geldermalsen als Nationaal Landschap Rivierengebied en Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie is aangemerkt.

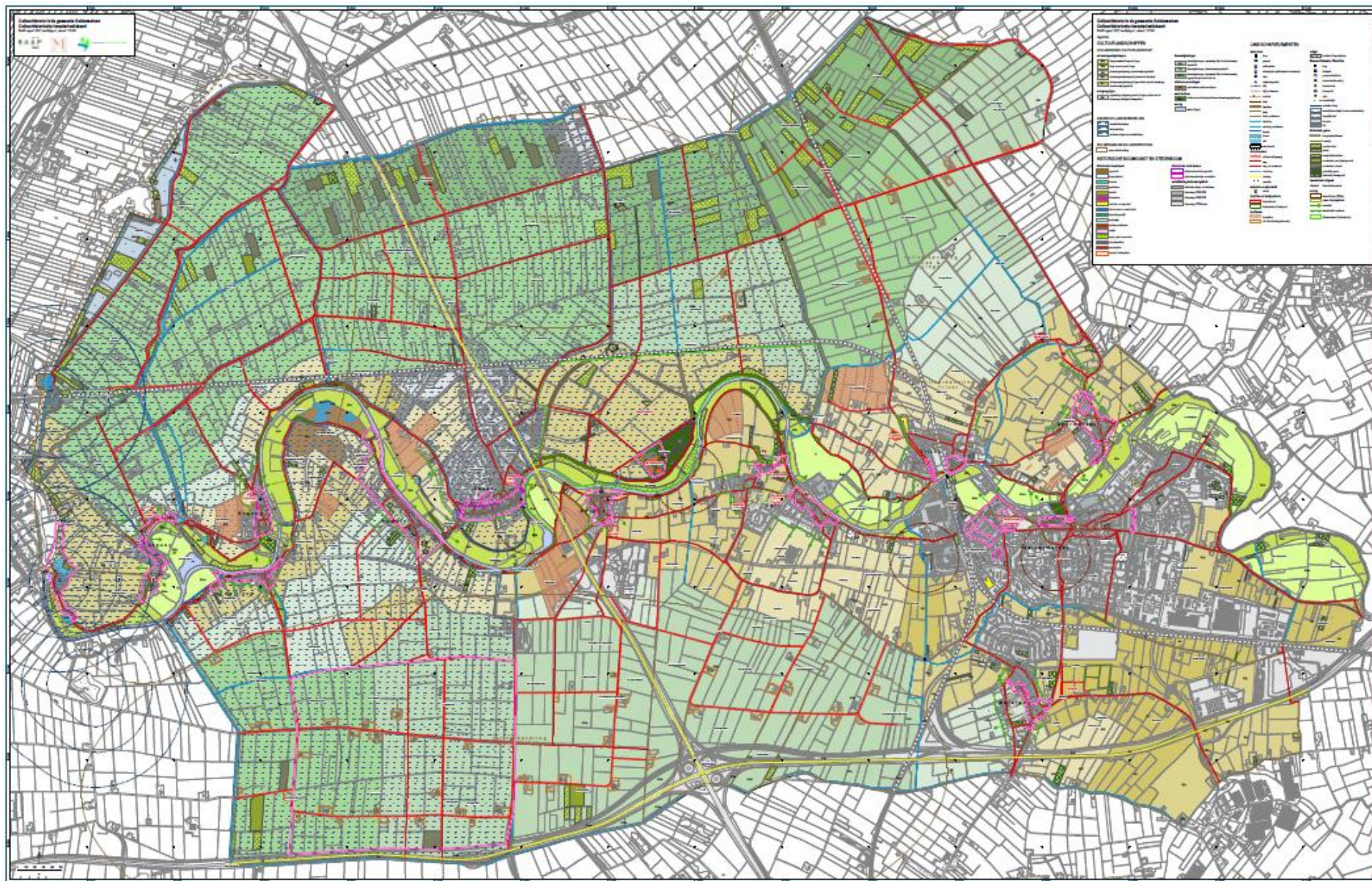
In het rapport staat uitvoerig beschreven dat “De Linge met daarlangs de oeverwallen een structurerend element vormt voor een groot deel van de historisch-landschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Geldermalsen. Door de afdamming van de Linge in de Late Middeleeuwen is een unieke situatie ontstaan: de rivierloop is in de afgelopen 700 jaar nauwelijks gewijzigd. Langs de rivier bevinden zich de historische kernen, de middeleeuwse Linge-dijken en historische boomgaarden. De historische kernen hebben een opzet die zeer karakteristiek is voor de nederzettingen langs de Linge en die vaak nog zeer gaaf is. Dit komt tot uitdrukking in een hoge dichtheid van waardevolle historische bebouwing, een gaaf historisch wegenpatroon en de aanwezigheid van historische kasteelterreinen. Samen met de Linge vormen de historische kernen een snoer van cultuurhistorische parels dat van oost naar west door de gemeente loopt.

De oeverwallen worden aan de Lingezijde begrensd door de Lingedijk. Hier komen de elementen die samenhangen met de waterstaatkundige geschiedenis samen in de vorm van onder andere wielen, overlaten, weteringen en uitwateringssluizen. Op de oeverwallen komen cultuurlandschappelijk zeer waardevolle gebieden voor, zoals het gebied rondom landgoed Mariënwaerdt.

Verder van de Linge af gaat het landschap over in de komgebieden, waar de agrarische en waterstaatkundige geschiedenis nadrukkelijk aanwezig is. Dit komt tot uitdrukking in de verkavelingsstructuur, de aanwezigheid van weteringen, historisch landgebruik in de vorm van grienden en eendenkooien en de aanwezigheid van imposante woonheuvels. Het meest noordelijke komgebied, waarbinnen het natuurgebied de Regulieren en het gebied ten noorden van landgoed Mariënwaerdt vallen, vertegenwoordigt een zeer hoge cultuurhistorische waar-

de. Landschappelijke ingrepen in de tweede helft van de 20e eeuw hebben de hoofdstructuur van de komgebieden veelal onaangetast gelaten. De aanleg van grote infrastructurele werken, de snelwegen A2 en A15 en de Betuweroute, hebben wel grote invloed gehad op het historische landschap en enkele historische kernen. Belangrijke structuren zijn hierdoor onderbroken, de historische ruimtelijke maat van de komgebieden is aangetast en enkele historische dorpsgezichten zijn ingrijpend veranderd.

Vrijwel de gehele westelijke helft van de gemeente viel binnen de invloedssfeer van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Gelet op het belang van de bescherming van deze linie is verderop in deze notitie hieraan nader aandacht besteed.

Figuur 18A: Cultuurhistorische inventarisatiekaart Gemeente Geldermalsen, RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. oktober 2014

Cultuurhistorie in de gemeente Geldermalsen

Cultuurhistorische waarderingskaart

RAAP-rapport 2887, kaartbijlage 2, schaal 1:12.500

legenda

HISTORISCHE BOUWKUNST EN STEDENBOUW

waardering / status bouwkunst

- K3: positieve/beeldondersteunende kwaliteit
- K2: hoge cultuurhistorische kwaliteit
- K2: hoge cultuurhistorische kwaliteit, gemeentelijk monument
- K2: hoge cultuurhistorische kwaliteit, rijksmonument
- K1: zeer hoge cultuurhistorische kwaliteit
- K1: zeer hoge cultuurhistorische kwaliteit, gemeentelijk monument
- K1: zeer hoge cultuurhistorische kwaliteit, rijksmonument
- * bouwhistorische verwachting

rijksbeschermde ensembles

- rijksbeschermd dorpsgezicht
- rijksmonument (buitenplaats)

waardering/status, ensembles/stedenbouw

- bijzonder ensemble historische bouwkunde en stedenbouw met hoge waarde
- bijzonder ensemble historische bouwkunde en stedenbouw met zeer hoge waarde

CULTUURLANDSCHAPPEN

waardering oud agrarisch cultuurlandschap

- niet gewaardeerd
- basiswaarde
- middelmatig
- hoog
- zeer hoog

waardering landschap van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

- middelmatig
- hoog
- zeer hoog

waardering ruilverkavelingslandschap

- waardevol ruilverkavelingslandschap

LANDSCHAPSELEMENTEN

waardering puntlocaties landschapselementen

- basiswaarde
- laag
- middelmatig
- hoog

waardering lijnvormige landschapselementen

- basiswaarde/verdwijnen
- laag
- middelmatig
- hoog

waardering vlakvormige landschapselementen

- basiswaarde
- laag
- middelmatig
- hoog

waardevolle ruimtelijke relaties

- doorzicht
- waardevolle randzone

Cultuurhistorie in de gemeente Geldermalsen

Cultuurhistorische inventarisatiekaart

RAAP-rapport 2887, kaartbijlage 1, schaal 1:12.500

legenda

CULTUURLANDSCHAPPEN

oud agrarisch cultuurlandschap

- stroomrugontginningen**
 - Sfo laag stroombed langs de Linge
 - Sfo hoge oevers van de Linge
 - Sfo stroomrugontginning, strookvormig ingedeeld
 - Sfo stroomrugontginning met geveerde structuur
 - Sfo stroomrugontginning op hogere delen van de stroomrug, strookvormig ingedeeld
- overgangstype**
 - KSr regelmatige ontginning vanaf de lagere delen van de stroomrug richting het komegebied

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

- inundatielandschap
- liniedenschap
- verboden kringen in inundatiekom

RUILVERKAVELING EN LANDINRICHTING

- zone ruilverkaveling

HISTORISCHE BOUWKUNST EN STEDENBOUW

historische bouwkunst

- agrarisch
- beginplaats
- bestuur
- gedenken
- handel
- herinneren
- industrie en nijverheid
- infrastructuur en waterstaat
- maatschappelijk
- onderwijs
- oorlog en defensie
- religie
- sport, spel en recreatie
- straatmeubilair
- wooncultuur
- kastel, buitenplaats

historische stedenbouw

- rijksbeschermd dorpsgezicht
- stedenbouwkundige ensembles
- ontwikkeling bebouwd gebied**
 - historische dorps- of stadskeim
 - bebouwing 1850-1950
 - bebouwing 1950-1970
 - bebouwing 1970-heden

LANDSCHAPSELEMENTEN

waterstaat

- brug
- gemeel
- poldermolen
- molenplaats (poldermolen verdwenen)
- sluis
- uitsluitingslus
- dijk, verdwenen
- overlaat
- dem
- kaaldem
- kade
- kade, verdwenen
- waterling
- waterling, verdwenen
- kanaal
- haven
- veld
- woonheuvel
- infrastructuur**
 - ruilverkavelingsweg
 - weg
 - weg, nu verdwenen
 - veersloep
 - snelweg
 - spoorlijn
- industrie en nijverheid**
 - molen
- kastelen en landgoederen**
 - kastelelein
 - buitenplaats of landgoed
- landbouw**
 - krommekeer
 - of ruilverkavelingsboerderij

religie

- kerhof of begraafplaats
- Nieuwe Hollandse Waterlinie**
 - brug
 - fortkerk
 - groepsschuilplaats
 - houten huisboerdij
 - houten loots
 - kezenet G
 - sluis
- inundatiedijk
- verboden kring
- inundatiekom (rijd of van inundatielekte)
- uitgedijld land
- boezem
- fort
- historisch groen**
 - hoogstamfulbomen
 - boomrij
 - populierenbos
 - griend
 - overig historisch bos
 - eendenkooi, met afpalinggrecht
 - eendenkooi, restant
 - parkachtig groen
 - historische boomgaard
- immaterieel erfgoed**
 - Noulard
 - historisch loponien
- overig**
 - molenbicoop (400m)
 - open dorpsgebied
 - doorzicht
 - waardevolle randzone
 - rijksmonument (buitenplaats)

Figuur 18a: Legenda bij Cultuurhistorische waarderingskaart

Figuur 18b: Legenda bij Cultuurhistorische inventarisatiekaart

In de tweede helft van de 20e eeuw is een groot deel van het landschap binnen de gemeente Geldermalsen opnieuw ingericht. Aanleiding waren de achterstand in agrarische ontwikkelingen in de komgebieden en de waterproblematiek. Dorpspolders werden samengevoegd, ontwateringssystemen opgeschaald, percelen samengevoegd en in de komgebieden verschenen nieuwe boerderijen. Zeer karakteristiek voor deze nieuwe landschappelijke ontwikkeling waren de gestandaardiseerde boerderijtypen, de erfindeling en de wegbepanting. Gezamenlijk hebben zij zorg gedragen voor een relatief nieuw en zeer herkenbaar landschap in de komgebieden." (bron: Cultuurhistorie in de gemeente Geldermalsen: een beschrijving, inventarisatie en waardering van historisch cultuurlandschap, bouwkunst en stedenbouw, RAAB en MAB, 31 oktober 2014).

De uitkomsten van deze cultuurhistorische inventarisatie kunnen aanleiding geven specifieke waarden beter via het bestemmingsplan te beschermen.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)

De NHW is duidelijk aanwezig in het komgebied van de Regulieren en de Diefdijk. De Diefdijk als hoofdverdedigingslijn van de NHW is een waardevol element. Deze slaperdijk hield het water buiten het gewest Holland. De meest westelijk gelegen polders hebben een hoge cultuurhistorische waarde omdat deze gebruikt konden worden voor de inundatie, net zoals de inundatiesluizen, weteringen en kanalen. De meest zichtbare elementen bevinden zich langs de westgrens rondom de Diefdijk. Het werk op de spoordijk bij de Diefdijk, de betonnen veldwerken en relicten van veldstellingen hebben een hoge cultuur-historische waarde. Hoewel de Diefdijk net buiten de gemeentegrenzen ligt, is dit lijnelement van grote waarde voor de genese van de landschappelijke structuur van het westelijk deel van Geldermalsen.

De NHW krijgt mogelijk de status van werelderfgoed (Unesco). De gemeente draagt daarom bijzondere verantwoordelijkheid voor het behoud van de kern-waarden van de NHW. Samen met de bij de waterlinie betrokken gemeenten en de provincie is inmiddels een stelsel van planregels uitgewerkt ter bescherming van de kernwaarden van de NHW.

Vertrekpunt voor deze uitwerking is het op 13 februari 2014 ondertekende 'Pact van Loevestein, de bestuursovereenkomst 'Nieuwe Hollandse Waterlinie' met de overige betrokken gemeenten en de provincie Gelderland. Het doel van deze bestuursovereenkomst is te komen tot vaststelling van uniforme bestemmingsplanregels die het behoud en de ontwikkeling van de kernkwaliteiten van de NHW waarborgen.

Het stelsel van planregels wordt in het bestemmingsplan zichtbaar gemaakt in een dubbelbestemming 'Waarde - Nieuwe Hollandse Waterlinie'. Met behulp van gebiedsaanduidingen is deze zonering op de verbeelding nader weergegeven. De zonering is een afgeleide van de verschillende functies die in de waterlinie zijn te onderscheiden. Voor de totale NHW worden de volgende vier zoneringen gehanteerd:

1. de verdichtingsvelden: deze zone ligt aan de 'veilige zijde' van de linie. Het betreft de gebieden achter de hoofdverdedigingslijn. Deze gebieden zijn in het algemeen meer besloten van karakter en kennen meer beplanting en bebouwing dan de gebieden aan de andere zijde van de hoofdverdedigingslijn. Overigens komen er in het plangebied geen verdichtingsvelden voor;

2. de kernzone: deze zone bestaat uit de hoofdverdedigingslijn en de daarin gelegen forten, batterijen en andere objecten. In deze zone liggen de meeste en meest zichtbare werken met als oorspronkelijk doel de vijand te beschieten. Voor dit doel horen ook de schootsvelden (verboden kringen) rondom de forten en batterijen tot deze zone. Deze schootsvelden konden van bebouwing en beplanting zijn voorzien, maar er golden wel specifieke regels om de openheid van deze zone te waarborgen. De forten nemen een aparte positie in binnen de kernzone. Deze objecten en hun samenhangende terrein zijn grotendeels bebouwd en kennen al dan niet een samenhangende beplanting. Het zijn de enige grotere bouwwerken binnen de linie en spelen in die zin dan ook een rol voor eventueel hergebruik;
3. de inundatiekommen: deze zone bestaat uit het onder water te zetten gebied. Het betreft een groot gebied van soms wel enkele kilometers breed. In het algemeen bestaan de inundatiekommen uit de lagere gebieden in het landschap, omdat deze het gemakkelijkst onder water te zetten zijn. Deze gebieden hebben over het algemeen een open karakter, maar er kan ook opgaande beplanting aanwezig zijn als onderdeel van karakteristieke (cultuurhistorische) landschapspatronen;
4. de accessen: deze zone bestaat uit hogere gronden of (infrastructurele) doorbraken die de kernzone en de inundatievelden doorsnijden en niet zijn te inunderen. De forten en batterijen liggen juist op die locaties waar de accessen de hoofdverdedigingslijn raken. Accessen ontstaan ook door infrastructuurle werken, zoals spoorwegen en snelwegen. Indien deze al geruime tijd aanwezig zijn, zijn ze voorzien van forten en werken. Gaat het om relatief nieuwe snel- of spoorwegen, dan ontbreken deze verdedigingswerken.

Archeologie

De Monumentenwet 1988 verplicht gemeenten om bij de vaststelling van een bestemmingsplan en bij de bestemming van de in het plan begrepen gronden, rekening te houden met de in de bodem aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden. Dit is in lijn met het Europese Verdrag van Malta.

Archeologische waarden zijn in Nederland veelal onzichtbaar, omdat ze grotendeels verborgen liggen in de bodem, waardoor ze niet eenvoudig te karteren zijn. Voor de onbekende waarden heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) opgesteld.

In 2006 heeft de gemeente een eigen nota vastgesteld; de Beleidsnota Archeologische Monumentenzorg³⁰. Het beleidsplan heeft enkele specifieke doelstellingen, namelijk:

1. De intentie van de gemeente om op een werkbare en doelmatige manier zorg te dragen voor het archeologisch erfgoed dat volwaardig deel moet uitmaken van de ruimtelijke ordening.
2. Het recreatief en educatief ontsluiten van archeologie (verbreding van het maatschappelijke draagvlak voor het archeologisch erfgoed en vermarkting van archeologie).

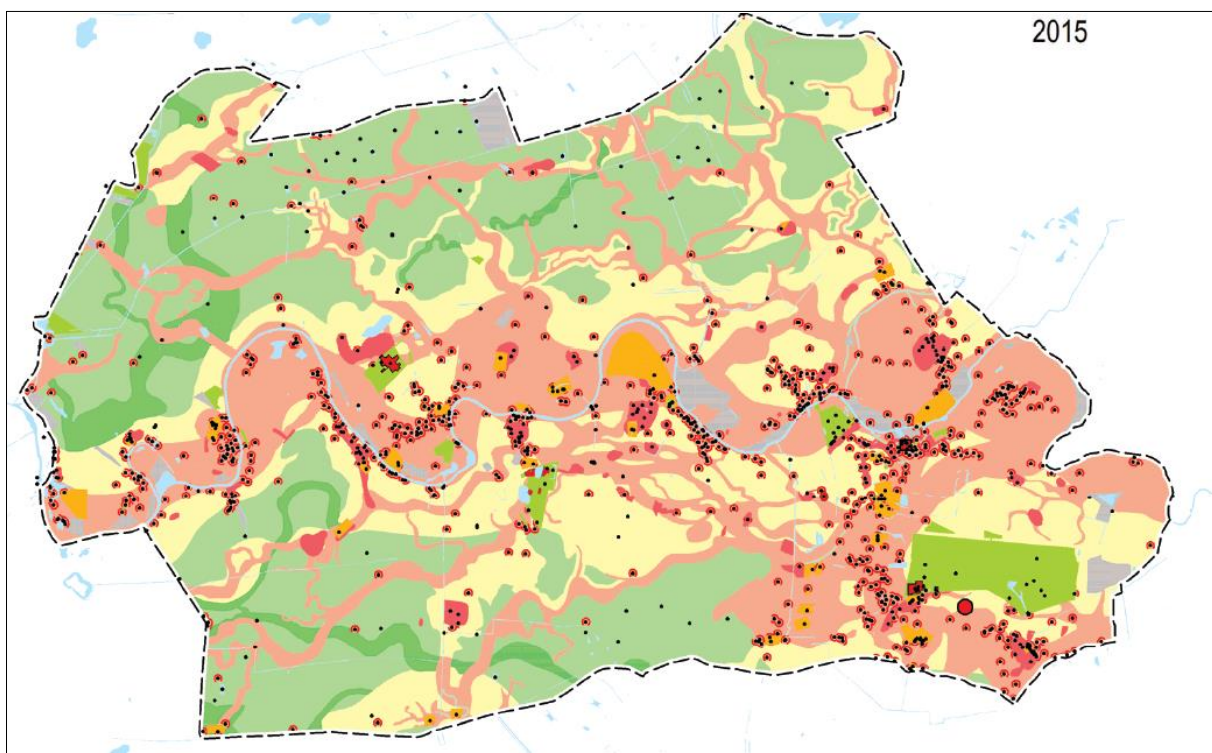
³⁰ Gemeente Geldermalsen. Beleidsnota Archeologische Monumentenzorg. Naar een realistische en duurzame omgang met het archeologisch erfgoed (2006).

3. Samenwerking met buurgemeenten om tot een adequate, consistente en financieel haalbare regionale Archeologische Monumenten Zorg te komen.
4. Zoveel mogelijk streven naar een gebiedsgerichte benadering; archeologie als onderdeel van de cultuurhistorie.

De archeologische beleidskaart vormt de archeologische onderlegger bij het opstellen van een bestemmingsplan. Deze beleidskaart is in 2015 geactualiseerd. Beleidsmatig is er niets veranderd. Wel is de verwachtingswaardekaart aangepast op basis van uitgevoerde archeologische onderzoeken sinds 2006.

Op de kaart wordt onderscheid gemaakt tussen de archeologische verwachtingswaarde, die in termen aangegeven zijn als hoog, middelmatig, laag en onbekend. Daarnaast zijn archeologisch waardevolle gebieden aangegeven (archeologisch monument, historische dorpskernen en oude woongronden). Op deze onderdelen is het volgende beleid van toepassing:

- terreinen met status (archeologisch monument): Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- terreinen zonder status (puntlocaties met rondom een attentiezone van 50 m): Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- historische dorpskernen: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- oude woongronden: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- hoge archeologische verwachtingswaarde: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 500 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- middelmatige archeologische verwachtingswaarde: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 1.000 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 30 cm -Mv;
- lage archeologische verwachtingswaarde: Geen archeologisch onderzoek bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- onbekende archeologische verwachtingswaarde: Archeologisch onderzoek verplicht als oppervlak van de ingreep groter is dan 2.500 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 3,0 m -Mv.

Figuur 19. Gemeente Geldermalsen en archeologie

rood=hoge verwachtingswaarde; geel=middelmattige verwachtingswaarde; groen=lage verwachtingswaarde
grijs=onbekende verwachtingswaarde; oranje=terrein met status; donkerrood=dorpskern; bruin=oude woongrond

4.4.2 Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

In deze paragraaf wordt beschreven wat het voornemen betekent voor landschap. De resultaten zijn vooral gebaseerd op een kwalitatief deskundigenoordeel.

De volgende voornemens worden getoetst op de onderscheiden landschapseenheden (zie afbeelding). De volgende uitgangspunten worden verder uitgewerkt:

1. De agrarische bouwvlakken van agrarische bedrijven worden vergroot bij wijziging tot 2 ha. Dit is niet toegestaan voor een glastuinbouwbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw' of een niet-grondgebonden veehouderij, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'.
2. Glastuinbouwbedrijven mogen eenmalig uitbreiden binnen het bouwvlak, binnen de aanduiding 'glastuinbouw', waarbij de vergroting mag niet meer bedragen dan 20% van de bestaande glasopstand.
3. Bij zowel burgerwoningen als agrarische bedrijven binnen de bestemming 'agrarisch met waarden' is kleinschalig kamperen toegestaan.

De volgende criteria worden daarbij gehanteerd:

Tabel. Beoordelingskader

criterium	Methode
Archeologie	
- Effecten op archeologische waarden;	Kwalitatief
Cultuurhistorie	
- Effecten op cultuurhistorische waarden	Kwalitatief

Bij de beoordeling van de effecten wordt onderscheid gemaakt in permanent verlies van waarden en in versnippering/verstoring van archeologische en cultuurhistorische eenheden. Wanneer waarden verloren gaan, wordt zowel de omvang (kwantiteit), als het belang ervan (kwaliteit) meegewogen. Ontwikkelingen die bijdragen aan versterking van cultuurhistorische waarden kunnen ook een positief effect hebben.

Cultuurhistorie

De groeimogelijkheden zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan kunnen in het plangebied leiden tot effecten. Gedacht kan worden aan de volgende effecten. Door de bouw van nieuwe grote stallen of kassen c.q. uitbreiding van erven, kunnen lokaal historisch geografische waarden worden aangetast. Het gaat hierbij om houtsingels, kenmerkende kavelsloten, solitaire bomen en dergelijke. Voor de Nieuwe Hollandsche Waterlinie is een dubbelbestemming opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan ter voorkoming van aantasting van de waarden.

De historisch waardevolle gebouwen worden door de ontwikkelingen niet direct bedreigd. Wel kan hun relatie tot de omgeving worden bedreigd in het geval omliggende agrarische bebouwing verder op kan dringen en groter van schaal wordt.

Een verdere schaalvergroting van de landbouw kan bedreigend zijn voor de cultuurhistorische waarden. Het laat minder ruimte voor het behoud en het introduceren van landschapselementen en in uiterlijk en maat en schaal passende (agrarische) bebouwing.

Door vergroting van percelen voor mini-campings kunnen, indien aanwezig, langgerekte parcelleringen onder druk komen te staan.

Voor het voornemen wordt de effectbeoordeling als een geringe verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld (0/-).

Archeologie

Bij een schaalvergroting zal sprake zijn van grotere bedrijven en daarmee grotere stallen. Het gevolg hiervan is dat de grond geroerd zal worden. Daarmee kunnen de in de bodem aanwezige archeologische waarden worden bedreigd.

Op figuur 19 is zichtbaar dat een deel van het gebied hoge en gematigde verwachtingswaarden kent. Binnen het gebied met hoge archeologische waarden liggen diverse agrarische bouwpercelen. Het voornemen gaat uit van vergroting van bouwvlakken tot 2 ha voor grondgebonden agrarische bedrijven. Het gevolg hiervan is dat de grond zal worden geroerd. Daarmee kunnen de in de bodem aanwezige archeologische waarden worden bedreigd. Over het algemeen betekent dit dat er een kans aanwezig is op negatieve effecten op de archeologische waarden. Het risico op nadelige effecten voor de archeologische waarden van het voornemen wordt per saldo als negatief ingeschat (-).

4.4.3 Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Effecten op cultuurhistorische waarden	0/-
Effecten op archeologische waarden	-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.4.4 Maatregelen

MAATREGELEN CULTUURHISTORIE

Door middel van een stelsel van aanlegvergunningen kan aantasting van waardevolle cultuurhistorische patronen worden voorkomen, bijvoorbeeld ten behoeve van behoud van een kenmerkend ver-kavelingspatroon.

MAATREGELEN ARCHEOLOGIE

Aangezien ook de archeologische verwachtingswaarden door middel van dubbelbestemmingen in het bestemmingsplan zijn vastgelegd, is bescherming daarvan geborgd. Negatieve effecten worden hiermee voorkomen.

4.4.5 Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.5 Geur

Wetgeving

De Wet geurhinder en veehouderij is sinds 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de geurbelasting vanwege dierenverblijven op geurgevoelige objecten zoals huizen.

De Wet kent twee typen diercategorieën. Dieren met en dieren zonder geuremissiefactor.

Voor die diercategorieën waarvan een geuremissie per dier is vastgesteld, wordt de waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht (ou/m³). Deze krijgen een norm toegewezen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken. De hoogte van de norm is afhankelijk van de locatie. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (I en II) en de rest van Nederland. In concentratiegebieden zijn de normen wat betreft geur minder streng dan in de gebieden buiten de concentratiegebieden.

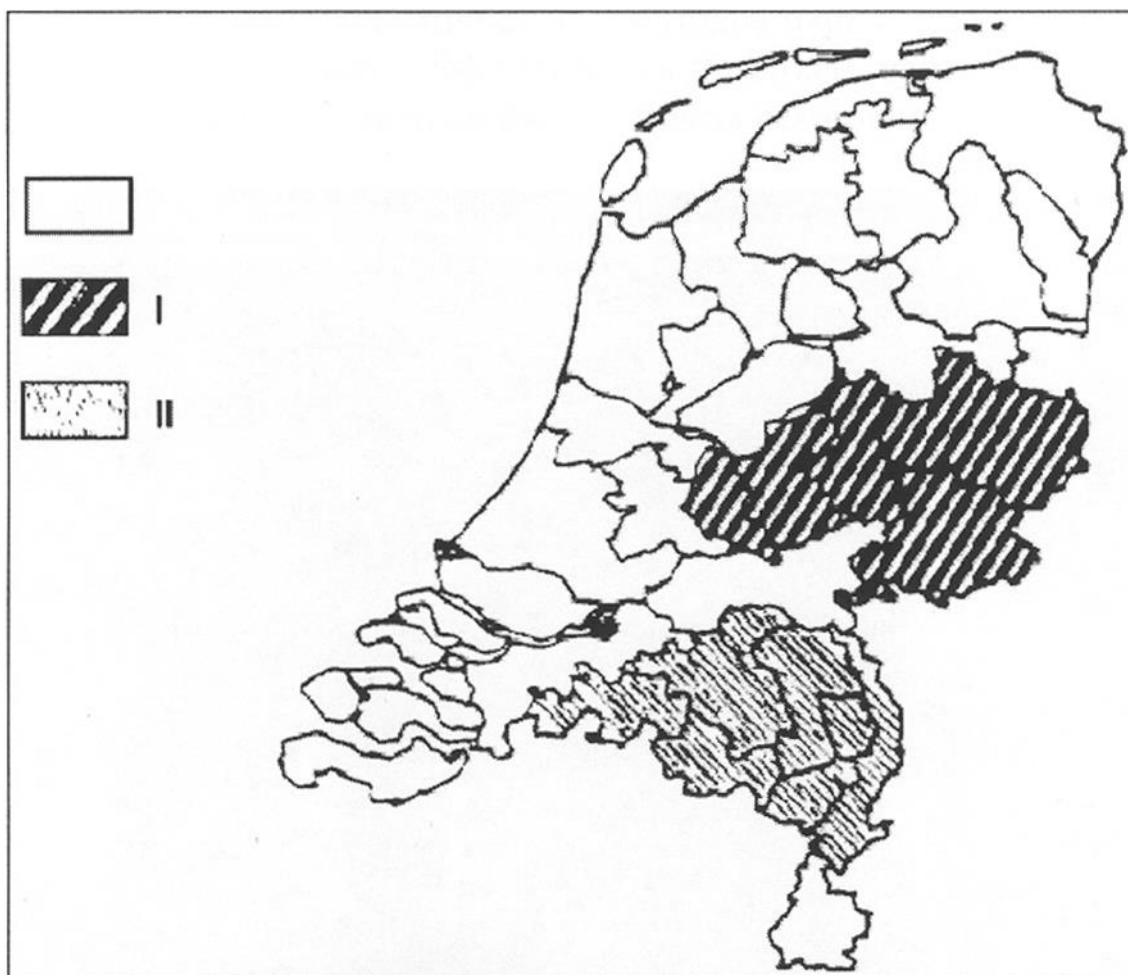
Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen situaties binnen en buiten de bebouwde kom.

In onderstaande tabel zijn de normen voor de concentratiegebieden en de gebieden daarbuiten, alsmede die voor de situatie binnen en buiten de bebouwde kom weergegeven.

Tabel. Normen geur

Locatie	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom
Buiten concentratiegebied	2 ouE/m ³	8 ouE/m ³
Concentratiegebied	3 ouE/m ³	14 ouE/m ³

De gemeente ligt niet in een zogenaamd "Concentratiegebied" (zie onderstaande kaart).

Figuur 20. Concentratiegebieden I en II behorende bij de artikelen 1, eerste lid, en 26 van de Meststoffenwet

Voor de diercategorieën zonder geuremissiefactor is de waarde een wettelijk vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden. Binnen de bebouwde kom dient een minimale afstand te worden aangehouden van 100 m, gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Buiten de bebouwde kom dient deze afstand minimaal 50 m te bedragen.

Indien de gemeente een actief beleid voert ten aanzien van de geurproblematiek, kan van deze normen afgeweken worden. Binnen de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 0,1 – 14,0 ouE/m³ voor diercategorieën met een geuremissiefactor. Buiten de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 3,0 – 35,0 ouE/m³.

Voor diercategorieën zonder geuremissiefactor kan de aan te houden afstand binnen de bebouwde kom terug gebracht worden tot respectievelijk 50 m en binnen en 25 m buiten de bebouwde kom. Gemeente Geldermalsen heeft geen 'Verordening geurhinder en veehouderij' vastgesteld en voert geen actief beleid ten aanzien van geur. Als normstelling dient binnen de bebouwde kommen van gemeente 2 odour units aangehouden te worden. Buiten de bebouwde kom dient 8 odour units aangehouden te worden. Voor melkveehouderijen worden afstanden tot geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 m en binnen de bebouwde kom 100 m aangehouden.

GEURGEVOELIGE OBJECTEN

Toetsing van de Wet geurhinder vindt plaats bij geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt.

Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelig objecten zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;
- als het een woning betreft die gebouwd is op basis van functieveranderingsbeleid voor voormalig agrarische bedrijven met een milieuvergunning.

CUMULATIE

De Handreiking van de Wet geurhinder en veehouderij maakt onderscheid tussen de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting van geurhinder:

- de voorgrondbelasting is de geurbelasting die veroorzaakt wordt door de voor een geurgevoelig object dominante veehouderij;
- de achtergrondbelasting is de totale geurbelasting die veroorzaakt wordt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object (cumulatie).

De achtergrondbelasting is derhalve altijd hoger dan de voorgrondbelasting. Deze begrippen zijn overigens niet in de wet opgenomen.

De voorgrondbelasting is uitsluitend relevant voor het bepalen van de verwachte mate van hinder bij een individueel geurgevoelig object. Een berekening is dan nodig, omdat uit onderzoek (PRA Odournet, 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting vanwege één veehouderij (voorgrondbelasting) meer hinder geeft dan de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen (achtergrondbelasting), zelfs als achtergrondbelasting en voorgrondbelasting dezelfde waarde kennen.

Het MER dient inzicht te geven in de cumulatieve milieueffecten van het voornemen. Daarom is er voor gekozen om berekeningen te maken van het achtergrondniveau. Hoewel dit voor individuele geurgevoelige objecten gevoelsmatig meer hinder kan geven, geven deze berekeningen een beter inzicht in het totale effect van het voornemen. Uiteraard zal bij het vaststellen van een nieuwe milieu-

vergunning in individuele gevallen gezien moeten worden of de voorgrondbelasting niet te hoog is (ongeveer de helft van de achtergrondbelasting).

MILIEUKWALITEITSEISEN VOOR GEURHINDER

Daarbij wordt het leefklimaat beoordeeld aan de hand van de onderstaande 'milieukwaliteitscriteria', die het RIVM hanteert voor haar milieukwaliteitsrapportages en toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder. Deze criteria, die zijn opgenomen in onderstaande tabel, geven de relatie weer tussen de achtergrondbelasting, de kans op geurhinder en een classificatie van het woon- en leefmilieu. In de kaarten van de geurbelasting is de onderstaande classificatie aangehouden.

Tabel. Classificatie achtergrondbelasting (RIVM)

Achtergrondbelasting geur - Ou/m3	Mogelijke kans op geurhinder (%)	Classificatie leefklimaat
<1,5	< 5	zeer goed
1,5 - 3,5	5 - 10	goed
3,5 - 6,5	10 - 15	redelijk goed
6,5 - 10	15 - 20	matig
10 - 14	20 - 25	tamelijk slecht
14 - 19	25 - 30	slecht
19 - 25	30 - 35	zeer slecht
>25	35 - 40	extreem slecht

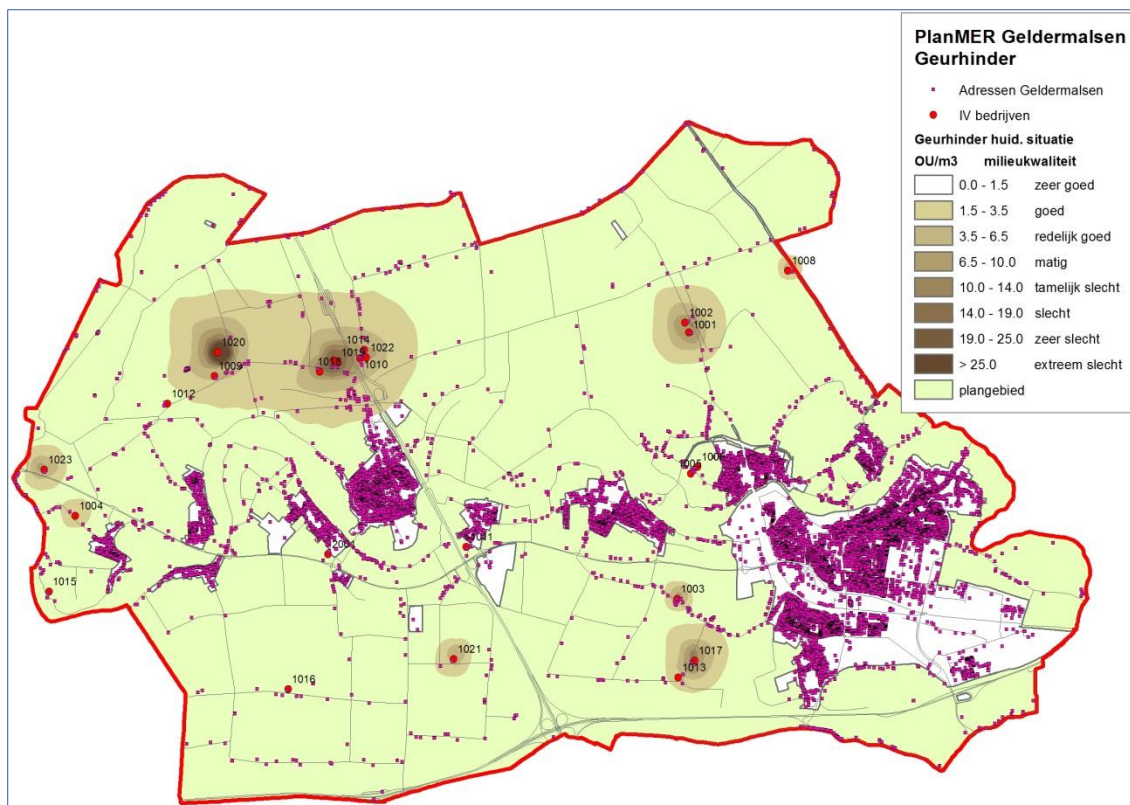
Voor de agrarische bedrijven die niet tot de niet-grondgebonden veehouderij behoren (bijvoorbeeld melk-rundveehouderij) geldt een afstandsnorm tot gevoelige objecten. Bij deze veehouderijen blijft de beoordeling van het leefklimaat gelijk.

4.5.1 Referentiesituatie

Van het plangebied zijn de geurcontouren berekend met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010. Daarbij is aangesloten op de milieukwaliteitscriteria van het RIVM.

Het buitengebied van Geldermalsen kent een aantal veehouderijen met dieren die een geuremissiefactor hebben. De geuremissie van deze bedrijven met dieren met een geuremissiefactor is relatief gering. Bij de berekeningen daarvan is als uitgangspunt genomen dat ieder agrarisch bedrijf één emissiepunt heeft waarvan de coördinaten zijn bepaald (één punt binnen het bouwvlak). Het kan daarom zijn dat de situatie iets afwijkt van de werkelijke situatie. Echter gaat het bij de bepaling van de geursituatie om een inschatting van de effecten c.q. verandering in de geursituatie, niet om het exacte aantal geurgehinderden.

Uit de berekening blijkt dat in de huidige situatie de geurhinder beperkt is.

Figuur 21. Huidige situatie geurhinder

Dieren zonder geuremissiefactor

Voor de dieren zonder geuremissiefactor gelden vaste afstanden. De omvorming van grondgebonden bedrijven tot niet-grondgebonden veehouderij of het uitbreiden met een niet-grondgebonden veehouderij behoort niet tot de mogelijkheden.

Binnen de bebouwde kom dient een minimale afstand te worden aangehouden van 100 m, gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Buiten de bebouwde kom dient deze afstand minimaal 50 m te bedragen.

Er liggen 36 woningen binnen 50 m rondom de bouwlakken met grondgebonden veehouderij. Dit gaat om 19 grondgebonden veehouderijen. Binnen de bebouwde kommen liggen 39 woningen binnen een afstand van 100 m tot aan een grondgebonden veehouderij. Dit gaat om 6 grondgebonden veehouderijen.

Figuur 22. Woningen (paars) gelegen binnen 50m van grondgebonden veehouderijen

MILIEUGEBRUIKSRUIMTE

Ten aanzien van geur wordt duidelijk dat de milieugebruiksruimte over het algemeen ruim is door het niet aanwezig zijn van (woon)bebouwing in de nabijheid van de betreffende agrarische bedrijven. Aangezien de uitbreidingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven gebaseerd wordt op de voorgrondbelasting, betekent dit dat er over het algemeen ontwikkelruimte is wat betreft het aspect geurhinder.

Er is derhalve geen sprake van knelpunten.

4.5.2 Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Beoordeeld wordt het mogelijke aantal geurgehinderden (aantal woningen) en de mate van verandering van het leefklimaat.

Tabel. Beoordelingskader Natuur

Criterium	Methode
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering van het leefklimaat	Kwantitatief

EFFECTBEOORDELING

Voornemen

Dieren met geuremissiefactor

In het voornemen zoals dat is opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan krijgen de niet grondgebonden (intensieve) veehouderijen geen uitbreidingsmogelijkheden. De redenen hiervoor zijn opge-

nomen in hoofdstuk 2. Aangezien deze bedrijven niet uitbreiden ten opzichte van de huidige situatie, zullen ook de geurcontouren van deze bedrijven niet toenemen.

Dieren zonder geuremissiefactor

Voor de dieren zonder geuremissiefactor gelden vaste afstanden. De omvorming van grondgebonden bedrijven tot niet-grondgebonden veehouderij of het uitbreiden met een intensieve tak behoort niet tot de mogelijkheden.

Binnen de bebouwde kom dient een minimale afstand te worden aangehouden van 100 m, gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Buiten de bebouwde kom dient deze afstand minimaal 50 m te bedragen. In de beschrijving van de referentiesituatie is geconstateerd dat er 36 woningen binnen 50 m rondom de bouwlakken met grondgebonden veehouderij liggen. Daarbovenop liggen 39 woningen in de bebouwde kom binnen een afstand van 100 m van een grondgebonden veehouderij. Bij Vergroting van de bouwlakken tot 2 ha zullen meer woningen binnen de vaste afstanden komen te liggen. Hierdoor zal de situatie licht wijzigen (-).

4.5.3 Beoordeling van de milieueffecten

In onderstaande tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op de geur opgenomen.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering leefklimaat	-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

Het effect van het uitbreiden van de grondgebonden veehouderij wordt ingeschat als licht gewijzigd.

4.5.4 Maatregelen

De effecten ten gevolge van het toepassen van de uitbreidingsmogelijkheden van grondgebonden veehouderij ontstaan vooral door de wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan om agrarische bouwlakken te vergroten. Daarom is in het bestemmingsplan op basis van de uitkomsten van het MER een specifieke voorwaarde opgenomen dat op basis van toetsing aan de Wet geurhinder in dat specifieke geval geen geurnormen mogen worden overschreden, alsmede dat er in de omgeving sprake kan zijn van een goed woon- en leefklimaat.

Op grond van de geurregelgeving wordt een onaanvaardbare geurbelasting vanwege (afzonderlijke) veehouderijbedrijven voorkomen door:

- een ten hoogste toegestane waarde geurbelasting in gebieden binnen en buiten de dorpen;
- een ten minste te waarborgen afstand tussen (de gevels van) een veehouderijbedrijf en een geurgevoelig gebouw.

Op basis hiervan zijn bij de verdere ontwikkeling van veehouderij al maatregelen op grond van de Wgv nodig, zoals het gebruik van stalsoorten waarbij de geuremissie wordt beperkt.

4.5.5 Leemten in de kennis

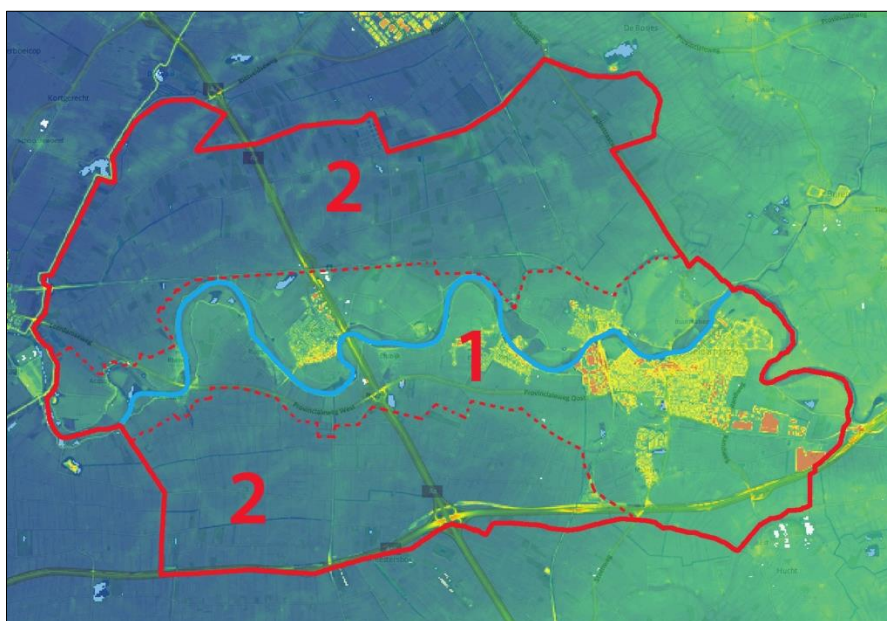
Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.6 Bodem en water

4.6.1 Referentiesituatie

Door de eeuwen heen hebben de grote rivieren de bodemkundige en hydrologische situatie vorm gegeven. Tussen de Lek en Waal, buiten het plangebied, stroomt de Linge dwars door het plangebied, en deze heeft het fijnere patroon bepaald. De Linge benedenstrooms van Tiel is op een natuurlijke wijze ontstaan. Door de rivierloop is de richting van het gebied sterk oost-west georiënteerd. De uiterwaarden rondom deze Beneden-Linge wordt in verband met de vereiste waterstand op het Merwedekanaal gebruikt voor tijdelijke berging van overtollig water. Dicht langs de Linge liggen uiterwaarden en wat hogere gelegen oeverwallen en stroomruggen, wat verder verwijderd liggen lager gelegen komgronden.

De Linge is een lange, kronkelige rivier met een kleinschalig, natuurlijk en rustig karakter. De recreatieve aantrekkingskracht is daardoor hoog. De uiterwaarden zijn zeer gevarieerd met een afwisseling in smalle oevers en natuurlijke, agrarische of recreatieve bestemmingen.

Figuur 23. Reliëfkaart met de Linge en de hogere oeverwallen (groen) en de lageregelegen komgebieden (blauw). Rode stippellijnen zijn indicatieve begrenzingen van het komgebied (uit Hoofdlijnennotitie Actualisering en digitalisering bestemmingsplan Buitengebied – vastgesteld 2016).

RIJKSBELEID

Het Rijk heeft met het waterbeleid van de 21e eeuw twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd. Dit zijn de tritsen:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

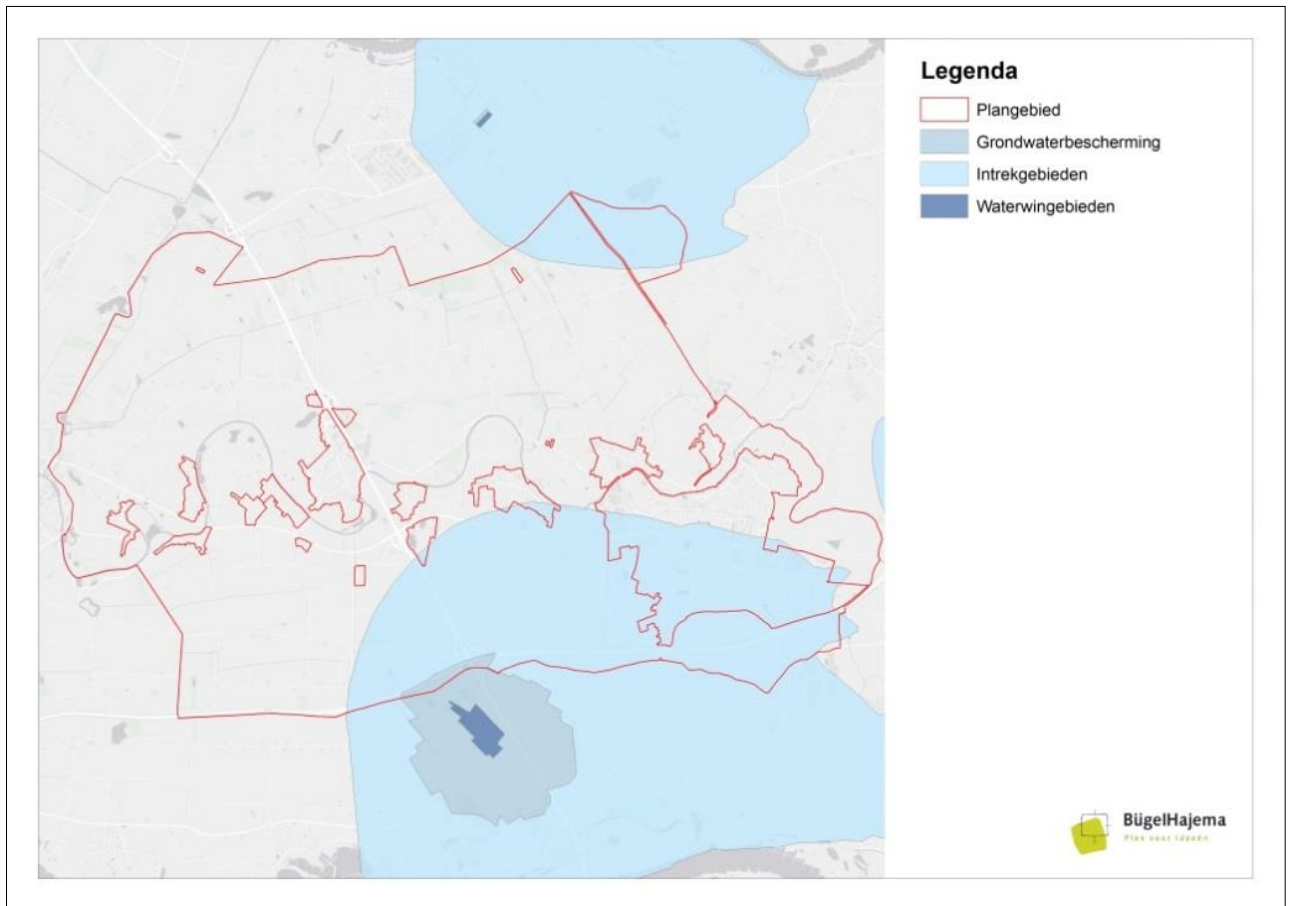
De trits 'vasthouden, bergen en afvoeren' houdt in, dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms in een stroomgebied wordt vastgehouden. Vervolgens wordt, zo nodig, het water tijdelijk geborgen en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het erom dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden. Schoon en vuil water worden zoveel mogelijk gescheiden en als laatste, wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

KADERRICHTLIJN WATER (KRW)

In 2000 is de (Europese) Kaderrichtlijn water (KRW) geïmplementeerd om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Het Rijk heeft dit doorvertaald in Stroomgebiedbeheerplannen. De gemeente Geldermalsen maakt deel uit van het deelstroomgebied Rijn-west. Waterschap Rivierenland heeft hiervoor een zesjarig maatregelenprogramma uitgewerkt, het tweede programma loopt van 2016 tot 2021. In dit programma zit een breed palet van maatregelen voor beheer van watergangen (baggeren en natuurvriendelijk onderhoud), ecologische inrichtingsmaatregelen voor watergangen en het terugdringen van emissies uit rioolwaterzuiveringsinstallaties, riooloverstorten en vanuit de landbouw. Deze maatregelen hebben geen directe relatie met ontwikkelingen die het voornemen mogelijk maakt.

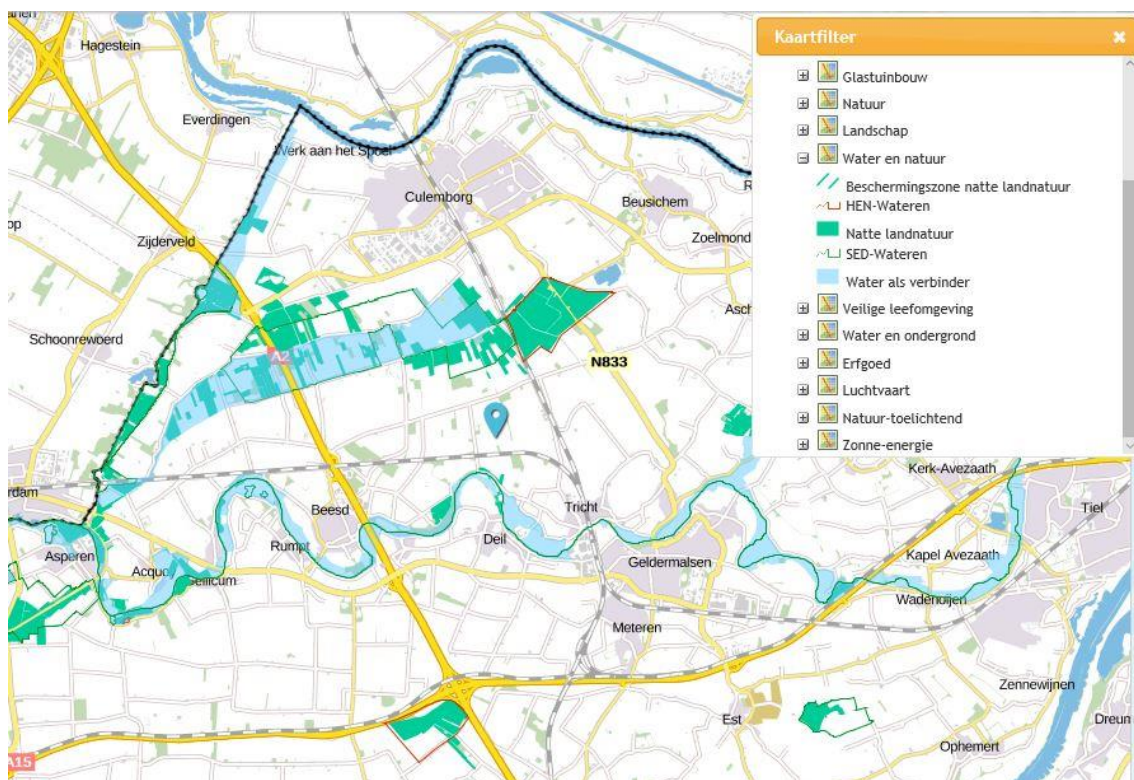
PROVINCIAAL BELEID

Ten aanzien van water stelt de Provincie in de Omgevingsverordening extra voorwaarden aan waterkwaliteit en -kwantiteit rond een aantal waterwingebieden. In de gemeente Geldermalsen zijn delen van twee intrekgebieden en een klein deel van een grondwaterbeschermingsgebied aanwezig. Het deel van het grondwaterbeschermingsgebied hoort bij het waterwingebied Kolff (Vitens Gelderland) gelegen in de gemeente Neerijnen (zie figuur 24). In een bestemmingsplan dienen grondwaterbeschermingsgebieden een bestemming te krijgen die hetzelfde of een lager risico voor het grondwater met zich meebrengt. In het intrekgebied is het verboden om werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de winning van fossiele brandstoffen, zoals aardgas, aardolie en steenkoolgas.

Figuur 24. Waterwingebied, Intrekgebied en Grondwaterbeschermingsgebied (bron: Omgevingsverordening Gelderland, december 2015)

Daarnaast geeft de Provincie in de Omgevingsverordening beschermde oppervlaktewateren en natte landnatuur aan (zie figuur 25). Dit betreft gebieden die overeenkomen met de beschermde natuurgebieden (GNN en GO).

Figuur 25. Beschermde oppervlaktewateren. Omgevingsvisie.

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.9925.SVOmvisieGC->

[gc06/pt_NL.IMRO.9925.SVOmvisieGC-gc06.xml#NL.IMRO.PT.scdee323c-4279-4056-a48c-3b89e5c0eebb](http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.9925.SVOmvisieGC-gc06.xml#NL.IMRO.PT.scdee323c-4279-4056-a48c-3b89e5c0eebb)

WATERSCHAPSBELEID

Het plangebied ligt binnen het Waterschap Rivierenland. Dit Waterschap speelt een grote rol in de uitvoering van het beleid ten aanzien van veiligheid, waterkwantiteit en waterkwaliteit. Het past de regels hieromtrent van rijk en provincie toe, en vult dit aan met eigen beleid en regels, in onder andere peilbesluiten, keur en legger. Op basis hiervan stelt het waterschap ook voorwaarden aan de realisatie van nieuwe bebouwing. Zo mag het functioneren van het huidige watersysteem (doorstroming, afwatering, realiseren van het gewenste peil), door de planuitvoering niet verslechteren.

Het ontwerpbestemmingsplan maakt geen grootschalige nieuwe bebouwing buiten (agrarische) bouwvlakken mogelijk. Wel laten de regels bouwmogelijkheden toe binnen (agrarische) bouwvlakken en kan bij burgerwoningen (kleinschalige) bebouwing worden toegevoegd. Bij een toename per geval van meer dan 1.500 m² aan verharding is voor het waterschap compensatie nodig. Indien nieuwe bebouwing gerealiseerd wordt, dan dient het hemelwater afgekoppeld en afgevoerd te worden naar omliggende sloten.

Referentiesituatie Water

Waterkeringen

In de gemeente Geldermalsen ligt de rivier De Linge en hierlangs ligt in principe een regionale waterkering, maar op sommige plekken valt deze samen met de Diefdijklinie (=Lingedijk, Nieuwe Zuiderlingedijk, Meerdijk en Diefdijk). De Diefdijklinie is een primaire waterkering, een zogenaamde categorie

C-kering. Dat houdt in dat deze pas water moet tegenhouden, wanneer ergens anders een dijk is doorgebroken.

Het Waterschap stelt regels in de keur om er voor te zorgen dat de waterkerende functie nu en ook in de toekomst naar behoren kan worden vervuld. Werkzaamheden aan waterstaatkundige bouwwerken, zoals dijken en dergelijke, zijn niet toegestaan zonder watervergunning van het waterschap.

Grondwater

Het grondwaterpeil ligt tussen de 40 en de 120 cm onder maaiveld (grondwatertrap VI). Er is in en om het gebied geen grondwateroverlast bekend. Het gebied ligt niet in de grondwaterfluctuatietoneelzone zoals provincie Gelderland deze heeft gedefinieerd. Het ontwerp bestemmingsplan is 'grondwater-neutraal' opgesteld. Er worden geen grootschalige nieuwe bouw mogelijkheden mogelijk gemaakt, die van invloed zijn op het grondwater.

Oppervlaktewater

In en om het plangebied komen sloten en andere oppervlaktewateren voor. Zo ligt midden door het plangebied de rivier de Linge. In het noordelijk gedeelte van het plangebied ligt de watergang de Nieuwe Graaf. Dit is een ecologische verbindingstreektoneel die van het natuurgebied De Regulieren via kleinere natuurgebieden tot aan de Linge bij gemaal De Nieuwe Horn ligt.

Het ontwerp bestemmingsplan bevat bij recht geen mogelijkheden tot het creëren van extra oppervlaktewater (in verbinding staand met het oppervlaktewaterstelsel). Het dempen van sloten is in het voornemen omgevingsvergunningplichtig.

Riolering

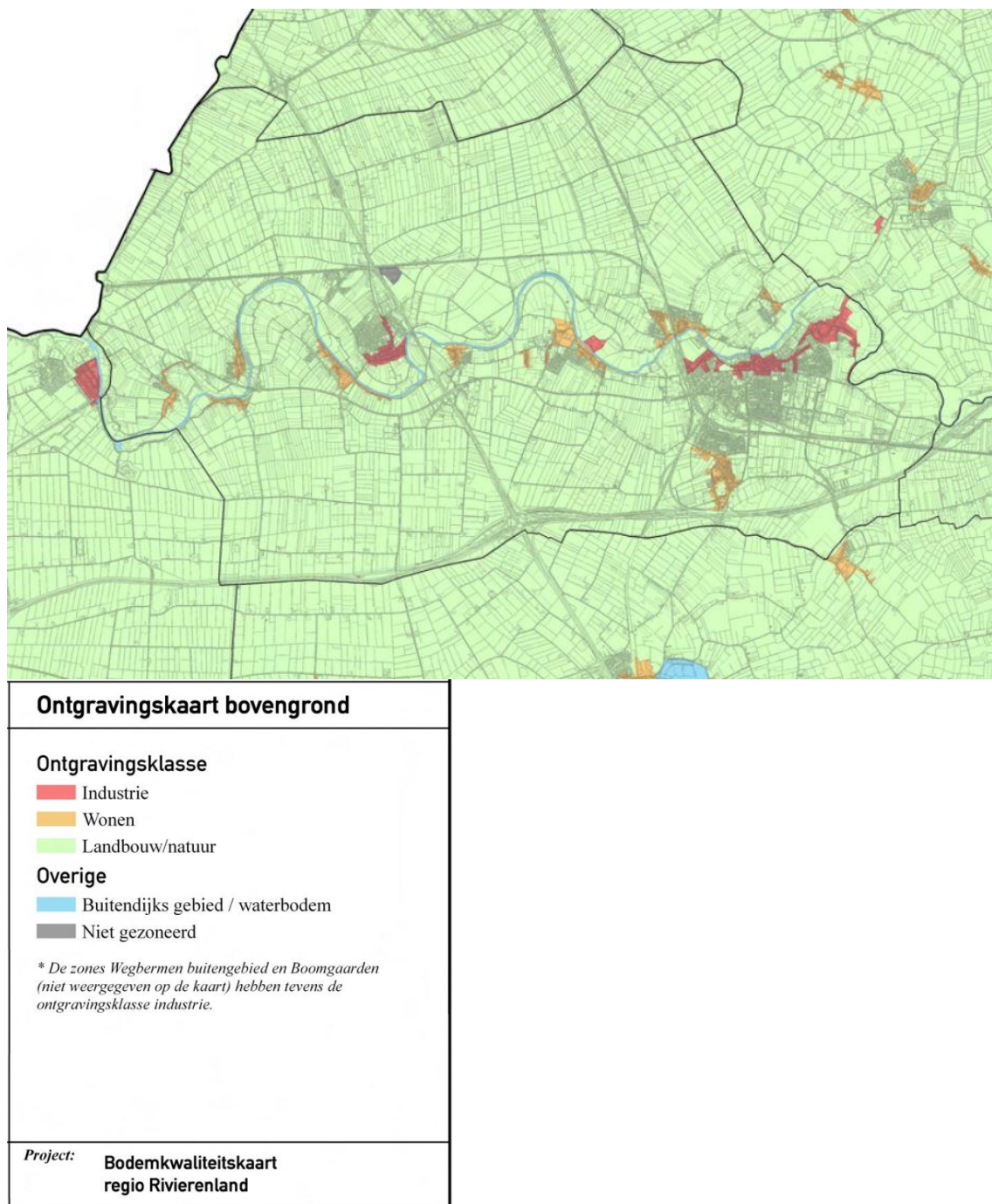
In het buitengebied van Geldermalsen ligt een aantal rioolwatertransportleidingen van waterschap Rivierenland. Het afvalwater van de kernen gaat naar de RWZI in Geldermalsen. Het beleid van het waterschap is er verder op gericht om schone verharde oppervlakken zoveel mogelijk af te koppelen van de riolering, zodat het hemelwater niet naar de zuivering wordt afgevoerd maar naar het oppervlaktewater. In beginsel dienen alle huishoudens op (pers)rioolleidingen te worden aangesloten voor de afvoer van afvalwater. In gevallen waarin sprake is van een te ver weg gelegen huishouden, is aansluiting op een IBA-systeem (Individuele Behandeling Afvalwater) toegestaan.

WEILANDDEPOTS

Waterschap Rivierenland onderhoudt de A-watergangen in het plangebied. Dit onderhoud omvat zowel het dagelijks onderhoud (schonen) als het groot onderhoud (baggeren). Voor het baggeren heeft het waterschap baggergebieden aangewezen en daarbij komen grote hoeveelheden bagger vrij. Daarvoor is het wenselijk om weilanddepots of slibdepots mogelijk te maken. Weilanddepots zijn tijdelijke plaatsen voor bagger. Deze bagger wordt tijdelijk gedeponeerd op veelal agrarisch gebied, klinkt dan in en blijft achter op het betreffende perceel als bodem. Binnen het plangebied zal het mogelijk zijn om tijdelijk enkele van deze depots aan te leggen.

Referentiesituatie bodem

BODEMKWALITEIT

Figuur 26. Ontgravingskaart, Nota bodembeheer Regio Rivierenland, gezamenlijke gemeenten Regio Rivierenland/CSO.

De gemeente heeft een bodemfunctieklassenkaart vastgesteld. Het grootste deel van het plangebied valt onder de klasse 'landbouw/natuur'. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt de kaart gebruikt om vast te stellen of en in welke mate bodemonderzoek noodzakelijk is.

AUTONOME ONTWIKKELING

De wet- en regelgeving zoals de Wet bodembescherming (Wbb) is er op gericht om de bodemverontreinigingen te voorkomen en te beperken door het uitvoeren van saneringen. Op basis hiervan wordt het vrijkomen van milieubelastende stoffen in de bodem niet verwacht. In het algemeen wordt verwacht dat door het uitvoeren van saneringen, bodemvervuilingen op kleine schaal zullen afnemen. De autonome ontwikkeling is dan ook overeenkomstig de bestaande situatie.

4.6.2 Omschrijving van de milieueffecten

Water

Bij het aspect water worden de gevolgen voor het watersysteem, zowel oppervlaktewater als grondwater, kwalitatief getoetst. Tevens wordt beschreven wat de gevolgen van de alternatieven voor de waterkwaliteit kunnen zijn.

Bodem

Bodemverontreinigingen ontstaan vaak onbedoeld door onder andere het gebruik of de onvoldoende opslag van verontreinigende (bouw)materialen. Voorbeelden hiervan zijn:

- het gebruik van lood als bouw materiaal. Het lood kan uitlogen en hiermee de bodem verontreinigen.
- de opslag van bestrijdingsmiddelen. De opslag kan lekken waardoor de bestrijdingsmiddelen de bodem verontreinigen. Ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen kan de bodem verontreinigen.

Tabel. Beoordelingskader bodem en water

Criterium	Methode
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	Kwalitatief
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	Kwalitatief
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	Kwalitatief
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater	Kwalitatief
Effecten op de bodemkwaliteit	Kwalitatief

Effecten

WATER

Binnen het voornemen kan de bebouwde oppervlakte worden vergroot. Ten opzichte van de referentiesituatie is het dan ook de verwachting dat het bebouwde oppervlak kan toenemen (toename verhard oppervlak).

Het Waterschap stelt evenwel voorwaarden aan realisatie van nieuwe bebouwing op haar grondgebied. Zo mag het functioneren van het huidige watersysteem (doorstroming, afwatering, realiseren van het gewenste peil) door de planuitvoering niet verslechteren. Het watersysteem dient te voldoen aan het principe van 'waterneutraal bouwen', dit wil zeggen: waar het verhard oppervlak toeneemt, dienen compenserende maatregelen te worden genomen om piekafvoeren te verwerken en infiltra-

tie van water mogelijk te maken. Oplossingen voor eventuele waterhuishoudkundige problemen dienen bij voorkeur in het eigen projectgebied te worden gevonden.

Daarnaast schrijft de Keur voor dat indien watergangen worden gedempt, hiervoor een gelijk wateroppervlak terug dient te komen. Wanneer voor de uitbreiding (kavel)sloten gedempt dienen te worden, bestaat dus de verplichting hiervoor in de plaats eenzelfde hoeveelheid oppervlaktewater voor terug te brengen.

Het effect op de grondwater- en oppervlaktewaterkwantiteit zal dan ook niet of nauwelijks afwijken van de referentiesituatie (0).

De mogelijkheid van bouwkaavelvergroting en toepassen van intensieve teelttechnieken kan leiden tot aanleggen van diepe drainage, diepe grondbewerking zoals diepploegen of het wijzigen van het greppelpatroon. Dit kan hooguit lokaal leiden tot verdroging. Door de intensivering van de bedrijfsvoering kan enerzijds de belasting van bodem en grond- en oppervlaktewater met meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen toenemen. Anderzijds wordt de regelgeving over het gebruik hiervan geleidelijk strenger, en worden toepassingstechnieken (verbeterde spuitkoppen, toepassing van precisietechnieken met behulp van GPS-systemen, adviesystemen over ontwikkeling van gewassen, ziekten en plagen) verfijnd om verliezen en emissie te voorkomen. Vergroting van het bedrijf maakt investering in nieuwe efficiënte apparatuur sneller rendabel. De verwachting is dat door deze ontwikkelingen de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater eerder zal verbeteren dan verslechteren. Van negatief effect op waterkwaliteit is geen sprake (effect 0).

BODEM

Bodemvervuilingen kunnen ontstaan door intensiever gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. Het effect hiervan op de bodem is vergelijkbaar met dat op waterkwaliteit, zie hierboven. Daarnaast ontstaan risico's door het niet juist gebruiken of opslaan van vervuilende (bouw)materialen of stoffen. Een voorbeeld hiervan is het niet juist gebruiken of opslaan van gewasbeschermingsmiddelen. Deze risico's nemen niet toe door bedrijfsvoering op een door het voorname mogelijk gemaakte vergroting van het bouwvlak. Extra risico kan optreden tijdens bouwwerkzaamheden binnen het bouwvlak, waarbij vervuilende bouwmaterialen kunnen worden gebruikt. Voorschriften over gebruik en opslag van materialen zijn er op gericht om vervuiling te voorkomen. De verwachting is dat vervuiling alleen bij uitzondering (per vergissing of bij onachtzaam gebruik) zal plaatsvinden en dan alleen zeer plaatselijk. Op basis hiervan wordt verwacht dat de toename van het risico op vervuiling van de bodem verwaarloosbaar klein is (0).

4.6.3 Beoordeling van de milieueffecten

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	0
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater.	0
Effecten op de bodemkwaliteit.	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.6.4 Maatregelen

In het algemeen wordt een afname van de kwaliteit van de bodem en het water op grond van wet- en regelgeving voorkomen of beperkt. Daarbij is het milieueffect ook als nihil beoordeeld. Het is dan ook niet nodig hiervoor regels in het (ontwerp)bestemmingsplan op te nemen of voor de gemeente eigen regelgeving op te stellen.

4.6.5 Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.7 Licht

4.7.1 Referentiesituatie

In deze paragraaf is ingegaan op licht en de beïnvloeding daarvan op de mens. Bij de beoordeling van de lichteffecten op de mens is alleen gekeken naar (de verhoging van) het lichtniveau in de omgeving (lux). Directe uitstraling (lumen) is niet aan de orde vanwege de (verplichte) volledige zijafscherming van kassen.

Ingegaan wordt op licht van glastuinbouw. Het bepalen van de milieueffecten op licht van veehouderijen, bepaald op basis van een toename van licht(hinder) op de schaal van het bestemmingsplan buitengebied is niet goed mogelijk. In dit planMER is een overzicht opgenomen van de maatregelen die mogelijk zijn om lichthinder vanwege de uitbreiding van agrarische bedrijven te voorkomen of te beperken.

Bestaande situatie

GLASTUINBOUW

Binnen het plangebied liggen 3 glastuinbouwbedrijven (gegevens 2017 – CBS). Deels wordt daarbij gebruik gemaakt van kunstmatige verlichting (assimilatieverlichting). Deze verlichting wordt gebruikt voor het beïnvloeden van de ontwikkeling van planten, als daglicht onvoldoende is. Verlichting wordt onder andere toegepast bij:

- groenten zoals paprika's, tomaten, komkommers;
- snijbloemen als chrysanten, rozen en tulpen;
- sommige potplanten, zoals phalaenopsis en anthurium.

LICHTNORMEN

Voor de beoordeling van lichteffecten bestaan geen wettelijke normen. Het beoordelingskader wordt gevormd door:

- het Besluit Glastuinbouw;
- de 'Algemene richtlijnen' van de Commissie lichthinder.

Het Besluit glastuinbouw geeft randvoorwaarden aan de toepassing van assimilatieverlichting. Zo is opgenomen dat een permanente opstand van glas of kunststof waarin assimilatiebelichting wordt toegepast, aan de bovenzijde voorzien is van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 98% van

de lichtuitstraling kan worden gereduceerd. Voor nieuwe kassen gelden strengere regels voor assimilatieverlichting dan bij bestaande oppervlakte glastuinbouw. Voor bestaande glastuinbouw mag worden uit gegaan van 95% reductie.

Ook dient 's-nachts de gevel te worden afgedekt, zodanig dat lichtuitstraling op een afstand van ten hoogste 10 m van die gevel met ten minste 95% wordt gereduceerd en de gebruikte lampen niet zichtbaar zijn.

VEEHOUDERIJ

De uitbreidingsmogelijkheden van sommige veehouderijbedrijven worden beperkt, omdat de afstand tussen de bedrijven en woningen in de directe omgeving beperkt is. Wel is er een trend naar steeds meer open stalsystemen (o.a. serre-stal). Deze hebben minder gesloten wanden waardoor de lichtuitstraling groter is dan bij de traditionele stallen. Op dit moment zijn echter geen situaties bekend waar sprake is van lichthinder vanwege veehouderijbedrijven.

Autonome ontwikkeling

Op dit moment is slechts een beperkt deel van het plangebied ingericht voor glastuinbouw. Voor de autonome situatie wordt ervan uitgegaan dat het gebied zich verder ontwikkelt conform het vigerende bestemmingsplan (maximaal 20% van de bestaande glasopstand), dat daarmee de lichtbronnen in geringe mate zullen toenemen, aangezien de bestaande glastuinbouw in geringe mate kunnen uitbreiden, en de verlichtingssterkte eveneens. Andere (licht)ontwikkelingen worden niet voorzien.

4.7.2 Omschrijving van de milieueffecten

In de gemeente zijn 3 glastuinbouwbedrijven aanwezig (gegevens 2017 – CBS). Glastuinbouwbedrijven zijn aangeduid.

Uitbreiding is alleen mogelijk voor zover er ruimte is binnen de aanduiding. Bij wijziging kan de aanduiding 'glastuinbouw worden vergroot, waarbij de vergroting niet meer mag bedragen dan 20% van de bestaande glasopstand.

De glastuinbouwbedrijven liggen ten noordoosten van Beesd, ten noordoosten van Tricht en ten zuiden van Deil. In de huidige situatie is ook sprake van enkele burgerwoningen in deze gebieden, zoals blijkt uit de inventarisatie voor het bestemmingsplan.

De aanwezige glasopstanden zijn allen voorzien van schermen tegen lichtuitstraling naar boven en naar de zijkant. Doordat sprake is van menging van woningen en glastuinbouw, is sprake van beperkte lichthinder.

4.7.3 Beoordeling van de milieueffecten

In onderstaande tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op licht opgenomen.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen en alternatieven
milieueffecten van licht, bepaald op basis van de toename van de lichthinder	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

Het oppervlak glasopstanden kan binnen het voornemen toenemen, echter het betreft een zeer beperkt aantal bedrijven, namelijk 3. Rond deze drie bedrijven neemt het risico op lichthinder toe, ook al moeten kassen worden voorzien van schermen ter beperking van de lichtuitstraling. Het risico op lichthinder wordt versterkt door de functiemenging in het plangebied. Nabij de glastuinbouwbedrijven zijn burgerwoningen aanwezig. Op basis hiervan zijn de milieueffecten van het voornemen op licht als negatief beoordeeld.

4.7.4 Maatregelen

In de maatregelen om lichtemissie uit kassen of stalgebouwen te beperken of te voorkomen kunnen in hoofdlijnen drie soorten maatregelen worden onderscheiden:

- Technische maatregelen.
- Gebouwmaatregelen.
- Erf- en omgevingsmaatregelen.

TECHNISCHE MAATREGELEN

- Gerichte verlichting: naar binnen en het voorkomen van verlichting van schermen.
- Goede kleur en intensiteit van het licht;
- Goede keuze voor het soort armatuur.
- Rekening houden met weersverwachting, bij bewolking 's-nachts minder of niet verlichten / kieren (voorkomen van weerkaatsing op wolken);
- Voor veehouderijen geldt aanvullend het volgende:
 - Het vermijden van zicht op het lichtpunt van buiten het stalgebouw.
 - Goede plaats van de lichtpunten ten opzichte van de goothoogte.

GEBOUWMAATREGELEN

- Het beperken van doorzichten door:
 - het gebruiken van lichtdichte, -dempende en/of donkere schermen;
 - het gebruiken van horizontale en/of verticale lamellen;
- Het gebruiken van lichtopnemende materialen en/of donkere kleuren
- Gebruik van materiaal dat nagenoeg geen weerkaatsing geeft op ondergrond van de kas;
- Voor veehouderijen geldt aanvullend het volgende:
 - het gebruiken van dichte daken;
 - het gebruiken van dichte staldeuren;
 - het beperken van de hoogte van een open gevel;
 - het gebruiken van dakoverstekken;

ERF- EN OMGEVINGSMAATREGELEN

Door opgaande beplanting rond bebouwing aan te brengen, kan lichtemissie buiten het agrarisch bouwvlak worden beperkt of voorkomen. Bij een dergelijke groeninpassing moeten dan ook de volgende onderdelen overwogen worden:

- de plaats van bouwwerken;
- geen assimilatieverlichting toestaan in gebieden binnen een afstand van 1 km van natuurgebieden / kwetsbare natuurgebieden;
- het gebruiken van boom- en struiksingels;
- het gebruiken van aarden wallen;
- de plaats van silo's naast stalgebouwen.

4.8 Lucht

4.8.1 Referentiesituatie

De voornaamste bronnen van luchtverontreiniging zijn wegverkeer, industriële bedrijven en de landbouw. De gevolgen van luchtverontreiniging zijn bijvoorbeeld schade aan de gezondheid van mensen en dieren en schade aan planten en gebouwen. Stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀) veroorzaken gezondheidsklachten en versterken hooikoorts, allergische en astmatische problemen.

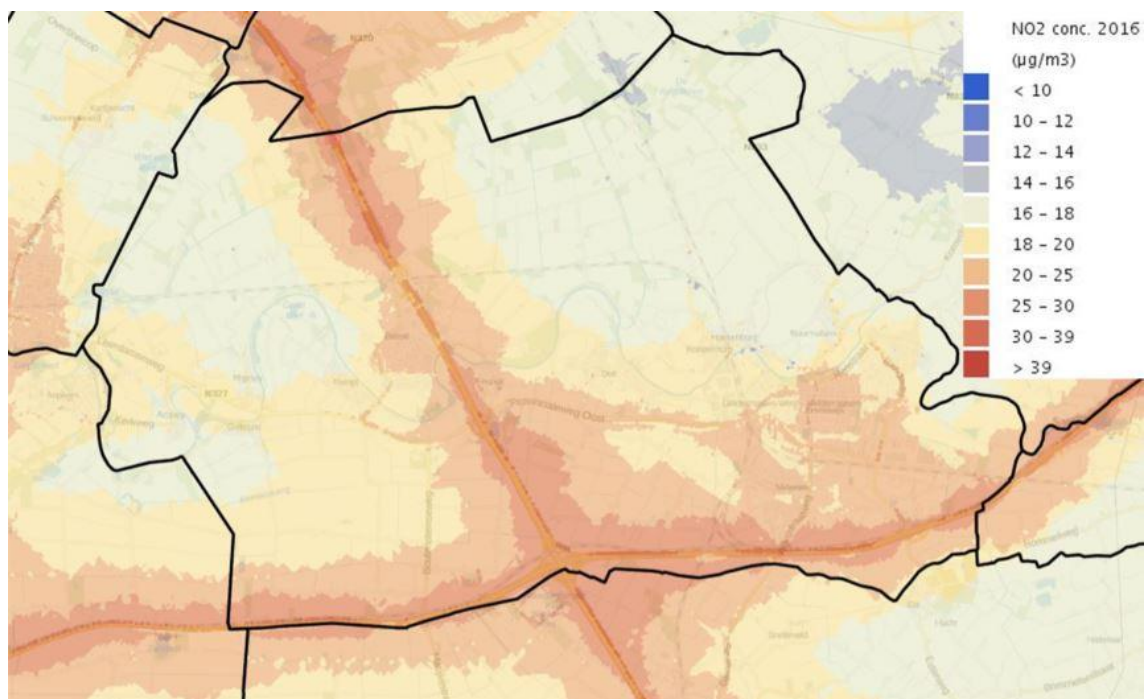
Stikstofdioxide en fijnstof

Veruit de belangrijkste bron van stikstofdioxide in de buitenlucht is het gemotoriseerd verkeer. Momenteel worden in Nederland de normen voor stikstofdioxide in stedelijke gebieden en nabij drukke verkeerswegen regelmatig overschreden. Daarbuiten liggen de concentraties ver onder de Europese grenswaarden.

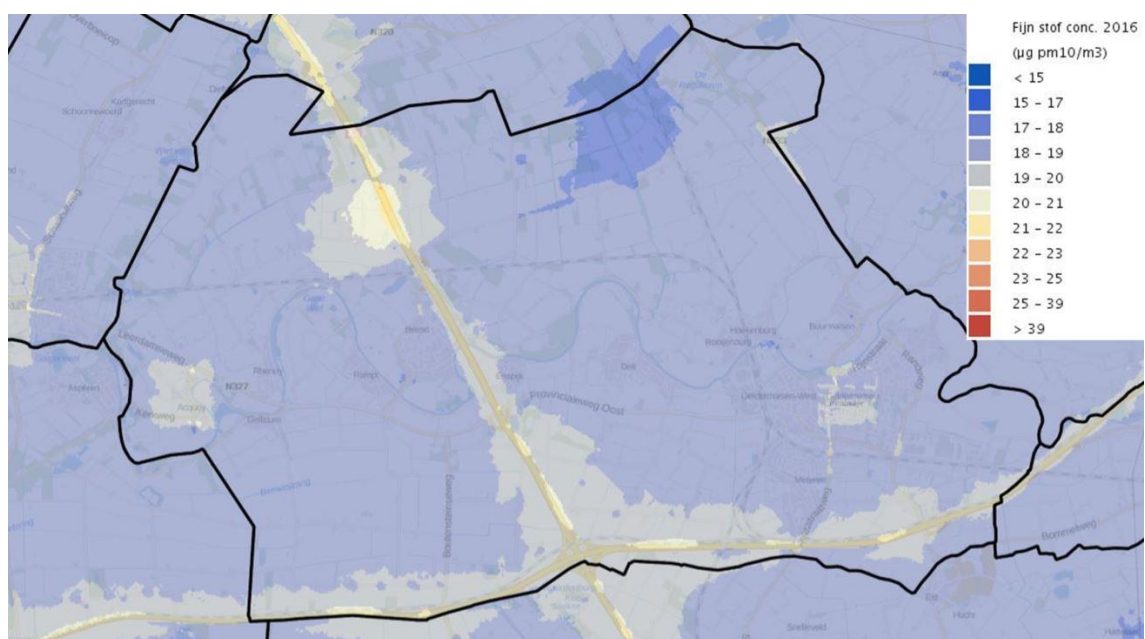
De huidige concentraties fijn stof worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de al aanwezige achtergrondconcentraties. In landelijke gebieden met een agrarisch karakter wordt een belangrijk deel van het fijn stof in de lucht veroorzaakt door de veehouderij en het wegverkeer.

Uit raadpleging van de Atlas Leefomgeving blijkt dat er alleen nabij de snelwegen sprake is van hogere concentraties. Het overgrote deel van het plangebied van ten aanzien van stikstof (NO₂) te classificeren als 'voldoende' (16-20 µg/m³) tot redelijk (20-25 µg/m³) meer in de buurt van de snelwegen en knooppunt Deil. Direct langs de rijksweg A2/A15 is sprake van een hogere concentratie. Hier wordt de concentratie als 'vrij matig' tot 'onvoldoende' (25-39 µg/m³) geclassificeerd. Ten aanzien van fijnstof (PM₁₀) wordt het plangebied als 'voldoende' (17-19 µg/m³) geclassificeerd. Rondom de snelwegen is sprake van 19-22 µg/m³, waarmee het als 'redelijk' wordt geclassificeerd.

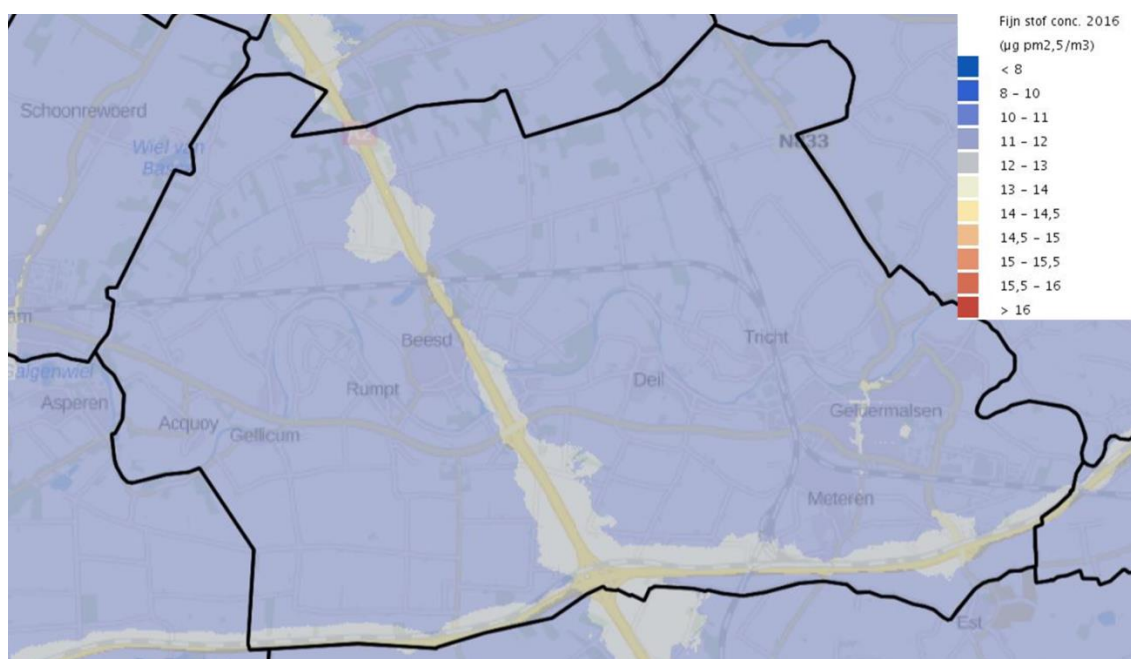
Ook de fijnere fractie van fijn stof (PM_{2,5}) is van belang. De Europese grenswaarde voor het jaargemiddelde bedraagt 25 µg/m³. In Geldermalsen liggen de waarden tussen de 12 -13 µg/m³ en nabij de A2 tussen de 13-14 µg/m³. Deze liggen dus onder de wettelijke grenswaarden. Daarnaast geldt vanaf 2015 ook nog een grenswaarde voor de blootstellingsconcentratie van 20 µg/m³. De advieswaarde van de WHO is 10 µg/m³.

Figuur 27. Stikstofdioxide, grootschalige achtergrondconcentratie (bron Atlas Leefomgeving, 2016, d.d. juni 2018)

Figuur 28. Fijnstof PM10, grootschalige achtergrondconcentratie (bron Atlas Leefomgeving, 2016 (d.d. juni 2018)

Figuur 29. Fijnstof PM_{2,5}, grootschalige achtergrondconcentratie (bron Atlas Leefomgeving, 2016 (d.d. juni 2018))

Uit de afbeeldingen blijkt dat de huidige concentraties stikstofdioxide en fijnstof voldoen aan de wettelijke niveaus van respectievelijk 40 en 31,3 µg/m³. Ten aanzien van fijnstof liggen sommige locaties nabij de A2 wel tegen de kritieke grens aan.

Conclusie milieugebruiksruimte

Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de milieugebruiksruimte vanuit het aspect luchtkwaliteit redelijk groot is, waarbij het gebied rondom de A2 een aandachtspunt vormt. De huidige concentraties stikstofdioxide en fijn stof liggen onder de wettelijke grenswaarden.

4.8.2 Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Hierbij wordt zowel gekeken naar fijn stof op basis van wegverkeer als fijn stof als gevolg van de bedrijfsvoering van een niet-grondgebonden veehouderij.

Tabel. Beoordelingskader luchtkwaliteit

Criterium	Methode
Toe/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	Kwalitatief
Toe/afname knelpunten fijn stof bedrijfsvoering	Kwalitatief

Fijnstof ten gevolge van wegverkeer

In het voornemen neemt de verkeersintensiteit naar verwachting licht toe. Uitgaande van ongeveer 241 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2017), mag worden uitgegaan van een toename van ongeveer 2410 ritten per etmaal. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het plangebied is de toename van het verkeer per wegvak zeer beperkt.

Er is daarmee sprake van een nibm-situatie (niet in betekenende mate). Op het onderdeel fijn stof ten gevolge van het wegverkeer zal er zeker geen sprake zijn van knelpunt situaties.

Effectbeoordeling fijn stof bedrijfsvoering

Fijn stof ten gevolge van de bedrijfsvoering is voor het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen. De meeste effecten zijn te verwachten bij een pluimveebedrijf. Deze bedrijven komen echter niet voor binnen het plangebied, met uitzondering van één eendenbedrijf en een pluimveebedrijf in Deil.

In het algemeen kan gesteld worden dat fijn stof problemen altijd dichtbij de bron voorkomen, hooguit een paar honderd meter. De fijn stof problemen kennen altijd overschrijdingsdagen. De effecten van een grote niet-grondgebonden veehouderij zijn echter lokaal.

In het voornemen kunnen niet-grondgebonden veehouderijen niet uitbreiden. Op basis hiervan ontstaat geen verslechtering van de luchtkwaliteit.

4.8.3 Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. bedrijfsvoering	-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.8.4 Maatregelen

Er komen binnen het plangebied op basis van de CBS-cijfers (2017) slechts 9 intensieve veehouderijen verspreid over het plangebied voor. Deze krijgen binnen het voornemen geen uitbreidingsmogelijkheden. Hierdoor heeft het geen effect op de luchtkwaliteit. Wel is het in het bestemmingsplan nu zonder meer mogelijk een varkenshouderij of mestkalverhouderij om te zetten naar een pluimveehouderij. Aangezien de effecten van fijnstof vooral voorkomen bij pluimveehouderijen wordt in overweging gegeven om het omzetten naar een pluimveehouderij niet zonder meer toe te staan, maar alleen aan de hand van een toets op de gevolgen voor fijn stof.

4.8.5 Leemten in de kennis

De effectscores zijn bepaald op basis van expertbeoordeling. Mede gelet op de huidige situatie (concentraties onder de normen) en het voornemen (geen uitbreiding niet-grondgebonden bedrijven) zijn geen berekeningen uitgevoerd op gebiedsniveau. Het voldoen aan de grenswaarde van een uitbreiding wordt nader getoetst in het kader van de daarvoor benodigde omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Er zijn daarom geen leemten geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

4.9 Geluid

4.9.1 Referentiesituatie

Het voornemen is wat betreft het geluid op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffecten van geluid, bepaald op basis van de toename van de geluidshinder agrarische bedrijven.

Alleen de effecten van geluid van de uitbreiding van agrarische bedrijven worden bepaald. Het wegverkeerslawaai is niet beoordeeld. De verkeersbewegingen zullen namelijk ten gevolge van het voorontwerpbestemmingsplan slechts licht toenemen. Per weg gaat het echter om een relatieve geringe toename van de intensiteiten, waarbij het wel gaat om meer vrachtverkeer. Hierdoor zal er slechts in zeer geringe mate sprake zijn van effecten op het gebied van geluidshinder ten gevolge van wegverkeer. Mogelijk zal het aantal geluidgehinderden in lichte mate kunnen toenemen.

De geluidsproductie van agrarische bedrijven (met name veroorzaakt door ventilatoren, laden en lossen) wordt gereguleerd via de milieuvergunning. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (woningen, scholen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, zorginstellingen en woonwagendstandplaatsen) geluidshinder boven de gestelde (voorkeurs)grenswaarde komt.

Voor het planMER is evenwel in hoofdlijnen onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke geluidshinder van de agrarische bedrijven in het bestemmingsplangebied.

Hierbij is gebruik gemaakt van de uitgave Bedrijven en milieuzonering, versie 2009, van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De mogelijke geluidshinder van agrarische bedrijven is bepaald op basis van de hierin opgenomen richtafstanden per bedrijfsoort. Door het waarborgen van deze richtafstanden tussen een bedrijf en milieuhinder gevoelige gebouwen zoals woningen, wordt in beginsel milieuhinder (vanwege geur, stof, geluid of gevaar) voorkomen. Voor geluid geldt op basis van de VNG-uitgave een richtafstand van 30 m voor agrarische bedrijven en voor varkens- en pluimveebedrijven een richtafstand van 50 m.

Op basis van deze richtafstanden is een zone om de agrarische bouwvlakken bepaald. De agrarische bouwvlakken zijn hierbij bepaald als een vlak, waarbij de grootte van het bouwvlak overeenkomt met het opgenomen bouwvlak in het voorontwerpbestemmingsplan.

Huidige situatie

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijkt dat binnen de geluidszone van 30 m om de agrarische bouwvlakken bij de agrarische bedrijven in de bestaande situatie 47 woningen liggen. Er zijn 31 agrarische bedrijven met woningen binnen de richtafstand van 30 m.

Figuur 30. Woningen (paars) gelegen binnen 30 meter van agrarische bedrijven

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijkt dat binnen de geluidszone van 50 m om de agrarische bouwvlakken bij de agrarische niet-grondgebonden veehouderij bedrijven in de bestaande situatie 4 woningen liggen. Het betreft 4 niet-grondgebonden veehouderijen.

Figuur 31. Woningen (paars) gelegen binnen 50 meter van niet-grondgebonden veehouderijen.

Hierbij wordt opgemerkt dat het uitgevoerde onderzoek een onderzoek op basis van richtafstanden is. Verwacht mag worden dat er door, als voorbeeld, het uitvoeren van maatregelen in de bestaande situatie geen sprake is van geluidhinder vanwege het veehouderijbedrijf. De betreffende woningen liggen weliswaar binnen de fictieve geluidszone van 30 m om het bouwvlak bij 31 agrarische bedrijven in de bestaande situatie, maar dit betekent niet per se dat er ook sprake is van geluidhinder.

Autonome ontwikkeling

Het beleid en de wet- en regelgeving is er in het algemeen op gericht om een toename van de geluidsbelasting en -hinder te voorkomen of te beperken. Op grond hiervan wordt een toename van de geluidsbelasting en -hinder niet direct verwacht. Op het moment van het uitvoeren van het geluidsonderzoek waren echter ook geen maatregelen bekend op basis waarvan een afname van de geluidsbelasting of -hinder verwacht mag worden.

4.9.2 Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Zoals aangegeven onder de referentiesituatie, wordt alleen gekeken naar de geluidseffecten van agrarische bedrijven zelf. Het wegverkeerslawaaï wordt niet beoordeeld. De verkeersbewegingen zullen namelijk ten gevolge van het voorontwerpbestemmingsplan slechts licht toenemen. Er zal slechts in geringe mate sprake zijn van effecten op het gebied van geluidshinder ten gevolge van wegverkeer.

Tabel. Beoordelingskader Geluid

Criterium	Methode
Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	Kwalitatief

Effectbeoordeling

AGRARISCHE BEDRIJVEN

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijkt dat binnen de geluidszone van 30 respectievelijk 50 m om de agrarische bouwvlakken 47 respectievelijk 4 woningen liggen. In het voornemen zal dit toenemen, aangezien de bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven tot 2 ha kunnen uitbreiden en de glastuinbouw binnen het bouwvlak tot 20%.

In het voornemen is dan ook sprake van een toename van het aantal woningen binnen de geluidszone om het model van het bouwvlak bij de agrarische bedrijven. Daarbij kan worden opgemerkt dat uit de uitgave Bedrijven en milieuzonering blijkt dat de geluidsbelasting van varkenshouderijbedrijven en pluimveebedrijven sterker is dan de geluidsbelasting van een (melk)rundveehouderijbedrijf, deze bedrijven kunnen binnen het voornemen niet groeien.

Op basis hiervan wordt verwacht dat de kans op geluidhinder in het voornemen in beginsel toeneemt.

Zoals al is opgemerkt, is het vergroten van een agrarisch bouwvlak van een agrarisch bedrijf tot 2 ha alleen mogelijk op grond van een wijzigingsmogelijkheid in het ontwerpbestemmingsplan. Maar ook wanneer geen gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsmogelijkheden zijn nog verschillende ontwikkelingen mogelijk binnen de bouwvlakken waardoor sprake kan zijn van een toename van de geluidsbelasting of -hinder. De schaal van deze ontwikkelingen is echter wel beperkt. Op basis hiervan wordt verwacht dat de milieueffecten van geluid klein zijn en hooguit licht negatief zullen zijn.

WEGVERKEER

In paragraaf 2.2.1 is reeds ingegaan op verkeer ten gevolge van minicampings.

In het voornemen is sprake van uitbreiding. Mits de locatie het toestaat, mag er worden uitgebreid. Uitgaande van ongeveer 241 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2017), mag worden uitgegaan van een toename van ongeveer 2410 ritten per etmaal. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het plangebied is de toename van het verkeer per wegvak en daarmee de geluidstoename zeer beperkt.

Er zal op basis daarvan slechts in geringe mate sprake zijn van effecten op het gebied van geluidshinder ten gevolge van wegverkeer.

4.9.3 Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	voornemen
Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	0/-
Toename van de geluidhinder verkeer t.g.v. agrarische bedrijven	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.9.4 Maatregelen

In het ontwerp bestemmingsplan is geregeld dat bij uitbreiding van agrarische bedrijven middels wijzigingsbevoegdheid, de milieuhygiënische situatie niet mag verslechteren.

Andere maatregelen om de milieueffecten van geluid te beperken liggen buiten het bestemmingsplan.

Daarbij zijn de milieueffecten van geluid ook als nihil tot negatief beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het (ontwerp)bestemmingsplan op te nemen.

4.9.5 Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.10 Verkeer

4.10.1 Referentiesituatie

De belangrijkste verkeersader die door de gemeente Geldermalsen loopt, is de snelweg A2 en A15.

Een groot aantal wegen vervult in het buitengebied van de gemeente een functie voor de ontsluiting van agrarische cultuurgrond, individuele (agrarische) bedrijven en woningen.

Het fietsnetwerk bestaat enerzijds uit 'doorgaande fietsroutes' die vooral worden gebruikt voor de rechtstreekse routes tussen de kernen. Op veel van deze fietsroutes zijn fietsvoorzieningen gerealiseerd. Anderzijds bestaat het fietsnetwerk uit 'recreatieve fietsroutes' die vooral via de dijken leiden.

SPOORWEGEN

De gemeente Geldermalsen wordt doorsneden door de spoorweg tussen Utrecht en Den Bosch, evenals de spoorverbinding met Leerdam. Het station ligt in de kern Geldermalsen.

4.10.2 Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Ten aanzien van het aspect verkeer wordt de toe- of afname van het verkeer beoordeeld, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen verkeer van personenauto's en vrachtwagens. Deze gegevens dienen ook als input voor de aspecten geluid en lucht. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan de gevolgen voor de verkeersveiligheid.

Tabel. Beoordelingskader verkeer

Criterium	Methode
Verandering van verkeersintensiteiten	Kwalitatief
Verandering in de verkeersveiligheid	Kwalitatief

EFFECTBEOORDELING

In paragraaf 2.2.1 is reeds ingegaan op verkeer ten gevolge van minicampings.

In het voornemen is sprake van een schaalvergroting in de landbouw. Mits de locatie het toestaat, mag er uitgebreid worden. Uitgaande van ongeveer 241 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2017), kan op basis van ervaringscijfers worden uitgegaan van een toename van ongeveer 2410

ritten per etmaal, verspreid over het plangebied. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het buitengebied is de toename van het verkeer per wegvak zeer beperkt.

Wat betreft het wegverkeer wordt daarom geconstateerd dat in het voornemen er weliswaar sprake is van een toename van het aantal verkeersbewegingen, maar dat deze zodanig gering is dat geen maatregelen behoeven te worden getroffen.

Bovendien is bij schaalvergroting en intensivering bundeling van verkeersbewegingen mogelijk (bevoorrading met grotere vrachtwagens), waardoor het aantal vrachtwagenritten daalt.

Er zal dus sprake zijn van een toename van het aantal verkeersbewegingen, maar deze is zodanig gering dat naar verwachting geen maatregelen behoeven te worden getroffen.

VERKEERSVEILIGHEID

Zowel de intensiteit van het verkeer als ook het aandeel vrachtverkeer zal iets toenemen. Door meer zwaar verkeer kan dit met name op de lokale wegen leiden tot een lichte afname van de verkeersveiligheid. De grootste problemen met dit zware verkeer zijn de te verwachten potentiële conflicten (kruispunten en wegvakken) met andere weggebruikers, in het bijzonder het kwetsbare langzame verkeer, zoals recreatie(fietsers) en wandelaars. Dit speelt vooral op de lokale wegen met een duidelijke mengfunctie (verblijven en ontsluiten), waar er geen aparte of onvoldoende voorzieningen zijn voor langzaam verkeer. Deels zijn de wegen in het plangebied smal, wat passeren en menging van weggebruikers lastig maakt. Dit wordt versterkt door de schaalvergroting en specialisatie, waardoor steeds meer grond- en oogstwerkzaamheden worden uitbesteed aan loonbedrijven met steeds groter materieel.

4.10.3 Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voorname
Verandering van verkeersintensiteiten	0/-
Verandering in de verkeersveiligheid	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.10.4 Maatregelen

De milieueffecten van toename van het verkeer zijn als nihil beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het (ontwerp)bestemmingsplan op te nemen. Desgewenst kan bij de wijzigingsbevoegdheden voor het vergroten van agrarische bedrijven als voorwaarde worden opgenomen, dat beoordeeld moet worden welke gevolgen de wijziging heeft voor de verkeersintensiteiten en met name of de lokale wegen deze extra intensiteiten aankunnen en er geen effecten op de verkeersveiligheid optreden. Daar waar meerdere schaalvergrotingen langs lokale wegen plaatsvinden, kan aanpassing van de wegen aan de orde zijn, bijvoorbeeld in de vorm van vrijliggende fietspaden, waardoor de verkeersveiligheid kan verbeteren.

4.10.5 Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.11 Gezondheid

4.11.1 Referentiesituatie

Gezondheid in relatie tot niet-grondgebonden veehouderijen en geitenhouderijen is een onderwerp dat momenteel erg in de belangstelling staat. Over dit onderwerp is nog relatief weinig bekend en bestaan nog veel onzekerheden.

In juni 2011 is een studie gepubliceerd van IRAS, NIVEL en RIVM³¹, waarin is ingegaan op de mogelijke relatie tussen de nabijheid van intensieve veehouderijbedrijven en de gezondheid van omwonenden. Hierbij zijn metingen uitgevoerd rond intensieve veehouderijen en zijn gegevens van huisartsen betrokken.

De resultaten van dit en andere onderzoeken zijn verwerkt in een update van het 'Informatieblad Intensieve veehouderijen en gezondheid, sept. 2011' van de GGD. Alle huidige bekende wetenschappelijke informatie met betrekking tot dit onderwerp is hierin verwerkt. Dit Informatieblad gebruiken de GGD's in Nederland bij het adviseren van gemeenten over intensieve veehouderij en gezondheid. Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO – 2016³²) gaat dieper in op de mogelijke relatie tussen de nabijheid van intensieve veehouderijbedrijven en de gezondheid van omwonenden. Aangetoond is dat mensen die rondom veehouderijen wonen minder astma en allergieën hebben. Dicht bij veehouderijen wonen minder mensen met COPD, een chronische ziekte aan de longen. Daar staat tegenover dat de mensen in deze omgeving die wel COPD hebben, daar vaker en/of ernstigere complicaties van hebben. Verder is er een verband gevonden tussen wonen nabij veehouderijen en een verlaagde longfunctie. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door stoffen die afkomstig zijn van de veehouderij. Niet alleen dichtbij veel veehouderijen wonen zorgt voor een lagere longfunctie. De longfunctie wordt in het hele onderzoeksgebied lager op momenten dat de concentratie van ammoniak (een stof die afkomstig is van mest) in de lucht hoog is.

De onderzoekers vonden dat er meer longontstekingen in het onderzoeksgebied voorkomen dan in de rest van het land; In het onderzoek is ook gekeken of bepaalde zoönoseverwekkers vaker voorkomen in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land.

Bij het hepatitis E-virus, de bacterie *Clostridium difficile* en ESBL-producerende bacteriën is dat niet het geval. Wel lijken mensen iets vaker drager te zijn van de veegerelateerde MRSA-bacterie. Of deze verhoging komt door uitstoot vanuit veehouderijen is nog onduidelijk.

³¹ Heederik, D.J.J.; IJzermans, C.J. Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden IRAS Universiteit Utrecht, NIVEL, RIVM. Juni 2011.

³² Maassen, K, Heederik, D.J.J., IJzermans, C.J., Hagenaars, T., Hoek, van der, W., Veehouderij en gezondheid omwonenden, RIVM, juli 2016

Advies Gezondheidsraad 2012

De Gezondheidsraad heeft eind 2012 een advies uitgebracht over gezondheid en veehouderijen³³. Daarin schrijft de raad dat het niet bekend is tot welke afstand omwonenden van veehouderijen verhoogde gezondheidsrisico's lopen. Daarom is er niet op wetenschappelijke gronden één landelijke 'veilige' minimumafstand vast te stellen tussen veehouderijen en woningen. Omwonenden zijn echter vaak ongerust, en dat verdient serieuze aandacht. Daarom zouden gemeenten samen met de GGD en belanghebbenden lokaal beleid moeten ontwikkelen met minimumafstanden. Die kunnen namelijk wel op beleidsmatige gronden vastgesteld worden.

Er is veel maatschappelijke discussie over de intensieve veehouderij in ons land, die vaak in de nabijheid van woongebieden is gevestigd. De uitbraak van de Q-koorts heeft de ongerustheid over gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen verder versterkt. Daarom hebben de minister van VWS en de staatssecretarissen van I&M en van EZ de Gezondheidsraad gevraagd te adviseren over deze gezondheidsrisico's. Het gaat om de risico's in de normale situatie, zonder dat er sprake is van een uitbraak van een dierziekte.

Volgens de raad zijn er aanwijzingen dat wonen in de buurt van veehouderijen gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Maar de aard en omvang van die risico's zijn niet precies bekend. Er is bijvoorbeeld wel onderzoek naar fijn stof en de gezondheidsklachten die dat kan veroorzaken, maar die zijn gebaseerd op fijn stof in de stad, dat heel anders van samenstelling is dan op het platteland. Ook is er onderzoek dat uitwijst dat werknemers van veehouderijen door blootstelling aan endotoxinen chronische long- en luchtwegklachten kunnen krijgen. De veilige grens die voor werknemers geldt is echter niet toepasbaar op omwonenden. Ook het recente onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO – 2016), geeft geen uitsluitsel hierover.

Er is dus te weinig informatie om een wetenschappelijk onderbouwde norm vast te stellen voor een veilige afstand tussen een veehouderijbedrijf en woningen. Maar niet alleen harde gegevens zijn van belang, ook de zorgen van mensen tellen. Volgens de Gezondheidsraad heeft de maatschappelijke onrust over de intensieve veehouderij behalve met gezondheidsrisico's, ook te maken met risicopercepties en geurhinder. Geurhinder vermindert de kwaliteit van leven. Bovendien hebben omwonenden vaak het gevoel dat ze geen controle hebben over de situatie, wat de ongerustheid kan vergroten en stress kan veroorzaken. Aan de negatieve gezondheidseffecten die hierdoor worden veroorzaakt, is wel degelijk iets te doen.

De raad beveelt daarom aan dat op lokaal niveau beleid gemaakt wordt en minimumafstanden tussen veehouderijen en woningen worden vastgesteld. Op beleidsmatige gronden kan dat namelijk wél. Hulpmiddel daarbij is het zogeheten Beoordelingskader Gezondheid en Milieu, dat helpt om de relevante aspecten in kaart te brengen. De onzekerheden over de gezondheidsrisico's spelen daarbij een rol, maar ook de waardering van andere (economische) belangen: de mogelijkheden om risico's en overlast te beperken bijvoorbeeld en de kosten en baten van maatregelen. De raad benadrukt dat de

³³ Gunning-Schepers, L.J. (2012). Gezondheidsrisico's rond veehouderijen. Gezondheidsraad, Den Haag, 2012.

lokale aanpak gebaseerd moet zijn op een dialoog met alle belanghebbenden, waaronder bewoners, veehouders en overheid.

Parallel daaraan bepleit de raad vermindering van de uitstoot van stoffen die geurhinder of gezondheidsschade kunnen veroorzaken, bijvoorbeeld

door het gebruik van luchtwassers en andere technieken. Blijvende aandacht is nodig voor nieuwe vormen van bedrijfsvoering en -hygiëne. Welke plaats de veehouderijsector in de toekomst kan innemen is een politieke vraag, die aanleiding kan zijn voor een nationaal debat, vindt de raad.

Hieronder is voor een aantal aspecten de informatie met betrekking tot intensieve veehouderij en gezondheid samengevat:

ZOÖNOSEN

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen kunnen overgaan. Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen die zich via de lucht verspreiden naar mensen, via direct contact tussen dier en mens of via voedsel. Voor omwonenden zijn vooral de via de lucht overdraagbare aandoeningen van belang. Er is een lange lijst van zoönosen bekend. De bekendste in relatie tot de veehouderij zijn momenteel Q-koorts en Influenza (vogel- en varkensgriep). Daarnaast is er het risico van antibiotica-resistente bacteriën (MRSA en ESBL). Voor een uitgebreide beschrijving hiervan wordt verwezen naar het genoemde informatieblad. Een goed beoordelingskader voor het inschatten van risico's van zoönosen is nog niet beschikbaar. De Gezondheidsraad is wel gevraagd hierover een advies op te stellen, mede op basis van het hierboven genoemde IRAS rapport. Er zijn geen blootstellingsnormen voor omwonenden. Het vergroten van de afstand tot de bron is een goede methode om de blootstelling te verlagen.

MRSA

Staphylococcus aureus is een veel voorkomende bacterie. Meticilline-resistente

Staphylococcus aureus (MRSA) is een bacterie die niet gevoelig is voor veel gebruikelijke antibiotica. Het blijkt dat vooral direct contact met dieren tot dragerschap kan leiden. Bij ondernemers in de veehouderij en bij medewerkers van slachterijen komt vee gerelateerde MRSA dragerschap endemisch voor. De concentratie van sporen in de lucht van MRSA neemt snel af met de afstand, maar blijft aantoonbaar in de buitenlucht tot ca. 1.000 m rondom veehouderijbedrijven (IRAS rapport). In het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO – 2016) lijken mensen iets vaker drager te zijn van de vee gerelateerde MRSA-bacterie. Of deze verhoging komt door uitstoot vanuit veehouderijen is nog onduidelijk.

Q-KOORTS

Risico's op blootstelling aan Q-koortsbacteriën komt met name voor bij schapen en geiten en in mindere mate bij koeien. Voor vleeschapen geldt een zeer lage risicofactor, zoals vastgesteld door het deskundigenberaad, ingesteld door het rijk. Onder varkens komt Q-koorts niet voor. Varkensbedrijven spelen geen rol bij risico's van Q-koortsbacteriën. De melk-geiten in Nederland worden nog steeds gevaccineerd tegen Q-koorts. Sinds 2009 zijn er geen abortusstormen meer geweest op melk-geitenbedrijven en begin 2016 stond nog slechts één melkgeitenbedrijf als positief te boek bij de

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Overigens heeft de provincie Gelderland bepaald dat geitenhouderijen tot 2021 niet mogen uitbreiden.

Het aantal meldingen van acute Q-koorts is teruggelopen van een piekaantal in 2009 van 2.354 tot 23 in 2015 (http://www.rivm.nl/Onderwerpen/Q/Q_koorts). Toch is de bacterie wijdverspreid in de omgeving en komt het ook voor bij ratten en andere wilde dieren zodat incidentele besmettingen en ziektegevallen ook de komende jaren zullen voorkomen, net als voor de epidemie (bron VGO – 2016).

ESBL

ESBL staat voor extended spectrum betalactamase producerende bacterie (ESBL). Het gaat om bacteriën (bijvoorbeeld typen E. coli of Salmonella) die een enzym produceren dat bepaalde antibiotica kan afbreken. ESBL komt de laatste jaren steeds meer voor in Nederland en in het buitenland en wordt vooral aangetroffen bij vleeskuikens. De laatste jaren neemt het aantal patiënten met infecties veroorzaakt door ESBL-producerende bacteriën toe. Voor mensen met een verminderde weerstand kan de ESBL nadelige gevolgen hebben voor de genezing.

ESBL-producerende bacteriën zijn ook aangetroffen in winkels bij rauw vlees zoals kip, kalkoen, varkensvlees en kalfsvlees. Er is nog onvoldoende bekend in welke hoeveelheden deze bacteriën aanwezig zijn en of dat voldoende is om iemand te besmetten door het eten van het vlees. Als men de hygiëneregels rondom voedselbereiding opvolgt, kunnen vlees en eieren veilig gegeten worden. Door goede verhitting gaan alle bacteriën dood en dus ook de ESBL-producerende bacteriën. In het VGO-onderzoek (2016) is gekeken of bepaalde zoönoseverwekkers vaker voorkomen in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land. Bij ESBL-producerende bacteriën is dat niet het geval.

De ESBL-producerende bacteriën van dieren verschillen (nog) van die bij mensen. ESBL-producerende bacteriën komen ook voor bij gezelschapsdieren. Maar de meeste patiënten met een ESBL-producerende bacterie in Nederland hebben helemaal geen relatie met dieren(houderij). In Nederland komt ESBL vooral voor in ziekenhuizen en verpleeghuizen. De overdracht van patiënt naar patiënt gaat via direct contact met bijvoorbeeld de urine van een besmet persoon of indirect via de handen van de medewerkers. De verspreiding van de ESBL via de voedselketen en door direct contact met dieren, is nog maar zelden aangetoond. Er is, vooralsnog, geen sprake van risico voor omwonenden.

FIJN STOF

Afhankelijk van de doorsnede van de stofdeeltjes wordt gesproken van PM10 voor deeltjes met een doorsnee tot 10 µm of van PM2,5 voor deeltjes met een doorsnede tot 2,5 µm. Een belangrijk verschil met het fijn stof dat afkomstig is van het verkeer en van de landbouw is de samenstelling en de grootteverdeling van het stof. Fijn stof uit verkeer bevat vooral ultrafijne deeltjes (vooral ultra fijn stof van 0.1-1.0 µm) en is met allerlei chemische stoffen beladen.

ENDOTOXINEN

Endotoxinen zijn bestanddelen van de celwand van bacteriën. Als bestanddeel van organische stofdeeltjes (als onderdeel van fijn stof) komen ze voor in de buitenlucht en in woningen.

Uit het VGO-onderzoek (2016) komen aanwijzingen naar voren dat het wonen in de buurt van veehouderijen een nadelig effect heeft op de longfunctie. De verlaging van de longfunctie wordt gevonden bij mensen die veel veehouderijen in hun directe omgeving hebben, vooral bij de groep met 15 of meer bedrijven binnen 1 km afstand. Dit verband hangt vooral samen met aantal veehouderijen rond de woning en niet duidelijk met specifieke veehouderijtypen. Het meest waarschijnlijk is dat deze longfunctieveranderingen samenhangen met de blootstelling aan stof en micro-organismen (endotoxine) direct rond de veehouderijbedrijven.

Uit het VOG-onderzoek (2016) blijkt verder dat pluimveebedrijven de hoogste uitstoot aan fijnstof hebben. De endotoxineniveaus rond pluimveebedrijven zijn ook het duidelijkst verhoogd en kunnen op korte afstand niveaus bereiken boven de 30 EU/m³, de door de Gezondheidsraad genoemde tentatieve grenswaarde voor endotoxine, en in de buurt komen van 90 EU/m³, de door de Gezondheidsraad voorgestelde grenswaarde voor endotoxine in de werkomgeving. Of de longfunctieveranderingen die onder omwonenden met veel veehouderijen samenhangen met de concentratie endotoxine in de lucht is nog niet te zeggen. Dat is onderwerp van vervolgonderzoek.

Hoge concentratie endotoxinen bevinden zich in de stallen zelf, bij veevoerproductie en in de nabijheid van veehouderijbedrijven. Na inademing kunnen direct verschijnselen zoals droge hoest, kortademigheid met verminderde longfunctie en koorts optreden. Langdurige blootstelling aan endotoxinen kan leiden tot chronische bronchitis en vermindering van de longfunctie. Uit het IRAS onderzoek blijkt dat in de nabije omgeving (tot ca. 250 m) van veehouderijbedrijven hogere concentraties endotoxinen zijn gemeten. Er is een duidelijke samenhang tussen het aantal bedrijven en dieraantallen in de directe nabijheid van meetlocaties en de gemeten concentraties endotoxinen. Uitrijden van mest kan de endotoxineconcentratie verhogen (afhankelijk van de afstand). Hoe hoog de concentraties in de buurt van de woningen in het plangebied exact zijn is niet aan te geven. Uit het IRAS onderzoek is af te leiden dat de concentraties in ieder geval verhoogd zullen zijn ten opzichte van de achtergrondconcentratie. De afstand van 250 m uit het informatieblad, tussen bedrijf en woning is uit voorzorg gegeven. Het is een advies gebaseerd op onderzoek waarin effecten op gezondheid en blootstellingsgegevens zijn geëvalueerd. De GGD wil voorkomen dat er nieuwe overbelaste situaties kunnen ontstaan.

GEURHINDER

Voor de gezondheid is het niet alleen belangrijk om te weten of voldaan wordt aan de wetgeving maar vooral ook in welke mate de achtergrondconcentratie ten gevolge van de uitstoot van nieuwe of vergrote bedrijven wordt verhoogd. Voor de geurbelasting is het van belang om te weten hoe deze zich verhoudt tot de hinderbeleving. Dit laatste kan een grote impact hebben op het sociale leven van een blootgestelde. Er is voor geur een wettelijk en een strenger gezondheidskundig beoordelingskader. Geur veroorzaakt hinder. In veel situaties hangt geur samen met andere klachten zoals depressie, verminderde kwaliteit van leven, moeheid en verstoring van gedrag of activiteiten. De meest voorkomende verstoringeffecten zijn het sluiten van ramen, het niet graag buiten zijn, bezoek niet

graag uitnodigen en/of familie of vrienden komen niet graag op bezoek, vertrouwde/ aangename geuren niet meer kunnen ruiken, minder diep ademen.

Mensen met astma, allergieën, bepaalde vormen van overgevoeligheid zoals meervoudig chemische overgevoeligheid en mensen die bezorgd zijn, ervaren eerder hinder en de bijbehorende symptomen dan anderen.

GEZONDHEID EN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN³⁴

Sommige omwonenden van bespoten landbouwpercelen maken zich zorgen. Dat geldt in het bijzonder bij teelten die een intensief gebruik van deze middelen vergen, zoals de bloembollenteelt en de fruitteelt. In eigen land is nauwelijks onderzoek verricht naar de blootstelling en gezondheidstoestand van omwonenden van agrarische percelen. In en rond woningen zijn op beperkte schaal metingen verricht in lucht, bodem, water en huisstof. Meting van de inwendige blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen, bijvoorbeeld door analyse van bloed- of urinemonsters van omwonenden, heeft in Nederland voor zover de Gezondheidsraad weet nooit plaatsgevonden. Gezien de waargenomen gezondheidseffecten bij agrariërs zelf, enige aanwijzingen voor effecten bij omwonenden in het buitenland en het gebrek aan gegevens van eigen bodem, ziet de Gezondheidsraad voldoende reden voor nader onderzoek onder omwonenden in Nederland. Het zal nog enige jaren duren voor het door de Gezondheidsraad voorgestelde blootstellingsonderzoek meer duidelijkheid zal verschaffen over de blootstelling van omwonenden (inclusief agrariërs en hun gezinnen) van landbouwpercelen aan chemische gewasbeschermingsmiddelen en de risico's die daaruit kunnen voortvloeien.

Dat neemt niet weg dat nu al maatregelen genomen kunnen worden om de blootstelling van omwonenden te verlagen. De Gezondheidsraad vindt het van belang dat de zorgen van omwonenden serieus worden genomen; ook ongerustheid vermindert de kwaliteit van leven. De maatregelen liggen op het vlak van de toelatingsprocedure gewasbeschermingsmiddelen en de agrarische praktijk. In de agrarische praktijk gaat het vooral om maatregelen die het gebruik van chemische middelen en de uitstoot naar de omgeving terugdringen en zo direct of meer indirect bijdragen aan een verminderde blootstelling van omwonenden.

4.11.2 Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van 'dosis-effect relaties' is niet zinvol omdat het bestemmingsplanbesluit een algemeen ontwikkelingskader biedt voor (niet-grondgebonden) veehouderijen. Door de vele aannames waarop beoordeling van het voornemen is gebaseerd wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat er per bron (niet-grondgebonden) voldoende betrouwbare blootstellingsgegevens zijn. Door dit hiaat in kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's wordt de effectbeoordeling van de alternatieven beperkt tot onderstaande globale en kwalitatieve beoordeling op hoofdlijnen.

³⁴ Zie ook 'Gewasbescherming en omwonenden, Gezondheidsraad, 29 januari 2014'

Tabel. Beoordelingskader gezondheid

Criterium	Methode
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	Kwalitatief

In het voornemen kunnen niet-grondgebonden niet vergroten. Omschakeling naar intensieve veehouderij is eveneens niet mogelijk.

Door vergroting van intensieve veehouderijen is er een kans dat ook de gezondheidsrisico's toenemen. De feitelijke risico's zijn afhankelijk van de diersoort van het bedrijf en diersoorten in de omgeving, van het staltype, van de windrichting et cetera. Omdat het voornemen geen vergroting van intensieve veehouderijen toelaat, is er ook geen grotere kans op gezondheidsrisico's.

Glastuinbouw en teeltondersteunende voorzieningen leiden tot intensievere teelt en kunnen daarmee ook leiden tot een intensiever gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Er kan daardoor sprake zijn van een toename van de gezondheidsrisico's, maar nader onderzoek van de Gezondheidsraad is nog niet beschikbaar³⁵.

4.11.3 Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen en alternatieven
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.11.4 Maatregelen

In het bestemmingsplan wordt uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderij niet toegelaten. Om die reden heeft dit ook geen effect op de gezondheid. Maatregelen zijn dan ook niet nodig.

4.11.5 Leemten in de kennis

Zoals hiervoor al is opgemerkt, is er nog onvoldoende inzicht in de effecten van (intensieve) veehouderij op de gezondheid. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig, vooral naar de samenhang tussen veehouderij en ziekten bij mensen in de directe omgeving van veehouderijbedrijven. Ook nader onderzoek naar gewasbeschermingsmiddelen is nog niet beschikbaar.

³⁵ Zie ook 'Gewasbescherming en omwonenden, Gezondheidsraad, 29 januari 2014'

5 Uitvoerbaarheid voornemen - potentiële uitbreidingsruimte

Uitvoerbaarheid stikstofregeling

Om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te voorkomen, is in het bestemmingsplan geregeld dat de ammoniakemissie per veehouderij niet mag toenemen. De uitvoerbaarheid van een dergelijke regeling dient te worden aangetoond c.q. dat een dergelijke regeling “in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening”. In essentie komt het er daarbij op neer dat moet worden onderbouwd dat de regeling ook daadwerkelijk kan worden gebruikt. Anders gezegd: onderbouwd moet worden dat uitbreidingsruimte kan ontstaan, zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. Daarbij kan een veehouder die wil uitbreiden, zijn oude stallen (met een hoge ammoniakemissiefactor) slopen en daarvoor in de plaats een grotere moderne stal bouwen met een lage emissiefactor. Hierbij is er dus sprake van een uitbreiding van een veehouderij zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. De depositie in omliggende Natura 2000-gebieden zal dan dus ook niet toenemen. Daarbij is de vraag of bedrijven ook zodanige stallen gebruiken dat daarvoor nog verbeterde staltechnieken kunnen worden toegepast.

Om te toetsen of het mogelijk is dat grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijen uitbreiden, zonder dat de ammoniakuitstoot toeneemt, is een berekening gemaakt: In ‘Bijlage 7 Berekening interne saldering’ is voor een aantal adressen een berekening opgenomen van de uitbreidingsruimte, bij gelijkblijvende ammoniakemissie. Hierbij zijn per veehouderij de bestaande stalsystemen omgezet in een stalsysteem met de best beschikbare staltechnieken (BBT). De uitkomsten van deze berekening zijn opgenomen in een separate bijlage.

Hierbij is per adres bekeken welke uitstoot in de huidige situatie aanwezig is (ammoniakemissie/dier) op basis van de huidige stalsystemen uit de huidige vergunningen. Tevens is beoordeeld of er per bedrijf per stal een beter staltype denkbaar is, waardoor minder ammoniakemissie ontstaat (Best beschikbare technieken, Rav 2016). Vervolgens is de totale huidige uitstoot afgezet tegen het aantal dieren dat daar bij met een lagere ammoniakfactor mogelijk zou zijn. Om te berekenen welk oppervlak aan uitbreiding mogelijk is, is daarna het aantal dieren vermenigvuldigd met een standaard oppervlakte per dier. De oppervlakten per dier zijn afgeleid uit literatuur. Met name is gebruik gemaakt van: Advies omtrent het houden van nertsen, P.R. Wiepkema, 1994, / Blanken, K. (2011), Handboek Melkveehouderij 2011, Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, 2011/ Informatiedocument Leefoppervlaktes in de Intensieve Veehouderij / Varkensbesluit / Bleker: ‘Grenzen aan groei megastallen, ruimte voor duurzame ontwikkeling’.

Uit de berekening volgt een uit te breiden staloppervlakte bij gelijkblijvende ammoniakemissie. In de separate bijlage ‘Berekening potentiële uitbreidingsruimte via interne saldering’ zijn de uitkomsten van bovenstaande berekening opgenomen.

Uit de berekening blijkt dat bij veel bedrijven op deze manier potentiële uitbreidingsruimte voor veestallen aanwezig is. Het is dus in beginsel bij veel veehouderijen mogelijk om de veestapel uit te breiden en extra veestallen te bouwen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de huidige

ammoniakemissie. Wanneer de uit de berekening volgende oppervlakte maat hoger is dan 2 ha (minus de bestaande in gebruik zijnde oppervlakte), dan kan deze op basis van het bestemmingsplan niet volledig worden gerealiseerd. Dit is weergegeven in de laatste kolom van de tabel in bijlage 7. Binnen het bestemmingsplan kan een bouwvlak van een grondgebonden bedrijf uitbreiden tot maximaal 2 ha. Een aantal bedrijven kan op basis van saldering niet uitbreiden, omdat zij reeds voorzien zijn van stallen waarvoor een lage ammoniakemissiefactor geldt. Echter meer dan de helft van de bedrijven heeft voor een of meer van de bestaande diersoorten nog uitbreidingsruimte van meer dan 5.000 m² beschikbaar, vaak tussen de 5.000 en 11.000 m² en soms meer. Als daarbij tevens wordt bedacht dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de bouwvlakken niet alleen mogen worden gebruikt voor veestallen, maar ook voor materieelberging, opslagloodsen en dergelijke dan is duidelijk dat daarmee is aangetoond dat de opgenomen voorwaardelijke verplichting uitvoerbaar is, evenals de opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van de agrarische bouwvlakken.

Hiermee is aangetoond dat het bestemmingsplan ruimte kan bevatten voor uitbreiding van veehouderijen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de ammoniakdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

Bij de berekening zoals opgenomen in de separate bijlage gelden verder de volgende aandachtspunten:

- De in bijlage 7 genoemde uitbreidingsmaat in de een na laatste kolom is geen absoluut geldende maat. Wanneer nu in de tabel de uitkomst is dat er geen uitbreiding mogelijk is, kunnen er voor een ander diertype wel uitbreidingsmogelijkheden zijn. Het feit dat de tabel aangeeft dat er geen uitbreiding mogelijk is, betekent alleen dat voor het huidige diertype en bij de huidige beste beschikbare technieken geen uitbreiding mogelijk is. Wanneer er betere Best beschikbare technieken worden ontwikkeld, of een bedrijf overschakelt op een ander diertype (binnen de in het bestemmingsplan aangeduide categorie grondgebonden veehouderij), waarbij minder ammoniakuitstoot wordt gegenereerd per vierkante meter, dan is meer uitbreiding mogelijk dan in de tabel weergegeven. Het is daardoor ook geen maat die in het bestemmingsplan kan worden vastgelegd. Voor het bestemmingsplan dient te worden vastgehouden aan de gebruiksregeling zoals hiervoor benoemd, waarbij de huidige ammoniakemissie bepalend is voor de maximale toekomstige uitbreidingen.
- Wanneer geen uitbreiding van stallen voor vee mogelijk is, kunnen nog wel schuren voor een akkerbouw- of tuinbouwtak worden gerealiseerd. Dit maakt het bestemmingsplan mogelijk. Wat dit betreft is het bestemmingsplan uitvoerbaar, ook al is in de tabel voor sommige adressen opgenomen dat geen uitbreiding in de vorm van veestallen mogelijk is.

Hiermee is aangetoond dat het bestemmingsplan ruimte kan bevatten voor uitbreiding van veehouderijen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de ammoniakdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden. De in het bestemmingsplan opgenomen juridische regelingen waarborgen dat er geen negatieve effecten ontstaan. Het bestemmingsplan is op dit onderdeel dan ook uitvoerbaar en in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

GLASTUINBOUW

Voor glastuinbouw biedt het bestemmingsplan uitbreidingsmogelijkheden. Dit betreft drie locaties verspreid over het plangebied. Echter, de vergroting mag niet meer bedragen dan 20% van de bestaande glasopstand. Voor glastuinbouw ontbreken kwantitatieve gegevens over mogelijk maatregelen om stikstofdepositie te verminderen. Het is echter denkbaar is dat door realisatie van lagere emissie van warmte-installatie, plaatsen van ammoniakfilter/wasser, warmte uit aardwarmte een reductie van ammoniakemissie mogelijk is. Daardoor kunnen meer kassen gerealiseerd worden, zonder dat de uitstoot toeneemt. De in het bestemmingsplan opgenomen juridische regelingen waarborgen dat er geen negatieve effecten ontstaan. De regeling voor 'Strijdig gebruik stikstof' gaat namelijk uit van het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee en/of het telen van gewassen. Hieronder vallen ook kassen.

Het bestemmingsplan is op dit onderdeel dan ook uitvoerbaar en in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

6 Alternatieven

Er zijn twee alternatieven beschreven:

- Alternatief 1: Niet-grondgebonden veehouderij groei tot 2 ha
Gemeente Geldermalsen is per 1 januari 2019 gefuseerd met de gemeenten Neerijnen en Lingewaal. In deze gemeenten vigeert een bestemmingsplan buitengebied waarin ook aan niet-grondgebonden veehouderijen een uitbreidingsmogelijkheid van 2 ha wordt geboden. In het voorontwerpbestemmingsplan buitengebied van Geldermalsen was sprake van een uitbreiding van 500 m² eens in de vijf jaar voor niet grondgebonden veehouderij. In het ontwerp bestemmingsplan is dit teruggebracht naar 0 m² omdat de gemeente geen beleidsregels heeft zoals bedoeld in het provinciale Plussenbeleid. Om in beeld te brengen wat het zou betekenen als de gemeente Geldermalsen dezelfde regeling zou hanteren als de gemeenten Lingewaal en Neerijnen, is dit alternatief opgenomen. Het is uitsluitend mogelijk om dit alternatief in een bestemmingsplan op te nemen, als de gemeente beleidsregels opstelt conform het provinciale Plussenbeleid.
- Alternatief 2: Geen beperking ammoniak
Voor opstellen van dit bestemmingsplan was reeds bekend dat voor het in de gemeente gelegen Natura 2000-gebied de kritische depositiewaarde voor stikstof in de huidige situatie al wordt overschreden. Om die reden is in het bestemmingsplan de gebruiksregel voor stikstof opgenomen. In de paragraaf Natuur van dit MER, onder 4.2.8 (inclusief voorttoets) is op basis daarvan beschreven dat het voornemen uitvoerbaar is. Wanneer echter geen rekening zou worden gehouden met de beperking van stikstof die in het bestemmingsplan is opgenomen, dan zou dit een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden betekenen. Om dit te illustreren is ter achtergrond informatie een berekening uitgevoerd met programmapakket Aeries. Dit is beschreven in paragraaf 6.2 Alternatief 2: beperking ammoniak. Dit alternatief is puur beschreven ter achtergrond informatie en heeft geen gevolgen voor het voornemen.

6.1 Alternatief 1: niet-grondgebonden veehouderij 2 ha

Gemeente Geldermalsen is per 1 januari 2019 gefuseerd met de gemeenten Neerijnen en Lingewaal. In deze gemeenten vigeert een bestemmingsplan buitengebied waarin ook aan niet-grondgebonden veehouderijen een uitbreidingsmogelijkheid van 2 ha wordt geboden.

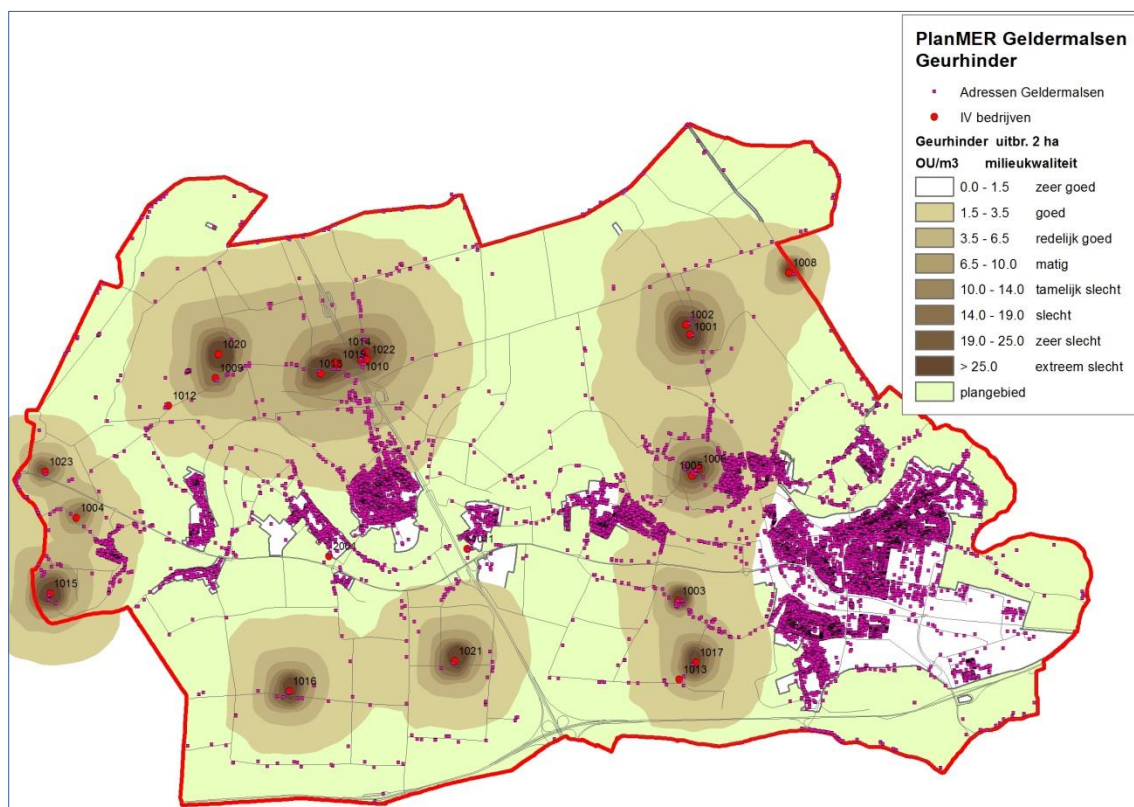
Niet-grondgebonden intensieve veehouderijen hebben vooral effecten op het gebied van geur, luchtkwaliteit en ammoniakdepositie. Aangezien het slechts 9 niet-grondgebonden veehouderijen betreft, is de uitbreiding daarvan bij de beoordeling van het onderdeel natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, bodem en water, licht, geluid en verkeer reeds meegenomen. Voor de effecten daarvan wordt verwezen naar hoofdstuk 4. Om die reden worden alleen de aspecten van geur, luchtkwaliteit, ammoniakdepositie en gezondheid apart beoordeeld.

Geur - alternatief niet-grondgebonden veehouderij 2 ha

In het voornemen is opgenomen dat de niet grondgebonden (intensieve) veehouderijen geen uitbreidingsmogelijkheden krijgen. Wanneer het voornemen was uitgegaan van gelijke uitbreidingsmogelijkheden voor grondgebonden veehouderijen en niet grondgebonden intensieve veehouderijen, dan zou dat gevolgen hebben voor de geursituatie in het plangebied. Van de niet grondgebonden (intensieve) veehouderijen in het plangebied zijn de geurcontouren berekend met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010. Daarbij is aangesloten op de milieukwaliteitscriteria van het RIVM.

Als modelbedrijf is uitgegaan van een bedrijf van 2 ha, waar ongeveer 7.000 varkens worden gehouden (zie omschrijving modelbedrijf, bijlage 5). De resultaten van de berekening zijn opgenomen in de onderstaande afbeelding. Uit deze afbeelding blijkt dat de geursituatie verandert per locatie.

Indien het leefklimaat wordt beoordeeld aan de hand van 'milieukwaliteitscriteria', die het RIVM hanteert blijkt uit de berekeningen de volgende verschuivingen.

Figuur 32. Situatie geurhinder bij uitbreiding naar 2 ha

Milieukwaliteit geur adressen Geldermalsen

situatie	zeer goed	goed	redelijk goed	matig	tamelijk slecht	slecht	zeer slecht	extreem slecht
milieukwaliteit huidige situatie	12.54	94	23	11	5	1	1	0
milieukwaliteit bij uitbreiding naar 2 ha	10.07	2.003	442	88	10	17	10	28

Het effect van het uitbreiden van de niet-grondgebonden veehouderij tot 2 ha wordt als negatief (--) beoordeeld.

Nuancering

Bij de vergelijking tussen de huidige en de situatie met uitbreiding naar 2 ha moet de wel nuancering worden aangegeven dat de conclusies zijn gebaseerd op de achtergrondbelasting op basis van een modelbedrijf. De milieutoetsing bij uitbreiding van agrarische bedrijven vindt echter plaats aan de hand van de voorgrondbelasting op basis van de specifieke bedrijfsvoering per geval. De werkelijke geurbelasting zal daarom minder negatief zijn, dan hierboven aangegeven.

Omdat de mogelijkheid van uitbreiding van 2 ha verder niet wordt opgenomen in het bestemmingsplan en geen onderdeel van het voornemen uitmaakt, is deze verder ook niet beschouwd in de beoordeling in de volgende paragraaf.

Luchtkwaliteit – alternatief niet-grondgebonden veehouderij 2 ha

In dit alternatief kunnen intensieve veehouderijen uitbreiden binnen het bouwvlak, voor zover dit is aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'. Uitbreidingsmogelijkheden hierbinnen zijn beperkt. Daarnaast kan een niet-grondgebonden veehouderij uitbreiden middels een wijzigingsbevoegdheid, tot 2 ha. onder voorwaarden. Overigens komen er binnen het plangebied op basis van de CBS-cijfers (2017) slechts 9 intensieve veehouderijen verspreid over het plangebied voor. Door schaalvergroting van een intensieve veehouderij kan er lokaal sprake zijn van een mogelijke overschrijding van de normen. Indien niet aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan, kan de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu niet worden verleend. Vanwege de toename van de totale emissie is het voornemen als een verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld (--).

Bij uitbreiding van met name pluimveehouderijen kan de toename van fijnstof eventueel een negatief effect hebben op de omgeving. De uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderijen is in het ontwerpbestemmingsplan niet mogelijk. In dit alternatief kan een niet-grondgebonden veehouderij uitbreiden middels een wijzigingsbevoegdheid, tot 2 ha. onder voorwaarden. Overigens komen er binnen het plangebied op basis van de CBS-cijfers (2017) slechts 9 intensieve veehouderijen verspreid over het plangebied voor.

In het bestemmingsplan is het nu zonder meer mogelijk een varkenshouderij of mestkalverhouderij om te zetten naar een pluimveehouderij. Aangezien de effecten van fijnstof vooral voorkomen bij pluimveehouderijen wordt in overweging gegeven om het omzetten naar een pluimveehouderij niet zonder meer toe te staan, maar alleen aan de hand van een toets op de gevolgen voor fijn stof.

Aanvullend kunnen, indien noodzakelijk, extra emissiebeperkende maatregelen in het kader van de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu worden voorgeschreven. Voor beperking van fijnstofemissies uit de veehouderij bestaan desgewenst de volgende mogelijkheden:

- Aanpak van de bron: voermaatregelen (gebruik coating tegen stofverspreiding) en huisvesting (strooisel, mest afdekken);
- Aanpak luchtkwaliteit in de stal: vernevelen (olie/water), elektrostatisch filter.
- Aanpak-luchtkwaliteit bij de uitlaat: (combi)wasser, watergordijn, filters, groensingels. Bij toepassing van een chemische of biologische luchtwasser kan de emissie van fijnstof met circa

60% worden gereduceerd. Bij toepassing van de gecombineerde luchtwasser bedraagt de reductie circa 80%.

Ammoniak – alternatief niet-grondgebonden veehouderij 2 ha

In paragraaf Natuur, onder 4.2.8 is beschreven dat het voornemen uitvoerbaar is. Wanneer intensieve veehouderijen de ruimte krijgen om tot 2 ha uit te breiden, waarbij de uitbreiding geen extra ammoniakdepositie mag genereren, zal de uitbreiding geen toename van ammoniak tot gevolg hebben.

Gezondheid – alternatief niet-grondgebonden veehouderij 2 ha

Aangezien de 9 intensieve veehouderijen in het plangebied (bron CBS 2017) verspreid in het plangebied voorkomen en sommige ook op niet al te grote afstand van de woonkern liggen, zal er sprake zijn van een toename van de gezondheidsrisico's.

Het effect van het voornemen is slechts licht negatief doordat omschakeling naar intensieve veehouderij niet is toegestaan en de intensieve veehouderijen verspreid over het plangebied voorkomen.

De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet per definitie een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Met name via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt. Dit geldt ook voor de glastuinbouwbedrijven en bedrijven met teeltondersteunende voorzieningen.

In het VGO-onderzoek wordt aanbevolen het effect van emissie-verminderende maatregelen op de omvang van de te behalen gezondheidswinst nader te onderzoeken.

Daarnaast kan worden overwogen in het bestemmingsplan in de bevoegdheden voor vergroting van intensieve veehouderij een aanvullende gezondheidkundige risicobeoordeling te vragen voor situaties waarin een bedrijf ligt op minder dan 1.000 m van een woonkern of lintbebouwing, overeenkomstig het advies van de GGD. In het daaruit voortvloeiende advies worden bedrijfsspecifieke kenmerken, zoals diersoort, type bouw (open/gesloten stal), ligging, windrichting en andere ruimtelijke ordeningsaspecten meegewogen.

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Alternatief 1 – uitbreiding bouwkavel agrarisch niet grondgebonden veeteeltbe- drijf tot 2 ha
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0
Effecten van verzuring en vermesting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering leefklimaat	--
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. bedrijfsvoering	--

6.2 Alternatief 2: geen beperking ammoniak

In de paragraaf Natuur, onder 4.2.8 is beschreven dat het voornemen uitvoerbaar is. Wanneer echter geen rekening zou worden gehouden met de beperking van stikstof die in het bestemmingsplan is opgenomen, dan betekent dit een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Om dit te illustreren is ter achtergrond informatie een berekening uitgevoerd met programmapakket Aerius. Dit berekent de depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden ten gevolge van de emissie van NOx en NH3. De uitkomsten zijn opgenomen in bijlage 6. Er is een berekening gemaakt van de extra ammoniakemissie die mogelijk is ten gevolge van de in het voornemen mogelijk gemaakte uitbreiding (zonder beperking van ammoniak, zoals in het Voornemen), inclusief alternatief 1 (uitbreiding niet grondgebonden veehouderij tot 2 ha). Bij de berekening is uitgegaan van het modelbedrijf, zoals opgenomen in bijlage 5. Kortom, deze berekening is uitgevoerd indien aan uitbreiding van zowel de graasdierbedrijven als niet-grondgebonden bedrijven geen beperking ten aanzien van stikstofuitstoot wordt gesteld. Het aantal bedrijven met een niet-grondgebonden bedrijf is zeer laag ten opzichte van het totaal aantal veehouderijen (orde van grootte van 10%).

De Aeriusberekening laat een toename van ammoniak-emissie zien van 651 ton/j. Dit leidt voor het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid tot een toename van stikstofdepositie van 6.239 mol N/ha/jaar ten opzichte van de huidige situatie. Deze toename is dermate hoog dat duidelijk is dat ook zonder de niet-grondgebonden bedrijven nog steeds een zeer forse toename van stikstofdepositie optreedt.

In paragraaf 4.2.6 is uiteengezet dat hier de kritische depositiewaarde voor stikstof in de huidige situatie al wordt overschreden, en een grenswaarde van 0,05 mol N/ha/jaar wordt gehanteerd. Voor nog tientallen andere Natura 2000-gebieden bedraagt de depositie ten gevolge van het alternatief ook meer dan 1,0 mol N/ha/jaar.

Duidelijk is dus dat dit alternatief zonder beperking van ammoniak een zeer sterk negatief effect (--) zou hebben op Natura 2000-gebieden voor wat betreft de stikstofdepositie. Aangezien die beperking wel is opgenomen in het bestemmingsplan, is geen sprake van toename van de stikstofdepositie.

Het effect van het alternatief op GNN-gebieden is gelijk aan dat op Natura 2000-gebied, namelijk sterk negatief (--).

Negatief effect op beschermde soorten is eveneens zeer waarschijnlijk vanwege de gevoeligheid van verscheidene soorten voor waterkwaliteit. Daarbij is de achtergronddepositie in de gemeente Geldermalsen hoog, tussen 1.500 en 2.000 mol N/ha/jaar, en op enkele plaatsen tot maximaal 2.630 mol N/ha/jaar. Een deel van de beschermde soorten (zie paragraaf 4.2.8 sub 3) in het agrarisch gebied is minder gevoelig voor stikstof dan doelsoorten in de natuurgebieden. Derhalve is het overall effect op beschermde soorten ten gevolge van verzuring en vermisting door stikstof negatief (effect -).

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Voor effecten anders dan stikstofdepositie is dit alternatief niet onderscheidend van het voornemen. De effecten van dit alternatief zijn samengevat in onderstaande tabel.

Tabel. Overzicht beoordeling effecten

	Alternatief 2 – uitbreiding bouwkavel agrarisch vee- teeltbedrijf tot 2 ha zonder stikstofmaatregel
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	--
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	--
Effecten van verzuring en vermesting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-

7 Samenvatting van de milieueffecten en advies

Onderstaande tabel geeft een totaal overzicht van de verwachte effecten van het voornemen en de alternatieven.

Effecten	Voornemen	Alternatief 1: 2 ha (verschil luchtkwaliteit en geur).	Alternatief 2: Geen beperking van am- moniak
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0	0	--
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. verdroging en verontreiniging	0	0	0
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. geluid, licht en trilling	0	0	0
Effecten op Natura 2000-gebieden t.a.v. optische verstoring	0	0	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	0	0	--
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verdroging en verontreiniging	-	-	-
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. geluid, licht en trilling	0	0	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. optische verstoring	0	0	0
Effecten van verzuring en vermesting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0	0	-
Effecten van verdroging en verontreiniging op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-	-	-
Effecten van geluid, trilling en optische verstoring op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0	0	0
Effecten van licht op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-	0/-	0/-
Effecten van fysieke aantasting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-	0/-	0/-
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap: Rivier de Linge en de uiterwaarden Oeverwallen en stroomruggen Komgebieden Totaalscore	- 0/- 0/- -	- 0/- 0/- -	- 0/- 0/- -
Effecten op cultuurhistorische waarden	0/-	0/-	0/-
Effecten op archeologische waarden	-	-	-
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering leefklimaat	-	--	-
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	0	0	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	0	0	0
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	0	0	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater.	0	0	0
Effecten op de bodemkwaliteit.	0	0	0
milieueffecten van licht, bepaald op basis van de toename van de licht-hinder	0/-	0/-	0/-
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0	0	0
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. bedrijfsvoering	-	--	--

Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	0/-	0/-	0/-
Toename van de geluidhinder verkeer t.g.v. agrarische bedrijven	0	0	0
Verandering van verkeersintensiteiten	0/-	0/-	0/-
Verandering in de verkeersveiligheid	0/-	0/-	0/-
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	0	0/-	0/-

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Het voornemen kan op meerdere thema's negatieve effecten hebben door de forse uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen, die in het voornemen en alternatieven mogelijk zijn.

De effecten zijn vooral groot voor de onderdelen natuur en geurhinder. Het ontwerpbestemmingsplan kan ook effecten hebben op beschermde soorten. De opgenomen voorwaarden in wijzigingsbevoegdheden, alsmede de eisen van de Wet Natuurbescherming, voorkomen evenwel dat deze effecten daadwerkelijk optreden. Ook de landschappelijke effecten van het bouwen van extra stallen zijn negatief.

In het kader van het provinciale Plussenbeleid wordt een beleidsregel opgesteld. In combinatie met het ammoniakplafond zullen de negatieve effecten op het gebied van geurhinder niet of nauwelijks aan de orde zijn. Bovendien voorkomt de toetsing aan de Wet geurhinder het ontstaan van knelpunten.

De landschappelijke effecten kunnen worden verzacht doordat de uitbreiding van de agrarische bedrijven plaatsvindt door middel van wijzigingsbevoegdheden. Daarin is de landschappelijke inpassing als voorwaarde opgenomen, evenals behoud van de verkeersveiligheid. Overigens wordt de uitbreiding van glastuinbouw middels wijzigingsbevoegdheid respectievelijk afwijking mogelijk gemaakt, waardoor er voorwaarden aan de inpassing kunnen worden verbonden.

MONITORING EN EVALUATIE

Conform de Wet Milieubeheer dient het bevoegd gezag bij een besluit, waarvoor een plan-m.e.r.-procedure is doorlopen, een evaluatieprogramma op te zetten en uit te (laten) voeren. Het MER dient een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma te bevatten.

Geadviseerd wordt om periodiek te bezien op welke wijze de ontwikkelingen in de landbouw plaatsvinden. Mocht er sprake zijn van forse afwijkingen ten opzichte van de aannames in dit planMER dan is het wenselijk om te evalueren in hoeverre het beleid en het bestemmingsplan moeten worden bijgesteld.

Voorgesteld wordt om in ieder geval elke twee jaar te bezien of de punten van nuancering, die in de vorige paragraaf zijn benoemd ook daadwerkelijk optreden. Bij grotere afwijkingen kan zo nodig bijgestuurd worden.

Overigens is in sommige concrete gevallen van uitbreiding van agrarische bedrijven sprake van een plicht om een Besluit-m.e.r. op te stellen. Aan de hand van de bij een dergelijk BesluitMER vereiste concretere en specifiekere informatie kan worden geverifieerd of de in dit planMER gehanteerde uitgangspunten en uitkomsten correct zijn geweest. Indien dat niet het geval blijkt te zijn, dan dient te worden besproken of dat nog moet leiden tot een aanpassing van beleid en bestemmingsplan.

Bijlagen

1. Beschrijving Natura 2000-gebieden
2. Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de NDFF
3. Vrijstelling soorten ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud
4. Milieueffecten mestvergistingsinstallaties
5. Uitgangspunten berekeningen stikstof en geur - modelbedrijven
6. Aeries veehouderij
7. Berekening interne saldering

Bijlage 1: Beschrijving Natura 2000-gebieden

Binnen de gemeentegrens van Geldermalsen is een deel van het Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid gelegen. Binnen een straal van 10 km rond het plangebied liggen verder de Natura 2000-gebieden Rijntakken (op circa 2,7 km afstand naar het zuiden (Waal) en 2,7 km naar het noorden (Lek); Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem (op circa 5,8 km afstand naar het zuidwesten) en Zouwe Boezem (9 km naar het noordwesten).

Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid

Een beschrijving van dit gebied staat al in paragraaf 4.2.2. Hieronder volgt het schema met Instandhoudingsdoelen:

Kernopgaven (2)					
Kernopgaven (1)					
Doelstelling kwaliteit					
Doelstelling oppervlakte					
Landelijke staat van instandhouding					
Habitattypen					
H6430A - Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=		
H7230 - Kalkmoerassen	--	>	>		
H91E0A - *Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	-	= (<)	=		
H91E0B - *Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	= (<)	=		
H91E0C - *Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	= (<)	>		

Kernopgaven (3)					
Kernopgaven (2)					
Kernopgaven (1)					
Doelstelling populatie					
Doelstelling kwaliteit leefgebied					
Doelstelling omvang leefgebied					
Landelijke staat van instandhouding					
Habitatsoorten					
H1134 - Bittervoorn	-	=	=	=	3.11,W
H1145 - Grote modderkruiper	-	>	>	>	3.11,W
H1149 - Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
H1166 - Kamsalamander	-	>	>	>	3.11,W

Natura 2000-gebied Rijntakken

Het Natura 2000-gebied Rijntakken omvat 4 deelgebieden:

1. [Uiterwaarden IJssel](#)
2. [Uiterwaarden Neder-Rijn](#)
3. [Gelderse Poort](#)
4. [Waal](#)

Het deelgebied Uiterwaarden Waal is meest relevant voor deze MER. Het ligt deels binnen het plan-gebied (de Hurwenense uiterwaarden) en grenst deels in het noordoosten aan de gemeente (onder andere de Rijswaard in de gemeente Neerijnen). De 'Uiterwaarden Waal' vormen een groot gebied en liggen globaal tussen Zaltbommel en Nijmegen. De Waal is de grootste en meest dynamische van de Rijntakken. Hij heeft, na de Boven-Rijn, het breedste stroombed, tot ruim 350 m, de diepste bedding en verreweg de hoogste afvoer. De afvoer bedraagt gemiddeld 2.300 m³/s, met extremen tot 12.000 m³/s bij wateroverlast. Tweederde van al het Rijnwater dat ons land binnenkomt, stroomt via de Waal. Het karakteristieke rivierenlandschap bestaat uit een breed, voornamelijk laaggelegen, erg dynamisch winterbed. De hoge dynamiek van de Waal is tegenwoordig vrijwel alleen nog in de oeverzone te aanschouwen.

Op veel plaatsen langs de Waal komen zandige oevers voor met pionierbegroeiingen, terwijl langs strangen, nevengeulen en plassen ook slikkige oevers aanwezig zijn. De Waal is dan ook de belangrijkste rivier voor pionierbegroeiingen op rivieroever. Het habitatype slikkige rivieroever, dat afhankelijk van het verloop van de rivierwaterstand van jaar tot jaar op verschillende plekken tot ontwikkeling komt, kan worden aangetroffen langs beide oevers van de Waal. De reliëfrijke uiterwaarden bestaan vooral uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, bosjes, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude strangen en geulen. Vooral in het westelijk deel van het gebied liggen oude meanders, oeverlanden en stroomruggen. Daarnaast liggen er enkele grote plassen die zijn ontstaan door zand- en kleiwinning. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlanding plaatsvindt. In de goed ontwikkelde bloemrijke hooilanden zijn soorten als groot streepzaad, goudhaver, veldsalie, gele morgenster en karwijvarkenskervel te vinden. Daarnaast is het een belangrijk gebied voor ganzen en eenden tijdens de trek en in de wintermaanden. Er verblijven in die tijd duizenden kolganzen, grauwe ganzen en smienten. Ze gebruiken de grote plassen als slaapplek en zoeken voedsel in graslanden in vrijwel het gehele uiterwaardengebied. De trekvisser zeepril, rivierpril, elft en zalm zijn voor hun doortrek- en opgroei-gebied beperkt tot het zomerbed in de kribvakken van de rivier.

Gevoelig voor verzuring zijn de habitattypen 'rivieren met slikoevers' en 'stroomdalgraslanden', 'hooiland met vossenstaart en glanshaver', 'stroomdalgraslanden' en 'alluviale bossen met grauwe elen en gewone es' en verschillende vogelsoorten. Voor vermeting gevoelig zijn 'stroomdalgraslanden', 'hooiland met vossenstaart en glanshaver' en 'alluviale bossen' en alle instandhoudingsdoelsoorten: elft, grote modderkruiper, rivierpril, zeepril, zalm en kamsalamander. Voor de diersoorten zijn opper-

vlakteverlies en versnippering ernstige bedreigingen. De vissoorten zijn erg gevoelig voor geluid, trillingen, mechanische verstoring en veranderingen in de soortensamenstelling. Rivieroevers en stroomdalgraslanden zijn erg gevoelig voor verdroging en daarmee ook voor verzilting.

Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem

Het Natura 2000 gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem bestaat uit drie aparte deelgebieden. Het deelgebied Loevestein ligt rond het gelijknamige slot en bestaat uit graslanden en moeras in de uiterwaarden van de Waal en de Afgedamde Maas. Het deelgebied Pompveld omvat moeras, grienden, bosjes en vochtige graslanden. Het is een kleine polder met eigen waterhuishouding. Ook de Kornsche Boezem is een kleine boezempolder, met veel grienden. Het Natura 2000 gebied heeft in zijn geheel een rijke visfauna.

Natura 2000-gebied Zouwe Boezem

De Zouweboezem is een in de 14e eeuw gegraven boezemgebied dat diende als opvang van het overvloedige water uit de omliggende polders. Het gebied bestaat uit open water, riet- en zeggemoe-rassen, wilgengrienden en elzenbroekbos. De Zouweboezem is het kleinste "Belangrijke Vogelgebied" van Nederland, met als voornaamste broedvogel de Purperreiger. Voor de habitatrichtlijn is het gebied van belang vanwege de grote populatie grote modderkruiper, waarop de Purperreigers foerageren. Het deel van de Polder Achthoven dat binnen de begrenzing ligt, bevat een aanzienlijke oppervlakte blauwgrasland, tegenwoordig een zeldzaam begroeiingstype in het veenweidegebied. Belangrijk broedgebied van soorten van rietmoeras (Purperreiger), geïnundeerde kruidenvegetaties (Porseleinhoen) en drijvende-waterplanten vegetaties (Zwarte stern). Van enige betekenis voor de krakeend. Deze en andere watervogels maken vooral gebruik van de beschutte open-water gebieden, terwijl de rietlanden o.a. als slaapplek voor diverse trekvogels in gebruik zijn.

**Bijlage 2: Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering
uit de NDFF**

Bijlage 3: Effectindicatoren voor Natura 2000-gebieden

Bijlage 4: Milieueffecten mestvergistingsinstallaties

Inleiding

Deze bijlage is opgesteld om inzicht te krijgen in de milieueffecten van een mestvergistingsinstallatie in vergelijking met het houden van dieren op een veehouderijbedrijf. Hierbij zijn de milieueffecten voor de hiervoor belangrijke milieuonderdelen uiteengezet. Dit zijn het landschap, de natuur, geur en lucht.

Bij vergisting breken bacteriën organische stof (zoals mest van dieren) af waarbij geen zuurstof beschikbaar is. Bij mestvergisting komt zogenoemd 'biogas' vrij. Dit gasmengsel bestaat vooral uit methaan (CH₄) en koolstofdioxide (CO₂). Deze vergisting vindt ook plaats bij de opslag van mest in de mestopslag en na het toepassen van de mest op de cultuurgronden. Omdat in een mestvergistingsinstallatie de afbraak onder bepaalde omstandigheden plaatsvindt, komt hierbij ook meer methaan vrij. Dit methaan kan gebruikt worden als brandstof voor een warmtekrachtkoppeling (WKK) waarmee het biogas wordt omgezet in elektriciteit en warmte. Hiermee wordt een emissie van methaan in de lucht voorkomen en is tegelijk elektriciteit en warmte als energie beschikbaar³⁶.

Mogelijkheden voor mestvergistingsinstallaties op grond van een bestemmingsplan

Op grond van een bestemmingsplan voor het landelijk gebied kan de bouw van een mestvergistingsinstallatie bij een agrarisch bedrijf opgenomen worden. In beginsel kunnen hiervoor verschillende regels in het plan opgenomen worden. In het algemeen moet op grond van deze regels:

- De mestvergistingsinstallatie binnen het agrarisch bouwvlak worden gebouwd. Op grond van deze regel is het mogelijk om de milieueffecten van de installatie te vergelijken met andere activiteiten met overeenkomstige grootte die op grond van een bestemmingsplan binnen het bouwvlak mogelijk zijn.
- In de mestvergistingsinstallatie alleen mest van het eigen bedrijf worden gebruikt. Op grond van deze regel is het niet mogelijk dat er milieueffecten zijn vanwege het gebruik van mest van buiten het bedrijf.

Deze regels zijn in deze bijlage het uitgangspunt voor het vergelijken van de milieueffecten van mestvergistingsinstallaties met het houden van dieren op een veehouderijbedrijf.

Grootte van een mestvergistingsinstallatie

In een mestvergistingsinstallatie kunnen verschillende onderdelen worden onderscheiden. In het algemeen bestaan de installaties ten minste uit de volgende onderdelen:

- Vooropslag; voor de opslag van de (niet vergiste) mest.
- Opslag van zogenoemde 'co-substraten'; co substraten zijn vaste stoffen, zoals groente-, fruit- en tuinafval, die samen met de mest worden vergist. Deze worden vaak in sleufsilos opgeslagen.

³⁶ Wageningen Universiteit & Researchcentrum, praktijkonderzoek plant en omgeving, Digestaat voor u en het milieu het beste resultaat. <http://edepot.wur.nl/28917>, (2012).

- Mestvergister en biogasopslag; de vergister is een afgesloten tank waarin, onder bepaalde omstandigheden, biogas uit de mest vrijkomt. Dit gas wordt opgeslagen in de biogasopslag.
- Overdrukbeveiliging; wanneer er nog steeds biogas uit de mest vrijkomt en de opslag vol is en het niet mogelijk is om het gas te gebruiken, kan dit biogas worden vrijgelaten door de beveiliging.
- Naopslag; de vergiste mest moet vaak nog worden opgeslagen voor de periode dat de mest niet op de agrarische cultuurgronden mag worden gebruikt.
- Warmtekrachtkoppeling; in deze installatie kan de energie in het biogas worden omgezet in elektriciteit en warmte.³⁷

Op basis van deze onderdelen is de grootte van een mestvergistingsinstallatie bij een agrarisch bedrijf in het algemeen ten minste 0,5 ha. Hierna zullen de milieueffecten van een mestvergistingsinstallatie dan ook vergeleken worden met de milieueffecten van het houden van melkrundvee op 0,5 ha.

Landschap

De milieueffecten van mestvergistingsinstallaties voor het landschap zijn vooral de veranderingen van het beeld van het landschap en het agrarisch bedrijf hierin. De effecten zijn dan ook afhankelijk van:

- het soort landschap;
- de plaats van het bedrijf in het landschap;
- de inrichting van het agrarisch bouwvlak.

Ook het beeld van de mestvergistingsinstallaties is natuurlijk belangrijk. Dergelijke installaties kunnen worden gemaakt als:

- Een ronde, betonnen of metalen tank met een doorsnede van ongeveer 18 tot 26 m en een hoogte van 6 tot 7 m waarin een zogenoemde geroerde, continu bedreven tankreactor is opgenomen. De naopslag vindt vaak plaats in tanks met een doorsnede van 30 tot 35 m en een hoogte van 6 m. De tanks zijn dan ook te vergelijken met de mestsilos zoals die op dit moment op agrarische bedrijven worden gebruikt;
- Een betonnen tank van ongeveer 20 bij 5 m waarin een zogenoemde propstroomreactor is opgenomen. Een dergelijke tank kan ook in een gebouw opgenomen of onder de grond aangelegd worden.

Behalve de tanks zijn de milieueffecten van de andere onderdelen van de mestvergistingsinstallatie nihil³⁸.

³⁷ Infomil, Handreiking (co-)vergisting van mest, Ministerie van VROM, Den Haag, 2011.

³⁸ Wageningen UR Livestock Research, Kansen en bedreigingen voor mestvergisting en groengasproductie in de Gelderse landbouw, rapport 505, Wageningen, 2011.

Op grond van het bestemmingsplan moeten mestvergistingsinstallaties, overeenkomstig andere bouwwerken, binnen de (bouw)regels van het plan worden gebouwd. Ook kan door de gemeente de keuze worden gemaakt om in het plan afzonderlijke regels voor mestvergistingsinstallaties op te nemen. Op basis hiervan kan de gemeente eigen regels voor 'het beeld' van mestvergistingsinstallaties en de landschappelijke inpassing van deze installaties opnemen.

CONCLUSIE

Mestvergistingsinstallaties moeten passen binnen de (bouw)regels van het bestemmingsplan. Wat dit betreft zijn er dan ook geen verschillen met andere bouwwerken. Op basis hiervan zijn er dan ook geen verschillen tussen een agrarisch bedrijf waarbij niet een installatie is gebouwd en een bedrijf waarbij wel een installatie is gebouwd. Door een gemeente kan de keuze gemaakt worden om voor mestvergistingsinstallaties eigen regels op te nemen om een bepaald beeld van de installaties (binnen het agrarisch bouwvlak) te waarborgen.

Natuur

De milieueffecten van de verschijnselen verzuring en vermesting (ook bekend als eutrofiëring, waarbij het voedsel in een bepaald gebied toeneemt) voor de natuur zijn in het algemeen (zeer) negatief. Deze verschijnselen ontstaan vooral door een toename van de stikstofdepositie (ammoniak (NH₃)). Ongeveer 90% van de ammoniakemissie in Nederland komt van de agrarische bedrijven.³⁹

Voor een goede werking van een mestvergistingsinstallatie moet de installatie een gesloten installatie zijn. In beginsel vindt er dan ook geen (ammoniak)emissie plaats. Daarbij wordt de ammoniak in het biogas ook bijna helemaal omgezet in zogenoemde stikstofoxiden (zie onder lucht hierna voor een onderbouwing van de stikstofemissie van een mestvergistingsinstallatie door stikstofoxiden). Van de installatie wordt dan ook geen ammoniakemissie verwacht. Wanneer er toch emissies voorkomen, worden deze vooral verwacht van de overdrukbeveiliging.⁴⁰

De ammoniakemissie van een mestvergistingsinstallatie kan worden vergeleken met de emissie van melkrundvee. Op basis van het uitgangspunt dat binnen een agrarisch bouwvlak ongeveer 150 stuks melk- en kalfkoeien (Rav-categorie A 1) en 105 stuks vrouwelijk jongvee (Rav-categorie A 3) per ha kunnen worden gehouden^{41, 42}, kunnen binnen 0,5 ha 75 stuks melk- en kalfkoeien en 53 stuks vrouwelijk jongvee gehouden worden. Dit aantal is met inbegrip van de ruimte voor de opslag van voer, het stallen van werktuigen en dergelijke.

Op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij mag de ammoniakemissie van melk- en kalfkoeien ten hoogste 9,5 kilogram NH₃ per dierplaats per jaar zijn. De emissie van het jongvee mag op grond van de Regeling ammoniak en veehouderij ten hoogste 3,9 kilogram NH₃ per

³⁹ Wageningen UR Livestock Research, Emissies van broeikasgassen, ammoniak, fijn stof en geur in de mestketen, rapport 248, Lelystad, 2010.

⁴⁰ Infomil (2011). Handreiking (co-)vergisting van mest. Ministerie van VROM, Den Haag, 2011.

⁴¹ Blanken, K. (2011). Handboek Melkveehouderij 2011. Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, 2011.

⁴² Arcadis (2011).

dierplaats per jaar zijn. Hiermee is de ammoniakemissie van de 75 stuks melk- en kalfkoeien en 53 stuks vrouwelijk jongvee samen ten hoogste 919,2 kilogram NH₃ per jaar. Zoals hiervoor is uiteengezet, vindt er in beginsel geen ammoniakemissie van een mestvergistingsinstallatie plaats. Er kan dan ook worden vastgesteld dat de ammoniakemissie van de installatie in vergelijking met het houden van melkrundvee op het overeenkomstige deel van het agrarisch bouwvlak te verwaarlozen is.

CONCLUSIE

De ammoniakemissie van een mestvergistingsinstallatie is, ook in vergelijking met het houden van melkrundvee op het overeenkomstige deel van het agrarisch bouwvlak, te verwaarlozen. Een enkele keer is er sprake van emissie langs de overdrukbeveiliging.

Geur

Geuremissie in het algemeen kan als hinder worden ervaren. Ook kan het effecten hebben op de gezondheid. Geuremissie in de veehouderij kan ontstaan uit mest^{43, 44}.

Omdat, zoals hiervoor is opgemerkt, de mestvergistingsinstallatie een gesloten installatie moet zijn, wordt er van de installatie ook nauwelijks geuremissie verwacht.⁴⁵ Wel kunnen de co substraten door warmte gaan gisten. Hierbij kan er sprake zijn van geuremissie, waardoor ook sprake kan zijn van geurhinder. Omstandigheden die belangrijk kunnen zijn bij de ontwikkeling van geur-emissie van de opslag van co substraat zijn:

- de aard van het co substraat;
- de versheid van het co substraat;
- de grootte van de opslag van het co substraat;
- de periode waarin het co substraat in de opslagplaats wordt opgeslagen;
- de afscherming van de opslagplaats (waardoor geuremissie wordt voorkomen of beperkt).

In de aanvraag om een omgevingsvergunning (voor de mestvergistingsinstallatie) moet zijn uiteengezet welke materialen als co substraat worden gebruikt en hoe het mengen van deze materialen met de te vergisten mest zal plaatsvinden. Op basis hiervan is het mogelijk om voor de verschillende materialen regels op te nemen in de omgevingsvergunning op grond waarvan mogelijk geuremissie kan worden voorkomen.

De vergiste mest kan als mest op de agrarische cultuurgronden worden gebruikt. De geuremissie van deze vergiste mest is in vergelijking met gebruikelijke drijfmest beperkt. Dit omdat de vetzuren in de mest, die de geurhinder veroorzaken, tijdens het vergisten zijn afgebroken⁴⁶. Uit de resultaten van

⁴³ Wageningen UR Livestock Research, Kansen en bedreigingen voor mestvergisting en groengasproductie in de Gelderse landbouw, rapport 505, Wageningen, 2011

⁴⁴ De verbindingen in de mest waardoor de geuremissie ontstaat, zijn de zogenoemde sulfiden, vluchtige vetzuren, fenolen en indolen.

⁴⁵ A. Kool, et. al., Kennisbundeling covergisting, CLM onderzoek en advies BV, P-ASG en Ecofys, Culemborg, 2005.

⁴⁶ Wageningen Universiteit & Researchcentrum, praktijkonderzoek plant en omgeving, Digestaat voor u en het milieu het beste resultaat. <http://edepot.wur.nl/28917>, (2012).

onderzoek blijkt dat het aandeel geurstoffen in de vergiste mest veel beperkter is dan in onvergiste mest^{47, 48}.

De geuremissie van een mestvergister kan worden vergeleken met de emissie van melkrundvee. Op basis van het uitgangspunt dat een stuks melkrundvee 26.000 kilogram mest per jaar⁴⁹ uitscheidt, scheiden de, hiervoor bedoelde, 75 stuks melk- en kalfkoeien ongeveer 5.340 kilogram mest per dag uit.

Wanneer de 0,5 ha binnen het agrarisch bouwvlak wordt gebruikt voor het houden van de 75 stuks melk- en kalfkoeien in plaats van een mestvergistingsinstallatie, is er sprake van:

- meer mest (omdat er meer melkrundvee wordt gehouden);
- mest waarvan de geuremissie groter is.

CONCLUSIE

Van een mestvergistingsinstallatie zelf wordt geen geuremissie verwacht. Bij de opslag van het co substraat kan er sprake zijn van geuremissie. Om deze geuremissie te voorkomen of te beperken kunnen in de omgevingsvergunning voor de mestvergistingsinstallatie regels opgenomen worden. De geuremissie van deze vergiste mest is in vergelijking met gebruikelijke drijfmest beperkt.

Daarbij kan worden opgemerkt dat wanneer de 0,5 ha binnen het agrarisch bouwvlak wordt gebruikt voor het houden van de 75 stuks melk- en kalfkoeien in plaats van een mestvergistingsinstallatie, er sprake is van:

- meer mest (omdat er meer melkrundvee wordt gehouden);
- mest waarvan de geuremissie groter is.

Lucht

FIJNSTOF (PM10)

Fijnstof is stof dat voor het grootste deel bestaat uit delen van ten hoogste 10 micrometer⁵⁰. Dit stof wordt aangeduid als PM10. In het algemeen is het zo dat hoe kleiner het stof, hoe groter het effect op de gezondheid. Behalve PM10 wordt daarom ook stof die bestaat uit delen van ten hoogste 2,5 micrometer onderscheiden. Dit stof ontstaat uit onder andere verbranding⁵¹.

⁴⁷ Infomil (2011). Handreiking (co-)vergisting van mest. Ministerie van VROM, Den Haag, 2011.

⁴⁸ Het aandeel zogenoemde sulfiden (H₂S en CH₃SH) in de vergiste mest is 99% lager en het aandeel vluchtige verzuren is 4 tot 5 maal kleiner dan in onvergiste runder- en varkensmest.

⁴⁹ CBS 2011. <http://www.statline.cbs.nl>, (2011).

⁵⁰ Dit betreft de zogenoemde aerodynamische diameter.

⁵¹ Wageningen UR Livestock Research, Kansen en bedreigingen voor mestvergisting en groengasproductie in de Gelderse landbouw, rapport 505, Wageningen, 2011.

Van de stofemissie van de agrarische bedrijven komt 95% uit de stalgebouwen. Mestvergisting vindt plaats in een vloeibare omgeving. In biogas is dan ook geen stof aanwezig. Van een mestvergistingsinstallatie wordt dan ook geen fijnstofemissie verwacht⁵².

Wanneer de 0,5 ha binnen het agrarisch bouwvlak wordt gebruikt voor het houden van 75 stuks melk- en kalfkoeien en 53 stuks jongvee in een stalgebouw in plaats van een mestvergistingsinstallatie, neemt, omdat 95% van de stofemissie uit de stalgebouwen komt, de stofemissie van het melk-rundveehouderijbedrijf toe.

Bij een mestvergistingsinstallatie is er wel sprake van een toename van de fijnstofemissie vanwege de toename van het aantal voertuigbewegingen. Deze toename is nodig vanwege het aanvoeren van het co substraat. Uit de resultaten van de NIBM-tool van het rijk blijkt dat er bij een toename van ongeveer 665 motorvoertuigbewegingen (zwaar verkeer) per dag nog sprake is van een 'niet in betekende mate' toename van fijnstof⁵³. Op de schaal van een mestvergistingsinstallatie bij een melkrundveehouderijbedrijf, worden ongeveer twee motor-voertuigbewegingen (zwaar verkeer) per dag vanwege het aanvoeren van het co substraat verwacht. Op basis hiervan kan de toename van fijnstof in de lucht vanwege de mestvergistingsinstallatie als 'niet in betekende mate' worden aangeduid.

STIKSTOFOXIDEN (NOX)

Zoals hiervoor al is opgemerkt, moet voor een goede werking van een mestvergistingsinstallatie de installatie een gesloten installatie zijn. Alles is erop gericht de emissie van gassen te voorkomen. Het geproduceerde biogas vormt uiteindelijk de brandstof voor een gasgestookte WKK. Ammoniak (NH₃) wordt bij verbranding in de WKK vrijwel volledig omgezet in stikstofoxiden (NO_x). In de verbrandingsgassen die vrijkomen door de WKK is dus sprake van emissie van stikstofoxiden. In tegenstelling tot hetgeen hiervoor bij ammoniak is vastgesteld, is bij een gebruik van een mestvergistingsinstallatie sprake van een hogere stikstofoxide-emissie in vergelijking met het houden van rundvee op een overeenkomstige oppervlakte van het agrarisch bouwvlak.

Mestvergistingsinstallaties, wat betreft de gasgestookte WKK's, moeten voldoen aan de emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden. Vanaf 1 januari 2013 zijn deze grenswaarden opgenomen in afdeling 3.2 van het Activiteitenbesluit.

In het Activiteitenbesluit is bepaald dat het rookgas van een WKK, gestookt op vergistingsgas, moet voldoen aan de emissiegrenswaarde van 340 mg NO_x per normaal kubieke meter. Het betreft middelgrote stookinstallaties kleiner dan 50 MW. Van mestvergistingsinstallaties bij agrarische bedrijven, zoals gebruikelijk mogelijk gemaakt in een bestemmingsplan, kan worden uitgegaan dat het vermogen onder de 50 MW blijft, aangezien geen sprake is van industriële vergistingsinstallaties, maar

⁵² Het aandeel zogenoemde sulfiden (H₂S en CH₃SH) in de vergiste mest is 99% lager en het aandeel vluchtige verzuren is 4 tot 5 maal kleiner dan in onvergiste runder- en varkensmest.

⁵³ Uit resultaten blijkt ook dat er bij een toename van ongeveer 90 motorvoertuigbewegingen (zwaar verkeer) per dag sprake is van een 'in betekende mate' toename van stikstofdioxide.

een bedrijfsinstallatie. In een bestemmingsplan zijn vaak voorwaarden opgenomen op grond waarvan de aanvoer van mest en co-substraat van buiten het agrarisch bedrijf wordt beperkt. Op grond hiervan kan vaak alleen gebruik gemaakt worden van mest van het eigen bedrijf (of voor een beperkt deel van mest van een bedrijf in de directe omgeving). Hierdoor wordt de grootte van de mestvergistingsinstallatie ook beperkt.

Samengevat kan dan ook worden vastgesteld dat door het in gebruik hebben van een mestvergistingsinstallatie, er sprake is van minder stikstofemissie door emissie van ammoniak (NH_3) en meer door emissie van stikstofoxide (NO_x) in vergelijking met het houden van rundvee op een overeenkomstige oppervlakte van het agrarisch bouwvlak. Op basis hiervan is het uitgangspunt dat er in totaal geen sprake is van een toename van de stikstofemissie.

CONCLUSIE

Van een mestvergistingsinstallatie zelf wordt geen fijnstofemissie verwacht. De toename van fijnstof in de lucht vanwege de toename van de motorvoertuigbewegingen (voor het aanvoeren van het co-substraat) kan als 'niet in betekende mate' worden aangeduid. Daarbij is de fijnstofemissie van een mestvergistingsinstallatie in vergelijking met het houden van melkrundvee op het overeenkomstige deel van het agrarisch bouwvlak zeer beperkt.

Mestvergistingsinstallaties vallen onder het Activiteitenbesluit en moeten daarmee voldoen aan de emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden die hierin zijn opgenomen. Het gebruik van een mestvergistingsinstallatie heeft in vergelijking met het houden van rundvee meer stikstofoxide-emissie en minder ammoniakemissie. Op basis hiervan wordt verwacht dat er in totaal geen sprake is van een toename van de stikstofemissie.

Bijlage 5: Uitgangspunten berekeningen stikstof en geur - modelbedrijven

Om de milieueffecten op het gebied geurhinder te bepalen, zijn berekeningen gemaakt. Daarbij moet worden uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden. Dat betekent dat de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen moeten worden berekend aan de hand van aannames van het aantal dieren per ha agrarisch bouwvlak. Ook is een berekening gemaakt als achtergrondinformatie voor de gemeenteraad, voor stikstof. Hierbij is rekening gehouden met groei van bedrijven tot 2ha, ook voor niet-grondgebonden veehouderijen. Dit is een theoretische berekening. Het bestemmingsplan maakt dit niet mogelijk.

Hiervoor is gebruik gemaakt van een rekenmodel voor zowel een grondgebonden agrarisch bedrijf als een intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij.

Rekenmodel grondgebonden agrarisch bedrijf

Aan de hand van het rekenmodel is bepaald hoeveel dieren op een bouwvlak van 2 ha zouden passen bij een efficiënte invulling van het bouwvlak. Bij grondgebonden veehouderijen is de ammoniakemissie het grootst bij het houden van melkrundvee (inclusief bijbehorend vrouwelijk jongvee).

Daarbij is van het volgende uitgegaan:

Grondgebonden bedrijf	2 ha
m ² bouwvlak	20.000
opp/koe met 0,7 stuks jongvee	70
aantal koeien	286
aantal jongvee	200

Berekening Stikstof grondgebonden agrarisch bedrijf

Bij een oppervlakte van 2 ha kunnen (uitgaande van praktijkwaarden voor staloppervlaktes, 70 m² per melkkoe⁵⁴, met 0,7 stuks jongvee) maximaal 286 melkkoeien met 200 stuks vrouwelijk jongvee worden gehouden. De ammoniakfactor voor melkkoeien bedraagt 13 kg/jr. De ammoniakfactor voor vrouwelijk jongvee bedraagt 4,4 kg/jr.

Grondgebonden bedrijf	2 ha
m ² bouwvlak	20.000
opp/koe met 0,7 stuks jongvee	70
aantal koeien	286
ammoniakfactor koeien	13,0
aantal jongvee	200
ammoniakfactor jongvee	4,4
ammoniakemissie koeien	3.718
ammoniakemissie jongvee	880
ammoniakemissie totaal	4.598

⁵⁴ Zie ook Blanken, K. (2011). Handboek Melkveehouderij 2011. Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, 2011.

De ammoniakemissie bij de genoemde veebezetting bedraagt dus 4.598 kg/jr. Bij een oppervlakte van 2 ha grondgebonden veehouderijen en een neventak intensieve veehouderij wordt de ammoniakemissie daarom vastgesteld op 4.598 kg/jr.

Rekenmodel intensieve veehouderij

Intensieve veehouderij krijgt geen uitbreidingsmogelijkheid binnen het ontwerp bestemmingsplan. Voor het alternatief 2 ha uitbreiding in aansluiting op de fusiegemeenten Neerijnen en Lingewaal is evenwel een berekening gemaakt.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de ammoniakemissie per m² stalruimte van andere (intensief gehouden) diersoorten in het algemeen beperkt is in vergelijking met de ammoniakemissie van vleesvarkens. Op basis hiervan is de keuze gemaakt voor een varkenshouderijbedrijf als modelveehouderijbedrijf voor intensieve veehouderijen.

Tabel. ammoniakemissie per m² stalruimte van verschillende diersoorten

	varkens		pluimvee		edelpelsdieren
	kraam- zeugen	vlees- varkens	legkippen	vlees- kuikens	nertsen
dierplaatsen per m ² (stuks) ^A	0,10	0,83	12,50	20,00	4,16 ^C
emissiewaarde per dierplaats (kg per jaar) ^B	3,3	1,700	0,013	0,045	0,25
ammoniakemissie (kg per jaar per m ²)	0,3300	1,411	0,163	0,900	1,04

^A op basis van deskundigenoordeel

^B op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

^C Advies omtrent het houden van nertsen, P.R. Wiepkema, 1994

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is een intensieve veehouderij met een bouwvlak van 2 ha uitgewerkt.

Tabel. ammoniakemissie modelbedrijf intensief

Varkensbedrijf voor Geldermalsen bij IV's)	(uitgangspunt RAV- code	Ammoniak- emissie kg/jr	aantal dieren	Totaal ammoni- akemissie 2 ha	ammoniakemis- sie per m2
kraamzeugen	D 1.2.1	3,3	120	396	0,02
guste/dragende zeugen	D 1.2.13	2,9	480	1392	0,07
gespeende biggen	D1.1.2	0,24	2160	518,4	0,03
vleesvarkens	D3.2.3	1,7	4200	7140	0,36
ammoniakemissie totaal Varkens- bedrijf				9446	0,47

Voor het modelbedrijf intensieve veehouderij wordt uitgegaan van een totale ammoniakemissie van 9446 kg/jr. Deze ammoniakemissie is per intensieve veehouderij ingevoerd in Aerius. De uitkomsten van die berekening zijn opgenomen in bijlage 6 van dit MER.

Dezelfde berekening is uitgevoerd om de geuremissie te bepalen. Hiervoor zijn onderstaande basisgegevens gehanteerd.

geuremissie					
	aantal dieren per ha*	RAV-code	geurfactor	totaal geuremissie 1ha	geuremissie per m²
Varkensbedrijf					
kraamzeugen	60	D 1.2.1	27,9	1.674	0,1674
guste/dragende zeugen	240	D 1.2.13	27,9	6.696	0,6696
gespeende biggen	1.080	D1.1.2	7,8	8.424	0,8424
vleesvarkens	2.100	D3.2.3	23	48.300	4,83
totaal				65.094	6,5094

*nb, in het voornemen krijgt niet-grondgebonden veehouderij geen uitbreidingsruimte. In het alternatief krijgt niet grondgebonden veehouderij uitbreidingsmogelijkheden tot 2 ha. Dit betekent een theoretische verdubbeling van de vee aantallen.

Bijlage 6: Aerius veehouderij

Onderhavige bijlage 6 betreft de resultaten van de Aeriusberekening voor veehouderij. Intensieve veehouderij krijgt geen uitbreidingsmogelijkheid binnen het ontwerpbestemmingsplan. Voor het alternatief 2 ha uitbreiding in aansluiting op de fusiegemeenten Neerijnen en Lingewaal is evenwel een berekening gemaakt.

Er is gebruik gemaakt van het modelbedrijf zoals opgenomen in bijlage 5. Voor meer informatie over de huidige dieraantallen en huidige Rav-codes wordt verwezen naar de separate bijlage 'Berekening potentiële uitbreidingsruimte via interne saldering'. Er is een berekening gemaakt van de extra ammoniakemissie die mogelijk is ten gevolge van de in het voornemen mogelijk gemaakte uitbreiding (zonder beperking van ammoniak, zoals in het Voornemen), inclusief alternatief 1 (uitbreiding niet grondgebonden veehouderij tot 2 ha). Bij de berekening is uitgegaan van het modelbedrijf.

Bijlage 7: Berekening interne saldering

UITVOERBAARHEID STIKSTOFREGELING VEEHOUDERIJ

Om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te voorkomen, is in het bestemmingsplan geregeld dat de ammoniakemissie per veehouderij niet mag toenemen. De uitvoerbaarheid van een dergelijke regeling dient te worden aangetoond.

Om te toetsen of het mogelijk is dat grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijen uitbreiden, zonder dat de ammoniakuitstoot toeneemt, is een berekening gemaakt: Dit is opgenomen in de separate bijlage. Hierbij is per adres bekeken welke uitstoot in de huidige situatie aanwezig is (ammoniakemissie/dier). Tevens is beoordeeld of er per bedrijf per stal een beter staltype denkbaar is, waardoor minder ammoniakemissie ontstaat (Best beschikbare technieken, Rav 2016). Vervolgens is de totale huidige uitstoot afgezet tegen het aantal dieren dat daar bij met een lagere ammoniakfactor mogelijk zou zijn. Om te berekenen welk oppervlak aan uitbreiding mogelijk is, is daarna het aantal dieren vermenigvuldigd met een standaard oppervlakte per dier. De oppervlakten per dier zijn afgeleid uit literatuur. Met name is gebruik gemaakt van: Advies omtrent het houden van nertsen, P.R. Wiepkema, 1994, / Blanken, K. (2011), Handboek Melkveehouderij 2011, Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, 2011/ Informatiedocument Leefoppervlaktes in de Intensieve Veehouderij / Varkensbesluit / Bleker: 'Grenzen aan groei megastallen, ruimte voor duurzame ontwikkeling'.

Daarbij dient tevens wordt bedacht dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de bouwvlakken niet alleen mogen worden gebruikt voor veestallen, maar ook voor materieelberging, opslagloodsen en dergelijke. De in deze bijlage genoemde uitbreidingsmaat in de laatste kolom is geen absoluut geldende maat. Binnen het bestemmingsplan kan maximaal tot 2 ha (geldt voor grondgebonden veehouderij) worden uitgebreid. Wanneer de uit de berekening volgende maat hoger is, dan kan deze op basis van het bestemmingsplan niet volledig worden gerealiseerd. Wanneer nu in de tabel de uitkomst is dat er geen uitbreiding mogelijk is, kunnen er voor een ander diertype wel uitbreidingsmogelijkheden zijn. Wanneer er beter Best beschikbare technieken worden ontwikkeld, of een bedrijf overschakelt op een ander diertype (binnen de in het bestemmingsplan aangeduide categorie grondgebonden veehouderij, dan wel indien aan de orde de aangeduide categorie intensieve veehouderij), waarbij minder ammoniakuitstoot wordt gegenereerd per vierkante meter, dan is meer uitbreiding mogelijk dan in de tabel weergegeven. Het is daardoor ook geen maat die in het bestemmingsplan kan worden vastgelegd. Wanneer geen uitbreiding van stallen voor vee mogelijk is, kunnen nog wel schuren voor een akkerbouw- of tuinbouwtak worden gerealiseerd. Dit maakt het bestemmingsplan ook mogelijk.

Diersoort	Dieraantal	NH3 factor	CSB Factor	Emissie NH3 totalen per adres (CBS correctie)	Emissie NH3 - NH3 emissie factor huidige	nieuwe RAV-code	Emissie factor (NH3 per dier) obv RAV- missiefactor optimaal 2016	Toename dieren optimaal (de huidige ammoniakemissie/e missiefactor optimaal - het huidige aantal dieren)	m2 per dier	Uitbreidingsruimte Optimaal per adres	Beperking bestemmingsplan
Geiten	1500	0,64	0,49	960	538,85	0,64 C1.1.1	1,9	-1.216	1,3	-1.356	0
Geiten	1115	1,9	0,49	2118,5	1.130,61	1,9 C1.100	1,9	-520	1,3	1.662	0
Kippen	77800	0,105	0,21	8169	1.689,08	0,105 E2.11.2.1	0,001	1.611.278	0,1	161.128	0
Kippen	136000	0,01	0,21	1360	2.432,41	0,01 E6.1a	0,015	26.160	0,1	35.544	0
Kippen	9174	0,09	0,21	825,66	170,72	0,09 E2.11.1	0,001	161.545	0,1	16.155	0
Kippen	10340	0,042	0,21	434,28	89,79	0,042 E2.2	0,001	79.455	0,1	7.945	0
Kippen	36000	0,042	0,21	1512	1.059,41	0,042 E2.5.1	0,001	1.023.405	0,1	214.886	0
Kippen	59300	0,075	0,21	4447,5	919,60	0,075 E2.11.3	0,001	860.295	0,1	86.030	0
Kippen	20000	0,402	0,21	8040	1.952,71	0,402 E2.7	0,001	1.932.706	0,1	306.597	0
Paarden	20	1,3	0,65	26	77,88	1,3 K4.100	1,3	40	10	350	0
Paarden	17	5	0,65	85	55,63	5 K1.100	5	-6	10	-59	
Paarden	63	2,1	0,65	132,3	292,88	2,1 K2.100	2,1	76	10	1.913	
Pelsdieren	5999	0,25	1,00	1499,75	1.508,25	0,25 H1.2	0,25	34	0,0255	4.925	0
Rundvee	150	3,5	0,74	525	387,32	3,5 A4.100	0,18	2.002	1,9	3.803	
Rundvee	180	1,1	0,74	198	146,08	1,1 A4.2	0,18	632	1,9	1.200	
Rundvee	100	12	0,74	1200	1.112,54	12 A1.100	5,1	118	70	9.002	
Varkens	2198	0,45	0,62	989,1	3.229,74	0,45 D3.2.15.4	0,15	19.334	0,5	224.296	0
Varkens	652	3	0,62	1956	1.337,18	3 D3.100	0,15	8.263	0,5	29.123	0
Rundvee	14	12	0,74	168	1.587,66	12 A1.100	5,1	297	70	29.123	20.000
Rundvee	325	3,5	0,74	1137,5	3.744,13	3,5 A4.100	0,18	20.476	1,9	76.288	20.000

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Geldermalsen

Contactpersoon

Frits Schmidt

Verkavelingsplan

BügelHajema Adviseurs

Rapport

Aart Fransen, Henk Kloen,
Joas Jansen, Judith Pronk,
BügelHajema Adviseurs

Fotografie

BügelHajema Adviseurs

Projectleiding

Judith Pronk,
BügelHajema Adviseurs

Supervisie

BügelHajema Adviseurs

Projectnummer

108.00.10.00.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort
T 033 465 65 45
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort

